รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑
"การบริหารองค์กรในยุค Disruptive Technology"
วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๔

รวบรวมโดย คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 1
ภายใต้หัวข้อ "การบริหารองค์กรในยุค Disruptive Technology"
โดยความร่วมมือของเครือข่ายวิทยาการจัดการสัมพันธ์ ครั้งที่ 28
วันเสาร์ที่ 13 มีนาคม 2564

ที่ปรึกษา คณบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
คณบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
คณบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
คณบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

เจ้าของ เครือข่ายวิทยาการจัดการสัมพันธ์

บรรณาธิการ รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติ กิตติเลิศไพศาล

ผู้ช่วยบรรณาธิการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง

กองบรรณาธิการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยณรงค์ พูลเกษม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เด่นชัย สมปอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะวดี ยอดนา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วศิน เพชรพงศ์พันธ์
อาจารย์ ดร.พัลลภ จันทร์กระจ่าง
อาจารย์ ดร.สายป่าน จักษุจินดา
ว่าที่ร้อยตรี ดร.พิศดาร แสนชาติ
อาจารย์ศักดาเดช กุลากุล
อาจารย์ภัทร์ศินี แสนสำแดง
อาจารย์ปิยพัชร วิมลโสภณกิตติ
อาจารย์จินตนา จันทนนท์
อาจารย์กฤตกร มั่นสุวรรณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัชระ อักขระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น
อาจารย์ ดร.สิริพาพร ยืนสุข
อาจารย์ ดร.วิทวัส ปานศุภวัชร
อาจารย์นาฏลดา เรืองชาญ
อาจารย์สุพิชญา นิลจินดา
อาจารย์พิศณี พรหมเทพ
อาจารย์นันธารา ธุลารัตน์
อาจารย์รุจิรา จงคล้ายกลาง

ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ
นายชิษณุทัศน์ พิชยประภาพัฒน์
นางสาวผ่องมณี ชีแก้ว

ผู้พิมพ์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
680 ถนนนิตโย ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร 47000
โทร 0 4297 0028 URL: http://fms.snru.ac.th/

ทักษะ แนวคิด และรูปแบบการนำเสนอบทความในรายงานนี้ เป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความ
การนำบทความหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของบทความไปเผยแพร่ ให้อ้างอิงแสดงที่มาเกี่ยวกับผู้เขียนบทความ

รายนามผู้พิจารณาบทความ

ศาสตราจารย์ ดร.นธกฤต วันต๊ะเมล์
รองศาสตราจารย์ ดร.จันทิมา เขียวแก้ว
รองศาสตราจารย์ ดร.รัฐบุรุษ คุ้มทรัพย์
รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคณาภูมิ
รองศาสตราจารย์ ดร.กตัญญู แก้วหานาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญา งามจันทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร วิชัยรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัณณวิช ทัพภวิมล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยอดพล เทพสิทธา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิษฐา หรุ่นเกษม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐกิตติ์ สวัสดิ์ไธสง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลภัสรดา พิชญาธีรนาถ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.ณัฐวัฒน์ บัวทอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญนภา หวังที่ชอบ
ดร.พรสวรรค์ สุตะคาน
ดร.ศศิรดา แพงไทย
ดร.วิชา เลี่ยมสกุล
ดร.ธิติพัทธ์ ลิ้มสัมฤทธิ์นิภา

รองศาสตราจารย์ ดร.วิภาส ทองสุทธิ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยากร หวังมหาพร
รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง
รองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธ์สรรค์ สุทธิไชยเมธี
รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ กำจัดภัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เด่นชัย สมปอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะวดี ยอดนา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วศิน เพชรพงศ์พันธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไอลัดดา โอ่งกลาง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณ์ คำนนท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงเดช สอนใจ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรนุช อุกุทา
ดร.พัทธนันท์ ชมภูนุช
ดร.มนูญพงศ์ ชัยพันธ์
ดร.จีรนาถ ภูริเศวตกำจร
ดร.สายป่าน จักษุจินดา

คำนำ

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 1 ภายใต้หัวข้อ “การบริหารองค์กรในยุค Disruptive Technology” จัดขึ้นโดยคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ภายใต้ความร่วมมือคณะวิทยาการจัดการของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 4 แห่ง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย และมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักวิชาการ นักวิจัย อาจารย์ และนักศึกษาแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และความร่วมมือกัน ได้นำผลงานวิจัยและผลงานวิทยานิพนธ์ใหม่เผยแพร่สู่สาธารณชนโดยผ่านเวทีนำเสนอผลงานวิชาการต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) เพื่อได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความก้าวหน้าทางวิชาการ และทางการวิจัยในสาขาต่าง ๆ และเพื่อเป็นการเสริมสร้างความร่วมมือด้านวิชาการและงานวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัย

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการเล่มนี้ จัดทำขึ้นเป็นเอกสารประกอบการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 โดยรวบรวมบทความวิจัยที่ผ่านการคัดแล้วเลือกและผ่านการพิจารณากลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิให้นำเสนอในงานประชุมดังกล่าว เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ทางวิชาการ เพื่อเผยแพร่และอ้างอิงต่อไป คณะทำงานประชุมวิชาการใคร่ขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดการประชุมครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านจะได้รับความรู้และประสบการณ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการทำวิจัยและเสริมสร้างองค์ความรู้ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องต่อไป

รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติ กิตติเลิศไพศาล
คณบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ลำดับการนำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยาย (Oral Presentation)
กลุ่มรัฐประศาสนศาสตร์/รัฐศาสตร์/นิติศาสตร์

กรรมการประจำห้องที่ 1 (ห้อง 841)

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคณาภูมิ ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัททมา สุริยกุล ณ อยุธยา กรรมการ
2. ดร.วรสิทธิ์ วงศ์อดิศัย กรรมการ

ลำดับที่	เวลา	บทความ	ผู้นำเสนอ
OFMS001	10.00 – 10.15 น.	การบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร	วิชาญ อิทธิฤกษ์มงคล ชาติชัย อุดมกิจมงคล ละมัย ร่มเย็น
OFMS002	10.15 – 10.30 น.	อิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลและคุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากลุ่มที่ 8	พระมหารัฐพงษ์ พรมหากุล สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง จิตติ กิตติเลิศไพศาล
OFMS003	10.30 – 10.45 น.	การประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร	ชัยวัฒน์ จุวรรณ ชาติชัย อุดมกิจมงคล ละมัย ร่มเย็น
OFMS004	10.45 – 11.00 น.	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร	เบ็ญจวรรณ จามน้อยพรหม ชาติชัย อุดมกิจมงคล ละมัย ร่มเย็น
OFMS005	11.00 – 11.15 น.	อิทธิพลของการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร	ชนิดาภา ลีคำงาม สามารถ อัยกร ชาติชัย อุดมกิจมงคล
OFMS006	11.15 – 11.30 น.	ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร	พระมหาอนุสรณ์ อุปคุณ สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง จิตติ กิตติเลิศไพศาล

การนำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยาย (Oral Presentation)

กลุ่มรัฐประศาสนศาสตร์/รัฐศาสตร์/นิติศาสตร์

กรรมการประจำห้องที่ 2 (ห้อง 842)

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์ ประธานกรรมการ
2. ดร.เปรมฤดี จิตรเกื้อกูล กรรมการ
3. ดร.ลัดดาพร กุลแก้ว กรรมการ

ลำดับที่	เวลา	บทความ	ผู้นำเสนอ
OFMS008	10.00 – 10.15 น.	ประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร	ภัทธราวุฒิ โฮนอก ละมัย ร่มเย็น ชาติชัย อุดมกิจมงคล
OFMS009	10.15 – 10.30 น.	อิทธิพลของการจัดสวัสดิการสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม	ตวงพร จงโปร่งกลาง ละมัย ร่มเย็น ชาติชัย อุดมกิจมงคล
OFMS010	10.30 – 10.45 น.	อิทธิพลของวัฒนธรรมองค์การต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร	จิรวัฒน์ ขันเพียแก้ว สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง ชาติชัย อุดมกิจมงคล
OFMS011	10.45 – 11.00 น.	ความสุขในการทำงานที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ณัฐณิชา หล่อประดิษฐ์ สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง ชาติชัย อุดมกิจมงคล
OFMS012	11.00 – 11.15 น.	แรงจูงใจในการทำงานที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร	ปฏิมากร ทิพเลิศ ชาติชัย อุดมกิจมงคล จิตติ กิตติเลิศไพศาล
OFMS013	11.15 – 11.30 น.	ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการมีส่วนของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร	กิตติพงษ์ แพงพา ละมัย ร่มเย็น จิตติ กิตติเลิศไพศาล
OFMS014	11.30 – 11.45 น.	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร	เอื้องคำ จันทะพรม สามารถ อัยกร ละมัย ร่มเย็น

การนำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยาย (Oral Presentation)

กลุ่มรัฐประศาสนศาสตร์/รัฐศาสตร์/นิติศาสตร์

กรรมการประจำห้องที่ 3 (ระบบออนไลน์)

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น กรรมการ

ลำดับที่	เวลา	บทความ	ผู้นำเสนอ
OFMS015	10.00 – 10.15 น.	ความพึงพอใจในงานที่ส่งผลต่อความผูกพันองค์การของบุคลากรกองพันทหารสารวัตร สำนักกองบัญชาการ กองบัญชาการกองทัพไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร	ยชญ์ชยุตม์ หงส์ศิริ ประกอบ คงยะมาศ
OFMS016	10.15 – 10.30 น.	ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในเขตอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย	นาวิน วังคีรี จักรพงษ์ ฟองชัย ถนอม คะตะวงศ์
OFMS017	10.30 – 10.45 น.	การบริหารการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์	กฐิน ตามสีรัมย์ สถาพร วิชัยรัมย์ ประชัน คะเนวัน
OFMS018	10.45 – 11.00 น.	การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของหมู่บ้านลิ่มทอง ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์	ละมุล กมล ธัญญรัตน์ พุฒิพงษ์ชัยชาญ ประชัน คะเนวัน
OFMS019	11.00 11.15 น.	ความรับผิดของผู้ขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ : ศึกษากรณีล่าช้า	ลดารัตน์ โชติรัตน์ เกียรติพร อำไพ วริยา ลำเลิศ
OFMS020	11.15 – 11.30 น.	การศึกษาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านอำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์	ดวงพร แหวนเพชร สถาพร วิชัยรัมย์ ประชัน คะเนวัน

การนำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยาย (Oral Presentation)

กลุ่มบริหารธุรกิจ และการบัญชี

กรรมการประจำห้อง (ระบบออนไลน์)

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วศิน เพชรพงษ์พันธ์ ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เด่นชัย สมปอง กรรมการ

ลำดับที่	เวลา	บทความ	ผู้นำเสนอ
OFMS021	10.00 – 10.15 น.	การออกแบบและพัฒนาระบบการค้นหาพื้นที่ให้บริการจอดรถในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	นัฐภรณ์ นรารักษ์ ณัฐพงศ์ ลือนาม กมลวิช นวมศิริ
OFMS022	10.15 – 10.30 น.	การศึกษาศักยภาพเพื่อการพัฒนาประชาสัมพันธ์เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงศาสนาผ่านอินเตอร์เน็ตของอำเภอปักธงชัย	ประภัสสร กนกหงส์ ศศิตา ทองยวง ชนกันต์ อักขระชาตะ
OFMS023	10.30 – 10.45 น.	การพัฒนาแอปพลิเคชันต้นแบบสืบค้นตำแหน่งร้านค้าภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	ณัฐมน เงินดี, วนิดา มาเสือบอง ขวัญสุดา ตากระโทก อริษา ประกอบมี
OFMS024	10.45 – 11.00 น.	การพัฒนาระบบบริหารจัดการขายสินค้า กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนแคปหมูอิ่มสุข	ปาจารี มะณีชม, รจนา ทีฆะสุข อรสา บาบุญ และฐาปนี เพ็งสุข
OFMS025	11.00 – 11.15 น.	กระบวนการวิเคราะห์และพัฒนาระบบบริหารจัดการร้านค้า : กรณีศึกษาร้านหมู่ 7 มินิมาร์ท	ธนาวุฒิ โคสอน ฐาปนี เพ็งสุข
OFMS026	11.15 – 11.30 น.	การพัฒนาและความพร้อมของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน	เดือนฉาย ซ่อนกลาง
OFMS027	11.30 – 11.45 น.	การศึกษาต้นทุนการผลิตหน้ากากอนามัยจากผ้า	อุไรวรรณ บุษทิพย์ เกศนี จึงวัฒนตระกูล
OFMS028	11.45 – 12.00 น.	ทัศนคติของคนในชุมชนที่มีต่อการพัฒนาตลาดอิงน้ำสามโคก ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี	วรรณวิลัย เจนจิตร, จูเลีย ดันบาร์ อันธิกา ตาสว่าง, มณีนุช นิ่มฟัก พงษ์พิพัฒน์ สเน่ห์ดี
OFMS029	13.00 – 13.15 น.	การศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยววัดไชยวัฒนาราม ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดระนครศรีอยุธยา	ฐิติมา แก้วไชโย, อรวรรณ ใจแสน ทุ้ยเฟือง ซวนเหงียน พลอยแก้ว ทิพย์สังวาล นิธิพงศ์ วงค์ชัยวัฒนะ และพงษ์พิพัฒน์ สเน่ห์ดี

การนำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยาย (ระบบออนไลน์)
นิเทศศาสตร์/ สื่อดิจิทัล/การสื่อสารการตลาดกรรมการประจำห้อง

กรรมการประจำห้อง

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี ประธานกรรมการ
2. ดร.ศศิกานต์ สังข์ทอง กรรมการ

ลำดับที่	เวลา	บทความ	ผู้นำเสนอ
OFMS035	10.00 – 10.15 น.	พฤติกรรมและความต้องการของบุคลากรในการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยนครพนม	อรปวีณ์ บัวชู นุชนาถ บัวสุดตา สุภัทรชรี บุญประชุม
OFMS036	10.15 – 10.30 น.	การเรียนรู้แบบร่วมมือต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวิจัยด้านการสื่อสารการตลาดของนักศึกษาสาขาวิชาการสื่อสารการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี	ปารนารี บ่ายฤกษ์ดี นฤพรรณ ตั้งวานิชย์เจริญ
OFMS037	10.30 – 10.45 น.	ทักษะการรู้ดิจิทัลสำหรับนักศึกษาภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	ณัฏฐชา ตรีโอษฐ์ สมบูรณ์ ชาวชายโขง

การนำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยาย (ระบบออนไลน์)
กลุ่มการศึกษา

กรรมการประจำห้อง

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ ศรีหิรัญ กรรมการ

ลำดับที่	เวลา	บทความ	ผู้นำเสนอ
OFMS038	10.30 – 10.45 น.	ผลการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ภายใต้สถานการณ์ covid – 19 โดยใช้Google Classroom ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยและความมีวินัยในการเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยธนบุรี	ศรายุทธ รัตนปัญญา ประจักษ์ น้อยเหนื่อย

การนำเสนอผลงานวิจัยแบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
ณ บริเวณห้องโถงอาคาร 11

กรรมการประจำกลุ่ม

1. ผศ.ดร.สามารถ อัยกร 2. ผศ.ดร.ปิยะวดี ยอดนา 3. ดร.สายป่าน จักษุจินดา
4. ดร.สิริพาพร ยืนสุข 5. ดร.พัลลภ จันทร์กระจ่าง

ลำดับที่	บทความ	ผู้นำเสนอ
PFMS001	การพัฒนาอุปกรณ์เสริมเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่มเพื่อลดระยะเวลาในการทำความสะอาดและลดค่าใช้จ่ายภายในร้านเพื่อเพิ่มโอกาสในการขาย	ณรงค์ฤทธิ์ เชิดชู, สิทธิโชค อุปรี วศิน เพชรพงศ์พันธ์, วิทวัส ปานศุภวัชร และชัยยศ ณัฐอังกูร
PFMS002	กลยุทธ์การตลาดค้าปลีกระหว่างร้านสะดวกซื้อ 7 – Eleven กับโลตัสเอ็กซ์เพรสในเขต อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร	วรรณภา ด้างถางคำ, ฟาริดา ทิพชาติ ศักดาเดช กุลากุล, วศิน เพชรพงศ์พันธ์ และปิยะวดี ยอดนา
PFMS003	การพัฒนาอุปกรณ์ตะแกรงรองน้ำแข็งเพื่อลดการเสียหายของสินค้า	อภิญพัทธ์ ไชยคำ, สุพันดา โลมปลา วศิน เพชรพงศ์พันธ์, ชัยยศ ณัฐอังกูร และวิทวัส ปานศุภวัชร
PFMS004	การพัฒนาอุปกรณ์ตัดแบ่งชิ้นขนมปังปิ้งเพื่อเพิ่มโอกาสในการขาย	ขจรศักดิ์ กั้นในกลาง, ทิพวรรณ บุญเรืองจักร วศิน เพชรพงศ์พันธ์, มิ่งสกุล โฮมวงศ์ และวิทวัส ปานศุภวัชร
PFMS005	การพัฒนาเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี	จิราภา รักบุญ, อารยา พวงศรีเคน เด่นชัย สมปอง, สิริพาพร ยืนสุข และนาฎลดา เรืองชาญ
PFMS006	การพัฒนาเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน	พิชิตชัย เดชะคำภู, สุธิดา ทันอินทรอาจ เด่นชัย สมปอง, รุจิรา จงคล้ายกลาง และสุพิชญา นิลจินดา
PFMS007	การพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม	นริศรา เข็มจักร,พรชิตรา วิเศษวงษา เด่นชัย สมปอง, จีระนันต์ เจริญรัตน์ และปิยพัชร วิมลโสภณกิตติ
PFMS008	การพัฒนาระบบบริหารศูนย์สาธิตการตลาดบ้านประชาสามัคคี ตำบลม่วง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร	ศิรประภา พลแสง, สุจิตรา ราชรินทร์ นิรชา เลพล และสมวรร ธนศรีพนิชชัย
PFMS009	การวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีหน้าที่เสียภาษี ในเขตตลาดเทศบาลตำบลหนองหาน จังหวัดอุดรธานี	สุภาภรณ์ นนทชิต และโชคชัย เดชรอด
PFMS010	ความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์ กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น	เมชยา ท่าพิมาย, วนันพรณ์ ชื่นพิบูลย์ สัญญา เนียมเปรม, นริศรา ธรรมรักษา และพัชราพรรณ ศิริโม้

ลำดับที่	บทความ	ผู้นำเสนอ
PFMS011	ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของบุคลากร ในบริษัทเมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์ กรุ้ป (จำกัด) มหาชน ในจังหวัดขอนแก่น	เมชยา ท่าพิมาย, วนันพรณ์ ชื่นพิบูลย์, สัญญา เนียมเปรม, ขนิษฐา หาระคุณ และสุทธิกานต์ ศิริวารินทร์
PFMS012	ศึกษาอัตราส่วนราคาตลาดกำไรต่อหุ้น และอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศ: กลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์	วันวิสาข์ กรมดี, จิรารัตน์ จันทร์มาลา, สุนันทา บุระวงค์, นิรมล เนื่องสิทธะ และจินตนา จันทนนท์
PFMS013	การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	ณัติยาพร พรมสิทธิ์, ภควดี แสนรัตน์, อาทิตยา พลวงศ์ษา, เกษร ขาวสีจาน และนวรัตน์ สุรัติวรพัทธ์
PFMS014	ความคิดเห็นและความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย	อารยา พานิชย์, พรพิมล กีบุญมี, เจษฎา วรยศ, จิรายุทธ แก่นสาร, ฐิติญาดา วะโรหะ และสุวัฒนา ดีวงศ์
PFMS015	การศึกษาความคิดเห็นและความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี	วิชทวัฒน์ สุทธิ์แทน, ศีลวัต พุทธาวัง, ณัฐวรรณ คล่องดี และเสกสรร สายสีสด
PFMS016	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ของประชาชนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี	ปริมพิกา ด้วงเฮี้ยม, นิภาพร สีแจ่ม, สิทธิชัย สิทธิสินทรัพย์, ปวรัญชน์ ทองแท่ง, และวัชพร มานะจิตร
PFMS017	พฤติกรรมการใช้และความพึงพอใจจากแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกของนักเรียนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี	ลักษิกา ศรีวรขันธ์, จุฑารัตน์ โยธี และชาย วรวงศ์เทพ
PFMS018	ความคาดหวังจากการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	รัชนีภรณ์ ทองกาล, สิริพรชัย ธรรมศักดิ์พุฒิ, สัญลักษณ์ กุจิรพันธุ์, อัจฉริยาภรณ์ โภคสวัสดิ์ และจิรภัทร เริ่มศรี
PFMS019	รูปแบบการโฆษณาลิปสติก 4U2 บนสื่อออนไลน์กับการตัดสินใจซื้อของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	กรวิชญ์ ส่งเสริม, ณัชชา วงศ์ตาผา, เปรมสิณี แสนอุบล, และจิรภัทร เริ่มศรี
PFMS020	ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561	พัฒนะ เรือนใจดี และมารุตพงศ์ มาสิงห์
PFMS021	การพัฒนาชุดฝึกทักษะโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	วิยดา เทศกลั่น และสายชล จินโจ
PFMS022	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาจีนที่สอนด้วยวิธีการสอนแบบ Storyline กับ การสอน	พรพิมล สวาสดิ์วงค์ สหัทยา สิทธิวิเศษ

ลำดับที่	บทความ	ผู้นำเสนอ
	ตามคู่มือครูของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาล เชียงของ จังหวัดเชียงราย	และวรรณวิรัตน์ ตุงคะเวทย์
PFMS023	การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการทำโครงงานรายวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ทองขาร พอใจ และสายชล จินโจ
PFMS024	การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารโดยใช้ สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	นงคราญ แมร์โรว์ และสายชล จินโจ
PFMS025	การพัฒนาชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	สุกัญญา มัจฉาเวช และสายชล จินโจ
PFMS026	การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือรายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องปริซึมและทรงกระบอก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	สุจิน เปี่ยมอริยธน และสายชล จินโจ
FMS027	การจัดการเรียนรู้กิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยชุดฝึกทักษะโดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญาที่มีผลต่อการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	ธัชกร แก้วประดิษฐ์ และสายชล จินโจ
PFMS028	แนวทางการพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ	กาญจนา อากาศเหลือง และสายชล จินโจ
PFMS029	การบริหารจัดการลูกหนี้เงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้าน: บ้านห้วยโตก จังหวัดเลย	อภิรักษ์ อิ่มสะอาด และจิราวดี กำยาน

สารบัญ

	หน้า
กองบรรณาธิการ	**ก**
คำนำ	**ค**
การนำเสนอผลงานวิจัย	**จ**
สารบัญ	**ฐ**
บทความวิจัยภาคบรรยาย (Oral Presentation)	
กลุ่มรัฐประศาสนศาสตร์/รัฐศาสตร์/นิติศาสตร์	**1**
การบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร วิชาญ อิทธิฤกษ์มงคล, ชาติชัย อุดมกิจมงคล และละมัย ร่มเย็น	3
อิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลและคุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากลุ่มที่ 8 พระมหารัฐพงษ์ พรมหากุล, สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง และจิตติ กิตติเลิศไพศาล	14
การประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ชัยวัฒน์ จุวรรณ, ชาติชัย อุดมกิจมงคล และละมัย ร่มเย็น	28
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร เบ็ญจวรรณ จามน้อยพรหม, ชาติชัย อุดมกิจมงคล และละมัย ร่มเย็น	40
อิทธิพลของการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ชนิดาภา ลีคำงาม, สามารถ อัยกร และชาติชัย อุดมกิจมงคล	52
ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร พระมหาอนุสรณ์ อุปคุณ, สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง และจิตติ กิตติเลิศไพศาล	65

สารบัญ (ต่อ)

ประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาสจังหวัดสกลนคร
ภัทธราวุฒิ โฮนอก, ละมัย ร่มเย็น และชาติชัย อุดมกิจมงคล 76

อิทธิพลของการจัดสวัสดิการสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม
ตวงพร จงโปร่งกลาง, ละมัย ร่มเย็น และชาติชัย อุดมกิจมงคล 90

อิทธิพลของวัฒนธรรมองค์การต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
จิรวัฒน์ ขันเพียแก้ว, สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง และชาติชัย อุดมกิจมงคล 98

ความสุขในการทำงานที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ณัฐณิชา หล่อประดิษฐ์, สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง และชาติชัย อุดมกิจมงคล 106

แรงจูงใจในการทำงานที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร
ปฏิมากร ทิพเลิศ, ชาติชัย อุดมกิจมงคล และจิตติ กิตติเลิศไพศาล 117

ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการมีส่วนของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร
กิตติพงษ์ แพงพา, ละมัย ร่มเย็น และจิตติ กิตติเลิศไพศาล 130

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร
เอื้องคำ จันทะพรม, สามารถ อัยกร และละมัย ร่มเย็น 142

ความพึงพอใจในงานที่ส่งผลต่อความผูกพันองค์การของบุคลากรกองพันทหารสารวัตร สำนักกองบัญชาการ กองบัญชาการกองทัพไทยในเขตกรุงเทพมหานคร
ยชญ์ชยุตม์ หงส์ศิริ และประกอบ คงยะมาศ 156

สารบัญ (ต่อ)

ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ในเขตอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย
นาวิน วังคีรี, จักรพงษ์ ฟองชัย และถนอม คะตะวงศ์ 164

การบริหารการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง
อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
กฐิน ตามสีรัมย์, สถาพร วิชัยรัมย์ และประชัน คะเนวัน 171

การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของหมู่บ้านลิ่มทอง
ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
ละมุล กมล, ธัญญรัตน์ พุฒิพงษ์ชัยชาญ และประชัน คะเนวัน 183

ความรับผิดของผู้ขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ : ศึกษากรณีล่าช้า
ลดารัตน์ โชติรัตน์, เกียรติพร อำไพ และวริยา ลำเลิศ 195

การศึกษาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์
ดวงพร แหวนเพชรม, สถาพร วิชัยรัมย์ และประชัน คะเนวัน 201

บทความวิจัยภาคบรรยาย (Oral Presentation)
กลุ่มบริหารธุรกิจ และการบัญชี 209
การออกแบบและพัฒนาระบบการค้นหาพื้นที่ให้บริการจอดรถในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
นัฐภรณ์ นรารักษ์, ณัฐพงศ์ ลือนาม, กมลวิช นวมศิริ และเมธี ทองดี 211

การศึกษาศักยภาพเพื่อการพัฒนาประชาสัมพันธ์เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงศาสนาผ่านอินเตอร์เน็ต
ของอำเภอปักธงชัย
ประภัสสร กนกหงส์, ศศิตา ทองยวง, ชนกันต์ อักขระชาตะ และเมธี ทองดี 218

การพัฒนาแอปพลิเคชันต้นแบบสืบค้นตำแหน่งร้านค้าภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ณัฐมน เงินดี, วนิดา มาเสือบอง, ขวัญสุดา ตากระโทก, อริษา ประกอบมี และเมธี ทองดี 225

สารบัญ (ต่อ)

การพัฒนาระบบบริหารจัดการขายสินค้า กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนแคปหมูอิ่มสุข
ปาจารี มะณีชม, รจนา ทีฆะสุข, อรสา บาบุญ และฐาปนี เพ็งสุข 232

กระบวนการวิเคราะห์และพัฒนาระบบบริหารจัดการร้านค้า : กรณีศึกษา ร้านหมู่ 7 มินิมาร์ท
ธนาวุฒิ โคสอน และฐาปนี เพ็งสุข 241

การพัฒนาและความพร้อมของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน
เดือนฉาย ซ่อนกลาง 251

การศึกษาต้นทุนการผลิตหน้ากากอนามัยจากผ้า
อุไรวรรณ บุษทิพย์ และเกศนี จึงวัฒนตระกูล 259

ทัศนคติของคนในชุมชนที่มีต่อการพัฒนาตลาดอิงน้ำสามโคก ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก
จังหวัดปทุมธานี
วรรณวิลัย เจนจิตร, จูเลีย ดันบาร์, อันธิกา ตาสว่าง, มณีนุช นิ่มฟัก, และพงษ์พิพัฒน์ สเน่ห์ดี 266

การศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยววัดไชยวัฒนาราม
ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดระนครศรีอยุธยา
ฐิติมา แก้วไชโย, ทุ้ยเฟือง ซวนเหงียน, นิธิพงศ์ วงค์ชัยวัฒนะ, พลอยแก้ว ทิพย์สังวาล,
อรวรรณ ใจแสน และพงษ์พิพัฒน์ สเน่ห์ดี, 274

บทความวิจัยภาคบรรยาย (Oral Presentation)

กลุ่มนิเทศศาสตร์/ สื่อดิจิทัล/การสื่อสารการตลาด 283

พฤติกรรมและความต้องการของบุคลากรในการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยนครพนม
อรปวีณ์ บัวชู, นุชนาถ บัวสุดตา และสุภัทรชรี บุญประชุม 285

การเรียนรู้แบบร่วมมือต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวิจัยด้านการสื่อสารการตลาด
ของนักศึกษาสาขาวิชาการสื่อสารการตลาด คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ปารนารี บ่ายฤกษ์ดี และนฤพรรณ ตั้งวานิชย์เจริญ 295

สารบัญ (ต่อ)

ทักษะการรู้ดิจิทัลสำหรับนักศึกษาภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ณัฏฐชา ตรีโอษฐ์ และสมบูรณ์ ชาวชายโขง 306

บทความวิจัยภาคบรรยาย (Oral Presentation)
กลุ่มการศึกษา 321
ผลการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ภายใต้สถานการณ์ covid – 19 โดยใช้Google Classroom
ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยและความมีวินัยในการเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 6 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยธนบุรี
ประจักษ์ น้อยเหนื่อย และศรายุทธ รัตนปัญญา 323

บทความวิจัยภาคโปสเตอร์ (Poster Presentation) 333
ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา
ของศาลรัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2561
พัฒนะ เรือนใจดี, มารุตพงศ์ มาสิงห์ 335

ศึกษาอัตราส่วนราคาตลาดกำไรต่อหุ้น และอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทนเพื่อใช้ในการตัดสินใจลงทุน
ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
: กลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมประเภท บรรจุภัณฑ์
วันวิสาข์ กรมดี, จิรารัตน์ จันทร์มาลา, สุนันทา บุระวงค์, นิรมล เนื่องสิทธะ,
และจินตนา จันทนนท์ 343

การพัฒนาชุดฝึกทักษะโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเพื่อส่งเสริมความสามารถ
ในการอ่านและเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
วิยดา เทศกลั่น และสายชล จินโจ 351

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาจีน ที่สอนด้วยวิธีการสอนแบบ Storyline
กับการสอนตามคู่มือครูของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเชียงของ
จังหวัดเชียงราย
พรพิมล สวาสดิ์วงค์, สหัทยา สิทธิวิเศษ และวรรณวิรัตน์ ตุงคะเวทย์ 359

สารบัญ (ต่อ)

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการทำโครงงานรายวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ทองขาร พอใจ และสายชล จินโจ 369

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสาร โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
นงคราญ แมร์โรว์ และสายชล จินโจ 279

การพัฒนาชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
สุกัญญา มัจฉาเวช และสายชล จินโจ 387

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือรายวิชาคณิตศาสตร์เรื่องปริซึมและทรงกระบอก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
สุจิน เปี่ยมอริยธน และสายชล จินโจ 396

การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญาเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ธัชกร แก้วประดิษฐ์ และสายชล จินโจ 405

แนวทางการพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ
กาญจนา อากาศเหลือง และสายชล จินโจ 415

การพัฒนาอุปกรณ์เสริมเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่มเพื่อลดระยะเวลาในการทำความสะอาดและลดค่าใช้จ่ายภายในร้านเพื่อเพิ่มโอกาสในการขาย
ณรงค์ฤทธิ์ เชิดชู ณรงค์ฤทธิ์ เชิดชู, สิทธิโชค อุปรี, วศิน เพชรพงศ์พันธ์, วิทวัส ปานศุภวัชร และชัยยศ ณัฐอังกูร 425

สารบัญ (ต่อ)

กลยุทธ์การตลาดค้าปลีกรระหว่างร้านสะดวกซื้อ 7 – Eleven กับโลตัสเอ็กซ์เพรส
ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
วรรณภา ด้างถางคำ, ฟาริดา ทิพชาติ, ศักดาเดช กุลากุล, วศิน เพชรพงศ์พันธ์,
และปิยะวดี ยอดนา 433

การพัฒนาอุปกรณ์ตะแกรงรองน้ำแข็งเพื่อลดการเสียหายของสินค้า
อภิญพัทธ์ ไชยคำ, สุพันดา โลมปลา, วศิน เพชรพงศ์พันธ์, ชัยยศ ณัฐอังกูร
และวิทวัส ปานศุภวัชร 442

การพัฒนาอุปกรณ์ตัดแบ่งชิ้นขนมปังปิ้งเพื่อเพิ่มโอกาสในการขาย
ขจรศักดิ์ กั้นในกลาง, ทิพวรรณ บุญเรืองจักร, วศิน เพชรพงศ์พันธ์, มิ่งสกุล โฮมวงศ์
และวิทวัส ปานศุภวัชร 454

การพัฒนาเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทอง สกลทวาปี
จิราภา รักบุญ, อารยา พวงศรีเคน, เด่นชัย สมปอง, สิริพาพร ยืนสุข
และนาฎลดา เรืองชาญ 465

การพัฒนาเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน
พิชิตชัย เดชะคำภู, สุธิดา ทันอินทรอาจ, เด่นชัย สมปอง, รุจิรา จงคล้ายกลาง
และสุพิชญา นิลจินดา 473

การพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม
นริศรา เข็มจักร,พรชิตรา วิเศษวงษา, เด่นชัย สมปอง, จีระนันต์ เจริญรัตน์
และปิยพัชร วิมลโสภณกิตติ 481

การวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีหน้าที่ เสียภาษี ในเขตตลาดเทศบาลตำบลหนองหาน
จังหวัดอุดรธานี
สุภาภรณ์ นนทชิต และโชคชัย เดชรอด 489

สารบัญ (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์
กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
เมชยา ท่าพิมาย, วนันพรณ์ ชื่นพิบูลย์, สัญญา เนียมเปรม, นริศรา ธรรมรักษา
และพัชราพรรณ ศิริโม้ 495

ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ของบุคลากร ในบริษัทเมเจอร์
ซีนีเพล็กซ์ กรุ้ป (จำกัด) มหาชน ในจังหวัดขอนแก่น
เมชยา ท่าพิมาย, วนันพรณ์ ชื่นพิบูลย์, สัญญา เนียมเปรม, ขนิษฐา หาระคุณ
และสุทธิกานต์ ศิริวารินทร์ 505

การใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของบริษัท
ในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
ณัติยาพร พรมสิทธิ์, อาทิตยา พลวงศ์ษา, ภควดี แสนรัตน์, เกษร ขาวสีจาน
และนวรัตน์ สุรัติวรพัทธ์ 514

การพัฒนาระบบบริหารศูนย์สาธิตการตลาดบ้านประชาสามัคคี ตำบลม่วง อำเภอบ้านม่วง
จังหวัดสกลนคร
ศิรประภา พลแสง, สุจิตรา ราชรินทร์, นิรชา เลพล และสมวรร ธนศรีพนิชชัย 526

การบริหารจัดการลูกหนี้เงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้าน: บ้านห้วยโตก จังหวัดเลย
อภิรักษ์ อิ่มสะอาด และจิราวดี กำยาน 535

ความคิดเห็นและความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล
พระพุทธบาท อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย
อารยา พานิชย์, พรพิมล กีบุญมี, เจษฎา วรยศ, จิรายุทธ แก่นสาร,
ฐิติญาดา วะโรหะ และสุวัฒนา ดีวงศ์ 540

การศึกษาความคิดเห็นและความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
วิชทวัฒน์ สุทธิ์แทน, ศีลวัต พุทธาวัง, ณัฐวรรณ คล่องดี และเสกสรร สายสีสด 546

สารบัญ (ต่อ)

การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ของประชาชน
ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
ปริมพิกา ด้วงเฮี้ยม, นิภาพร สีแจ่ม, สิทธิชัย สิทธิสินทรัพย์, ปวรัญชน์ ทองแท่ง,
และวัชพร มานะจิตร 554

พฤติกรรมการใช้และความพึงพอใจจากแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกของนักเรียนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี
ลักษิกา ศรีวรขันธ์, จุฑารัตน์ โยธี และชาย วรวงศ์เทพ 563

รูปแบบการโฆษณาลิปสติก 4U2 บนสื่อออนไลน์กับการตัดสินใจซื้อของนักศึกษา
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
กรวิชญ์ ส่งเสริม, ณัชชา วงศ์ตาผา, เปรมสิณี แสนอุบล, และจิรภัทร เริ่มศรี 569

ความคาดหวังจากการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อทวิตเตอร์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
รัชนีภรณ์ ทองกาล, สิริพรชัย ธรรมศักดิ์พุฒิ, สัญลักษณ์ กุจิรพันธุ์,
อัจฉริยาภรณ์ โภคสวัสดิ์ และจิรภัทร เริ่มศรี 577

บทความวิจัยภาคบรรยาย (Oral Presentation)

กลุ่มรัฐประศาสนศาสตร์/รัฐศาสตร์/นิติศาสตร์

การบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

Strategic Management Affecting Disaster Management Efficiency of Local Government Organizations in the Area Surrounding Nong Han Mueang Sakon Nakhon District Sakon Nakhon Province

วิชาญ อิทธิฤกษ์มงคล*
ชาติชัย อุดมกิจมงคล**
ละมัย ร่มเย็น***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำนวน 301 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression)

ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.13) 2) ประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.06) 3) การบริหารเชิงกลยุทธ์มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <.05 มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ = .581 อธิบายได้ว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ทำนายประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 58.10 (Adjusted R^2 = .581) และ 4) แนวทางพัฒนาระดับประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการจัดโครงการรณรงค์เรื่องความปลอดภัยด้านสาธารณภัย เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการป้องกันเหตุหรือภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น มีการรณรงค์ส่งเสริมป้องกันอุบัติภัยสร้างจิตสำนึกในการรับผิดชอบร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นำชุมชน และอาสาสมัครในการบริหารการจัดการสาธารณภัย มีการพัฒนาบุคลากร โดยการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและการใช้เครื่องมือที่ถูกต้อง ซักซ้อมแผนการปฏิบัติงานโดยจำลองสถานการณ์จริงเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง

---

* นักศึกษาหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำสำคัญ : การบริหารเชิงกลยุทธ์, ประสิทธิภาพ, สาธารณภัย

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the level of strategic management of local administrative organizations in the area surrounding Nong Han Mueang Sakon Nakhon District Sakon Nakhon Province. 2) to study the level of disaster management efficiency of the administrative organization local part in the area surrounding Nong Han Mueang Sakon Nakhon District Sakon Nakhon Province 3) to study the strategic management influence on disaster management efficiency of local government organizations in the area surrounding Nong Han Mueang Sakon Nakhon District the samples were 301 people, Obtained by Simple Random Sampling tools used for data collection the questionnaires and statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean ($\bar{x}$) and standard deviation (S.D.) and multiple linear regression analysis.

The research found that 1) Strategic management of local government organizations in the area surrounding Nong Han Mueang Sakon Nakhon District Sakon Nakhon Province Overall was at a high level ($\bar{x}$ = 4.13) 2) Efficiency of disaster management of local government organizations in the area surrounding Nong Han Mueang Sakon Nakhon District Sakon Nakhon Province Overall at a high level ($\bar{x}$ = 4.06) 3) Strategic management influences disaster management efficiency of local government organizations in the area surrounding Nong Han Mueang Sakon Nakhon District Sakon Nakhon Province It was statistically significant at level <.05 with predictive coefficient =.581 Explain that strategic management predicts the efficiency of disaster management of local government organizations in the area surrounding Nong Han Mueang Sakon Nakhon District Sakon Nakhon Province at 58.10 percent (Adjusted R^2 = .581) and 4) Guidelines for developing disaster management efficiency levels of local administrative organizations in the area surrounding Nong Han Mueang Sakon Nakhon District Sakon Nakhon Province is a local government organization, should organize a disaster safety campaign. to publicize and educate people about the prevention of an accident or disaster that may occur there is a campaign to promote disaster prevention and create a sense of responsibility among the executives. Community leaders and volunteers in disaster management with human resource development by training to provide knowledge about disaster prevention and mitigation work and the use of correct tools Rehearsal the action plan by simulating real-world situations so that personnel can perform their work properly.

Keywords : Strategic Management, Performance, Public disaster

บทนำ

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 มาตรา 20 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน โดยผู้บริหารท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น มีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมายและมีปลัดเทศบาล ปลัดเมืองพัทยา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการท้องถิ่นด้วย (กระทรวงมหาดไทย, 2560)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนและมีบทบาทภารกิจในการเข้าไปให้ความช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัยในลำดับแรกก่อนที่หน่วยงานภายนอกจะเข้าไปให้ความช่วยเหลือ ประกอบกับพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้อำนวยการท้องถิ่นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในท้องถิ่นตน จึงถือเป็นภารกิจสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องเตรียมความพร้อมในการป้องกันบรรเทาสาธารณภัยและพัฒนาขีดความสามารถในการเผชิญเหตุและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ภายหลังจากสถานการณ์ภัยยุติ

จากเหตุการณ์น้ำท่วมจังหวัดสกลนคร เมื่อปี พ.ศ. 2560 สาเหตุหลักมาจากน้ำมากทำให้น้ำล้นคันกั้นน้ำกัดเซาะคันดินน้ำไหลออกจากอ่างเก็บน้ำห้วยทรายขมิ้นทำให้เกิดน้ำท่วมพื้นที่ด้านท้ายอ่างฯ และถนนบางส่วนกรมชลประทานได้เร่งตรวจสอบความเสียหายและหาแนวทางในการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วนแล้วผลคือ “สกลนครน้ำท่วมทั้งเมือง” กรมชลประทานไม่ได้นิ่งนอนใจต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นสั่งการให้โครงการชลประทานในพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม เฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์น้ำอย่างใกล้ชิดพร้อมทั้งระดมเครื่องจักร เครื่องมือ เครื่องสูบน้ำและกำลังเจ้าหน้าที่ พร้อมกับประสานกับจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในครั้งนี้แล้ว นอกจากนี้ยังมีชุดป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มณฑลทหารบกที่ 29 เข้าช่วยเจ้าหน้าที่จากสำนักงานบำรุงทางสกลนคร กรมทางหลวง ขนกระสอบไปกั้นน้ำและสูบน้ำที่ท่วมขังถนนและท่วมขังในตัวเมืองสกลนคร หลังเกิดฝนตกหนักและน้ำท่วมในพื้นที่จังหวัดสกลนคร และมีทีมเจ้าหน้าที่กู้ภัยระดมกำลังเจ้าหน้าที่ออกช่วยเหลือชาวบ้าน ทางตำรวจตระเวนชายแดนได้นำเรือท้องแบนไปช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย (คม ชัด ลึก, 2560)

จากข้อมูลและเหตุการณ์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การบริหารด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนครยังขาดการบริหารจัดการที่ดี ขาดบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ การบริหารงานและงบประมาณ สำหรับการให้บริการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กับประชาชนที่ประสบภัย ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนการเกิดภัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ตามแผนยุทธศาสตร์การบริหาร 5 ด้าน คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์การ พันธกิจและภารกิจ วัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในอนาคตและการเตรียมความพร้อมของทรัพยากร เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมการบริหารจัดการปัญหาด้านสาธารณภัยให้มีประสิทธิผลบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์สูงสุดและให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

3. เพื่อศึกษาอิทธิพลการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

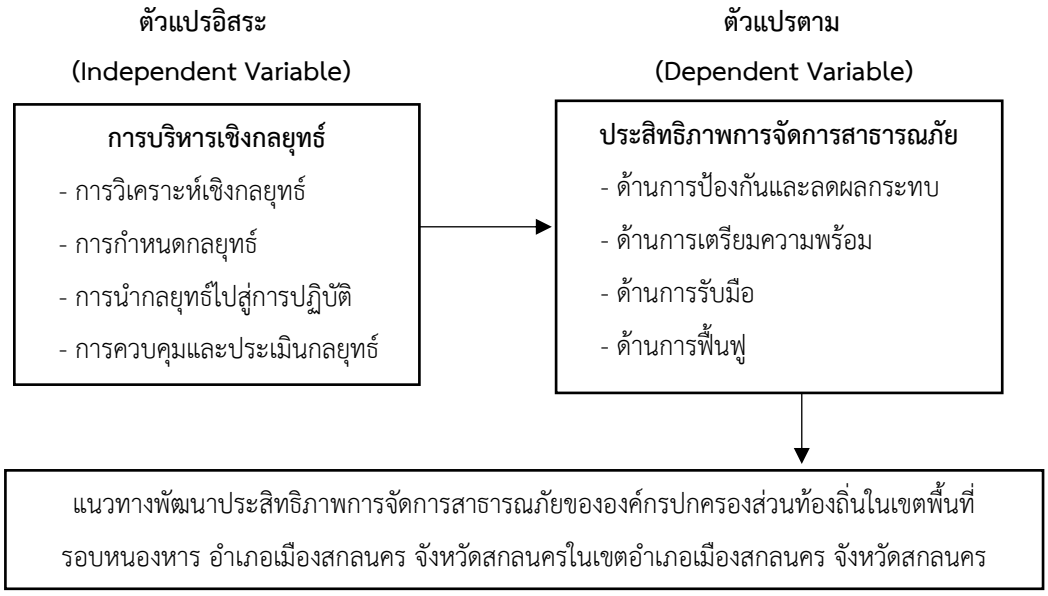

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ด้วยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) และการสนทนากลุ่มย่อย (Focus group discussion)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำนวน 1,202 คน (สำนักงานท้องถิ่นอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร, 2562)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร จำนวน 301 คน จากสูตรของยามาเน่ (Yamane,1973, p.127 อ้างถึงใน ศิริพงศ์ พฤทธิพันธ์, 2553, หน้า 203) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างมากน้อยตามสัดส่วนของจำนวนประชากรในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยสามารถกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนขนาดของประชากรกลุ่มตัวอย่างในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 ขนาดของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
เทศบาลนครสกลนคร	131	33
เทศบาลตำบลฮางโฮง	154	38
เทศบาลตำบลเหล่าปอแดง	68	18
เทศบาลตำบลงิ้วด่อน	91	23
เทศบาลตำบลเชียงเครือ	274	68
เทศบาลตำบลธาตุนาเวง	99	25
เทศบาลตำบลท่าแร่	110	27
เทศบาลตำบลเมืองทองท่าแร่	83	21
องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาย	90	22
องค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อง	102	26
รวม	1,202	301

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งออกเป็น 3 ตอน มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .932 ดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานในหน่วยงาน ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 การบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .363 - .875 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .906

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .458 - .870 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .910

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมดังนี้

4.1 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครถึงถึงนายกเทศมนตรีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลกับบุคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ที่เกี่ยวข้องพร้อมชี้แจงรายละเอียด ความมุ่งหมายของการออกแบบสอบถามนี้เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันในการตอบแบบสอบถาม

4.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและการลงพื้นที่จริง เพื่อนำแบบสอบถามไปแจกแก่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 301 คน กับบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียด ความมุ่งหมายของการออกแบบสอบถาม

4.4 ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำแบบสอบถามไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนโดยใช้สถิติดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 การหาคุณภาพของเครื่องมือ ใช้สถิติเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญและใช้ค่าดัชนี IOC (Index of Item - objective congruence) หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

5.3 การวิเคราะห์ระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์และระดับประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนครใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

5.4 อิทธิพลการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression)

5.5 การวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร การสนทนากลุ่มย่อย (Focus group discussion) โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำมาสรุปเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

1. ระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 ระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร โดยรวม

ด้านที่	การบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลความหมาย
1	การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์	4.08	.356	มาก
2	การกำหนดกลยุทธ์	4.05	.425	มาก
3	การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ	4.17	.418	มาก
4	การประเมินและควบคุมกลยุทธ์	4.21	.550	มาก
รวม		4.13	.281	มาก

จากตาราง 2 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.13) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การประเมินและควบคุมกลยุทธ์ ($\bar{x}$ = 4.21) การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ($\bar{x}$ = 4.17) และการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ ($\bar{x}$ = 4.08) ตามลำดับ

ระดับประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร รายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 ระดับประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยรวม

ด้านที่	ประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลความหมาย
1	ด้านการป้องกันและการลดผลกระทบ	3.97	.376	มาก
2	ด้านการเตรียมความพร้อม	4.19	.386	มาก
3	ด้านการรับมือ	4.09	.368	มาก
4	ด้านการฟื้นฟู	3.98	.386	มาก
รวม		4.06	.228	มาก

จากตาราง 3 พบว่าประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.06) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการเตรียมความพร้อม ($\bar{x}$ = 4.19) ด้านการรับมือ ($\bar{x}$ = 4.09) และด้านการฟื้นฟู ($\bar{x}$ = 3.98) ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์อิทธิพลของการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร รายละเอียดดังตาราง 4

ตาราง 4 อิทธิพลของการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized Coefficient		Standardized Coefficient	t	Sig F
	b	SE	β		
ค่าคงที่	3.064	.191		16.004	.000
1. การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (X1)	.398	.139	.153	2.538	.012
2. การกำหนดกลยุทธ์ (X2)	.325	.332	.247	.794	.000
3. การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ (X3)	.352	.334	.296	1.565	.005
4. การประเมินและควบคุมกลยุทธ์ (X4)	.166	.125	.159	2.668	.008
Adjusted R^2 = .581, F-Value = 75.219, Sig F=.000***					

จากตาราง 15 การวิเคราะห์การถดถอยพหุเพื่อพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <.05 โดยผลด้านการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ มีอิทธิพลสูงที่สุด (β = .296) รองลงมา คือ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ (β = .247) และน้อยที่สุด คือ ด้านการวิเคราะห์

เชิงกลยุทธ์ (β = .153) มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ = .581 อธิบายได้ว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ทำนายประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 58.10 (Adjusted R^2 = .581) ส่วนอีกร้อยละ 41.90 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ

แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ผู้วิจัยจัดการสนทนากลุ่มย่อย (Focus group discussion) แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำมาสรุปเป็นความเรียงเป็นรายด้าน ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ด้านการป้องกันและลดผลกระทบ สรุปได้ดังนี้

1.1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้การบริหารจัดการด้านป้องกันสาธารณภัยจะประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการประสานความร่วมมือระหว่างผู้นำชุมชนให้เข้าร่วมเป็นแกนหลักในการปฏิบัติงานและประชาชนในพื้นที่

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบาย ระเบียบ และแนวทางการปฏิบัติงานให้ชัดเจน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องเป็นไปตามระเบียบที่วางไว้

2. แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ด้านการเตรียมความพร้อมสรุปได้ดังนี้

2.1 หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องควรจัดสรรประมาณไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้สำหรับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างเพียงพอ สามารถเบิกจ่ายได้ทันท่วงทีเมื่อเกิดภัยพิบัติฉุกเฉินขึ้น เพื่อทำให้องค์กรมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงานและเกิดประโยชน์แก่ประชาชนในพื้นที่อย่างทันท่วงที

2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดหาเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยและจำเป็นต่องานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่น รถน้ำ รถดับเพลิง ฯลฯ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของแต่ละแห่ง

2.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีจัดการประชุมวางแผนการปฏิบัติงานการเตรียมความพร้อม โดยประสานงานทุก ๆ ฝ่าย ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน เพื่อสำรวจและจัดทำพื้นที่กลุ่มเสี่ยง เช่น ย่านแออัด บ้านเก่าหรือพื้นที่ ๆ ที่เข้าถึงได้ยาก กำหนดเส้นทางการจราจรเมื่อเกิดเหตุสาธารณภัยหรือภัยพิบัติฉุกเฉิน เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถเข้าถึงที่เกิดเหตุได้อย่างรวดเร็ว

3. แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ด้านการรับมือ สรุปได้ดังนี้

3.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการจัดโครงการรณรงค์เรื่องความปลอดภัยด้านสาธารณภัย เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการป้องกันเหตุหรือภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น

3.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการรณรงค์ ส่งเสริมป้องกันอุบัติภัยสร้างจิตสำนึกในการรับผิดชอบร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นำชุมชน และอาสาสมัครในการบริหารการจัดการสาธารณภัย

3.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการพัฒนาบุคลากร โดยการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและการใช้เครื่องมือที่ถูกต้อง ซักซ้อมแผนการปฏิบัติงาน โดยจำลองสถานการณ์จริงเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง

4. แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ด้านการฟื้นฟู สรุปได้ดังนี้

4.1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเป็นผู้มีความชอบธรรมทางการเมืองที่มาจากการเลือกตั้งหรือได้คะแนนเสียงส่วนใหญ่จากประชาชนแล้วยังต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานท้องถิ่นได้อย่างมืออาชีพ ทั้งนี้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสาธารณภัยต่าง ๆ นั้น ถือว่าเป็นความท้าทายต่อความรู้ความสามารถของผู้บริหารท้องถิ่นเป็นอย่างมากในการที่จะสร้างความเป็นมืออาชีพในเชิงกลไกสถาบันสำหรับการจัดการป้องกันและการลดผลกระทบสาธารณภัยต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

4.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการจัดทำโครงการจัดหายุทโธปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์ช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ หรือให้รัฐบาลดำเนินการจัดหาให้เพื่อให้การเข้าดำเนินการช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

4.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณเกี่ยวกับเรื่องการบรรเทาสาธารณภัย เป็นแผนระยะยาวในของรูปโครงการจัดหายุทโธปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์ช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยและการจัดทำแผนประจำปี ทั้งงบปกติและงบฉุกเฉินให้ครอบคลุมการใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตต่อไป

อภิปรายผล

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทิมา บุญอนันต์วงศ์ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นกัน

2. ประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจัดเจ้าหน้าที่ พร้อมเครื่องจักรกลสาธารณภัย ยานพาหนะ ทำการเผชิญเหตุตามแผนปฏิบัติการฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดไว้ล่วงหน้า และรายงานให้นายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ รวมถึงร้องขอความช่วยเหลือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นข้างเคียง หากไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้จะร้องขอความช่วยเหลือจากนายอำเภอ เพื่อสั่งการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอสนับสนุนการปฏิบัติดังกล่าว และหากไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ นายอำเภอจะรายงานผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อขอรับการสนับสนุนการช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ในจังหวัด เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติแบบบูรณาการทั้งหน่วยงานภาครัฐ ฝ่ายพลเรือน ฝ่ายทหาร มูลนิธิ และองค์การสาธารณกุศล รายการช่วยเหลือผู้ประสบภัย ทั้งนี้ภาคประชาชนมีความสำคัญในการป้องกันและลดผลกระทบและการเตรียมความพร้อมก่อนเกิดภัย ส่วนใหญ่ในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร มักเจอปัญหาอุทกภัยและวาตภัย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้จัดทำโครงการการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ โดยอาศัยชุมชนในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร เป็นฐานเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงในพื้นที่เสี่ยงที่อาจเกิดสาธารณภัยในขณะเดียวกันหน่วยงานภาครัฐก็ดำเนินการในการบูรณาการทั้งบุคลากรเครื่องจักรกลสาธารณภัย รวมถึงการบูรณาการในการจัดทำแผนเผชิญเหตุ และการฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแบบบูรณาการ

3. การบริหารเชิงกลยุทธ์มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <.05 โดยผลด้านการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติมีอิทธิพลสูงที่สุด (β = .296) รองลงมา คือ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ (β = .247) และน้อยที่สุด คือ ด้านการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (β = .153) มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ =.581 (Adjusted R2 = .581) จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการสาธารณภัยต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร คือ การให้ความสำคัญด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้การบริหารจัดการด้านป้องกันสาธารณภัยจะประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

4. แนวทางพัฒนาระดับประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ด้านการป้องกันและลดผลกระทบด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการรับมือ และด้านการฟื้นฟู อภิปรายได้ดังนี้ เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจัดเจ้าหน้าที่ พร้อมเครื่องจักรกล สาธารณภัย ยานพาหนะ ทำการเผชิญเหตุตามแผนปฏิบัติการฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดไว้ล่วงหน้า และรายงานให้นายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ รวมถึงร้องขอความช่วยเหลือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นข้างเคียง หากไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้จะร้องขอความช่วยเหลือจากนายอำเภอ เพื่อสั่งการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอสนับสนุนการปฏิบัติดังกล่าว และหากไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ นายอำเภอจะรายงานผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อขอรับการสนับสนุนการช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ในจังหวัด เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติแบบบูรณาการทั้งหน่วยงานภาครัฐ ฝ่ายพลเรือน ฝ่ายทหาร มูลนิธิและองค์การสาธารณกุศล รายการช่วยเหลือผู้ประสบภัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิทักษ์ มั่นจันทึก (2558) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ได้เสนอแนวทางการพัฒนากลยุทธ์การบริหารด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ หน่วยงานควรกำหนดนโยบาย ระเบียบและแนวทางการปฏิบัติงานให้ชัดเจน โดยประสานความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ผู้นำชุมชนและประชาชนร่วมกันประชุมวางแผนการปฏิบัติงาน การเตรียมความพร้อม การจัดสรรงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัย สำรวจและจัดทำพื้นที่กลุ่มเสี่ยงที่เข้าถึงได้ยาก เพื่อกำหนดเส้นทางการจราจรเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินและมีการซักซ้อมแผนการปฏิบัติงานอยู่เสมอ นอกจากนี้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเป็นผู้มีความชอบธรรมทางการเมืองที่มาจากการเลือกตั้งหรือได้คะแนนเสียงส่วนใหญ่จากประชาชนแล้วยังต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานท้องถิ่นได้อย่างมืออาชีพ ทั้งนี้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสาธารณภัยต่าง ๆ นั้นถือว่าเป็นความท้าทายต่อความรู้ความสามารถของผู้บริหารท้องถิ่นเป็นอย่างมากในการที่จะสร้างความเป็นมืออาชีพในเชิงกลไกสถาบันสำหรับการจัดการป้องกันและการลดผลกระทบสาธารณภัยต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร และสอดคล้องกับ UNISDR (2010 อ้างถึงใน ไททัศน์ มาลา, 2558 หน้า 182) ที่อธิบายว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีความเป็นมืออาชีพในเชิงสถาบันสำหรับการดำเนินการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติในพื้นที่ในระยะยาว หรือแม้แต่การวางแผนการพัฒนาในด้านของการควบคุมการใช้ประโยชน์จากที่ดิน สภาพแวดล้อมพื้นที่ของแต่ละพื้นที่อันถือเป็นหลักการสำคัญสำหรับการจัดการสาธารณภัยว่าเพื่อให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง ดังนั้นความสามารถในการจัดการสาธารณภัยต่าง ๆ ในพื้นที่ย่อมเป็นบทเรียนสำหรับผู้ที่จะก้าวเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองในระดับท้องถิ่นว่านอกจากจะต้องได้รับความไว้วางใจจากเสียงส่วนใหญ่ของประชาชนผ่านกระบวนการเลือกตั้งแล้วนั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานท้องถิ่นแบบมืออาชีพ จะต้องมีวิสัยทัศน์ด้านการวางแผนเตรียมการจัดการ สาธารณภัยประเภทต่าง ๆ ทั้งในด้านการป้องกันและลดผลกระทบการเตรียมความพร้อมรับมือ การฟื้นฟู ความพร้อมสำหรับการจัดการในสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมถึงการจัดการหลังจากภัยสิ้นสุดลง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการสาธารณะภัยในพื้นที่ เนื่องจากมีความชอบธรรมทั้งในด้านโครงสร้างอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด และในทางปฏิบัติที่ต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชนในฐานะที่เป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ดังนั้นควรเตรียมความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ที่มีความจำเป็น งบประมาณ และมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการสนับสนุนให้บุคลากรของท้องถิ่นมีความสามารถในการจัดการสาธารณภัย เพื่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานกับหน่วยงานต่าง ๆ

3. การบริหารเชิงกลยุทธ์ มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการบริหารจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นถือเป็นผู้ที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแสดงบทบาทภาวะความเป็นผู้นำในการนำองค์กรและสร้างความร่วมมือจากภาคประชาชนในการจัดการปัญหาด้านสาธารณภัยต่าง ๆ การสร้างความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการ เพื่อลดความเป็นทางการขององค์กรและให้สามารถนำพาองค์กรให้รอดพ้นจาก สาธารณภัยต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นหรือลดความเสียหายในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงมหาดไทย. (2560). *มาตรฐานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

คม ชัด ลึก. (2560). *น้ำท่วม 'เมืองสกล' ยังวิกฤติแม้ระดับน้ำลดแล้ว.* จาก www.komchadluek.net/news. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2563.

จันทิมา บุญอนันต์วงศ์. (2561). *รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.

ยุทธพงษ์ วงค์ไชย. (2553). *การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดพะเยา.* วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏพะเยา.

ไททัศน์ มาลา, วลัยพร ชิณศรี และวิไลลักษณ์ เรืองสม. (2558). *การบริหารจัดการอุทกภัยอย่างยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี.* วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ 5(2). กรกฎาคม-ธันวาคม.

พิทักษ์ มั่นจันทึก. (2558). *กลยุทธ์การบริหารด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี.* วารสารสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ 8(2). เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม.

ศิริพงศ์ พฤทธิพันธ์. (2553). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับธุรกิจ.* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ฮาซันพริ้นติ้ง.

United Nations International Strategy for Disaster Reduction (UNISDR). (2010). *Local Governments and Disaster Risk Reduction Good Practices and Lessons Learned A contribution to the "Making Cities Resilient" Campaign*. Geneva, Switzerland: United Nations.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed). New York: Harper & Row.

อิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลและคุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8

The Influence of Individual Factors and Quality of Work Life Affecting the Commitment of the Personnel of Phra Pariyatham Primary High School Group 8

พระมหารัฐพงษ์ พรมหากุล*

สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง**, จิตติ กิตติเลิศไพศาล***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (logistic regression analysis) 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลของคุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ประกอบด้วย จังหวัดอุดรธานี หนองคาย สกลนคร บึงกาฬ จำนวน 218 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.71) ความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.09) 2) ผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยโลจิสติก พบว่าตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคลทั้ง 6 ตัวแปร มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 โดยพบว่า ค่า-2 Log likelihood=179.129, ค่า Chi-square=13.722, df=8, p.=.000 และเมื่อพิจารณาความสามารถในการทำนายของโมเดลโลจิสติก พบว่า โมเดลดังกล่าวสามารถทำนายความผันแปรของความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ได้ร้อยละ 42.20 (Cox & Snell R^2= .422) โดยตัวแปรที่ทำให้สัดส่วนความผูกพันต่อองค์การต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ตัวแปร ได้แก่ เพศชาย (X_1) สถานภาพพระสงฆ์ (X_4) ระยะเวลาปฏิบัติงานตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป (X_5) รายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป (X_6) 3) คุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านธรรมนูญในองค์การ (QWL_6) และด้านความเกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อสังคม (QWL_8) มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการบูรณาการทางสังคม (QWL_5) และด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร (QWL_2) มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 อย่างมี

* นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** รองศาสตราจารย์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถร่วมกันทำนายระดับความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ได้ร้อยละ 51.60 (R^{2Adj}=.516)

คำสำคัญ: ปัจจัยส่วนบุคคล, คุณภาพชีวิตการทำงาน, ความผูกพันต่อองค์การ

Abstract

The purposes of this study included the following: 1) to investigate the level of the quality of work life and the personnel's organizational commitment to Phra Pariyatham Schools, Department of Education Group 8, 2) to examine the influences of personal factors on the personnel's organizational commitment to Phra Pariyatham Schools, Department of Education Group 8 by using logistic regression analysis, and 3) to study the influences of the quality of work life on the personnel's organizational commitment to Phra Pariyatham Schools, Department of Education Group 8. Obtained by stratified random sampling, the samples consisted of 218 personnel who worked for Phra Pariyatham Schools, Department of Education Group 8 in Udon Thani, Nong Khai, Sakon Nakhon and Bueng Kan. A questionnaire was employed for data collection and statistics used for data analysis comprised frequency, percentage, mean, standard deviation, logistic regression analysis, and Multiple Regression Analysis.

These results were found from the study: 1) the quality of work life and the personnel in Phra Pariyatham Schools, Department of Education Group 8, as a whole, was at the high level ($\overline{X}$ = 3.71) and the personnel's organizational commitment to Phra Pariyatham Schools, Department of Education Group 8, as a whole was also at the high level ($\overline{X}$ = 4.09); moreover, 2) adopting logistic regression analysis to test the correlation coefficients, it was found that all six personal factors influenced on the personnel's organizational commitment to Phra Pariyatham Schools, Department of Education Group 8 with these values: -2 Log likelihood = 179.129, Chi-square = 13.722, df = 8, and p. = .000. Contemplating the prediction power of the logistic model, it was found that this model could be used to predict the variation of the personnel's organizational commitment to Phra Pariyatham Schools, Department of Education Group 8 42.20% (Cox & Snell R^2= .422). The factors which significantly varied the personnel's organizational commitment at .01 statistical level were males (X_1), monkhood (X_4), period of work over 7 years (X_5), and monthly incomes more than 10,000 baht a month (X_6); 3) Regarding the quality of work life, the organization charter (QUA_6), social engagement and benefits (QUA_8), social integration QUA_5) and personnel's knowledge and capacity development (QUA_2) significantly influenced on the personnel's organizational commitment to Phra Pariyatham Schools, Department of Education Group 8 at .05 statistical level. Altogether, they could be used to correctly predict the personnel's organizational commitment to Phra Pariyatham Schools, Department of Education Group 8 51.60% (R^{2Adj}=.516).

Keyword: Personal factor, quality of work life, organizational commitment

บทนำ

ในยุคแห่งเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศที่ทันสมัย มีการแข่งขันกันสูงในเชิงธุรกิจทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ทำให้องค์การต่าง ๆ ต้องมีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลา หลายหน่วยงานได้มีการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการทำงานและเพิ่มประสิทธิภาพในองค์การ แต่การให้ความสำคัญด้านเทคโนโลยีเพียงด้านเดียวย่อมไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จที่นำไปสู่วัตถุประสงค์ขององค์การได้องค์การต่าง ๆ จึงต้องหันมาให้ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญที่นำพาองค์การไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (รุ่งอรุณ ศิลป์ประกอบ, 2558) โดยเฉพาะในการศึกษาเรื่องความผูกพันต่อองค์การซึ่งเป็นเจตคติของบุคคลที่มีต่อองค์การ เนื่องจากผู้ที่มีความผูกพันต่อองค์การจะอุทิศกำลังทุกอย่างให้องค์การและมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะเป็นสมาชิกและทำงานกับองค์การตลอดไป ความผูกพันต่อองค์การเกิดจากผลกระทบของตัวงานเอง ความเป็นอยู่ของพนักงานอื่นที่มีโอกาสดีกว่า คุณลักษณะของบุคคลและปัจจัยที่สัมพันธ์กับตำแหน่งงาน ความผูกพันต่อองค์การจึงมีผลกระทบ ต่อพฤติกรรมการทำงาน องค์การต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงในการพัฒนาให้ดีขึ้นเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องด้วยการบริหารองค์การในเรื่องต่าง ๆ จึงจะจูงใจให้บุคคลในองค์การเกิดความผูกพัน ได้แก่ (สมเดช มุงเมือง, 2549, หน้า 156 อ้างถึงในพรทิพย์ สมวัน, 2561)

ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ระดับตำแหน่งและอัตราเงินเดือน เป็นต้น และปัจจัยคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร เป็นเรื่องที่มีผลกระทบโดยตรงกับตัวบุคคลที่ปฏิบัติงานในองค์การและเป็นสิ่งสำคัญที่บุคคลใช้ในการตัดสินใจว่าจะทำงานในองค์การ หรือจะลาออกไปหางานองค์การอื่นที่ดีกว่า ดังที่ Whether และ Davis (1989, pp. 451-452) นักบริหารทรัพยากรมนุษย์กล่าวว่า บุคลากรจะถอนตัวเองจากองค์การ เช่น ลาออกจากงาน ขาดงาน ลางาน มาสาย เป็นต้น คุณภาพชีวิตการทำงานเป็นลักษณะของการทำงานที่ตอบสนองความต้องการและความปรารถนาของบุคคล โดยคำนึงถึงตัวบุคคล สภาพแวดล้อมและสังคม ที่ทำให้งานประสบผลสำเร็จโดยกำหนดวาบุคคลที่มีคุณภาพชีวิตการทำงานต้องมีข้อบ่งชี้ต่าง ๆ ใน 8 ด้าน เป็นเกณฑ์ ดังนี้ 1. การได้รับค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม 2. สภาพการทำงานที่มีความปลอดภัยและคำนึงถึงสุขภาพ 3. ความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน 4. โอกาสการพัฒนาความสามารถของตนเอง 5. ความสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัว 6. การบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน 7. ประชาธิปไตยในองค์การ และ 8. ลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม (Walton, 1974, pp. 12-16) นอกจากคุณภาพชีวิตการทำงานจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาองค์การแลว ยังเป็นปัจจัยที่จะส่งเสริมการทำงานของบุคลากรให้มีแรงจูงใจในการทำงานและมีความสุขในการทำงานอีกด้วย (Werther & Davis, 1989, pp. 451-452) ในทางตรงกันข้าม ถ้าหากองค์การไม่สามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกได้เขาก็จะลาออกไปทำงานที่อื่น หรือหากยังทำงานที่เดิม ก็จะทำงานโดยไม่มีความผูกพันต่อองค์การหรือมีความผูกพันน้อยลง ซึ่งส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการทำงานและประสิทธิผลขององค์การ ดังนั้นการทำให้บุคลากรมีความจงรักภักดี ดำรงอยู่ในองค์การให้ได้นานที่สุดและสร้างผลงานที่ดีที่สุดด้วย การสร้างความผูกพันในองค์การในทุกระดับ จึงกลายเป็นแนวทางสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารองค์การในปัจจุบัน (วราภรณ์ เดชครอบ, 2558)

การบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาประสบปัญหาด้านทรัพยากรมนุษย์ กล่าวคือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาไดรับค่าตอบแทนต่ำ กว่าวุฒิการศึกษา ไม่มีสถานภาพที่ชัดเจน ไมมีความมั่นคงในวิชาชีพ ไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสถานภาพเป็นเพียงลูกจ้างของวัด ไม่มีการพิจารณาความดีความชอบเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีไม่มีการสอบบรรจุแข่งขันเหมือนข้าราชการครูและมีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรเข้าและออกบ่อยทำให้การทำงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรและลักษณะงานที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อสังคมจึงนำมาสู่การขาดโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นหน่วยงานราชการอื่นด้วย ดังเช่น ข่าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กันทั้งในส่วนของระบบงานที่แบ่งเป็นเขตพื้นที่การศึกษา งานวันสำคัญ หรือในวาระโอกาสต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ระดับหน่วยงาน (พระสุมิตร ฉนฺทสาโร, 2561, หน้า 3)

ความสำคัญในการศึกษาวิจัยในพื้นที่โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 จากการทบทวนงานวิจัยหลากหลายสถาบันของผู้วิจัย พบว่า การศึกษาวิจัยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทั่วประเทศ รวมถึงโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 การศึกษาวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาแนวทางการบริหารงานบุคคล และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ การบริหารงานบุคคลที่นำเอาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามามาประยุกต์และพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย และไม่มีนักวิชาการทั้งที่เป็นบรรพชิตและคฤหัสถ์ทำการศึกษาอิทธิพลของคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาที่ส่งผลความผูกพันต่อองค์การ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิจัยในพื้นที่โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 เป็นกรณีศึกษา เป็นบรรทัดฐานในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ๆ สำหรับผู้ที่สนใจศึกษาที่จะพัฒนาและต่อยอด การนำผลการวิจัย ข้อค้นพบ เป็นแนวทางการพัฒนา การบริหารงานบุคคล การบริหารทรัพยากรมนุษย์ ของผู้บริหารในกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาทั้ง 14 กลุ่ม ทั่วประเทศ

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในฐานะบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีความสนใจศึกษา อิทธิพลของคุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 เพื่อจะได้ทราบว่าอิทธิพลใดที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 เพื่อเป็นข้อมูลเชิงวิชาการสำหรับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในการกำหนดแนวนโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาที่เหมาะสมในอนาคต ในการที่จะให้บุคลากรมีความผูกพันต่อองค์การ อันเป็นผลดีต่อการบริหารจัดการองค์การในด้านทรัพยากรมนุษย์ ต่อผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (logistic regression analysis)
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของคุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคล และคุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา แนวคิด และทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาแสดงดังภาพประกอบ ดังนี้

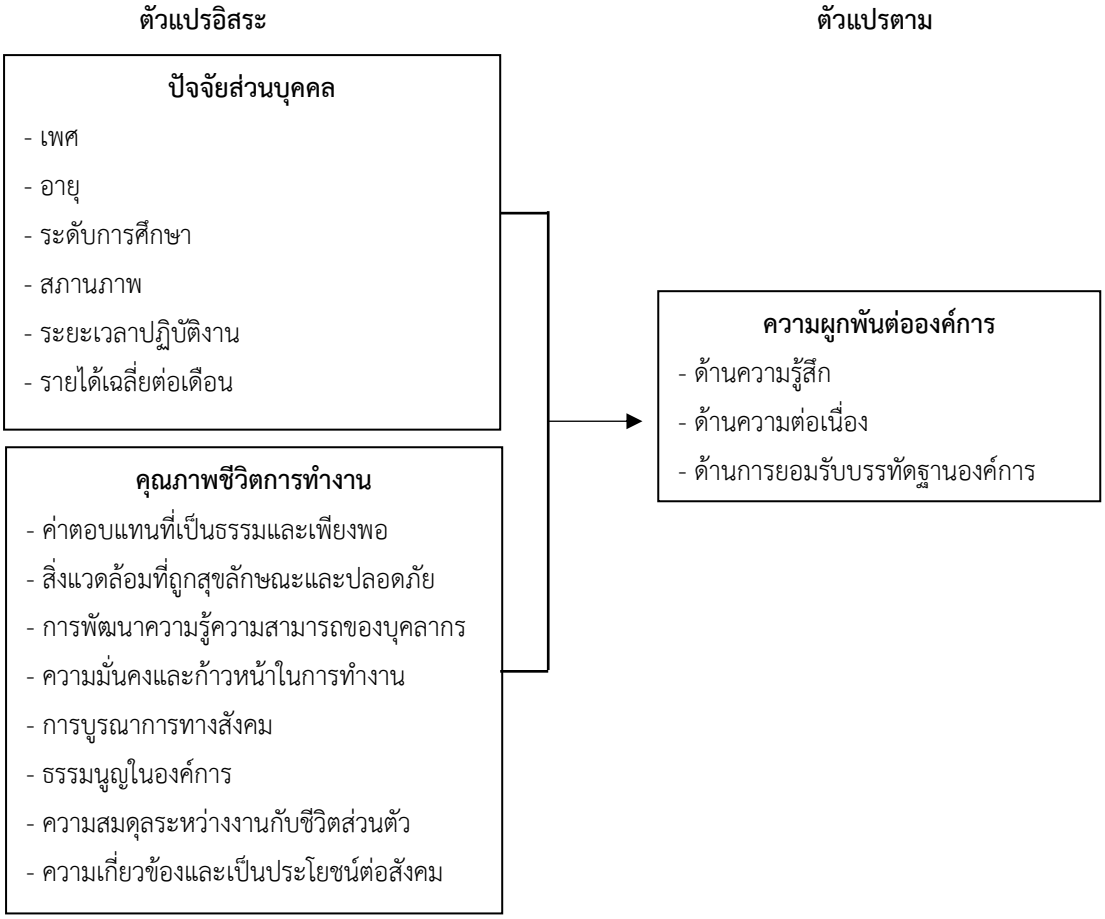

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ประกอบด้วย จังหวัดอุดรธานี หนองคาย สกลนคร บึงกาฬ จำนวนทั้งสิ้น 467 คน (ที่มา : กลุ่มการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา, สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2562, ณ 10 มิถุนายน 2562)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ประกอบด้วย จังหวัดอุดรธานี หนองคาย สกลนคร บึงกาฬ จำนวน 218 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane (1973, p. 127 อ้างถึงใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555, หน้า 45) โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือยอมให้มีความคลาดเคลื่อน .05

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน รายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ ลักษณะแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ประกอบด้วย อุดรธานี หนองคาย สกลนคร บึงกาฬ โดยแยกดำเนินการ ดังนี้

1.1 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากลุ่มจังหวัด อุดรธานี หนองคาย บึงกาฬ ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์เจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียนส่งแบบสอบถามกลับด้วยวิธีการส่งทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยไปผู้ออกค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทั้งหมด เพื่อขอความร่วมมือในการในการเก็บรวบรวมข้อมูลข้อมูลกับประชากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากลุ่มจังหวัด อุดรธานี หนองคาย บึงกาฬ

1.2 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากลุ่มจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วย ตัวผู้วิจัยเอง

2. จัดหมวดหมู่ของข้อมูลเพื่อศึกษาวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูล โดยใช้สถิติที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพรรณนาข้อค้นพบจากการวิจัย และทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยแยกสถิติออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็น

1.1 การแจกแจงความถี่ (Frequencies) และค่าร้อยละ (Percentage) บรรยายลักษณะของข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน รายได้ต่อเดือน

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์ระดับ 1) คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 2) ความผูกพันต่อองค์การ ของบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8

2. สถิตเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

2.1 การวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคล ผู้วิจัยใช้การการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (logistic regression analysis)

2.2 การวิเคราะห์อิทธิพลของคุณภาพชีวิตการทำงาน ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์ตัวแปรอิสระที่มีหลายตัวแปร โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 รายด้าน

ด้านที่	คุณภาพชีวิตการทำงาน	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1	ค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ	3.10	1.08	ปานกลาง
2	สิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย	3.59	0.88	มาก

ด้านที่	คุณภาพชีวิตการทำงาน	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
3	การพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร	3.72	0.97	มาก
4	ความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน	3.67	0.90	มาก
5	การบูรณาการทางสังคม	3.92	0.87	มาก
6	ธรรมนูญในองค์การ	3.88	0.87	มาก
7	ความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว	3.89	0.83	มาก
8	ความเกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อสังคม	3.86	0.85	มาก
รวม		3.71	0.71	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.71) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการบูรณาการทางสังคม ($\overline{X}$ = 3.92) รองลงมาคือ ด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว ($\overline{X}$ = 3.89) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ ($\overline{X}$ =3.10) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความผูกพันต่อองค์การของบุคลากร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 รายด้าน

ด้านที่	ความผูกพันต่อองค์การ	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1	ด้านความรู้สึก	4.06	0.79	มาก
2	ด้านความต่อเนื่อง	4.10	0.78	มาก
3	ด้านบรรทัดฐานทางสังคม	4.12	0.80	มาก
รวม		4.09	0.72	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.09) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความผูกพันต่อองค์กรในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านบรรทัดฐานทางสังคม ($\overline{X}$ = 4.12) รองลงมาคือ ด้านความต่อเนื่อง ($\overline{X}$ = 4.10) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความรู้สึก ($\overline{X}$ =4.06) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติกของปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8

ตัวแปร	B	S.E.	Wald	df	p	EXP(B)
- เพศ (X_1)	2.953	.564	27.414	1	.000	19.173
- อายุ (X_2)	-.391	.421	.864	1	.353	.676
- ระดับการศึกษา (X3)	-.454	.449	1.025	1	.311	.635

ตัวแปร	B	S.E.	Wald	df	p	EXP(B)
- สถานภาพ (X_4)	1.989	.442	20.228	1	.000	7.309
- ระยะเวลาการปฏิบัติงาน (X_5)	1.509	.513	8.650	1	.003	4.521
- รายได้ต่อเดือน (X_6)	3.241	.511	40.250	1	.000	25.555
-2 Log likelihood = 179.129						
Chi-square = 13.722, df = 8, p. = .000						
Cox & Snell R^2= .422, Nagelkerke R^2 = .566						

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 3 พบว่า เมื่อพิจารณาค่า -2 Log likelihood ของโมเดลที่มีตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปร ปรากฏว่ามีค่า -2 Log likelihood = 179.129 ซึ่งน้อยกว่าค่า -2 Log likelihood ในโมเดลที่มีเฉพาะค่าคงที่หรือไม่มีตัวแปรอิสระเลย (-2 Log likelihood = 229.606) และเมื่อใช้สถิติทดสอบโมเดล ได้ค่าไคสแควร์เท่ากับ 13.722 แสดงว่าค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยโลจิสติกของตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่าไม่เท่ากับศูนย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (Chi-square = 13.722, df = 8, p. = .000) ซึ่งหมายความว่าตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปร มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 และเมื่อพิจารณาความสามารถในการทำนายของโมเดลโลจิสติก พบว่า โมเดลดังกล่าวสามารถทำนายความฝันแปรของความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ได้ร้อยละ 42.20 (Cox & Snell R^2= .422) โดยตัวแปรที่ทำให้สัดส่วนความผูกพันต่อองค์การต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ตัวแปร ได้แก่ เพศชาย (X_1) สถานภาพพระสงฆ์ (X_4) ระยะเวลาปฏิบัติงานตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป (X_5) รายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป (X_6)

4. ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของคุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของคุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8

ตัวแปรพยากรณ์	B	Std. error	(β)	t	P-value	Collinearity	
						Tolerance	VIF
(Constant)	1.606	.194		8.273	.000		
ค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ (QWL_1)	.047	.047	.070	.996	.320	.453	2.209
สิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย (QWL_2)	.023	.067	.028	.342	.733	.334	2.996
การพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร (QWL_3)	.148	.064	.200	2.320	.021*	.300	3.333
ความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน (QWL_4)	.057	.061	.071	.930	.353	.378	2.642
การบูรณาการทางสังคม (QWL_5)	.213	.087	.258	2.454	.015*	.201	4.967
ธรรมนูญในองค์การ (QWL_6)	.271	.079	.326	3.420	.001**	.246	4.062
ความสมดุลระหวางงานกับชีวิตส่วนตัว (QWL_7)	.024	.079	.027	.298	.766	.269	3.714
ความเกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อสังคม (QWL_8)	.204	.061	.240	3.329	.001**	.428	2.334
R=730, $R^{2=}$.534, $R^{2Adj=}$.516, F=29.878, Sig.=.000**							

จากตารางที่ 4 พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านธรรมนูญในองค์การ (QWL_6) และด้านความเกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อสังคม (QWL_8) มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการบูรณาการทางสังคม (QWL_5) และด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร (QWL_2) มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ด้านความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน ด้านความสมดุลระหวางงานกับชีวิตส่วนตัวไม่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ซึ่งคุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านธรรมนูญในองค์การ (QWL_6) ด้านความเกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อสังคม (QWL_8) ด้านการบูรณาการทางสังคม (QWL_5) และด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร (QWL_2) สามารถร่วมกันทำนายระดับความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ได้ร้อยละ 51.60 (R^{2Adj}=.516)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (=3.71) ความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (=4.09)

2. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ สภานภาพ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน และรายได้ต่อเดือนส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ และระดับการศึกษา

3. ตัวแปรคุณภาพชีวิตการทำงานทั้งหมด สามารถร่วมกันทำนายความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 8 อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า คุณภาพชีวิตด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร มีค่าเบต้าเท่ากับ .200 ด้านการบูรณาการทางสังคม มีค่าเบต้าเท่ากับ .258 ด้านธรรมนูญในองค์การ มีค่าเบต้าเท่ากับ .326 และด้านความเกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อสังคม มีค่าเบต้าเท่ากับ .240 อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ด้านความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน และด้านความสมดุลระหวางงานกับชีวิตส่วนตัว

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยจากการศึกษาอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ สภานภาพ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน และรายได้ต่อเดือนส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ และระดับการศึกษาไม่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 โดยตัวแปรที่ทำให้สัดส่วนความผูกพันต่อองค์การต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ตัวแปร ได้แก่ เพศชาย (X_1) สถานภาพพระสงฆ์ (X_4) ระยะเวลาปฏิบัติงานตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป (X_5) รายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป (X_6) สามารถทำนายโอกาสในการมีความผูกพันต่อองค์การของบุคลากร ได้ร้อยละ 66.30 ทำนายโอกาสในการไม่มีความผูกพันต่อองค์การของบุคลากร ได้ร้อยละ 92.70

ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วสมการถดถอยโลจิสติกสามารถทำนายโอกาสในการมีความผูกพันต่อองค์การและไม่มีความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ได้ร้อยละ 81.20 จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การที่ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 สะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างด้านความคิดและ พฤติกรรมในการใช้ชีวิตและการทำงานของคนแต่ละคน โดยบุคลากรเพศชาย มีสถานภาพเป็นพระสงฆ์ มีระยะเวลาปฏิบัติงานตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป และมีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป อาจจะมีความ สึกว่ามั่นคงในการปฏิบัติงานและรู้สึกผูกพันต่อองค์การ ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 มาก ส่วนบุคลากรกลุ่มอื่น อาจส่งผลต่อความเชื่อมั่น และความมั่นคงทางรายได้ ซึ่งอาจนำไปสู่การเปลี่ยนไปทำงานที่อื่นได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Steers (1977, pp. 46-75) ที่กล่าวว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ปฏิบัติงาน (Personal Characteristics) ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ระดับตำแหนง และอัตราเงินเดือน มีผลตอความผูกพันขององคการ สอดคล้องกับแนวคิดของ Allen and Meyer (1990, pp. 1–18) ไดกลาวไวว่า ความผูกพันตอองคการด้านการคงอยู พัฒนาจากปจจัยพื้นฐาน 2 ด้าน คือ ขนาดหรือจำนวนของการลงทุนที่บุคคลทำไป และการรับรูถึงการขาดทางเลือก โดยทั้งสองปจจัยจะส่งผลต่อความต่องการได้รับคาตอบแทนมากขึ้น ซึ่งเกี่ยวพันกับการอยูหรือออกไปจากองคการที่ประกอบด้วย 1) อายุ 2) สถานภาพของตำแหนงงาน 3) ความพึงพอใจในอาชีพ 4) ความตั้งใจที่จะลาออก (พัศกาญจน์ พวงประเสริฐ ,2558, หน้า 20) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันของสมาชิกในองค์การ คือ 1) ลักษณะส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ สถานภาพการสมรส เป็นต้น 2) ปัจจัยที่เกี่ยวกับการทำงาน ได้แก่ ลักษณะงานที่ได้ติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ความมีอิสระในการทำงาน สัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงาน สัมพันธภาพกับผู้บังคับบัญชา และผลประโยชน์ที่ได้จากงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ Doering and Rhodes (1989, unpaged) ได้กล่าวถึงปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของบุคคล เช่น อายุ เพศ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา และค่านิยมส่วนตัวเป็นปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์การ และสอดคล้องกับ Dunham, Grube and Castanede (1994, unpaged) ไดศึกษาความผูกพันต่อองคการตามแนวคิดของอัลเลนและเมเยอร (Allen and Meyer, 1990) พบว่า ปจจัยที่สงผลตอความผูกพันองคการด้านการคงอยู ไดแก อายุ อายุงาน ความพึงพอใจในอาชีพ และความตั้งใจที่จะลาออก (Intent to leave)

ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกลักษณ์ ชมภูชัย (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กร กรณีศึกษา พนักงานที่ทำงานอยู่ภายในการดูแลของบริษัท สกิลพาวเวอร์ เซอร์วิส (ประเทศไทย) จำกัด (แมนพาวเวอร์ สาขาลำพูน)” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านรายได้สุทธิต่อเดือน และระดับตำแหน่ง มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศราวุธ โภชนะสมบัติ (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันในองค์กรของบุคลากรสำนักงานป้องกนควบคุมโรคที่ 8 จังหวัดนครสวรรค์” ซึ่งการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์การ พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มบุคลากรที่มีความผูกพันในองค์กรส่วนใหญ่มีสถานภาพแต่งงานแล้ว และอยู่ในวัยสูงอายุทำให้ต้องการความมั่นคงในการทำงานสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะณัฐ เดี่ยวสันติกุล (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันองค์กรของข้าราชการ ตำรวจศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 5 จังหวัดลำปาง” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และระดับตำแหน่งมีความผูกพันต่อองค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภราภรณ์ อนันต์ (2563) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรของพนักงานบริษัท C ศูนย์กระจายสินค้าชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรของพนักงานบริษัท C ศูนย์กระจายสินค้าชลบุรี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.10 ได้แก่ ด้านสถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ด้านระยะเวลาที่ปฏิบัติงานกับบริษัท กะเวลาในการเข้างาน วิธีการเดินทางมาทำงานเป็นหลัก รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพัน ด้านความรู้สึก ด้านความต่อเนื่อง และด้านบรรทัดฐานทางสังคม

2. ผลการวิจัยจากการศึกษา อิทธิพลของคุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านธรรมนูญในองค์การ (QUA_6) และด้านความเกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อสังคม (QUA_8) มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ด้านการบูรณาการทางสังคม (QUA_5) และด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร (QUA_2) มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ที่เหลือไม่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 คุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านธรรมนูญในองค์การ (QUA_6) ด้านความเกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อสังคม (QUA_8) ด้านการบูรณาการทางสังคม (QUA_5) และด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร (QUA_2) สามารถร่วมกันทำนายระดับความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ได้ร้อยละ 51.60 (R^{2Adj}=.516) จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า คุณภาพชีวิตการทำงานด้านธรรมนูญในองค์การ ด้านความเกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อสังคม ด้านการบูรณาการทางสังคม และด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 คุณภาพชีวิตการทำงาน ก็เป็นอีกปัจจัยที่จะมีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรหรือทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ ซึ่งคุณภาพชีวิตในการทำงานเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่บอกถึงลักษณะการทำงานที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ การรับรู้ถึงสภาพความเป็นอยู่หรือความสุขในการดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ทำให้ชีวิตการทำงานที่สามารถตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของมาตรฐานสังคม มีการประสานระหว่างการดำเนินชีวิตและงานให้ชีวิตและงานผสานกลมกลืน เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ ทำให้บุคลากรมีความพึงพอใจและมีความสุขในการทำงาน หากบุคลากรมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดีแล้ว บุคลากรย่อมมีความสุขในการทำงานมีความพึงพอใจในการทำงาน และสามารถปฏิบัติงานออกมาได้ดีและมีประสิทธิภาพ และเมื่อบุคลากรได้รับรู้ถึงการเอาใจใส่และการมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดีแล้ว จะส่งผลให้เกิดความผูกพันต่อองค์การขึ้น โดยคุณภาพชีวิตการทำงานจะเป็นแรงผลักดัน ให้บุคลากรสามารถทำงานได้บรรลุเป้าหมายตามที่องค์กรได้กำหนดไว้ และส่งผลให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิผลซึ่งส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากร รวมทั้งทำให้เกิดความผูกพันต่อองค์กร

ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกลักษณ์ ชมภูชัย (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กร กรณีศึกษา พนักงานที่ทำงานอยู่ภายในการดูแลของบริษัท สกิลพาวเวอร์ เซอร์วิส (ประเทศไทย) จำกัด (แมนพาวเวอร์ สาขาลำพูน)” ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานมีผลต่อความผูกพันต่อองค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิพงษ์ พร้อมสุข (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “อิทธิพลของวัฒนธรรมองค์การ คุณภาพชีวิตการทำงานที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรขอนแก่น กลุ่มเลย 5 ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมองค์การและคุณภาพชีวิตการทำงาน มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรตำรวจภูธร จังหวัดขอนแก่น กลุ่มเลย 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ เทอดไท คงเพียรธรรม (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันตอองคการของข้าราชการ โรงเรียนทหารการสัตว กรมการสัตวทหารบก” ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อความผูกพันตอองคการของขาราชการ โรงเรียนทหารการสัตว กรมการสัตวทหารบก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจันของ คำภีร์ ศรีหาจักร (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมองค์กรและคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรของบุคลากรทางการศึกษาในมหาวิทยาลัยสะหวันนะเขตสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานด้านผลตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความภูมิใจในองค์กรมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความผูกพันในองค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ 0.01 และด้านคุณภาพชีวิตในการทำงานด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความผูกพันในองค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริไชย ศักดิ์ดา (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์การของพนักงานเทศบาลในเขตอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม” ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงาน รวม 8 ด้านส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของพนักงานเทศบาล มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00 อธิบายความผูกพันที่มีต่อองค์การได้สูงถึงร้อยละ 76.3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีเพียง 2 ด้านเท่านั้นที่มีนัยสำคัญ โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธ์จากมากไปหาน้อยคือ ด้านความเป็นประโยชน์ต่อสังคม มีค่าสัมประสิทธ์ = .527 และด้านจังหวะชีวิต มีค่าสัมประสิทธิ์ = .233 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรรภา พิมเสน (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “อิทธิพลของคุณภาพชีวิตในการทำงานที่มีต่อความผูกพันต่อองค์การของพนักงานในธุรกิจอู่ซ่อมรถยนต์จังหวัดนครพนม” ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานด้านรายได้และผลประโยชน์ตอบแทน ด้านการพัฒนาศักยภาพ ด้านสังคมสัมพันธ์ ด้านลักษณะการบริหาร และด้านความมั่นคง ความปลอดภัยในการทำงาน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความผูกพันต่อองค์การ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลทิชา จันทร์คล้อย (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “อิทธิพลของวัฒนธรรมองค์การ ภาวะผู้นำ คุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของพนักงานกลุ่มธุรกิจค้าปลีก (สกลนคร นครพนม มุกดาหาร)” ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานมีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์การ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยกองพุทธศาสนศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ด้านค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ โดยการเสนอให้หน่วยงานในระดับนโยบายพิจารณาค่าจ้างหรือเงินเดือน จัดสวัสดิการหรือผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ท่านได้รับในปัจจุบัน ให้เพียงพอกับการดำรงรงชีวิต สภาพเศรษฐกิจ และค่าครองชีพในปัจจุบัน

1.2 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยกองพุทธศาสนศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัยโดยควรมีการเตรียมความพร้อมและมาตรการการป้องกันสาธารณภัยต่างๆ เช่น อุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย และทำการติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันอุบัติภัยภายในตัวอาคาร เช่น ถังดับเพลิง ระบบป้องกันฟ้าผ่า เป็นต้น

1.3. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยกองพุทธศาสนศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเสริมสร้างและพัฒนาความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ด้านความรู้สึก โดยการสร้างค่านิยมร่วม ส่งเสริมและปลูกฝังให้บุคลากรมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับองค์การ และพร้อมที่จะอุทิศตนให้กับองค์การ

1.4 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยกองพุทธศาสนศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเสริมสร้างและพัฒนาความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ด้านความต่อเนื่อง โดยการสร้างค่านิยมร่วม ส่งเสริมและปลูกฝังให้บุคลากรมีความรู้สึกที่จะยังคงจะทำงานกับองค์การนี้ แม้หน่วยงานอื่นยื่นข้อเสนอที่ดีกว่า และเมื่อหากมีความจำเป็นต้องลางานท่านได้มอบหมายให้เพื่อนร่วมงานช่วยดำเนินการต่อหรือมีวิธีการอื่น ๆ ที่จะทำงานให้ต่อเนื่อง ไม่สะดุด

1.5 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยกองพุทธศาสนศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเน้นและให้ความสำคัญกับการธำรงรักษาความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ที่เป็นเพศชาย มีสถานภาพพระสงฆ์ มีระยะเวลาปฏิบัติงานตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป และรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้น

ไป เนื่องจากเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ส่วนบุคลากรกลุ่มอื่น ๆ ควรเน้นเสริมสร้างและความผูกพันต่อองค์การให้สูงขึ้น เนื่องจากเป็นตัวแปรที่ยังไม่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8

1.6 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยกองพุทธศาสนศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเน้นและให้ความสำคัญกับ คุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านธรรมนูญในองค์การ ด้านความเกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อสังคม ด้านการบูรณาการทางสังคม และด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร เนื่องจากเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ตามลำดับ และควรเน้นเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ด้านความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน และด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว เนื่องจากเป็นตัวแปรที่ยังไม่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาถึงปัจจัยหรือตัวแปรอื่น ๆ ที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์การ ของความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากลุ่มที่ 8 เช่น วัฒนธรรมองค์การ การสร้างทีมงานของผู้บริหาร การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหาร ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ความสุขในการทำงาน เป็นต้น

2.2 ควรทำการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าว โดยทำการเปรียบเทียบกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อที่จะได้ทราบอิทธิพลของคุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในแต่ละพื้นที่

2.3 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มากขึ้น โดยใช้การสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

คำภีร์ ศรีหาจักร. (2560). *วัฒนธรรมองค์กรและคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรของบุคลากรทางการศึกษาในมหาวิทยาลัยสะหวันนะเขตสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.* สกลนคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.

ชลทิชา จันทร์คล้อย. (2558). *อิทธิพลของวัฒนธรรมองค์การ ภาวะผู้นำ คุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของพนักงานกลุ่มธุรกิจค้าปลีก (สกลนคร นครพนม มุกดาหาร).* วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เทอดไท คงเพียรธรรม. (2560). *ความสัมพันธระหวางคุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันตอองคการของขาราชการโรงเรียนทหารการสัตว กรมการสัตวทหารบก*. วิทยานิพนธ์ รปม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

ธานินทร์ ศิลป์ จารุ. (2555). *การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS*. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.

ปิยะณัฐ เดี่ยวสันติกุล. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันองค์กรของข้าราชการตำรวจศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 5 จังหวัดลำปาง* ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

พรทิพย สมวัน. (2561). *ปจจัยที่มีอิทธิพลตอความผูกพันตอองคการของเจาหนาที่ โรงพยาบาลเขื่องในจังหวัดอุบลราชธานี.* อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

พระสุมิตร ฉนฺทสาโร. (2561) *การศึกษาการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผูบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแหงชาติ จังหวัดอุดรธานี.* วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา. พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พัศกาญจน์ พวงประเสริฐ. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของ พนักงานบริษัท ไทยลู้บเบล็นดิ้ง จำกัด* ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

วรรรภา พิมเสน. (2558). *อิทธิพลของคุณภาพชีวิตในการทำงานที่มีต่อความผูกพันต่อองค์การของพนักงานในธุรกิจอู่ซ่อมรถยนต์จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ บธ.ม..* สกลนคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร.

วราภรณ์ เดชครอบ. (2558). *ความผูกพันตอองคการของบุคลากรสำนักงานสถิติจังหวัด* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วุฒิพงษ์ พร้อมสุข. (2561). *อิทธิพลของวัฒนธรรมองค์การ คุณภาพชีวิตการทำงานที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรขอนแก่น กลุ่มเลย 5.* วิทยานิพนธ์ รปม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ศราวุธ โภชนะสมบัติ. (2559). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันในองค์กรของบุคลากรสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8 จังหวัดนครสวรรค์.* รายงานการวิจัย. นนทบุรี: กรมควบคุมโรคกระทรวงสาธารณสุข.

ศิริไชย ศักดิ์ดา. (2561). *คุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์การของพนักงานเทศบาลในเขตอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม* สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ศุภราภรณ์ อนันต์. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรของพนักงานบริษัท C ศูนย์กระจายสินค้าชลบุรี.* การค้นคว้าอิสระ รปม.. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

เอกลักษณ์ ชมพูชัย. (2561). *การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กร กรณีศึกษาพนักงานที่ทำงานอยู่ภายในการดูแลของบริษัท สกิลพาวเวอร์ เซอร์วิส (ประเทศไทย) จำกัด (แมนพาวเวอร์ สาขาลำพูน).* การค้นคว้าอิสระ บธ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

Allen, N. J. & Meyer, J. P. (1990) *"The Measurement and Antecedents of Affective, Continuance, and Normative Commitment ot the Organization". Journal of Occupational Psychology*, Development Quarterly. 63, 1–8.

Doering, M. M., & Rhodes, S. R. (1989). *Changing careers: A qualitative study*. The Career

Dunham, R. Grube J. & Castaneda, M. (1994). Organizational commitment: the utility of an integrative definition. *Journal of Applied Psychology*, 79(3), 370-380. *Management*. New York: McGraw-Hill. *Quarterly*, 22(1), 46-48 Row Publication.

Steers, M. (1977). *Antecedent and Outcome of Organization Commitment*. *Administrative Science*

Walton, R.E. (1974). *Improving the Quality of Working Life. Harvard of*

Werther, W. B. and Davis, K. (1989). *Human Resources and Performance*

Whether, William B, Jr. and Davis, Keith. (1989). *Human Resources and Performance Management*. New York : McGraw-Hill.

Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis.* Third edition. New York: Harper and

การประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

Evaluation of State Welfare Card Policy in Muang Sakon Nakhon District Sakon Nakhon Province

ชัยวัฒน์ จุวรรณ *
ชาติชัย อุดมกิจมงคล**
ละมัย ร่มเย็น***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินระดับผลการดำเนินงานตามนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับผลการดำเนินงานตามนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ ตามคุณลักษณะส่วนบุคคล 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายบัตรสวัสดิการ แห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลลัพธ์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำนวน 396 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามและสถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติทดสอบที (t-test) ชนิด Independent Samples และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ผลการวิจัย พบว่า

1. กลุ่มตัวอย่าง เป็นประชาชนที่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำนวน 396 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 54.0 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.6 มีสถานภาพสมรส จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 64.4 มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 292 คน คิดเป็นร้อยละ 73.7 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 54.8 และมีรายได้ 30,001-100,000 บาท/ปี จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 ตามลำดับ

2. การประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.08) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านผลลัพธ์ ($\overline{X}$ = 4.26) รองลงมาคือ ด้านบริบท ($\overline{X}$ = 4.04) และด้านปัจจัยนำเข้า ($\overline{X}$ = 4.00) ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างของการประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้มีบัตรที่แตกต่างกันมีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

---

* นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
**ผู้ช่วยศาสตราจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ด้านบริบท ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจถึงสิทธิ์ที่ตนจะได้รับและควรพัฒนาเครือข่ายอินเตอร์เน็ตให้ทั่วถึง ด้านปัจจัยนำเข้า ควรมีการยกสิทธิ์สวัสดิการและยอดเงินคงเหลือให้ไปสมทบในเดือนถัดไปได้ ด้านกระบวนการ ควรเชิญชวนร้านค้าภายในชุมชนให้เข้าร่วมโครงการเป็นร้านธงฟ้า และด้านผลลัพธ์ ควรขยายขอบเขตสวัสดิการภายในบัตรให้กว้างขวางออกไป

คำสำคัญ : การประเมินผลนโยบาย, บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

Abstract

The purposes of this study included the following: 1) to evaluate the level of performing the State Welfare Card Policy, Muang Sakon Nakhon District, Sakon Nakhon Province regarding the respects of context, input factors, process, and productivity, 2) to compare the level of performing the State Welfare Card Policy, Muang Sakon Nakhon District, Sakon Nakhon Province regarding the respects of context, input factors, process, and productivity on the basis of personal traits, 3) to explore and gain guidelines on developing the performance of the State Welfare Card Policy, Muang Sakon Nakhon District, Sakon Nakhon Province regarding the respects of context, input factors, process, and productivity. Obtained through stratified sampling and simple random sampling techniques, the samples consisted of 396 Muang Sakon Nakhon District, Sakon Nakhon Province citizens who carried the State Welfare Cards. A questionnaire was employed for data collection and statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t –test (Independent Samples), and One – way ANOVA. The study revealed these results:

1. Of all samples 396 citizens who carried the State Welfare Cards of Muang Sakon Nakhon District, Sakon Nakhon Province, it was found that most of them —214 persons or 54% of all card holders were males; 121 persons or 30.6% of all card holders were 41 – 50 years old; 255 persons or 64.4% of all card holders were married; 292 persons or 73.7% of all card holders had been educated under the levels which were lower than bachelor's degrees; 217 persons or 54.8% of all card holders were common workers or unspecified/general employees; and 208 persons or 52.5% of all card holders earned 30,001 – 100,000 baht a year, respectively.

2. The performance of the State Welfare Card Policy, Muang Sakon Nakhon District, Sakon Nakhon Province, as a whole, was at the high level ($\overline{X}$ = 4.08). Contemplating each aspect/element, three respects were evaluated and ranked from the highest to the least as follows: the productivity gained the highest mean ($\overline{X}$ = 4.26); the context gained the second highest mean ($\overline{X}$ = 4.04); and the input factors contained the third highest mean ($\overline{X}$ = 4.00).

3. Comparing the evaluation of performing the State Welfare Card Policy, Muang Sakon Nakhon District, Sakon Nakhon Province on the basis of the card holders' personal traits, it was indicated that there was no statistically significant difference at .05 level. Thus, the hypothesis that there would be different opinions on the performance of the State Welfare Card Policy, Muang Sakon Nakhon District, Sakon Nakhon Province among the card holders whose personal traits differed was rejected.

4. These guidelines were suggested for developing the performance of the State Welfare Card Policy, Muang Sakon Nakhon District, Sakon Nakhon Province: regarding the context element/respect, the people should be informed and publicized to know about their rights and the internet network should be accessible and available for all; about the input factors, the monthly allowance right and its remaining amount should be permissible to be transferred to spend or include into the amount given in the following month; of the process, the shops or stores in the community should be persuaded to take part in the Project of Blue Flag Shops/Stores; about the productivity, the scope of the welfare benefits implemented in the State Welfare Card Policy should be extended.

Keywords: Policy evaluation, State Welfare Card

บทนำ

นโยบายสวัสดิการแห่งรัฐ โดยรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จึงถือกำเนิดขึ้นภายใต้มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2559 เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนที่มีรายได้น้อยไม่เกินปีละ 30,000-100,000 บาท ผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ซึ่งผู้มาลงทะเบียนและผ่านคุณสมบัติจะได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐและสามารถนำบัตรดังกล่าวไปใช้ซื้ออาหารและสินค้าจำเป็นพื้นฐานขั้นต่ำในร้านธงฟ้าประชารัฐได้ สวัสดิการแห่งรัฐนี้เกิดขึ้นเพื่อช่วยเหลือคนไทยในกลุ่มที่ด้อยโอกาสทางสังคมทุกกลุ่มได้รับความช่วยเหลืออย่างเท่าเทียมกันในทุกด้าน โดยความประสงค์ของนายกรัฐมนตรีที่ว่าเขาจะไม่เหลือใครสักคนไว้ข้างหลังในการนำพาประชาชนคนไทยทุกคนก้าวพ้นจากกับดักแห่งความยากจนและนำพาทุกคนสู่ความเท่าเทียมกันในทุก ๆ เรื่อง ด้วยนโยบายปฏิรูปประเทศไทยไม่เพียงแต่การช่วยเหลือในเบื้องต้นที่ประสงค์จะลดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของผู้คนด้วยบัตรสวัสดิการแห่งรัฐแต่ยังมีสวัสดิการอีกหลายสิ่งหลายอย่างที่รัฐบาลจะเข้ามาเติมเต็มสิ่งที่เคยขาดหายไปให้กับประชาชนคนไทย รัฐบาลกำหนดให้วันที่ 1 ตุลาคม 2560 เป็นวันเริ่มต้นของการให้สวัสดิการแห่งรัฐที่จะมีผลบังคับใช้ (ไทยรัฐฉบับพิมพ์ 2560)

ปัจจุบันมีผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ประมาณ 11.4 ล้านคนทั่วประเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรกันย์ เธียรชุตินันท์ (2562, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เน้นความสำคัญด้าน 1) การพัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยบูรณาการระหว่างหน่วยงานระดับปฏิบัติการเชื่อมโยงข้อมูลที่สามารถตรวจสอบความถูกต้อง การบริการร้านธงฟ้าประชารัฐ จำนวนเครื่องรูดบัตร EDC ในพื้นที่ห่างไกล 2) โดยมีปัจจัยความสำเร็จ คือ ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านองค์การ ปัจจัยด้านข้าราชการ ปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสารและปัจจัยด้านประชาชน และ 3) แนวทางการดำเนินนโยบายสาธารณะ คือ ฐานข้อมูลผู้มีสิทธิถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการสร้างอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทและความหลากหลายของผู้ถือบัตรอย่างสมดุลกับตลาดแรงงานเพื่อสร้างรายได้ที่ยั่งยืนลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่แท้จริงถือเป็นความมุ่งมั่นของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ และยกระดับคุณภาพชีวิตแก่ประชาชน จึงประกาศนโยบายสาธารณะ (Public Policy) มีลักษณะการอภิบาลโดยรัฐ (Governance) ด้วยการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาชนประสานความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาสังคม เพื่อสร้างสรรค์โอกาสใหม่ เพื่อประโยชน์สุขต่อประชาชนเจ้าของอำนาจอธิปไตยและใช้จ่ายงบประมาณเกี่ยวกับบริการสาธารณะในขอบเขตกิจกรรมที่รัฐบาลให้มีคุณภาพชีวิตที่มั่นคงด้วยการพิจารณาทางเลือกนโยบายสังคมตามสิทธิและหน้าที่สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติและนำไปสู่พฤติกรรมของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย แนวคิดดังกล่าวถูกนำมาใช้ในลักษณะนโยบายสาธารณะภายใต้โครงการประชานิยมยั่งยืนที่มุ่งแก้ไขปัญหาความยากจนด้วยการให้ความช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โดยกระทรวงการคลังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

กรมบัญชีกลาง ธนาคารรัฐ กระทรวงพาณิชย์ประจำจังหวัดทั่วประเทศ ประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนเพื่อจำหน่ายสินค้าราคาต่ำเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตแก่คนยากจนหรือผู้มีรายได้น้อยผ่านการลงทะเบียนและตรวจสอบคุณสมบัติตามที่กระทรวงการคลังกำหนด (พัชรกันย์ เธียรชุตินันท์, 2562, หน้า 335)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าประชาชนที่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมีความคิดเห็นอย่างไรกับนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐและข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนานโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐให้มีความเหมาะสมสามารถช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม เกิดความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขจัดความยากจนของประชาชนได้ โดยนิยามความหมายของ การประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ หมายถึง ผลการดำเนินงานตามนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินระดับผลการดำเนินงานตามนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับผลการดำเนินงานตามนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ ตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

3. เพื่อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายบัตรสวัสดิการ แห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการประเมินของ Stufflebeam’s CIPP Model (1971) โดยการประยุกต์รูปแบบเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลลัพธ์ มาประยุกต์ บูรณาการ และกำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อตอบคำถามของการวิจัย และกำหนดเป็นความมุ่งหมายของการวิจัยได้ดังภาพประกอบ 1

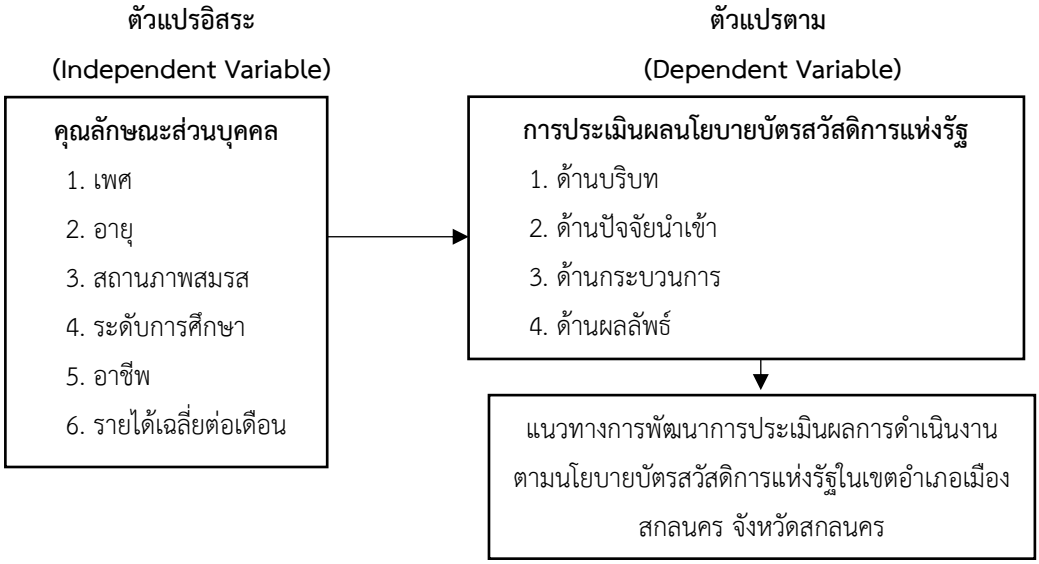

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ชนิดการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในเก็บรวมรวมข้อมูลจากประชาชนที่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำนวน 36,516 คน (สำนักงานสถิติจังหวัดสกลนคร, 2562)

2.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำนวน 396 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) (Yamane, 1973)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อปี ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 ผลการประเมินนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .485 - .840 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .845

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมดังนี้

4.1 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครถึงร้านธงฟ้าประชารัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ที่เกี่ยวข้องพร้อมชี้แจงรายละเอียด ความมุ่งหมายของการออกแบบสอบถาม เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันในการตอบแบบสอบถาม

4.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและการลงพื้นที่จริง เพื่อนำแบบสอบถามไปแจกแก่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 396 คน กับประชาชนที่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ที่มาใช้บริการที่ร้านธงฟ้าประชารัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียด ความมุ่งหมายของการออกแบบสอบถาม

4.4 ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำแบบสอบถามไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนโดยใช้สถิติดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 การหาคุณภาพของเครื่องมือ ใช้สถิติเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญและใช้ค่าดัชนี IOC (Index of Item – objective congruence) หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการ

หาค่าสหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

5.3 การวิเคราะห์ระดับผลการประเมินนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ ใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการประเมินนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ แตกต่างกันจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ผู้วิจัยใช้สถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 กรณีที่ตัวแปรอิสระมี 2 กลุ่ม และใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีที่ตัวแปรอิสระมีมากกว่า 2 กลุ่ม เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธีการ L.S.D.

5.5 แนวทางพัฒนาการดำเนินการตามนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โดยการสัมภาษณ์ผู้จัดการร้านค้าธงฟ้าประชารัฐ ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำนวน 5 คน และประชาชนผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน 5 คน ใช้วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) มีการเตรียมแนวคำถามกว้าง ๆ ไว้ล่วงหน้า มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) เป็นการสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างไม่จำกัดคำตอบ

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลคุณลักษณะบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามข้อมูลคุณลักษณะบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อปี รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลคุณลักษณะบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนคน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	214	54.0
- หญิง	182	46.0
2. อายุ		
- อายุ 18–30 ปี	83	21.0
- อายุ 31–40 ปี	112	28.3
- อายุ 41–50 ปี	121	30.6
- อายุ 51 ปีขึ้นไป	80	20.2
3. สถานภาพ		
- โสด	106	26.8
- สมรส	255	64.4
- หย่าร้าง	35	8.8
4. ระดับการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	292	73.7
- ปริญญาตรี	104	26.3
- สูงกว่าปริญญาตรี	0	0.0

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนคน	ร้อยละ
5. อาชีพ		
- เกษตรกร	72	18.2
- ค้าขาย	45	11.4
- นักศึกษา	34	8.6
- พนักงานบริษัทเอกชน	28	7.1
- รับจ้างทั่วไป	217	54.8
6. รายได้เฉลี่ยต่อปี		
- รายได้ไม่เกิน 30,000 บาท/ปี	153	38.6
- รายได้ 30,001-100,000 บาท/ปี	208	52.5
- รายได้ 100,001 บาท/ปี ขึ้นไป	35	8.8
รวม	396	100.0

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นประชาชนที่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำนวน 396 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 54.0 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.6 มีสถานภาพสมรส จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 64.4 มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 292 คน คิดเป็นร้อยละ 73.7 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 54.8 และมีรายได้ 30,001 – 100,000 บาท/ปี จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์ระดับการประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 ระดับการประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยรวม

ด้านที่	การประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร	ระดับความคิดเห็น		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลความหมาย
1	ด้านกระบวนการ	3.99	.374	มาก
2	ด้านปัจจัยนำเข้า	4.00	.378	มาก
3	ด้านบริบท	4.07	.347	มาก
4	ด้านผลลัพธ์	4.26	.383	มาก
รวม		4.08	.370	มาก

จากตาราง 2 พบว่า การประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.08) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านผลลัพธ์ ($\overline{X}$ = 4.26) รองลงมาคือ ด้านบริบท ($\overline{X}$ = 4.04) และด้านปัจจัยนำเข้า ($\overline{X}$ = 4.00) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล รายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	$\overline{X}$	S.D.	f	P – value
1. เพศ				
- ชาย	4.06	.236	1.53	.975
- หญิง	4.10	.242		
2. อายุ				
- อายุ 18–30 ปี	4.07	.035	.256	.857
- อายุ 31–40 ปี	4.08	.035		
- อายุ 41–50 ปี	4.09	.034		
- อายุ 51 ปีขึ้นไป	4.10	.038		
3. สถานภาพ				
- โสด	4.07	.028	.026	.974
- สมรส	4.08	.047		
- หย่าร้าง	4.09	.052		
4. ระดับการศึกษา				
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.07	.227	.219	.640
- ปริญญาตรี	4.09	.273		
- สูงกว่าปริญญาตรี	0.00	0.00		
5. อาชีพ				
- เกษตรกร	4.04	.045	1.420	.227
- ค้าขาย	4.07	.049		
- นักศึกษา	4.09	.053		
- พนักงานบริษัทเอกชน	4.11	.032		
- รับจ้างทั่วไป	4.17	.048		
6. รายได้เฉลี่ยต่อปี				
- รายได้ไม่เกิน 30,000 บาท/ปี	4.07	.255	.524	.593
- รายได้ 30,001-100,000 บาท/ปี	4.09	.438		
- รายได้ 100,001 บาท/ปี ขึ้นไป	4.11	.449		

*มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตาราง 3 พบว่า ประชาชนที่มีคุณลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ไม่แตกต่างกัน

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร สรุปได้ดังนี้

1. ด้านกระบวนการ

1.1 ภาครัฐควรจัดให้มีฐานข้อมูลของประชาชนผู้มีรายได้น้อยซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบันเพื่อใช้ในการจัดประชารัฐสวัสดิการการกำกับดูแลการบริหารจัดการและการประเมินผลการดำเนินการได้อย่างเหมาะสม ให้ความช่วยเหลือที่เป็นสวัสดิการพัฒนาคุณภาพชีวิตบัตรสวัสดิการแห่งรัฐไม่ได้มีเพียงการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินกับประชาชนเท่านั้น แต่ยังมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐควบคู่กันไปด้วย

1.2 ควรมีการอบรมเจ้าของร้านธงฟ้าให้สามารถให้คำแนะนำในการใช้บัตรแก่ผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐได้มากขึ้น โดยเฉพาะประเภทของสินค้าที่สามารถใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐชำระแทนเงินสดได้

1.3 ควรมีการปรับปรุงระบบการชำระเงินมิให้เกิดการชำรุดหรือใช้งานไม่ได้ และควรเชิญชวนให้ร้านค้าภายในชุมชนเข้ามาร่วมโครงการเป็นร้านธงฟ้า เพื่อให้มีร้านค้าที่สามารถนำบัตรสวัสดิการแห่งรัฐไปใช้ได้มากยิ่งขึ้น

1.4 ควรมีการแนะนำให้ผู้ลงทะเบียนเข้ารับการฝึกอบรม เลือกอาชีพที่ตนตั้งใจอยากพัฒนาเพื่อไม่ให้เสียโอกาสกับผู้อื่น เนื่องจากมีผู้ลงทะเบียนเข้ารับการฝึกอบรม แต่ไม่มาเข้าร่วมฝึกอบรมทำให้เสียโอกาสกับผู้อยากอบรมรายอื่น ๆ

2. ด้านปัจจัยนำเข้า

2.1 ภาครัฐควรมีนโยบายการย้ายวงเงินในด้านที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ไปใช้ในด้านอื่นได้หรือยกยอดเงินคงเหลือไปสมทบในเดือนถัดไปได้

2.2 ควรประชาสัมพันธ์ร้านค้าให้เข้าโครงการร้านค้าธงฟ้าประชารัฐเพิ่มขึ้น

2.3 ควรเพิ่มจำนวนเครื่องรับชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์หรือ EDC ใช้งานมีความสะดวกเหมาะสมหรือสามารถใช้บัตรในการเลือกซื้อสินค้าในท้องถิ่นได้

2.4 ควรประชาสัมพันธ์วิธีการใช้แอพพลิเคชั่นเป๋าตังสำหรับชำระเงินผ่านโทรศัพท์สมาร์ทโฟนให้ประชาชนได้เรียนรู้วิธีการใช้งานที่ง่ายขึ้น

2.5 ภาครัฐควรพิจารณาเพิ่มวงเงินในการใช้ซื้อสินค้าในแต่ละเดือนเพิ่มขึ้นหรือสามารถกดเป็นเงินสดออกมาใช้จ่ายอยากอื่นที่จำเป็นได้

3. ด้านบริบท

3.1 ภาครัฐควรให้ความสำคัญและใช้เวลากับการสื่อสารให้หน่วยงานต่าง ๆ และประชาชนรับรู้ในช่วงก่อนเริ่มโครงการ และประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องในระหว่างที่ดำเนินโครงการอาจจะเป็นสื่อวีดีทัศน์ เนื้อหากระชับ ตรงประเด็น เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของโครงการและประชาชนมีความเข้าใจถึงสิทธิ์ที่ตนเองจะได้รับ ระยะเวลาที่ไปลงทะเบียนเพราะยังมีคนยากจนกลุ่มใหญ่ยังเข้าไม่ถึงอินเตอร์เน็ต และประชาชนที่อยู่ห่างไกลไม่สามารถเดินทางมาสมัคร ณ จุดที่กำหนดไม่ทัน เช่น ให้องค์กรปกครองท้องถิ่นหรือสำนักงานเขตที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุดช่วยดำเนินงานประชาสัมพันธ์ เนื่องจากยังมีคนชราและคนพิการ ผู้ป่วยติดเตียงที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลที่ไม่สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ทางอินเตอร์เน็ตที่ไม่สามารถเดินทางมารับลงทะเบียนเองได้ทำให้ผู้ที่ยังไม่ทราบข่าวสารหรืออาจทราบหลังจากที่การปิดรับสมัครขึ้นทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐผู้มีรายได้น้อยค่อนข้างน้อยไปแล้วพลาดโอกาสดังกล่าว

4. ด้านผลลัพธ์

4.1 ภาครัฐควรกำหนดให้มีการสร้างระบบประเมินผลนโยบายที่เหมาะสม โดยมีการติดตามผลการใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.2 ภาครัฐควรสอบถามถึงปัญหาและการแก้ไขปัญหาจากการใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ รวมถึงเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงนโยบายให้บรรลุต่อเป้าหมายแห่งรัฐต่อไป

5. จากการประเมินการดำเนินงานตามนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่านโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมีความจำเป็นมากกับกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ผู้ยากจนจริง ๆ โดยเฉพาะในช่วงสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันทำให้เป็นผู้ไม่มีรายได้ประจำและไม่สามารถประกอบอาชีพได้ จึงอยากให้รัฐบาลมีนโยบายนี้ต่อไปเรื่อย ๆ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย พบว่า การประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐนั้นเป็นเครื่องมือที่ภาครัฐใช้แก้ไขปัญหาลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเศรษฐกิจ ให้กับประชาชนที่ขาดโอกาสเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ผู้มีรายได้น้อยใน 4 มิติ ได้แก่ การมีงานทำ การฝึกอบรมและการศึกษา การเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบและการเข้าถึงสิ่งจำเป็นพื้นฐานการให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเป็นการจัดสรรงบประมาณโดยตรงไปสู่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อเศรษฐกิจฐานรากคือประชาชนผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกรที่ลงทะเบียนในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมีหลักการเหมือนกับแนวคิดรัฐสวัสดิการคือความยุติธรรมทางสังคมต่อประชาชน สร้างความเท่าเทียมกันทางโอกาส จากการจัดสรรทรัพยากรทางสังคมชดเชยให้กับผู้เสียเปรียบทางสังคมตั้งแต่กำเนิดหรือขาดโอกาสเข้าถึงทรัพยากรทางเศรษฐกิจอย่างไรก็ดีโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเป็นโครงการที่ริเริ่มขึ้นมาใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ งามวิทย์โรจน์ (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการตอบสนองของประชาชนที่มีต่อนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ: ศึกษากรณีชุมชนนคร ไชยศรี กรุงเทพมหานคร การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นและความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โดยใช้วิธีวิจัยเอกสารและวิจัยสำรวจในส่วนของการวิจัยสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนนครไชยศรี กรุงเทพมหานคร จำนวน 278 คน ผลการวิจัยความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับจากบัตรสวัสดิการแห่งรัฐและปัจจัยที่มีผลต่อการตอบสนองของประชาชนต่อนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ พบว่า ภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.00, S.D = 0.432) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณี แย้มพราย (2562, หน้า 136-137) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ: กรณีศึกษาเขตลาดกระบัง การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงสภาพการดำเนินงาน ปัญหา ผลการดำเนินนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตลาดพระบัง เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการพัฒนา วางแผน ปรับปรุงและกำหนดนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพต่อไป การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ โดยทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตลาดกระบังโดยการประเมินนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐใน 3 ด้านได้แก่ ด้านเนื้อหาของนโยบาย ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนในเขตลาดกระบังมีความเห็นต่อนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐว่ามีความเหมาะสมในระดับมากเช่นกัน การเปรียบเทียบความแตกต่างของการประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้มีบัตรที่แตกต่างกันมีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร เกี่ยวกับการประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ ของบัตรสวัสดิการแห่งรัฐแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิษณุ ปัญญายงค์ (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำ

นโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐไปปฏิบัติในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยแยกตามปัจจัยส่วนบุคคล ปรากฏว่า จำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณี แย้มพราย (2562, หน้า 136 – 137) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ: กรณีศึกษาเขตลาดกระบัง ซึ่งคุณสมบัติส่วนบุคคลของประชาชนในเขตลาดกระบังที่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐนั้น พบว่า เพศที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐทุกด้านไม่แตกต่างกัน อายุที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐด้านเนื้อหาและด้านกระบวนการแตกต่างกัน ขณะที่มีความคิดเห็นต่อนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐด้านผลลัพธ์ไม่แตกต่างกัน อาชีพ ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐทุกด้านแตกต่างกัน รายได้ ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐด้านเนื้อหาและด้านกระบวนการไม่แตกต่างกัน ขณะที่มีความคิดเห็นต่อนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐด้านผลลัพธ์แตกต่างกัน ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐด้านเนื้อหาและด้านกระบวนการไม่แตกต่างกัน ขณะที่มีความคิดเห็นต่อนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐด้านผลลัพธ์แตกต่างกัน ส่วนด้านประเภทของการใช้บัตรที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ในการพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ด้านกระบวนการ ควรให้ภาครัฐกำหนดให้มีการสร้างระบบประเมินผลนโยบายที่เหมาะสม โดยมีการติดตามผลการใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. ในการพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ด้านปัจจัยนำเข้า ควรประชาสัมพันธ์วิธีการใช้แอพพลิเคชั่นเป๋าตังสำหรับชำระเงินผ่านโทรศัพท์สมาร์ทโฟนให้ประชาชนได้เรียนรู้วิธีการใช้งานที่ง่ายขึ้น

3. ในการพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ด้านบริบท ควรให้ความสำคัญและใช้เวลากับการสื่อสารให้หน่วยงานต่าง ๆ และประชาชนรับรู้ในช่วงก่อนเริ่มโครงการอย่างต่อเนื่องในระหว่างที่ดำเนินโครงการ อาจจะเป็นสื่อวีดีทัศน์ เนื้อหากระชับ ตรงประเด็น เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของโครงการและประชาชนมีความเข้าใจถึงสิทธิ์ที่ตนเองจะได้รับ เพราะยังมีคนยากจนกลุ่มใหญ่ยังเข้าไม่ถึงอินเทอร์เน็ต

4. ในการพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ด้านผลลัพธ์ ควรให้ภาครัฐสอบถามถึงปัญหาและการแก้ไขปัญหาจากการใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ รวมถึงเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงนโยบายให้บรรลุต่อเป้าหมายแห่งรัฐต่อไป

5. จากการประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ มีความจำเป็นมากกับกลุ่มผู้มีรายได้น้อย รัฐบาลควรส่งเสริมนโยบายนี้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ไทยรัฐฉบับพิมพ์. (2560). *บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ.* สืบค้นเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2563. จาก *http://www.thairath.co.th/news/business/1086287.*

พัชรกันย์ เธียรชุตินันท์. (2562). นโยบายสาธารณะเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ. *วารสารมหาจุฬาวิชาการ, 6(2).*

วิษณุ ปัญญายงค์. (2562). *การนำนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐไปปฏิบัติในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์.* บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

เสาวลักษณ์ งามวิทย์โรจน์. (2561). *การศึกษาการตอบสนองของประชาชนที่มีต่อนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ: ศึกษากรณีชุมชนนครไชยศรี กรุงเทพมหานคร.* หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาลัยรามคำแหง.

สุวรรณี แย้มพราย. (2562). การประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ: กรณีศึกษาเขตลาดกระบัง. *วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง, 8(1), มกราคม-เมษายน.*

สำนักงานสถิติจังหวัดสกลนคร. (2562). ระบบนำเสนอข้อมูลประชากรที่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จังหวัดสกลนคร. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2563. จาก http://sakonnk.nso.go.th/index.php/nso-003/332-2018-09-27-48.

อริยา กองวงษา. (2562). *การรประเมินผลนโยบายโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ : ศึกษากรณีการขึ้นทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง.* โครงการหลักสูตรมหาบัณฑิต (สาขาผู้นำภาครัฐและภาคเอกชน) คณะรัฐศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Stufflebeam, Daniel L. (1971). *The Relevance of the CIPP Evaluation Model for Educational Accountability*. Atlantic City, N.J.

Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rdEd. New York. Harper and Row Publications.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

Factors Affecting Political Participation of People in Mueang Sakon Nakhon District Sakon Nakhon Province

เบ็ญจวรรณ จามน้อยพรหม*
ชาติชัย อุดมกิจมงคล**
ละมัย ร่มเย็น***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร 4) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ และการสุ่มแบบง่าย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า (1) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของประชาชน ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ =3.24) และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ =3.11) (2). ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในภาพรวม มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 (3) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองด้านสื่อมวลชน (β=.371) และด้านสื่อบุคคล (β=.351) มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ =.464 โดยสามารถร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร ได้ร้อยละ 46.40 (4) แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร โดยควรรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความตระหนักในการไปใช้สิทธิ และควรส่งเสริมการให้ความรู้ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

คำสำคัญ : ปัจจัย, การมีส่วนร่วมทางการเมือง, ประชาชน

---

* นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
**ผู้ช่วยศาสตราจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Abstract

The purposes of this research included the following: 1) to study the level of political information perception and people's participation of Mueaung Sakon Nakhon District, Sakon Nakhon Province, 2) to compare people's participation in politics of Mueang Sakon Nakhon District, Sakon Nakhon Province on the basis of their different personal traits, 3) to investigate the influences of political information perception on people's participation in politics of Mueang Sakon Nakhon District, Sakon Nakhon Province, and 4) to explore and gain guidelines on developing people's participation in politics of Mueang Sakon Nakhon District, Sakon Nakhon Province. The samples consisted of 400 people who resided in Mueang Sakon Nakhon District. Both stratified sampling and simple random sampling were employed to obtain these samples. The questionnaire was adopted to collect the data and statistics used for data analysis comprised of frequency, percentage, mean, standard deviation, t – test, One – way ANOVA, and Multiple Regression Analysis.

The study revealed these results: (1) The people's political information perception of Mueaung Sakon Nakhon District, Sakon Nakhon Province, as a whole, was in the moderate level($\overline{X}$ =3.24). In the same vein, the people's participation of Mueaung Sakon Nakhon District, Sakon Nakhon Provinc, as a whole, was in the moderate level($\overline{X}$ =3.11). (2) Comparing the people's participation in politics of Mueang Sakon Nakhon District, Sakon Nakhon Province based on their different genders, ages, educational backgrounds, careers, incomes, and the sub-districts they had lived in, it was found that people's participation in politics significantly differed at .05 statistical level. (3) Of the political information perception, it was found that these factors/aspects, the information perceived through the mass media (β=.371) and the personal media (β=.351), significantly influenced on the people's participation in politics of Meuang Sakon Nakhon at .00 statistical level. The correlation coefficient of these factors was .464 which meant that altogether they could be used to correctly predict the people's participation in politics of Mueang Sakon Nakhon District, Sakon Nakhon Province 46.40%. (4) Guidelines for the development of political participation of people in Muang Sakon Nakhon District They should campaign to promote awareness in the exercise of their rights. And should promote education on political participation of the people

Keywords : Factor, political participation, people

บทนำ

การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหลักการที่สำคัญในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีความสำคัญทั้งในฐานะที่เป็นเครื่องมือและจุดมุ่งหมาย กล่าวคือ ในฐานะเครื่องมือการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างอิสระ โดยการร่วมทำ ร่วมกำกับดูแล และร่วมตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร การปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่มีความสำคัญ และเป็นกลไกในการแสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน ซึ่งจะทำให้ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการป้องกันมิให้เกิดการกำหนดนโยบายที่ไม่เหมาะสม ส่วนในฐานะที่เป็นจุดมุ่งหมาย การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการเพิ่มอำนาจให้กับประชาชนในแง่ของการมีทักษะความรู้ความชำนาญ

และประสบการณ์ในการรับผิดชอบดูแลตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนในที่สุด การมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ การกระทำใด ๆ ก็ตามที่เกิดโดยความเต็มใจไม่ว่าจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ และไม่ว่าจะมีการจัดการอย่างไรเป็นระเบียบหรือไม่ และไม่ว่าจะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือต่อเนื่องกัน จะใช้วิธีที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อผลในการที่จะมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายของรัฐหรือต่อการบริหารงานของรัฐ หรือต่อการเลือกผู้นำทางการเมืองของรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่มีความสำคัญ และเป็นกลไกในการแสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน กระบวนการและขั้นตอนการมีส่วนร่วม รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน และการมีส่วนร่วมของประชาชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (สากล พรหมสถิต, 2560, หน้า 1)

การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) ของประชาชนเป็นทั้งเป้าหมายและกระบวนการทางการเมือง กล่าวคือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย (สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2545, หน้า 371 – 372) ทั้งนี้เป็นเพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย สังคมใดจะมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำพิจารณาได้จากระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ดังนั้นสังคมที่ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงย่อมมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงในทางตรงกันข้าม ถ้าสังคมใดมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำ แสดงว่าสังคมนั้นมีระดับความเป็นประชาธิปไตยต่ำ ซึ่งนักวิชาการทางรัฐศาสตร์บางกลุ่มจึงถือว่าการพัฒนาทางการเมืองคือการทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ความสำเร็จของการพัฒนาทางการเมือง จึงขึ้นอยู่กับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นสำคัญ โดยที่การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบ่งออกได้เป็น 2 ระดับ คือ การมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองระดับชาติ และการมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่น ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั้นแบ่งเป็นหลายรูปแบบ ได้แก่ การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งทุกระดับ การช่วยรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การลงสมัครรับเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ ตลอดจนการแสดงความคิดเห็น ตรวจสอบ ติดตาม การทำงานของรัฐบาลและผู้บริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการพูดคุย เขียน พิมพ์โฆษณา การชุมนุม ประท้วง คัดค้าน เรียกร้องหรือสนับสนุนนโยบายของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จึงเป็นบทบาทสำคัญทางการเมือง จำเป็นต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในกระบวนการปกครองของรัฐบาล ซึ่งจะเกิดขึ้นได้หลายรูปแบบ เช่น ด้านการรับรู้ข่าวสาร ด้านการเลือกตัวแทน ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และด้านการตรวจสอบการทำงาน และประชาชนจึงได้เล็งเห็นความสำคัญของการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองทุกระดับ ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับประเทศ ซึ่งปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ว่าจะมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบใด เช่น การแสดงความคิดเห็น การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การชุมนุมประท้วง การเรียกร้องในการเข้าไปเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรทางการเมือง ซึ่งนับได้ว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น (สากล พรหมสถิต, 2560, หน้า 5)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยของไทยที่มีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังถือว่าอยู่ในระดับที่น้อย เพราะประชาชนส่วนใหญ่หลังจากที่ไปลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาแล้ว ประชาชนจะมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านอื่น ๆ น้อย เช่น การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา การแสดงความคิดเห็นต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การควบคุม และติดตามผลการบริหารงาน ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าการที่ประชาชนไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมหลังเสร็จสิ้นกิจกรรมการเลือกตั้งนั้น เพราะผู้บริหารท้องถิ่นนั้นไม่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือประชาชนมีทัศนคติทางการเมืองแบบเดิม โดยมองว่ากิจกรรมทางการเมืองเป็นเรื่องของผู้นำไม่เกี่ยวข้องกับตนเอง จึงไม่

เข้ามามีบทบาทหรือมีส่วนร่วมเท่าที่ควร การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ถือเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในระบอบประชาธิปไตยเพราะหลักสำคัญของประชาธิปไตย คือ เป็นการปกครองของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้น รัฐบาลผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ จำเป็นต้องทำทุกวิธีทางที่จะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในสังคมไทยให้มากที่สุด (ฐานิตา เฉลิมช่วง, 2558)

ข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งที่สำคัญ ผู้ที่สามารถเข้าถึงเข้าข้อมูลข่าวสารและสามารถนำข้อมูลมาใช้ให้เกิดประโยชน์และสร้างอำนาจให้กับตนเอง ดังเช่นในภาคการเมือง ประชาชนต้องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมีความสำคัญต่อการปกครอง การนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาด้านการเมือง เช่น การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เสนอแนะข้อคิดเห็น ตลอดจนการกำหนดและตรวจสอบการนำนโยบายต่าง ๆ ไปปฏิบัติ ซึ่งจะเป็นช่องทางการสื่อสารอีกช่องทางหนึ่งที่จะช่วยสร้างอำนาจและผลประโยชน์ให้กับประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ หรือเป็นการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเมืองเพื่อสร้างอำนาจและผลประโยชน์ให้กับส่วนรวมแทนที่จะใช้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสร้างอำนาจให้กับคนเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งของสังคมเพื่อสร้างผลประโยชน์ส่วนตัว (อนุสรณ์ ศิริชาติ, 2558, หน้า 2)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ การเปรียบเทียบตามหลักวิชาการ จึงทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยศึกษาจากความคิดเห็นของประชาชน ว่าในปัจจุบันประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับใด ปัจจัยส่วนบุคคลและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของประชาชนส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร หรือไม่อย่างไร เพื่อนำข้อมูลจากการวิจัยเสนอให้กับคณะผู้บริหาร และหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้นำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องและตอบสนองกับความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

4. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำนวน 195,908 คน (สำนักทะเบียน กรมการปกครอง ณ เดือน มกราคม พ.ศ. 2563)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำนวน 400 คน การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการคำนวณจากสูตรของยามาเน่ (Yamane,1973, p. 127 อ้างถึง

ใน สมเกียรติ เกียรติเจริญ, 2552) โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือยอมให้มีความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 และจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) และการสุ่มแบบง่าย(Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list) เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ของประชาชน ข้อคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ข้อคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Form)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครถึงนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ที่เกี่ยวข้องพร้อมชี้แจงรายละเอียดความมุ่งหมายของการออกแบบสอบถามนี้ เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันในการตอบแบบสอบถาม

3. กำหนดรหัสหมายเลขแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบการเก็บแบบสอบถาม

4. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและการลงพื้นที่จริง เพื่อนำแบบสอบถามไปให้ผู้ตอบแบบสอบถามตามจำนวน รวมทั้งสิ้น 400 คน พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียด ความมุ่งหมายของการออกแบบสอบถาม

5. ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำแบบสอบถามไปประมวลผล หากมีฉบับใดไม่สมบูรณ์จะคัดออกและทำการเก็บเพิ่มใหม่ให้ครบตามจำนวน และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้คืนมานำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการจัดทำข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

1. เมื่อได้แบบสอบถามคืนมาแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบ และคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์เท่านั้นไปวิเคราะห์

2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์โดยการลงรหัส ให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อและบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

3. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัย ดังนี้

3.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency)

3.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ของประชาชน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ และแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ
สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ผู้วิจัยใช้สถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 กรณีที่ตัวแปรอิสระมี 2 กลุ่ม และใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีที่ตัวแปรอิสระมีมากกว่า 2 กลุ่ม เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe's test)

3.4 การวิเคราะห์อิทธิพลของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่ส่งผลต่อและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนครใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) และกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การหาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ 10 ท่าน ที่ร่วมกันพิจารณาหาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ให้ดียิ่งขึ้น เมื่อได้รับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จัดกลุ่มประเด็นนำเสนอเชิงพรรณนา เพื่อสร้างแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของประชาชน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของประชาชน ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1	สื่อบุคคล	3.30	0.68	ปานกลาง
2	สื่อมวลชน	3.18	0.72	ปานกลาง
รวม		3.24	0.66	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของประชาชน ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ =3.24) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในระดับปานกลาง ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สื่อบุคคล ($\overline{X}$ =3.30) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สื่อมวลชน ($\overline{X}$ =3.18)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1	ด้านการเลือกตั้ง	3.32	0.63	ปานกลาง
2	ด้านการวางแผนพัฒนา	3.03	0.86	ปานกลาง
3	ด้านการจัดทำโครงการ	3.02	0.88	ปานกลาง
4	ด้านการตรวจสอบ	2.97	0.93	ปานกลาง
รวม		3.11	0.72	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ =3.11) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการเลือกตั้ง ($\overline{X}$ =3.32) รองลงมาคือ ด้านการวางแผนพัฒนา ($\overline{X}$ =3.03) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการตรวจสอบ ($\overline{X}$ =2.97)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร เมื่อจำแนกตามปัจจัย ส่วนบุคคล

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมือง สกลนคร จังหวัดสกลนคร ตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ

การมีส่วนร่วมทางการเมือง		ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)		t	Sig.
		ชาย (217 คน)	หญิง (183 คน)		
1	ด้านการเลือกตั้ง	3.39	3.23	2.568	.011*
2	ด้านการวางแผนพัฒนา	3.09	2.97	1.308	.192
3	ด้านการจัดทำโครงการ	3.10	2.92	1.995	.047*
4	ด้านการตรวจสอบ	3.08	2.84	2.648	.008**
รวม		3.19	3.01	2.396	.017*

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ โดยใช้ค่า t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศชาย มีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าเพศหญิง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเลือกตั้ง และ 2) ด้านการจัดทำโครงการ โดยเพศชาย มีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าเพศหญิง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการตรวจสอบ โดยเพศชาย มีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าเพศหญิง ส่วนด้านการวางแผนพัฒนา ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ

ปัจจัยส่วนบุคคล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	28.733	4	7.183	15.910	.000***
	ภายในกลุ่ม	178.341	395	.451		
	รวม	207.074	399			
ระดับการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	14.501	3	4.834	9.940	.000***
	ภายในกลุ่ม	192.573	396	.486		
	รวม	207.074	399			
อาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	25.337	6	4.223	9.132	.000***
	ภายในกลุ่ม	181.737	393	.462		
	รวม	207.074	399			
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ระหว่างกลุ่ม	11.903	3	3.968	8.050	.000***
	ภายในกลุ่ม	195.171	396	.493		
	รวม	207.074	399			

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ อิทธิพลของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่ส่งผลต่อและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณอิทธิพลของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ตัวแปร	B	Std.error	(β)	t	P-value
(Constant)	.709	.133		5.350	.000***
ด้านสื่อบุคคล (NEW_1)	.370	.063	.351	5.829	.000***
ด้านสื่อมวลชน (NEW_2)	.371	.060	.371	6.158	.000***
R=.683, R^2=.467, R^{2Ad}=.464, F=174.022, Sig=.000**					

จากตาราง 5 พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองด้านสื่อมวลชน (NEW_2) (β=.371) และด้านสื่อบุคคล (NEW_1) (β=.351) มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ =.464 โดยสามารถร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 46.40

แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนครสกลนคร เทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล ควรส่งเสริมการให้ความรู้ประชาชน และต้องสร้างความตระหนักและให้ความสำคัญถึงสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารราชการของประชาชนตามกฎหมาย โดยกำหนดมาตรการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารราชการทุกกระบวนการ ควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงสิทธิและอำนาจในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยการปิดประกาศข้อมูลการใช้หอกระจายข่าว การจัดกิจกรรมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบประชาชน เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสาร สร้างเสริมความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนได้เห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง การปกครอง และการพัฒนาเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนและท้องถิ่น และควรรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 โดยประชาชนเพศหญิง มีอายุมากกว่า 60 ปี มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพเกษตรกร และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท มีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำกว่าประชาชนกลุ่มอื่น ๆ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนย่อมแตกต่างกันไปตามลักษณะของปัจจัยส่วนบุคคล สอดคล้องกับผลการศึกษาและแนวคิดของนักวิชาการต่างประเทศหลายท่าน เช่น Almond and Verba (1963, pp. 380 – 381) ได้สรุปความสัมพันธ์ของการศึกษากับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ว่า บุคคลที่ได้รับการศึกษาสูงขึ้นก็ยิ่งตระหนักในผลกระทบที่รัฐบาลมีต่อปัจเจกบุคคล มักจะเห็นได้ว่าเป็นผู้สนใจข่าวสารทางการเมือง ให้ความสนใจในการรณรงค์หาเสียง จะมีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมากขึ้น จะมีความคิดเห็นในเรื่องการเมืองกว้างขวางมากขึ้น มากกว่าบุคคลที่ได้รับการศึกษาต่ำ และมีแนวโน้มว่าจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการถกถียงหรือ แสดงความคิดเห็นทางการเมืองมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Sigel and Hoskin (1977, pp. 271 – 285 อ้างถึงใน อภิชาต การิกาญจน์, 2533, หน้า26) ได้สรุปว่าอาชีพเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง สอดคล้องกับแนวคิดของ Lane (1959, p. 334 อ้างถึงใน อภิชาต การิกาญจน์, 2533, หน้า 26) ได้สรุปว่าลักษณะของงานสถานภาพของงานอาชีพ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในทางการเมือง และสอดคล้องกับการศึกษาของ Bari (2005, pp. 3-5 อ้างถึงใน สมสุดา ผู้พัฒน์ และจุฬารัตน์ วัฒนะ, 2556, หน้า 27 – 28) ซึ่งได้เสนอปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีไว้ ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านอุดมการณ์ สังคมที่มีอุดมการณ์ว่าชายเป็นใหญ่ สตรีจะมีโอกาสมีส่วนร่วม ทางการเมืองน้อยเพราะสตรีจะถูกกำหนดบทบาทหน้าที่ให้ ทำหน้าที่การเป็นแม่และภรรยา ส่วนกิจการการเมืองซึ่งเป็นเรื่องนอกบ้านควรเป็นภารกิจของชาย 2) ปัจจัยการเมือง สังคมที่ให้ คำนิยามการเมืองเฉพาะแบบทางการเมือง คือ การเมือง เป็นกิจกรรมของสถาบันการเมือง สังคมนั้นสตรีจะมีส่วนร่วมทางการเมืองค่อนข้างน้อยตรงกันข้ามหากสังคมใดยอมรับว่าการเมืองมีทั้งแบบทางการ และแบบไม่เป็นทางการ หรือแบบธรรมชาติ สตรีจะมีโอกาสเข้าร่วมการเมืองค่อนข้างสูง สังคมใดระบอบการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยสูง สตรีก็มีโอกาสเข้าร่วมทางการเมืองสูงตามไปด้วยเช่นกัน 3) ปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมความเชื่ออย่างมั่นคงของคนในสังคมจนกลายเป็น

วัฒนธรรมความเชื่อของสังคมย่อมมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีสังคม ที่ให้ความสำคัญกับลูกชายมากกว่าลูกสาว โอกาสที่สตรีมีส่วนร่วมการเมืองก็ย่อมมีน้อย สตรีที่มีสถานภาพทางสังคมแตกต่างกันการมีส่วนร่วมทางการเมืองก็แตกต่างด้วย บทบาทสตรี ที่ต้องรับผิดชอบงานในครอบครัว และดูแลบุตรเป็นปัจจัยสังคมที่ทำให้ สตรีไม่มีเวลาพอ ที่จะทำงานด้านการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีจึงย่อมน้อยกว่าผู้ชาย 4) ปัจจัยเศรษฐกิจ การทำงานภาคการเมืองจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายสูง หากสตรีไม่มีต้นทุน ทางทุนทรัพย์ เพียงพอ โอกาสที่สตรีจะมีส่วนร่วมทางการเมืองก็ย่อมมีน้อย 5) ปัจจัยต้นทุนทางสังคม และต้นทุนทางการเมือง สตรีที่ไม่ได้ทำงานภาคสังคม สตรีที่ไม่ได้แสดงบทบาทพัฒนาชุมชนให้ชาวบ้านในชุมชนนั้นเห็นผลงาน หรือเห็นความสามารถของสตรีเอง สตรีนั้นย่อมมีต้นทุนทางสังคมและการเมืองต่ำการมีส่วนร่วมทางการเมืองก็ย่อมมีน้อย สตรีที่มีทักษะทางการเมือง มีทุนทรัพย์ มีการศึกษา ได้รับการฝึกฝนอบรมและสามารถเข้าถึงข้อมูลปัจจุบันทันเหตุการณ์ สตรีนั้นย่อมมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงเช่นกัน

ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพิ่มศักดิ์ วรรณยิ่ง (2559) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ปัจจัยทางสังคมได้แก่ อายุ และ อาชีพของประชาชนที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุศรา โพธิสุข (2558) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน จำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าอายุ และการศึกษา ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนเพศ และสถานภาพ ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ พบว่า อาชีพ รายได้ต่อเดือน และตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนาจ ศรีพระจันทร์ (2558) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ศึกษาเฉพาะอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี คือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผลการวิจัยเพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่ส่งผลต่อและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองด้านสื่อมวลชน (β=.371) และด้านสื่อบุคคล (β=.351) มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ =.464 โดยสามารถร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร ได้ร้อยละ 46.40 จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า เมื่อประชาชนมีพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง จะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นมากขึ้นตามไปด้วย ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา นนทชิต (2558) ได้ทำการศึกษา การสื่อสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า การสื่อสารทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น ในด้านของการเลือกตั้งผู้แทนท้องถิ่น และการกำกับดูแลการปกครองท้องถิ่น โดยมีความสัมพันธ์ในระดับสูงและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐ กันภัย (2558) ได้ทำการศึกษา การรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดภาคตะวันตก ตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล เขตจังหวัดภาคตะวันตกตอนล่าง มีค่าอำนาจการพยากรณ์ ร้อยละ 54.9 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชรินทร

ประสมสุข (2557) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเกษตรกรในเขตพื้นที่ อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี พบว่า ตัวแปรความรู้ความเข้าใจทางด้านการเมือง ความโน้มเอียงทางการเมือง และการติดตามข่าวสารทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และสมการพยากรณ์ ประกอบไปด้วย ตัวแปรความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และการติดตามข่าวสารทางการเมืองร่วมกันอธิบายการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ร้อยละ 21.8 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสมอ จุ่นเจริญ (2556) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตเทศบาลจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจทางการเมือง ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านสิ่งเร้าทางการเมือง ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมืองด้านสังคมและเศรษฐกิจ และด้านความพอใจในนโยบายและการบริหารงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัดชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 และปัจจัยทั้ง 6 ด้านนี้สามารถอธิบายความเปลี่ยนแปลงของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัดชลบุรี ได้ร้อยละ 79.30

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนครสกลนคร เทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล ฯลฯ ควรให้ความสำคัญและเพิ่มการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ด้านสื่อมวลชน โดยเฉพาะในบทความวิจารณ์หรือวิเคราะห์การเมือง สื่อเฉพาะกิจอื่น ๆ ให้มากขึ้น

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ด้านการตรวจสอบ ให้ดียิ่งขึ้น โดยการรณรงค์และส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการการประเมินความพึงพอใจจากผลสัมฤทธิ์จากกิจกรรม แผนงานหรือโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และร่วมหาแนวทางแก้ไขปัญหากิจกรรม แผนงานหรือโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และด้านการจัดทำโครงการ โดยการรณรงค์และส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการโครงการด้านการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และร่วมดำเนินการโครงการด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองแก่ประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร ทุกสื่อ เนื่องจากเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมการให้ความรู้ประชาชน และต้องสร้างความตระหนักและให้ความสำคัญถึงสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารราชการของประชาชนตามกฎหมาย โดยกำหนดมาตรการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารราชการทุกกระบวนการ โดยเฉพาะประชาชนเพศหญิง มีอายุมากกว่า 60 ปี มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพเกษตรกร และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท เนื่องจากพบว่าประชาชนกลุ่มดังกล่าว มีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำกว่าประชาชนกลุ่มอื่น ๆ

5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงสิทธิและอำนาจในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การปิดประกาศข้อมูลการใช้หอกระจายข่าว การจัดทำเอกสารหรือแผ่นพับ การจัดกิจกรรมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบประชาชน

6. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งระดับ ท้องถิ่น หรือระดับชาติ และควรส่งเสริมการให้ความรู้ประชาชนให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างทัศนคติในการเข้ามามีบทบาทในทางการเมือง และการทำงานในระดับท้องถิ่นที่จะทำให้ท้องถิ่นของตนเองเจริญก้าวหน้าและยังทำประโยชน์มาสู่ท้องถิ่นของตนเองมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

ชรินทร ประสมสุข. (2557). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี.* การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต.ชลบุรี: คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ฐานิตา เฉลิมช่วง. (2558). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา*. รายงานการวิจัย. ฉะเชิงเทรา: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

เพิ่มศักดิ์ วรรณยิ่ง, ณัฐวีร์ บุนนาค และ จตุพร บานชื่น. (2559). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารสหวิทยาการการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา, 5*(1), 150-160.

รัฐ กันภัย. (2558). *การรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดภาคตะวันตก ตอนล่าง*. วิทยานิพนธ์ รศ.ด. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น.

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์. (2545). *การเมือง: แนวความคิดและการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.

สมสุดา ผู้พัฒน์ และจุฬารัตน์ วัฒนะ. (2556). *บทบาทสตรีกับพื้นที่ทางการเมือง.* กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สากล พรหมสถิต. (2560). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมือง*. รายงานการวิจัย. บุรีรัมย์: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

เสมอ จุ่นเจริญ. (2556). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตเทศบาลจังหวัดชลบุรี.* การค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

อนุสรณ์ ศิริชาติ. (2558). *การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและทัศนคติของผู้บริโภคกับความเป็นกลางของหนังสือพิมพ์ออนไลน์.* วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิตสาขานิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

อำนาจ ศรีพระจันทร์. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ศึกษาเฉพาะอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี.*วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Almond, G.A. and B. Powell. (1966). *Comparative Politics: A Development Approach*. Boston: Little, Brown and Company.

Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis.* Third editio. Newyork: Harper and Row Publication.

อิทธิพลของการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

Influences of Information Perception and People's Participation Affecting the Effectiveness of the Public Services of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization

ชนิดาภา ลีคำงาม*
สามารถ อัยกร**
ชาติชัย อุดมกิจมงคล ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชน และประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดสกลนคร จำนวน 400 คน ใช้วิธี การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ และการสุ่มแบบง่าย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามภาพรวมทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่น .994 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ =3.11) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ =2.92) ประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ =3.34) 2) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ด้านสื่อบุคคล (β=.501) ด้านสื่อภาพ (β=.325) และด้านสื่อเสียง (β=.271) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ส่วนด้านสื่อลายลักษณ์อักษร (β=.212) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 55.20 3) การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (β=.672) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 และการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (β=.179) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 53.70 ส่วนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

คำสำคัญ : การรับรู้ข่าวสาร, การมีส่วนร่วมของประชาชน, ประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

---

* นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
** ผู้ช่วยศาสตราจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Abstract

The purposes of this study included the following: 1) to investigate the level of people's information perception, people's participation, and the effectiveness of the public services of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization, 2) to examine the influences of information perception and people's participation on the effectiveness of the public services of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization. The samples consisted of 400 people who resided in Sakon Nakhon Province. They were gained through stratified sampling and simple random sampling techniques. A questionnaire was employed as a tool for data collection and statistics used for data analysis comprised frequency, percentage, mean, standard deviation and Multiple Regression Analysis.

The study revealed these results: 1) The people's information perception of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization, as a whole, was at the moderate level ($\overline{X}$ =3.11). Likewise, the people's participation in the functions of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization, as a whole, was at the moderate level ($\overline{X}$ =2.92). In the same vein, the effectiveness of the public services of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization, as a whole, was also at the moderate level ($\overline{X}$ =3.34) 2) Regarding the people's information perception of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization, personal media (β=.501), image/photo media (β=.325), and audio media (β=.271) significantly influenced on the effectiveness of the public services of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization at .00 statistical level. At the same time, written and printed media (β=.212) significantly influenced on the effectiveness of the public services of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization at .01 statistical level. The correlation coefficient was .552 and altogether, they could be used to correctly predict the effectiveness of the public services of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization 55.20%. 3). Concerning the people's participation, taking part in receiving the benefits (β =.672) significantly influenced on the effectiveness of the public services of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization at .00 statistical level. At the same time, the people's participation in the functions **(β=.179)** significantly influenced on the effectiveness of the public services of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization at .05 statistical level. The correlation coefficient was .537. Altogether, they could be used to correctly predict the effectiveness of the public services of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization 53.70%. However, taking part in making decision and evaluating (PAR_4) did not influence on the effectiveness of the public services of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization

Keywords : Information perception, people's participation, effectiveness of the public services of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization

บทนำ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นรูปแบบหนึ่งของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม โดยมีอำนาจหน้าที่ที่ต้องดำเนินกิจการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามมาตรา 45 ซึ่งมีสาระที่กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1) ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย 2) จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด 3) สนับสนุนสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น 4) ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น 5) แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาตำบล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่น 6) อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 เฉพาะภายในเขตสภาตำบล 7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (8) จัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การ บริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และ (9) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด นอกจากนั้นพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ .ศ. 2542 ตามมาตรา 17 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง (คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2561)

ในระบอบประชาธิปไตยการให้ประชาชนมีโอกาสอย่างกว้างขว้างในการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อที่ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องตรงกับความเป็นจริง อันเป็นการส่งเสริมให้มีความเป็นรัฐบาลโดยประชาชนมากยิ่งขึ้น และพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ได้ให้หลักประกันกับประชาชนทุกคนในเรื่องโอกาสการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานต่าง ๆ ของรัฐ และการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองและควบคุมของรัฐ หลักประกันดังกล่าวจะมีส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสังคมไทยทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ซึ่งถือได้ว่าเป็นประโยชน์และคุณค่าของกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ นอกจากนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) ก็เป็นแนวทางสำคัญแนวทางหนึ่งในการพัฒนาการกำหนดนโยบายและการทำงานของภาครัฐซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรมของประเทศในภาพรวมให้ตรงกับความต้องการของประชาชนมากขึ้น โดยองค์กรระหว่างประเทศและประเทศที่พัฒนาแล้วได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังจะเห็นได้จากองค์การสหประชาชาติ (United Nation: UN) ได้บรรจุให้การจัดตั้งกลไกการตัดสินใจที่ให้คนทุกกลุ่มมีส่วนร่วม ร่วมกันในทุกระดับ (Ensure responsive, inclusive, participatory, and representative decision-making at all levels) เป็นหนึ่งใน “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDG)” (ส่วนนโยบายรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ฝ่ายนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.), 2561, หน้า 2)

ที่ผ่านมา ประชาชนในพื้นที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดน้อยมาก และอาจไม่สนใจที่จะติดตามข้อมูลข่าวสารของทางองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนและผู้เชี่ยวชาญทางการเมืองการปกครองมักจะมองว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่มีความจำเป็นมากนัก หากมีการยุบเลิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ไม่ส่งผลกระทบต่อประชาชน ส่วนงบประมาณที่นำไปใช้จ่ายในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถนำไปใช้ในการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในเขตเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลได้มากขึ้น ถึงแม้ว่าประชาชนจะมีสิทธิได้รู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ (Right to know) ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นสิทธิตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อส่งเสริมสิทธิของพลเมือง

(Citizen Right) ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยในรัฐหรือประเทศเสรีประชาธิปไตย ซึ่งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐนี้เป็นส่วนสำคัญและเป็นคุณค่าของการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบอบประชาธิปไตยโดยตัวแทนที่ให้ประชาชนเลือกตั้งผู้แทนประชาชนไปทำหน้าที่เป็นรัฐบาลบริหารประเทศ แม้ประชาชนจะได้มอบอำนาจอธิปไตยให้ผู้แทนไปบริหารประเทศแล้ว แต่ประชาชนก็ยังมีสิทธิในอำนาจอธิปไตย ดังนั้น ประชาชนจึงยังมีสิทธิตรวจสอบและรับรู้การปฏิบัติงานของผู้ปกครองประเทศ สิทธิได้รู้ข้อมูลข่าวสารของราชการนี้จึงเป็นสิทธิที่รับรองให้ประชาชนสามารถตรวจสอบและมีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองโดยประชาชนอย่างแท้จริง สิทธิดังกล่าวนี้ได้รับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศด้วย ดังนั้น สิทธิได้รู้ข้อมูลข่าวสารของราชการจึงเป็นสิทธิที่สนับสนุนสิทธิทางการเมืองของประชาชนที่มีระดับค่าบังคับทางกฎหมายสูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ, 2550, หน้า 38) นอกจากนั้น ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดค่อนข้างน้อย โดยเข้ามามีส่วนร่วมเฉพาะการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเท่านั้น จึงทำให้ขาดพลัง ขาดความร่วมมือ ขาดความสนใจจากประชาชนมีการถ่ายโอนภารกิจในการจัดบริการสาธารณะแต่มิได้ถ่ายโอนบุคลากรและงบประมาณ ทำให้อำนาจหน้าที่และงบประมาณของท้องถิ่นมีจำกัด และไม่ได้รับการสนับสนุนจากส่วนกลาง ติดขัดในระเบียบกฎหมายต่าง ๆ ทำให้ไม่มีอำนาจในการบริหารจัดการ ไม่มีความเป็นอิสระเพียงพอ ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของข้าราชการส่วนภูมิภาคอย่างใกล้ชิด ทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้จริง (ณัฐฏ์ภัทร์ สัมฤทธิ์, 2556)

ด้วยเหตุผลนี้ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร จึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร เพื่อศึกษาว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนและประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับใด การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร มากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร จะนำไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อประโยชน์ของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมากขึ้น และเพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดดำเนินงานตามภารกิจที่เป็นภาพรวมมากยิ่งขึ้นและใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดความรู้ความเข้าใจกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชน และประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำ 1) ช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 2) แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ John M Cohen and Norman T. Uphoff Cohen (1980, pp. 219 - 222) 3) เกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment: LPA) ด้านที่ 4 การบริการสาธารณะ มาประยุกต์ใช้แบบ

บูรณาการและกำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย เพื่อตอบคำถามของการวิจัยและกำหนดเป็นความมุ่งหมายของการวิจัย ได้ดังภาพประกอบ 1

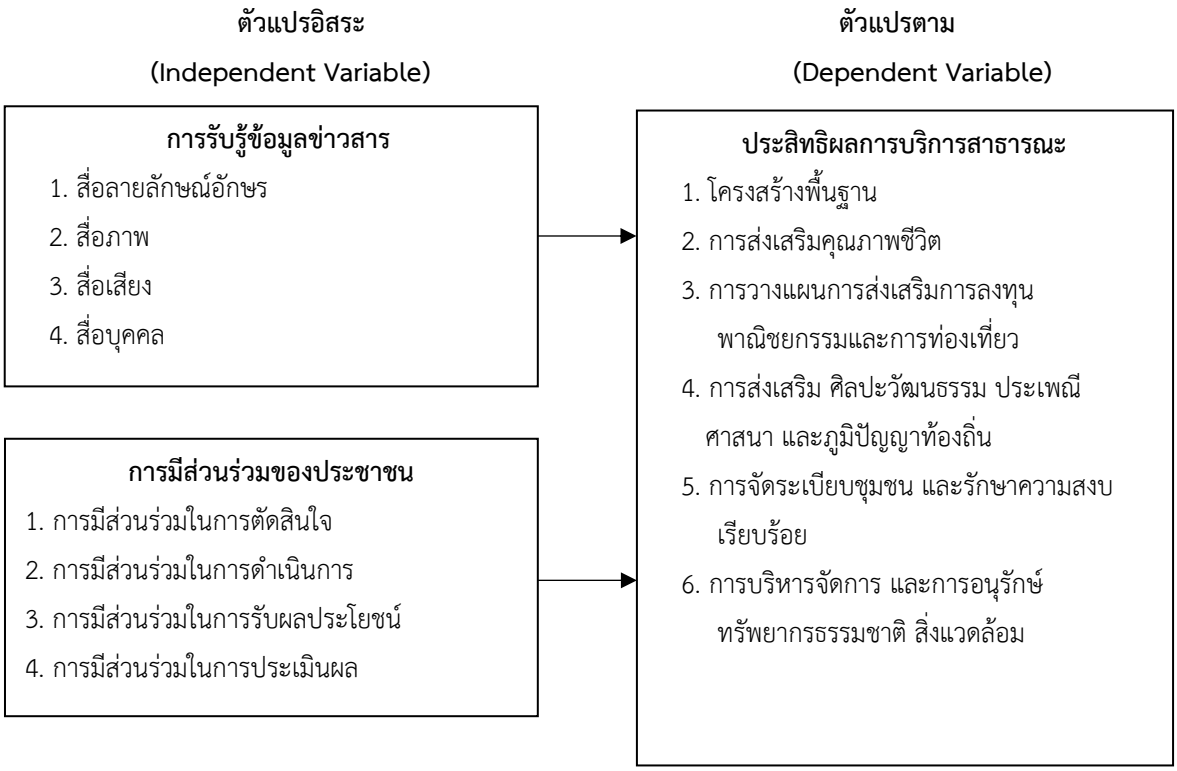

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดสกลนคร จำนวน 1,153,390 คน (องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร, 2562) ข้อมูล ณ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดสกลนคร จำนวน 400 คน การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการคำนวณจากสูตรของยามาเน่ (Yamane, 1973, p.127 (อ้างถึงใน นพพร ธนะชัยขันธ์, 2550)) และจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดสกลนคร ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครถึงนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดสกลนคร จำนวน 400 คน

2. ส่งแบบสอบถามที่ผ่านการขอจริยธรรมวิจัยในมนุษย์และการตรวจสอบจากกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เรียบร้อยแล้ว ไปให้ผู้ที่เกี่ยวข้องพร้อมชี้แจงรายละเอียด ความมุ่งหมายของการออกแบบสอบถามนี้ เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันในการตอบแบบสอบถาม

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและการลงพื้นที่จริง เพื่อนำแบบสอบถามไปแจกแก่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ในอำเภอต่าง ๆ ในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนคร พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียด ความมุ่งหมายของการออกแบบสอบถาม

4. ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำแบบสอบถามไปประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูล โดยใช้สถิติที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพรรณนาข้อค้นพบจากการวิจัย และทดสอบสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequencies) และค่าร้อยละ (Percentage) บรรยายลักษณะของข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์ระดับ 1) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร 2) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร และ 3) ประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

2.1 ในเบื้องต้นจะทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรในตัวแบบที่ใช้ในการศึกษาเพื่อป้องกันการเกิด Multicollinearity จึงต้องตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระเพื่อให้แน่ใจว่าตัวแปรอิสระสามารถคงอยู่ในสมการตัวแบบได้โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05 โดยการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการมีส่วนร่วมของประชาชนกับประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

2.2 การศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

ด้านที่	การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1	สื่อลายลักษณ์อักษร	3.06	0.99	ปานกลาง
2	สื่อภาพ	3.23	1.01	ปานกลาง
3	สื่อเสียง	3.05	1.05	ปานกลาง
4	สื่อบุคคล	3.11	1.05	ปานกลาง
รวม		3.11	0.65	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดสกลนครมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ =3.11) เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สื่อภาพ ($\overline{X}$ =3.23) รองลงมาคือ สื่อบุคคล ($\overline{X}$ =3.11) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สื่อเสียง ($\overline{X}$ = 3.05)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

ด้านที่	การมีส่วนร่วมของประชาชน	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	2.93	1.05	ปานกลาง
2	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	2.90	1.07	ปานกลาง
3	การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.01	1.04	ปานกลาง
4	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	2.86	1.09	ปานกลาง
รวม		2.92	1.01	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ =2.92) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\overline{X}$ =3.01) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\overline{X}$ =2.93) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\overline{X}$ =2.86)

3. ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

ด้านที่	ประสิทธิผลการบริการสาธารณะ	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1	โครงสร้างพื้นฐาน	3.35	0.90	ปานกลาง
2	การส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.26	0.89	ปานกลาง
3	การวางแผนการส่งเสริมการลงทุนพาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว	3.27	0.89	ปานกลาง
4	การส่งเสริมศิลปะวัฒนธรรมประเพณีศาสนาและภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.55	0.89	มาก
5	การจัดระเบียบชุมชน และรักษาความสงบเรียบร้อย	3.40	0.85	ปานกลาง
6	การบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม	3.32	0.88	ปานกลาง
รวม		3.34	0.80	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า ประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ =3.34) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\overline{X}$ =3.55) รองลงมาคือ ด้านการจัดระเบียบชุมชน และรักษาความสงบเรียบร้อย ($\overline{X}$ =3.40) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ($\overline{X}$ =3.26)

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) อิทธิพลของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

ตัวแปร	B	Std.error	(β)	t	P-value
(Constant)	1.431	.093		15.440	.000
สื่อลายลักษณ์อักษร (NEW_1)	.171	.059	.212	2.930	.004**
สื่อภาพ (NEW_2)	.256	.054	.325	4.735	.000***
สื่อเสียง (NEW_3)	.206	.052	.271	3.932	.000***
สื่อบุคคล (NEW_4)	.383	.050	.501	7.708	.000***
R=.746. R^2=.557, R^{2Ad}=.552, F=124.152, Sig=.000**					

จากตารางที่ 4 พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ด้านสื่อบุคคล (NEW_4) (β=.501) ด้านสื่อภาพ (NEW_2) (β=.325) และด้านสื่อเสียง (NEW_3) (β=.271) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ส่วนด้านสื่อลายลักษณ์อักษร (NEW_1) (β=.212) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์=.552 โดยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ทุกด้าน สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครได้ร้อยละ 55.20

5. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) อิทธิพลของการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

ตัวแปร	B	Std.error	(β)	t	P-value
(Constant)	1.655	.085		19.399	.000
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (PAR_1)	.126	.065	.166	1.941	.053
การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (PAR_2)	.134	.059	.179	2.265	.024*
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (PAR_3)	.514	.056	.672	9.193	.000***
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (PAR_4)	.044	.059	.060	.738	.461
R=.736. R^2=.542, R^{2Ad}=.537, F=116.738, Sig=.000**					

จากตารางที่ 5 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (PAR_3) (β=.672) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (PAR_3) (β=.179) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์=.537 ส่วนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (PAR_1) และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (PAR_4) ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (PAR_3) สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 53.70

อภิปรายผล

ผลวิจัยจากการศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ด้านสื่อบุคคล (NEW_4) (β=.501) ด้านสื่อภาพ (NEW_2) (β=.325) และด้านสื่อเสียง (NEW_3) (β=.271) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ส่วนด้านสื่อลายลักษณ์อักษร (NEW_1) (β=.212) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์=.552 โดยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครทุกด้าน สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 55.20 ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพวรรณ โสภี (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารประชาสัมพันธ์กับการรับรู้ภาพลักษณ์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์กับการรับรู้ภาพลักษณ์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางนกแขวกมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐ กันภัย (2558) ได้ทำการศึกษา การรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดภาคตะวันตกตอนล่าง ผลการวิจัย พบว่า ค่าความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสาร และการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการพัฒนาท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลเขตจังหวัดภาคตะวันตกตอนล่าง มีความสัมพันธ์ทางบวกทุกตัวและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.01 โดยตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการพัฒนาท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลมากที่สุด คือ สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา และตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการพัฒนาท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลน้อยที่สุด คือ การรับรู้ข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต 3) การรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล เขตจังหวัดภาคตะวันตกตอนล่าง มีค่าอำนาจการพยากรณ์ ร้อยละ 54.9

ผลการวิจัยจากการศึกษาอิทธิพลของการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (PAR_3) (β=.672) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (PAR_2) (β=.179) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์=.537 ส่วนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (PAR_1) และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (PAR_4) ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (PAR_2) สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 53.70 ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา วภักดิ์เพชร (2563) ได้ทำการวิจัยอิทธิพลของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อประสิทธิผล การดำเนินงานตามภารกิจถ่ายโอนของเทศบาลตำบลนาในอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัย พบว่า ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุเพื่อพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลการดำเนินงานตามภารกิจถ่ายโอนของเทศบาลตำบลนาใน อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีอิทธิพลสูงที่สุด (β=.555) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (β=.364) และ น้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ (β=.338) ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์=.504 อธิบายได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนทำนาย ประสิทธิผลการดำเนินงานตามภารกิจถ่ายโอนของเทศบาลตำบลนาใน อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 50.40 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา สิงห์หันต์ (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริการภาครัฐของส่วนราชการ ในเขตอำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรย่อยทั้ง 5 ตัวแปรของการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตาม คือ ประสิทธิผลการบริการภาครัฐของส่วนราชการในเขตอำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 46.80 (R^2=.468) และมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (F=87.311) โดยที่การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (PAR_3) มีค่าเบต้ามากที่สุด (β=.441) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (PAR_4) และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (PAR_1) (β=.167, .138) ยกเว้นการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (PAR_2) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนิศร ยืนยง (2561) ได้ทำการวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครนายก ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาท้องถิ่น ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับผลประโยชน์ ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น เป็นอันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 84.40 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐ กันภัย (2558) ได้ทำการศึกษา การรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดภาคตะวันตกตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า ค่าความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสาร และการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการพัฒนาท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลเขตจังหวัดภาคตะวันตกตอนล่าง มีความสัมพันธ์ทางบวกทุกตัวและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการพัฒนาท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล มากที่สุดคือ สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา และตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการพัฒนาท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล น้อยที่สุดคือ การรับรู้ข่าวสารจาก

อินเทอร์เน็ต การรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล เขตจังหวัดภาคตะวันตกตอนล่าง มีค่าอำนาจการพยากรณ์ ร้อยละ 54.9

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การให้ข้อมูลข่าวสารถือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นระดับที่สำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาครัฐจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการ มีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ วิธีการให้ข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่าง ๆ เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่าง ๆ เช่น หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน ป้ายประชาสัมพันธ์ ถ้าหากประชาชนได้รับรู้ข่าวสารการเมือง รับรู้ความเคลื่อนไหวของหน่วยงานราชการทำให้เกิดความคิด เกิดการรับรู้ข่าวสาร โดยเฉพาะข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ประชาชนได้ให้ความสนใจคอยติดตาม เพื่อทราบถึงเหตุการณ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในขณะนั้นว่าจะดำเนินงานบริหารงานไปในทิศทางใด ซึ่งข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญและมีความสัมพันธ์กันมาก เป็นเรื่องของระบอบประชาธิปไตย พอประชาชนทราบข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะนำมาพูดคุยกัน นำมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน การที่ประชาชนได้รับรู้ถึงข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะทำให้สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้ ส่วนหนึ่งจะทำให้เกิดความรู้สึกที่จะอยากมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น ซึ่งปัจจัยด้านการสื่อสารส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งข้อมูลข่าวสารประกาศหรือประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านสมาชิกสภาองค์การบริหาร ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านหอกระจายข่าวขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรับข้อมูลข่าวสารจากประชาชนเพื่อการบริหารองค์กรปกครองท้องถิ่น

นอกจากนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของหน่วยงานราชการ มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหลักสากลที่ได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญและจำเป็นในสังคมประชาธิปไตย ซึ่งมีกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นกติกาสูงสุดของประเทศ สะท้อนให้เห็นเจตนารมณ์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างชัดเจน รวมถึงการปฏิรูปการบริหารงานภาครัฐภายใต้แนวคิดการบริหารภาครัฐแบบมีส่วนร่วม (Participatory governance) และแนวคิดธรรมาภิบาล (Good governance) ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งกฎหมายหลายฉบับได้มีการประกันสิทธิของประชาชนด้านการมีส่วนร่วมและกำหนดหน้าที่ของภาครัฐในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 นอกจากนั้นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการยังมีการกำหนดเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้เช่นกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหัวใจหรือเป็นองค์ประกอบที่ขาดมิได้ การปกครองท้องถิ่นคือการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ปกครองตนเองหรือกำหนดวิถีชีวิตและอนาคตของชุมชนโดยคนในชุมชน ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนจึงมีความจำเป็น ดังเห็นว่ามีการกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องเป็นตัวแทนของประชาชนซึ่งมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านกระบวนการเลือกตั้งโดยตรงนอกจากนั้นยังกำหนดให้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานและตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ตรงจุดและแก้ปัญหาได้รวดเร็วเสริมสร้างความโปร่งใสรวมทั้งเป็นวิธีการที่ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนความเป็นเจ้าของชุมชนและเสริมสร้างประชาธิปไตยท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) ก็เป็นแนวทางสำคัญแนวทางหนึ่งในการพัฒนาการกำหนดนโยบายและการทำงานของภาครัฐซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรมของประเทศในภาพรวมให้ตรงกับความต้องการของประชาชนมากขึ้น ดังนั้นการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมุ่งเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์การเกิดขึ้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือเป็นรากฐานของการพัฒนาประชาธิปไตยนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครควรให้ความสำคัญและเพิ่มการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านสื่อบุคคล เนื่องจากเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครสูงที่สุด โดยควรเน้น การจัดประชุมประชาคมหมู่บ้านให้มากขึ้นกว่าเดิม

2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลให้ดียิ่งขึ้น โดยการรณรงค์และส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมการจัดทำงบประมาณและบัญชีรับจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร และมีส่วนร่วมในการเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแผนงานโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการโดยการรณรงค์และส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะทำงานในการบริจาคทรัพย์วัสดุตามโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร และมีส่วนร่วมดำเนินการด้านสวัสดิการและสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งอาจดำเนินการโดยการลงพื้นที่แต่ละอำเภอ เพื่อประชุมประชาคม จัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน และชี้ให้ประชาชนเห็นถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน

3. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ควรพัฒนาประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตโดยควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมผู้ป่วยเอดส์ ส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่กลุ่มสตรี และด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนพาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว โดยควรมีการกำหนดแผนดำเนินการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจของประชาชนอย่างเหมาะสม ควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ การจัดตั้งกลุ่มอาชีพ

4. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครทุกด้าน อันได้แก่ สื่อบุคคล สื่อภาพ สื่อเสียง และสื่อลายลักษณ์อักษร เนื่องจากเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ตามลำดับ

5. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ควรเน้นและให้ความสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เนื่องจากเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ตามลำดับ และควรเน้นเสริมสร้างและพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เนื่องจากเป็นตัวแปรที่ยังไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

6. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครควรเชิญตัวแทนประชาชนในแต่ละอำเภอเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาและความต้องการในท้องถิ่น ควรจัดระบบการบริหารงานกับหน่วยงานอื่นโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทอื่น ๆ อย่าง องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการพัฒนาต่าง ๆ ให้มากขึ้น ควรเน้นการประชาคมและลงพื้นที่พบปะประชาชนเพื่อรับทราบปัญหาต่าง ๆ ของท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2561). *ความพึงพอใจต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา.* รายงานการวิจัย. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ณัฐภู์ภัทร์ สัมฤทธิ์. (2556). *บทบาทหน้าที่และความจำเป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. ขอนแก่น.* วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ธนิศร ยืนยง. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

นพพร ธนะชัยขันธ์. (2550). *สถิติเบื้องต้นสำหรับการวิจัย.* กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.

นพวรรณ โสภี. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารประชาสัมพันธ์กับการรับรู้ภาพลักษณ์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม.* ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

รัฐ กันภัย. (2558). *การรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อ การพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดภาคตะวันตกตอนล่าง.* วิทยานิพนธ์ รศ.ด. อุบลราชธานี. มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น.

วาสนา วภักดิ์เพชร. (2563). *อิทธิพลของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อประสิทธิผล การดำเนินงานตามภารกิจถ่ายโอนของเทศบาลตำบลนาใน อำเภอพรรณนานิคม จังหวัดสกลนคร.* วิทยานิพนธ์ รป.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สุจิตรา สิงห์หันต์. (2563). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริการภาครัฐของส่วนราชการ ในเขตอำเภอเต่างอยจังหวัดสกลนคร.* วิทยานิพนธ์ รป.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ. (2550). คู่มือการปฏิบัติงาน ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ. กรุงเทพฯ: ศรีเมืองการพิมพ์.

Yamane, Taro. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. New york: Harper and Row Publication.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

Factors Affecting the Effectiveness of the Five Precepts Observing Villages Project in Meuang District, Sakon Nakhon Province

พระมหาอนุสรณ์ อุปคุณ *
สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง**
จิตติ กิตติเลิศไพศาล***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารและประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร จำนวน 400 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1) ปัจจัยการบริหารของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.67) และประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.93) 2) ปัจจัยการบริหารทั้ง 3 ตัวแปรสามารถทำนายประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 42.10 โดยปัจจัยกระบวนการ มีค่าเบต้าเท่ากับ .476 ปัจจัยนำเข้า มีค่าเบต้า เท่ากับ .291 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ยกเว้น ตัวแปรปัจจัยบริบท

3) แนวทางการการพัฒนาโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ผลการศึกษาพบว่า พระสงฆ์ และผู้นำของชุมชนควรชักชวนชาวบ้านในหมู่บ้านของตนเอง ตั้งสัตย์ปฏิญาณว่าจะไม่ละเมิดจะไม่คุกคามต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้อื่น ควรส่งเสริมให้มีการงดหรือไม่รับประทานเนื้อสัตว์ในวันพระ ควรเสริมสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม เข้าวัด รักษาศีล 5 อยู่เสมอ นอกจากนี้มหาเถรสมาคม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ และ ขอความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ ในด้านการสนับสนุนการดำเนินโครงการ ในเชิงควรมีการบูรณาการกับชุมชนเพื่อขับเคลื่อนโครงการ ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ โดยยึดหลัก บวร “บ้าน วัด โรงเรียน และราชการ”

คำสำคัญ : ประสิทธิผล, โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5

---

* นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** รองศาสตราจารย์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Abstract

The purposes of this study included the following: 1) to investigate the level of the factors and the effectiveness of the Five Precepts ObservingVillages Project in Meuang District, Sakon Nakhon Province, 2) to examine both the direct and indirect influences of the management factors on the effectiveness of the Five Precepts Observing Villages Project in Meuang District, Sakon Nakhon Province,3) to Explore and gain guidelines on developing Five Precepts Observing Villages Project in Meuang District, Sakon Nakhon Province. Obtained through stratified sampling technique, the samples were 399 people who participated in the Five Precepts Observing Villages Project in Meuang District, Sakon Nakhon Province. A questionnaire was used as a tool for data collection and statistics employed for Data analysis consisted of frequency, percentage, mean, standard deviation, and One–way ANOVA.

The study revealed these results:

1. The management factors in the effectiveness of the Five Precepts Observing Villages Project, Meuang District, Sakon Nakhon Province, were at the high level (=3.67). The effectiveness of the FivePrecepts Observing Villages Project, Meuang District, Sakon Nakhon Province, as a whole, was at the high level (=3.93).

2. The administrative factors of the three variables were able to predict the effectiveness of the Five Precepts Observing Village Project in Muang District. Sakon Nakhon Province 42.10% with the process (FAC3; β=.476) and input (FAC2; β=.291) factors significantly at 0.5 statistical level except for context factor variables.

3. These guidelines were suggested for developing the effectiveness of the Five Precepts Observing Villages Project in Meuang District, Sakon Nakhon Province: The study found that the monks and community leaders should persuade the villagers to vow that they will not threaten anyone's lives or intrude other people's properties; the villagers should be promoted to refrain from having meat on Buddhist holy days; the people should be consistently encouraged to attend the temples to observe thefive precepts and maintain their morality, virtue, and ethics; the Sangha Supreme Council of Thailand and relevant organizations should continuously support the Project with the budget, tools, materials, buildings, locations; the Local Government Organizations and asked to assist the functions of this project; upholding the principles of Bor. Wor. Ror. (Home, Temple, School and official), the community as well as the people should be taken to participate in and integrate into the project in order to propel and drive it forward.

Keywords: Effectiveness, Five Precepts Observing Villages Project

บทนำ

สังคมไทยนับถือพระพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่ ถือว่าเป็นศาสนาประจำชาติ การดำเนินชีวิตของคนไทยและวัฒนธรรมต่าง ๆ ได้รับอิทธิพลหล่อหลอมด้วยหลักธรรมคำสอนตามหลักพระพุทธศาสนา ซึ่งอยู่ในความคิดชีวิตจิตใจของคนไทยมาเป็นเวลายาวนาน โดยมีสถาบันหลักที่เป็นเอกลักษณ์ของชนชาติไทย และเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทย อันได้แก่ ชาติ ศาสนา (พระพุทธศาสนา) และพระมหากษัตริย์ ที่มุ่งส่งเสริมให้มีหลักอยู่ร่วมกันอย่างมีเหตุผล และสันติสุข โดยมีหลักธรรมที่เป็นเบื้องต้นในการนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน คือ ศีล โดย ศีล เป็นกำลังไม่มีที่เปรียบ ศีล เป็นอาวุธสูงสุด เป็นเครื่องประดับอย่างประเสริฐสุด ศีล เป็นเกาะอย่างอัศจรรย์ เป็นเลิศในโลกนี้ (สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก,ฝึกใจ,2557, หน้า 110) แนวคิดนี้เกิดขึ้นจากการดำริของ เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช (ตำแหน่ง ณ ขณะนั้น) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติให้เกิดความสงบ เกิดสันติสุข มีความสามัคคี กลมเกลียวกัน ลดปัญหาความขัดแย้ง สร้างความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตประจำวันโดยใช้หลักการรักษาศีล 5 มาปฏิบัติให้มากขึ้น เพื่อสร้างสันติสุขในระดับสังคมต่างๆ เพราะ การรักษาศีล 5 คือข้อปฏิบัติให้อยู่ในสังคมได้อย่างดี คือทำให้ตัวเรามีหลักประกันความมั่นคง มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน คุ้มครองสถาบันครอบครัวให้มีความสุขความสงบดียิ่ง ๆ ขึ้นหลักประกันความสุขความสงบเป็นการรักษาสุขภาพให้แข็งแรงมีสติสัมปชัญญะไม่ประพฤติผิดกระทำชั่วต่างๆ เพราะหลักศีล 5 สามารถสร้างสันติสุขต่อปัจเจกบุคคล สังคมครอบครัวและสังคมประเทศได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนตลอดกาล การส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 นั้นมีความสำคัญต่อประเทศไทยเป็นอย่างมาก เพราะเนื่องจากสภาพปัญหาต่าง ๆ ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง และด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะสังคมไทย มีการรับค่านิยมจากต่างประเทศทำให้เกิดความแตกต่างมากมาย เป็นสาเหตุของปัญหาต่าง ๆ ตามมาประเทศชาติเกิดวิกฤตทางสังคม เช่น ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่เห็นได้ชัดเจนมากขึ้น ถือเป็นปัญหาหลักของสังคมไทย ซึ่งความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจและสังคมการเมืองทำให้เกิดปัญหาของความแตกแยกเห็นแก่ตัว ขาดความรักความสามัคคี เป็นประเด็นปัญหาต่อการที่จะพัฒนาชาติ จึงต้องมีการส่งเสริมให้สังคมต้องได้รับการแก้ไขสร้างภูมิคุ้มกันหรือขจัด ปัญหาให้หมดไป เมื่อกล่าวถึงความสำคัญของการรักษาศีล 5 มาแล้วนั้นย่อมเป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น การไม่พยาบาทเบียดเบียนซึ่งกันและกัน ไม่ลักไม่ฉ้อของผู้อื่นด้วยตนเอง และไม่ดื่มสุราเมรัยเครื่องดองของทำใจให้คลั่งไคล้ต่าง ๆ เว้นจากสิ่งเสพติดให้โทษ เป็นต้น อาจเป็นวิธีการหนึ่งที่จะสามารถเสริมสร้างความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของคนในสังคมได้

เมื่อสังคมไทยเกิดปัญหามากมายในเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ต่าง ๆ ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางปัญหา ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ที่นับวันจะทำให้เกิดช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวยมากขึ้นและเกิดความขัดแย้งในสังคม เช่นแนวคิดของประชาชนที่แตกต่างด้านความคิดทางการเมืองเกิดเป็นกลุ่มต่าง ๆ เกิดการก่อความไม่สงบในพื้นที่ ความพยายามแก้ไขปัญหาให้เกิดความปรองดองขึ้นเพื่อมุ่งหวังที่จะก้าวผ่านวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นจนสามารถเรียกได้ว่า นำไปสู่สังคมที่มีสันติภาพ ประชาชนอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ เพื่อสังคมความปรองดองโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้าน รักษาศีล 5” เป็นนโยบายสำคัญที่ดำริให้กับคณะสงฆ์ทุกจังหวัด และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ร่วมในการนำหลักของศีล 5 ให้เข้าถึงประชาชนทุกระดับครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยให้จัดทำในรูปของโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล 5” เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เพื่อสร้างความสามัคคีปรองดองและประโยชน์สุขของประชาชน และเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีโดยยึด มั่นตามคำสอนทางพระพุทธศาสนา อันจะส่งผลให้ประเทศชาติมีความสงบร่มเย็น โดยเน้นการรณรงค์ส่งเสริมและสนับสนุนให้มี “หมู่บ้านรักษาศีล 5” ขึ้นในทุกส่วนของประเทศ ตามดำริที่เจ้าประคุณ สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ได้ประทานโอวาทไว้ เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2556 ความว่า “อันว่าศีล 5 เป็นการสำคัญมนุษย์ เมื่อทุกคนมีศีล 5

ด้วยกันสังคมนั้นๆ คือ ประชาชนย่อมจะอยู่เป็นสุข เมื่อเป็นไปได้ขอให้ชื่อหมู่บ้านนั้นว่า หมู่บ้านรักษาศีล 5” โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินการพร้อมกันทั้ง 77 จังหวัด ซึ่งที่ผ่านมาสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ร่วมกับจังหวัดต่างๆ เปิดโครงการนำร่องและขับเคลื่อนการ ดำเนินงานในหลายพื้นที่ โดยมีเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล เจ้าอาวาส ผู้ว่าราชการจังหวัด ส่วนราชการ สถาบันการวิจัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคเอกชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และองค์กรเครือข่ายต่างๆ ในพื้นที่ร่วมขับเคลื่อนโครงการ (พระมหากฤษฎา กิตฺติโสภโณ (แซ่หลี), 2558, หน้า 2)

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงความสำคัญของปัจจัยการบริหาร ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 เช่น งานวิจัยของ ศักดิ์ชาย มงคลเคหา (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในด้านบริบท มีความเหมาะสมในการดำเนินโครงการ ผลสัมฤทธิ์ด้วยปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ได้รับการสนับสนุนโครงการจากทั้งภาครัฐและเอกชน ผลสัมฤทธิ์ด้านกระบวนการ ดำเนินงาน พบว่า มีคณะทำงานที่คอยประสานงานและติดตามประเมินผลโครงการอย่างต่อเนื่อง ผลสัมฤทธิ์ด้านผลผลิตพบว่า ในด้านส่วนตัวการเข้าร่วมโครงการส่งผลให้ผู้เข้าร่วมโครงการ มีการพัฒนาที่ดีขึ้นในการรักษาศีล 5 การทำทาน และการนั่งสมาธิ ในด้านสังคมพบว่า ผู้เข้าร่วม โครงการได้บำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวมมากขึ้น ส่งผลให้ปัญหาอาชญากรรมในสังคมลดน้อยลง อย่างเห็นได้ชัด

ปัจจุบันจังหวัดสกลนครมีประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คณะสงฆ์จังหวัดสกลนครมีนโยบายในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 จากสถิติในปัจจุบัน พบว่ามีประชาชนสมัครเข้าร่วมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 จำนวนทั้งสิ้น 157,089 คน คิดเป็นร้อยละ 80.19 ของจำนวนประชากรทั้งจังหวัด เนื่องจากโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 นี้เป็น โครงการใหญ่เป็นโครงการใหม่และมีความสำคัญที่มีผล ต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนทั่วทั้งประเทศแต่การดำเนินการตามโครงการฯยังประสบปัญหาและอุปสรรค อยู่ในหลายด้าน เช่น ด้านรูปแบบการดำเนินการของโครงการ ด้านงบประมาณ ด้านความร่วมมือของภาครัฐ และประชาชนในพื้นที่ ด้านการประชาสัมพันธ์เป็นต้น ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ใช้เป็นแนวทางพัฒนา และให้บุคคลได้ปฏิบัติตนอย่างมีความสุข ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยและประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการประเมินของ Stufflebeam’s CIPP Model (1971) โดยการประยุกต์รูปแบบเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ มาใช้ในการสร้างกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

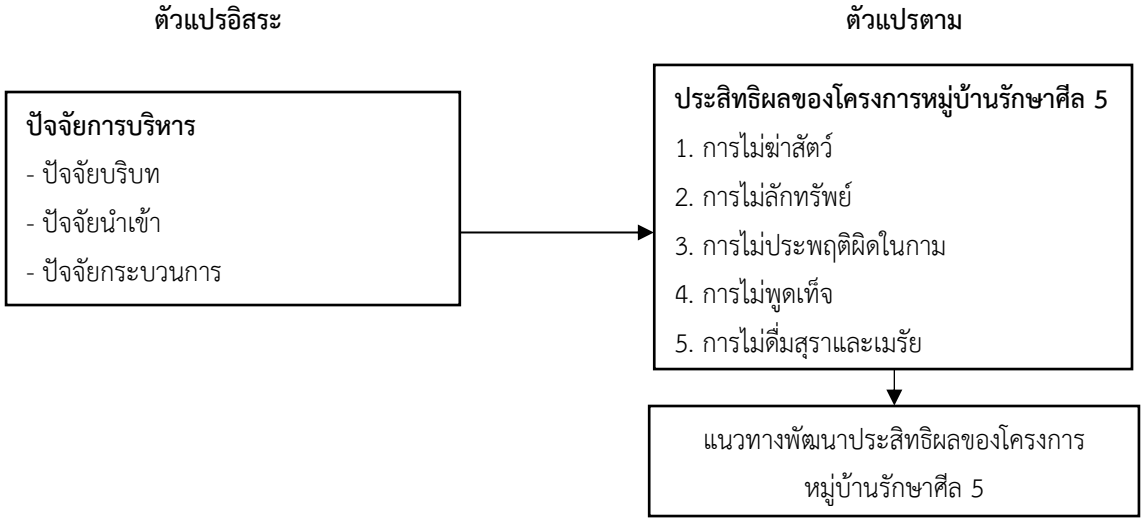

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย ในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย 18 อำเภอ จำนวน 157,089 คน (ข้อมูลออนไลน์ ข่าวจากโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 วัดปากน้ำภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร วันที่ 16 เดือนพฤศจิกายน 2560)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร จำนวน 400 คน การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการคำนวณจากสูตรของยามาเน่ (Yamane,1973, p.127) โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือยอมให้มีความคลาดเคลื่อน ได้ร้อยละ 5 และจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นประชาชนที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ลักษณะแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Form)

สำหรับเครื่องมือในการศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ โดยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 ท่าน เมื่อได้

ดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลแนวทางการพัฒนาโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร จากผู้เทรงคุณวุฒิแล้วผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดกลุ่มประเด็นนำเสนอเชิงพรรณนาเพื่อสร้างข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงกำนันทุกตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากประชาชนที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

2. ส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ที่เกี่ยวข้องพร้อมชี้แจงรายละเอียด ความมุ่งหมายของการออกแบบสอบถามนี้ เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันในการตอบแบบสอบถาม

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและการลงพื้นที่จริง เพื่อนำแบบสอบถามไปแจกแก่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ในตำบลต่าง ๆ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียด ความมุ่งหมายของการออกแบบสอบถาม

4. ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำแบบสอบถามไปประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูล โดยใช้สถิติที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพรรณนาข้อค้นพบจากการวิจัย และทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยแยกสถิติออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequencies) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยการบริหารประกอบด้วย ปัจจัยบริบท ปัจจัยนำเข้า และปัจจัยกระบวนการ มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ดำเนินการดังนี้

2.1 ในเบื้องต้นจะทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรในตัวแบบที่ใช้ในการศึกษาเพื่อป้องกันการเกิด Multicollinearity โดยการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

2.2 การศึกษาอิทธิพลของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับการวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมและการพัฒนาโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร โดยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 10 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร เมื่อได้ดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลแนวทางการพัฒนาโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแล้ว ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดกลุ่มประเด็นนำเสนอเชิงพรรณนาเพื่อสร้างข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนครต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยการบริหารของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัจจัยการบริหารของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

ด้านที่	ปัจจัยการบริหาร	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1	ปัจจัยบริบท	3.87	0.66	มาก
2	ปัจจัยนำเข้า	3.66	0.67	มาก
3	ปัจจัยกระบวนการ	3.52	0.77	มาก
รวม		3.67	0.64	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ปัจจัยการบริหารของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.67) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านปัจจัยบริบท ($\overline{X}$ =3.87) รองลงมาคือ ปัจจัยนำเข้า ($\overline{X}$ =3.66) และด้านปัจจัยกระบวนการ ($\overline{X}$ =3.52) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร รายด้าน

ด้านที่	ประสิทธิผลของโครงการ	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1	การไม่ฆ่าสัตว์	3.70	0.92	มาก
2	การไม่ลักทรัพย์	3.83	1.09	มาก
3	การไม่ประพฤติผิดในกาม	3.99	0.87	มาก
4	การไม่พูดเท็จ	3.97	0.76	มาก
5	การไม่ดื่มสุราและเมรัย	4.05	0.83	มาก
รวม		3.93	0.71	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.93) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการไม่ดื่มสุราและเมรัย ($\overline{X}$ =4.05) รองลงมาคือ ด้านการไม่ประพฤติผิดในกาม ($\overline{X}$ =3.99) ด้านการไม่พูดเท็จ ($\overline{X}$ =3.97) ด้านการไม่ลักทรัพย์ ($\overline{X}$ =3.83) และด้านการไม่ฆ่าสัตว์ ($\overline{X}$ =3.70) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร พบผลดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดสกลนคร

ตัวแปรพยากรณ์	B	Std.error	(β)	t	P-value	Collinearity	
						Tolerance	VIF
(Constant)	1.147	.174		6.586	.000		
ปัจจัยบริบท (FAC_1)	.023	.063	.022	.371	.711	.407	2.456
ปัจจัยนำเข้า (FAC_2)	.305	.059	.291	5.156	.000	.456	2.194
ปัจจัยกระบวนการ (FAC_3)	.463	.045	.476	10.218	.000	.670	1.493
R=652, $R^{2=}$.425, $R^{2Adj=}$.421, F=97.599, Sig.=.000***							

จากตาราง 3 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ ทั้ง 3 ตัวแปรสามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 42.10 อย่างมีนัยสำคัญ โดยปัจจัยนำเข้า มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ เท่ากับ .291 ปัจจัยกระบวนการ มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ เท่ากับ .476 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นตัวแปรปัจจัยบริบท อธิบายได้ว่า โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ยิ่งได้รับปัจจัยนำเข้ามาก และยิ่งได้รับปัจจัยกระบวนการมากจะยิ่งมีประสิทธิผลมากขึ้นด้วย

4. ผลการหาการศึกษาแนวทางการการพัฒนาโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร สามารถสรุปได้ดังนี้

4.1 แนวทางการพัฒนาโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ด้านการงดเว้นไม่ฆ่าสัตว์ ได้แก่ ควรชักชวนชาวบ้านในหมู่บ้านของตนเอง ตั้งสัตย์ปฏิญาณว่าจะไม่ละเมิด จะไม่คุกคามต่อชีวิตของผู้อื่น มีความเมตตากรุณา มีความปรารถนาดี และสงสารเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ส่วนการงดเว้นไม่ฆ่าสัตว์เพื่อนำมาประกอบอาหารบางครั้งอาจทำไม่ได้ แต่ควรงดหรือไม่รับประทานเนื้อสัตว์ในวันพระ อาทิตย์ละ 1 วัน หรืองดในช่วงเทศกาลกินเจ และควรนำหลักธรรมที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน คือ การรักษาศีล 5 มาปฏิบัติเพื่อให้เป็นข้อบังคับและข้อห้ามไม่ให้ประพฤติไปในทางที่ผิดทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่นหรือต่อสัตว์ทั้งหลาย

4.2 แนวทางการพัฒนาโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ด้านงดเว้นการไม่ลักทรัพย์ ได้แก่ ควรให้ชาวบ้านในทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ตั้งสัตย์ปฏิญาณว่าจะไม่ละเมิดต่อทรัพย์สินและกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของคนอื่น ควรให้ส่งเสริมและความรู้เกี่ยวกับบาปบุญคุณโทษส่งเสริมการประกอบสัมมาอาชีพที่สุจริต ปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม เข้าวัด รักษาศีล 5 อยู่เสมอ

4.3 แนวทางการพัฒนาโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ด้านปัจจัยนำเข้า เช่น วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ ได้แก่ ภาครัฐโดยเฉพาะมหาเถรสมาคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้คณะสงฆ์ดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง โดยสนับสนุนทรัพยากรการบริหารทั้งในด้านงบประมาณให้พอเพียง และต่อเนื่อง จัดสร้างระบบกลไกในการทำงาน และดำเนินงานให้เป็นระบบ ควรขอความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่มาให้การสนับสนุนในการดำเนินโครงการ ควรมีการบูรณาการกับชุมชนในการขับเคลื่อนโครงการ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ โดยยึดหลัก บวร “บ้าน วัด โรงเรียน และราชการ

4.4 แนวทางการพัฒนาโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ด้านปัจจัยกระบวนการ เช่น การประชุมคณะกรรมการ การมีส่วนร่วมของสมาชิก และการแจ้งข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ ได้แก่ ควรมีการใช้หลักการมีส่วนร่วม และหลัก “บวร” โดยนำ บ้าน วัด โรงเรียน ราชการ เป็นศูนย์รวมมาใช้ในการดำเนินงานโครงการ โดยผู้นำทั้ง บ้าน วัด โรงเรียน ราชการ ต้องประสานความร่วมมือกันอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการจัดตั้ง

คณะกรรมการระดับชุมชน ชักชวนผู้นำชุมชนให้มีส่วนร่วมในโครงการและเผยแผ่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนโครงการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางปฏิบัติ และควรมีการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงานและนำผลการประเมินมาพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยจากการศึกษาประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร พบว่า ประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.93) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการไม่ดื่มสุราและเมรัย ($\overline{X}$ =4.05) รองลงมาคือ ด้านการไม่ประพฤติผิดในกาม ($\overline{X}$ =3.99) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการไม่พูดเท็จ ($\overline{X}$ =3.97) ด้านการไม่ลักทรัพย์ ($\overline{X}$ =3.83) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการไม่ฆ่าสัตว์ ($\overline{X}$ =3.70)

ผลการวิจัยที่พบเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร มีการการสร้างความเข้าใจ การสร้างกลุ่มเครือข่าย สร้างความเข้าใจ ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ในการดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนครเป็นการดาเนินการเป็นไปในลักษณะที่เป็นการสร้างความร่วมมือ และมีหลัก “บวร” คือ บ้าน วัด และราชการ ลักษณะขอความร่วมมือในการกำหนดยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 โดยกำหนด “หมู่บ้านรักษาศีล 5” เป็นนโยบายของจังหวัด ขยายผลไปทุกอำเภอ ตำบลและหมู่บ้าน ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการสร้างจิตอาสา มุ่งเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีทักษะชีวิต มีทักษะการทำงาน มีสัมมาอาชีพที่สามารถพึ่งตนเองได้ นอกจากนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีบทบาทส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมและสนับสนุนกิจกรรม โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ให้บรรลุเป้าหมายทั้งในด้านกระบวนการจัดการ การบริหารบุคลากร การบริหารงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ จึงส่งผลให้ประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาพงษ์ศักดิ์ รตนญาโณ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี”การวิจัยพบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3.67 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านการจัดองค์กร ด้านการวางแผน ด้านการกำกับดูแล ด้านการอำนวยการ และด้านงานบุคลากร ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระเทพสิงหวราจารย์ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนากลไกการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของคณะสงฆ์ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า กลไกและกระบวนการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของคณะ สงฆ์จังหวัดเชียงใหม่ในแต่ละด้านมีการบริหารด้านผู้ปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.91 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านกระบวนการจัดการบริหารควบคุม มีค่าเฉลี่ย 3.66 อยู่ในระดับมาก และการบริหารด้านการเงินมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3.30 อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วณิฎา ศิริวรสกุล และวัชรินทร์ อินทพรหม (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการขับเคลื่อนนโยบายหมู่บ้านรักษาศีล 5 ให้ประสบความสำเร็จ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลในการดำเนินงานและการขับเคลื่อนนโยบายหมู่บ้านรักษาศีล 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ ประชาชนในชุมชนได้มีการสมัครเข้าร่วมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 รองลงมา คือ หลังการดำเนินนโยบายหมู่บ้านรักษาศีล 5 ประชาชนในชุมชนมีการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม และลำดับสุดท้าย คือ หลังการดำเนินนโยบายหมู่บ้านรักษาศีล 5 ประชาชนในชุมชนละเว้นการดื่มสุราเมรัยและเครื่องดองของมึนเมา

2. ตัวแปรพยากรณ์ ทั้ง 3 ตัวแปรสามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 42.10 อย่างมีนัยสำคัญ โดยปัจจัยนำเข้า มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ เท่ากับ .291

ปัจจัยกระบวนการ มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ เท่ากับ .476 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้น ตัวแปรปัจจัยบริบท อธิบายได้ว่า โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ยิ่งได้รับปัจจัยนำเข้ามาก และยิ่งได้รับปัจจัยกระบวนการมากจะยิ่งมีประสิทธิผลมากขึ้นด้วย

ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระใบฎีกาสองเมือง อธิมุตฺโต (จอมพล) (2560) ได้ทำการศึกษาศึกษาผลสัมฤทธิ์ของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ระยะที่ 1-2 ชุมชนอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านศีล 5 จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย 1) ด้านสังคม โดยประธานแต่ละชุมชน และคณะกรรมการชุมชน มีหน้าที่สร้างเสริมจิตสานึกความเสียสละต่อส่วนรวมเป็นผู้นาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ภายใต้โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 โดยอาศัยความร่วมมือระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน (บวร) 2) ปัจจัยด้านคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของชุมชนทั้ง 3 ตำบล คือ การปรับความเห็นในเรื่องของทัศนคติการในการรักษาศีล เนื่องจากประชาชนเข้าใจผิดถึงการดำเนินการเป็น “หมู่บ้านรักษาศีล 5” ว่าจะต้องปฏิบัติตนให้ครบทั้ง 5 ข้อ จึงไม่กล้าที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกของโครงการฯ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. องค์กรพระพุทธศาสนา คณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเสริมสร้างและพัฒนาปัจจัยการบริหารของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ด้านปัจจัยประบวนการ โดยควรมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการ ให้สมาชิกทราบอยู่เสมอ และควรมีการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบภายในจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5

2. องค์กรพระพุทธศาสนา คณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเสริมสร้างและพัฒนาประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ด้านการไม่ฆ่าสัตว์ โดยการส่งเสริมและปลูกฝังให้ประชาชน รักษาศีล 5 และนำมาปฏิบัติ เพื่อให้เป็นข้อบังคับและข้อห้ามไม่ให้เบียดเบียนและทำลายมนุษย์และสัตว์

3. องค์กรพระพุทธศาสนา คณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเสริมสร้างและพัฒนาประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ด้านการไม่ลักทรัพย์ โดยการส่งเสริมและปลูกฝังให้ประชาชนรักษาศีล 5 และนำมาปฏิบัติ เพื่อให้เป็นข้อบังคับและข้อห้ามไม่ให้นำสิ่งของของผู้อื่นมาเป็นของตน ให้ละเว้นจากการฉกฉวยทรัพย์สินของผู้อื่นและละเว้นจากการนำสิ่งทีเป็นสาธารณะสมบัติมาเป็นของตน

4. องค์กรพระพุทธศาสนา คณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ด้านปัจจัยกระบวนการ และปัจจัยนำเข้า เนื่องจากเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

5. มหาเถรสมาคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ให้มีความเพียงพอ ควรขอความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่มาให้การสนับสนุนในการดำเนินโครงการ ควรมีการบูรณาการกับชุมชนในการขับเคลื่อนโครงการ ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ โดยยึดหลัก บวร “บ้าน วัด โรงเรียนและราชการ”

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภออื่น ๆ ของจังหวัดสกลนคร เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน และสัมฤทธิผลของการดำเนินงาน ในแต่ละพื้นที่

2. ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลหรือมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร เช่น การมีส่วนร่วมของประชาชน ทัศนคติ หลักธรรมาภิบาล นโยบาลรัฐบาล วัตนธรรมองค์การ การพัฒนาเครือข่ายกองทุน เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร โดยใช้วิธีการวิจัยอื่นๆ เช่น การวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มย่อย การระดมความคิดเห็น เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประสิทธิผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

เอกสารอ้างอิง

โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 วัดปากน้ำภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. (2560), [ออนไลน์] . แหล่งที่มา : https://www.sila5.com.

พระมหาพงษ์ศักดิ์ รตฺนญาโณ. (2562). *การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี*. ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหากฤษฎา กิตฺติโสภโณ (แซ่หลี). (2558). *การสร้างความปรองดองสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. พระนครศรีอยุธยา: ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระเทพสิงหวราจารย์. (2562). *การพัฒนากลไกการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของคณะสงฆ์จังหวัดเชียงใหม่*. ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วณิฎา ศิริวรสกุล และวัชรินทร์ อินทพรหม. (2561). *รูปแบบการขับเคลื่อนนโยบายหมู่บ้านรักษาศีล 5 ให้ประสบความสำเร็จ*. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

ศักดิ์ชาย มงคลเคหา. (2561). *ผลสัมฤทธิ์ของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดเลย*. สารนิพนธศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

พระใบฎีกาสองเมือง อธิมุตฺโต . (2560). *ผลสัมฤทธิ์ของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ระยะที่ 1-2 ชุมชน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย*. ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

Stuffelbeam , Daniel L.et al. (1971). *Education Evaluation and Decision Making*. ltasca, lllinois : Peacock Publisher.

Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis.* Third edition. New York: Harper and Row Publication.

ประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

Effectiveness of the Provision of Social Welfare Service Based on Local Development Plans of the Sub-district Administration Organizations in Wanon Niwat District, Sakon Nakhon Province

ภัทธราวุฒิ โฮนอก*

ละมัย ร่มเย็น**

ชาติชัย อุดมกิจมงคล***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคม 2) เปรียบเทียบประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคม จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล 3) หาแนวทางการพัฒนาการจัดบริการสวัสดิการสังคม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนครที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 398 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .90 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเอฟ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัย พบว่า

1. ประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.48) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์ ($\overline{X}$ = 4.60) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชน ด้านการพัฒนารายได้และส่งเสริมให้มีงานทำ และด้านการส่งเสริมกีฬาและนันทนาการ ($\overline{X}$ = 4.47) อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ($\overline{X}$ = 4.42) อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ตามคุณลักษณะส่วนบุคคล สามารถสรุปผลได้ดังนี้

2.1 จำแนกตามคุณลักษณะด้านอายุ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ในภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

2.2 จำแนกตามคุณลักษณะด้านพื้นที่อยู่อาศัย พบว่า ประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ในภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

2.3 จำแนกตามคุณลักษณะด้านสถานภาพ และอาชีพ พบว่า ประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

---

* นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ที่ควรนำไปศึกษาหาแนวทางการพัฒนา มีจำนวน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 2) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาสตรีและกลุ่มแม่บ้าน 3) ด้านการส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชน 4) ด้านการพัฒนารายได้และส่งเสริมให้มีงานทำ และ 5) ด้านการส่งเสริมกีฬาและนันทนาการ

คำสำคัญ: ประสิทธิผล, การจัดบริการสวัสดิการสังคม, องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

The purposes of this study were: 1) to investigate the degree of effectiveness of the provision of social welfare service, 2) to compare the effectiveness of the provision of social welfare service based on the personal backgrounds, and 3) to find a way for development of effectiveness of the provision of social welfare service. A sample used in the study was 398 people who were over 18 years old living in the areas of the Sub-district Administration Organizations, Wanon Niwat District, Sakon Nakhon Province. The instrument used was a questionnaire which had the entire reliability coefficient of .90. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, F-test and one-way ANOVA. Findings of the study revealed as follows:

1. The effectiveness of the provision of social welfare service based on local development plans of the Sub-district Administration Organizations in Wanon Niwat District, Sakon Nakhon Province as a whole was at high level ($\overline{X}$ = 4.48). Considering it by aspect, the aspect that gained the highest mean score was of 'living allowance provided for the elderly, the disabled, and AIDS patients' ($\overline{X}$ = 4.60) which was at highest level; followed by the aspect of 'promoting the development of the children and young people concerning the improvements of their income, employment, sports and recreations' ($\overline{X}$ = 4.47) which was at high level. The aspect that gained the lowest mean score was of ' the promotion of education, religion, and culture' ($\overline{X}$ = 4.42) which was at high level.

2. Comparisons in the effectiveness of the provision of social welfare services based on the local development plans of the Sub-district Administration Organizations in Wanon Niwat District, Sakon Nakhon Province based on personal background can be concluded as follows:

2.1 As classified by background of age, educational attainment, average income per month, it showed that the effectiveness of the provision of social welfare services based on the local development plans of the Sub-district Administration Organizations as a whole and as each aspect was found significantly different at the .05 level.

2.2 As classified by background of residing areas, it showed that the effectiveness of the provision of social welfare services based on the local development plans of the Sub-district Administration Organizations as a whole and as each aspect was found significantly different at the .01 level.

2.3 As classified by background of status, career, it showed that the effectiveness of the provision of social welfare services based on the local development plans of the Sub-district Administration Organizations as a whole and as each aspect was found not different.

3. The effectiveness of the provision of social welfare service based on local development plans of the Sub-district Administration Organizations in Wanon Niwat District, Sakon Nakhon Province that should be brought to investigate in order to find a way for development 5 aspects: 1) the promotion of education, religion, and culture, 2) the promotion and development/empowerment of women and homemakers, 3) the promotion and development/ empowerment of the young people, 4) the promotion and development/empowerment of people's income and employment, and 5) the promotion of sports and recreations.

Keyword: Effectiveness, provision of social welfare services, sub-district administration organiza

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) อยู่ในห้วงเวลาของการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่สั่งสมมานานท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดมากขึ้น การแข่งขันด้านเศรษฐกิจจะเข้มข้นมากขึ้นสังคมโลกจะมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้นเป็นสภาพไร้พรมแดน การพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก ขณะที่ประเทศไทยมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์เกือบทุกด้านและจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ชัดเจนขึ้น คุณภาพคนไทยยังต่ำ แรงงานส่วนใหญ่มีปัญหาทั้งในเรื่ององค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ สังคมขาดคุณภาพและมีความเหลื่อมล้ำสูง ที่เป็นอุปสรรคต่อการยกระดับศักยภาพการพัฒนา โครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัยส่งผลให้ขาดแคลนแรงงานในขณะที่การบริหารจัดการภาครัฐยังด้อยประสิทธิภาพ ขาดความโปร่งใส และมีปัญหาคอร์รัปชันเป็นวงกว้างจึงส่งผลให้การผลักดันขับเคลื่อนการพัฒนาไม่เกิดผลสัมฤทธิ์เต็มที่ บางภาคส่วนของสังคมจึงยังถูกทิ้งอยู่ข้างหลังท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่รวดเร็วในทุกด้าน ความเหลื่อมล้ำมีความรุนแรงมากขึ้น (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2559)

สวัสดิการสังคมจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกคนเนื่องจากเป็นบริการขั้นพื้นฐานที่จะช่วยให้มนุษย์สามารถตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ โดยรัฐมีหน้าที่จัดให้เด็กทุกคนต้องได้รับการศึกษาภาคบังคับตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายจัดให้บริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานและการรักษาพยาบาลที่มีคุณภาพและทั่วถึง ให้ความคุ้มครองแก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาสเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมและได้รับการพัฒนา ซึ่งประเทศไทยก็ได้เห็นความสำคัญดังกล่าวเช่นกัน จึงได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา 47–48 "มาตรา 47 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐบุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายบัญญัติ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตรายจากรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย" "มาตรา 48 สิทธิของมารดาในช่วงระหว่างก่อนและหลังการคลอดบุตรย่อมได้รับความคุ้มครองและช่วยเหลือตามที่กฎหมายบัญญัติ บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และบุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ" และพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 การจัดสวัสดิการสังคมของภาครัฐและภาคเอกชน ต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น และองค์กรอื่น ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคม ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างความมั่นคงให้เป็นไปอย่างทั่วถึง เหมาะสมและเป็นธรรม (พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม, 2546) องค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ให้บริการประชาชนเพื่อสามารถปกครองตนเอง ดูแลการจัดสรรงบประมาณท้องถิ่นเพื่อพัฒนาชุมชน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและพื้นที่ ผลจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช

2560 มาตรา 250 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนรวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ มาตรา 253 ในการดำเนินงาน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบรวมตลอดทั้งมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการปรับเปลี่ยนในหลายด้าน ทั้งด้านโครงสร้าง ด้านภารกิจหน้าที่ ด้านงบประมาณและด้านบุคลากรโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานราชการหน่วยงานหนึ่งได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในปัจจุบัน ซึ่งในการจัดการบริหารราชการแผ่นดินของไทย ส่วนราชการหรือองค์กรภาครัฐเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่โดยตรงในการบำบัดทุกข์บำรุงสุข และมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนในพื้นที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด และมีอำนาจหน้าที่ในการจัดสวัสดิการสังคมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก สตรี ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส โดยได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (10) เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ในการสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2543)

องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ในฐานะหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน และเป็นองค์กรหลักในการพัฒนาพื้นที่ที่เป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนการจัดบริการสวัสดิการสังคม ยังมีสภาพปัญหาในเขตพื้นที่และความต้องการของประชาชนอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาประชาชนว่างงานส่งผลต่อผู้มีรายได้น้อย ปัญหาการขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคในฤดูแล้ง ระบบประปาหมู่บ้าน และประปาส่วนภูมิภาคไม่เพียงพอต่อการใช้อุปโภคบริโภคและเพื่อการเกษตร ปัญหาการให้บริการสุขภาพของผู้สูงอายุ เด็ก สตรี และคนพิการไม่ทั่วถึงโดยเฉพาะปัญหาด้านสวัสดิการสังคม ยังไม่สามารถดำเนินการจัดบริการสวัสดิการสังคมได้ครอบคลุมและทั่วถึงกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ และเนื่องจากมีข้อจำกัด ในการดำเนินงานซึ่งเกี่ยวข้องกับด้านงบประมาณในการจัดบริการสวัสดิการสังคม จึงได้นำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยนำปัญหาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นมาพิจารณาและวิเคราะห์ปัญหาเพื่อมากำหนดจุดมุ่งหมาย ภารกิจ และแนวทางในการทำงานอย่างเป็นระบบ การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาโดยคำนึงถึงผลกระทบที่ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับและความต้องการของประชาชนรวมทั้งนโยบายของท้องถิ่นนั้นซึ่งจะช่วยให้การกำหนดแผนงาน/โครงการของท้องถิ่นมีทิศทางที่สอดคล้องกัน และสนองตอบต่อปัญหาความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงนอกจากนี้ทั้งเป็นการบริหารงบประมาณที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดอีกด้วย (สำนักงานจังหวัดสกลนคร, 2562)

โดยปัญหาความต้องการของประชาชน ด้านสวัสดิการสังคม และงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตจะกำหนดไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น 5 ปี พ.ศ. 2561 – 2565 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส (สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล, 2560) ประกอบด้วย ด้านการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาสตรีและกลุ่มแม่บ้าน ด้านการส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชน ด้านการพัฒนารายได้และส่งเสริมให้มีงานทำ ด้านส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และด้านการส่งเสริมกีฬาและนันทนาการ ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหนึ่งในเขตอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส ซึ่งที่ผ่านประชาชนบางกลุ่มยังไม่สามารถเข้าถึงสวัสดิการสังคม หรือได้รับสวัสดิการสังคมล่าช้า ยิ่งปัจจุบันเกิดสถานการณ์ไวรัสโควิด – 19 ระบาด ยิ่งส่งผลกระทบต่อชีวิตของประชาชนในทุกระดับ และเมื่อ

ผู้วิจัยได้ผลการศึกษาในครั้งนี้แล้ว ยังจะสามารถนำไปปรับปรุง พัฒนา แผนการจัดบริการสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบายตามสิทธิอันพึงมี กินดีอยู่ดีในระดับพื้นฐานได้ หรือใช้เป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารในการพัฒนาระบบการจัดสวัสดิการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส ได้ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

3. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแนวทางการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร 5 ปี (พ.ศ. 2561 – 2565) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (สำนักงานจังหวัดสกลนคร, 2562 หน้า 218) มาประยุกต์และบูรณาการ เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย และกำหนดเป็นวัตถุประสงค์การวิจัย ดังภาพประกอบ 1

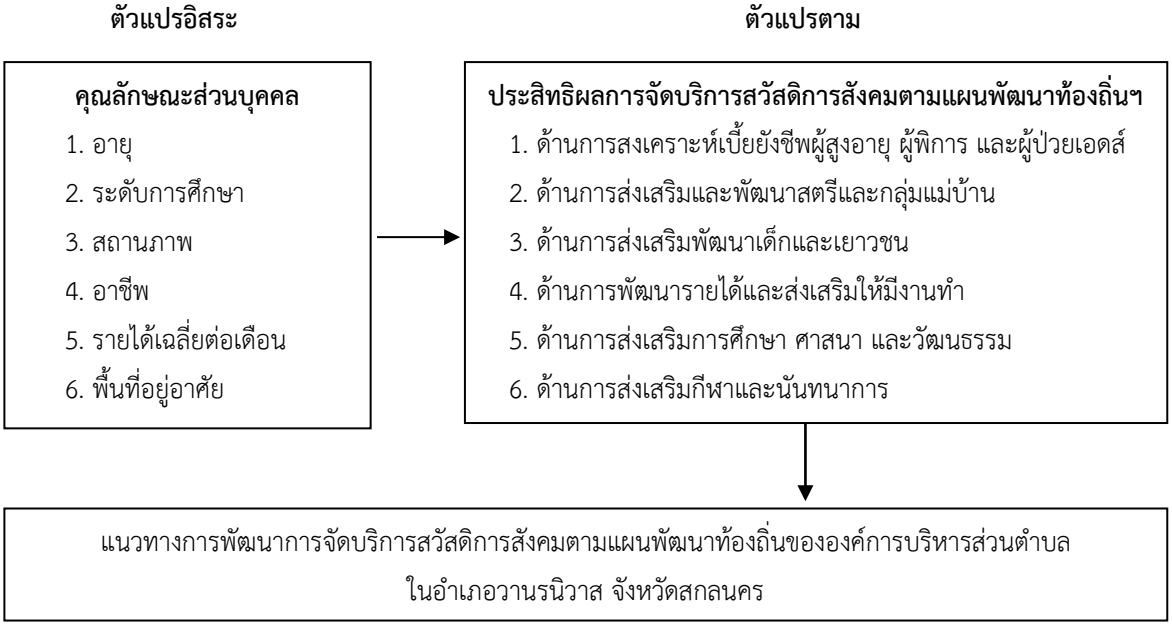

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยเป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaires) ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชน ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 63,241 คน (ข้อมูลจากฐานทะเบียนราษฎรสำนักงานทะเบียนอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ณ วันที่ 13 กรกฎาคม 2563)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ได้จำนวน 398 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) และการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) (1973, p. 251)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยมีลักษณะแบบประมาณค่า Rating scale (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557, หน้า 75) และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยมีโครงสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ระดับอาชีพ ระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และพื้นที่อยู่อาศัย ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทั่วไป เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Form)

1. ศึกษาวิธีการสร้างจากหลักการแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัย เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหา นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาเอกสารหลักเกณฑ์ รูปแบบ และวิธีการสร้างเครื่องมือประเภทแบบสอบถาม เพื่อสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบข้อมูลในแบบสอบถาม รับทราบคำแนะนำ และข้อเสนอแนะ

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำแล้ว มาปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง จากนั้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจหาความสมบูรณ์ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และการใช้สำนวนภาษา (Wording) เพื่อพิจารณาแก้ไขข้อคำถามในแบบสอบถาม (Format) ให้มีข้อความที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้

6. แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเสนอขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

7. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ แล้วเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้และหาคุณภาพของแบบสอบถาม

8. การหาค่าความเชื่อมัน (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจำนวน 30 ชุด ในพื้นที่เขตอำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร และนำข้อมูลที่ได้จากการจัดเก็บข้อมูลเพื่อหาคุณภาพแบบสอบถาม เพื่อทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบาค (Cronbach’s alpha coefficicent) (สิน พันธุ์พินิจ, 2554, หน้า 183) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .90

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาทั้งหมด โดยใช้วิธีการทางสถิติ และวิเคราะห์ โดยโปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form)

3. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยบันทึกลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อประมวลผลข้อมูลที่ได้จัดเก็บและคำนวณหาค่าทางสถิติแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามวิจัยและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยนำเสนอผลในรูปแบบตารางประกอบและนำผลการศึกษาที่วิเคราะห์ได้มาสรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและเขียนข้อเสนอแนะ

4. การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึกโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก จัดกลุ่มประเด็นนำเสนอ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 ท่าน ดังนี้

4.1 นายชวน โทอิ้ง สาธารณสุขอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

4.2 นายพิชญุตม์ งอยแพง คำธิมา ปลัดอำเภอชำนาญการ อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

4.3 นางนุสรา กาละดี ผู้ช่วยเลขานุการกิ่งกาชาดอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

4.4 นายทะนะคุณ ศรีภิรมย์ กำนันตำบลวานรนิวาส อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

4.5 นายวิสุทธิ์ เหลาแตว กำนันตำบลเดื่อศรีคันไชย อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

4.6 นายชัยวัตร จันทร์แก่น กำนันตำบลขัวก่าย อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

4.7 นายอุดม แสนพันนา กำนันตำบลธาตุ อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

4.8 นายศุภโชค ปัตพี กำนันตำบลศรีวิชัย อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

4.9 นายคำแสน เชื้อหาญ กำนันตำบลอินทร์แปลง อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

4.10 นายจันทะยุทธ์ ราชไรกิจ กำนันตำบลนาคำ อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

4.11 นายอุทัย พลีรัมย์ กำนันตำบลคอนสวรรค์ อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

4.12 นายรำเพลิน ทองไสย์ กำนันตำบลหนองแวงใต้ อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูล โดยใช้สถิติที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อพรรณนาข้อค้นพบจากการวิจัย และทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยแยกสถิติออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ แจกแจงค่าความถี่(Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 ค่าความเที่ยงตรง (IOC) ใช้วิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยรายการข้อคำถามจะต้องมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไป

2.2 ค่าอำนาจจำแนก (Item-total correlation) ใช้วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ของแบบสอบถามที่ใช้ (Try out) จำนวน 30 ชุด

2.3 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟ่า

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน เป็นการเปรียบเทียบประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ผู้วิจัยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติ F – test ชนิดการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) ในกรณีที่ตัวแปรอิสระมีมากกว่า 2 กลุ่ม เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี ทดสอบแบบ Least significant difference (LSD)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 23.60 รองลงมามีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.40 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 21.90 มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 20.90 และน้อยที่สุดคือมีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.20

1.2 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 31.10 รองลงมาคือจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.90 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา / ปวช. จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.40 จบการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า / ปวส. จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80 และน้อยที่สุดคือระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.80

1.3 จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 65.30 รอลงมามีสถานภาพโสด จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.60 และน้อยที่สุดคือมีสถานภาพหม้าย / หย่าร้าง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.10

1.4 จำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.60 รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้าง / พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 108 คิดเป็นร้อยละ 27.10 ประกอบอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ / พนักงานของรัฐ จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.40 และน้อยที่สุดคือประกอบอาชีพค้าขาย จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 21.90

1.5 จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 38.70 รองลงมามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 38.20 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.10 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00 และน้อยที่สุดคือมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00

1.6 จำแนกตามพื้นที่อยู่อาศัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีพื้นที่อยู่อาศัยในตำบลธาตุ จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.60 รองลงมาคือมีพื้นที่อยู่อาศัยในตำบลเดื่อศรีคันไชย จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 มีพื้นที่อยู่อาศัยในตำบลวานรนิวาส จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.30 มีพื้นที่อยู่อาศัยในตำบลหนองแวงใต้ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.60 มีพื้นที่อยู่อาศัยในตำบลศรีวิชัย จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.80 มีพื้นที่อยู่อาศัยในตำบลขัวก่าย จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.80 มีพื้นที่อยู่อาศัยในตำบลคอนสวรรค์ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.80 มีพื้นที่อยู่อาศัยในตำบลนาคำ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.80 และน้อยที่สุดคือมีพื้นที่อยู่อาศัยในตำบลอินทร์แปลง จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.30

2. ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

ระดับประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ในภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\overline{X}$ = 4.48) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.42 – 4.60 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์ ($\overline{X}$ = 4.60) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชน ด้านการพัฒนารายได้และส่งเสริมให้มีงานทำ และด้านการส่งเสริมกีฬาและนันทนาการ ($\overline{X}$ = 4.47) อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ($\overline{X}$ = 4.42) อยู่ในระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

3.1 จำแนกตามคุณลักษณะด้านอายุ พบว่า ประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3.2 จำแนกตามคุณลักษณะด้านระดับการศึกษา พบว่า ประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ในภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3.3 จำแนกตามคุณลักษณะด้านสถานภาพ พบว่า ประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ในภาพรวมและรายด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

3.4 จำแนกตามคุณลักษณะด้านอาชีพ พบว่า ประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ในภาพรวมและรายด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

3.5 จำแนกตามคุณลักษณะด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ในภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3.6 จำแนกตามคุณลักษณะด้านพื้นที่อยู่อาศัย พบว่า ประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ในภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัย พบว่าประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนครโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีระดับประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมากทุกด้านยกเว้นด้านการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์ อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของฤทธิชัย ชุนสิทธิ์ (2556, หน้า 81) ได้ทำการวิจัยความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดสวัสดิการสังคมของเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่าการจัดสวัสดิการสังคมเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของทิพวรรณ ผงอ้วน (2558, หน้า 110) ได้ทำการศึกษาความต้องการในการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลบ้านเดื่อ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการในการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลบ้านเดื่อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน คือ ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส ด้านสุขภาพอนามัย ด้านนันทนาการ ด้านการศึกษาและด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรนันท์ นางาม (2552, หน้า 92) ได้ทำการศึกษาการจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองสองห้อง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองสองห้องมีความคิดเห็นต่อการจัดบริการสวัสดิการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรชุฎา ณะวิชัย (2557, หน้า 71) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว ตามแนวทางลิขิตสมดุล ผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ มีประสิทธิผลในการจัดสวัสดิการสังคมอยู่ในระดับสูง

ที่ผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์ อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า ประชาชนพอใจในการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส ในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์ เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส มีการจ่ายเบี้ยยังชีพตรงตามเวลาที่กำหนด และให้บริการอย่างทั่วถึง ส่วนด้านการส่งเสริมและพัฒนาสตรีและกลุ่มแม่บ้าน มีการส่งเสริมอาชีพให้มีการ ตัดเย็บสบงจีวร แปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร ผ้าพื้นเมืองงานประดิษฐ์ต่าง ๆ ส่งเสริมให้สตรีมีความด้านสาธารณสุข ติดต่อประสานงานหาแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ รวมทั้งให้คำแนะนำแหล่งเงินทุนสำหรับการประกอบอาชีพให้กับสตรีและกลุ่มแม่บ้าน ด้านการส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชน องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส มีการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมสภาเด็กและเยาวชน ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กร ให้ความรู้ คำแนะนำในการป้องกันและแก้ปัญหาความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และบุคคลในครอบครัว มีการจัดโครงการฝึกอบรมอาชีพส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสามารถหารายได้ในทางที่สุจริตและได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ฝึกอบรมให้เยาวชนมีความรู้ความเข้าใจและรู้จักป้องกันตนเองจากโรคติดต่อทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ด้านการพัฒนารายได้และส่งเสริมให้มีงานทำ มีการฝึกอบรมและดำเนินกิจกรรมกับกลุ่มอาชีพที่อยู่แล้วในท้องถิ่น เช่น กลุ่มทอผ้า กลุ่มจักรสาน กลุ่มแปรรูปอาหาร เป็นต้น ฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพให้แก่ประชาชนในพื้นที่ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวการทำเกษตรผสมผสาน และการตลาดออนไลน์ องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาสได้ประสานงานกับสำนักงานจัดหางานเพื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข่าวสารการรับสมัครงานในพื้นที่จังหวัด เพื่อสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จัดให้มีโครงการจัดสรรอาหารเสริม (นม) อาหารกลางวันเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนต่าง ๆ สนับสนุนทุนการศึกษาให้เด็กและเยาวชนผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่ จัดหาอุปกรณ์การเรียนการ

สอนให้เพียงพอต่อความต้องการในพื้นที่ สนับสนุนกิจกรรมจัดงานบุญประเพณีที่สำคัญ ปลูกฝังให้ประชาชนในพื้นที่เข้าวัดปฏิบัติธรรม จัดการแข่งขันสวดมนต์สรภัญญะเพื่อปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนให้ความสำคัญกับศาสนา ด้านการส่งเสริมกีฬานันทนาการ มีการจัดให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีลานกีฬาเอนกประสงค์ประจำชุมชน และดำเนินการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างชุมชน หรือร่วมกับหน่วยงานอื่นในเขตตำบลเพื่อเสริมสร้างความแข็งแรงและความสามัคคีให้เกิดขึ้นร่วมกัน อีกทั้งยังมีงบประมาณสนับสนุนอุปกรณ์กีฬาที่ทันสมัยให้กับชุมชน และศูนย์กีฬาเยาวชนประจำหมู่บ้าน เป็นประจำทุกปี ประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนร่วมแรงร่วมใจกันช่วยกันปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในชุมชนให้สะอาดเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในชุมชน

2. ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัย คือ ประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร แตกต่างกันตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร จำแนกตามคุณลักษณะด้าน อายุ ระดับการศึกษารายได้เฉลี่ยต่อเดือนและพื้นที่อยู่อาศัย ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาที่พบจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา วงศ์เขื่อน (2552, หน้า 80) ได้ทำการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการให้ความช่วยเหลือประชาชนด้านสวัสดิการสังคม เทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีอายุ การศึกษา อาชีพ และที่ได้รับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อโครงการให้ความช่วยเหลือประชาชนด้านสวัสดิการสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงเดือน ผิวศรี (2559, หน้า 114) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการในการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลพันชาด อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษา พบว่า ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลพันชาดที่มีช่วงอายุและหมู่บ้านที่อยู่อาศัยต่างกัน มีความต้องการในการจัดสวัสดิการสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการเปรียบเทียบการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร จำแนกตามคุณลักษณะด้านสถานภาพ และอาชีพ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาที่พบจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรานนท์ มะหัด (2558, หน้า 81) ได้ทำการศึกษาการจัดบริการสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดบริการสวัสดิการสังคม โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนารัตน์ ทุริสุทธิ์ (2557, หน้า 86) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดบริการสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุบังพวน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดบริหารสวัสดิการสังคม โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้ ที่ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร จำแนกตามคุณลักษณะด้าน อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและพื้นที่อยู่อาศัย ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าอายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนมีความแตกต่างกันในเรื่องความคิดและพฤติกรรม คนที่อายุน้อยมักจะมีความคิดเสรีนิยมมากกว่าคนที่อายุมาก ในขณะที่คนอายุมากมักจะมีความคิดที่อนุรักษ์นิยม ยึดถือการปฏิบัติ ระมัดระวังเนื่องจากผ่านประสบการณ์ชีวิตที่มากกว่า เช่นเดียวกันกับความแตกต่างของระดับการศึกษา ซึ่งประชาชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่า อาจจะเห็นว่าการจัดบริการสวัสดิการสังคมด้านการพัฒนารายได้และส่งเสริมให้มีงานทำ อาจมีโอกาสและสามารถเรียนรู้เข้าใจสิ่งที่ได้รับการถ่ายทอดมากกว่า ซึ่งการศึกษาก็เป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความคิด ค่านิยม ทัศนิคติและพฤติกรรมแตกต่างกันคนที่มีการศึกษาสูงจะได้เปรียบอย่างมากในการเป็นผู้รับสารที่ดี จึงทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่บอกสถานะทางสังคมก็มีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อปฏิกิริยาของผู้รับสารที่มีต่อผู้ส่งสาร เพราะแต่ละคนมีวัฒนธรรม ประสบการณ์ ทัศนคติค่านิยมและเป้าหมายที่

ต่างกัน ประชาชนที่มีระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และพื้นที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกันอาจมีความคิดเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอวานรนิวาส ให้ความสำคัญในเรื่องของการพัฒนารายได้และส่งเสริมให้มีงานทำ ควบคู่กับการส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาศักยภาพ และจัดหาทรัพยากรให้แก่ประชาชนเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตตามมาตรฐานขั้นพื้นฐานได้ มีการจัดทำแผนการลงพื้นที่ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ลงพื้นที่เยี่ยมเยียนติดตามสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน โดยมีจุดประสงค์คือต้องการให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิสวัสดิการของภาครัฐ แต่ด้วยสภาพพื้นที่ในแต่ละตำบลมีความต่างในด้าน สังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ทำให้การจัดบริการสวัสดิการสังคมของแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาสแตกต่างกัน ดังนั้นแล้วจึงประชาชนจึงมีความเห็นที่แตกต่างกันออกไป ส่วนประชาชนที่มีสถานภาพและอาชีพที่แตกต่างกัน แต่มีความคิดเห็นต่อการจัดบริการสวัสดิการสังคมไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า การจัดบริการสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาสนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตั้งแต่ผู้บริหารท้องถิ่น จนถึงเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติได้ให้ความสำคัญกับการให้บริการด้านสวัสดิการสังคมได้ครบทุกคน ทั่วถึงโดยไม่จำกัดหรือเลือกปฏิบัติว่าประชาชนจะมีสถานภาพโสด สมรส หรือหย่าร้าง และไม่ว่าจะประกอบอาชีพอะไรก็มีโอกาสได้รับการจัดบริการสวัสดิการสังคมอย่างเท่าเทียมกัน ทำให้ประชาชนมีทัศนะหรือความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการจัดบริการสวัสดิการสังคมมีด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม จำนวน 5 ด้าน ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 12 ท่าน เพื่อระดมความคิดเห็น พิจารณาเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดบริการสวัสดิการสังคมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ควรพัฒนาการจัดบริการสวัสดิการสังคมด้านการส่งเสริมและพัฒนาสตรีและกลุ่มแม่บ้าน โดยการส่งเสริมศักยภาพและบทบาทของสตรีในทุกด้าน มุ่งลดผลกระทบจากปัญหาสตรีที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือขาดโอกาสในสังคม สนับสนุนโครงการจัดฝึกอบรมเพื่อสร้างอาชีพ ติดต่อประสานงานหาแหล่งจัดจำหน่ายสินค้า และให้สตรีได้เข้าถึงแหล่งทุน เพื่อนำไปประกอบอาชีพสร้างงาน สร้างรายได้ หรือพัฒนาอาชีพ ผ่านการรวมกลุ่มของสตรี โดยมีการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลทำงานบูรณาการร่วมกับภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อเป็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง และก่อให้เกิดความเข็มแข็งที่มาจากภายในกลุ่มของสตรีเอง

2. องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ควรพัฒนาการจัดบริการสวัสดิการสังคมด้านการส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี และผู้ด้อยโอกาส ที่ยังขาดการกระตุ้นพัฒนาการและการดูแลอย่างเต็มที่ โดยการเพิ่มงบประมาณสนับสนุนให้มีการจัดบริการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานและมีค่าใช้จ่ายที่ไม่แพงซึ่งเอื้อให้ทุกครอบครัวสามารถเข้าถึงได้ โดยบริการดังกล่าวอาจดำเนินการภายใต้ความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนก็ได้

3. องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนครควรพัฒนาการจัดบริการสวัสดิการสังคมด้านการพัฒนารายได้และส่งเสริมให้มีงานทำ โดยการกระจายอำนาจ ทรัพยากร งบประมาณ ความรู้ สู่ท้องถิ่น ทำให้ชุมชนขนาดเล็กพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจสังคมได้มากขึ้น ชุมชนสามารถผลิต บริโภคอาหาร และปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีพได้เอง โดยอาศัยทรัพยากรในท้องถิ่นที่มีอยู่ ภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือค้าขายแลกเปลี่ยนในระยะใกล้ ๆ เพิ่มการจ้างงานและผลผลิต ลดการขนส่งเส้นทางไกล ส่งเสริมการตลาดออนไลน์ ให้ชุมชนเกิดรายได้ภายใต้เศรษฐกิจพอเพียงและการมีงานทำในชุมชนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

4. องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ควรพัฒนาการจัดบริการสวัสดิการสังคมด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการยกระดับและพัฒนาหลักสูตรรวมทั้งพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา และขยายศักยภาพของผู้บริหารให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารจัดการ เพื่อให้สามารถใช้เงินงบประมาณและทรัพยากรที่มีให้สอดคล้องกับคุณภาพมากกว่าที่เป็นมา มุ่งเน้นพัฒนาสถานศึกษา และอุปกรณ์การเรียนการสอนให้ทันสมัยจากเงินงบประมาณเดิม ให้ทุกคนได้เข้าถึงสิทธิด้านการศึกษาโดยเท่าเทียมกัน พัฒนาด้านศาสนาและวัฒนธรรม โดยการใช้ต้นทุนมรดกวัฒนธรรมของชุมชนต่าง ๆ ทั้งภูมิสังคม ภูมิปัญญา และภูมิทางวัฒนธรรม ของท้องถิ่นมาช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยว การพัฒนาสินค้า สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อการลดรายจ่าย สร้างรายได้อย่างพอเพียง สู่การพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน

5. องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ควรพัฒนาการจัดบริการสวัสดิการสังคมด้านการส่งเสริมกีฬาและนันทนาการ โดยการส่งเสริมให้คนในชุมชนเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอในแต่ละช่วงวัย จัดให้มีลานกิจกรรมสถานที่ออกกำลังกายเล่นกีฬาให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่ที่เป็นชุมชน จัดให้มีการจัดแข่งขันกีฬาเพื่อทดสอบประชันความสามารถด้านกีฬาส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตนเองให้มีความสามารถมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดบริการสวัสดิการสังคมหรืองานสังคมสงเคราะห์ของหน่วยงานหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดบริการสวัสดิการสังคม ประกอบด้วยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับด้านกระบวนการยุติธรรม เช่น การจัดหาทนาย การช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา และการให้คำปรึกษาทางด้านกฎหมายแก่ประชาชน ด้านการประกันรายได้ ด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านความมั่นคงทางสังคม และด้านบริการสังคมทั่วไป เช่น มาตรการลดค่าครองชีพของประชาชน การให้บริการในกลุ่มเฉพาะด้านเด็ก ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ด้อยโอกาส เยาวชน สตรี สวัสดิการสังคมและชุมชน

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการจัดบริการสวัสดิการสังคมและงานสังคมสงเคราะห์กับพื้นที่ หรือหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อทราบถึงความแตกต่าง และนำไปสู่การพัฒนางานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมได้ต่อไปในอนาคต

3. ควรทำการวิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดบริการสวัสดิการสังคม และนำไปสู่แนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับการจัดบริการสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมและมีประสิทธิผลต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2543). *แนวคิดคู่มือปฏิบัติงานสภาตำบลและอบต.* กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

จินตนา วงศ์เขื่อน. (2552). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการให้ความช่วยเหลือประชาชนด้านสวัสดิการสังคม เทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย.* การค้นคว้าอิสระ รป.ม. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ดวงเดือน ผิวศรี. (2559). *ความต้องการในการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลลำพันชาด อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี.* วิทยานิพนธ์ รป.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2557). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS (พิมพ์ครั้งที่ 15).* นนทบุรี: สามัญบิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.

พนารัตน์ ทุริสุทธิ์. (2557). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดบริการสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุบังพวน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.* วิทยานิพนธ์ รป.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

พัชรนันท์ นางาม. (2552). *การศึกษาการจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองสองห้อง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.* การศึกษาค้นคว้าอิสระ รป.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ฤทธิชัย ชุนสิทธิ์. (2556). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดสวัสดิการสังคมของเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี.* ปัญหาพิเศษ รป.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

วัชรานนท์ มะหัด. (2558). *การจัดบริการสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม.* วิทยานิพนธ์ รป.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สำนักงานจังหวัดสกลนคร. (2562). *แผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร 5 ปี (พ.ศ. 2561 - 2565) ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563.* สกลนคร: กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด.

สำนักงานทะเบียนอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร (2503). ข้อมูลจากฐานทะเบียนราษฎร สำนักงานทะเบียนอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

สำนักนายกรัฐมนตรี. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564.* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

อรชุฎา ณะวิชัย. (2557). *การจัดสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว ตามแนวทางลิขิตสมดุล.* การค้นคว้าอิสระ รป.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis. Third edition.* Newyork: Harper and Row.

อิทธิพลของการจัดสวัสดิการสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ กรณีศึกษา อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

Influences of Social Welfare Management on the Elderly's Quality of Life : The Case Study of Si Songkhram District, NakhonPhanom Province.

ตวงพร จงโปร่งกลาง*

ละมัย ร่มเย็น **

ชาติชัย อุดมกิจมงคล***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการจัดสวัสดิการสังคมและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ในเขตอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลของการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม 4) เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ในเขตอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้สูงอายุ ในเขตพื้นที่อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม จำนวน 385 คนใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน และการสุ่มแบบง่าย ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97

ผลการวิจัย พบว่า

1. สวัสดิการสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุกรณีศึกษาอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.17) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สวัสดิการด้านที่พักอาศัย ($\overline{X}$ =4.44) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล ($\overline{X}$ =4.25) อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สวัสดิการด้านรายได้ ($\overline{X}$ =3.82) อยู่ในระดับมาก

2. คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ กรณีศึกษาอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.72) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ($\overline{X}$ =3.95) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านสิ่งแวดล้อม ($\overline{X}$ =3.84) อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านสุขภาพกาย ($\overline{X}$ =3.39) อยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ กรณีศึกษาอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ตามคุณลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล อันประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ รายได้ อาชีพ เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุหรือโรงเรียนผู้สูงอายุ และจำนวนสมาชิกในครอบครัว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. แสดงผลการวิเคราะห์อิทธิพลของการจัดสวัสดิการสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม พบว่า การจัดสวัสดิการสังคมประกอบด้วย สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล สวัสดิการด้านรายได้ สวัสดิการด้านที่พักอาศัย สวัสดิการด้านนันทนาการ สวัสดิการด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และ

*นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

***ผู้ช่วยศาสตราจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การคุ้มครอง และสวัสดิการด้านการสร้างบริการเกื้อหนุนและเครือข่ายการเกื้อหนุน มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม มี 2 ด้าน คือ ด้านสุขภาพกาย และด้านจิตใจ

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต, ผู้สูงอายุ, สวัสดิการสังคม

Abstract

The purposes of this study included the following: 1) to investigate the level of social welfare management of the quality of life of the elderly who lived in Si Songkhram District, NakhonPhanom Province, 2) to compare the quality of life of the elderly on the basis of their personal traits, 3) to examine the influences of social welfare management of the quality of life of the elderly who lived in Si Songkhram District, NakhonPhanom Province, and 4) to explore and gain guidelines on developing the elderly' s quality of life, Si Songkhram District, NakhonPhanom Province. Obtained by proportionalstratified random sampling and simple random sampling techniques, the samples consisted of 385elderlywho resided in Si Songkhram District, NakhonPhanom Province. The statistics employed for data analysis incorporated percentage, mean, standard deviation, and Multiple Linear Regression Analysis. A questionnaire with its reliability of .97 was employed for data collection.

The study revealed these results:

1. The social welfare management which influenced on the quality of life of the elderly living in Si Songkhram District, NakhonPhanom Province, as a whole, was at the high level ($\overline{X} = 4.17$). Contemplating each aspect, it was found that the housing/residence was the welfare perceived at the high level and this type of welfare gained the highest mean ($\overline{X} = 4.44$). At the same time,the medical care was the welfare perceived at the high level and it attained the second highest mean ($\overline{X} = 4.25$). The income was the welfare perceived at the high level as well but it obtained the lowest mean ($\overline{X}$ =3.82) .

3. Analyzing the data to compare the quality of life of the elderly living in Si Songkhram District, NakhonPhanom Province on the basis of their personal traits— genders, ages, statuses, incomes, careers, membership of the elderly association or elderly school, number of family members, it was found that the quality of life of the elderly significantly differed at .05 statistical level.

4. Analyzing the influences of social welfare managementon the quality of life of the elderly living in Si Songkhram District, NakhonPhanom Province, it was found that these services of social welfare significantly differed at .05 statistical level: medical care; income; housing/residence; recreation; social securities in terms of family, caregiver, and protection; and supportive services and network.

5. The physical and mental health was guided for the development of the quality of life of the elderly: The Case Study of Si Songkhram District, NakhonPhanom Province.

Keywords: Quality of life, Elderly, social welfare

บทนำ

ผู้สูงอายุเป็นกลุ่มประชากรที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุกๆ ปีอันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์ การดูแลสุขภาพทางร่างกาย และจิตใจ รวมไปถึงการบริโภคอาหารที่ถูกต้องครบถ้วนตามวัย จากการศึกษาสถิติของจำนวนผู้สูงอายุในประเทศไทย ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 พบว่า ผู้สูงอายุในประเทศไทยที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีทั้งหมด 11,136,059 จากจำนวนประชากรทั้งหมด 66,558,935 คน คิดเป็นร้อยละ 16.73 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในประเทศไทย (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2562) ซึ่งมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นเมื่อเทียบกับผู้สูงอายุในปี พ.ศ. 2561 มีทั้งหมด 10,666,803 จากจำนวนประชากรทั้งหมด 66,413,979 คน คิดเป็นร้อยละ 16.06 (กรมการปกครอง, 2561) และมีแนวโน้มว่าในอนาคต จะมีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นทุกปี จนกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ คือมีสัดส่วนประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปสูงถึงร้อยละ 20 ในปี 2564 และจะเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอดเมื่อมีสัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปสูงถึงร้อยละ 28 ในปี 2574 (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.) สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2559)

การจัดสวัสดิการสังคมให้กับผู้สูงอายุในประเทศไทยนั้น จะเห็นได้จากผลการดำเนินงานของรัฐบาลพลเอกประยุทธ จันโอชา ได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 ซึ่งหนึ่งในนโยบายทั้ง 11 ข้อ ข้อที่ 3 คือการลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสในการเข้าถึงนโยบายของรัฐในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการมีงานทำหรือกิจกรรมที่เหมาะสม โดยจัดเตรียมระบบการดูแลในบ้าน สถานพักฟื้น และโรงพยาบาล ที่เป็นความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และครอบครัวรวมทั้งพัฒนาระบบการเงินการคลังสำหรับการดูแลผู้สูงอายุ (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2557, หน้า 5)

จากการศึกษาแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ จากวรรณกรรมการดูแลผู้สูงอายุบทเรียนจากเมืองโกเบ ประเทศญี่ปุ่น โดยเพ็ญณี กันตะวงษ์แนรอท และณรงค์ เกียรติคุณวงศ์ (2562, หน้า11-14) พบว่า ทุกประเทศได้เผชิญกับปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่เข้าสู่วัยสูงอายุอย่างรวดเร็ว ส่งผลถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม แนวนโยบายที่มีต่อผู้สูงอายุในปี 1998 United Nation ได้คาดการณ์นโยบายที่จะรองรับสังคมผู้สูงอายุว่าควรสัมพันธ์กับประเด็นดังนี้ 1) สุขภาพและภาวะโภชนาการ 2) คุ้มครองการบริโภคของผู้สูงอายุ 3) บ้านพักอาศัยและสิ่งแวดล้อม 4) ครอบครัว 5) สวัสดิการสังคม 6) รายได้ที่มั่นคงและการมีงานทำ และ 7) การศึกษา ซึ่งทุกประเทศต่างให้ความสำคัญกับการให้ผู้สูงอายุได้อยู่ในบ้าน

สำหรับประเทศไทยนั้น การดำเนินนโยบายและการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุเพื่อให้ได้มีความเป็นอยู่และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ยังเป็นภารกิจหนึ่งที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนมาจากกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (เดิมเป็นกรมประชาสงเคราะห์) สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยมีเทศบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่เป็นกลไกในการดำเนินงานในระดับพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 นั้นได้กำหนดอำนาจและหน้าที่ให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล จัดระบบการบริการด้านสาธารณะไว้หลายด้าน โดยเฉพาะในมาตรา 16 (10) การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) 2552. ออนไลน์)

อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม เป็นพื้นที่ชนบท มีจำนวนประชากรผู้สูงอายุถึง 9,947 คน (สำนักงานทะเบียนอำเภอศรีสงคราม, 2563) ผู้สูงอายุจะมีวิถีการดำรงชีวิต และวัฒนธรรม ไม่แตกต่างกันมาก แต่จะแตกต่างกันไปในด้านสภาพครอบครัว เช่น ครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวขยาย และการที่ผู้สูงอายุอยู่ตัวคนเดียว คุณลักษณะส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ รายได้ อาชีพ และการได้รับสวัสดิการสังคม ไม่ว่าจะเป็นสวัสดิการด้านรายได้ สวัสดิการด้านที่พักอาศัย สวัสดิการด้านนันทนาการ สวัสดิการด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง และสวัสดิการด้าน

การสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน เป็นที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ตำบล และส่งผลต่อการมีคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ผู้สูงอายุบางส่วนที่ประสบปัญหา ทางด้านสุขภาพ รายได้ สภาพความเป็นอยู่หรือการไม่ได้รับการเอาใจใส่ดูแลทั้งร่างกายและจิตใจ เนื่องจาก ครอบครัว บุตรหลานขาดความเอาใจใส่และไม่ค่อยเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุ นอกจากนี้ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ ในการได้รับสิทธิสวัสดิการของตนเอง ความรู้ในการดูแลสุขภาพ ผู้สูงอายุบางส่วนมักจะถูกทอดทิ้งให้อยู่บ้านเพียงลำพัง เนื่องจากสมาชิกในครอบครัว ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน เป็นต้น

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น และการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีการจัดสวัสดิการสังคม รวมไปถึงคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ และผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้เห็นถึงความสำคัญของระบบสวัสดิการสังคม และคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาถึงอิทธิพลของการจัดสวัสดิการสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ กรณีศึกษาอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม เพื่อพัฒนารูปแบบ แนวทางในการจัดสวัสดิการสังคมให้กับผู้สูงอายุ รวมไปถึงการศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดสวัสดิการสังคมและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ในเขตอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุที่สงผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตอำเภอ ศรีสงคราม จังหวัดนครพนม
4. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ในเขตอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ซึ่งมีสัญชาติไทยและมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม จำนวน 9,947 คน (สำนักงานทะเบียน อำเภอศรีสงคราม, 2563)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ซึ่งมีสัญชาติไทยและมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม จำนวน 385 คน โดยใช้สูตรการคำนวณของทาโร่ยามาเน่ (Yamane, 1973, p127 อ้างถึงใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555, หน้า 45)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ .97

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงนายทะเบียนอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยขอรับข้อมูลแบบสอบถามคืนจากผู้สูงอายุ ในเขตอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม โดยการแจกแบบสอบถาม จำนวน 385 ฉบับ

3. ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนที่จะนำมาประมวลผล หากมีฉบับใดที่ไม่สมบูรณ์จะคัดออกและทำการเก็บเพิ่มให้ครบตามจำนวน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนแล้วนำมาลงรหัสเลข (Code) ตามเกณฑ์ของเครื่องมือในแต่ละส่วน

2. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้ว มาบันทึกลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อประมวลผลข้อมูลที่ได้จัดเก็บและคำนวณหาค่าทางสถิติแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามวิจัยและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยนำเสนอผลในรูปแบบตารางประกอบความเรียงและนำผลการวิจัยที่วิเคราะห์ได้มาสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและเขียนข้อเสนอแนะ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อรวบรวมนำไปสู่แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

สรุปผลการวิจัย

1. สวัสดิการสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.17) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านสวัสดิการด้านที่พักอาศัย ($\overline{X}$ =4.44) อยู่ในระดับมากรองลงมาคือด้านสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล ($\overline{X}$ =4.25) อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านสวัสดิการด้านรายได้ ($\overline{X}$ =3.82) อยู่ในระดับมาก โดยสรุปผลในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

2. คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ กรณีศึกษาอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.72) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ($\overline{X}$ =3.95) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านสิ่งแวดล้อม ($\overline{X}$ =3.84) อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านสุขภาพกาย ($\overline{X}$ =3.39) อยู่ในระดับปานกลาง

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ กรณีศึกษาอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ตามคุณลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล อันประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ รายได้ อาชีพ เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุหรือโรงเรียนผู้สูงอายุ และจำนวนสมาชิกในครอบครัว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. แสดงผลการวิเคราะห์อิทธิพลของการจัดสวัสดิการสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม พบว่า การจัดสวัสดิการสังคม (ตัวแปรอิสระ) ประกอบด้วย สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล สวัสดิการด้านรายได้ สวัสดิการด้านที่พักอาศัย สวัสดิการด้านนันทนาการ สวัสดิการด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง และสวัสดิการด้านการสร้างบริการเกื้อหนุนและเครือข่ายการเกื้อหนุน มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสวัสดิการด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง มีอิทธิพลสูงสุดที่ (Beta=.381) รองลงมา คือ สวัสดิการด้านนันทนาการ (Beta=.260) และน้อยที่สุด คือ สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล (Beta=.-.171) ค่า Beta ที่มีผลเป็นลบในด้านสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล แสดงให้เห็นว่าการจัดสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลนั้นจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุน้อยลง โดยสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทั้ง 6 ด้าน สามารถร่วมกันพยากรณ์อิทธิพลของการจัดสวัสดิการสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ได้ร้อยละ 62.8 (Adjusted R^2 =.628)

6. แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ในด้านร่างกายและด้านจิตใจ พบว่า ด้านร่างกาย หน่วยงานภาครัฐจัดบริการออกตรวจสุขภาพผู้สูงอายุถึงที่บ้าน และให้ความรู้ผู้สูงอายุในการดูแลสุขภาพ รับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ จัดกิจกรรมออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ และด้านจิตใจ มีหน่วยงาน

สาธารณสุขจัดบริการออกเยี่ยมผู้สูงอายุเพื่อให้การประเมินสุขภาพจิต ชุมชนส่งเสริมให้ผู้สูงอายุ ชุมชนส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้มีโอกาสเข้าวัดฟังธรรม เป็นต้น

อภิปรายผล

1. การจัดสวัสดิการสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.17) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านสวัสดิการด้านที่พักอาศัย ($\overline{X}$ =4.44) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล ($\overline{X}$ =4.25) อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านสวัสดิการด้านรายได้ ($\overline{X}$ =3.82) อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรนภา ลาลู่ (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพังขว้าง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านที่พักอาศัยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านรายได้อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านสุขภาพ อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี วิเศษศิริ (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ผู้สูงอายุ ตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ผลการวิจัย พบว่า แผนยุทธศาสตร์การบริหารท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านนันทนาการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. ระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.72) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ($\overline{X}$ =3.95) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านสิ่งแวดล้อม ($\overline{X}$ =3.84) อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านสุขภาพกาย ($\overline{X}$ =3.39) อยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีระภัทรา เอกผาชัยสวัสดิ์ (2555) ได้ทำการศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตชุมชนเมืองเพชรบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตชุมชนเมืองเพชรบูรณ์ พบว่า ผู้สูงอายุมีระดับคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีระดับคุณภาพชีวิตทั้ง 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย จิตใจ ความสัมพันธ์ทางสังคม และสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิฆัมพร อุทัยฉาย (2559) ได้ทำการศึกษาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลลำพันชาด อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี พบว่า โดยรวมมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก

3. เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ในเขตอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม นครพนม ตามคุณลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล อันประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ รายได้ อาชีพ เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุหรือโรงเรียนผู้สูงอายุ และจำนวนสมาชิกในครอบครัว โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรนภา ลาลู่ (2556,บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพังขว้าง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่าเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านที่พักอาศัย จำแนกตามคุณลักษณะด้านระดับการศึกษา พบว่า คุณภาพชีวิต ผู้สูงอายุ ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อ พิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกัน 1 ด้าน คือ ด้านสุขภาพ จำแนกตามคุณลักษณะด้านอาชีพ พบว่า คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ในภาพรวม และรายด้าน ทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชลี เฉิดสมบูรณ์ (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้วผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพรายได้ที่แตกต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 และ 0.01

4. ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของการจัดสวัสดิการสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม การจัดสวัสดิการสังคม (ตัวแปรอิสระ) ประกอบด้วย สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล สวัสดิการด้านรายได้ สวัสดิการด้านที่พักอาศัย สวัสดิการด้านนันทนาการ สวัสดิการด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง และสวัสดิการด้านการสร้างบริการเกื้อหนุนและเครือข่ายการเกื้อหนุน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ กรณีศึกษาอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี วิเศษศิริ (2556) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ผู้สูงอายุ ตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ผลการวิจัยพบว่า แผนยุทธศาสตร์การบริหารท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านนันทนาการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ส่วนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านทางสังคม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

5. ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ในด้านร่างกายและด้านจิตใจ พบว่า ด้านร่างกาย หน่วยงานภาครัฐจัดบริการออกตรวจสุขภาพผู้สูงอายุถึงที่บ้าน และให้ความรู้ผู้สูงอายุในการดูแลสุขภาพ รับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ จัดกิจกรรมออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ และด้านจิตใจ มีหน่วยงานสาธารณสุขจัดบริการออกเยี่ยมผู้สูงอายุเพื่อให้การประเมินสุขภาพจิต ชุมชนส่งเสริมให้ผู้สูงอายุ ชุมชนส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้มีโอกาสเข้าวัดฟังธรรม เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรลักษณ์ หมัดคง (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ผลการศึกษาได้แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจำนวน 2 แนวทาง 6 โครงการ คือ 1) แนวทางการส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ ประกอบด้วย โครงการส่งเสริมสุขภาพกาย สุขภาพจิตผู้สูงอายุ โครงการพัฒนาความสามารถในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น โครงการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ 2) แนวทางการประเมินสุขภาพผู้สูงอายุ ประกอบด้วย โครงการอาสาสมัครร่วมใจผู้สูงวัยรักษ์สุขภาพ และโครงการพัฒนาชุมชนต้นแบบการดูแลสุขภาพระยะยาว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูมิวัฒน์ พรวนสุข (2558) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ขององค์กรปกครองท้องถิ่น ในเขตจังหวัดแพร่ พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ด้านสุขภาพอนามัยควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุพร้อมทั้งมีบริการตรวจสุขภาพประจำปีอย่างจริงจัง ควรมีการตั้งศูนย์พัฒนาผู้สูงอายุอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานสาธารณสุขมีการให้บริการออกตรวจสุขภาพผู้สูงอายุถึงที่บ้านเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้สูงอายุ ลดภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้สูงอายุ

2. ในชุมชนมีส่วนในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้มีบทบาทเช่นกิจกรรมวันสงกรานต์ กิจกรรมวันขึ้นปีใหม่ วันผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมกับชุมชน เห็นคุณค่าและบทบาทของตนเอง

3. ในพื้นที่แต่ละตำบลในอำเภอศรีสงคราม ส่งเสริมการจัดกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุหรือโรงเรียนผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีกิจกรรมทำร่วมกัน เช่น กิจกรรมออกกำลังกาย กิจกรรมสันทนาการ กิจกรรมส่งเสริมผู้ปัญญาท้องถิ่น และกิจกรรมอื่น ๆ ที่ผู้สูงอายุให้ความสนใจ เป็นต้น

4. หน่วยงานภาครัฐในอำเภอศรีสงคราม ควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในด้านร่างกาย และจิตใจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. หน่วยงานด้านสาธารณสุขให้ความสำคัญในการจัดสวัสดิการสังคมด้านการรักษาพยาบาล โดยมีการออกให้บริการตรวจสุขภาพผู้สูงอายุ ให้ความรู้ให้คำแนะนำในการดูแลสุขภาพ บริการตรวจสุขภาพประจำปีให้กับผู้สูงอายุโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายเมื่อเข้ารับบริการด้านสุขภาพในโรงพยาบาล

เอกสารอ้างอิง

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2555*). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS.* พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนดีดี.

ธิฆัมพร อุทัยฉาย. (2559). *คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลลำพันชาด อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี.* ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

นุชลี เฉิดสมบูรณ์. (2558) *คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น อำเภอวังน้ำเย็นจังหวัดสระแก้ว.* วิทยานิพนธ์การบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ รป.ม.ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา

เนตรนภา ลาลู่. (2556). *คุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพังขว้าง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร.* ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

เพ็ญณี กันตะวงษ์ แนรอท และณรงค์ เกียรติคุณวงศ์. (2562). *การดูแลผู้สูงอายุ บทเรียนจากเมืองโกเบ.* ขอนแก่น: วิทยาลัยการเมืองการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ภูมิวัฒน์ พรวนสุข. (2558*) แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตจังหวัดแพร่.* วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิชญทรรศน์ 10(3) มกราคม-มิถุนายน.

มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.)สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. (2559). *สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ.2559*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุมาลี วิเศษศิริ. (2556). *การพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ผู้สูงอายุ ตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร.* วารสารการประชุมวิชาการแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ครั้งที่ 10, 2687-2698

อุไรลักษณ์ หมัดคง. (2555). *แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครอุดรธานี.* ปริญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed). USA: Harper and Row.

อิทธิพลของวัฒนธรรมองค์การต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

Influence of Organizational Culture on Performance of Local Government Organization In Mueang Sakon Nakhon District Sakon Nakhon Province

จิรวัฒน์ ขันเพียแก้ว*
สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง**
ชาติชัย อุดมกิจมงคล***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับวัฒนธรรมองค์การและประสิทธิภาพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของวัฒนธรรมองค์การต่อประสิทธิภาพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร 3) แนวทางพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย พนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้าง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำนวน 335 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิจัย พบว่า 1) วัฒนธรรมองค์การขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.16) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ วัฒนธรรมพันธกิจ ($\overline{X}$ =4.25) รองลงมาคือ วัฒนธรรมปรับตัว ($\overline{X}$ =4.24) วัฒนธรรมส่วนร่วม ($\overline{X}$ =4.20) และวัฒนธรรมเอกภาพ ($\overline{X}$ =4.07) ตามลำดับ 2) ประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร (จากคะแนนประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment: LPA) ประจำปี 2562 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนสูงที่สุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคลและกิจการสภา ($\overline{X}$ =4.54) รองลงมาคือ ด้านการบริการสาธารณะ ($\overline{X}$ =4.52) ด้านการบริหารจัดการ ($\overline{X}$ =4.48) ด้านการบริหารงานการเงินและการคลัง ($\overline{X}$ =4.11) และด้านธรรมาภิบาล ($\overline{X}$ =3.66) ตามลำดับ 3) วัฒนธรรมองค์การมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ = .449 อธิบายได้ว่าองค์ประกอบดังกล่าวสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนครได้ร้อยละ 44.90 (R^2 = .449) ตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุดคือ วัฒนธรรมเอกภาพ (β=.357) รองลงมาคือ วัฒนธรรมพันธกิจ (β=.270) และวัฒนธรรมส่วนร่วม (β=.357) ยกเว้นวัฒนธรรมการปรับตัว

*นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
**ผู้ช่วยศาสตราจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
***ผู้ช่วยศาสตราจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Abstract

This research has the objective 1) to study the level of organizational culture Influence of organizational culture, 2) to study the efficiency of the local government organization In the District of Mueang Sakon Nakhon Sakon Nakhon Province, and 3) to demonstrate guidelines for improving the performance of the local government organization in the district of Mueang Sakon Nakhon. The sample group was local administrative organization personnel consisting of sub-District employees and hiring staff of local government organization in the area of Muang Sakon Nakhon District Sakon Nakhon Province, a total of 335 people by stratified sampling. The tools used for data collection were questionnaires. The statistics for the data analysis were frequency, percentage, mean ($\overline{X}$), standard deviation (S.D.), independent samples t-test, and one-way analysis of variance (ANOVA).

The research results were as follows:

1) Organizational culture of the local government organization in Muang Sakon Nakhon district Sakon Nakhon Province Overall, it was at a high-level ($\overline{X}$ = 4.16). When considering each aspect, it was found that the side with the highest average was mission culture ($\overline{X}$ = 4.25), followed by adaptive culture ($\overline{X}$ = 4.24), participatory culture ($\overline{X}$ = 4.20). And Unity culture ($\overline{X}$ = 4.07), respectively.

2) Efficiency of local government organization in the area of Muang Sakon Nakhon District Sakon Nakhon Province (From the Local Performance Assessment (LPA) score for the year 2019, the overall level is at a high-level ($\overline{X}$ = 4.39). The areas with the highest scores were personnel management and council affairs ($\overline{X}$ = 4.54), followed by public service (= 4.52), management ($\overline{X}$ = 4.48), administration, finance ($\overline{X}$ = 4.11), and good governance ($\overline{X}$ = 3.66).

3) Organizational culture influences the efficiency of local government organizations in Muang Sakon Nakhon district. Sakon Nakhon Province It was statistically significant at the .05 level with a predictive coefficient = .449. It could be explained that the aforementioned components can be used to predict the efficiency of the local administrative organization in the Muang Sakon Nakhon District, Sakon Nakhon Province at 44.90 percent (R^2 = .449). The most influential variables are unity culture (β = .357), followed by mission culture (β = .270) and participatory culture (β = .357), except for the culture of adaptation.

Keywords : Organizational Culture, Efficiency, Local Administrative Organization

บทนำ

วัฒนธรรมองค์การ เป็นความเชื่อ ค่านิยม ทัศนคติ ปทัสถาน ความคาดหวังที่องค์การกำหนดขึ้นมา เพื่อใช้เป็นแบบแผนสาหรับปฏิบัติร่วมกันในองค์การ โดยแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมสำหรับตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมขององค์การที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อให้องค์การสามารถอยู่รอดหรือประสบผลสำเร็จ ปัจจุบันองค์การหลายแห่งทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมักจะให้ความสำคัญต่อวัฒนธรรมองค์การและอุดมการณ์ในการทางานอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผลที่ตามมาคือจะทำให้องค์การมีวัฒนธรรมที่ดีและเข้มแข็ง กลายเป็นกฎเกณฑ์และบรรทัดฐานให้บุคลากรในองค์การนั้น ปฏิบัติตามไปในแนวทางเดียวกันจนเกิดเป็น

เอกลักษณ์เฉพาะขององค์การ โดยเฉพาะองค์การที่เกี่ยวกับให้บริการประชาชนนั้น ได้มุ่งเน้นการสร้าง “วัฒนธรรมการให้บริการ” ที่ให้ความสำคัญกับการตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย องค์การจึงต้องเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพในการให้บริการ ให้สามารถตอบสนองความต้องการและสร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากขึ้น ทำให้องค์การเหล่านั้นประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด และสามารถพัฒนาองค์การได้อย่างมั่นคงยั่งยืน โดยสามารถประเมินผลสำเร็จได้จาก “ประสิทธิผลองค์การ” หรือ “ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน” ขององค์การ เป็นที่ยอมรับกันว่า วัฒนธรรมองค์การเป็นปัจจัยที่สำคัญในการผลักดันให้องค์การเกิดการขับเคลื่อนการปฏิบัติไปสู่เป้าหมาย และวิสัยทัศน์ขององค์การได้ เนื่องจากวัฒนธรรมองค์การมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและความคิดของบุคลากรในองค์การ ให้ดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน (กัญญา วงศ์อุดร, 2549, หน้า 38) ในฐานะที่ผู้วิจัย เป็นบุคลากรในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องอิทธิพลของวัฒนธรรมองค์การต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 4 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 19 แห่ง ในปีงบประมาณ 2561 ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จากการวิจัยช่วยให้ข้อมูลที่ได้เกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กรเป็นระบบและเชื่อถือได้อันเป็นประโยชน์ ในการที่จะนำไปใช้เป็นหลักการและแนวทางในการดำเนินงานส่งเสริมให้พนักงานมีวัฒนธรรมการทำงานที่เหมาะสมยิ่งขึ้น ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปสู่ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการดำเนินงานการพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาซึ่งประโยชน์สุขของประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับวัฒนธรรมองค์การและประสิทธิภาพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของวัฒนธรรมองค์การต่อประสิทธิภาพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
3. แนวทางพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิธีการเชิงปริมาณ ชนิดการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในเก็บรวมรวมข้อมูลจากบุคลากรขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย พนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย พนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้าง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำนวน 2,013 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย พนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำนวน 335 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ของยามาเน่ (Yamane, 1967 อ้างถึงใน นิรมล กิติกลุ, 2552)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งออกเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) สำหรับบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง รายได้ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด (close ended questionnaire) ชนิดของคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (check list)

ตอนที่ 2 วัฒนธรรมองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ชุดที่ 2 เป็นการเก็บข้อมูลทุติยภูมิจากคะแนนผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment : LPA) ประจำปี 2562 โดยกำหนดเกณฑ์การแบ่งระดับผลการประเมินมาเทียบบัญญัติไตรยางศ์ ออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2560, หน้า 6)

5 หมายถึง ผลการประเมินระดับดีเด่น (ร้อยละ 90.00-100.00)

4 หมายถึง ผลการประเมินระดับดีมาก (ร้อยละ 80.00-89.99)

3 หมายถึง ผลการประเมินระดับดี (ร้อยละ 70.00-79.99)

2 หมายถึง ผลการประเมินระดับพอใช้ (ร้อยละ 60.00-69.99)

1 หมายถึง ผลการประเมินระดับควรปรับปรุง (ร้อยละ 0.00-59.99)

โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของ Likert scale ดังนี้ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2553, หน้า 197)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีประสิทธิภาพในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีประสิทธิภาพในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีประสิทธิภาพในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีประสิทธิภาพในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีประสิทธิภาพในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวม ดังนี้

1. ขอหนังสือรับรอง จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยนำหนังสือไปประสานงานด้วยตนเอง

2. นำหนังสือรับรอง และแนะนำตัวผู้วิจัยเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร พร้อมแบบสอบถามไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

3. ผู้วิจัยแนะนำตัวเองพร้อมกับชี้แจงวัตถุประสงค์การศึกษาค้นคว้างานวิจัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แจกแบบสอบถามและอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่เข้าใจ

4. เก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด ที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการต่อตามขั้นตอนของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนโดยใช้สถิติดังนี้

1. สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่

2.1 ในเบื้องต้นจะทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรในตัวแบบที่ใช้ในการศึกษาเพื่อป้องกันการเกิดพหุสัมพันธ์ร่วม (Multicollinearity) คือ การมีสหสัมพันธ์กันเองระหว่างตัวแปรอิสระ ซึ่งการที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันในระดับที่สูงมาก อาจส่งผลให้สมการตัวแบบที่ใช้ในการพยากรณ์ตัวแปรตามมีความคลาดเคลื่อน ดังนั้นจึงต้องตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระเพื่อให้แน่ใจว่าตัวแปรอิสระสามารถคงอยู่ในสมการตัวแบบได้โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05

2.2 การศึกษาอิทธิพลของวัฒนธรรมต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การศึกษาแนวทางพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ จำนวน 10 ท่าน จากนั้นผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา สรุป และนำเสนอในรูปแบบของความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 335 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.0 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.5 มีการศึกษาในระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 60.6 มีประสบการณ์ทำงานในหน่วยงาน 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 59.4 และปฏิบัติงานสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 29.0

2. วัฒนธรรมองค์การขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.16) เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ วัฒนธรรมพันธกิจ ($\overline{X}$ =4.25) รองลงมาคือ วัฒนธรรมปรับตัว ($\overline{X}$ =4.24) วัฒนธรรมส่วนร่วม ($\overline{X}$ =4.20) และวัฒนธรรมเอกภาพ ($\overline{X}$ =4.07) ตามลำดับ ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของวัฒนธรรมองค์การขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร รายด้าน

ด้านที่	วัฒนธรรมองค์การ	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1	วัฒนธรรมส่วนร่วม	4.20	.309	มาก
2	วัฒนธรรมเอกภาพ	4.07	.320	มาก
3	วัฒนธรรมปรับตัว	4.24	.361	มาก
4	วัฒนธรรมพันธกิจ	4.25	.327	มาก
รวม		4.16	.252	มาก

2. ประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร (จากคะแนนประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment : LPA) ประจำปี 2562 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีคะแนนสูงที่สุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคลและกิจการสภา ($\overline{X}$ =4.54) รองลงมาคือ ด้านการบริการสาธารณะ ($\overline{X}$ =4.52) ด้านการบริหารจัดการ ($\overline{X}$ =4.48) ด้านการบริหารงานการเงินและการคลัง ($\overline{X}$ =4.11) และด้านธรรมาภิบาล ($\overline{X}$ =3.66) มีประสิทธิภาพในระดับมาก ตามลำดับ ดังตาราง 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ด้านที่	ประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1	การบริหารจัดการ	4.48	.355	มาก
2	การบริหารงานบุคคลและกิจการสภา	4.54	1.894	มากที่สุด
3	การบริหารงานการเงินและการคลัง	4.11	.242	มาก
4	การบริการสาธารณะ	4.52	.231	มากที่สุด
5	ธรรมาภิบาล	3.66	.610	มาก
รวม		4.39	1.771	มาก

3. วัฒนธรรมองค์การมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ = .124 อธิบายได้ว่าตัวแปรวัฒนธรรมองค์การทั้ง 4 ตัวแปรสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนครได้ร้อยละ 44.90 (R^2 = .449) โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุดคือ วัฒนธรรมเอกภาพ (β=.357) รองลงมาคือ วัฒนธรรมพันธกิจ (β=.270) และวัฒนธรรมส่วนร่วม (β=.357) ยกเว้นวัฒนธรรมการปรับตัว ดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized Coefficient		standardized Coefficient	t	Sig.
	b	S.E.	B		
ค่าคงที่	.457	.258	-	1.775	.077
วัฒนธรรมส่วนร่วม(CUL_1)	.229	.060	.185	3.837	.000
วัฒนธรรมเอกภาพ(CUL_2)	.410	.065	.357	6.282	.000
วัฒนธรรมปรับตัว (CUL_3)	.008	.056	.007	.148	.885
วัฒนธรรมพันธกิจ (CUL_4)	.260	.049	.270	5.268	.000

R^2 = .449, F-Value =69.152 , Sig = .000

อภิปรายผล

วัฒนธรรมองค์การมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ = .124 อธิบายได้ว่าตัวแปรวัฒนธรรมองค์การทั้ง 4 ตัวแปรสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนครได้ร้อยละ 44.90 (R^2 = .449) โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุดคือวัฒนธรรมเอกภาพ (β=.357) รองลงมาคือ วัฒนธรรมพันธกิจ (β=.270) และวัฒนธรรมส่วนร่วม (β=.357) ยกเว้นวัฒนธรรมการปรับตัว

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ได้มีการดำเนินการบริหารงานตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ตามที่กฎหมายบัญญัติให้องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นสามารถที่จะกระทำได้ ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ยึดแนวนโยบายของผู้บริหารฯ ระเบียบ กฎหมาย เป็นแนวทางการบริหารงานและในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง จะบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์นั้นขึ้นอยู่กับกระบวนการบริหารจัดการของฝ่ายบริหาร โดยเฉพาะผู้นำทางการบริหาร คือ นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และปลัดเทศบาลตำบล ซึ่งจะต้องนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าประสงค์ได้ นอกจากนั้นได้ทำการเผยแพร่ข้อบัญญัติ กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง รวมทั้งข่าวสารราชการให้แก่ประชาชนเพื่อทราบและยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ ได้ทำการเผยแพร่ขั้นตอนการปฏิบัติงานให้ประชาชนรู้ว่ามีขั้นตอนการปฏิบัติอย่างไร ต้องใช้เอกสารอะไร และต้องใช้ระยะเวลานานเท่าใด ได้ทำการเผยแพร่ผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการต่าง ๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการ ได้ทำการเผยแพร่เอกสารการจัดซื้อ จัดจ้าง โดยเฉพาะการสอบราคาหรือประกวดราคา ได้ทำการเผยแพร่ข้อมูลด้านการเงิน การคลัง และเผยแพร่ข้อมูลอื่นที่ เห็นว่าควรเปิดเผยและเป็นประโยชน์แก่ประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะ กล้าประเสริฐ (2558) ได้ทำการศึกษา การประเมินประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่ (ใช้ผลของ VRS) มีประสิทธิภาพร้อยละ 90 สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวนารถ เล็กเลอสินธุ์ (2560) ได้ทำการศึกษา ประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่าวัฒนธรรมองค์การมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ = .449 อธิบายได้ว่าองค์ประกอบดังกล่าวสามารถร่วมกันพยากรณ์อิทธิพลต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนครได้ร้อยละ 44.90 (R^2 = .449) ส่วนอีกร้อยละ 55.10 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า วัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว รูปแบบวัฒนธรรมองค์การก็เป็นหัวใจของความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากวัฒนธรรมองค์การเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความเชื่อค่านิยมของสมาชิกในองค์การที่ยึดถือร่วมกันองค์การใดๆ ที่มีการกำหนดระบบในการบริหารที่ดีมีระเบียบปฏิบัติงานที่ชัดเจนย่อมนำพามาสู่การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษณี มงคลพิทักษ์สุข (2560) ได้ทำการศึกษา วัฒนธรรมองค์การกับประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า วัฒนธรรมองค์การมีสหสัมพันธ์ระดับสูงกับประสิทธิผลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิคอลเท่ากับ 0.88) ทั้งยังพบด้วยว่า รูปแบบวัฒนธรรมองค์การที่แตกต่างกัน สามารถทำนายประสิทธิผลองค์การขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละตัวแบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยวัฒนธรรมพันธกิจเป็นวัฒนธรรมโดดเด่นที่สุดในบรรดารูปแบบวัฒนธรรมองค์การที่ส่งเสริมให้เกิดประสิทธิผลองค์การขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกตัวแบบ

ข้อเสนอแนะ

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาวัฒนธรรมองค์การด้านวัฒนธรรมเอกภาพ โดยส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงานของท่าน มีค่านิยมบางอย่างที่ใครก็ตาม ทำการละเมิดจะได้รับการพิจารณาว่าเป็นบุคคลที่สร้างปัญหาให้กับหน่วยงาน ให้มีทัศนคติที่ดีในการทำงานร่วมกัน เสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่สะท้อนให้เห็นถึงความเข้มแข็งและมีความมั่นคง การประสานงานร่วมกันในการทำงาน และกำหนดข้อตกลงร่วมกันในแนวทางปฏิบัติอย่างชัดเจนว่าสิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำ

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรมีหลักธรรมาภิบาลจึงถือเป็นหลักพื้นฐานในการปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาในการบริหารจัดการ เพราะจะช่วยให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังทำให้พนักงานทุกคนมีความสุขในการทำงาน

และยังช่วยสร้างขวัญและกำลังใจที่ดี พร้อมปฏิบัติหน้าที่ตามที่ตนได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลังความสามารถ ซึ่งจะส่งผลดีโดยรวมกับการดำเนินงานให้เจริญก้าวหน้าต่อไปได้อีกในอนาคต หลักธรรมาภิบาลมีประโยชน์ต่อภาครัฐ

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ควรส่งเสริมให้พนักงานส่วนท้องถิ่นมีสมรรถนะสูงในการทำงานมีความเป็นมืออาชีพในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยพนักงานยุคใหม่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาประเทศสามารถกำหนดทิศทางและแนวทางการขับเคลื่อนการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในอนาคตและปฏิบัติราชการท้องถิ่นได้ถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2560). *รายงานสรุปผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สถ.- อปท.)ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2549). สถิติสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิรมล กิติกุล. (2552). *วิธีวิจัยทางธุรกิจ.* นครปฐม: เพชรเกษม.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2553). สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์.

อุษณี มงคลพิทักษ์สุข. (2560). วัฒนธรรมองค์การกับประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.

ความสุขในการทำงานที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Working Happiness Affecting on the Core Competencies in Personnel Operations of Hospital in North-eastern of Thailand

ณัฐณิชา หล่อประดิษฐ์*
ชาติชัย อุดมกิจมงคล**
สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับความสุขและสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสุขในการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามคุณลักษณะส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลของความสุขในการทำงานที่มีผลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานกระทรวงสาธารณสุข ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 341 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความสุขในการทำงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.80) และระดับสมรรถนะหลักของบุคลากร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.17) 2) ผลการเปรียบเทียบระดับความสุขในการทำงานตามคุณลักษณะส่วนบุคคลของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ระดับความสุขในการทำงานแตกต่างกันตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านอายุ ด้านประสบการณ์การทำงาน ด้านรายได้ และด้านตำแหน่งงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นคุณลักษณะด้านเพศ ด้านระดับการศึกษา และด้านประเภทของบุคลากร 3) ความสุขในการทำงาน ประกอบด้วย ความพึงพอใจในชีวิต ความพึงพอใจในงาน อารมณ์ทางบวก และอารมณ์ทางลบ ตัวแปรสามารถร่วมกันพยากรณ์สมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรโดยมีค่าสัมประสิทธ์สหสัมพันธ์พหุคูณ มีค่าเท่ากับ .513 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลและอธิบายความผันแปรสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานได้จากมากไปน้อยเรียงลำดับ ดังนี้ (1) ด้านอารมณ์ทางลบ (Beta= 1.293) (2) ด้านความพึงพอใจในชีวิต (Beta= .384) (3) ด้านความพึงพอใจในงาน (Beta= .255) (4) ด้านอารมณ์ทางบวก (Beta= .223)

คำสำคัญ: ความสุขในการทำงาน, สมรรถนะหลัก, โรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

---

* นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Abstract

The purposes of the research were to 1) To study the level of happiness at work and the core competencies in performance of the personnel of Hospital in North-eastern of Thailand. 2) To compare the working happiness in performance of the personnel of Hospital in North-eastern of Thailand classified to personal feature. 3) To study the influence of happiness at work on core competencies in performance of the personnel of Hospital in North-eastern of Thailand. Sample composed of 341 persons selected from the bureaucrat, government employee, Ministry of Public Health Employees, permanent employee and temporary worker Operating of Hospital in North-eastern of Thailand. The tools used for data collection were questionnaires and the statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean ($\bar{x}$) standard deviation (S.D.) and Multiple Linear Regression.

The results of the study found that 1) The level of happiness at work was at high level ($\bar{x}$ = 3.80) and the level of the core competencies was at high level ($\bar{x}$ = 4.17) 2) The results of comparing the level of happiness at work according to personal of Hospital in North-eastern of Thailand found that the level of happiness at work varies according to personal feature in age, work experience, income and position. Statistical significance at the level of .05 except for gender, education level and the type of personnel. 3) The happiness of work consists of the satisfaction of life, job satisfaction, positive emotions, and negative emotions are variables that can predict the core competencies in personnel operations. With the multiple correlation coefficient equal .513 with statistical significance at the level of .05. The variables that have an influence and explain the core competencies in personnel operations can be ranked in descending order as (1) negative emotions (Beta= 1.293) (2) satisfaction of life (Beta= .384) (3) job satisfaction (Beta= .255) (4) positive emotions (Beta= .223).

Keyword: Working happiness, Core competency, Hospital in North-eastern of Thailand

บทนำ

การทำงานในทุกองค์กร ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในงานนั้นถือเป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้องค์กรนั้นๆ ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายสำคัญตามที่ตั้งไว้ ทรัพยากรบุคคลถือเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่จะนำความสำเร็จมาสู่องค์กร ดังจะเห็นได้ว่าปัจจุบันในทุกองค์กรมุ่งเน้นที่การพัฒนาทรัพยากรบุคคลมากขึ้น โดยเน้นเรื่องของการทำงานอย่างมีความสุข เนื่องจากเมื่อบุคลากรมีความสุขในการทำงาน จะส่งผลให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งความสุขในการทำงานนั้น องค์กรมีหน้าที่โดยตรงในการส่งเสริมให้เกิดความสุขในการทำงานซึ่งเป็นปัจจัยของอารมณ์ทางบวก มีความคิดในทางสร้างสรรค์ อยากทำงานด้วยความสุข แม้ว่างานจะหนักและเหนื่อยเพียงใด หากมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล เต็มใจในการทำงาน มีความรักในงานและเกิดความผูกพัน พึงพอใจในการปฏิบัติงานด้วยความสุข มีผลต่อการพัฒนางานในองค์กร ทำให้เกิดประสิทธิภาพของงานบริการได้ ดังที่ Diener, (2003 หน้า 67 อ้างถึงใน จงจิต เลิศวิบูลย์มงคล, 2546 หน้า 5) ได้กล่าวว่า ความสุขในการทำงานเป็นการตอบสนองความต้องการของบุคคลตามแรงปรารถนาในสิ่งนั้น ๆ มีความพึงพอใจในภารกิจหลัก ซึ่งคืองานที่กระทำ ส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิต ให้ความรู้สึกของอารมณ์ด้านบวกสูง และความรู้สึกของอารมณ์ด้านลบในระดับต่ำ สำหรับสมรรถนะหรือ Competency เกิดขึ้นครั้งแรก โดยในปี ค.ศ.1973

McClelland (1973 อ้างถึงใน สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ, 2548, หน้า 14) ได้แสดงแนวคิด Competency ไว้ในบทความเรื่อง Testing for Competence Rather than Intelligence บทความดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการที่บุคคลจะทำงานได้ดีหรือประสบผลสำเร็จหรือไม่นั้น IQ ไม่สามารถเป็นตัวชี้วัด แต่สมรรถนะกลับเป็นสิ่งที่สามารถเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของงานได้ดีกว่า สะท้อนให้เห็นว่าผู้ที่ทำงานเก่ง มิได้หมายถึงผู้ที่เรียนเก่ง แต่ผู้ที่ประสบผลสำเร็จในการทำงานนั้นต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการประยุกต์ใช้หลักการหรือองค์ความรู้ที่มีอยู่ในตัวเอง เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในงานตามที่ตนทำ ซึ่งบุคคลดังกล่าวเรียกว่าเป็นผู้มีสมรรถนะ ปัจจุบัน บรรยากาศในการทำงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเต็มไปด้วยความเร่งรีบ และเคร่งเครียดจากการปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองตอนโยบายของผู้บริหารให้ทันต่อสถานการณ์ ทำให้บุคลากรต้องปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต และวิธีการดำเนินการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เช่น การได้รับมอบหมายงานเร่งด่วน นอกเหนือจากภาระงานเดิมที่มีอยู่การทำงานล่วงเวลาโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน การประชุมในวันหยุด รวมไปถึงการขาดความรับผิดชอบต่อภาระงานหลักเพราะมุ่งแต่จะทำงานด่วนที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ไม่มีความสุขหรือความสนุกในการทำงาน และการไม่มีเวลาให้ผ่อนคลายจากความตึงเครียดอย่างเต็มที่ส่งผลให้ประสิทธิภาพ และความมุ่งมั่นในการทำงานของบุคลากรลดลงดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสุขในการทำงานที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากการสร้างความสุขในที่ทำงานถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้การบริหารองค์กรเป็นไปได้ด้วยความราบรื่นเพราะการที่คนในองค์กรมีความสุขสามารถเพิ่มทั้งปริมาณและคุณภาพของผลผลิตก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ลดความเครียดและความขัดแย้งในองค์กร ช่วยให้องค์กรเจริญกาวหน้าและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้เพื่อให้ผลการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสุขและสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสุขในการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามคุณลักษณะส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของความสุขในการทำงานที่มีผลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยการเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานกระทรวงสาธารณสุข ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 2305 คน (ข้อมูล : จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลสกลนคร ตามแผนบริหารบุคลากร 4 ปี)

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานกระทรวงสาธารณสุข ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 341 คน จากสูตรของยามาเน่ Yamane (1973 หน้า 127 อ้างถึงใน ศิริพงศ์ พฤทธิพันธ์, 2553, หน้า 203) การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งออกเป็น 4 ส่วน มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .932 ดังนี้

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน รายได้ ตำแหน่งงาน และประเภทของบุคลากร คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับความสุขในการทำงาน ประกอบด้วย 1) ความพึงพอใจในชีวิต 2) ความพึงพอใจในงาน 3) อารมณ์ทางบวก และ 4) อารมณ์ทางลบ เป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามสมรรถนะหลักของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ 4) การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม และ 5) การทำงานเป็นทีม เป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ค่าความเชื่อมันของแบบสอบถาม เรื่อง ความสุขในการทำงานที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

	แบบสอบถามด้านความสุขในการทำงาน	ค่าความเชื่อมั่น	แปลผล
1	ด้านความพึงพอใจในชีวิต	.822	ใช้ได้
2	ด้านความพึงพอใจในงาน	.739	ใช้ได้
3	ด้านอารมณ์ทางบวก	.836	ใช้ได้
4	ด้านอารมณ์ทางลบ	.775	ใช้ได้
	ภาพรวมด้านความสุขในการทำงาน	.895	ใช้ได้
	แบบสอบถามด้านสมรรถนะหลัก		
1	ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	.912	ใช้ได้
2	ด้านการบริการที่ดี	.847	ใช้ได้
3	ด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ	.886	ใช้ได้
4	ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม	.896	ใช้ได้
5	ด้านการทำงานเป็นทีม	.921	ใช้ได้
	ภาพรวมด้านสมรรถนะหลัก	.967	ใช้ได้
	ภาพรวมทั้งฉบับ	.962	ใช้ได้

กำหนดค่าความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 0.70

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมดังนี้

4.1 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลกับบุคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ที่เกี่ยวข้องพร้อมชี้แจงรายละเอียด ความมุ่งหมายของการออกแบบสอบถามนี้เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันในการตอบแบบสอบถาม

4.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและการลงพื้นที่จริง เพื่อนำแบบสอบถามไปแจกแก่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 341 คน กับข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานกระทรวงสาธารณสุข ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียด ความมุ่งหมายของการออกแบบสอบถาม

4.4 ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำแบบสอบถามไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนโดยใช้สถิติดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 การหาคุณภาพของเครื่องมือ ใช้สถิติเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญและใช้ค่าดัชนี IOC (Index of Item – objective congruence) หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.361 ขึ้นไป ค่าอำนาจจำแนกรายข้อในแบบสอบถามของการวิจัยครั้งนี้ มีค่าระหว่าง 0.38 – 0.63 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

5.3 การวิเคราะห์ระดับความสุขในการทำงานบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

5.4การวิเคราะห์ระดับสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

5.5 อิทธิพลของความสุขในการทำงานต่อสมรรถนะหลักหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression)

สรุปผลการวิจัย

1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 75.40 เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 24.60 มีอายุไม่เกิน 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.70 รองลงมาคือ อายุ 31 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.40 มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.30 รองลงมาคือ มีการศึกษาในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 15.80 มีประสบการณ์การทำงานไม่เกิน 5 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.00 รองลงมาคือ มีประสบการณ์การทำงาน 11 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.50 มีรายได้ จำนวน 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.30 รองลงมาคือ มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.60 มีตำแหน่งงานข้าราชการ คิดเป็นร้อยละ 49.30 รองลงมาคือ ลูกจ้างประจำ คิดเป็นร้อยละ 35.50 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นบุคลากรทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 54.50 เป็นบุคลากรสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 45.50

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	84	24.60
- หญิง	257	75.40
2. อายุ		
- ไม่เกิน 30 ปี	132	38.70
- 31 – 45 ปี	131	38.40
- 46 – 60 ปี	78	22.90
3. ระดับการศึกษา		
- มัธยมศึกษา	37	10.90
- อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	54	15.80
- ปริญญาตรีขึ้นไป	250	73.30
4. ประสบการณ์การทำงาน		
- ไม่เกิน 5 ปี	123	36.00
- 6 – 10 ปี	64	18.80
- 11 – 20 ปี	80	23.50
- มากกว่า 20 ปี	74	21.70
5. รายได้		
- ไม่เกิน 10,000 บาท	84	24.60
- 10,001 – 20,000 บาท	137	40.30
- 20,001 – 30,000 บาท	52	15.20
- มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป	68	19.90
6. ตำแหน่งงาน		
- ข้าราชการ	168	49.30
- พนักงานราชการ	4	1.20
- พนักงานกระทรวงสาธารณสุข	9	2.60
- ลูกจ้างประจำ	121	35.50
- ลูกจ้างชั่วคราว	39	11.40
7. ประเภทของบุคลากร		
- บุคลากรสุขภาพ	155	45.50
- บุคลากรทั่วไป	186	54.50
โดยเฉลี่ยรวม	341	100.00

2. ความสุขในการทำงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านอารมณ์ทางบวก ($\bar{x}$ =4.09) ด้านความพึงพอใจในงาน ($\bar{x}$ = 3.95) และด้านอารมณ์ทางลบ ($\bar{x}$ = 3.67) และด้านความพึงพอใจในชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.47)

ด้านที่	ความสุขในการทำงาน	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
1	ด้านความพึงพอใจในชีวิต	3.47	0.62	ปานกลาง
2	ด้านความพึงพอใจในงาน	3.95	0.58	มาก
3	ด้านอารมณ์ทางบวก	4.09	0.71	มาก
4	ด้านอารมณ์ทางลบ	3.67	0.64	มาก
โดยรวม		3.80	0.46	มาก

3. ระดับสมรรถนะหลักของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.17) พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม ($\bar{x}$ = 4.26) ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{x}$ = 4.24) ด้านการบริการที่ดี ($\bar{x}$ = 4.23) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{x}$ = 4.05) และด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ ($\bar{x}$ = 4.04) ตามลำดับ

ด้านที่	ความสุขในการทำงาน	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
1	ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.05	0.56	มาก
2	ด้านการบริการที่ดี	4.23	0.61	มาก
3	ด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ	4.04	0.57	มาก
4	ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม	4.26	0.58	มาก
5	ด้านการทำงานเป็นทีม	4.24	0.60	มาก
โดยรวม		4.17	0.52	มาก

4. ผลการเปรียบเทียบระดับความสุขในการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านอายุ ด้านประสบการณ์การทำงาน ด้านรายได้ และด้านตำแหน่งงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นคุณลักษณะ ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบระดับความสุขของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามคุณลักษณะด้านเพศ

ความสุขในการปฏิบัติงาน	ชาย		หญิง		t	Sig.
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านความพึงพอใจในชีวิต	3.52	.640	3.45	.617	.902	.434
2. ด้านความพึงพอใจในงาน	3.92	.578	3.96	.577	.518	.999
3. ด้านอารมณ์ทางบวก	4.13	.821	4.08	.673	.465	.000*
4. ด้านอารมณ์ทางลบ	3.67	.726	3.66	.608	.123	.021*
รวม	3.81	.533	3.79	.441	.349	0.13

ผลการเปรียบเทียบความสุขในการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามคุณลักษณะด้านระดับการศึกษา

ความสุขในการปฏิบัติงาน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านความพึงพอใจในชีวิต	ระหว่างกลุ่ม	1.575	2	.788	2.044	.131
	ภายในกลุ่ม	130.227	338	.385		
	รวม	131.802	340			
2. ด้านความพึงพอใจในงาน	ระหว่างกลุ่ม	.013	2	.006	.019	.981
	ภายในกลุ่ม	113.134	338	.335		
	รวม	113.147	340			
3. ด้านอารมณ์ทางบวก	ระหว่างกลุ่ม	.273	2	.137	.269	.764
	ภายในกลุ่ม	171.672	338	.508		
	รวม	171.945	340			
4. ด้านอารมณ์ทางลบ	ระหว่างกลุ่ม	.225	2	.113	.275	.759
	ภายในกลุ่ม	138.064	338	.408		
	รวม	138.289	340			
ค่าเฉลี่ยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.230	2	.115	.530	.589
	ภายในกลุ่ม	73.220	338	.217		
	รวม	73.450	340			

ผลการเปรียบเทียบระดับความสุขของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามคุณลักษณะด้านประเภทของบุคลากร

ความสุขในการปฏิบัติงาน	บุคลากรสุขภาพ		บุคลากรทั่วไป		t	Sig.
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านความพึงพอใจในชีวิต	3.63	.624	3.33	.587	4.698	.767
2. ด้านความพึงพอใจในงาน	4.08	.537	3.85	.590	3.711	.206
3. ด้านอารมณ์ทางบวก	4.21	.678	3.99	.726	2.783	.574
4. ด้านอารมณ์ทางลบ	3.75	.648	3.59	.622	2.338	.728
รวม	3.92	.430	3.69	.468	4.642	.207

5. ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของความสุขในการทำงานต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ความสุขในการทำงาน (ตัวแปรอิสระ) ประกอบด้วย ด้านความพึงพอใจในชีวิต ด้านความพึงพอใจในงาน ด้านอารมณ์ทางบวก และด้านอารมณ์ทางลบ มีอิทธิพลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <.05 โดยด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจมากที่สุด คือ ด้านอารมณ์ทางลบ (Beta= 1.293) รองลงมา คือ ด้านความพึงพอใจในชีวิต (Beta= .384) ด้านความพึงพอใจในงาน (Beta= .255) และน้อยที่สุด คือ ด้านอารมณ์ทางบวก (Beta= .223) และองค์ประกอบดังกล่าวสามารถร่วมกันพยากรณ์สมรรถนะหลักหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ร้อยละ 51.3 (R^2= .513)

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized Coefficient		Standardized Coefficient	t	Sig.
	b	S.E.	β		
ค่าคงที่	1.365	.175	-	7.791	.000
ด้านความพึงพอใจในชีวิต (X_1)	.321	.070	.384	4.588	.000
ด้านความพึงพอใจในงาน (X_2)	.230	.093	.255	2.455	.015
ด้านอารมณ์ทางบวก (X_3)	.182	.061	.223	2.987	.003
ด้านอารมณ์ทางลบ (X_4)	1.446	.183	1.293	7.896	.000
R^2 = .513, F-Value = 90.570, Sig F=.000***					

อภิปรายผล

1. ระดับความสุขในการทำงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวม บุคลากรที่ทำงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านอารมณ์ทางบวก ($\bar{x}$ = 4.09) ด้านความพึงพอใจในงาน ($\bar{x}$ = 3.95) และด้านอารมณ์ทางลบ ($\bar{x}$ = 3.67) และด้านความพึงพอใจในชีวิต อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.47) ตามลำดับ สอดคล้องกับความสุขในการทำงานของบุคลากรมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ อภิชาต นิลภาทย์ (2556) ได้ทำการศึกษาความสุขในการทำงานกับสมรรถนะข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตบางพลัด ผลการศึกษาพบว่า ความสุขในการทำงานของข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตบางพลัดโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามี 2 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด คือความพึงพอใจในงานและอารมณ์ทางบวก และอีก 2 ด้านอยู่ในระดับมาก คือความพึงพอใจในชีวิตและอารมณ์ทางลบในระดับต่ำ

2. ระดับสมรรถนะหลักของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.17) พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการยึดมั่นในความถูกต้อง ชอบธรรมและจริยธรรม ($\bar{x}$ = 4.26) ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{x}$ = 4.24) ด้านการบริการที่ดี($\bar{x}$ = 4.23) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{x}$ = 4.05) และด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ ($\bar{x}$ = 4.04) ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ เจือไธสง (2555) ได้ทำการศึกษาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะในการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านจริยธรรมและด้านการทำงานเป็นทีม อยู่

ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ และด้านการบริการที่ดี ตามลำดับ

3. เปรียบเทียบระดับความสุขในการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามคุณลักษณะส่วนบุคคล โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรังรอง ลาวัณย์ศิริ และเชี่ยวชาญ อาศุวัฒนกูล (2555) ได้ทำการศึกษาความสุขกับสมรรถนะในการทำงานของบุคลากรในส่วนกลางของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรในส่วนกลางของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันจะมีความสุขในการทำงานแตกต่างกัน

4. ผลการวิจัยพบว่าอิทธิพลของความสุขในการทำงานต่อสมรรถนะหลักหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ความสุขในการทำงาน (ตัวแปรอิสระ) ประกอบด้วย ความพึงพอใจในชีวิต ความพึงพอใจในงาน อารมณ์ทางบวก และอารมณ์ทางลบ มีอิทธิพลต่อสมรรถนะหลักหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ <.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล แสวงผล (2554) ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในการทำงานของบุคลากร คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในการทำงานนั้น มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความสุขในการทำงานที่เกิดกับบุคลากร คือเมื่อปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในการทำงานเพิ่มขึ้น จะทำให้ความสุขในการทำงานของบุคลากรเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไป

1. โรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรเสริมสร้างความพึงพอใจให้แก่บุคลากรในด้านต่างๆ เช่น ค่าตอบแทนที่เพียงพอและเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน สวัสดิการ ความสมดุลของเวลาระหว่างปฏิบัติงานและครอบครัว การโยกย้ายงาน ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน รวมถึงความเหมาะสมและเพียงพอของอุปกรณ์หรือเครื่องมือในการทำงาน

2. โรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรเสริมสร้างความสุขในการทำงานให้แก่กลุ่มบุคลากรที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี, กลุ่มบุคลากรที่มีอายุ 31 – 45 ปี กลุ่มบุคคลที่มีประสบการณ์การทำงานไม่เกิน 20 ปี, กลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 20,000 บาท, กลุ่มพนักงานกระทรวงสาธารณสุข ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว

3. โรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรเสริมสร้างความสุขในการทำงานโดยการปรับปรุงและพัฒนาเชิงบูรณาการใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านความพึงพอใจในชีวิต 2) ด้านความพึงพอใจในงาน 3) ด้านอารมณ์ทางบวก 4) ด้านอารมณ์ทางลบ

4. ผู้บริหารโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรหาแนวทางในการส่งเสริมและผลักดันให้เกิดความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน โดยมีการกำหนดเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจนและบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย และให้การสนับสนุนการพัฒนาตนเองเพื่อสร้างความก้าวหน้า เกิดความสมหวังกับเป้าหมายในชีวิตที่กำหนดและการได้รับโอกาสเพื่อให้ได้รับตำแหน่งที่สูงขึ้น และผู้บริหารควรสนับสนุนการจัดการสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการทำงาน เพื่อให้บุคลากรทำงานได้อย่างมีความสุข เกิดผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพต่อองค์กรมากขึ้น

5. ควรมีการจัดโครงการหรือกิจกรรมพัฒนาให้เกิดความสุขในการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมอารมณ์ทางบวก เกิดความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในงาน โดยเน้นเพื่อพัฒนาสุขภาพที่ดีของบุคลากร โดยมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข เช่น การฝึกอบรม ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และสร้างสำนึกที่ดี เกิดอารมณ์ทางบวกเพิ่มขึ้น

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553). คู่มือการกำหนดสมรรถนะในราชการพลเรือน: คู่มือสมรรถนะหลัก. กรุงเทพฯ: บริษัท ประชุมช่าง จำกัด.

จงจิต เลิศวิบูลย์มงคล. (2546). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงานแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิตติญา ศิริจันทพันธ์. (2559). สมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

เนตรสวรรค์ จินตนาวลี. (2553). ความสุขในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาล จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นฤมล แสวงผล. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในการทำงานของบุคลากรคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ประพนธ์ ผาสุกยืด. (2553). Happy Workplace - สวรรค์ในที่ทำงาน. ค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม 2563, ออนไลน์) http://gotoknow.org/ blog/beyondkm/58183.

ปิยอร ลีระเติมพงษ์. (2552). ความสุขในการทำงานของพยาบาล งานการพยาบาลศัลยศาสตร์ และศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์โรงพยาบาลศิริราช. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิรังรอง ลาวัณย์ศิริ และเชี่ยวชาญ อาศุวัฒนกูล. (2555). ความสุขกับสมรรถนะในการทำงานของบุคลากรในส่วนกลางของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.). วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน.

ศิริรัตน์ เจือไธสง. (2555). สมรรถนะในการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

อัมพรรณ ตั้งวศินธรรม. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการทำงานกับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อภิชาต นิลภาทย์. (2556). ความสุขในการทำงานกับสมรรถนะข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตบางพลัด. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Diener, E. (2003). Suvjective Well-being. Psychological Bulletin, 95(3), 542-575.

McClelland, D. C. (1973). Testing for Competence Rather Than for Intelligence. American Psychologist. 28 (1), 1-14.

Yamane, T. (1973). Statistics : An Introductory Analysis. New York: Harper and Row.

แรงจูงใจในการทำงานที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

Work Motivation Affecting Organizational Commitment Towards of the Promotion Center Members Ban Kut Na Kham Arts and Crafts Charoen Sin District Sakon Nakhon Province

ปฏิมากร ทิพเลิศ*
ชาติชัย อุดมกิจมงคล**
จิตติ กิตติเลิศไพศาล***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการทำงาน และความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลของแรงจูงใจในการทำงาน ที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม 4) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ สมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร จำนวน 197 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มา ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) แรงจูงใจในการทำงานของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.98) และความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.19) 2) ผลเปรียบเทียบระดับความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านระยะเวลาในการเป็นสมาชิก พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพสมรส พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน 3) แรงจูงใจในการทำงาน ด้านความสัมพันธ์ของผู้ร่วมงานในการปฏิบัติงาน (β=.373) ด้านการยอมรับนับถือ (β=.314) ด้านสภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงาน (β =.277) ด้านความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติ (β=.190) และด้านค่าตอบแทนและรายได้ (β =.129) มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์=.620 โดยสามารถร่วมกันทำนายความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม ได้ร้อยละ 62.00 4) แนวทางในการพัฒนาแรงจูงใจในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม ได้แก่ ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม ควรเสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงาน และความผูกพันต่อองค์การ ให้แก่สมาชิก ให้มีความมั่นใจในอนาคตการทำงานที่องค์การแห่งนี้ โดยการสร้างแรงจูงใจทั้งในด้านค่าตอบแทน และโอกาสความก้าวหน้าในการทำงาน รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงาน จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ และปริมาณ ให้เหมาะสมเพียงพอกับการทำงาน

* นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
** ผู้ช่วยศาสตราจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
*** รองช่วยศาสตราจารย์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำสำคัญ : แรงจูงใจ,ความผูกพันต่อองค์กร,ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม

Abstract

The purposes of this study included the following: 1) to investigate the level of work motivation and organizational commitment of the members of Kut Na Kham Arts and Crafts Support Center, 2) to compare the organizational commitment levels of the members of Kut Na Kham Arts and Crafts Support Center on the basis of their personal traits, 3) to examine the influences of work motivation on the organizational commitment of the members of Kut Na Kham Arts and Crafts Support Center, and 4) to explore and gain guidelines on developing the organizational commitment of the members of Kut Na Kham Arts and Crafts Support Center. Obtained through simple random sampling, the samples consisted of 197 members of Kut Na Kham Arts and Crafts Support Center. A questionnaire was used as an instrument for data collection and statistics employed for data analysis incorporated frequency, percentage, mean, standard deviation, t – test, One – way ANOVA, and Multiple Linear Regression Analysis.

The study revealed these results: 1) Work motivation of the members of Kut Na Kham Arts and Crafts Support Center, as a whole, was at the high level ($\overline{X}$ =3.98). Likewise, their organizational commitment, as a whole, was at the high level ($\overline{X}$ =4.19). 2)Comparing the organizational commitment of the members of Kut Na Kham Arts and Crafts Support Center, Charoensilp District, Sakon Nakhon Province, it was found that the members whose length/duration of their membership differed significantly had varied organizational commitment at .05 statistical level. However, the members with different genders, ages, educational backgrounds and marital statuses did not have varied organizational commitment at .05 statistical level of significance. 3) Regarding work motivation, it was found that the co-workers' relations to perform their jobs (β=.373), respectability (β=.314), office environment (β =.277), responsibility for the jobs (β=.190), extra pays and incomes (β =.129) significantly influenced on the organizational commitment of the members of Kut Na Kham Arts and Crafts Support Center, Charoensilp District, Sakon Nakhon Province at .05 statistical level with the predictive power of .620. These elements altogether could be used to correctly predict the organizational commitment of the members of Kut Na Kham Arts and Crafts Support Center, Charoensilp District, Sakon Nakhon Province 62%. 4) These guidelines were given for developing work motivation and the organizational commitment of the members of Kut Na Kham Arts and Crafts Support Center, Charoensilp District, Sakon Nakhon Province: the Center should promote work motivation and the organizational commitment of the Center's members by boosting their confidence in their future of working for this organization with incentives such as better pays and opportunity to professional progress; suitable office environment, and good facilities, tools, or materials should be qualitatively and sufficiently provided.

Keywords: Motivation, organizational commitment, Kut Na Kham Arts and Crafts Support Center

บทนำ

การบริหารงานในองค์การโดยทั่วไป ประกอบด้วยทรัพยากรการบริหารที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์และเครื่องจักรกล (Materials and Machines) และการจัดการ (Management) โดยที่ทรัพยากรเหล่านี้จะมีอยู่ในแต่ละองค์การในปริมาณที่จำกัดแตกต่างกัน โดยธรรมชาติแล้วทรัพยากรที่มีความสำคัญที่สุดในทรัพยากรทั้ง 4 คือ คนหรือทรัพยากรมนุษย์ เพราะคนหรือมนุษย์มีสติปัญญามีความสามารถและมีศักยภาพในการใช้ปัจจัยอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพปลอดภัยและบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การที่ตั้งไว้ การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์จะมีส่วนสำคัญในการผลักดันให้องค์การมีพัฒนาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมให้องค์การประสบความสำเร็จในการดำเนินงานในอนาคต โดยเฉพาะในสถานการณ์ในปัจจุบันที่แต่ละองค์การต่างก็ให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์มากขึ้น เนื่องจากการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์เป็นงานที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับกิจกรรมขององค์การ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ทุกกิจกรรมขององค์การสามารถดำเนินงานอย่างมี (กมลวรรณ มั่งนุ้ย, 2553)

ความผูกพันของบุคลากร (Employee engagement) เป็นทัศนคติของบุคลากร ทั้งที่แสดงออกถึงความคิด ความรู้สึก การรับรู้ และการเรียนรู้ของพนักงาน ที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์และความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อองค์การ บุคลากรที่มีความผูกพันต่อองค์การจะมีพฤติกรรมการตระหนักถึงความสำคัญและมีแรงบันดาลใจต่อบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของตนที่มีต่อพฤติกรรมการทำงานในเชิงพัฒนา และจะมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลซึ่งช่วยทำให้เกิดความร่วมคิด ร่วมใจ และความร่วมมือ ซึ่งกันและกัน เพื่อการสร้างสรรค์ ปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน โดยส่งผลต่อผลิตภาพและคุณภาพขององค์การ บุคลากรทุกส่วนในองค์การ มีบทบาทหน้าที่ในการสร้าง พัฒนา และรักษาสัมพันธภาพที่ดีซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างสรรค์ความผูกพันของพนักงานให้มีต่อองค์การ บุคลากรทุกคนที่มีความพึงพอใจในการทำงาน (Job satisfaction) และความสุขในการทำงานนั้นใช่ว่าจะมีความผูกพันกับองค์การ (Organizational engagement) เสมอไป ดังนั้น การสร้างความผูกพันของบุคลากร (Employee engagement) จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยทำให้บุคลากรเกิดความผูกพันกับองค์การได้ (ณัช อุษาคณารักษ์, 2554) แรงจูงใจในการทำงานถือเป็นสิ่งที่สำคัญในการปฏิบัติงาน หากผู้ปฏิบัติงานมีแรงจูงใจใจที่ดีย่อมมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ ส่งผลให้มีการอุทิศตนและทุ่มเทในการปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติงานย่อมดีและบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร แต่ในทางตรงข้ามหากผู้ปฏิบัติงานไม่มีแรงจูงใจ ไม่อุทิศตนและทุ่มเทตามที่ควรจะเป็น ผลการปฏิบัติงานก็ไม่อาจบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้ จากความสำคัญดังกล่าว จึงได้มีนักวิชาการให้ความสำคัญและศึกษาไว้อย่างมากมาย เช่น ทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก โดยทฤษฎีนี้สามารถอธิบายแรงจูงใจเบื้องต้นในการทำงานจะต้องประกอบไปด้วยปัจจัยพื้นฐานที่จะเป็นผลกระทบกับการทำงาน ผู้บริหารและองค์กรจะต้องคำนึงถึงปัจจัยที่จะตอบสนองความต้องการของคนในองค์กรเพื่อให้คนในองค์กรจงรักภักดีและทุ่มเทให้กับงาน อันจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามมา ได้แก่ ลักษณะงาน เงินเดือนและสวัสดิการ โอกาสความก้าวหน้าในงานความสัมพันธ์กับบุคคลในหน่วยงาน การจัดการและการบริหารองค์กร และสภาพแวดล้อมในการทำงาน สถานะของอาชีพ สภาพการทำงาน ความเป็นอยู่ส่วนตัว ความมั่นคงในงาน วิธีการปกครองบังคับบัญชา ความสำเร็จ ในการทำงานของบุคคล การได้รับการยอมรับนับถือ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และบุคคลากรก็จะมีความจงรักภักดีและผูกพันต่อองค์การ บุคคลที่มีความผูกพันต่อองค์การสูง จะมีความพยายามอย่างมากในการทำงาน มีความทุ่มเทในการทำงาน รวมไปถึงพฤติกรรมนอกเหนือบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยตรง ซึ่งบุคคลที่ผูกพันต่อองค์การจะยินดีทำเพื่อองค์การโดยไม่หวังผลตอบแทน และบุคคลที่มีความผูกพันต่อองค์การสูงจะปฏิบัติมุ่งสู่เป้าหมายขององค์การ (สมคิด บางโม, 2557)

ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพแห่งนี้ตั้งอยู่ที่บ้านกุดนาขาม ตำบลเจริญศิลป์ กิ่งอำเภอ เจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ศูนย์ศิลปาชีพแห่งนี้เริ่มมาจากการที่ราษฎรบ้านกุดนาขาม ร้องทุกข์ว่าที่ดินบริเวณนี้เพาะปลูกไม่ได้ผล เพราะฤดูฝนน้ำท่วม ส่วนฤดูแล้งน้ำก็แห้งหมด จนราษฎรในหมู่บ้านต้องอพยพไปทำงานรับจ้างในจังหวัดอื่น ๆ จึงขอพระราชทานพระมหากรุณา

ให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสนับสนุนการสร้างอ่างเก็บน้ำขึ้นที่หัวยนกเค้าอันเป็นแหล่ง น้ำดื่มน้ำใช้ของราษฎร ห่างจากหมู่บ้านราว 5 กิโลเมตร ศูนย์ศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม มีกิจกรรมต่างๆ ภายในศูนย์ศิลปาชีพทั้งหมด 18 แผนก โดยมีสมาชิกในศูนย์ศิลปาชีพ จำนวน 282 คน จากสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ที่ส่งผลต่อยอดการจำหน่ายสินค้าและรายได้ของสมาชิกที่ลดลง ทำให้มีการปรับเปลี่ยนนโยบาย รูปแบบการบริหาร โครงสร้างองค์กรของศูนย์ศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม ที่จำเป็นต้องปรับตัวให้สามารถปฏิบัติงานภายใต้นโยบายและการบริหารที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งส่งผลทั้งในด้านบวกและด้านลบ ถ้าหากว่าสมาชิกสามารถปรับตัวในด้านบวก ก็จะเกิดขึ้นผลดีต่อองค์กรแต่บางครั้งการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วเกินไปส่งผลในด้านลบ คือ สมาชิกจะทำงานโดยที่ไม่ได้ผูกพันและรู้สึกจงรักภักดีต่อองค์กร ความพึงพอใจในการทำงานก็จะลดลงเรื่อย ๆ ซึ่งถ้ามีโอกาสที่ดีกว่าสมาชิกอาจจะลาออก โยกย้าย ไปทำงานที่มีโอกาสก้าวหน้าในด้านการทำงาน รายได้ การยอมรับ รวมถึงสังคมความเป็นอยู่ที่ดีกว่า (ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม, 2561)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าการศึกษาถึง อิทธิพลของแรงจูงใจในการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง โดยผู้วิจัยได้มุ่งทำการศึกษาว่า ความผูกพันในองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร แตกต่างกันหรือไม่เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล และศึกษาว่าแรงจูงใจในการทำงาน ว่ามีอิทธิพลต่อความผูกพันในองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร หรือไม่ ส่งผลต่อกันอย่างไรซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ในการนำข้อมูลนี้ใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างความผูกพันต่อองค์การของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ให้มากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน และสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ช่วยส่งเสริมให้บุคลากรมีขวัญกำลังใจ มีความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน มีความพึงพอใจสูงสุดต่อการทำงาน และมีจิตสำนึกรักองค์การ อันจะนำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงานตลอดจนเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์การต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการทำงาน และความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของแรงจูงใจในการทำงาน ที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

4. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร จำนวน 418 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร จำนวน 197 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการใช้ตารางที่สำเร็จรูปคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ R.V. Krejcie D.W. Morgan และจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 แรงจูงใจในการทำงานของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ความผูกพันต่อองค์กร ของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไป เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (*Open-ended* Form)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ที่เป็นประชากรกลุ่มเป้าหมาย

3.2 ส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ที่เกี่ยวข้องพร้อมชี้แจงรายละเอียด ความมุ่งหมายของการออกแบบสอบถามนี้ เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันในการตอบแบบสอบถาม

3.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและการลงพื้นที่จริง เพื่อนำแบบสอบถามไปแจกแก่ประชากรกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 197 คน

3.4 ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำแบบสอบถามไปประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

4.1 การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่านทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หลังจากนั้นนำมาหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยเลือกข้อที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 ส่วนข้อใดมีค่าน้อยกว่า 0.5 ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยได้ค่า IOC เฉลี่ย 1.00

4.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจำนวน 30 ชุด จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Alpha – Coefficient) ด้วยวิธีการของ Cronbach ทั้งนี้ทำการวิเคราะห์แบบสอบถามด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามภาพรวมทั้งฉบับ เท่ากับ .78

4.3 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) โดยใช้วิธีการหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) คิดข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.361 ขึ้นไปอ โดยค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามภาพรวมทั้งฉบับ อยู่ระหว่าง 0.389-0.869

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

5. นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนแล้วนำมาลงรหัสเลข (Code) ตามเกณฑ์ของเครื่องมือแต่ละส่วน

5.2 นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วมาบันทึกลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อประมวลผลข้อมูลที่ได้จัดเก็บและคำวณหาค่าทางสถิติแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามวิจัยและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยนำเสนอผลในรูปแบบตารางที่ประกอบความเรียงและนำผลการศึกษาที่วิเคราะห์ได้มาสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและเขียนข้อเสนอแนะ

5.3 ลักษณะการวิเคราะห์ข้อมูล

5.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และแจกแจงความถี่ (Frequencies)

5.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงาน ของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติระดับค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กร ของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติระดับค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร แตกต่างกันตามคุณลักษณะส่วนบุคคล โดยใช้สถิติค่า t ชนิด One Sample t-test และ F-test ชนิดการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

5.3.5 การวิเคราะห์อิทธิพลของแรงจูงใจในการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3.5 การวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไป จากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

การหาแนวทางในการพัฒนาแรงจูงใจในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

จากผลการวิจัยระดับแรงจูงใจในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม ในทุก ๆ ด้าน ถ้าพบว่า ระดับแรงจูงใจในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม ผู้วิจัยจะนำมาหาแนวทางในการพัฒนาแรงจูงใจในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน แล้วผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดกลุ่มประเด็นนำเสนอเชิงพรรณนา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับแรงจูงใจในการทำงานของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับแรงจูงใจในการทำงานของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม

ด้านที่	แรงจูงใจในการทำงาน	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1	ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน	4.28	0.55	มาก
2	การยอมรับนับถือ	4.10	0.69	มาก
3	ลักษณะของงานที่ได้รับมอบหมาย	4.25	0.60	มาก
4	ความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติ	4.24	0.54	มาก
5	ความก้าวหน้าในสายงาน	3.80	0.84	มาก
6	ความสัมพันธ์ของผู้ร่วมงานในการปฏิบัติงาน	4.17	0.65	มาก
7	ค่าตอบแทนและรายได้	3.04	0.87	ปานกลาง
8	สภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงาน	3.89	0.63	มาก
รวม		3.98	0.52	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า แรงจูงใจในการทำงานของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.98) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ($\overline{X}$ =4.28) รองลงมาคือ ด้านลักษณะของงานที่ได้รับมอบหมาย ($\overline{X}$ =4.25) ด้านความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติ ($\overline{X}$ = 4.24) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านค่าตอบแทนและรายได้ ($\overline{X}$ =3.04)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม

ด้านที่	ความผูกพันต่อองค์กร	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1	ความเชื่อมั่นอย่างสูง ในการยอมรับเป้าหมาย และค่านิยมขององค์กร	3.91	0.66	มาก
2	ความเต็มใจ ทุ่มเท ความพยายามอย่างเต็มที่เพื่อประโยชน์ขององค์กร	4.28	0.66	มาก
3	ความต้องการอย่างแรงกล้าในการคงไว้ซึ่งการเป็นสมาชิกภาพในองค์กร	4.38	0.61	มาก
รวม		4.19	0.57	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.19) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความผูกพันต่อองค์กรในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความต้องการอย่างแรงกล้าในการคงไว้ซึ่งการเป็นสมาชิกภาพในองค์กร ($\overline{X}$ =4.38) รองลงมาคือ ความเต็มใจ ทุ่มเท ความพยายามอย่างเต็มที่เพื่อประโยชน์ขององค์กร ($\overline{X}$ =4.28) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความเชื่อมั่นอย่างสูง ในการยอมรับเป้าหมาย และค่านิยมขององค์กร ($\overline{X}$ =3.91)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพ บ้านกุดนาขาม ตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ

ความผูกพันต่อองค์กร		ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)		t	Sig.
		ชาย (50 คน)	หญิง (147 คน)		
1	ความเชื่อมั่นอย่างสูง ในการยอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร	3.89	3.94	.518	.605
2	ความเต็มใจ ทุ่มเท ความพยายามอย่างเต็มที่เพื่อประโยชน์ขององค์กร	4.35	4.32	.287	.775
3	ความต้องการอย่างแรงกล้าในการคงไว้ซึ่งการเป็นสมาชิกภาพในองค์กร	4.45	4.43	.292	.771
รวม		4.23	4.23	.003	.997

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ โดยใช้ค่า t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่า ความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม ทั้งในภาพรวม และรายด้าน ทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพ บ้านกุดนาขาม ตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

คุณลักษณะส่วนบุคคล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	1.750	3	.583	1.750	.157
	ภายในกลุ่ม	92.685	278	.333		
	รวม	94.434	281			
ระดับการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.355	4	.339	1.008	.404
	ภายในกลุ่ม	93.079	277	.336		
	รวม	94.434	281			
สถานภาพสมรส	ระหว่างกลุ่ม	1.831	2	.916	2.759	.065
	ภายในกลุ่ม	92.603	279	.332		
	รวม	94.434	281			
ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก	ระหว่างกลุ่ม	3.303	3	1.101	3.359	.019*
	ภายในกลุ่ม	91.131	278	.328		
	รวม	94.434	281			

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพสมรส โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่า ความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขามในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านระยะเวลาในการเป็นสมาชิก พบว่า ความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสมาชิกที่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิก 6-10 ปี และมากกว่า 60 ปี มีความความผูกพันต่อองค์กร สูงที่สุด ส่วนสมาชิกที่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิก 11-15 ปี มีความความผูกพันต่อองค์กร ต่ำที่สุด

5. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) อิทธิพลของแรงจูงใจในการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของแรงจูงใจในการทำงาน ที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม

ตัวแปรพยากรณ์	B	Std.error	(β)	t	P-value	Collinearity	
						Tolerance	VIF
(Constant)	.683	.257		2.654	.009		
ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน (MOT_1)	.046	.071	.044	.649	.517	.396	2.523
การยอมรับนับถือ (MOT_2)	.262	.077	.314	3.387	.001*	.240	4.174
ลักษณะของงานที่ได้รับมอบหมาย (MOT_3)	.126	.106	.131	1.185	.238	.180	5.565
ความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติ (MOT_4)	.202	.081	.190	2.497	.013*	.324	3.082
ความก้าวหน้าในสายงาน (MOT_5)	.083	.048	.122	1.735	.084	.346	2.886
ความสัมพันธ์ของผู้ร่วมงานในการปฏิบัติงาน (MOT_6)	.331	.073	.373	4.545	.000*	.297	3.365
ค่าตอบแทนและรายได้ (MOT_7)	.085	.038	.129	2.215	.028*	.570	1.754
สภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงาน (MOT_8)	.253	.056	.277	4.516	.000*	.512	1.954
R=797, $R^{2=}$.635, $R^{2Adj=}$.620, F=40.905, Sig.=.000***							

จากตารางที่ 5 พบว่า แรงจูงใจในการทำงานของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม ด้านความสัมพันธ์ของผู้ร่วมงานในการปฏิบัติงาน (MOT_6) (β=.373) ด้านการยอมรับนับถือ (MOT_2) (β=.314) ด้านสภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงาน (MOT_8) (β=.277) ด้านความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติ (MOT_4) (β=.190) และด้านค่าตอบแทนและรายได้ (MOT_7) (β=.129) มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ = .620 โดยสามารถร่วมกันทำนายความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 62.00 ส่วนแรงจูงใจในการทำงานด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน (MOT_1) ด้านลักษณะของงานที่ได้รับมอบหมาย (MOT_3) และด้านความก้าวหน้าในสายงาน (MOT_5) ไม่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

6. แนวทางในการพัฒนาแรงจูงใจในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม ได้แก่ ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม ควรเสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงาน และความผูกพันต่อองค์การ ให้แก่สมาชิก ให้มีความมั่นใจในอนาคตการทำงานที่องค์การแห่งนี้ โดยการสร้างแรงจูงใจทั้งในด้านค่าตอบแทนและโอกาสความก้าวหน้าในการทำงาน รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงาน จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ และปริมาณ ให้เหมาะสมเพียงพอกับการทำงาน ควรพัฒนาสมาชิกให้มีความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในทุก ๆ ด้านโดยเฉพาะการเพิ่มผลผลิตให้กับผลิตภัณฑ์สินค้า และควรเพิ่มค่าตอบแทนให้มากขึ้นกว่าเดิม ให้สอดคล้องกับค่าครองชีพในปัจจุบัน

อภิปรายผล

1. ผลการการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบระดับความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม ในภาพรวม ตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านระยะเวลาในการเป็นสมาชิก พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสมาชิกที่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิก 6-10 ปี และมากกว่า 60 ปี มีความความผูกพันต่อองค์กร สูงที่สุด ส่วนสมาชิกที่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิก 11-15 ปี มีความผูกพันต่อองค์กรต่ำที่สุด เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ พบว่า ความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม ทั้งในภาพรวม และรายด้าน ทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกันที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม ส่วนใหญ่มีพื้นฐานการดำเนินชีวิตที่คล้ายๆ กัน บุคลากรส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่ หรือในละแวกใกล้เคียงกับพื้นที่ของศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม จึงทำให้มีความผูกพันต่อองค์การอยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม ส่วนใหญ่มีความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงานและเป็นสมาชิกของศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม ซึ่งเกิดขึ้นจากพระราชดำริของ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ทั้งสองพระองค์มักจะเสด็จทรงงานคู่กันอยู่เสมอ ๆ และถือกำเนิดขึ้นเป็น **“ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพ”** ที่มีอยู่ทั่วประเทศเช่นกัน โดยเป็นสถานที่ที่ส่งเสริมให้ชาวบ้านมีอาชีพเสริม จึงทำให้สมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม ทุกคนต่างก็มีความตั้งใจในการทำงาน มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีอุดมการณ์ในการทำงานเพื่อสร้างรายได้เสริมจากงานประจำ รวมทั้งเป็นการฝึกอาชีพ สร้างความชำนาญในงานฝีมือจนสามารถประกอบเป็นอาชีพหลักเลี้ยงตัวเองได้เป็นอย่างดี และเพื่อพัฒนาบ้านเมือง ชุมชน ให้เจริญก้าวหน้า มีความเต็มใจและตั้งใจทำงานอย่างเต็มที่ เต็มความสามารถตลอดเวลา มีความมุ่งมั่นที่ต้องการจะทำงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ สร้างผลการปฏิบัติงานที่ดีเพื่อความสำเร็จขององค์การ และพยายามผลักดันตนเองในการพัฒนาผลงานให้สูงขึ้น จึงทำให้ระดับความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม ทั้งในภาพรวม และรายด้าน ทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนรัฐ นาทอง (2556) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันในองค์กรของพนักงานธนาคารออมสินภาค 5 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานธนาคารออมสินภาค 5 ตัวแปรอายุแตกต่างกันจะมีผลต่อความผูกพันต่อองค์กร อย่างมีนัยทางสถิติ ส่วนตัวแปร ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน อัตราเงินเดือน ตำแหน่งงาน และสังกัด ไม่มีอิทธิพลต่อความผูกพันองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิติมา หลักทอง (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท ผลิตชิ้นส่วนอุตสาหกรรมยานยนต์แห่งหนึ่งในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า เพศ อายุ หน่วยงานที่สังกัด สถานภาพ ระดับการศึกษาของพนักงาน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน ส่วนรายได้ต่อเดือน ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ลักษณะของงานและประสบการณ์ในการทำงานของพนักงาน มีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของทองดำ พันยานุวง (2561) ที่ได้ทำการศึกษา ภาวะผู้นำ

การเปลี่ยนแปลงและแรงจูงใจในการทำงานที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กร กรณีศึกษาแผนกโยธาธิการและขนส่ง แขวงบอลิคำไซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการศึกษาความแตกต่างของความผูกพันต่อองค์กร ของบุคลากรแผนกโยธาธิการและขนส่ง แขวงบอลิคำไซ ตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการทำงาน และหน่วยงาน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่า ความผูกพันต่อองค์กร ของบุคลากรแผนกโยธาธิการและขนส่ง แขวงบอลิคำไซ ทั้งในภาพรวม และรายด้าน ทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

2. ผลการวิจัยจากการศึกษาอิทธิพลของแรงจูงใจในการทำงาน ที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร พบว่า แรงจูงใจในการทำงานของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม ด้านความสัมพันธ์ของผู้ร่วมงานในการปฏิบัติงาน (β=.373) ด้านการยอมรับนับถือ (β=.314) ด้านสภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงาน (β =.277) ด้านความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติ (β=.190) และด้านค่าตอบแทนและรายได้ (MOT_7) (β =.129) มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์=.620 โดยสามารถร่วมกันทำนายความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม ได้ร้อยละ 62.00

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า หากผู้ปฏิบัติงานมีแรงจูงใจที่ดีย่อมมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ ส่งผลให้มีการอุทิศตนและทุ่มเทในการปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติงานย่อมดีและบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร แต่ในทางตรงข้ามหากผู้ปฏิบัติงานไม่มีแรงจูงใจ ไม่อุทิศตนและทุ่มเทตามที่ควรจะเป็น ผลการปฏิบัติงานก็ไม่อาจบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้ เมื่อสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขามมีความสัมพันธ์ของผู้ร่วมงานในการปฏิบัติงาน ได้รับการยอมรับนับถือ อยู่สภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงานที่ดี มีความก้าวหน้าในสายงาน และมีความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติ ก็จะมีความจงรักภักดีและผูกพันต่อองค์การ บุคคลที่มีความผูกพันต่อองค์การสูง จะมีความพยายามอย่างมากในการทำงาน มีความทุ่มเทในการทำงาน รวมไปถึงพฤติกรรมนอกเหนือบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยตรง ส่วนแรงจูงใจในการทำงานด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน (MOT_1) ด้านลักษณะของงานที่ได้รับมอบหมาย และด้านความก้าวหน้าในสายงาน ไม่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม

ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณา อาวรณ์ (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา แรงจูงใจในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการรัฐสภา ระดับปฏิบัติงาน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผลการวิจัยพบว่า โดยข้าราชการรัฐสภาที่มีแรงจูงใจในการทำงานทั้งปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุนสูงจะมีความผูกพันต่อองค์กรสูงกว่าข้าราชการรัฐสภาที่มีแรงจูงใจในการทำงานปานกลางและต่ำทุกด้าน เมื่อพิจารณาจากขนาดค่า F ผลปรากฏว่าข้าราชการรัฐสภาที่มีแรงจูงใจในการทำงานแตกต่างกันมีความผูกพันต่อองค์กรแตกต่างกันโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านลักษณะของงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านเงินเดือนและผลตอบแทนด้านความมั่นคงในงาน ด้านความก้าวหน้าในงาน ด้านนโยบายและการบริหารงาน ด้านเทคนิคการควบคุมดูแล ด้านความรับผิดชอบในงาน ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความสำเร็จในงานและด้านการได้รับการยอมรับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิรินยา เสียงเลิศ (2558) ได้ทำการศึกษาอิทธิพลของแรงจูงใจในการทำงาน ความผูกพันต่อองค์กร ที่มีต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลดงมะไฟ ตำบลขมิ้น อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า อิทธิพลของแรงจูงใจในการทำงาน ความผูกพันต่อองค์กร ที่มีต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยมีค่าความสัมพันธ์ (R) เท่ากับ 0.825 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองดำ พันยานุวง (2563, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและแรงจูงใจในการทำงานที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กร กรณีศึกษาแผนกโยธาธิการและขนส่ง แขวงบอลิคำไซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และแรงจูงใจในการทำงาน มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์กร ของบุคลากรแผนกโยธาธิการและขนส่ง แขวงบอลิคำไซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 โดยมีค่าความสัมพันธ์ (R) เท่ากับ .889 ซึ่งภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (β_1=.842) และแรงจูงใจในการทำงาน (β_2=.865) สามารถร่วมกันทำนายความผูกพันต่อองค์กร ของบุคลากรแผนกโยธาธิการและขนส่ง แขวงบอลิคำไซ ได้ร้อยละ 79.10 ส่วนอีกร้อยละ 20.90 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

1) ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ควรเสริมสร้างและพัฒนาแรงจูงใจในการทำงานของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม ด้านค่าตอบแทนและรายได้ โดยดำเนินการเบิกจ่ายสวัสดิการอื่น ๆ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตร และค่าพาหนะ ให้ความเพียงพอ รวดเร็วและถูกต้องกับความเป็นจริงในปัจจุบัน และเพิ่มค่าตอบแทนนอกเวลาปฏิบัติงานให้มีความเหมาะสม โดยต้องดูจากงบประมาณ และความสามารถในการจ่ายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านความก้าวหน้าในสายงาน โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม รู้สึกว่ามีความก้าวหน้าในสายอาชีพ และควรมอบหมายงานที่ท้าทายความสามารถให้แก่สมาชิกฯ

2) ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ควรเสริมสร้างและพัฒนาความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม ด้านความเชื่อมั่นอย่างสูง ในการยอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร โดยควรมีการกำหนดเป้าหมาย ค่านิยมและวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน ให้สอดคล้องกับแนวคิดของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม

3) ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ควรเน้นให้ความสำคัญเกี่ยวกับเสริมสร้างและพัฒนาความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม ให้แก่ สมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขามที่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิก 11-15 ปี เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีความผูกพันต่อองค์กรต่ำกว่าสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขามที่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิก ในระดับอื่น ๆ

4) ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ควรเน้นและให้ความสำคัญเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงานของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม ด้านความสัมพันธ์ของผู้ร่วมงานในการปฏิบัติงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านสภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงาน ด้านความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติ และด้านค่าตอบแทนและรายได้ เนื่องจากเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม ตามลำดับ

5) ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ควรส่งเสริมการพัฒนาสมาชิกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ให้มีความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในทุก ๆ ด้านโดยเฉพาะการเพิ่มผลผลิตให้กับผลิตภัณฑ์สินค้า และควรเพิ่มค่าตอบแทนให้มากขึ้นกว่าเดิมให้สอดคล้องกับค่าครองชีพในปัจจุบัน

6) ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ควรเสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงานและความผูกพันต่อองค์การ ให้แก่สมาชิก ให้มีความมั่นใจในอนาคตการทำงานที่องค์การแห่งนี้ โดยการสร้างแรงจูงใจทั้งในด้านค่าตอบแทน และโอกาสความก้าวหน้าในการทำงาน รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงาน จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ และปริมาณ ให้เหมาะสมเพียงพอกับการทำงาน

เอกสารอ้างอิง

กมลวรรณ มั่งนุ้ย. (2553). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์การของพนักงานธนาคารกสิกรไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีพนักงานปฏิบัติงานสาขาในเขตกรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต กรุงเทพ: มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.

ฐิติมา หลักทอง. (2557). *ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท ผลิตชิ้นส่วนอุตสาหกรรมยานยนต์แห่งหนึ่งในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี.* งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ชลบุรี: วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ณัช อุษาคณารักษ์. (2554). ความผูกพันของพนักงาน. (ออนไลน์). *เข้าถึงได้จาก: http://www.hrcenter.co.th*

ทองดำ พันยานุวง. (2561). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและแรงจูงใจในการทำงานที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กร กรณีศึกษาแผนกโยธาธิการและขนส่ง แขวงบอลิคำไซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.* วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ธนรัฐ นาทอง. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันในองค์กรของพนักงานธนาคารออมสินภาค 5.* การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วรรณา อาวรณ์. (2556). *แรงจูงใจในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการรัฐสภา* ระดับปฏิบัติงาน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกริก.

ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม. (2561). *บรรยายสรุปศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม ประจำปี 2561.* สกลนคร: ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม.

สมคิด บางโม. (2557). *องค์การและการจัดการ.* พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.

สิรินยา เสียงเลิศ. (2558). *อิทธิพลของแรงจูงใจในการทำงาน ความผูกพันต่อองค์กร ที่มีต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลดงมะไฟ ตำบลขมิ้น อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร.* วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

Leadership Affecting Public Participation on Drug Prevention And Suppression Operations of Charoen Sin Police Station Sakon Nakorn Province

ร้อยตำรวจเอกกิตติพงษ์ แพงพา*

ละมัย ร่มเย็น**

จิตติ กิตติเลิศไพศาล***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ 2) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ 3) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล 4) เพื่อศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ 5) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร จำนวน 400 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1) ภาวะผู้นำของข้าราชการตำรวจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.77)

2) ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ =3.16)

3) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ ในภาพรวม เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และตำบลที่อาศัยอยู่ พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ในภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกัน

4) ภาวะผู้นำของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม (β=.416) ด้านความรู้และประสบการณ์ในวิชาชีพตำรวจ (β=.369) ด้านความรู้และทักษะในการบริหาร (β=.169) และด้านมนุษยสัมพันธ์และบุคลิกภาพ (β=.119) มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปราม

* นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** รองศาสตราจารย์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ ได้ร้อยละ 56.90

5) แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ ได้แก่ ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงการแก้ไขปัญหาและการป้องกันยาเสพติดในพื้นที่ ควรกระตุ้นเชิญชวน และเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันปราบปรามยาเสพติด และติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ควรจัดให้มีเวทีในระดับชุมชนเพื่อให้มีการอภิปรายเกี่ยวกับการการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดรวมทั้งสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ ควรจัดส่ง ควรจัดชุดตำรวจออกเยี่ยมเยียนประชาชนให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของหมู่บ้านอยู่เสมอ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, การมีส่วนร่วมของประชาชน, การดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

Abstract

The purposes of this study included the following: 1) to investigate Leadership of Police officer Charoen Sin Police Station 2) to investigate Public Participation on Drug Prevention And Suppression Operations of Charoen Sin 3) to compare Participation on Drug Prevention And Suppression Operations of Charoen Sin on the basis of different personal traits. 4) to study the influences of the Leadership on the Public Participation on Drug Prevention And Suppression Operations of Charoen Sin And 5) to examine and gain the guidelines on developing the Public Participation on Drug Prevention and Suppression Operations of Charoen Sin Police Station. The samples consisted of 400, population who resided in the area of Charoen Sin District Sakon Nakorn Province. Stratified Sampling, the questionnaire was used to collect the data and statistics employed for data nalysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t – test, One – way ANOVA, and Multiple Linear Regression Analysis.

The study revealed these results:

1) Leadership of Police officer as a whole was at the high level ($\overline{X}$ =3.77)

2) Public Participation on Drug Prevention and Suppression Operations of Charoen Sin Police Station as a whole was at the moderate level ($\overline{X}$ =3.16).

3) Overall participation of the people in the anti-drug operation of the Chareon Arts Police Station when classified by personal characteristics, gender, age, education level, occupation, average monthly income. And the sub-district where residents found that the participation of the people in the anti-drug operation of the Charoen Arts Police Station Sakon Nakhon Province in the whole there is no difference.

4) Leadership of the Police Service, Charoen Arts Police Station Morality and ethics (β=.416) Knowledge and experience in the police profession (β=.369) Knowledge and managerial skills (β=.169) and interpersonal and personality. (β=.119). Influence the participation of the people in the anti-drug operation of the Chareon Arts Police Station. With statistical significance at the .05 level, it was able to jointly predict the participation of people in the anti-drug operation of the Chareon Arts Police Station by 56.90%.

5) Guidelines for the development of public participation in drug prevention and suppression operations of the Chareon Arts Police Station are to increase public relations to make people aware of the problem solving and prevention of drugs in the area. Should encourage And provide opportunities for people in the area to participate in anti-drug operations And continuously monitor the performance A forum at the community level should be provided to discuss drug prevention and remediation. Including the civil arts police station, should send police uniforms to visit people to cover all villages and participate in various activities of the village at all times.

Keyword: Leadership Participation, Drug Prevention and Suppression Operations

บทนำ

ประเทศไทยประสบกับปัญหายาเสพติดมาเนิ่นนานทั้งในด้านการเป็นพื้นที่ผลิต เป็นพื้นที่การค้า เป็นพื้นที่แพร่ระบาด และเป็นทางผ่านยาเสพติด ปัจจุบันปัญหายาเสพติดได้แพร่ระบาดและขยายไปทั่วประเทศมากขึ้นและก่อให้เกิดปัญหาสังคมขึ้นมากมาย เป็นภัยร้ายแรงต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตส่งผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจบั่นทอนความเจริญของประเทศชาติ การป้องกันและการปราบปรามยาเสพติดมิได้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐเท่านั้น หากแต่เป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่จะต้องร่วมมือกัน ด้วยปัญหายาเสพติดเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อน มีความเกี่ยวข้องทั้งด้านชีววิทยา สุขภาพจิต อาชญากรรม การเมือง เศรษฐกิจและสังคม รัฐบาลจึงได้ให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมาอย่างต่อเนื่อง โดยเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2558 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.2558-2562 เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางการดำเนินงาน เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ ประสานการปฏิบัติ จัดสรรทรัพยากร และติดตามประเมินผลของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่าแม้ทุกรัฐบาลที่ผ่านมามีนโยบายที่จะแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมาอย่างต่อเนื่อง แต่ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดก็ยังไม่ลดลงกลับจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น จากสาเหตุดังกล่าวทำให้มีการทบทวนนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และส่วนหนึ่ง พบว่า เป็นการดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐแต่ฝ่ายเดียวเป็นส่วนใหญ่ ขาดการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ทำให้การแก้ไขปัญหาไม่รอบด้านนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วงหลังจะเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้ามาแก้ไขปัญหามากขึ้น ดูได้จากนโยบายและแนวคิดหลักของแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2558-2562 จะยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและก่อให้เกิดผลกระทบในทางที่ดีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน แก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่โดยกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคีที่เกี่ยวข้องในกระบวนการร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติการ ร่วมรับผลประโยชน์และร่วมประเมินผลแก้ปัญหาแบบองค์รวมอย่างเป็นระบบครบวงจร (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2558, หน้า 1)

การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหลักสากลที่ได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญและจำเป็นในสังคมประชาธิปไตย กฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกติกาสูงสุดของประเทศสะท้อนเจตนารมณ์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างชัดเจนรวมถึงการปฏิรูปการบริหารงานภาครัฐภายใต้แนวคิดการบริหารภาครัฐแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance) และแนวคิดธรรมาภิบาล (Good Governance) ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนมีกฎหมายหลายฉบับประกันสิทธิของประชาชนด้านการมีส่วนร่วมและกำหนดหน้าที่ของภาครัฐในการเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของ

ประชาชน พ.ศ.2548 นอกจากนั้นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการยังกำหนดเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้เช่นกัน (อรทัย ก๊กผล, 2552, หน้า 3) ในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติก็เช่นกันจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนเพราะมาตรการสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นสิ่งแรกที่ควรให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง คือ บทบาทของสถาบันทางสังคมไทยในระดับรากหญ้า ซึ่งประกอบด้วยสถาบันครอบครัว สถาบันชุมชน สถาบันโรงเรียน และสถาบันศาสนา เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เกิดประสิทธิผลอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือทุกภาคส่วนในสังคมไทยและต้องมีองค์ความรู้ทางวิชาการสนับสนุนการดำเนินงาน (กฤษฎา นาคประสิทธิ์, 2557, หน้า 3)

ปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญในการผลักดันนโยบายไปสู่การปฏิบัติของสถานีตำรวจให้ได้ผล รวมทั้งการดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดนั้นก็คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานีตำรวจนั่นเอง หากผู้นำหรือผู้บริหารของสถานีตำรวจขาดความกระตือรือร้น ขาดภาวะการเป็นผู้นำในการระดมสรรพกำลังของข้าราชการตำรวจในสถานีแล้วก็ยากที่จะประสบความสำเร็จได้ หรือถึงแม้ว่าหัวหน้าสถานีตำรวจจะมีความเป็นผู้นำในฐานะผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจในการสั่งการก็ตาม แต่การบังคับบัญชา การสั่งการย่อมต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ในการสั่งการ ในการบังคับบัญชาว่าจะทำอย่างไรให้ผู้ใต้บังคับบัญชายินดี มีความรู้สึก มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของในหน่วยงานนั้น หากผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนมีความรู้สึกร่วมแล้ว การทุ่มเทอุทิศตนในการทำงานก็จะเกิดขึ้น น่าจะประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพกว่าการบังคับควบคุม ดังนั้นผู้บริหารสถานีตำรวจ จึงเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารงานในระดับสถานีตำรวจ เพราะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างองค์การและข้าราชการตำรวจ อันจะทำให้องค์การประสบความสำเร็จ เพราะหากผู้บริหารสถานีตำรวจมีภาวะผู้นำ ย่อมสามารถสร้างความพึงพอใจแต่ผู้ร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา และจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการให้บริการของสถานีตำรวจ (จันทิวา โสมกลิ้ง, 2560, หน้า 7)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงได้ถือปฏิบัติมาโดยตลอดด้วยการกำหนดเป็นแผนงานและมาตรการในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมสร้างความคุ้มครองสวัสดิภาพของประชาชนโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมที่เน้นให้ตำรวจเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อประชาชนให้ประชาชนศรัทธาเลื่อมใสมีจิตใจรักตำรวจซึ่งนโยบายการบริหารราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 และแผนปฏิบัติราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้มีการกำหนดนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้เป็นหนึ่งในนโยบายหลักที่สำคัญของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2562, หน้า 25-26) สถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ได้รับนโยบายจากรัฐบาลให้เป็นผู้รับผิดชอบในการปราบปราม และดำเนินการเฝ้าระวังป้องกันผู้กระทำความผิดคดียาเสพติดอย่างเด็ดขาด เป็นหน่วยงานที่ต้องนำมาตรการตามนโยบายการบริหารราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 และแผนปฏิบัติราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ไปใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน ด้วยการมอบหมายให้ข้าราชการตำรวจต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยการมุ่งเสริมสร้างความเข้าใจอันดีและความไว้เนื้อเชื่อใจกันระหว่างข้าราชการตำรวจกับประชาชนเป็นสำคัญเสมอ กลุ่มผู้ใช้ยาเสพติด ได้แก่ ผู้มีอาชีพรับจ้าง ผู้มีอาชีพทำงานเกษตร (สถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์, 2562) ในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ตามนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีการจับกุมตามเป้าหมายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติหลายคดี ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา การจับกุมผู้ต้องหาที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของข้าราชการตำรวจแต่ละสถานี กว่าจะได้ผลงานการจับกุมมากมาย ต้องแลกมาด้วยความลำบาก มีความเสี่ยงที่จะสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน และยังประสบกับปัญหาในการดำเนินงานหลายประการไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากรไม่เพียงพอต่อการทำงาน เพราะผู้ค้าและผู้เสพมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นเหมือนยิ่งจับแต่ก็ยังมีผู้ค้ายาเสพติดอยู่ และการปราบปรามยาเสพติดต้องอาศัยหลายหน่วยงานในการทำงาน เพื่อทำลายโครงสร้างเกี่ยวกับยาเสพติดให้ลดลงจากเขตพื้นที่หรือให้หมดไป ผู้วิจัยในฐานะที่รับราชการและปฏิบัติหน้าที่ในสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ซึ่งมีหน้าที่ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและปัญหา

ยาเสพติด ตระหนักถึงการทำงานปราบปรามยาเสพติดให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการ เช่น นโยบายของผู้บังคับบัญชา วัสดุ อุปกรณ์การทำงาน งบประมาณ ยานพาหนะ รวมไปถึงความร่วมมือของประชาชน และผู้วิจัยเป็นข้าราชตำรวจในสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ซึ่งเป็นสถานีตำรวจแห่งหนึ่งในจังหวัดสกลนคร เคยปฏิบัติงานด้านป้องกันและปรามปรามยาเสพติด จึงมีความสนใจจะศึกษาภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร เพื่อค้นหาว่าภาวะผู้นำของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับใด และนำผลการศึกษามาปรับปรุงการวิธีทำงานให้ทันสมัยกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม รวมทั้งเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้ดีขึ้น และเพื่อแสวงหามาตรการและแนวทางในการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้โทษในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร
3. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล
4. เพื่อศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร
5. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร จำนวน 42,375 คน (สำนักทะเบียนราษฎร ที่ทำการปกครองอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร จำนวน 400 คน การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการคำนวณจากสูตรของยามาเน่ (Yamane,1973, p.127 อ้างถึงใน อรุณ จิรวัฒน์กุล, 2557, หน้า 26) และทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร แบบสอบถามเป็นปลายเปิด (*Open-ended* Form)

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หลังจากนั้นนำมาหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยเลือกข้อที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 ส่วนข้อใดมีค่าน้อยกว่า 0.5 ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยได้ค่า IOC เฉลี่ย 1.00

2. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจำนวน 30 ชุด หลังจากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Alpha – Coefficient) ด้วยวิธีการของ Cronbach ทั้งนี้ทำการวิเคราะห์แบบสอบถามด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามภาพรวมทั้งฉบับ เท่ากับ .756

3. การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) โดยใช้วิธีการหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) คิดข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.361 ขึ้นไปอ โดยค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามภาพรวมทั้งฉบับ อยู่ระหว่าง 0.376-0.811

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงกำนันทุกตำบล เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร จำนวน 400 คน

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและการลงพื้นที่จริง เพื่อนำแบบสอบถามไปแจกแก่กลุ่มตัวอย่าง ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียด ความมุ่งหมายของการออกแบบสอบถาม

3. ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำแบบสอบถามไปประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูล โดยใช้สถิติที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพรรณนาข้อค้นพบจากการวิจัย และทดสอบสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่

2.1 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ชนิดการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe)

2.2 เพื่อศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

2.2.1 ในเบื้องต้นจะทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรในตัวแบบที่ใช้ในการศึกษาเพื่อป้องกันการเกิด Multicollinearity โดยการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

2.2.2 การศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การศึกษาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน พิจารณาเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์จังหวัดสกลนคร เมื่อได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จัดกลุ่มประเด็นนำเสนอเชิงพรรณนา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

ด้านที่	ภาวะผู้นำของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจ	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1	ด้านความรู้และประสบการณ์ในวิชาชีพตำรวจ	3.96	0.43	มาก
2	ด้านมนุษยสัมพันธ์และบุคลิกภาพ	3.78	0.62	มาก
3	ด้านความรู้และทักษะในการบริหาร	3.80	0.47	มาก
4	ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	3.48	0.79	ปานกลาง
ภาพรวม		3.77	0.39	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.77) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความรู้และประสบการณ์ในวิชาชีพตำรวจ ($\overline{X}$ =3.96) มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านความรู้และทักษะในการบริหาร ($\overline{X}$ =3.80) มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ($\overline{X}$ =3.48) มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวม

ด้านที่	การมีส่วนร่วมของประชาชน	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.19	1.08	ปานกลาง
2	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	3.07	1.02	ปานกลาง
3	การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.35	1.01	ปานกลาง
4	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.08	0.85	ปานกลาง
ภาพรวม		3.16	0.63	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ =3.16) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ($\overline{X}$ =3.35) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\overline{X}$ =3.19) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\overline{X}$ =3.08) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\overline{X}$ =3.07)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ ตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด		ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)		t	Sig.
		ชาย (219 คน)	หญิง (181 คน)		
1	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.15	3.24	-.860	.390
2	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	2.98	3.18	-1.984	.058
3	การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.34	3.37	-.286	.775
4	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.10	3.05	.565	.573
รวม		3.13	3.20	-1.120	.263

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ โดยใช้ค่า t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ทั้งในภาพรวม และรายด้าน ทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

คุณลักษณะส่วนบุคคล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	.666	3	.222	.550	.649
	ภายในกลุ่ม	159.957	396	.404		
	รวม	160.623	399			
ระดับการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.054	2	.027	.067	.935
	ภายในกลุ่ม	160.569	397	.404		
	รวม	160.623	399			
อาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	1.937	4	.484	1.205	.308
	ภายในกลุ่ม	158.687	395	.402		
	รวม	160.623	399			
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ระหว่างกลุ่ม	.155	3	.052	.128	.944
	ภายในกลุ่ม	160.468	396	.405		
	รวม	160.623	399			
ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก	ระหว่างกลุ่ม	.463	4	.116	.286	.887
	ภายในกลุ่ม	160.160	395	.405		
	รวม	160.623	399			

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และตำบลที่อาศัยอยู่ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ทั้งในภาพรวม และรายด้าน ทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณอิทธิพลของภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

ตัวแปร	B	Std.error	(β)	t	P-value
(Constant)	1.348	.140		9.592	.000
ความรู้และประสบการณ์ในวิชาชีพตำรวจ	.297	.040	.369	7.496	.000***
มนุษยสัมพันธ์และบุคลิกภาพ	.105	.048	.119	2.215	.027*
ความรู้และทักษะในการบริหาร	.133	.044	.169	3.020	.003**
คุณธรรมและจริยธรรม	.351	.042	.416	8.423	.000***
R=757, $R^{2=}$.574, $R^{2Adj=}$.569, F=132.791, Sig.=.000***					

จากตารางที่ 5 พบว่า ภาวะผู้นำของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านคุณธรรมและจริยธรรม (LEA_4) (β=.416) และด้านความรู้และประสบการณ์ในวิชาชีพตำรวจ (LEA_1) (β=.369) มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00

ด้านความรู้และทักษะในการบริหาร (LEA_3) (β=.169) มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านมนุษยสัมพันธ์และบุคลิกภาพ (LEA_2) (β=.119) มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ =.569 โดยสามารถร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 56.90

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยจากการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และตำบลที่อาศัยอยู่ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ในภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกัน จึงปฏิเสธทุกสมมติฐาน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากพื้นที่ในเขตพื้นที่อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร มักไม่ค่อยมีเวลา หรือความสนใจไม่เปิดเผยข้อมูลเพราะไม่ไว้ใจ เป็นต้น ทำให้ไม่ค่อยที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมากนัก จึงทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน เพราะส่วนใหญ่จะเอาเวลาไปทำมาหากิน เพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้องมากกว่า ไม่ว่าจะเป็นประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และตำบลที่อาศัยอยู่ใดก็ตาม ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุลศักดิ์ บุญแดง (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษฎา นาคประสิทธิ์ (2557) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตเทศบาลเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการค้นปัญหา/สาเหตุและวางแผนดำเนินกิจกรรมเมื่อทำการเปรียบเทียบกับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยด้านเพศ สถานภาพ ระดับการศึกษาและอาชีพ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงานเมื่อทำการเปรียบเทียบกับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยด้านสถานภาพ ระดับการศึกษาและด้านอาชีพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเมื่อทำการเปรียบเทียบกับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยด้านเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาและปัจจัยด้านอาชีพมีระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพร ภูแก้ว (2556) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เทศบาลตำบลพลวง อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เทศบาลตำบลพลวง อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี พบว่า เพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เทศบาลตำบลพลวง อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

2. ผลการวิจัยจากการศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร พบว่า ภาวะผู้นำของข้าราชการตำรวจด้านคุณธรรมและจริยธรรม (LEA_4) (β =.416) และด้านความรู้และประสบการณ์ในวิชาชีพตำรวจ (LEA_1) (β =.369) มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ด้านความรู้และทักษะในการบริหาร (LEA_3) (β =.169) มีอิทธิพล

ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านมนุษยสัมพันธ์และบุคลิกภาพ (LEA_2) (β =.119) มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 56.90 จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำของข้าราชการตำรวจมีความสำคัญต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร เป็นอย่างมากหากข้าราชการตำรวจมีภาวะผู้นำ ย่อมสามารถสร้างความพึงพอใจแก่ประชาชนในพื้นที่และจะส่งผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมากยิ่งขึ้น เพราะภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญในการรวมกลุ่มคนและจูงใจให้คนมุ่งไปยังเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและปัญหายาเสพติดตระหนักถึงการทำงานปราบปรามยาเสพติดให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการ เช่น นโยบายของผู้บังคับบัญชา วัสดุ อุปกรณ์การทำงาน งบประมาณ ยานพาหนะ รวมไปถึงความร่วมมือของประชาชน ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบัติ เสียมทอง (2553) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อำเภอโกสัมพีนคร จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยความศรัทธาต่อผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิงห์ ปานะชา (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่ชายแดนไทย-พม่าอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ วัฒนธรรมองค์การ โครงสร้างองค์การ ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การ สภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ และปัจจัยพื้นฐานในการระดมการมีส่วนร่วมของประชาชน

ข้อเสนอแนะ

(1) ผู้บริหารสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ควรเสริมสร้างและพัฒนาภาวะผู้นำของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยควรบัญญัติบทลงโทษผู้กระทำผิดและออกกฎข้อบังคับ รวมทั้งส่งเสริมและปลูกฝัง เพื่อให้ข้าราชการตำรวจไม่แสวงหาผลประโยชน์อื่นใดโดยมิชอบ มีความซื่อสัตย์สุจริต และประพฤติดี

(2) ผู้บริหารสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเสริมสร้างพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยส่งเสริมให้ความรู้กับประชาชน ให้เห็นถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วม การรณรงค์ส่งเสริมและเชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษา หรือข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด และร่วมดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติด และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโดยการรณรงค์ส่งเสริมและเชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาถึงผลดีผลเสียในมาตรการแก้ไขปัญหายาเสพติด และการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางปรับปรุงการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยนำผลจากการจัดกิจกรรม/ โครงการต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไข ให้มากขึ้น

(3) ผู้บริหารสถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเสริมสร้างและพัฒนาภาวะผู้นำของข้าราชการตำรวจ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้และประสบการณ์ในวิชาชีพตำรวจ ด้านความรู้และทักษะในการบริหาร และด้านมนุษยสัมพันธ์และบุคลิกภาพ ตามลำดับ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตามลำดับ

(4) สถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ ควรจัดส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุมประจำเดือนของหมู่บ้าน เพื่อที่จะได้แจ้งข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยให้ประชาชนทราบควรจัดให้มีเวทีในระดับชุมชนเพื่อให้มีการอภิปรายเกี่ยวกับการการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงการแก้ไขปัญหาและการป้องกันยาเสพติดในพื้นที่เพื่อที่ชุมชนจะได้น่าอยู่ ควรกระตุ้นให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการจัดการแก้ไขปัญหาและการมีส่วนร่วมของประชาชนในติดตามผลในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร อย่างต่อเนื่อง และควรจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจออกตรวจร่วมกันกับผู้นำชุมชน หรือ คณะกรรมการหมู่บ้านให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน อย่างต่อเนื่อง

(5) สถานีตำรวจภูธรเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงการแก้ไขปัญหาและการป้องกันยาเสพติดในพื้นที่ ควรกระตุ้นเชิญชวน และเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและติดตามผลการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง และควรจัดให้มีเวทีในระดับชุมชนเพื่อให้มีการอภิปรายเกี่ยวกับการการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ และสถานีตำรวจ ควรจัดส่งชุดตำรวจออกเยี่ยมเยียนประชาชนให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของหมู่บ้านอยู่เสมอ

เอกสารอ้างอิง

กฤษฎา นาคประสิทธิ์. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตเทศบาลเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี.* รายงานการค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพ: มหาวิทยาลัยรังสิต.

จันทิวา โสมกลิ้ง. (2560). *การล่อซื้อยาเสพติดของเจ้าหน้าที่: ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่.* วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

จุลศักดิ์ บุญแดง. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี.* งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

สมบัติ เสียมทอง. (2553). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อำเภอโกสัมพีคร จังหวัดกำแพงเพชร.* วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สิงห์ ปานะชา. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่ชายแดนไทย-พม่า อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี.* วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต กรุงเทพ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2558). *แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2558 - 2562.* กรุงเทพฯ: สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.

อรทัย ก๊กผล. (2552). *คู่คิด คู่มือ การมีส่วนร่วมของประชาชนสาหรับนักบริหารท้องถิ่น.* กรุงเทพฯ: จรัลสนิทวงศ์การพิมพ์.

อรุณ จิรวัฒน์กุล. (2557*). สถิติในงานวิจัย เลือกใช้อย่างไรให้เหมาะสม.* กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.

อัมพร ภูแก้ว. (2556). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เทศบาลตำบลพลวง อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี.* ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพ: มหาวิทยาลัยบูรพา.

Yamane, T. (1973). Statistic: An Introductory Analysis. 3 rd ed. New York: Harper an

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร
Factors Affecting Happiness at Work of the Employees of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization

เอื้องคำ จันทะพรม *
สามารถ อัยกร**
ละมัย ร่มเย็น***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการรับรู้วัฒนธรรมองค์การ และความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร 2) เพื่อเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลของวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร 4) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมองค์การและความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร จำนวน 254 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า T-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า

1) การรับรู้วัฒนธรรมองค์การขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.80) และความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.11)

2) ผลการเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านตำแหน่ง และด้านสังกัด พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน (ในหน่วยงานนี้) และอัตราเงินเดือน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

3). วัฒนธรรมองค์การด้านวัฒนธรรมส่วนร่วม (β=.292) มีอิทธิพลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ด้านวัฒนธรรมเอกภาพ (β =.280) และด้านวัฒนธรรมพันธกิจ (CUL_4) (β =.272) มีอิทธิพลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ =.572 โดยสามารถร่วมกันทำนายระดับความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 57.20 ส่วนวัฒนธรรมปรับตัว (CUL_3) ไม่มีอิทธิพลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

4) แนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมองค์การและความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ได้แก่ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้พนักงาน ปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ค่านิยมขององค์การ และวัฒนธรรมองค์การ ควร

* นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
** ผู้ช่วยศาสตราจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กำหนดนโยบายและการบริหารที่เหมาะสมเอื้อให้พนักงานมีความสุขในการทำงาน โดยการสร้างแรงจูงใจการทำงาน พัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงาน และเอาใจใส่ให้กับพนักงานทุกคนอย่างเท่าเทียมเท่าที่จะทำได้

คำสำคัญ : ความสุขในการทำงาน, พนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

Abstract

The purposes of this study included the following: 1) to investigate the level of organizational culture and happiness at work of the employees of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization, 2) to compare the happiness at work of the employees of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization on the basis of their personal traits, 3) to examine the influences of organizational culture on happiness at work of the employees of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization, and 4) to explore and gain guidelines on developing organizational culture and happiness at work of the employees of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization. Obtained by simple random sampling, the samples consisted of 254 government officials, permanent and temporary employees of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization. A questionnaire was used as a tool for data collection and statistics employed for data analysis comprised frequency, percentage, mean, standard deviation, t – test, One – way ANOVA, and Multiple Linear Regression Analysis. The study revealed these results:

1) The organizational culture of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization, as a whole, was at the high level ($\overline{X}$ =3.80) Likewise, the happiness at work of the employees of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization, as a whole, was at the high level ($\overline{X}$ =3.11).

2) Comparing the happiness at work of the employees of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization, it was found that the employees with different positions, and departments/offices significantly had different opinions on the happiness at work at .05 statistical level. Nevertheless, the employees with different genders, ages, marital statuses, educational backgrounds, work experiences, and salaries, did not have different opinions on the happiness at work.

3) Of the organizational culture, the involvement culture (β=.292) significantly influenced on the happiness at work of the employees of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization at .00 statistical level. The consistency culture (β =.280) and mission culture (CUL_4; β =.272) significantly influenced on the happiness at work of the employees of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization at .01 statistical level with the correlation coefficient of .572; this meant that altogether they could be used to correctly predict the happiness at work of the employees of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization 57.20%. Nonetheless, adaptability culture (CUL_3) did not influence on the happiness at work of the employees of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization.

4) These guidelines were given for developing organizational culture and happiness at work of the employees of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization: the administrators should encourage the employees to comply with the organizational vision, values, and culture. Appropriate

policies and good management should be imposed to help the employees to gain happiness at work. Job motives and quality of work life should be created and developed. Attention and care should be equally paid to all employees as much as possible.

Keywords: Happiness at work, employees of Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization

บทนำ

ความสุขในการทำงานถือเป็นสิ่งที่ทุกคนในองค์การพึงประสงค์จะได้รับ ตั้งแต่ผู้บริหารจนถึงระดับพนักงาน เพราะในแต่ละวันคนส่วนใหญ่ใช้เวลาไปกับการทำงานและอยู่ในที่ทำงาน มีปัจจัยหลายประการที่เป็นปัจจัยในการสร้างให้คนในองค์การมีความสุขได้ องค์การที่จะประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องมีปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่เป็นตัวผลักดันก็คือ ปัจจัยแห่งความสุข “คนทุกคนต้องการความสุข ไม่ว่าจะเป็นที่บ้าน ที่ทำงาน หรือที่ไหน” เพราะความสุขเปรียบเสมือนน้ำหล่อเลี้ยงให้พฤติกรรมคนปรับเปลี่ยนและพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น อันนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพตามที่องค์การพึงให้เป็น เพราะทรัพยากรบุคคลถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญกับองค์การ การที่บุคลากรจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น บุคลากรต้องมีความสุขในการทำงาน องค์การจึงต้องมีการใส่ใจในปัญหาต่าง ๆ ของบุคลากรการทำงานอย่างมีความสุขนั้นจะนำมาซึ่งการที่พนักงานอยู่กับองค์การนานขึ้น ซึ่งจะลดค่าใช้จ่ายขององค์การ การแสดงออกมาซึ่งผลงานในระดับสุขและความสำเร็จตามเป้าหมาย ทำให้พนักงานแสดงความคิดในเชิงบวก สามารถทำงานนานขึ้นและหนักขึ้นพนักงานได้รับการเคารพนับถือและยอมรับจากผู้อื่นอัตราการป่วยน้อยลง และพนักงานสามารถนำสิ่งใหม่ ๆ เข้ามาแก้ไข และใช้กลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหา (opener, 2003) ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อความสุขในการทำงาน คือ วัฒนธรรมองค์การ องค์การโดยทั่วไป จะมีระบบค่านิยมของตนเองที่ยึดถือทำให้เกิดบรรทัดฐานทางพฤติกรรม และระบบควบคุมบุคลากรซึ่งก็คือ วัฒนธรรมองค์การ (Organizational Culture) ซึ่งในโลกของความเป็นจริงองค์การต่าง ๆ ที่ดำเนินการอยู่จะมีวิถีชีวิต อุปนิสัย บุคลิกภาพ กิจกรรม ประเพณี ความเชื่อ รวมทั้งพฤติกรรมต่าง ๆ ในการแสดงออกมาสู่สายตาของสังคมนั้นย่อมมีความแตกต่างกัน ซึ่งแต่ละองค์การจะมีรูปแบบการกระทำและวัฒนธรรมต่าง ๆ เป็นของตนเอง เพราะแต่ละองค์การจะมีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตนเองไม่เหมือนองค์การอื่น ในด้านการบริหารนั้นมีความเชื่อว่า วัฒนธรรมองค์การจะมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานในองค์การ คุณภาพของงาน รวมทั้งยังมีผลต่อคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของพนักงานในองค์การ รวมทั้งความสุขในการทำงานของพนักงานอีกด้วย ดังนั้นองค์การต่าง ๆ จึงมีความพยายามในการสร้างและแสวงหาวัฒนธรรมที่มีความเหมาะสมกับองค์การของตน ทั้งนี้เพื่อสร้างประสิทธิภาพในการทำงานขององค์การให้เกิดประโยชน์สูงสุด (นิติพล ภูตะโชติ, 2559, หน้า 134)

องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ทำหน้าที่ในการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นที่เป็นเขตชนบท คือพื้นที่ในจังหวัดที่อยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล ซึ่งบุคลากรในองค์การบริหารส่วนจังหวัดถือว่ามีส่วนสำคัญที่ทำให้บริการสาธารณะดำเนินไปได้ตามนโยบายของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีประสิทธิภาพ สิ่งสำคัญสำหรับการบริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดในปัจจุบัน คือ บุคลากรในองค์การ ซึ่งถือได้ว่าเป็นทุนมนุษย์ที่เป็นหัวใจสำคัญที่สุดอันจะทำให้องค์การนั้นประสบความสำเร็จ สามารถเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน องค์การก็จะได้เปรียบในเชิงแข่งขัน อยู่รอดและฟันฝ่าวิกฤตต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และวิธีการรักษาทุนมนุษย์ให้อยู่กับองค์การ คือ การทำให้บุคลากรในองค์การทำงานอย่างมีความสุข (Happiness Workplace) (จรรยา ดาสา, 2557) นอกจากนั้นวัฒนธรรมองค์การก็นับได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานและพัฒนาองค์การปัจจัยหนึ่ง เพราะเป็นกรอบ

การปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์การ นอกเหนือจากกฎระเบียบที่มีอยู่ เป็นได้ทั้งแรงผลักดันและอุปสรรคในการเปลี่ยนแปลงองค์การ และเป็นตัวกำหนดทิศทางขององค์การ ให้ขับเคลื่อนไปได้ ดังนั้น บุคลากรขององค์การจึงต้องมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานให้มีศักยภาพและมีส่วนร่วมกับองค์การ เพื่อรองรับการสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมใหม่รวมถึงระบบสารสนเทศ บุคลากรจึงต้องมีการปรับแผนการทำงานเพื่อให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ขององค์การ (เยาวชล ขุนแก้ว, 2551) องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร เป็นราชการส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 มีพื้นที่ครอบคลุมทั้งจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มีภารกิจหลัก คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดตั้งขึ้นเพื่อบริหารกิจการในเขตจังหวัด และช่วยพัฒนางานของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล โดยประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อไม่ให้งานซ้ำซ้อนและจัดสรรงบประมาณให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นนำไปดำเนินการต่าง ๆ จัดสร้างระบบสาธารณูปโภคที่เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่สามารถทำได้เนื่องจากขาดงบประมาณ ปัจจุบันมีข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร จำนวน 750 คน ที่ผ่านมาพบว่าความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร กำลังลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากสภาพปัญหาการปฏิบัติงานในปัจจุบัน ที่มีภาระหน้าที่หนักมากขึ้น ปัญหาหนี้สินของพนักงานถือเป็นปัญหาหลัก และบั่นทอนต่อการปฏิบัติงานมากที่สุด ทำให้พนักงานขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน คุณภาพชีวิตลดลง รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายทำให้พนักงานต้องกู้ยืมเงินและบางคนทำงานหารายได้เสริม ทำให้การอุทิศตนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานได้ไม่เต็มที่ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานลดลง (องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร, 2563)

จากความสำคัญดังที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า องค์การมีหน้าที่ในการส่งเสริมทำให้บุคลากรเกิดความสุขในการทำงาน ซึ่งปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงาน คือ วัฒนธรรมองค์การ หากองค์การมีวัฒนธรรมองค์การทำงานที่ดี จะเอื้ออำนวยให้พนักงานทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะก่อให้เกิดความพึงพอใจ มีผลทำให้มีความสุขในการทำงานมากขึ้น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์การต้องให้ความสำคัญและสนใจในวัฒนธรรมองค์การ และความสุขในการทำงานของบุคลากร ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีค่าและเป็นกำลังสำคัญ โดยองค์การจะต้องใส่ใจและส่งเสริมให้บุคลากรรู้สึกว่าทำงานได้อย่างมีความสุข ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติงานเป็นพนักงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร จึงสนใจศึกษาวิจัยถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร โดยมีความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึกษาว่า การรับรู้วัฒนธรรมองค์การและความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับมากน้อยเพียงใด ความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครแตกต่างกันหรือไม่ เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล วัฒนธรรมองค์การมีอิทธิพลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครหรือไม่ ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยจะนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องใช้ในการวางแผนด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนำไปสู่ความสำเร็จขององค์การต่อไปในอนาคต รวมทั้งส่งเสริมพัฒนาความรู้ ความสามารถ และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครให้สูงขึ้น อันจะได้ช่วยเพิ่มขีดความสามารถเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้วัฒนธรรมองค์การ และความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

2. เพื่อเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครเมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

4. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมองค์การและความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำ 1) แนวคิดด้านวัฒนธรรมองค์การของ Denison (1990, P.35 อ้างถึงใน ชาญณรงค์ เศวตาภรณ์, 2553, หน้า 15) และ 2) แนวคิดเกี่ยวกับความสุขในการทำงาน (Happiness at work) ของ Manion (2003) มาประยุกต์เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดเพื่อตอบปัญหาการวิจัย และกำหนดเป็นความมุ่งหมายของการวิจัยได้ดังภาพประกอบ 1

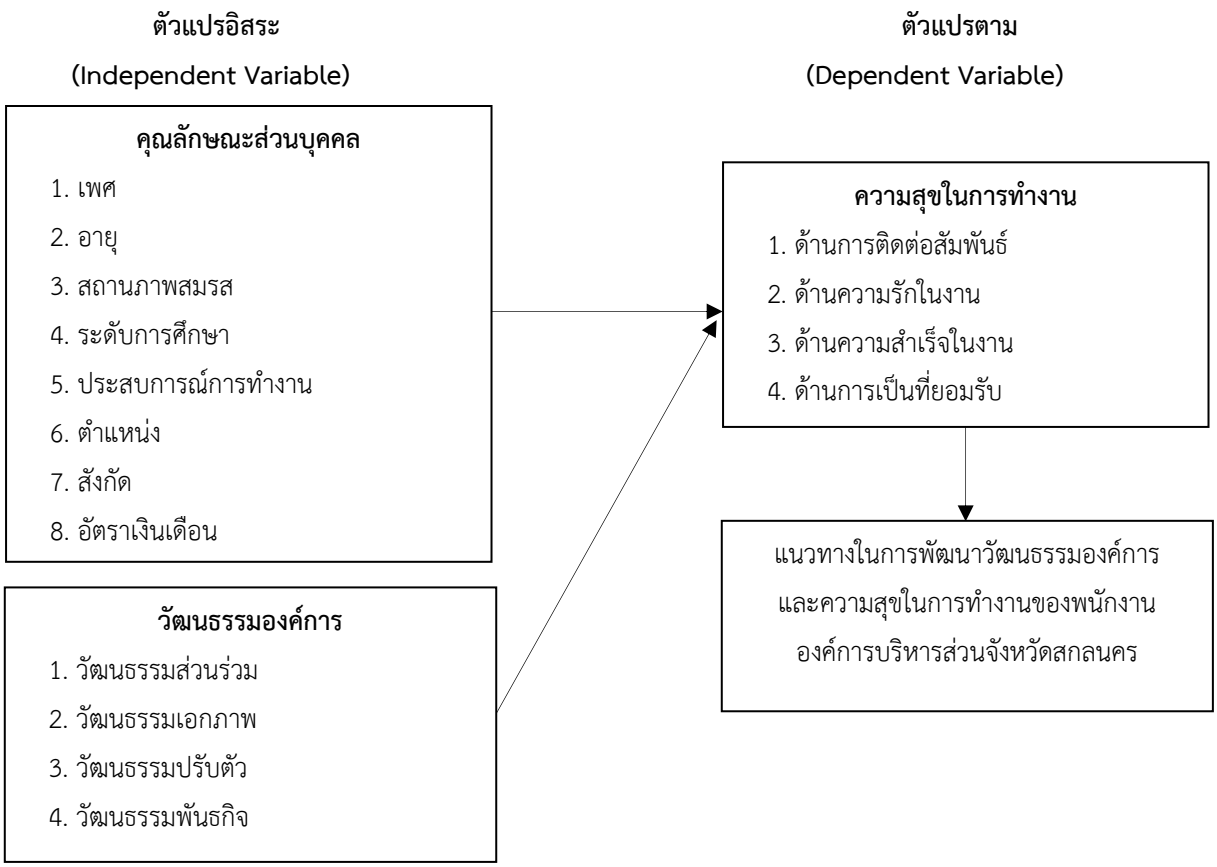

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร จำนวน 750 คน (กองการเจ้าหน้าที่ อบจ.สกลนคร, 2563)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร จำนวน 254 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการใช้ตารางสำเร็จรูปคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ R.V. Krejcie D.W. Morgan และจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 การรับรู้วัฒนธรรมองค์การขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ลักษณะแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นพนักงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร จำนวน 254 คน

2. ส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ที่เกี่ยวข้องพร้อมชี้แจงรายละเอียด ความมุ่งหมายของการออกแบบสอบถามนี้ เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันในการตอบแบบสอบถาม

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและการลงพื้นที่จริง เพื่อนำแบบสอบถามไปแจกแก่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 254 คน ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดความมุ่งหมายของการออกแบบสอบถาม

4. ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำแบบสอบถามไปประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูล โดยใช้สถิติที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพรรณนาข้อค้นพบจากการวิจัย และทดสอบสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ระดับ 1) วัฒนธรรมองค์การขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร 2) ความสุขในการทำงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยใช้สถิติดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ผู้วิจัยใช้สถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 กรณีที่ตัวแปรอิสระมี 2 กลุ่ม และใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีที่ตัวแปรอิสระมีมากกว่า 2 กลุ่ม เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe' s test)

3.2 การศึกษาวัฒนธรรมองค์การ มีอิทธิพลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การหาแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมองค์การและความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

ผู้วิจัยจะหาแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมองค์การและความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 ท่าน และผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นพนักงานระดับปฏิบัติการ จำนวน 5 ท่าน รวมเป็น 20 ท่าน เมื่อได้รับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมองค์การและความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร จากการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จัดกลุ่มประเด็นนำเสนอเชิงพรรณนา เพื่อสร้างแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมองค์การและความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมองค์การขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับวัฒนธรรมองค์การขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

ด้านที่	วัฒนธรรมองค์การ	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1	วัฒนธรรมส่วนร่วม	3.86	0.63	มาก
2	วัฒนธรรมเอกภาพ	3.77	0.67	มาก
3	วัฒนธรรมปรับตัว	3.74	0.72	มาก
4	วัฒนธรรมพันธกิจ	3.81	0.72	มาก
รวม		3.80	0.64	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร มีวัฒนธรรมองค์การขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.80) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีวัฒนธรรมองค์การในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ วัฒนธรรมส่วนร่วม ($\overline{X}$ =3.86) รองลงมาคือ วัฒนธรรมพันธกิจ ($\overline{X}$ =3.81) วัฒนธรรมเอกภาพ ($\overline{X}$ =3.77) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ วัฒนธรรมปรับตัว ($\overline{X}$ =3.74)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

ด้านที่	ความสุขในการทำงาน	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1	ด้านการติดต่อสัมพันธ์	3.93	0.66	มาก
2	ด้านความรักในงาน	4.03	0.70	มาก
3	ด้านความสำเร็จในงาน	4.06	0.66	มาก
4	ด้านการเป็นที่ยอมรับ	3.95	0.65	มาก
รวม		4.00	0.61	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.00) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความสุขในการทำงานอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความสำเร็จในงาน ($\overline{X}$ =4.06) รองลงมาคือ ด้านความรักในงาน ($\overline{X}$ =4.03) ด้านการเป็นที่ยอมรับ ($\overline{X}$ =3.95) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการติดต่อสัมพันธ์ ($\overline{X}$ =3.93)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครแตกต่างกันหรือไม่ เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ

ความสุขในการทำงาน		ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)		t	Sig.
		ชาย (100 คน)	หญิง (154 คน)		
1	ด้านการติดต่อสัมพันธ์	3.89	3.96	-.782	.435
2	ด้านความรักในงาน	4.01	4.04	-.384	.701
3	ด้านความสำเร็จในงาน	4.02	4.08	-.768	.443
4	ด้านการเป็นที่ยอมรับ	3.89	3.99	-1.197	.233
รวม		3.96	4.02	-.838	.403

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ โดยใช้ค่า t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่า ความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

คุณลักษณะส่วนบุคคล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	.301	3	.100	.267	.849
	ภายในกลุ่ม	93.857	250	.375		
	รวม	94.158	253			
สถานภาพสมรส	ระหว่างกลุ่ม	.188	2	.094	.251	.778
	ภายในกลุ่ม	93.970	251	.374		
	รวม	94.158	253			
ระดับการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.256	2	.128	.342	.711
	ภายในกลุ่ม	93.902	251	.374		
	รวม	94.158	253			
ประสบการณ์การทำงาน (ในหน่วยงานนี้)	ระหว่างกลุ่ม	.164	3	.055	.146	.932
	ภายในกลุ่ม	93.994	250	.376		
	รวม	94.158	253			
ตำแหน่ง	ระหว่างกลุ่ม	2.982	2	1.491	4.105	.018*
	ภายในกลุ่ม	91.176	251	.363		
	รวม	94.158	253			
สังกัด	ระหว่างกลุ่ม	9.143	9	1.016	2.916	.003**
	ภายในกลุ่ม	85.015	244	.348		
	รวม	94.158	253			
อัตราเงินเดือน	ระหว่างกลุ่ม	1.472	5	.491	1.009	.389
	ภายในกลุ่ม	121.476	249	.486		
	รวม	122.948	253			

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และอัตราเงินเดือน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่า ความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านตำแหน่ง พบว่า ความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหาร ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านสังกัด พบว่า ความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครที่เป็นข้าราชการ และพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครที่สังกัดกองกิจการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความสุขในการทำงานสูงที่สุด ส่วนพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครที่เป็นพนักงานจ้าง และสังกัดหน่วยตรวจสอบภายใน มีความสุขในการทำงานต่ำที่สุด

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) อิทธิพลของวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณอิทธิพลของวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

ตัวแปร	B	Std.error	(β)	t	P-value
(Constant)	1.147	.160		7.159	.000
วัฒนธรรมส่วนร่วม (CUL_1)	.283	.075	.292	3.793	.000***
วัฒนธรรมเอกภาพ (CUL_2)	.255	.074	.280	3.467	.001**
วัฒนธรรมปรับตัว (CUL_3)	.021	.081	.025	.263	.793
วัฒนธรรมพันธกิจ (CUL_4)	.230	.076	.272	3.031	.003**
R=.761, R^2=.579, R^{2Ad}=.572, F=85.675, Sig=.000**					

จากตารางที 5 พบว่า วัฒนธรรมองค์การด้านวัฒนธรรมส่วนร่วม (CUL_1) (β=.292) มีอิทธิพลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ด้านวัฒนธรรมเอกภาพ (CUL_2) (β=.280) และด้านวัฒนธรรมพันธกิจ (CUL_4) (β=.272) มีอิทธิพลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ =.572 โดยสามารถร่วมกันทำนายระดับความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 57.20 ส่วนวัฒนธรรมปรับตัว (CUL_3) ไม่มีอิทธิพลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

5. การศึกษาแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมองค์การและความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมองค์การและความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครควรส่งเสริมให้พนักงาน ปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ค่านิยมขององค์กร และวัฒนธรรมองค์การ ควรจัดระบบการบริหารงานภายในองค์การเกี่ยวกับการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพคล่องตัว ควรการกำหนดนโยบายและการบริหารที่เหมาะสมเอื้อให้พนักงานมีความสุขในการทำงาน โดยการสร้างแรงจูงใจการทำงาน พัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงาน และเอาใจใส่ให้กับพนักงานทุกคนอย่างเท่าเทียมเท่าที่จะทำได้

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยจากการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า ความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครแตกต่างกันตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านตำแหน่ง และด้านสังกัด อย่างมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครที่เป็นข้าราชการ และพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครที่สังกัดกองกิจการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความสุขในการทำงานสูงที่สุด ส่วนพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครที่เป็นพนักงานจ้าง และสังกัดหน่วยตรวจสอบภายใน มีความสุขในการทำงานต่ำที่สุด ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า พนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครที่เป็นข้าราชการ ย่อมมีค่าตอบแทนและเงินเดือนที่สูงกว่าพนักงานจ้าง ซึ่งจะทำให้ข้าราชการมีความสุขในการทำงานที่สูงกว่า

สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อวามสุขของ ธร สุนทรายุทธ (2553, หน้า 173-178) ที่กล่าวว่า คนส่วนใหญ่มักเชื่อว่าเงินเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการมีความสุขและยิ่งมีเงินมากเท่าใดก็ย่อมมีความสุขมากเท่านั้น โดยธรรมชาติแล้วมนุษย์ชอบทำงานเพราะนำมาซึ่งรายได้แล้วยังนำมาซึ่งความสำเร็จอีกด้วยและยังนำมาซึ่งมิตรภาพและความสำเร็จ ยิ่งไปกว่านั้นการมีงานทำยังช่วยเหลือสังคมได้ ทำให้ได้รับการยกย่องนับถือ มีหน้ามีตาในสังคมได้มากกว่า นอกจากนั้นอาชีพข้าราชการเป็นงานที่มีความมั่นคง เงินเดือนจะขึ้นเรื่อยๆ ตามอายุงาน จะได้รับสิทธิในการรักษาพยาบาลจะครอบคลุมไปถึงลูกและพ่อแม่ด้วย นอกจากนี้ยังสามารถเบิกค่าเล่าเรียนให้แก่บุตรสูงสุดถึง 3 คนจนถึงอายุ 20 ที่สำคัญคือคนที่ประกอบอาชีพรับราชการจะได้รับเงินบำเหน็จบำนาญหลังจากเกษียณได้อีกด้วยและพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครที่สังกัดหน่วยตรวจสอบภายในมีความสุขในการทำงานต่ำกว่าสังกัดอื่นๆ อาจเป็นเพราะว่า งานของหน่วยตรวจสอบภายใน เป็นงานซึ่งทำหน้าที่เป็นเครื่องมือ หรือผู้ช่วยของฝ่ายบริหารในการให้คำแนะนำปรึกษา ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนงานต่างๆ ในองค์กร ซึ่งเป็นงานที่มีความหลากหลาย จะต้องประสานงานกับทุกฝ่ายในองค์กร บางงานจำเป็นต้องใช้ความสามารถส่วนตัว เพื่อที่จะทำงานให้สำเร็จลุล่วงได้ ต้องใช้ทักษะในการพูด ทักษะในการประสานงาน ทักษะในการเจรจาต่อรอง หว่านล้อม ชักจูง เพื่อให้เกิดการประนีประนอมยอมความหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จึงอาจทำให้พนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครที่สังกัดหน่วยตรวจสอบภายในมีความสุขในการทำงานต่ำกว่าสังกัดอื่นๆ ส่วนความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครไม่แตกต่างกันตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และอัตราเงินเดือน

ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธาพร ผังลักษณ์ (2559) ได้ทำการศึกษา ความสุขในการทำงานของครูในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าการเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของครูในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และวิทยฐานะ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชระ ขำเลิศ (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ความสุขในการทำงานของบุคลากรสำนักบริหารกลาง กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า บุคลากรสำนักบริหารกลาง กรมทรัพย์สินทางปัญญากระทรวงพาณิชย์ ที่มีประเภทบุคลากรแตกต่างกันมีความสุขในการทำงานแตกต่างกัน ในทุกด้านคือ ด้านความพึงพอใจในงาน ด้านความรักในงาน ด้านความสำเร็จในงาน ด้านการติดต่อสัมพันธ์และด้านการเป็นที่ยอมรับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวรรณ ตั้งเจริญกิจสกุล (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของบุคลากรการประปานครหลวง สายงานบริการผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลต่อความสุขในการทำงานของบุคลากรการประปานครหลวงสายงานบริการแตกต่างกัน

2. ผลวิจัยจากการศึกษาอิทธิพลของวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร พบว่า วัฒนธรรมองค์การด้านวัฒนธรรมส่วนร่วม (β=.292) มีอิทธิพลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ด้านวัฒนธรรมเอกภาพ (β =.280) และด้านวัฒนธรรมพันธกิจ (β =.272) มีอิทธิพลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ =.572 โดยสามารถร่วมกันทำนายระดับความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 57.20 ส่วนวัฒนธรรมปรับตัวไม่มีอิทธิพลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า วัฒนธรรมองค์การจะมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานในองค์การ คุณภาพของงาน รวมทั้งยังมีผลต่อคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของพนักงานในองค์การ รวมทั้งความสุขในการทำงานของพนักงานอีกด้วย ดังนั้นองค์การต่าง ๆ จึงมีความพยายามในการ สร้างและแสวงหาวัฒนธรรมที่มีความเหมาะสมกับองค์การของตน ทั้งนี้เพื่อสร้างประสิทธิภาพในการทำงานขององค์การให้เกิดประโยชน์สูงสุด (นิติพล ภูตะโชติ, 2559, หน้า 134) โดยองค์การต่าง ๆ

โดยทั่วไปจะมีระบบค่านิยมของตนเองที่ยึดถือทำให้เกิดบรรทัดฐานทางพฤติกรรม และระบบควบคุมบุคลากรซึ่งก็คือวัฒนธรรมองค์การ (Organizational Culture) ซึ่งความสุขในการทำงานคือการรับรู้ของบุคลากรหรืออารมณ์ความรู้สึกชื่นชอบหรือเป็นสุขกับภารกิจหลัก ได้กระทำในสิ่งที่ตนเองรักและพึงพอใจชอบและศรัทธาในสิ่งที่ทำพึงพอใจในประสบการณ์ชีวิตที่ตนเองได้รับต้องการให้ตนเป็นที่ยกย่องและยอมรับจากคนทั่วไปได้ทำงานในที่ทำงานที่มั่นคงมีความก้าวหน้าเข้าถึงโอกาสในการพัฒนา มีเพื่อนร่วมงานที่มีจิตใจที่จริงใจ ตลอดจนได้รับสวัสดิการที่พอเพียงและได้รับความปลอดภัยจากการทำงาน ซึ่งเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของบุคคลที่ตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในการทำงานหรือประสบการณ์ของบุคคลในการทำงาน

ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ มัณฑนา อ่อนน้อม (2558) ได้ทำการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับความสุขในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผลการทดสอบสมมุติฐานวัฒนธรรมองค์การกับความสุขในการปฏิบัติงาน พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา กาญจนไพโรจน์ และวิชัย อุตสาหจิต (2558) ศึกษาเรื่อง การรับรู้วัฒนธรรมองค์กร บรรยากาศองค์กร และความสุขในการทำงาน: กรณีศึกษาบริษัทเอกชนพัฒนาซอฟต์แวร์ แอพพลิเคชั่นมือถือ ผลการวิจัยพบว่า พนักงานที่มีการรับรู้วัฒนธรรมองค์กรมิติความเป็นปัจเจกนิยมสูงมากเท่าไหร่ อาจจะส่งผลให้มีความสุขในการทำงานต่ำลง และหากพนักงานที่มีการรับรู้วัฒนธรรมองค์กรมิติความเป็นหญิงสูง ก็อาจมีความสุขในการทำงานสูงตามไปด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วสุนธรา รตโนภาส และคณะ (2558) ได้ทำการศึกษา ความสัมพันธ์ของวัฒนธรรมองค์กรกับระดับความสุขของบุคลากรในสถานประกอบการอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรในสถานประกอบการฯ มีค่าเฉลี่ยคะแนนความสุขมากที่สุด ในเกณฑ์ “มี ระดับความสุขด้านสุขภาพดี ผ่อนคลายดี ครอบครัวดี การงานดี มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมองค์กรที่นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โยษิตา กฤตพรพินิต (2557) อิทธิพลของวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของพนักงาน กรณีศึกษา บริษัท ธีรชัยไพศาล เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด ผลการวิจัยพบว่าวัฒนธรรมต่อองค์กรที่มีผลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานโดยรวม (Y) จำนวน 2 ตัวแปร เรียงตามระดับอิทธิพล ได้แก่ มิติเน้นให้ความสำคัญกับบุคลากร (X_3) และมิติเน้นความสำเร็จ (X_1) ตามลำดับ ร่วมกันสามารถใช้อธิบายการเปลี่ยนแปลงของความสุขในการทำงานของพนักงานได้ร้อยละ 49.8 ที่เหลืออีกร้อยละ 50.2 เป็นผลเนื่องมาจากตัวแปรอื่น

ข้อเสนอแนะ

1. **ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้**

1.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครควรเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์การขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ด้านวัฒนธรรมปรับตัว โดยควรจัดให้มีวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม และส่งเสริมให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนจังหวัด เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ด้านวัฒนธรรมเอกภาพโดยควรกำหนดค่านิยมแกนกลาง หรือค่านิยมร่วมให้มีความชัดเจน และจัดระบบการบริหารจัดการทรัพยากรของหน่วยงานภายในให้เป็นแนวทางเดียวกัน

1.2 องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครควรเสริมสร้างและพัฒนาความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ด้านการติดต่อสัมพันธ์ โดยการส่งเสริมให้บุคลากรร่วมมือกันทำงานจนเกิดสังคมการทำงาน รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของพนักงานในหน่วยงาน และด้านการเป็นที่ยอมรับโดยผู้บริหารควรมอบหมายงานให้พนักงานรับผิดชอบงานที่มีความสำคัญของหน่วยงาน และควรส่งเสริมให้พนักงานได้พัฒนาความรู้และความสามารถในการทำงานอยู่เสมอ

1.3 องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครควรเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์การขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ด้านวัฒนธรรมส่วนร่วม เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า มีอิทธิพลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครสูงที่สุด โดยควรเน้นการพัฒนาสมรรถภาพบุคลากรทุกระดับอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารเน้นการมอบอำนาจในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรทุกระดับ ตามระดับความรู้ความสามารถ และตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ

1.4 องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครควรเน้นการเสริมสร้างและพัฒนาความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ที่เป็นพนักงานจ้าง สังกัดหน่วยตรวจสอบภายใน และสังกัดสำนักช่างมากกว่าพนักงานกลุ่มอื่น ๆ เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า พนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดกลุ่มดังกล่าว มีความสุขในการทำงานต่ำกว่าพนักงานกลุ่มอื่น ๆ โดยควรเอาใจใส่ ดูแลความเป็นอยู่ และการปฏิบัติงานอยู่เสมอ

1.5 องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครควรเน้นและให้ความสำคัญเกี่ยวกับ วัฒนธรรมองค์การขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ด้านวัฒนธรรมส่วนร่วม ด้านวัฒนธรรมเอกภาพ และด้านวัฒนธรรมพันธกิจ ให้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทั้ง 3 ด้าน มีอิทธิพลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร สูงตามลำดับ และควรเน้นเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมปรับตัว เนื่องจากเป็นตัวแปรที่ยังไม่มีอิทธิพลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

1.6 องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครควรส่งเสริมให้พนักงานปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ค่านิยมขององค์กรและวัฒนธรรมองค์การ ควรการกำหนดนโยบายและการบริหารงานที่เหมาะสมเอื้อให้พนักงานมีความสุขในการทำงาน โดยการสร้างแรงจูงใจการทำงาน พัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงาน และเอาใจใส่ให้กับพนักงานทุกคนอย่างเท่าเทียมเท่าที่จะทำได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าว โดยทำการเปรียบเทียบกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่น ๆ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัดสกลนคร ที่มีจำนวนพนักงานจำนวนมาก เช่น เทศบาลนครสกลนคร เพื่อที่จะได้ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่น ๆ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มากขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เช่น การบริหารทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร การสร้างทีมงานของผู้บริหาร พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ ความภักดีต่อองค์การ ที่อาจส่งผลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

เอกสารอ้างอิง

กองการเจ้าหน้าที่ อบจ.สกลนคร. (2563). *ข้อมูลพื้นฐานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร.* สกลนคร: องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร.

จรรยา ดาสา. (2557). ความสุขในที่ทำงาน. *http://www.il.mahidol.ac.th/th/images/stories/exchange/7-05-52_Column_6.pdf. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2563.*

ชาญณรงค์ เศวตาภรณ์ (2553*). ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับประสิทธิผลองค์การของหน่วยงานสถานีตำรวจนครบาล.*วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกริก.

ธนวรรณ ตั้งเจริญกิจสกุล. (2557). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของบุคลากรการประปานครหลวงสายงานบริการ*. วิทยานิพนธ์ธุรกิจมหาบัณฑิต ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยรังสิต.

ธร สุนทรายุทธ. (2553). *การบริหารจัดการเชิงจิตวิทยา.* พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.

เมธาพร ผังลักษณ์. (2559). *ความสุขในการทำงานของครูในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1.* งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

นิติพล ภูตะโชติ. (2559). พฤติกรรมองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มัณฑนา อ่อนน้อม. (2558*). ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับความสุขในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา.* การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. นครราชสีมา: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.

เยาวชล ขุนแก้ว. (2551). *วัฒนธรรมองค์กรกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

โยษิตา กฤตพรพินิต. (2557). *อิทธิพลของวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของพนักงาน กรณีศึกษาบริษัท พรชัยไพศาล เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด.*วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วสุนธรา รตโนภาส และคณะ. (2558*). ความสัมพันธ์ของวัฒนธรรมองค์กรกับระดับความสุขของบุคลากรในสถานประกอบการอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก.* รายงานการวิจัย กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

วัชระ ขำเลิศ (2558). *ความสุขในการทำงานของบุคลากรสำนักบริหารกลาง กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์.* วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร. (2563). *แผนอัตรากำลัง 3 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 – 2563.* สกลนคร: องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร.

อัจฉรา กาญจนไพโรจน์ และวิชัย อุตสาหจิต. (2558). การรับรู้วัฒนธรรมองค์กร บรรยากาศองค์กร และความสุขในการทำงาน: กรณีศึกษาบริษัทเอกชนพัฒนาซอฟต์แวร์ แอพพลิเคชั่นมือถือ. *The 6th international conference on human resource and organization management and development (HROMD 2015). หน้า 49-50.*

Denison, Daniel R. (1990). *Corporate culture and organizational effectiveness*. New York: John Wiley Publisher.

Manion, J. (2003). Joy at work: Creating a positive work place. *Journal of Nursing Administration, 33(12), 652-655.*

Opener. (2003). Happiness at work. Available: *http://www.iopener.co.uk/happiness at Work.*

ความพึงพอใจในงานที่ส่งผลต่อความผูกพันองค์การของบุคลากรกองพันทหารสารวัตร สำนักกองบัญชาการกองบัญชาการกองทัพไทยในเขตกรุงเทพมหานคร

The Job Satisfaction Affecting The Personnel Organizational Commitment in Military Police Battalion Office of the Headquarters of Royal Thai Armed Forces Headquarters in Bangkok Area

ยชญ์ชยุตม์ หงษ์ศิริ*

ประกอบ คงยะมาศ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ1)ศึกษาระดับความพึงพอใจในงานที่ส่งผลต่อความผูกพันองค์การของบุคลากรกองพันทหารสารวัตร สำนักกองบัญชาการกองบัญชาการกองทัพไทยในเขตกรุงเทพมหานคร 2)เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานกับความผูกพันองค์การของบุคลากร กองพันทหารสารวัตร สำนักกองบัญชาการกองบัญชาการกองทัพไทย และ 3)ศึกษาอิทธิพลของความพึงพอใจในงานที่ส่งผลต่อความผูกพันองค์การของบุคลากรกองพันทหารสารวัตร สำนักกองบัญชาการกองบัญชาการกองทัพไทยกลุ่มตัวอย่างคือ นายทหารชั้นสัญญาบัตร นายทหารชั้นประทวน และพลทหารสังกัดกองพันทหารสารวัตร สำนักกองบัญชาการกองบัญชาการกองทัพไทย จำนวน 102 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

ผลการวิจัย พบว่า ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความพึงพอใจในงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและระดับความผูกพันองค์การ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2)ความพึงพอใจในงานกับความผูกพันองค์การมีความสัมพันธ์ในรูปเชิงเส้นและสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ01 และ 3) มีองค์ประกอบของความพึงพอใจในงานจำนวน 7 ตัวแปร มีอิทธิพลพยากรณ์ตัวแปรตามความผูกพันองค์การ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลจากมากไปหาน้อย ประกอบด้วย ด้านการบริหาร รองลงมา คือ ด้านการบังคับบัญชา ด้านประโยชน์เกื้อกูลหรือสิ่งตอบแทนต่างๆ ด้านการสื่อสาร ด้านลักษณะทางสังคม เงินเดือนหรือรายได้ และด้านสภาพการทำงานตามลำดับ

Abstract

The purposes of the research were to 1) study the level of the Job Satisfaction affecting the Personnel Organizational Commitment in Military Police Battalion Office of the Headquarters of Royal Thai Armed Forces Headquarters in Bangkok Area. 2) to investigating the relationship between the Job Satisfaction and the Personnel Organizational Commitment in Military Police Battalion Office of the Headquarters of Royal Thai Armed Forces Headquarters in Bangkok Area., and 3) to study the Influences of the Job Satisfaction affecting The Personnel Organizational Commitment in Military Police Battalion Office of the Headquarters of Royal Thai Armed Forces Headquarters in Bangkok Area.. Population was composed of the Commissioned officer, the Military officer, the Soldier of Military Police Battalion

* นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยพิชญบัณฑิต

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาขาวิชาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยพิชญบัณฑิต

Office of the Headquarters of Royal Thai Armed Forces Headquarters in Bangkok Area amount 102 persons. The research tools were composed of a questionnaire. Data analysis by using the include percentage, mean, standard deviation, t-test, One Way ANOVA., Pearson Correlation Coefficient and Multiple Regression Analysis.

The research findings showed that the 1) The level of the Job Satisfaction includes the average values were in "High" level, the level of the Personnel Organizational Commitment includes the average values were in "High" level too, 2) The relationship between the Job Satisfaction and the Personnel Organizational Commitment were correlated in the same direction in "High" level (r=0.88) at 0.01 level of significance. 3) Seven direct effect of the Collaborative governance affecting the Effectiveness of the Village Fund Project at 0.05 level of significance , ranking in order were as follows : Management, Commanding, Benefits, Communication, Social Aspects of the Job, Wages, and Working Condition.

Keywords : The Job Satisfaction., The Personnel Organizational Commitment.

บทนำ

บุคลากรมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนองค์การให้ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพสู่เป้าหมายที่ตั้งเป้าไว้ องค์การจึงต้องรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพให้คงอยู่เพื่อให้มีจำนวนเพียงพอต่อการดำเนินกิจการ ทุกองค์การจึงมีนโยบายในการเสริมสร้างความผูกพันต่อองค์การเพื่อลดอัตราการลาออกของบุคลากรเพราะการลาออกของบุคลากรนั้นส่งผลกระทบในด้านการสร้างขีดความสามารถ และศักยภาพการแข่งขันขององค์การ เนื่องจากองค์การได้สูญเสียความรู้ความชำนาญที่มีติดตัวบุคลากรให้กับองค์การอื่น ซึ่งนำไปสู่การสูญเสียงานขององค์การ (Loss of Career Organization) ส่งผลให้ต้นทุนในการบริหารงานสูงขึ้น และสูญเสียงบประมาณในการสรรหาบุคลากรการฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากร ทั้งนี้การมีบุคลากรผู้มีความเชียวชาญและมีความรู้ความเข้าใจต่อกิจการที่ตนรับผิดชอบย่อมเปรียบเสมือนทรัพยากรที่มีค่ายิ่งขององค์การอันจะนำการดำเนินการขององค์การไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ (มนตรี แก้วด้วง, 2552).)

ในการสร้างความผูกพันต่อองค์การนั้นมีปัจจัยที่สำคัญหลายประการ เช่น ความพึงพอใจในงาน แรงจูงใจในการทำงาน การสนับสนุนจากองค์การ คุณภาพชีวิตที่ดีในการทำงาน เป็นต้น (Rhoades & Eisenberger, 2002) อย่างไรก็ตามในการศึกษาความผูกพันต่อองค์การที่ทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการทหารโดยตรงยังมีจำนวนไม่มาก ด้วยเหตุนี้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาระดับความพึงพอใจในงานที่ส่งผลต่อความผูกพันองค์การของบุคลากรกองพันทหารสารวัตร สำนักกองบัญชาการกองบัญชาการกองทัพไทยในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อพยากรณ์อิทธิพลของความพึงพอใจในงานที่มีต่อความผูกพันต่อองค์การต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในงานที่ส่งผลต่อความผูกพันองค์การของบุคลากรกองพันทหารสารวัตร สำนักกองบัญชาการกองบัญชาการกองทัพไทย

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานกับความผูกพันองค์การของบุคลากร กองพันทหารสารวัตร สำนักกองบัญชาการกองบัญชาการกองทัพไทย

3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของความพึงพอใจในงานที่ส่งผลต่อความผูกพันองค์การของบุคลากรกองพันทหารสารวัตร สำนักกองบัญชาการกองบัญชาการกองทัพไทย

กรอบแนวคิดของการวิจัย

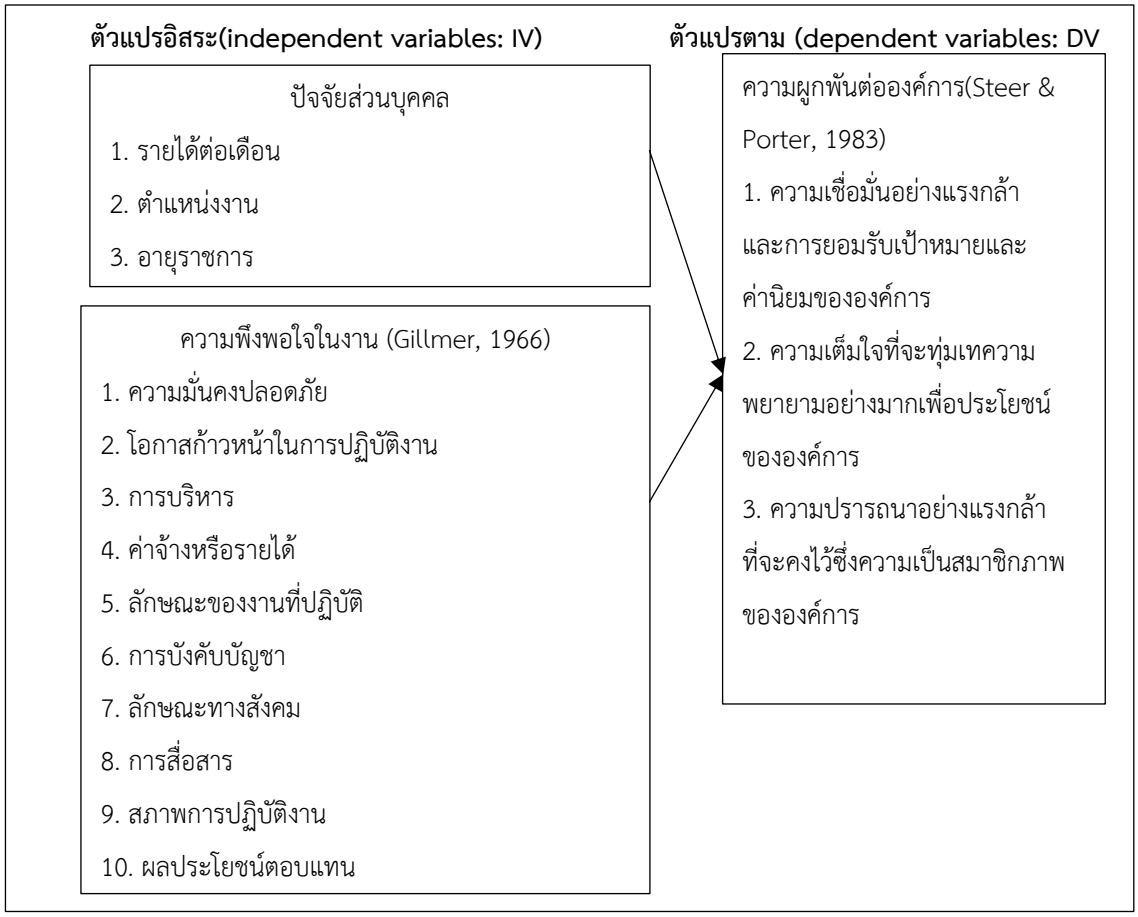

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นายทหารชั้นสัญญาบัตร นายทหารชั้นประทวน และพลทหารสังกัดกองพันทหารสารวัตร สำนักกองบัญชาการกองบัญชาการกองทัพไทยในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 210 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นายทหารชั้นสัญญาบัตร นายทหารชั้นประทวน และพลทหารสังกัดกองพันทหารสารวัตร สำนักกองบัญชาการกองบัญชาการกองทัพไทยในเขตกรุงเทพมหานคร กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamanae (1973) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 102 คน แบ่งเป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตร จำนวน 14 คน นายทหารชั้นประทวน จำนวน 64 คน และพลทหาร จำนวน 24 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2547) และการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Koul, 1984)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) แบบตรวจสอบรายการ (checklist) และแบบมาตรประมาณค่า (rating scale) ซึ่งจะเป็นมาตรจำแนกความหมาย (The Semantic Differential Scaling) โดยลักษณะของคำถามจะมีข้อความที่มีคำตอบเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ลักษณะเป็นมาตราส่วนแบบลิเคอร์ท (likert scale) ตามแนวคิดของ Likert (1961) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในงาน จำนวน 50 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันองค์การ จำนวน 15 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยได้นำส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างโดยตัวเองซึ่งสิ่งที่แนบประกอบไปด้วยจดหมายนำส่งพร้อมคำอธิบายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและคำสัญญาที่จะเก็บรักษาข้อมูลไว้เป็นความลับและกำหนดวันที่ผู้วิจัยจะขอรับแบบสอบถามกลับคืนในการเก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างโดยตัวเองจำนวน 102 ฉบับ และเมื่อถึงกำหนดผู้วิจัยจึงได้เดินทางไปรับแบบสอบถามกลับมาได้ครบจำนวน 102 ฉบับ คิดเป็น 100%

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ ผู้วิจัยค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา ทฤษฎี แนวความคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในงานและความผูกพันองค์การ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่างโดยแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

2. การลงรหัสข้อมูล นำข้อมูลของแบบสอบถามทั้งหมดมาแปรเป็นสัญลักษณ์ตัวเลขแทนค่าตัวแปรต่าง ๆ ทำการลงรหัสตามที่กำหนดไว้

3. การบันทึกข้อมูล นำแบบสอบถามที่ผ่านการลงรหัส บันทึกข้อมูลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณค่าทางสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานเพื่อแสดงจำนวนร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 มีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานเพื่อแสดงค่าเฉลี่ยของระดับวามคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามโดยผู้วิจัยได้ทำการหาค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นในแต่ละด้านโดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการวัดค่าตัวแปรได้กำหนดเกณฑ์การวัดไว้ 5 ระดับ ตามแบบของ Likert (1961) สำหรับวัดคำถามแต่ละข้อเป็นแบบมาตรประมาณค่ารวม (Summative Scale) ที่ใช้วัดเป็นมาตรประเมินค่า (Rating Scale) โดยให้เลือกตอบ 5 ระดับ ในการแปลความหมายของคะแนนระดับความคิดเห็นจะพิจารณาจากค่าเฉลี่ย(Mean)ของคะแนนโดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามที่ บุญชม ศรีสะอาด (2547) อ้างไว้

2) การทดสอบค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความผูกพันองค์การ ว่าเป็นไปตามที่ผู้วิจัยคาดไว้หรือไม่ โดยใช้สถิติทดสอบ One sample T-test

3) การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความผูกพันองค์การ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน ตำแหน่งและอายุราชการ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

4) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานและความผูกพันองค์การโดยใช้สถิติทดสอบ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson correlation coefficient)

5) การวิเคราะห์อิทธิพลและทดสอบอิทธิพลขององค์ประกอบความพึงพอใจในงาน ประกอบด้วย 1) ความมั่นคงปลอดภัย (Security) 2) โอกาสก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน (Opportunity for Advancement) 3) ด้านการบริหาร (Management) 4) ค่าจ้างหรือรายได้ (Wages) 5) ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (Intrinsic Aspects of the Job) 6) การบังคับบัญชา (Commanding) 7) ลักษณะทางสังคม (Social Aspects of the Job) 8) การสื่อสาร (Communication) 9) สภาพการปฏิบัติงาน (Working Condition) และ 10) ผลประโยชน์ตอบแทน (Benefits) มีอิทธิพลพยากรณ์ต่อ

ความผูกพันองค์การของบุคลากรกองพันทหารสารวัตรสำนักกองบัญชาการกองบัญชาการ กองทัพไทย) ที่มีต่อความผูกพันองค์การโดยใช้สถิติ การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ(Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ประชากรผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุส่วนใหญ่อยู่ในระหว่าง 18 - 30 ปี กว่าร้อยละ 47 ของประชากรตัวอย่างมีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท รองลงมา คือ รายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ตามลำดับ มีเพียงร้อยละ 7.8 เท่านั้นที่มีรายได้มากกว่า 30,000 บาท ประชากรส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นนายทหารชั้นประทวน รองลงมา คือ พลทหาร และนายทหารสัญญาบัตร ตามลำดับ ร้อยละ 51 มีอายุราชการ 5 – 10 ปี รองลงมา คือ อายุราชการ 11-15 ปี อายุราชการต่ำกว่า 5 ปี และมีเพียงร้อยละ 2 ที่มีอายุราชการระหว่าง 16-20 ปี

2. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในงานที่ส่งผลต่อความผูกพันองค์การของบุคลากรกองพันทหารสารวัตร สำนักกองบัญชาการกองบัญชาการกองทัพไทย ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในงานในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อความผูกพันองค์การในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 : ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในงานและความผูกพันองค์การ

ตัวแปร	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1 ความพึงพอใจในงาน	3.77	.43	มาก
2.ความผูกพันองค์การ	3.70	.51	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในงานและความผูกพันองค์การในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรก คือ ความพึงพอใจในงาน รองลงมา คือ ความผูกพันองค์การ ตามลำดับ

3. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานกับความผูกพันองค์การของบุคลากรกองพันทหารสารวัตร สำนักกองบัญชาการกองบัญชาการกองทัพไทย ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจในงานกับความผูกพันองค์การมีความสัมพันธ์ในรูปเชิงเส้นและสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 : ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงาน กับความผูกพันองค์การ โดยการใช้เทคนิคการวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ตัวแปร(Variables)	ความพึงพอใจในงาน	ความผูกพันองค์การ
ความพึงพอใจในงาน	1	.88** (.000)
ความผูกพันองค์การ	.88** (.000)	

** P.<.01

จากตารางที่ 2 พบว่า คู่ตัวแปรความพึงพอใจในงาน กับความผูกพันองค์การมีความสัมพันธ์ในรูปเชิงเส้นและสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับสูง ที่ค่า r =0.88 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาอิทธิพลของความพึงพอใจในงาน ที่ส่งผลต่อความผูกพันองค์การ ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรอิสระ 7 ตัวแปร คือ ตัวแปรด้านการบริหาร เงินเดือนหรือรายได้ ด้านการบังคับบัญชา ด้านลักษณะทางสังคม ด้านการสื่อสาร ด้านสภาพการทำงาน และด้านประโยชน์เกื้อกูลหรือสิ่งตอบแทนต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อความผูกพันองค์การ ได้ประมาณร้อยละ 85 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 : ผลการตรวจสอบอิทธิพลของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่มีต่อตัวแปรตามความผูกพันองค์การ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ

ตัวแปรพยากรณ์ (Predict Variables)	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std.	β			Tolerance	VIF
ค่าคงที่ (Constant)	.281	.207		1.356	.000		
X3 : ด้านการบริหาร	.627	.128	.656	4.892	.000	.540	5.278
X4: เงินเดือนหรือรายได้	.062	.128	.090	.485	.009	.644	2.838
X6 : ด้านการบังคับบัญชา	.360	.132	.571	2.731	.008	.535	8.918
X7: ด้านลักษณะทางสังคม	.135	.063	.121	2.136	.035	.470	2.129
X8: ด้านการสื่อสาร	.249	.138	.356	1.804	.044	.639	5.736
X9 : ด้านสภาพการทำงาน	.066	.057	.071	1.165	.047	.404	2.473
X10 : ด้านประโยชน์เกื้อกูลหรือสิ่งตอบแทนต่างๆ	.606	.080	.415	7.590	.000	.731	7.635
$R = .926^a$ $R^2 = .858$ $R^2_{Adj} = .847$ F = 81.121 Sig. 000							

P<.05 ตัวแปรตามคือความผูกพันองค์การ

จากตารางที่ 3 พบว่ามีตัวแปรอิสระ 7 ตัวแปร คือ ตัวแปรด้านการบริหาร เงินเดือนหรือรายได้ ด้านการบังคับบัญชา ด้านลักษณะทางสังคม ด้านการสื่อสาร ด้านสภาพการทำงาน และด้านประโยชน์เกื้อกูลหรือสิ่งตอบแทนต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อความผูกพันองค์การ ได้ประมาณร้อยละ 85 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเรียงลำดับจากอิทธิพลมากไปหาน้อย ดังนี้ ตัวแปรด้านการบริหาร มีอิทธิพลพยากรณ์ประมาณร้อยละ 65 รองลงมา คือ ด้านการบังคับบัญชา ด้านประโยชน์เกื้อกูลหรือสิ่งตอบแทนต่างๆ ด้านการสื่อสาร ด้านลักษณะทางสังคม เงินเดือนหรือรายได้ และตัวแปรด้านสภาพการทำงาน มีอิทธิพลพยากรณ์ประมาณร้อยละ 7 ตามลำดับ

สามารถเขียนสมการความถดถอยเชิงพหุ(สมการพยากรณ์) ได้ดังนี้

$\hat{Y}$ (ความผูกพันองค์การ) = 0.281 + 0.627 (ด้านการบริหาร) + 0.062 (เงินเดือนหรือรายได้) + 0.360 (ด้านการบังคับบัญชา) + 0.135 (ด้านลักษณะทางสังคม) + 0.249 (ด้านการสื่อสาร) + 0.066 (ด้านสภาพการทำงาน) + 0.606 (ด้านประโยชน์เกื้อกูลหรือสิ่งตอบแทนต่างๆ)

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$\hat{Z}_y$ (ความผูกพันองค์การ) = 0.656 (ด้านการบริหาร) + 0.090 (เงินเดือนหรือรายได้) + 0.571 (ด้านการบังคับบัญชา) + 0.121 (ด้านลักษณะทางสังคม) + 0.356 (ด้านการสื่อสาร) + 0.071 (ด้านสภาพการทำงาน) + 0.415 (ด้านประโยชน์เกื้อกูลหรือสิ่งตอบแทนต่าง ๆ)

อภิปรายผล

1. ระดับความพึงพอใจในงานและระดับความผูกพันองค์การในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับ สุพิชญา อุรเคนทร์เนตร. (2553) ที่ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร สำนักการคลังและสินทรัพย์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สำหรับความผูกพันองค์การมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับ พรพิกุล นุชปาน (2551) ซึ่งวิจัยเรื่องความผูกพันต่อองค์การของพนักงาน กรณีศึกษาพนักงานรายวัน บริษัท ซีเลซติกา (ประเทศไทย) จำกัด พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก

2. ความพึงพอใจในงาน กับความผูกพันองค์การมีความสัมพันธ์ในรูปเชิงเส้นและสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ มัณฑนา ตุลยนิษกะ (2552) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์การของบุคลากร : กรณีศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง

3. ความพึงพอใจในงานมีอิทธิพลต่อความผูกพันองค์การ โดยมีตัวแปรอิสระ 7 ตัวแปร คือ ตัวแปรด้านการบริหารเงินเดือนหรือรายได้ ด้านการบังคับบัญชา ด้านลักษณะทางสังคม ด้านการสื่อสาร ด้านสภาพการทำงาน และด้านประโยชน์เกื้อกูลหรือสิ่งตอบแทนต่างๆ มีอิทธิพลต่อความผูกพันองค์การ สอดคล้องกับ ธนัญพร สุวรรณคาม (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจในงานสามารถทำนายความผูกพันต่อองค์การ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยที่ พบว่า ความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์กับความผูกพันองค์การ ดังนั้น องค์การควรจัดทำการสำรวจความพึงพอใจในงานของบุคลากรหรือการเสนอแนะความคิดเห็นของบุคลากร เพื่อให้บุคลากรได้มีโอกาสได้เสนอแนะความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์และเพื่อองค์การจะได้รับทราบปัญหาและความคิดเห็น เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้มาเป็นประโยชน์ในการนำมาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และตอบสนองความต้องการของบุคลากรได้ ซึ่งจะนำไปสู่การมีทัศนคติที่ดีต่อองค์การ นอกจากนี้องค์การสามารถนำข้อมูลมาวางแผนในการปรับปรุงแนวทางและวิธีการในการทำงาน ระบบงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางในการสร้างความผูกพันต่อองค์ให้แก่บุคลากรต่อไป

2. จากผลการวิจัยที่ พบว่า ความพึงพอใจในงาน สามารถพยากรณ์ความผูกพันองค์การ ดังนั้น องค์การควรให้ความสำคัญและกำหนดนโยบายในการทำงานให้ชัดเจน เพื่อสร้างความรู้สึกพึงพอใจในงาน ต่อองค์การเมื่อบุคลากรเกิดความพึงพอใจในงานแล้วก็จะส่งผลต่อความรู้สึกที่ดีต่อองค์การ และเกิดความรู้สึกผูกพันต่อองค์การต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ธนัญพร สุวรรณคาม. (2559). *ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงาน ความพึงพอใจในงาน ที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของพนักงานธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2547). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7).* กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

พรพิกุล นุชปาน. (2551). *ความผูกพันต่อองค์การของพนักงานกรณีศึกษาพนักงานรายวัน บริษัทซีเลซติกา (ประเทศไทย) จำกัด.* ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2547). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์.* กรุงเทพฯ: เฮ้าส์ออฟ เคอร์มีสท์.

มนตรี แก้วด้วง. (2552). *ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์การและคุณภาพชีวิตการทำงาน : กรณีศึกษาบริษัทนำเข้าและจัดจำหน่ายเสื้อผ้าแบรนด์.* ปริญญามหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มัณฑนา ตุลยนิษกะ. (2552). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์การของบุคลากร. กรณีศึกษา : คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุพิชญา อุรเคนทร์เนตร. (2553). *ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร สำนักการคลังและสินทรัพย์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Koul, L. (1984). *Methodology of Educational Research*. New Delhi: Vikas Publishing House

Likert, R. (1961). *New Patterms of Management*. New York: Mcgraw-Hill Book Company Inc.

Rhoades, L., and Eisenberger, R. (2002). Perceived Organizational Support: A Review of the Literature. *Journal of Applied Psychology, 87, 698 – 714.*

Yamane, T. (1973). *Statistics an introduction analysis*. New York: Harper & Row.

ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในเขตอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย

The Opinion of the Farmers Level Towards The Land Reform Enforcement for Agriculture in Nong Hin District, Loei Province

นาวิน วังคีรี*
จักรพงษ์ ฟองชัย**
ถนอม คะตะวงศ์***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย 2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ และภูมิลำเนา กลุ่มตัวอย่าง คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 258 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ และภูมิลำเนาไม่มีผลต่อระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

คำสำคัญ: กฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

Abstract

The purposes of the research were to 1) study the level of The Opinion of the Farmers Level Towards The Land Reform Enforcement for Agriculture in Nong Hin District, Loei Province. 2) to comparative the level of The Opinion of the Farmers's Level according to the personal factors: sex, ages, and Domocile. The samples were the Farmers in Nong Hin District, Loei Province amount 258 persons. The research tools were composed of a questionnaire. Data analysis by using the include percentage, mean, standard deviation, T-test, and One Way ANOVA.

The result of this research indicated that 1) The level of political participation of the Village Health Volunteer is " high" level. 2) According to the hypothesis is testing, age, and Monthly income affect the Opinion of the Farmers Level towards the Land Reform Enforcement for Agriculture.

Keywords : The Land Reform Enforcement for Agriculture.

---

* อาจารย์พิเศษประจำ สาขาวิชาการเมืองการปกครอง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
** อาจารย์พิเศษประจำ สาขาวิชาการเมืองการปกครอง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
*** อาจารย์พิเศษ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

บทนำ

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 เป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรที่ต้องสูญเสียสิทธิในที่ดินจนไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ต้องกลับกลายเป็นผู้เช่าหรือผู้ไร้ที่ดินทำกิน ส่วนหนึ่งกลับกลายเป็นผู้ใช้แรงงาน ส่วนหนึ่งบุกรุกที่ดินของรัฐ ที่ป่าสงวนแห่งชาติ (National Forest) ทำให้ไม่มีสิทธิในที่ดินโดยถูกต้องตามกฎหมาย(อิฐรัตน์ จันทร์ศรี, 2561)

ที่ดิน ส.ป.ก. 4-01. เป็นที่ดินของรัฐประเภทหนึ่งที่รัฐนำที่ดินของรัฐเช่น ที่ป่าเสื่อมโทรม หรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งมิได้ ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเอง หรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเองหรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพและสถาบันการเกษตรกรได้เช่าซื้อ เช่าเข้าทำประโยชน์โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม ปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิตตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้นซึ่งเป้าหมายสำคัญของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม นอกจากมุ่งหมายให้เกษตรกรมีความเท่าเทียมกันด้านสิทธิและการถือครองที่ดินแล้วยังให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพและรายได้ของเกษตรกรเพื่อให้สามารถดำรงชีพในที่ดินที่ได้รับจากกการปฏิรูปที่ดินนั้น แต่การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวยังมีปัญหาอุปสรรคในประเด็นต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการที่กฎหมายไม่เปิดโอกาสให้ผู้ถือครองที่ดิน ส.ป.ก. สามารถใช้ที่ดินเพื่อการอย่างอื่นหรือพัฒนาที่ดิน ส.ป.ก.เพื่อเชิงเศรษฐกิจและการพาณิชย์ด้านอื่นๆ นอกเหนือจากวัตถุประสงค์เพื่อการเกษตรเท่านั้น (ศิรินภา อภิญญาวัชรกุล, 2554)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งนั้นที่จะทำการศึกษาระดับความคิดเห็นศึกษาระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย เพื่อ)ศึกษาระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ และภูมิลำเนา ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงระดับความคิดเห็นของเกษตรกรในปัจจุบัน รวมถึงเพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนากฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย

2. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ และภูมิลำเนา

กรอบแนวคิดของการวิจัย

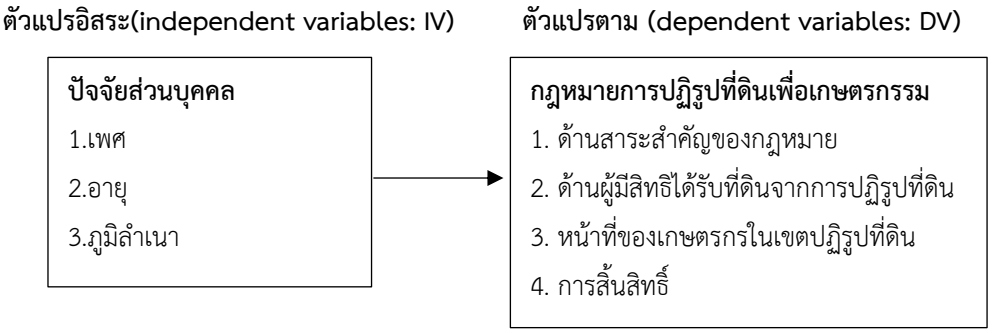

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอหนองหิน จังหวัดเลยจำนวนทั้งสิ้น 724 คน แบ่งเป็นเขตเมือง (เขตรับผิดชอบเทศบาลตำบลหนองหิน) จำนวน 188 คน เขตชานเมือง (เขตรับผิดชอบองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน) จำนวน 230 คน และเขตชนบท (เขตรับผิดชอบองค์การบริหารส่วนตำบลตาดข่าและองค์การบริหารส่วนตำบลปวนพุ) จำนวน 305 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamanae (1973) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 258 คน แบ่งเป็นแบ่งเป็นเขตเมือง(เขตรับผิดชอบเทศบาลตำบลหนองหิน) จำนวน 67 คน เขตชานเมือง(เขตรับผิดชอบองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน) จำนวน 82 คน และเขตชนบท(เขตรับผิดชอบองค์การบริหารส่วนตำบลตาดข่า และองค์การบริหารส่วนตำบลปวนพุ) จำนวน 109 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ(พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2547) และการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Koul, 1984)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) แบบตรวจสอบรายการ (checklist) และแบบมาตรประมาณค่า (rating scale) ซึ่งเป็นมาตรจำแนกความหมาย (The Semantic Differential Scaling) โดยลักษณะของคำถามจะมีข้อความที่มีคำตอบเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ลักษณะเป็นมาตราส่วนแบบลิเคอร์ท (likert scale) ตามแนวคิดของ Likert (1961) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน 32 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยได้นำส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างโดยตัวเอง ซึ่งสิ่งที่แนบจะประกอบไปด้วยจดหมายนำส่งพร้อมคำอธิบายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและคำสัญญาที่จะเก็บรักษาข้อมูลไว้เป็นความลับและกำหนดวันที่ผู้วิจัยจะขอรับแบบสอบถามกลับคืนในการเก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างโดยตัวเองจำนวน 258 ฉบับ และเมื่อถึงกำหนดผู้วิจัยจึงได้เดินทางไปรับแบบสอบถามกลับมาได้ครบจำนวน 258 ฉบับ คิดเป็น 100%

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ จากการค้นคว้าเอกสาร ตำรา ทฤษฎี แนวความคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่างโดยแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

2. การลงรหัสข้อมูล นำข้อมูลของแบบสอบถามทั้งหมดมาแปรเป็นสัญลักษณ์ตัวเลขแทนค่าตัวแปรต่าง ๆ ทำการลงรหัสตามที่กำหนดไว้

3. การบันทึกข้อมูล นำแบบสอบถามที่ผ่านการลงรหัส บันทึกข้อมูลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณค่าทางสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 ของแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานเพื่อแสดงจำนวนร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ของแบบสอบถาม

1)วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานเพื่อแสดงค่าเฉลี่ยของระดับวามคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยการวัดค่าตัวแปรได้กำหนดเกณฑ์การวัดไว้ 5 ระดับ ตามแบบของ Likert (1961) สำหรับวัดคำถามแต่ละข้อเป็นแบบมาตรประมาณค่ารวม (Summative Scale) ที่ใช้วัดเป็นมาตรประเมินค่า (Rating Scale) โดยให้เลือกตอบ 5 ระดับ ในการแปลความหมายของคะแนนระดับความคิดเห็นจะพิจารณาจากค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนโดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามที่ บุญชม ศรีสะอาด (2547) อ้างไว้

2) การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของของระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ของเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ และภูมิลำเนา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

1. ประชากรผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุส่วนใหญ่อยู่ในระหว่าง 51 ปีขึ้นไป กว่าร้อยละ 65 ของประชากรตัวอย่างมีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา มีภูมิลำเนาอยู่ในชนบท ประมาณร้อยละ 42 ภูมิลำเนาอยู่ในชานเมือง ประมาณร้อยละ 32 และมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเมือง ประมาณร้อยละ 26

2. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านสาระสำคัญของกฎหมาย	4.25	.66	มาก
ด้านผู้มีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน	4.17	.59	มาก
ด้านหน้าที่ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	4.14	.62	มาก
ด้านการสิ้นสิทธิ์	4.18	.68	มาก
ภาพรวม	4.19	.56	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรก คือ ด้านสาระสำคัญของกฎหมาย รองลงมา คือ ด้านการสิ้นสิทธิ์ ด้านผู้มีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินและด้านหน้าที่ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตามลำดับ

3. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ และภูมิลำเนา ผลการวิจัย พบว่า

3.1 เพศไม่มีผลต่อระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระหว่างเพศชายกับเพศหญิง

ตัวแปร	เพศ	N	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig.
Y.กฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	ชาย	109	4.25	.57	1.49	.13
	หญิง	149	4.14	.56		
Y1 : ด้านสาระสำคัญของกฎหมาย	ชาย	109	4.36	.61	2.29	.02
	หญิง	149	4.17	.68		
Y2 : ด้านผู้มีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน	ชาย	109	4.22	.62	1.25	.21
	หญิง	149	4.13	.57		
Y3 : ด้านหน้าที่ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	ชาย	109	4.14	.67	-1.36	.11
	หญิง	149	4.13	.58		
Y4 : ด้านการสิ้นสิทธิ์	ชาย	109	4.26	.67	-1.68	.04
	หญิง	149	4.13	.68		

P<.05

จากตารางที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า

1.ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในภาพรวม เพศชายมีค่าเฉลี่ย 4.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.57 เพศหญิง มีค่าเฉลี่ย 4.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าสถิติทดสอบ t = 1.49 และ Sig.(2-tailed) = .13 >α (α=.05) จึงไม่สามารถปฏิเสธ H_O ได้ นั่นคือ เพศไม่มีผลต่อระดับความคิดเห็นของเกษตรกร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2.ด้านสาระสำคัญของกฎหมาย เพศ ชาย มีค่าเฉลี่ย 4.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61 เพศหญิง มีค่าเฉลี่ย 4.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.68 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าสถิติทดสอบ t = 2.29 และ Sig.(2-tailed) = .02 < α (α=.05) จึงปฏิเสธ H_O ยอมรับ H_A ซึ่งคือ นั่นคือ เพศมีผลต่อระดับความคิดเห็นของเกษตรกรด้านสาระสำคัญของกฎหมาย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3. ด้านผู้มีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน เพศ ชาย มีค่าเฉลี่ย 4.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.62 เพศหญิง มีค่าเฉลี่ย 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.57 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าสถิติทดสอบ t = 1.25 และ Sig.(2-tailed) = .21 >α (α=.05) จึงไม่สามารถปฏิเสธ H_O ได้ นั่นคือ เพศไม่มีผลต่อระดับความคิดเห็นของเกษตรกรด้านผู้มีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

4. ด้านหน้าที่ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน เพศชาย มีค่าเฉลี่ย 4.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 เพศหญิง มีค่าเฉลี่ย 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าสถิติทดสอบ t = .15 และ Sig.(2-tailed) = .87 >α (α=.05) จึงไม่สามารถปฏิเสธ H_O ได้ นั่นคือ เพศไม่มีผลต่อระดับความคิดเห็นของเกษตรกรด้านหน้าที่ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

5. ด้านการสิ้นสิทธิ์ เพศชาย มีค่าเฉลี่ย 4.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 เพศหญิง มีค่าเฉลี่ย 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.68 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าสถิติทดสอบ t = 1.50 และ Sig.(2-tailed) = .13 >α (α=.05) จึงไม่สามารถปฏิเสธ H_O ได้ นั่นคือ เพศไม่มีผลต่อระดับความคิดเห็นของเกษตรกรด้านการสิ้นสิทธิ์ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3.2 ภูมิลำเนาไม่มีผลต่อระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 : ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระหว่างกลุ่มภูมิลำเนาของประชากรด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One –Way-ANOVA

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
Y.กฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	ระหว่างกลุ่ม	.07	2	.03	.11	.88
	ภายในกลุ่ม	82.97	255	.32		
	รวม	83.05	257			
Y1 : ด้านสาระสำคัญของกฎหมาย	ระหว่างกลุ่ม	.33	2	.16	.382	.68
	ภายในกลุ่ม	112.00	255	.43		
	รวม	112.33	257			
Y2:ด้านผู้มีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน	ระหว่างกลุ่ม	.31	2	.16	.445	.64
	ภายในกลุ่ม	91.46	255	.35		
	รวม	91.78	257			
Y3 : หน้าที่ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	ระหว่างกลุ่ม	.15	2	.07	.195	.82
	ภายในกลุ่ม	99.33	255	.39		
	รวม	99.48	257			
Y4 : การสิ้นสิทธิ์	ระหว่างกลุ่ม	.08	2	.04	.085	.91
	ภายในกลุ่ม	120.58	255	.47		
	รวม	120.66	257			

$p<.05$

จากตารางที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูป ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในภาพรวม Sig.= .88 ; α = .05 ดังนั้น ค่า Sig.>α สรุปได้ว่า ภูมิลำเนาไม่มีผลต่อระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้านสาระสำคัญของกฎหมาย Sig.= .68; α = .05 ดังนั้น ค่า Sig.>α สรุปได้ว่า ภูมิลำเนาไม่มีผลต่อด้านสาระสำคัญของกฎหมาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้านผู้มีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน Sig.= .64; α = .05 ดังนั้นค่า Sig.>α สรุปได้ว่า ภูมิลำเนาไม่มีผลต่อระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้านผู้มีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้านหน้าที่ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน Sig.= .82 ; α = .05 ดังนั้น ค่า Sig.>αสรุปได้ว่า ภูมิลำเนาไม่มีผลต่อระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้านหน้าที่ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้านการสิ้นสิทธิ์ Sig.= .91; α = .05 ดังนั้น ค่า Sig.>α สรุปได้ว่า ภูมิลำเนาไม่มีผลต่อระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้านการสิ้นสิทธิ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อิฐรัตน์ จันทร์ศรี (2561) ที่ศึกษาปัญหาการใช้บังคับกฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกับการอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการสนับสนุนหรือ เกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีที่ดินทากินและให้การใช้ที่ดินเกิดประโยชน์มากที่สุด ลดความเหลื่อมล้ำในฐานะของบุคคลในทางเศรษฐกิจและสังคม แต่ปัจจุบันที่ดิน ส.ป.ก. บางส่วนตกไปอยู่ในมือของผู้ที่ไม่มีคุณสมบัติ ในขณะที่ที่ดิน ส.ป.ก. กลับมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตรของเกษตรกรที่นับวันจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรมีองค์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

บุญชม ศรีสะอาด. (2547). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7).* กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2547). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: พิมพ์ที่ เฮ้าส์ออฟ เคอร์มีสท์.*

ศิรินภา อภิญญาวัชรกุล. (2554). นิติสำนึกของเกษตรกรผู้ซื้อและขายที่ดิน ส.ป.ก. 4-01 ในตำบลบ้านช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อิฐรัตน์ จันทร์ศรี. (2561). *ปัญหาการใช้บังคับกฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกับการอนุญาต ให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการสนับสนุนหรือ เกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน.* สารนิพนธ์ปริญญาโทนิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน คณะนิติศาสตร์ กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Koul, L. (1984). *Methodology of Educational Research*. New Delhi : Vikas Publishing House Pvt. Ltd.

Likert, R. (1961). *New Patterms of Management*. New York: Mcgraw-Hill Book Company Inc.

Yamane, T. (1973). *Statistics an introduction analysis*. New York: Harper & Row.

การบริหารการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

Management of Community Based Tourism Village of Ta Long Thung Wang Subdistrict, Satuek District, Buriram Province

กฐิน ตามสีรัมย์*

สถาพร วิชัยรัมย์**

ประชัน คะเนวัน***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริการการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศและอายุ ใน 4 ด้าน คือด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ด้านองค์กรชุมชน ด้านการจัดการ และด้านการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มใช้แบบสอบถาม จำนวน 226 คน และกลุ่มใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ จำนวน 17 คน แบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่น 0.8520 วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเปรียบเทียบ t–test และ F–test ส่วนแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ด้วยวิธีอุปมานผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำได้ดังนี้ ด้านการจัดการ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ด้านการเรียนรู้ และด้านองค์กรชุมชนตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน จำแนกตามเพศและอายุ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนผลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ชุมชนควรมีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ทราบปัญหาเพื่อหาแนวทางการแก้ไขหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรมีการประชุมร่วมกันเพื่อหาวิธีการจัดการการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับชุมชน การเตรียมความพร้อมในการจัดการฝึกอบรมวิทยากรหรือผู้นำกลุ่มการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ได้รับทราบข้อมูลที่จะประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวการประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรมการท่องเที่ยวทางสื่อออนไลน์เพื่อให้สังคมรับทราบข้อมูลอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ การปรับปรุงพัฒนาชุมชนและแหล่งท่องเที่ยวให้ดีขึ้นต่อไป

คำสำคัญ: การบริหารจัดการการท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์, บ้านตาลอง

Abstract

The research objectives of this research are as follows: 1) to study the community-based tourism management service of Talong Village, Thung Wang Subdistrict, Satuek District, Buriram Province 2) to compare people's opinions about community-based tourism management of Ta Long Village, Thung Wang Subdistrict, Satuek District, Buriram Province. Classified by sex and age in 4 areas: natural resources and culture community organization Management and learning. The sample group was a questionnaire of 226people and a group of interviewing techniques of 17 people. The questionnaire

* นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

*** รองศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

was assigned a confidence factor of 0. 8520,analyzed by frequency distribution, to find percentage, mean and standard deviation compare t–test and F–test. Interview analyzed by analogy. The research results were found that the overall picture is at a high level. In order from side with a high to low mean as follows management natural resources and culture learning and community organization, respectively. The results of comparing people's opinions on the management of community tourism management. Classified by gender and age overall and each aspect was no different. As for the results of the interviews, it was found that the community should exchange learn to know the problem to find solutions to government agencies, the private sector and those involved. Should have a meeting together to find out how to manage tourism that is suitable for the community. Preparation of training for speakers or learning group leaders in order to gain information that will promote tourist sites. Public relations to disseminate tourism activities through online media in order for the society to be thoroughly and consistently informed Continuing to improve and develop communities and tourist attractions

Keywords: Tourism Management, Buriram Province Tourism, Village of Ta Long

บทนำ

สังคมในปัจจุบันการจัดการการท่องเที่ยวถือว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เพราะเป็นแหล่งรายได้ของประเทศที่สำคัญประการหนึ่ง ส่วนการท่องเที่ยวนั้นมีการจัดการในหลายรูปแบบมีทั้งแบบสนุกสนานแบบอนุรักษ์ และแบบวิถีชีวิตของชาวพื้นเมือง ดังนั้น การท่องเที่ยวบางแห่งจึงความตระหนักถึงความสำคัญของศิลปวัฒนธรรม เทศกาล รวมถึงมรดกทางวัฒนธรรมพื้นบ้านมากขึ้น ประกอบกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมของในแต่ละพื้นที่ที่มีความน่าสนใจ และเป็นจุดกำเนิดของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมดังกล่าว นอกจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จะสามารถนำรายได้เข้าสู่ประเทศและนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจทั้งระดับประเทศและระดับภูมิภาคแล้ว การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการสืบทอดวัฒนธรรมให้คงอยู่ต่อไป สำหรับประเทศไทยแล้วการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่สร้างรายได้และการจ้างงานให้กับประเทศไทยเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ดีท่ามกลางการแข่งขันของตลาดท่องเที่ยวที่สูงขึ้น กระแสการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจึงได้รับความสนใจทั้งยังเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศไทย โดยเฉพาะการการท่องเที่ยวในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวชุมชน การท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิต ประเพณี ศิลปะ และวิถีชีวิตของคนท้องถิ่นต่างๆ เป็นการท่องเที่ยวที่สามารถสร้างชื่อเสียงและรายได้ส่งเสริมเศรษฐกิจภาคการท่องเที่ยวให้กับประเทศของเรา และประเทศไทยเป็นที่ยอมรับในระดับโลกเกี่ยวกับความงดงามของวัฒนธรรมประเพณี อุปนิสัยของคนไทยที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาสร้างรายได้ให้กับชุมชนและประเทศเป็นอย่างดี

การท่องเที่ยวในประเทศไทยได้มีพัฒนาการมาตั้งแต่ พ.ศ. 2467 สมัยพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ครั้งทรงดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการรถไฟ ซึ่งในครั้งนั้นการท่องเที่ยวในประเทศไทย ยังเป็นการท่องเที่ยวเพื่อชมธรรมชาติและสถานที่ราชการ หรือสถานที่สำคัญที่ทางชาวต่างประเทศที่เขามาในประเทศไทยสร้างขึ้น แต่เมื่อประมาณ 10 ปีที่ผ่านมา ทางองค์การท่องเที่ยวโลกได้มีการกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวได้ 3 รูปแบบหลัก ได้แก่ 1) รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (Natural Based Tourism) 2) รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม (Cultural Based Tourism) และ 3) รูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ (Special Interest - Tourism) สำหรับประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ให้ความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นมาอย่างมากเนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม บทบาทที่เด่นชัดบทบาทหนึ่งในช่วงหลายปีที่ผ่านมาของ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวก็คือบทบาทด้านเศรษฐกิจซึ่งอาจกล่าวได้ว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้ที่สำคัญให้ประเทศเป็นลำดับต้น โดยเฉพาะการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาใช้จ่ายในระบบเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้ ประเทศไทยได้ประกาศคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ เรื่อง แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 - 2559 นับเป็นนโยบายแห่งชาติฉบับแรก มีการกำหนดวิสัยทัศน์ว่า “ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวในระดับโลก สามารถสร้างรายได้และกระจายรายได้โดยคำนึงถึงความเป็นธรรม สมดุล และยั่งยืน” โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) ขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยเพิ่มขึ้น 2) รายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศเพิ่มขึ้น โดยเน้นการพัฒนากิจกรรมที่สร้างมูลค่าและคุณค่า และ 3) สร้างรายได้และกระจายรายได้โดยคำนึงถึงความสมดุลและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

สถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ ในปี 2561 จังหวัดบุรีรัมย์มีสถิตินักท่องเที่ยว จำนวน 2,014,791 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.23 เมื่อเทียบกับปี 2560 (1,627,328 คน) และมีรายได้จากการท่องเที่ยวในปี 2561 จำนวน 4,246.95 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 37.93 เมื่อเทียบกับปี 2560 (2,636.07 ล้านบาท) สำหรับนักท่องเที่ยวในปี 2562 ซึ่งอยู่ระหว่างรอผลการจัดเก็บจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งคาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นมากกว่าปี 2561 โดยพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นการแวะเที่ยวที่ปราสาทพนมรุ้งโดยไม่มีการพักค้างคืน จึงทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับจังหวัดใกล้เคียง แต่ในปัจจุบันจะมีนักท่องเที่ยวมากขึ้นในวันที่มีการแข่งขันฟุตบอล และแข่งขันรถยนต์ทางเรียบ ซึ่งมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มมากขึ้นในวันหยุดสุดสัปดาห์ (เสาร์ – อาทิตย์) ถ้ามีการแข่งขันฟุตบอลหรือมีการแข่งรถจะมีนักท่องเที่ยวประมาณ 30,000 – 50,000 คน จึงส่งผลให้การท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมและชุมชนรวมถึงสินค้า OTOP จังหวัดบุรีรัมย์น่าสนใจ มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมมากยิ่งขึ้นสินค้า OTOP หลากหลายประเภท เช่น ผ้าไหมที่เป็นลายเอกลักษณ์ของจังหวัด คือ ผ้าซิ่น ตีนแดง ผลิตภัณฑ์จากไม้หรือจากผักตบชวา ประเภทสมุนไพรถนอมผิว ประเภทอาหาร เช่น ขาหมู กระยาสารท กุนเชียง กุ้งจ่อม เป็นต้น (จังหวัดบุรีรัมย์, 2561)

จากการท่องเที่ยวหลายๆ รูปแบบนั้น ยังมีรูปแบบการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งที่ได้รับการนิยมในลักษณะการท่องเที่ยวในปัจจุบันนั้น คือ การท่องเที่ยวชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 87 ว่าด้วยแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยบัญญัติให้ “รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นตัวเอง สนับสนุนให้มีการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การจัดทำบริการสาธารณะและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ และกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีอำนาจกำหนดนโยบายของตนเอง บริหารท้องถิ่นของตนเองได้ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศ โดยยึด “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” ภายใต้แนวปฏิบัติของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่สำคัญของคณะกรรมการหมู่บ้านในฐานะตัวแทนของภาครัฐต้องกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพัฒนาประเทศ เริ่มจากการบริหารการปกครองท้องถิ่น ทั้งการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สร้างเสริมจากผู้คนในท้องถิ่นให้มีความสุข เช่น แหล่งผืนป่าธรรมชาติหรือแหล่งน้ำตก แหล่งวัตถุโบราณ รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ

สำหรับสถานการณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ได้มีมาช้านาน โดยเฉพาะการท่องเที่ยวที่เป็นวัตถุโบราณ คือ ปราสาทเขาพนมรุ้งและปราสาทเมืองต่ำ แต่ปัจจุบันนี้เมืองบุรีรัมย์ได้มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย โดยเฉพาะรัฐบาลชุดปัจจุบันได้มีนโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยวรูปแบบวิถีชีวิตโดยเฉพาะการท่องเที่ยวชุมชน ดังนั้นรัฐบาลจึงได้จัดสรรงบประมาณจำนวนหนึ่งให้กับท้องถิ่นในชนบทแทบทุกหมู่บ้าน โดยให้หมู่บ้านที่พร้อมพัฒนาตัวเองเพื่อจัดทำให้เป็นแหล่ง

ท่องเที่ยว โดยใช้ชื่อว่า “หมู่บ้านท่องเที่ยวนวัตวิถี และจังหวัดบุรีรัมย์คือจังหวัดหนึ่งที่ได้รับงบประมาณรูปแบบนี้ โดยหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก ได้รับงบประมาณนี้ด้วย หมู่บ้านนี้จึงได้พัฒนาตนเองจนอยู่ในระดับหมู่บ้านที่ 1 ในจำนวน 5 หมู่บ้าน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยต้องการติดตามอย่างต่อเนื่องจากปี 2562 – 2563 ได้พัฒนาขึ้นมากน้อยเพียงไร

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นสมาชิกกลุ่มท่องเที่ยวคนหนึ่ง และในฐานะเป็นคนบุรีรัมย์โดยกำเนิด จึงมีความสนใจการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านตาลอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ว่าเป็นอย่างไร มีความยั่งยืนหรือไม่ และมีการบริหารจัดการใดบ้างที่ส่งผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านตาลอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาแนวทางด้านการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านตาลองอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริการการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศและอายุ
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 525 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งวัง. 24 มีนาคม 2562)

2. กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการผสมผสานการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งใช้การวิจัยเชิงสำรวจ และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยอาศัยเทคนิคการสัมภาษณ์ และใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างจึงประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ได้จากการสุ่มจากประชากรโดยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan; อ้างถึงในประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555: 148) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 226 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามชุมชนต่างๆ ตามสัดส่วน ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling)

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดเป็นโควตา (Quota) จำนวน 17 คน โดยมีเงื่อนไขดังนี้

1) คณะกรรมการหมู่บ้านท่องเที่ยวต้องเป็นคณะกรรมการมาตั้งแต่ต้น ตำแหน่งประธาน จำนวน 1 คน รองประธานจำนวน 2 คน เหรัญญิกจำนวน 1 คน และเลขานุการคณะกรรมการ จำนวน 1 คน

2) กลุ่มผู้ทอผ้าและเครื่องจักสาน จำนวน 5 คน เป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้ามาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี และมีผลงานมาแสดงในกลุ่มเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ชมเช่นเดียวกันกับกลุ่มจักสาน จะต้องเป็นสมาชิกมาแล้วไม่ต่ำว่า 3 ปี และมีเครื่องจักสานมาแสดงแก่นักท่องเที่ยวได้เห็นเป็นประจักษ์ 3) กลุ่มนักท่องเที่ยว จำนวน 5 คน จะต้องเป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวหมู่บ้านตาลองนี้ ไม่ต่ำว่า 2 ครั้ง และ 4) ผู้ให้บริการโฮมสเตย์ จำนวน 2 คน ต้องเป็นผู้ประกอบการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวมาแล้วไม่ต่ำกว่า 3 ปี

3. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ประเภท คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ในกรณีแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ และตอนที่ 2

การบริหารการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ด้านองค์กรชุมชน ด้านการจัดการ และด้านการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ แบบสอบถามได้มีการตรวจสอบคุณภาพ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8520 ส่วนแบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นแบบมีโครงสร้างโดยกำหนดประเด็นหรือข้อคำถามซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open – ended Form)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลกรณีแบบสอบถามผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ออกหนังสือส่งถึงผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึกจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สมาชิกหมู่บ้านตอบแบบสอบถาม และอำนวยความสะดวกต่างๆ กับผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่างแบบสอบถามจำนวน 226 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้ 226 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนการใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยมีการจดบันทึกและบันทึกเทปไว้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในกรณีข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนและร้อยละ

5.2 ผลการบริหารการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 เปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ t-test Independent

5.4 เปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึกจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอายุวิเคราะห์โดยใช้ F-test เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านจะทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe’s Method)

5.5 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

สำหรับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์โดยการตีความในรูปของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา หรือตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปมาน โดยนำประเด็นย่อยมาพิจารณาความเหมือนกัน ความแตกต่างกัน และความสัมพันธ์กันมาหาข้อสรุปแล้วบรรยายวิเคราะห์เป็นความเรียงเพื่อหาข้อสรุป

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการบริหารการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. การบริหารการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึกจังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง คือ ด้านการจัดการ รองลงมา คือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านองค์กรชุมชน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ พบว่า การบริหารการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีข้อเสนอแนะตามความมากน้อย แต่ละด้านใน 4 ด้าน มีดังนี้

4.1 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม พบว่า ยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้เกิดการพัฒนาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว ให้น่าอยู่น่าท่องเที่ยวเมื่อมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนสิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ขยะ น้ำเน่าเสีย และการจัดสภาพภูมิทัศน์ ชุมชนควรนำปัญหามาเป็นแนวทางในการแก้ไข และปรับปรุงให้ดีขึ้น แหล่งท่องเที่ยวเป็นทรัพย์สินของทุกคนในชุมชน ทุกคนต้องมีใจที่จะช่วยกันพัฒนา เพื่อความยั่งยืนของชุมชนต่อไป

4.2 ด้านองค์กรชุมชน พบว่า ผู้นำกลุ่มมีทิศทางและแผนพัฒนาชุมชนที่ชัดเจน มีชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนา มีการวางแผนดำเนินการอย่างดี เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวเป็นวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของหมู่บ้าน การร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการพัฒนา มีข้อตกลงร่วมกันภายในกลุ่มสำหรับการบริหารจัดการการท่องเที่ยว มีการกำหนดข้อควรปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ทางสื่อออนไลน์ ผลตอบรับต่าง ๆ เพื่อนำมาประเมินการบริหารจัดการต่อไปภายภาคหน้าได้สำหรับการเผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์ทางเพจการท่องเที่ยวนี้ได้ทราบเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของชุมชน ให้บุคคลภายนอกหรือนักท่องเที่ยวที่ได้มาแล้ว กลับมาเที่ยวใหม่อีกครั้ง

4.3 ด้านการจัดการ พบว่า เมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในชุมชนมากขึ้นทำให้รายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นมีรายได้จากผลิตผลทางการเกษตร และผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มแม่บ้านเมื่อเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวแล้ว ชุมชนมีชื่อเสียง รวมไปถึงมีการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาจากองค์กรต่างๆมากขึ้น

4.4 ด้านการเรียนรู้ พบว่า เมื่อมีการจัดการท่องเที่ยวย่อมเป็นการบังคับให้ต้องมีการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติโดยอัตโนมัติ ทำให้ประชาชนในหมู่บ้านต้องการและเรียนรู้ที่จะฟื้นฟูและสืบทอดอาชีพ วัฒนธรรมจารีตประเพณีให้ยืนยาวต่อไป การรวมกลุ่มกันระหว่างชุมชน ภาคีเครือข่าย ภาครัฐ ในการจัดทำฐานข้อมูลการท่องเที่ยวเพื่อเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวไปสู่รุ่นลูกหลานต่อไป

อภิปรายผล

จากการศึกษาการบริหารการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ด้านองค์กรชุมชน ด้านการจัดการ และด้านการเรียนรู้ มีประเด็นที่น่าสนใจที่ผู้วิจัยจะขออภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าชุมชนมีการรวมกลุ่มกันเป็นองค์กร การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้มแข็งอย่างมีระบบ ระเบียบทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันกับหลายองค์กรที่จะร่วมมือพึ่งพากันและกันมีความรู้สึกสำนึกเป็นเจ้าของร่วมกันในชุมชนเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งทุกคนเข้าใจบทบาทที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมของชุมชนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองมีกระบวนการจัดการทุกอย่างเป็นองค์กรมีการจัดทำข้อตกลงร่วมกันเพื่อมาเป็นบรรทัด

ฐานการอยู่ร่วมกันกฎระเบียบกติกาในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและการท่องเที่ยวของชุมชน สร้างเครือข่ายองค์กรความร่วมมือ การประสานงานเพื่อผลประโยชน์ของชุมชนร่วมกัน การสร้างความประทับใจความเข้าใจที่ถูกต้องดีงามในวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ตลอดถึงขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมที่ดีงาม การสร้างจิตสำนึกรักถิ่นเกิดและประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่นของตนเองรวมไปถึงวัฒนธรรมประเพณีวิถีชุมชนการถ่ายทอดวิถีชีวิตชุมชนผ่านฐานการเรียนรู้ ใช้เครือข่ายทางสังคมออนไลน์การแจ้งกิจกรรมการท่องเที่ยวในฤดูกาลต่าง ๆ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของพิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัตย์ (2553, หน้า 77) ได้กล่าวว่าด้านการเรียนรู้การท่องเที่ยวชุมชนเป็นกระบวนการที่ชุมชนนั้น ๆ จะต้องสร้างความร่วมมือซึ่งกันและกันหรือการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยมีขั้นตอนและกระบวนการที่ชัดเจน มีกฎ มีกติกา มีระเบียบที่ชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวที่มาเยือนเพื่อสร้างความเข้าใจถึงความมีคุณค่าทางวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นรวมทั้งความแตกต่างกันของวัฒนธรรมประเพณีไปร่วมกันตลอดถึงการเรียนรู้ทางด้านสังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมจะอนุรักษ์ไว้ให้เป็นมรดกของลูกหลานสืบไป

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะชุมชนบ้านตาลองมีสภาพแวดล้อมสามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวนึกถึงและพึงพอใจที่จะเดินทางมาท่องเที่ยว เช่น สถานที่ท่องเที่ยวสวยงามผู้คนเป็นมิตรการดำรงชีวิตด้านกิจกรรมของหมู่บ้านสามารถสร้างความประทับใจและดึงดูดให้นักท่องเที่ยวกลับมาอีกครั้ง ชุมชนบ้านตาลองยังคงสภาพความงดงามทางด้านสภาพแวดล้อมไว้เป็นอย่างดี ห้อมล้อมด้วยผืนป่าชุมชนที่อุดมสมบูรณ์ เรื่องของธรรมชาติ ภูมิอากาศ และกิจกรรมที่จัดขึ้นมีความน่าสนใจ มีประเพณีและวัฒนธรรมที่น่าสนใจและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวในทุกฤดูกาลซึ่งประเพณีต่าง ๆ ปฏิบัติสืบต่อกันมาแต่โบราณกาล ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของสินธุ์ สโรบล และคณะ (2546, หน้า 39) กล่าวว่า ชุมชนแต่ละแห่งล้วนมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ชุมชนนั้นมีอยู่ บางชุมชนมีทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อันได้แก่ น้ำตก ป่าเขาลำเนาไพร รวมทั้งสัตว์ป่าที่อาศัยอยู่หลากหลายชนิด บางชุมชนมีความโดดเด่นในด้านสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ อันได้แก่ วัดวาอารามและโบราณสถานทางพุทธศาสนา หรือมีประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่น่าสนใจ รวมทั้งมีร่องรอยทางด้านโบราณคดีปรากฏให้เห็น ขณะที่บางชุมชนมีข้อเด่นด้านอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมประเพณีหลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์ มีวิถีความเป็นอยู่ที่เอื้อต่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว สามารถนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักท่องเที่ยวที่มาเยือนได้เป็นอย่างดี การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบบูรณาการภายใต้การประสานประโยชน์การพัฒนาด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ทั้งมิติด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมและวัฒนธรรม อันเป็นการผสมผสานพัฒนาด้านต่าง ๆ อย่างเป็นองค์รวม

2.2 จากผลการวิจัยด้านองค์กรชุมชน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้เป็นเพราะชุมชนบ้านตาลองมีกลุ่มชุมชนและคณะกรรมการที่เข้มแข็ง มีการบริหารจัดการภายในอย่างมีระบบ ระเบียบ มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งร่วมมือกับหลายองค์กรที่จะพึ่งพาซึ่งกันและกันมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเรียนรู้ร่วมกัน มีถ่ายทอดและอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี ศิลปะ และองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนโดยเฉพาะการทอผ้าเปลือกไหมย้อมสีธรรมชาติ การผลิตของที่ระลึกจากวัสดุธรรมชาติ และอื่น ๆ เพื่อถ่ายทอดให้กับสมาชิกชุมชนและนักท่องเที่ยว มีผู้นำชุมชนเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำ ทำให้องค์ความรู้ด้านต่าง ๆ ได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูมากขึ้นกว่าเดิมซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของพจนา สวนศรี (2546, หน้า 15) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ด้านองค์กรชุมชนว่า ชุมชนมีระบบสังคมที่เข้าใจ มีปราชญ์หรือผู้มีความรู้และทักษะในเรื่องต่าง ๆ ที่หลากหลาย ชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของและเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา

2.3 จากผลการวิจัยด้านการจัดการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้เป็นเพราะประชาชนในชุมชนบ้านตาลองมีส่วนร่วมในการทำงานการกำหนดทิศทาง มีความคงเอกลักษณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่นมีกฎกติการ่วมกัน

มีการกระจายหน้าที่แบ่งงานกันทำ รวมไปถึงการเปิดโอกาสให้ผู้หญิง เยาวชน และผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วยมีความร่วมมือกันในทุก ๆ ด้าน มีการกำหนดหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ความรับผิดชอบในกลุ่ม พร้อมทั้งการจัดเก็บรายได้และกระจายผลประโยชน์ที่เป็นธรรมให้แก่ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2550, หน้า 22 - 24) ได้กำหนดองค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการจัดการ ประกอบด้วย 1) กฎ – กติกาในการจัดการสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว 2) มีองค์กรหรือกลไกในการทำงานเพื่อจัดการการท่องเที่ยวและสามารถเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับพัฒนาชุมชนโดยรวมได้ 3) มีการกระจายผลประโยชน์ที่เป็นธรรม และ 4) มีกองทุนที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน

2.4 จากผลการวิจัยด้านการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะชุมชนบ้านตาลองได้ให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเรียนรู้วัฒนธรรม ความเป็นมาของชุมชนวิถีการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ มีผู้นำชุมชนและวิทยากรประจำชุมชนจัดกิจกรรมให้ความรู้ด้านประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน มีกิจกรรมที่สร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอยากจะกลับมาเที่ยวอีกครั้ง พร้อมทั้งมีการอบรมให้ความรู้ทางด้านการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชน รวมไปถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนทั่วไป มีการประชาสัมพันธ์ที่ดึงดูดใจ ทันสมัย และแพร่หลายช่องทาง ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของพิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัตย์ (2553, หน้า 77) ได้กล่าวว่า ด้านการเรียนรู้การท่องเที่ยวชุมชนเป็นกระบวนการที่ชุมชนนั้น ๆ จะต้องสร้างความร่วมมือซึ่งกันและกันหรือการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยมีขั้นตอนและกระบวนการที่ชัดเจน มีกฎ มีกติกา มีระเบียบที่ชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวที่มาเยือน เพื่อสร้างความเข้าใจถึงความมีคุณค่าทางวัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่น รวมทั้งความแตกต่างกันของวัฒนธรรมประเพณีไปร่วมกัน ตลอดถึงการเรียนรู้ทางด้านสังคมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะอนุรักษ์ไว้ให้เป็นมรดกของลูกหลานสืบไป

3. การเปรียบเทียบการบริหารการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ และอายุ อภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะความคิดเห็นของประชาชนไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิงมีความรู้สึกที่เหมือนกัน กล่าวคือ การบริหารการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนของตนเองซึ่งทุกคนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม สร้างความเข้มแข็งอย่างมีระบบ ระเบียบ ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีกระบวนการจัดการทุกอย่าง การสร้างความประทับใจความเข้าใจที่ถูกต้องดีงามในวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นตลอดถึงขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมที่ดีงามการสร้างจิตสำนึกรักถิ่นเกิดและประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่นของตนเอง ตลอดจนการบริหารจัดการในด้านที่พัก อาหาร การดูแลความปลอดภัย การนำพานักท่องเที่ยวการสื่อความหมาย และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในชุมชนด้วย จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ความคิดเห็นประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จากเหตุผลดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาประกาศิตสิริเมโธ (ฐิติปสิทธิกร) (2556, หน้า 156 - 159) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่า การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อม พบว่า โดยภาพรวมประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวมไม่ต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่ง

ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่ว่าจะเป็นวัยเด็กวัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ หรือผู้สูงอายุมีความรู้สึกต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่ไม่แตกต่างกัน คือ อายุเท่าใดก็สามารถบริหารจัดการการท่องเที่ยวได้ในทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมจะต้องร่วมมือกันอนุรักษ์ รักษาทรัพยากรเหล่านั้นที่มีอยู่ให้อุดมสมบูรณ์ ด้านองค์กรชุมชน มีการสร้างความเข้มแข็งอย่างมีระบบ ระเบียบ มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ด้านการจัดการ ข้อตกลงร่วมกันเพื่อมาเป็นบรรทัดฐานการอยู่ร่วมกัน มีระเบียบ มีกติกาในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและการท่องเที่ยวของชุมชน และด้านการเรียนรู้ มีการสร้างความรู้ความประทับใจความเข้าใจที่ถูกต้องดีงามในวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ตลอดถึงขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมที่ดีงาม ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากกิจกรรมที่เกี่ยวกับการบริหารการจัดการการท่องเที่ยวมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อปรับปรุง แก้ไข และพัฒนากิจกรรมให้ประสบผลสำเร็จ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อชุมชน จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ประชาชนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภสุตา สิกขฤทธิ์ (2553, หน้า 75 - 82) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอปราณบุรี จังหวัดปะจวบคีรขันธ์ พบว่า การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอปราณบุรี จำแนกตามอายุในการมีส่วนร่วมต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยภาพรวมไม่ต่างกัน

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จึงนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

4.1 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมโดยภาพรวม พบว่า ชุมชนบ้านตาลองตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์มีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวให้น่าอยู่น่าท่องเที่ยวเมื่อมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนความเป็นอยู่ ความเจริญทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในเวลาต่อมา คือ ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ขยะ น้ำเน่าเสีย และการจัดสภาพภูมิทัศน์ ชุมชนควรนำปัญหามาเป็นแนวทางในการแก้ไข และปรับปรุงให้ดีขึ้น ทั้งนี้แหล่งท่องเที่ยวเป็นทรัพย์สินของทุกคนในชุมชนต้องมีใจที่จะช่วยกันพัฒนาให้น่ามาท่องเที่ยวต่อไป เหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของสมชาย ใจดี และบรรยง ศรีวิริยาภรณ์ (2545, หน้า 34 – 35) กล่าวว่า การดำรงอยู่ของวัฒนธรรม หรือการรักษาวัฒนธรรมให้คงอยู่ จะต้องมีการสั่งสมศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี วรรณกรรม และพัฒนาขึ้นเป็นวัฒนธรรมหรือยอมรับในระดับประเทศมีการสืบทอด ถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง และมีการปรับปรุงเผยแพร่ให้สอดคล้องกันของคนในสังคม และการเปลี่ยนแปลงของประเทศ

4.2 ด้านองค์กรชุมชน โดยภาพรวมพบว่าผู้นำกลุ่มมีทิศทางและแผนพัฒนาชุมชนที่ชัดเจนมีชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนา มีการวางแผนดำเนินการอย่างดี มีการกำหนดข้อควรปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ทางสื่อออนไลน์ ผลตอบรับต่าง ๆ เพื่อนำมาประเมินการบริหารจัดการต่อไปได้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของริชาร์ด (Richards. 2011, unpaged; อ้างถึงใน ปิรัณธ์ ชิณโชติ และธะวัฒน์ จันทึก. 2559, หน้า 265) ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เป็นการสร้างสรรค์ หรือสามารถเพิ่มมูลค่าให้แก่ทรัพยากรที่มีอยู่ให้สูงสุดไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรธรรมชาติหรือวัฒนธรรมนำมาสร้างสรรค์ คือ ออกมาเป็นรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวสินค้าหรือบริการการท่องเที่ยวใหม่ๆ โดยความร่วมมือกับผู้ประกอบการและชุมชน โดยสามารถสร้างการมีส่วนร่วมการเรียนรู้ และเพิ่มทักษะให้แก่นักท่องเที่ยวได้ การศึกษาดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า รูปแบบองค์ประกอบการท่องเที่ยวสร้างสรรค์ 5 องค์ประกอบ แหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์ ชุมชนเชิงสร้างสรรค์ กิจกรรมและสินค้าเชิงสร้างสรรค์ การสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

4.3 ด้านการจัดการโดยภาพรวม พบว่า มีการสร้างเครือข่ายองค์กรความร่วมมือการประสานงานเพื่อผลประโยชน์ของชุมชนร่วมกันมีกลไกการเผยแพร่ผลงานอย่างมีส่วนร่วมให้เป็นที่ประจักษ์แก่ชุมชนทั้งภายในและภายนอกเมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในชุมชนมากขึ้นทำให้รายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นมีรายได้จากผลิตผลทางการเกษตร

ผลิตภัณฑ์จากกลุ่มแม่บ้านเมื่อชุมชนเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวแล้ว อาจมีการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาจากองค์กรต่างๆมากขึ้น สอดคล้องกับชิคิดะ (Shikida et al. 2010, unpaged; อ้างถึงใน กาญจนา สุคัณธสิริกุล. 2558, หน้า 56) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของประเทศญี่ปุ่น สรุปได้ว่า เสนอโมเดลความสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวกับตัวกลาง เพื่อบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งจัดกลุ่มเป็น 2 ส่วนคือสมาชิกภายในชุมชนและสมาชิกภายนอกชุมชน กล่าวคือ สมาชิกภายในชุมชน คือ ทรัพยากรด้านธรรมชาติ วัฒนธรรมมนุษย์ของแหล่งท่องเที่ยว และคนกลางภายในชุมชน ในขณะที่สมาชิกนอกชุมชนคือนักท่องเที่ยวและบริษัทนำเที่ยวการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในชุมชน และสมาชิกนอกชุมชน โดยโมเดลมีขั้นตอนการพัฒนา 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การเพิ่มคุณค่า (Value addition) ขั้นที่ 2 การขายและการส่งเสริมการขาย (Sale and promotion) ขั้นที่ 3 การยอมรับของนักท่องเที่ยว (Acceptance of tourists) ขั้นที่ 4 การพัฒนาชุมชนและการบริหารจัดการทรัพยากร (Community developments and resort management)

4.4 ด้านการเรียนรู้โดยภาพรวมพบว่า ในชุมชนไม่ว่าจะเป็นคนรุ่นเก่า คนรุ่นใหม่ รวมไปถึงนักท่องเที่ยวผู้มาเยือน ต้องมีการสร้างความรู้ ความประทับใจ ความเข้าใจที่ถูกต้องดีงามในวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นตลอดถึงขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมที่ดีงามความหลากหลายของวัฒนธรรมเมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้ามามาก ชุมชนต้องมีการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่จะฟื้นฟูและสืบทอดอาชีพวัฒนธรรม จารีตประเพณีให้ยืนยาวต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเรซ ซีนมา (Rhes Zean Ma.1995: unpaged; อ้างถึงใน ธันยาภรณ์ โพธิกาวิน, 2553, หน้า 67) ได้ศึกษาเรื่องการเกิดขึ้นและการเปลี่ยนแปลงของความรู้และภูมิปัญญาในประเทศไทยผลของการศึกษาพบว่าการได้รับความรู้และภูมิปัญญาเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาของสังคมไทยในปัจจุบัน เนื่องจากความรู้และภูมิปัญญาเป็นสิ่งที่ช่วยยกระดับสถานะทางสังคมอีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ฝังรากลึกอยู่ในสังคมและประเพณีของไทยทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความรู้ ภูมิปัญญา และประเพณีอันภาคภูมิใจและสืบเนื่องยาวนาน อย่างไรก็ตามความรู้และภูมิปัญญาไทยถูกครอบงำจากความรู้สมัยใหม่ที่เข้ามา หากสังคมไทยไม่มีกระบวนการจัดการกับกระแสการหลั่งไหลเข้ามาของความรู้สมัยใหม่ด้วยปฏิบัติตามวัฒนธรรมของชุมชน อาจส่งผลให้ภูมิปัญญาของชุมชนหายไปและความอยู่รอดของชุมชนหายไป ซึ่งสังคมไทยมีการกำหนดนโยบายที่พยามผสานความรู้และภูมิปัญญาดั้งเดิมให้เข้ากับความรู้สมัยใหม่ที่จะส่งเสริมความเป็นไทย และทำให้ชุมชนไทยอยู่ร่วมกับชุมชนของโลกอย่างเสมอภาค

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปเกี่ยวกับการบริหารการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ นำไปกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาท้องถิ่นรวมทั้งการนำไปปรับปรุงการบริหารการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ และนำไปบริหารจัดการท่องเที่ยวในสถานที่ต่างๆทั่วประเทศ มีดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการ หมู่บ้านตาลองจึงควรรักษาสิ่งดีๆนี้ไว้ ควรนำไปถ่ายทอดให้กับสมาชิกหมู่บ้านที่มีส่วนในกิจกรรมการท่องเที่ยวในหมู่บ้านน้อย หรือผู้ที่ไม่เคยมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยวได้เข้าใจ ได้ทราบถึงวิธีการและเทคนิคในการสร้างความสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยว เพื่อนำไปสู่การสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยว เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ความมีมาตรฐานของการท่องเที่ยวหมู่บ้านตาลอง และดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวในระดับต่างๆได้เข้ามาเรียนรู้วิถีชุมชนเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มประสบการณ์การในให้การบริการการขายสินค้าและผลิตภัณฑ์ชุมชน สมาชิกในชุมชนไม่ต้องออกไปทำงานในพื้นที่อื่น และทำให้คุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของสมาชิกหมู่บ้านดีขึ้น

1.2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านองค์กรชุมชน แต่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตาม หมู่บ้านตาลอง คณะกรรมการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องกลับไปทบทวนการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่ผ่านมายังมีข้อผิดพลาด บกพร่อง หรือควรแก้ไขปรับปรุงในด้านต่าง ๆ เช่น การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์กรภาคีเครือข่าย ความเข้าใจแหล่งท่องเที่ยวของตนเอง การจัดกิจกรรมที่สร้างความโดดเด่นให้กับชุมชน ให้มีการพัฒนาไม่หยุดนิ่งเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

1.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์พบว่า ชุมชนควรมีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ทราบปัญหาเพื่อหาแนวทางการแก้ไขหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการประชุมร่วมกันเพื่อหาวิธีการจัดการการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับชุมชน มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการฝึกอบรมวิทยากร หรือผู้นำกลุ่มการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ได้รับทราบข้อมูลที่จะประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ผู้นำกลุ่มควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนทางสื่อออนไลน์ เพื่อให้สังคมรับทราบข้อมูลอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ คณะกรรมการชุมชนมีการประสานความร่วมมือกับผู้ประกอบการ บำรุงรักษาชุมชนให้คงสภาพที่ดีอยู่เสมอ เพื่อปรับปรุงพัฒนาชุมชน และแหล่งท่องเที่ยวให้ดีขึ้นต่อไป มีการแบ่งปันประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ทุกภาคส่วนควรมีบทบาทในการพัฒนาในทุกด้านเพื่อดูแลรักษาชุมชนและแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน และควรมีการจัดทำแบบสอบถามในชุมชนและก่อนที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางกลับเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้วย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดการความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในชุมชนบ้านตาลอง ที่นำไปสู่ความสำเร็จต่อการจัดการท่องเที่ยว

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยการสร้างการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการองค์ความรู้วิถีชุมชนในหมู่บ้านตาลอง

2.3 ควรมีการศึกษาการประชาสัมพันธ์ การสื่อสารเชิงการตลาด และการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้สื่อออนไลน์ในการขับเคลื่อนกิจกรรมท่องเที่ยวหมู่บ้านตาลอง เพื่อเป็นการเพิ่มช่องการการขายผลิตภัณฑ์จากชุมชน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2550). ร่างแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว พ.ศ. 2551 – 2554. *เอกสารประกอบการสัมมนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยว 28 กันยายน 2550.* กรุงเทพฯ: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

กาญจนา สุคันธสิริกุล. (2558). *การพัฒนาศักยภาพตลาดบริการของโฮมสเตย์ที่ได้รับรองมาตรฐานในจังหวัดนครราชสีมา.* นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

จังหวัดบุรีรัมย์. (2561). ข้อมูลจังหวัดบุรีรัมย์ บทสรุปผู้บริหาร. สืบค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2563, จาก *http://www.buriram.go.th/downloads/summary.pdf.*

ธันยาภรณ์ โพธิกาวิน. (2553). *กระบวนการเรียนรู้และการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านดนตรีประเภทขลุ่ยและแคนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนคูบัว อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา) นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). *ระเบียบวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 10.* บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ปิรันธ์ ชิณโชติ และธีระวัฒน์ จันถึก. (2559). รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของสวนผึ้ง. *Veridaian E-Journal. ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ และศิลปะ. 9(1). 250.*

พจนา สวนศรี. (2546). *คู่มือการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน.* กรุงเทพฯ: โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ.

พระมหาประกาศิต สิริเมโธ (ฐิติปสิทธิกร). (2556). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม.* วิทยานิพนธ์ พธ.ม. (การพัฒนาสังคม). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัตย์. (2553*). การท่องเที่ยวชุมชน. กรุงเทพฯ: โอเอส พริ้นติ้ง เฮ้าส์.*

ศุภสุตา สิกขฤทธิ์. (2553). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.* วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต.

สมชาย ใจดี และยรรยง ศรีวิริยาภรณ์. (2545). *ประเพณีและวัฒนธรรมไทย.* กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สินธุ์ สโรบล และคณะ. (2546*). การท่องเที่ยวโดยชุมชน : แนวคิดและประสบการณ์พื้นที่ภาคเหนือ.* กรุงเทพฯ: วนิดาเพรส.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564. *สืบค้นเมื่อ 18 ธันวาคม 2562,จาก http://www.nesdb.go.th/ewt news.php?nid=6420*

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสตึก. (2559). *เอกสารถอดบทเรียนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ตามโครงการเชิดชูเกียรติผู้นำเครือข่ายพัฒนาชุมชนดีเด่น ปี 2559 บ้านตาลอง หมู่ที่ 7 ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์.* บุรีรัมย์: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสตึก.

การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบ้านลิ่มทอง ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

Public Participation in Water Rresource Management at Ban Limp Thong Nong Boad Subdistrict, Buriram Province

ละมุล กมล*

ธัญญรัตน์ พุฒิพงษ์ชัยชาญ**

ประชัน คะเนวัน***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของหมู่บ้านลิ่มทอง ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำโดยจำแนกตามเพศและอายุ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกา รมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มใช้แบบสอบถาม จำนวน 103 ครัวเรือน และกลุ่มใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ จำนวน 15 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.8230 วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบ t–test และ F–test ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและการตัดสินใจ ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ จำแนกตามเพศและอายุ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันผลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ควรมีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบ้านลิ่มทองจากการสำรวจสภาพปัญหาพื้นที่ มีการออกสำรวจแหล่งน้ำ การสำรองน้ำ การขุดลอกแหล่งน้ำฟื้นฟู การร่วมกันวางแผนสำรวจความต้องการของผู้ใช้น้ำ มีการวางแผนร่วมกัน การสำรวจแหล่งน้ำ และพื้นที่ทางน้ำทุกๆปี ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ, บ้านลิ่มทอง

Abstract

The purpose of this research is 1) to study the level of public participation in water resource management of Lim Thong village. Nong Sanam Subdistrict, Nang Rong District, Buriram Province 2) to compare people's opinions on water resource management. They were classified by gender and age in four areas: participation in problem discovery and decision-making. Participation in operations Participation in receiving benefits and participation in the evaluation The sample group was a questionnaire of 103 households and a group of interviewed techniques of 15 people obtained a confidence factor of 0.8230

* นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

*** รองศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

and analyzed by distributing the frequency, percentage, mean and standard deviation, comparing t–test and F–test. Found that the overall picture is at a high level. In the order of high to low mean, benefit participation. Participation in operations participation in the evaluation and participation in finding problems and making decisions, respectively, the results of comparison of public opinion on public participation in water resources management. Classified by gender and age Overall and each aspect no different The results of the interviews showed that water resources should be managed in Ban Limpthong from a survey of area problems. water surveys, water reserves, dredging, rehabilitation Joint planning and survey the needs of water users Are planned together Water survey And water areas every year, people's livelihoods improved

Keywords: Participation, Water resource management, Lim Thong village

บทนำ

น้ำเป็นทรัพยากรพื้นฐานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งการอุปโภคบริโภค การทำการเกษตรกรรม การอุตสาหกรรม การคมนาคม การผลิตพลังงาน การท่องเที่ยวและกีฬา รวมถึงมีความสำคัญในเชิงนิเวศวิทยาที่ช่วยรักษาความสมดุลของระบบนิเวศต่างๆด้วยแต่เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากรและการขยายตัวของภาคเศรษฐกิจ ทำให้มีความต้องการใช้น้ำทั้งทางตรงและทางอ้อมเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ป่าต้นน้ำถูกบุกรุกทำลายอย่างต่อเนื่อง เกิดปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน ส่งผลให้ความสามารถในการเก็บกักน้ำหรือการชะลอน้ำตามธรรมชาติลดลง ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ นำไปสู่ปัญหาน้ำท่วมและขาดแคลนน้ำทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีการระบายน้ำเสียทั้งจากภาคการเกษตรอุตสาหกรรมและชุมชนลงสู่แหล่งน้ำส่งผลให้เกิดปัญหาด้านคุณภาพน้ำเพิ่มขึ้นอีกด้วย หากมองในภาพรวมของการใช้น้ำของประเทศไทยพบว่าในภาคระบบการเกษตรของประเทศไทยจะมีการเพาะปลูกพืชในพื้นที่ใกล้แหล่งน้ำ โดยเฉพาะพื้นที่เกษตรชลประทานทำให้มีการใช้น้ำเพื่อการเกษตรเป็นปริมาณมากการเพิ่มขึ้นของประชากร การขยายตัวของพื้นที่ชุมชนเมืองและการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมและพื้นที่เศรษฐกิจ ทำให้ความต้องการใช้น้ำเพิ่มขึ้น โดยมีการใช้น้ำในพื้นที่การเกษตรทั้งในเขตและนอกเขตชลประทาน การใช้น้ำอุปโภคบริโภคและอุตสาหกรรม การใช้น้ำเพื่อการเกษตรมีปริมาณการใช้น้ำมากกว่าการใช้น้ำทั้งหมด โดยแบ่งเป็นการใช้น้ำผิวดิน ทั้งในเขตชลประทานและนอกเขตชลประทาน

ปัญหาด้านทรัพยากรน้ำ เช่น ภัยแล้งหรือการขาดแคลนน้ำอุทกภัยและน้ำเสีย เกิดขึ้นเนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ ทั้งในด้านปริมาณน้ำฝนที่ไม่เพียงพอหรือมากเกินไปการบุกรุกพื้นที่ต้นน้ำกลางน้ำและแหล่งน้ำสาธารณะการเพิ่มขึ้นของประชากรและการขยายตัวของชุมชนเมืองการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจการขยายตัวด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวพิเศษการปลูกพืชที่ไม่เหมาะสมทางสภาพดินและน้ำการสร้างสิ่งกีดขวางทางน้ำ การปล่อยมลพิษลงสู่แม่น้ำลำคลอง การขาดแหล่งเก็บกักน้ำต้นทุนเพียงพอ และการบริหารจัดการไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ในการบริหารจัดการน้ำ ส่วนใหญ่นั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำที่มีผลกระทบรุนแรงต่อสังคมและเศรษฐกิจสร้างความสุขให้กับประชาชนและให้โอกาสการเข้าถึงทรัพยากรน้ำของทุกภาคส่วนอย่างเหมาะสมนอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำตามสภาพของลุ่มน้ำ ซึ่งการดำเนินงานในการบริหารจัดการน้ำในเบื้องต้นได้มีแนวคิดในการยึดแนวทางตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีความพอประมาณความมีเหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันที่ดี การแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในฤดูฝนทางที่ท่วมเป็นบริเวณกว้าง และท่วมเฉพาะพื้นที่และปัญหาขาดแคลนน้ำในบางพื้นที่และบางฤดูกาล นำมาซึ่งความเสียหายและทุกข์ร้อนให้แก่เกษตรกรโดยระดมความคิดเพื่อหาทางป้องกันไม่ให้เกิดน้ำท่วมรุนแรง ดังเช่นเหตุการณ์น้ำท่วมในปี 2554 และหาวิธีที่จะแก้ปัญหาน้ำท่วมเฉพาะพื้นที่ให้ลดลงโดยเร็วไม่กระทบต่อพืชผลส่วนภาวะภัยแล้งจนเกิดการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรนั้น รัฐบาลเร่งดำเนินการจัดสร้าง

แหล่งน้ำขนาดเล็กให้กระจายครอบคลุมทั่วพื้นที่เพาะปลูกให้มากที่สุดจึงสามารถทำได้ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพล อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงให้ความสนพระราชหฤทัยเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำมากกว่าโครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริประเภทอื่นทรงให้ความสำคัญในลักษณะ “น้ำคือชีวิต” ดังพระราชดำรัส ณ สวนจิตรลดา เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2529 ความตอนหนึ่งว่า “หลักสำคัญว่าต้องมีน้ำบริโภค น้ำใช้ น้ำเพื่อการเพาะปลูก เพราะว่าชีวิตอยู่ที่นั่น ถ้ามีน้ำ คนอยู่ได้ ถ้าไม่มีน้ำ คนอยู่ไม่ได้ ไม่มีไฟฟ้าคนอยู่ได้ ไม่มีน้ำคนอยู่ไม่ได้...” (โครงการพระราชดำริ ม.ป.ป., หน้า 2) ปัญหาภัยแล้งและการขาดแคลนน้ำใช้ในปัจจุบันเป็นปัญหาที่หลาย ๆ ฝ่ายกำลังพยายามแก้ไขเร่งด่วนโดยมีมาตรการต่าง ๆ เช่น การรณรงค์ให้ประหยัดน้ำ การขึ้นค่าน้ำ เป็นต้น การแก้ไขปัญหาอีกประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญมาก แต่ไม่ค่อยได้รับความสนใจหรือมีการกล่าวถึง คือ การลดปริมาณน้ำที่สูญเสียไปในระบบธรรมชาติหรือระบบประปา ปริมาณน้ำที่สูญเสีย ได้แก่ ปริมาณน้ำที่ส่งออกมาแหล่งผลิตระบบประปาหมู่บ้าน แต่ได้เกิดการสูญเสียไปในระบบทำให้ไม่ทราบว่าใครเป็นผู้บริโภคหรือถึงมือผู้บริโภคหรือไม่ เพราะน้ำ “หาย” ไปจากระบบโดยไม่มีหลักฐาน น้ำที่สูญเสียไปนี้ นอกจากจะทำให้เกิดการสูญเสียรายได้แล้ว ยังเป็นน้ำที่อาจไม่ถึงมือผู้บริโภค ซึ่งกำลังประสบปัญหาขาดแคลนน้ำดื่มน้ำใช้ด้วย (กรมชลประทาน. 2546, หน้า 2)

จังหวัดบุรีรัมย์มีเนื้อที่รวม 10,322,885 ตารางกิโลเมตร หรือ 6,451,178,125 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.11 ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และร้อยละ 2.01 ของพื้นที่ประเทศ มีประชากร 1,595,747 คน มากเป็นอันอับ 5 ของประเทศมีอ่างเก็บน้ำ ทั้งหมด 16 อ่าง และเคยมีปริมาณน้ำเก็บกักสูงสุดในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ รวมกันประมาณ 295.39 ล้านลูกบาศก์เมตร (แผนพัฒนาจังหวัด 4 ปี จังหวัดบุรีรัมย์. 2561: 6) แต่ ณ ปัจจุบันจังหวัดบุรีรัมย์ประสบกับปัญหาภัยแล้งและฝนทิ้งช่วง ทำให้ปริมาณน้ำดิบสำหรับการผลิตประปาไม่เพียงพอ รวมไปถึงน้ำสำหรับทำการเกษตรด้วยประกอบกับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ทำให้มีประชากรแฝงหรือนักท่องเที่ยวเข้ามาในจังหวัดเป็นจำนวนมาก จังหวัดบุรีรัมย์จำเป็นต้องหาแนวทางในการสำรองน้ำไว้เพิ่มเติม เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน ทั้งในภาคอุสาหกรรม การเกษตร และการอุปโภคบริโภค ปัญหาการใช้น้ำของบ้านลิ่มทอง ชุมชนบ้านลิ่มทองมีสภาพพื้นที่ซึ่งประสบปัญหาภัยแล้ง ขาดแคลนน้ำ จนมีคำกล่าวติดปากว่า “บุรีรัมย์ตำน้ำกิน” เพราะน้ำไม่เพียงพอต่อการอุปโภคบริโภค และทำการเกษตร อ่างเก็บน้ำของกรมชลประทานที่สร้างขึ้น กั้นน้ำจากลำมาศได้ไม่มากพอที่จะผลักน้ำไหลผ่านหมู่บ้านลำห้วยเดิมที่เคยส่งน้ำถึงชุมชนก็หมดสภาพใช้การไม่ได้ พื้นที่การเกษตร 3,800 ไร่ ไม่มีแหล่งน้ำ ไม่มีคลองส่งน้ำใช้น้ำฝนเพียงอย่างเดียว ชาวบ้านซึ่งมีอาชีพทำนาเป็นหลัก ต้องเจอกับปัญหาฝนทิ้งช่วงและขาดแหล่งเก็บน้ำไว้ใช้ยามหน้าแล้งเป็นประจำทุกปี ผลกระทบที่ตามมาคือ ผลผลิตทางการเกษตรและไร่นาเสียหายขาดทุนวนเวียนอยู่กับการเป็นหนี้สิน ทำนาไม่ได้ข้าว ทำไร่ไม่ได้กินชาวบ้านต้องกู้เงินเป็นหนี้สินเพิ่มขึ้น เพราะผลผลิตได้ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย จากแรงมาเป็นรวง ได้ข้าวไม่ถึง 10 ถังต่อ 1 ไร่ สั่งสมเป็นปัญหาเรื้อรังของชุมชน คนจนนับวันมีแต่เพิ่มมากขึ้น ถึงจะมีที่ดินแต่กลับแก้ไขปัญหาไม่ได้เพราะมีน้ำไม่เพียงพอ ประกอบกับเป็นพื้นที่ดอนอยู่ที่สูงและไม่มีโครงการขุดเหมืองส่งน้ำไหลผ่าน มีแต่ผืนดินเหลืองแล้งว่างเปล่า

ก้าวแรกที่ทำให้ชุมชนบ้านลิ่มทอง เริ่มเกิดความเปลี่ยนแปลงภายใน เกิดจากการเรียนรู้ของนางสนิท ทิพย์นางรอง หรือน้าน้อย แกนนำชุมชนเล็ก ๆ คนหนึ่ง ที่พยายามแก้ปัญหาชีวิตและหนี้สินครัวเรือน โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 ด้วยการลงมือทำบัญชีครัวเรือน การวางแผนอาชีพ การวางแผนปลดหนี้ รวมถึงการดำเนินงานศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตในชุมชน ซึ่งทำให้น้าน้อย ชาวบ้านบางส่วนรวมถึงกลุ่มเยาวชนที่เข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้เหล่านี้ เกิดการพัฒนาศักยภาพตนเองและเริ่มมีบทบาทเป็นผู้นำชุมชนในการคิดแก้ปัญหาต่าง ๆ ในระดับหนึ่ง

นางสนิท ทิพย์นางรอง ได้คิดและเกิดคำถามว่า ถ้าจะแก้ปัญหาเรื่องอาชีพต้องทำยังไงและคิดว่าต้องมีน้ำก่อน ดังพระราชดำรัสที่ว่า “น้ำคือชีวิต” แล้วเกิดคำถามว่าหาน้ำมาจากไหน จะไปเอามายังไง เพราะตั้งแต่เกิดมารุ่นปู่ย่าหมู่บ้านที่อยู่ก็ไม่เคยจะมีน้ำ เวลาเข้าประชุมชาวบ้านคุยกันเรื่องถนนการพัฒนาในชุมชน นางสนิทจึงคิดว่าถ้าเปลี่ยนมา

คุยกันเรื่องการประกอบอาชีพ จะช่วยชาวบ้านได้ไหม ถ้าขุดคลองจะทำได้ไหม นางสนิท เริ่มต้นจากการคิด แล้วเลือกที่จะลงมือทำ พบว่า ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาการเกษตรให้มีน้ำที่เพียงพอและสามารถรับมือกับช่วงฤดูน้ำหลากและฤดูแล้ง จึงนำไปสู่การนำปัญหาเรื่องน้ำไปขยายสู่เวทีประชาคม เมื่อมองเห็นปัญหาร่วมกันชัดเจนขึ้น แกนนำชุมชนจึงเริ่มวางแผนเพื่อจัดการปัญหาด้วยตนเองเพราะทุกคนเห็นตรงกันว่านั่งคิดกันอย่างเดียวไม่พอไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง เราต้องลงมือทำกันออกสำรวจ วางแผน จัดการ เท่าที่กำลังความสามารถชาวบ้านจะทำได้ ไม่ต้องรอให้ใครมาช่วยต้องเริ่มจากพึ่งตนเองให้ได้ก่อน ชาวบ้านเริ่มต้นทำกันเองได้ เรียนรู้โดยลงมือทำ นี่คือจุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้เกิดการจัดการปัญหาเรื่องน้ำระดับชุมชนอย่างมีส่วนร่วมและพึ่งพาตนเอง (นางสนิท ทิพย์นางรอง, 2562, สัมภาษณ์) จากการเรียนรู้สู่การจัดการทรัพยากรน้ำชุมชนบ้านลิ่มทองเริ่มต้นจากการพึ่งพาตนเอง ด้วยความอดทนพยายามลงมือทำจนเกิดเป็นประสบการณ์ สร้างคนในท้องถิ่นให้เปลี่ยนแปลง จนได้รับการสนับสนุนโครงการพระราชดำริมูลนิธิอุทกพัฒน์ขึ้น เกิดกระบวนการเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น เกิดเครือข่าย มีส่วนร่วม และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง คลองส่งน้ำและสระแก้มลิงสอนให้ชาวบ้านรู้คุณค่าของคำว่า “น้ำคือชีวิต” ที่สำคัญชาวบ้านทุกคนต่างรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของทุกคนมีหน้าที่ช่วยกันดูแลจัดการ และใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำนี้ให้เกิดประสิทธิภาพและความยั่งยืน ภายใต้หัวใจที่ว่า มีน้ำ มีความคิด ชีวิตพอเพียง (สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ, 2562, ออนไลน์) ที่มีการวางแผนและดำเนินการได้รับความสำเร็จในหลายปีที่ผ่านมาแล้วรวมถึงการพัฒนาและทดลองใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นมาบริหารจัดการน้ำ ซึ่งจะช่วยให้ประชากรในชุมชนลิ่มทอง สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำอย่างคุ้มค่า ปัจจุบันการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำได้รับความร่วมมือจากประชาชน ชุมชน โดยมีส่วนร่วมในการคิดค้นหาปัญหาและตัดสินใจในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ มีเกษตรกรแลชาวบ้านได้รับผลประโยชน์มากเพียงไร และได้มีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องหรือไม่อย่างไร

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นสื่อสารมวลชนได้รับข่าวสารเรื่องของความเดือดร้อนของประชาชน โดยเฉพาะเรื่องขาดน้ำกินน้ำใช้ในชีวิตประจำวัน จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนบ้านลิ่มทองต่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบ้านลิ่มทอง ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน คือ ด้านค้นหาปัญหาและการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามประเมินผลจากคณะกรรมการผู้ใช้น้ำและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อดีไปสานต่อและเพื่อปรับปรุง และพัฒนาแก้ไขสิ่งที่บกพร่องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของหมู่บ้านลิ่มทอง ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยจำแนกตามเพศและอายุ

3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของหมู่บ้านลิ่มทอง ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ จำนวนครัวเรือน 136 ครัวเรือน ชุมชนบ้านลิ่มทอง หมู่ที่ 4 ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

2. กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย 2 ประเภท คือ แบบสอบถาม และเทคนิคการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ได้จากากรสุ่มจากประชากร ใช้ครัวเรือนเป็นหน่วยการสุ่ม โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan; ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2555, หน้า 148 - 149) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 103 ครัวเรือนแล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากสำหรับผู้ให้ข้อมูลจะใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกหัวหน้าครัวเรือน ครัวเรือนละ 1 คน เป็นตัวแทนในการตอบแบบสอบถาม รวมกลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ ใช้เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดโควตา (Quota) จากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำในบ้านลิ่มทอง ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ และผู้ใช้น้ำ จำนวน 15 คน ประกอบด้วย

2.2.1 ประธานคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำ ที่ดำรงตำแหน่งมาแล้วไม่ต่ำกว่า 3 ปี จำนวน 1 คน

2.2.2 คณะกรรมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ดำรงตำแหน่งมาแล้ว ไม่ต่ำกว่า 3 ปี จำนวน 4 คน

2.2.3 ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ที่เป็นเครือข่ายของการบริหารจัดการน้ำ ที่ดำรงตำแหน่งมาแล้ว ไม่ต่ำกว่า 3 ปี ในพื้นที่ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 5 คน

2.2.4 ประชากรผู้ใช้น้ำ ได้แก่ ประชาชนชาวบ้านลิ่มทอง ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีส่วนใช้น้ำตามโครงการฯมาแล้วไม่ต่ำกว่า 3 ปีจำนวน 5 คนรวมทั้งสิ้น 15 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ประเภท คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ในกรณีแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ และตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบ้านลิ่มทอง หมู่ที่ 4 ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามความคิดเห็นของประชาชนมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบ่งเป็น 6 ระดับ แบบสอบถามได้มีการตรวจสอบคุณภาพมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8230 ส่วนแบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นแบบมีโครงสร้างโดยกำหนดประเด็นหรือข้อคำถาม ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open – ended Form)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล กรณีแบบสอบถามผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ออกหนังสือถึงนางสนิททิพย์นางรองอและผู้ใหญ่บ้าน บ้านลิ่มทอง หมู่ที่ 4 ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนางสนิททิพย์นางรอง แจ้งให้ประชาชนในหมู่บ้านลิ่มทอง หมู่ที่ 4 ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์เพื่อให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและอำนวยความสะดวกต่างๆกับผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามจำนวน 103 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้ 103 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนการใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยมีการจดบันทึกและบันทึกเทปไว้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในกรณีข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนและร้อยละ

5.2 ผลมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบ้านลิ่มทอง หมู่ที่ 4 ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 เปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการทรัพยากรน้ำบ้านลิ่มทอง หมู่ที่ 4 ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ T-test Independent

5.4 เปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบ้านลิ่มทอง หมู่ที่ 4 ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอายุ วิเคราะห์โดยใช้ F-test เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน จะทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method)

5.5 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

สำหรับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์โดยการตีความในรูปของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา หรือตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปมาน โดยนำประเด็นย่อยมาพิจารณาความเหมือนกันความแตกต่างกัน และความสัมพันธ์กันมาหาข้อสรุปแล้วบรรยายวิเคราะห์เป็นความเรียง เพื่อหาข้อสรุป

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบ้านลิ่มทอง หมู่ที่ 4 ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบ้านลิ่มทอง หมู่ที่ 4 ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำได้ ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและการตัดสินใจตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบ้านลิ่มทอง หมู่ที่ 4 ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบ้านลิ่มทอง หมู่ที่ 4 ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบ้านลิ่มทอง หมู่ที่ 4 ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ซึ่งมีข้อเสนอแนะตามความมากน้อย แต่ละด้านใน 4 ด้าน มีดังนี้

4.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและตัดสินใจ พบว่า การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบ้านลิ่มทองเริ่มต้นจากการสำรวจสภาพปัญหาพื้นที่ ออกสำรวจแหล่งน้ำต่างๆ มีการประชุมวางแผนหาข้อสรุปในการสำรองน้ำรวมไปถึงการขุดลอกแหล่งน้ำฟื้นฟู เพื่อให้การสำรองน้ำเพียงพอต่อการเกษตร รวมไปถึงการร่วมกันวางแผน สำรวจความต้องการของผู้ใช้น้ำ โดยลงพื้นที่จริงทุกขั้นตอน แล้วนำปัญหาที่ได้มาประชุมปรึกษาร่วมกันหาทางแก้ไข

4.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่า ผู้นำชุมชนและคณะกรรมการต้องเป็นแกนนำหลักในการวางแผนและดำเนินงานร่วมกัน มีการประชุมวางแผนร่วมกัน การสำรวจแหล่งน้ำ และพื้นที่ทางน้ำทุกๆ ปี อีกทั้งยังมีการวางแผนร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อมจังหวัด ชลประทานจังหวัด เพื่อบริหารจัดการการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ มีน้ำเพียงพอใช้ในการอุปโภคบริโภคในทุกฤดูกาล

4.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า ประชาชนได้รับผลประโยชน์จากการแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำที่เกิดขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น ฤดูแล้ง มีน้ำกักเก็บเพียงพอสำหรับปลูกพืชหลังจากฤดูทำนา ไม่ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค ทำการเกษตรและเลี้ยงสัตว์ภายในครัวเรือน ผลิตผลทางการเกษตรมีมากขึ้น และมีคุณภาพมาก สมกับคำที่ว่า "น้ำคือชีวิต" ให้มีอาชีพ ลูกหลานมีการศึกษาที่ดี มีอยู่มีกินอย่างมีความสุข

4.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า คณะกรรมการมีการประชุมร่วมกันเพื่อติดตามผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ พร้อมทั้งจัดทำสรุปผลการบริหารจัดการ การจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน แล้วนำผลการประเมินที่ได้ไปพัฒนาปรับปรุง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา และเป็นประโยชน์ต่อชุมชน

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบ้านลิ่มทอง หมู่ที่ 4 ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีประเด็นที่น่าสนใจที่ผู้วิจัยจะขออภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบ้านลิ่มทอง หมู่ที่ 4 ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าประชาชนให้ความสำคัญในการเข้าร่วมในการประชุมเพื่อค้นหาปัญหาการใช้น้ำ มีการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการน้ำ มีการแสดงความคิดเห็น เสนอและกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาการใช้น้ำ มีการประชุมเพื่อวิเคราะห์ปัญหาการใช้น้ำ การให้ความร่วมมือให้ข้อมูลในการสำรวจพื้นที่เพาะปลูกมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางบำรุงรักษาคลองส่งน้ำมีการเสนอพิจารณากิจกรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตมีความเหมาะสมในการใช้น้ำให้ตรงกับสภาพพื้นที่และความจำเป็นในการใช้น้ำของชุมชน มีการให้ข้อมูลข่าวสารแนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการจัดการน้ำการบำรุงรักษาคลองส่งน้ำมีการชักจูงผู้ใช้น้ำให้เห็นความสำคัญของแหล่งน้ำและการดูแลรักษาแหล่งน้ำมีส่วนได้รับผลประโยชน์จากการแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำที่เกิดขึ้น ได้รับประโยชน์จากการสร้างรายได้มีรายได้เพิ่มขึ้น การดูแลและบำรุงรักษาผลประโยชน์ที่หมู่บ้านได้รับผลผลิตจากทางการเกษตรมีปริมาณมากขึ้นและคุณภาพดีขึ้นมีการติดตามและประเมินผลด้านปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของวริศรา เนียมนก (2546, หน้า 58 - 64) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตโครงการชลประทานจันทบุรี: ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มผู้ใช้น้ำคลองวังโตนด จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่ชลประทานโครงการจังหวัดจันทบุรี มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนในชุมชนบ้านลิ่มทองมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่เกิดจากการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ มีการร่วมแสดงความคิดเห็น การนำทางเลือกต่าง ๆ มาวิเคราะห์ปัญหาการใช้น้ำ การให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ เพื่อขจัดปัญหาและอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นส่วนกลุ่มผู้ใช้น้ำคลองวังโตนดจังหวัดจันทบุรี อาจยังไม่ให้ความสำคัญในการเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในการที่จะกำหนดปัญหา หาสาเหตุของปัญหาการจัดการทรัพยากรน้ำซึ่งทุกกระบวนการมีความยุ่งยาก หลายขั้นตอน ชุมชนขาดการประชาสัมพันธ์ในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม มีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ จึงทำให้ผลการวิจัยแตกต่างกัน

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและการตัดสินใจ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้เป็นเพราะชุมชนบ้านลิ่มทองให้ความสนใจในกระบวนการการค้นหาปัญหาที่แท้จริงเนื่องจากเป็นกระบวนการที่จะต้อง

ดำเนินการขั้นตอนแรก ทำให้ประชาชนเข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเป็นสำคัญ สามารถเชื่อมโยงให้เห็นความสำคัญระหว่างปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งจะไม่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนได้เลย หากขาดความเข้าใจและมองไม่เห็นความสำคัญของการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของวริศรา เนียมนก (2546, หน้า 58 - 64) รายงานการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตโครงการชลประทานจันทบุรี : ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มผู้ใช้น้ำคลองวังโตนด จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่ชลประทานโครงการจังหวัดจันทบุรี ด้านการวางแผนและการตัดสินใจ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะชุมชนบ้านลิ่มทองประชาชนได้เข้าร่วมพิจารณาหาสาเหตุของปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ มีการร่วมแสดงความคิดเห็นโดยกำหนดปัญหาและกำหนดทางเลือกมีการประเมินทางเลือกและการตัดสินใจเลือก เพื่อนำแนวทางที่เลือกมาสู่การปฏิบัติ ส่วนกลุ่มผู้ใช้น้ำคลองวังโตนด อาจยังไม่ให้ความสำคัญในการเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในการที่จะกำหนดปัญหา หาสาเหตุของปัญหาในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ซึ่งกระบวนการในการค้นหาปัญหาและการตัดสินใจ เป็นกระบวนการที่ยุ่งยาก หลายขั้นตอน ชุมชนขาดการประชาสัมพันธ์ในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม มีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ จึงทำให้ผลการวิจัยแตกต่างกัน

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะชุมชนบ้านลิ่มทองให้ความสำคัญในการวิเคราะห์ข้อมูลและการวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำผู้นำชุมชนมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เป็นผู้วางแผน กำหนดกรอบแนวทางดำเนินงาน การติดตามประเมินผล และจัดทำแผนงาน/โครงการพัฒนาปรับปรุงการบริหารจัดการ การบริการสู่ชุมชนในพื้นที่ และชุมชนใกล้เคียง ตลอดจนการดูแลรักษาแหล่งน้ำ การประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องแนวคิดของเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2547: 273) กล่าวว่า ขั้นตอนที่ 2 ของการมีส่วนร่วม คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม โดยให้เจ้าหน้าที่หรือนักพัฒนาทำหน้าที่เป็นเพียงเพื่อนของประชาชนในการช่วยกันวางแผนเพราะถ้าเราไม่ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนนี้ โอกาสที่ชาวชนบทจะได้รับการศึกษาและพัฒนาตนเองในการวางแผนดำเนินงานก็จะหมดไป

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะชุมชนบ้านลิ่มทองได้รับประโยชน์จากผลการบริหารจัดการน้ำมีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้รับประโยชน์จากการแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำ มีรายได้เพิ่มขึ้น ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง การบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในการบริหารจัดการน้ำอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2547, หน้า 273) กล่าวว่า ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน ถึงแม้ว่าชาวชนบทในชุมชนจะยากจนหรือขาดแคลนทรัพยากร แต่ชุมชนก็มีทรัพยากรที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงานได้ อย่างน้อยก็มีแรงงานของตนเองเป็นขั้นต่ำสุดที่จะเข้าร่วมได้ในหลายๆแห่งของชุมชน การร่วมลงทุนและปฏิบัติงานจะทำให้เขาเกิดความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของจะทำให้ชุมชนเกิดความรักและความหวงแหน

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะชุมชนบ้านลิ่มทองเมื่อได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแล้ว มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาตามแผนงานที่ได้ร่วมกันกำหนดขึ้น เมื่อเกิดปัญหาหรือข้อร้องเรียนต่างๆ จะนำมาประชุมเพื่อหาทางแก้ไข รวมทั้งมีการติดตามประเมินผลในกิจกรรมต่างๆ ซึ่งสามารถนำผลการประเมินไปพัฒนาต่อยอดให้พัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และการอนุรักษ์น้ำให้มีไว้ใช้อุปโภคบริโภคให้เพียงพออย่างยั่งยืนต่อไป ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของวริศรา เนียมนก (2546, หน้า 58 - 64) รายงานการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตโครงการชลประทานจันทบุรี: ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มผู้ใช้น้ำคลองวังโตนด จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่ชลประทานโครงการจังหวัดจันทบุรี ด้านการประเมินผล มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชุมชนบ้านลิ่มทองให้ความสำคัญมากในการประเมินผล ประชาชนเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนในการประเมินผลการติดตาม แผนงานหรือโครงการตามแผนพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำการมีส่วนร่วมในการควบคุม การตรวจสอบแผนงานหรือโครงการ มีส่วนใน

การดำเนินการแก้ไขปัญหาน้ำที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของชุมชน ส่วนกลุ่มผู้ใช้น้ำคลองวังโตนดอาจยังไม่เข้าใจในกระบวนการมีส่วนร่วม ในด้านการติดตามประเมินผล อาจไม่มีการประชุมร่วมกันพิจารณาการติดตามความก้าวหน้าของปัญหาและแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นไม่มีระบบติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการทำงานของคณะกรรมการ เหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผลการวิจัยแตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบ้านลิ่มทอง หมู่ที่ 4 ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ มีการอภิปรายผลดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบ้านลิ่มทอง หมู่ที่ 4 ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะความคิดเห็นของประชาชนไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิงมีความรู้สึกที่เหมือนกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในชุมชน หมู่บ้านของตนเอง ซึ่งทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การคิดไตร่ตรอง วินิจฉัย และร่วมตัดสินใจที่จะบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการพัฒนาและทดลองใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นมาบริหารจัดการน้ำ ซึ่งจะช่วยให้ชุมชนลิ่มทองสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำอย่างคุ้มค่า จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ความคิดเห็นของประชาชนเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณสิทธิ์ สะและน้อย (2560, หน้า 746 - 754) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการน้ำเพื่อความยั่งยืนในการทำเกษตรกรรมบริเวณเขื่อนลำพระเพลิง อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลในการบริหารจัดการน้ำ เพื่อความยั่งยืนในการทำเกษตรกรรม ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลกับการบริหารจัดการน้ำ เพื่อความยั่งยืนของเกษตรกรบริเวณเขื่อนลำพระเพลิง อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา เกือบทั้งหมดไม่มีความสัมพันธ์กัน และไม่เป็นไปตามสมมุติฐานของการวิจัย

3.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบ้านลิ่มทอง หมู่ที่ 4 ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะวัยเด็กวัยรุ่นวัยผู้ใหญ่หรือผู้สูงอายุมีความรู้สึกต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ที่ไม่แตกต่างกัน คือ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในทุกวัย และทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่เกิดในชุมชน ร่วมแสดงความคิดเห็น โดยมีการกำหนดปัญหาและกำหนดทางเลือกมีการประเมินทางเลือกและการตัดสินใจเลือก มีการเชื่อมโยงการทำงานกันทั้งระบบร่วมมือ ร่วมใจกัน มีความสามัคคีต่อกัน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรม ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากกิจกรรมที่เกี่ยวกับการบริหารการจัดการทรัพยากรน้ำ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ติดตามผล เพื่อให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อปรับปรุง แก้ไข และพัฒนากิจกรรมให้ประสบผลสำเร็จ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อชุมชน ชุมชนเข้มแข็ง มีการสร้างตัวตนของเครือข่ายสมาชิกในชุมชนมีความตระหนักในการเป็นเจ้าของทรัพยากรของท้องถิ่น จึงทำให้บุคลากรมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เหตุผลดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของวิเชียร พงษ์เมษา (2550, หน้า 70 - 75) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานต่อโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยบังพวน อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานต่อโครงการอ่างเก็บน้าห้วยบังพวน อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย พบว่า ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ในครัวเรือนต่างกัน พบว่า มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบ้านลิ่มทอง หมู่ที่ 4 ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จึงนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

4.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและการตัดสินใจ บ้านลิ่มทองได้มีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ บ้านลิ่มทองเริ่มต้นจากการสำรวจสภาพปัญหาพื้นที่ออกสำรวจแหล่งน้ำต่าง ๆ มีการประชุมวางแผนหาข้อสรุปในการสำรองน้ำ รวมไปถึงการขุดลอกแหล่งน้ำฟื้นฟู เพื่อให้การสำรองน้ำเพียงพอต่อการเกษตร รวมไปถึงการร่วมกันวางแผนสำรวจความต้องการของผู้ใช้น้ำโดยลงพื้นที่จริงทุกขั้นตอน แล้วนำปัญหาที่ได้มาประชุมปรึกษาร่วมกันหาทางแก้ไขเหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของอนุชาติ พวงสำลี (2542, หน้า 294) ให้ความหมายว่า ชุมชน หมายถึง ลักษณะของการที่ผู้คนหันหน้าเข้าหากัน เพื่อเผชิญกับปัญหาหรือแรงกดดันจากสังคมภายนอก หรือจากความตั้งใจในความปรารถนาร่วมกันของคนในสังคม (Community By Design) ต้องการให้ชุมชนของตนเป็นเช่นไร โดยความเป็นชุมชนที่แท้จริงนั้นย่อมดำเนินไปบนพื้นฐานของความรักความเอื้ออาทร กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง รู้จักใจกว้างยอมรับความแตกต่างและความหลากหลายซึ่งเป็นคุณค่าหลักของระบอบประชาธิปไตย และความเป็นพลเมือง ความเป็นชุมชนดังกล่าวแตกต่างจากการสร้างภาพลวงให้หลงนึกว่าเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง (Pseudo Community) เหมือนเช่นกิจกรรมการพัฒนาในหลายกิจกรรมสร้างขึ้น มีผู้เข้าร่วมมากมาย แต่กลับพบว่า กิจกรรมดังกล่าวเป็นเพียงเรื่องของการ “เฮโลสารพา” โดยไม่สามารถสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจและยกระดับสำนึกของการพัฒนาขึ้นมาได้

4.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน บ้านลิ่มทองโดยผู้นำชุมชนและคณะกรรมการต้องเป็นแกนนำหลักในการวางแผนและดำเนินงานร่วมกัน มีการประชุมวางแผนร่วมกันในการสำรวจแหล่งน้ำ และพื้นที่ทางน้ำทุก ปีอีกทั้งยังมีการวางแผนร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ชลประทานจังหวัด เพื่อบริหารจัดการการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ มีน้ำเพียงพอใช้ในการอุปโภคบริโภคในทุกฤดูกาล สอดคล้องกับแนวคิดของปราโมทย์ ไม้กลัด (2557) ได้กล่าวถึง การจัดการน้ำอย่างยั่งยืนหมายถึงวิถีการบริหารจัดการที่เน้นให้ทุกส่วนของสังคมรู้ถึงคุณค่าของน้ำใช้น้ำอย่างพอประมาณมีเหตุผล เพื่อให้ทรัพยากรน้ำมีใช้อย่างทั่วถึง เกิดประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ มีความสมดุลทั้งปริมาณและคุณภาพ ซึ่งในการพัฒนาและการใช้ประโยชน์จะต้องให้เป็นไปในลักษณะควบคู่ไปกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูให้มีความยั่งยืนไม่เป็นไปอย่างสิ้นเปลืองหรือทำลายแบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน น้ำเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของทุกๆ สิ่งในสังคม ทั้งคน สัตว์และพืช น้ำเป็นปัจจัยสำคัญในชีวิตประจำวันของผู้คน ไม่ว่าจะเป็นการใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคประจำวัน และการใช้เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ และน้ำก็จัดว่าเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับระบบนิเวศน์ จึงต้องมีกระบวนการบริหารจัดการน้ำทั้งปริมาณและคุณภาพอย่างสอดคล้อง และบูรณาการเพื่อรักษาดุลยภาพทางธรรมชาติในทุกลุ่มน้ำไว้โดยอาศัยกลไกการมีส่วนของทุกฝ่ายและที่สำคัญคือประชาชนในลุ่มน้ำผู้มีส่วนได้เสียด้วยกลไกของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำด้านต่าง ๆ

4.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ประชาชนได้รับผลประโยชน์จากการแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำที่เกิดขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นฤดูแล้ง มีน้ำกักเก็บเพียงพอสำหรับปลูกพืชหลังจากฤดูทำนาไม่ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค ทำการเกษตร และเลี้ยงสัตว์ภายในครัวเรือน ผลิตผลทางการเกษตรมีมากขึ้น และมีคุณภาพมาก สมกับคำที่ว่า “น้ำคือชีวิต” ให้มีอาชีพ ลูกหลานมีการศึกษาที่ดี มีอยู่มีกินอย่างมีความสุข สอดคล้องกับแนวคิดของอรทัย ก๊กผล (2552, หน้า 17 - 19) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนแล้วย่อมที่จะได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งอาจไม่จำเป็นจะต้องอยู่ในรูปแบบของเงิน วัตถุ สิ่งของ แต่อาจเป็นความสุขสบายความพอใจในสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

4.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล บ้านลิ่มทองมีคณะกรรมการประชุมร่วมกันเพื่อติดตามผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ พร้อมทั้งจัดทำสรุปผลการบริหารจัดการ การจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน แล้วนำผลการประเมินที่ได้ไปพัฒนาปรับปรุง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา และเป็นประโยชน์ต่อชุมชน สอดคล้องกับแนวคิดของนิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2550, หน้า 61) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการเป็นส่วนที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

ในการประเมินผลโครงการว่าพัฒนาที่ดำเนินการนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ การติดตามและประเมินผลนี้อาจเป็นการประเมินความก้าวหน้า หรือผลสรุปร่วมโครงการ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบ้านลิ่มทอง หมู่ที่ 4 ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งที่มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน มีดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบ้านลิ่มทอง หมู่ที่ 4 ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จึงควรรักษาสิ่งดี ๆ นี้ไว้ ซึ่งในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการรับผลประโยชน์ที่เกิดในชุมชนจากการบริหารโครงการตามแนวพระราชดำริอุทกพัฒน์ ผลประโยชน์ที่ได้รับทำให้ชุมชนเข้มแข็งขึ้นอย่างมีคุณภาพ คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ชุมชนได้รับผลผลิตจากทางการเกษตรมีปริมาณและคุณภาพมากขึ้นมีรายได้ภายในครัวเรือนเพิ่มขึ้น ดังนั้น คณะกรรมการชุมชนบ้านลิ่มทองควรคำนึงถึงกระบวนการที่ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในเขตพื้นที่รวมทั้งนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณาวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในทุกปีเพื่อปรับปรุง พัฒนาการบริหารจัดการต่อไป การให้ความรู้ในการวางแผนการเกษตรแบบผสมผสาน รวมถึงการวางแผนการใช้น้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุดอีกด้วย

1.2 ผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบ้านลิ่มทอง หมู่ที่ 4 ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและการตัดสินใจ แต่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งนี้ ผู้นำชุมชน คณะกรรมการ ประชาชน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรจะต้องให้ความสำคัญในเรื่องนี้ให้มาก เนื่องจากการค้นหาปัญหาและการตัดสินใจ เป็นขั้นตอนแรกที่สำคัญที่สุดในการมีส่วนร่วมที่จะต้องเสนอแนวคิดการมีส่วนร่วมจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เพราะถ้าชุมชนยังไม่สามารถเข้าใจปัญหาและค้นหาสาเหตุของปัญหาด้วยตนเองได้แล้ว การบริหารจัดการต่าง ๆ ที่ตามมาก็ไร้ประโยชน์ เพราะชุมชนจะขาดความเข้าใจ มองไม่เห็นความสำคัญของการบริหารจัดการนั้น ชุมชนควรมีการรณรงค์ให้ชุมชนได้เรียนรู้คุณค่าของอนุรักษ์แหล่งน้ำต่าง ๆ สภาพแวดล้อมภายในชุมชนชุมชนหรือหน่วยงานภาครัฐควรเข้ามามีบทบาทในการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ในการบริหารจัดการโครงการต่าง ๆ เพื่อให้มีประสิทธิภาพ และต้องคำนึงถึงความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม บริบทโดยรอบชุมชน เพื่อป้องกันปัญหาด้านมลภาวะที่จะส่งผลกับคุณค่าทางสภาพแวดล้อมภายในชุมชน

1.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ พบว่า ควรมีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบ้านลิ่มทองจากการสำรวจสภาพปัญหาพื้นที่ มีการออกสำรวจแหล่งน้ำมีการประชุมวางแผนหาข้อสรุปในการสำรองน้ำ การขุดลอกแหล่งน้ำฟื้นฟู การร่วมกันวางแผนสำรวจความต้องการของผู้ใช้น้ำ โดยลงพื้นที่จริงทุกขั้นตอน แล้วนำปัญหาที่ได้มาประชุมปรึกษาร่วมกันหาทางแก้ไข การวางแผนและดำเนินงานร่วมกันระหว่างผู้นำชุมชนและคณะกรรมการ มีการวางแผนร่วมกัน การสำรวจแหล่งน้ำ และพื้นที่ทางน้ำทุก ๆ ปี ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น ฤดูแล้งมีน้ำกักเก็บเพียงพอสำหรับปลูกพืชหลังจากฤดูทำนา ไม่ขาดแคลนน้ำอุปโภค บริโภค ทำการเกษตรและเลี้ยงสัตว์ภายในครัวเรือน ผลิตผลทางการเกษตรมีมากขึ้น และมีคุณภาพมาก มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน แล้วนำผลการประเมินที่ได้ไปพัฒนาปรับปรุง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา และเป็นประโยชน์ต่อชุมชน ดังนั้น ชุมชนบ้านลิ่มทองควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการกำหนดแผนและนโยบายในการบริหารจัดการน้ำของชุมชน โดยการมุ่งเน้นให้ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านลิ่มทองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ เพื่อประชาชนในพื้นที่สามารถมีน้ำใช้ได้อย่างยั่งยืน และ

เป็นแนวทางในการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ สามารถดำเนินการได้สอดคล้องกับแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานไว้ และนำผลของการศึกษาเป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และเป็นแนวทางในการพัฒนาแผนการดำเนินงานต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางที่จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และการศึกษาที่สามารถแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายทั้งข้อดีและข้อเสีย ความขัดแย้งในพื้นที่การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่การมีส่วนร่วมไม่สามารถตอบสนองกับประชาชนที่เกี่ยวข้องได้

2.2 ควรศึกษาวิจัยการใช้ทรัพยากรน้ำการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำและการกระจายน้ำในพื้นที่ให้ทั่วถึงครอบคลุมสร้างอาชีพเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร เพิ่มรายได้ของประชาชนในพื้นที่เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

2.3 ควรศึกษาวิจัยเพื่อจัดหาแหล่งน้ำต้นทุนทุกหมู่บ้านมีการจัดสรรน้ำการผันน้ำอาจเป็นระบบรางหรือระบบท่อให้ครอบคลุมพื้นที่การเกษตร เป็นการเพิ่มผลผลิตให้ชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม และจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

เอกสารอ้างอิง

กรมชลประทาน. (2546). *รูปแบบเทคโนโลยีการบริหารจัดการน้ำ.* กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

กรรณสิทธิ์ สะและน้อย. (2560). การบริหารจัดการน้ำเพื่อความยั่งยืนในการทำเกษตรกรรมบริเวณเขื่อนลำพระเพลิง อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา. *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ครั้งที่ 4. 746 - 754.*

โครงการพระราชดำริ. (ม.ป.ป.). *ฝายน้ำล้น.* กรุงเทพฯ: *กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.*

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2547). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา.* กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภาการพิมพ์.

จังหวัดบุรีรัมย์. (2561). *แผนพัฒนาจังหวัดบุรีรัมย์ 4 ปี (พ.ศ. 2561 – 2564).* บุรีรัมย์: กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2550). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท.* กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภา.

ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.* พิมพ์ครั้งที่ 10. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ปราโมทย์ ไม้กลัด. (2557). *การบริหารจัดการทรัพยากรแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน.* สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2562, จาก *https://thaipublica.org/2014/03/water-management-solutions/*

วริศรา เนียมนก. (2546). *การมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตโครงการชลประทานจันทบุรี: กรณีศึกษากลุ่มผู้ใช้น้ำคลองวังโตนด จังหวัดจันทบุรี.* ปัญหาพิเศษ รป.ม. (การบริหารทั่วไป) ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

วิเชียร พงษ์เมษา. (2550). *การมีส่วนร่วมของเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานต่อโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยบังพวน อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย.* วิทยานิพนธ์ รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์กรมหาชน). (2552). เทคโนโลยีกับการจัดการน้ำชุมชนต้นแบบหมู่บ้านเข้มแข็ง. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2562, *จาก https://www.mhesi.go.th/main/th/34-news/news-gov/157-2009-07-21-03-17-08.*

สนิท ทิพย์นางรอง. (2562). เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ละมุล กมล เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่บ้านลิ่มทอง ตำบลหนองโบสถ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2562.

ความรับผิดของผู้ขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ : ศึกษากรณีล่าช้า
Responsibility of Transport Aircraft : Study Case of Delay

ลดารัตน์ โชติรัตน์*

เกียรติพร อำไพ และวริยา ลำเลิศ**

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเกี่ยวกับความรับผิดของผู้ขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ โดยศึกษาเนื้อหาภายใต้กฎหมายการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ ศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมา แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดของผู้ขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ วิวัฒนาการของกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นอันเกิดจากการล่าช้าในการรับขน เพื่อวิเคราะห์ปัญหาการกำหนดขอบเขตความหมายหรือคำนิยามของคำว่าการล่าช้า รวมถึงผลดีและผลเสียจากการไม่มีคำนิยามของคำว่าการล่าช้าในการรับขนทางอากาศ เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการตีความและเป็นประโยชน์ในการบังคับใช้พระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. 2558 โดยได้กำหนดให้ผู้ขนส่งทางอากาศจะต้องรับผิดอย่างไรและจำนวนเพียงใด และรับผิดภายใต้กฎหมายฉบับนี้หรือไม่ เพียงใด ตลอดจนเสนอมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมในการเยียวยาความเสียหายที่เกิดจากการล่าช้าในการรับขนทางอากาศ ซึ่งในขณะนี้ความรับผิดของผู้ขนส่งทางอากาศถือเป็นการเยียวยารูปแบบหนึ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการล่าช้าในการรับขนเป็นเหตุซึ่งเกิดขึ้นบ่อยครั้งในการรับขนทางอากาศ หากไม่มีการนิยามความหมายของคำว่าการล่าช้าโดยกำหนดนิยามให้ชัดเจน หากศึกษาพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. 2558 อย่างแท้จริงแล้ว กฎหมายฉบับนี้มีบทบัญญัติที่คุ้มครองผู้เสียหายได้มากกว่าประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เนื่องจากกฎหมายนี้ได้นำเอาหลักความรับผิดโดยเคร่งครัดบังคับใช้ในหลายกรณี ซึ่งหากมีการกำหนดบทนิยามหรือความหมายของ “การล่าช้า” ซึ่งในกฎหมายดังกล่าวไม่มีการกำหนดความหมายหรือคำนิยามไว้อย่างเคร่งครัด ทำให้มีการตีความอย่างกว้างขึ้นอยู่กับแต่ละศาลที่จะตีความการล่าช้าดังกล่าวให้แตกต่างกัน ทำให้เมื่อไม่มีคำนิยามการล่าช้าไว้ชัดเจน การตีความคำว่า “การล่าช้า” อยู่ภายใต้พระราชบัญญัตินี้ย่อมมีความหมายที่แตกต่างกัน ทำให้ผู้โดยสารเสียเปรียบอย่างมาก เพราะหากมีการบัญญัตินิยามศัพท์คำว่าการล่าช้าไว้อย่างชัดเจน จะทำให้มีการตีความที่เคร่งครัดไม่มีการตีความกว้างเพื่อให้เกิดผลเสียแก่ผู้โดยสาร ซึ่งการศึกษากฎหมาย คำพิพากษาที่เกี่ยวข้อง ของศาลในต่างประเทศ ซึ่งได้แก่ กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป ทำให้ทราบว่า ความรับผิดของผู้ขนส่งศาลจะตีความแบบกว้าง โดยให้สิทธิผู้พิพากษานิยามหรือตีความคำว่าการล่าช้าได้เองโดยอาศัยพฤติการณ์ประกอบ แต่เมื่อได้พิจารณาพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. 2558 กฎหมายมีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองความเสียหายที่เกิดขึ้นจากรับขนทางอากาศในทุกกรณี

Abstract

This thesis aims to study the liability of international air carriers. By studying the content under the international air carriage law. Which has studied about the background. Concept of international air carrier liability And the evolution of the law on liability for damages arising from the delay in carriage Due to the delay in the handling or transportation by air. The objective is to analyze the problem of determining the scope, meaning or definition of the term delay. Including the advantages and disadvantages of the absence of a defined air cargo delay To facilitate interpretation and be useful in

---

* นักศึกษาปริญญาโท สาขากฎหมายวิชาชีพ คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขากฎหมายวิชาชีพ คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

the enforcement of the International Air Carriage Act 2015. By determining how and how much the air carrier will be liable And whether or not to be held liable under this law, as well as to propose appropriate legal measures to remedy the damage caused by the delay in carriage by air. At the moment, the liability of the air carrier is one of the most imperative remedies. This is because delivery delays are a frequent occurrence in the carriage by air. But if there is no definitive definition of the term delay, however, this law does not provide remedial assistance. Or protect the rights of the injured person according to the rights that should be given as they should If studying the International Air Carriage Act 2015. Indeed, this law has provisions that protect the injured more than the Civil and Commercial Code. Since this law enforces strict liability principles in many cases. Giving passengers or victims an advantage in taking their own witnesses or evidence If there is a definition or meaning of "delay" in which the law has no meaning or definition strictly. It is therefore broadly interpreted that it is up to each court to interpret the delay differently. Causing when there is no clear definition of the delay The interpretation of the word "delay" under this Act has different meanings. Making passengers at a great disadvantage Because if the term delay is clearly defined There will be a strict interpretation, no broad interpretation, to harm the passenger. Which law studies Relevant judgements of the foreign courts, which are The European Union made it known that the liability of the courier court would be broadly interpreted. By granting the right to the judge to define or interpret the term of self-delay based on the circumstances But when considering the International Air Carriage Act 2015, the law intends to protect the damage caused by air carriage in all cases.

บทนำ

ธุรกิจการรับขนทางอากาศในปัจจุบันนี้มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและกว้างขวาง เมื่อเทียบกับการขนส่งในรูปแบบอื่น ๆ และเป็นธุรกิจการขนส่งที่กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมากจากบุคคลทั่วๆไปไม่ว่าในภูมิภาคไหนทั่วทั้งโลก เพราะเป็นรูปแบบการขนส่งที่มีความสะดวกรวดเร็วมีความทันสมัย และถือได้ว่ามีความปลอดภัยเป็นอันดับหนึ่ง หากเทียบกับรูปแบบของการขนส่งอื่น แม้ว่าการขนส่งทางอากาศจะเป็นการขนส่งที่มีความทันสมัยที่สุดและมีความรวดเร็วมากที่สุด แต่บางครั้งการรับขนทางอากาศก็มีก่อให้เกิดปัญหาอยู่เสมอ ไม่ว่าจะด้วยเหตุอะไรก็ตามซึ่งอาจเกิดจากอุบัติเหตุ เหตุสุดวิสัย สภาพดินฟ้าอากาศ หรืออาจเกิดจากการกระทำของมนุษย์ด้วยกันเอง เช่น การปล้นเครื่องบิน เหตุดังกล่าวทั้งหลายที่กล่าวมานี้ ได้ก่อให้เกิดกรณีการล่าช้าในการรับขนทางอากาศ ไม่ว่าจะเป็นการรับขนคนโดยสาร สัมภาระ หรือของ ซึ่งเมื่อเกิดปัญหากรณีการขนส่งมีความล่าช้าในแต่ละครั้งก็ได้ก่อให้เกิดความเสียหายหรือมีสูญเสียเกิดขึ้นมากมายเกือบทุกครั้งซึ่งปัญหาเหล่านี้เมื่อเกิดขึ้น จะต้องมีบทบัญญัติของกฎหมายที่ได้บัญญัติความหมาย หรือความรับผิดไว้อย่างชัดเจนและสามารถที่จะบังคับใช้ได้ทันที ไม่ว่าเหตุล่าช้าจะเกิดจากกรณีใด ๆ ก็ตาม

ธุรกิจการรับขนทางอากาศเป็นธุรกิจที่มีการเจริญเติบโตอย่างสูงสุดในปัจจุบัน หากเปรียบเทียบกับการขนส่งในรูปแบบอื่น ๆ เนื่องจากในการเดินทางโดยทางอากาศนั้นมีความรวดเร็วและสะดวกสบาย มีความปลอดภัยสูง การขนส่งทางอากาศมีทั้งในการรับขนในประเทศและการรับขนระหว่างประเทศ เพื่อรองรับผู้โดยสารจากทุกภูมิภาคทั่วโลก การขนส่งทางอากาศมีการขนส่งที่หลากหลายประเภท ทั้งการขนส่งคนโดยสาร สัมภาระ หรือของ และเป็นการบริการที่มีความหลากหลายของเชื้อชาติของคนโดยสารหรือผู้เดินทาง ผู้ขนส่งจึงต้องมีหน้าที่ดำเนินการหรือรับผิดชอบต่อคนโดยสาร หากมีความล่าช้าในการขนส่งเกิดขึ้นและเป็นเหตุอันเกิดจากผู้ขนส่งต้องรับผิด หรือเกิดจากการกระทำของผู้ขนส่งเป็นผู้ก่อให้เกิดการล่าช้าในการรับขนเกิดขึ้นและหากเป็นการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศเมื่อมีความเสียหายอันเกิด

จากการล่าช้าในการขนส่งนั้นผู้ขนส่งมีภาระหน้าที่หรือความรับผิดในเหตุดังกล่าวมากน้อยเพียงใด ผู้โดยสารที่มีความหลากหลายหลายสัญชาติย่อมต้องการการคุ้มครองหรือสามารถที่จะเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากเหตุดังกล่าวได้

สำหรับประเทศไทยซึ่งมีการรับขนทางอากาศเกิดขึ้นมานานแล้ว แต่กฎหมายการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศในไทยนั้น เพิ่งได้บัญญัติเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับเมื่อไม่นานมานี้ และกฎหมายดังกล่าวสามารถใช้บังคับได้กับผู้โดยสารที่ได้รับความเสียหายทุกคนหรือเฉพาะบางกลุ่ม ปัญหาการล่าช้าในการขนส่งทางอากาศถือเป็นปัญหาสำคัญของการเดินทางของผู้โดยสารที่ใช้บริการธุรกิจการรับขนทางอากาศ ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางในระยะที่ไกลหรือใกล้ อาจเป็นการเดินทางระหว่างประเทศ หรือภายในประเทศก็ได้ ซึ่งวิธีการแก้ปัญหาส่วนใหญ่เมื่อมีกรณีปัญหาการล่าช้าในการรับขนทางอากาศ ผู้ขนส่งสามารถที่จะใช้วิธีการที่ผู้ขนส่งสามารถที่จะเลือกปฏิบัติได้เอง ทั้ง ๆ ที่เป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นผู้ขนส่งเป็นผู้ก่อให้เกิด ซึ่งการแก้ไขหรือเยียวยาความเสียหายต้องให้สิทธิผู้โดยสารซึ่งเป็นผู้เสียหายสามารถเลือกใช้สิทธิดังกล่าวได้ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ได้กำหนดกฎเกณฑ์หรือเงื่อนไขต่าง ๆ มาเพื่อปฏิเสธหรือจำกัดความรับผิดของผู้ขนส่งให้รับผิดน้อยที่สุดซึ่งการชดใช้หรือการเยียวยาดังกล่าวให้กับผู้โดยสารอาจเกิดความไม่เป็นธรรมหรือไม่เหมาะสมกับความเสียหายที่ผู้โดยสารสมควรได้รับอย่างเพียงพอ อีกทั้งเป็นการบังคับชำระหนี้โดยที่ลูกหนี้ได้สิทธิเลือกที่จะขอปฏิบัติการชำระหนี้ได้ก่อนเสมอ ซึ่งในความเป็นจริงสิทธิในการเลือกให้ชำระหนี้หรือได้รับการชำระหนี้หากเกิดจากเหตุที่ลูกหนี้ผิดนัด เนื่องจากสาเหตุลูกหนี้ชำระหนี้ล่าช้า โดยหลักกฎหมายจะต้องให้สิทธิแก่ผู้เป็นเจ้าหนี้ หรือผู้โดยสารซึ่งได้รับความเสียหายเป็นผู้เลือกใช้สิทธิให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ หากเกิดการผิดสัญญาหรือเกิดความเสียหายเกิดขึ้นตามหลักประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 213 ในฐานะเจ้าหนี้โดยจะบังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้ทางหนึ่งกับใช้สิทธิเลิกสัญญาอีกทางหนึ่ง ซึ่งในทางปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวจึงไม่มีความเหมาะสม ไม่มีความเป็นธรรม และเป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับฝ่ายผู้ขนส่งเพียงฝ่ายเดียว ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับความเสียหายที่เกิดจากกรณีการล่าช้าในการขนส่งทางอากาศดังกล่าวแล้ว ผู้ขนส่งจะมีความเสียหายน้อยมากเนื่องจากผู้โดยสารส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้สิทธิเรียกร้องในเหตุดังกล่าวเพราะถือว่าการล่าช้าเป็นเรื่องปกติเมื่อมีการล่าช้าทำให้ผู้โดยสารไม่กล้าที่จะใช้สิทธิเรียกร้องให้ตนเอง ทำให้ผู้โดยสารที่ได้รับความเสียหายไม่ได้รับการชดใช้หรือเยียวยาแต่อย่างใด เมื่อการเดินทางโดยทางอากาศหรือการรับขนทางอากาศเป็นการเดินทางที่สะดวกสบาย และเป็นที่นิยมของคนโดยทั่วไป ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการรับขนทางอากาศนั้น ซึ่งมักจะเกิดขึ้นเป็นลำดับต้นคือการล่าช้าในการรับขนหรือเรียกว่าดีเลย์ย่อมต้องมีกฎหมายซึ่งบังคับใช้ หรือคุ้มครองผู้โดยสารให้มีความเท่าเทียมกันเมื่อเกิดความเสียหายจากการล่าช้าในการรับขนทางอากาศเกิดขึ้น

การไม่มีคำนิยามกำหนดความหมายของคำว่า การล่าช้าไว้อย่างชัดเจน หากเปรียบเทียบกับการรับขนอย่างอื่นที่ได้ให้คำนิยามไว้อย่างชัดเจน ส่งผลทำให้การตีความของการล่าช้าแตกต่างต่างกันไปในแต่ละศาลแต่ละประเทศ ย่อส่งผลเสียแก่ผู้โดยสารซึ่งเป็นผู้ได้รับความเสียหายจากการล่าช้าดังกล่าว และอำนาจการต่อรองที่ด้อยกว่าทำให้เกิดผลเสียแก่ผู้โดยสารมาก เพราะไม่มีความรู้ด้านการรับขนทางอากาศใดๆเลย อีกทั้งการฟ้องร้องดำเนินคดีซึ่งมีอายุคว ามที่สั้นอาจส่งผลเสียให้ผู้โดยสารไม่สามารถใช้สิทธิเรียกร้องภายในอายุความตามที่กฎหมายกำหนดได้ เนื่องจากการหาพยานหลักฐานในการต่อสู้คดี ผู้โดยสารก็ย่อมจะมีข้อมูลในการเตรียมตัวต่อสู้คดีได้น้อยกว่าผู้ขนส่ง ทั้งเป็นการเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้เสียหายหรือผู้โดยสารหากมีกรณีพิพาทอันเกิดจากการล่าช้าในการรับขนดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักการ แนวคิด และวิวัฒนาการที่มาของกฎหมายการรับขนทางอากาศในประเทศ

2. เพื่อศึกษาอนุสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศภายใต้กรอบของระบบอนุสัญญาวอร์ซอ อนุสัญญามอนตริออล และกฎหมายสหภาพยุโรปในส่วนที่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดของผู้ขนส่ง

3.เพื่อศึกษาปัญหาและวิเคราะห์ความรับผิดของผู้ขนส่งอันเกิดจากการล่าช้าในการรับขนทั้งการรับขนคนโดยสาร สัมภาระ หรือของ ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. 2558

4.เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศของประเทศไทย เพื่อหาแนวทางการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมาย และอุดช่องว่างของกฎหมายนี้

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาถึงบทบัญญัติความรับผิดของผู้ขนส่ง การจำกัดความรับผิด การยกเว้นความรับผิดของผู้ขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศตามพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. 2558 ในกรณีความรับผิดอันเกิดจากการล่าช้าในการรับขนของผู้ขนส่งทางอากาศ รวมทั้งประกาศของกระทรวงคมนาคม เรื่อง การคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสารที่ใช้บริการสายการบินของไทยในเส้นทางบินประจำภายในประเทศ พ.ศ. 2553 และได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบัญญัติของกฎหมายอนุสัญญาวอร์ซอ อนุสัญญามอนตริออล และกฎหมายของสหภาพยุโรปในส่วนที่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการล่าช้าในการรับขนทางอากาศด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้วิธีการวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาจากหลักกฎหมาย หนังสือตำราและเอกสารรวมทั้งบทความที่เกี่ยวข้อง คำพิพากษาศาลสูงทั้งในประเทศไทยและศาลของต่างประเทศซึ่งจะต้องนำกฎหมายมาเปรียบเทียบกับกฎหมายไทย โดยในการศึกษาได้นำอนุสัญญามอนตริออล และกฎบัตร EU 261 / 2004 เพื่อนำมาใช้เปรียบเทียบกับกฎหมายของไทยที่ใช้บังคับ โดยนำหลักการวิจัยเชิงคุณภาพมาใช้ประกอบกันในการวิจัยนี้ เพื่อให้ทราบว่ากฎหมายฉบับนี้สามารถใช้บังคับกับประเทศอื่นได้โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายของประเทศอื่นที่ใช้บังคับอยู่เกี่ยวกับการรับขนทางอากาศ

อภิปรายผลการวิจัย

การรับขนทางอากาศระหว่างประเทศมีกรณีที่เป็นประเด็นที่น่าสนใจเกิดขึ้นมากมาย การล่าช้าถือเป็นกรณีศึกษาที่สำคัญมาก เนื่องจากมีการล่าช้าในการรับขนเกิดขึ้นบ่อยครั้งและเป็นจำนวนสูงสุดหากเปรียบเทียบกับกรณีการขนส่งในกรณีอื่น

การล่าช้าในการขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่ผู้เสียหายมักจะเสียเปรียบเนื่องจากต้องฟ้องร้องเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายด้วยตนเอง แบะภายในอายุความที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งเหตุล่าล่าส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากผู้ขนส่งเป็นผู้ก่อให้เกิดการล่าช้าดังกล่าว

เมื่อมีการล่าช้าเกิดขึ้น ผู้เสียหายมักเป็นฝ่ายเสียเปรียบเสมอ เนื่องจากเป็นบุคคลที่ไม่มีความรู้หรือเชี่ยวชาญด้านการขนส่งแต่อย่างใด เมื่อเกิดกรณีพิพาทเกิดขึ้นจึงทำให้ผู้เสียหายต้องเสียเปรียบทั้งในการหาข้อมูล การหาพยานหลักฐานเพื่อต่อสู้คดี และเมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นจากการล่าช้าในการรับขนเกิดขึ้น ผู้เสียหายส่วนใหญ่จึงเลือกที่จะไม่ฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายแต่อย่างใด เนื่องจากเป็นการยุ่งยากและเสียค่าใช้จ่ายมากหรือมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น จากความเสียหายที่ได้รับจากการล่าช้านั้น ภาระการพิสูจน์ความเสียหายเป็นการกระทำที่ทำได้ยาก

การล่าช้าในการรับขนทางอากาศที่เกิดขึ้น กฎหมายกำหนดให้ผู้ขนส่งต้องชำระค่าเสียหายให้แก่ผู้โดยสารหรือผู้เสียหายโดยการฟ้องร้องต่อศาลเพื่อเรียกค่าเสียหาย แต่ไม่มีมาตรการที่ลดขั้นตอนหรือเยียวยาผู้เสียหายได้โดยตรงเลย การฟ้องคดีเพื่อเรียกค่าเสียหายนั้น กลับเป็นการเพิ่มภาระและหน้าที่ให้กับผู้เสียหายมากขึ้น หากศึกษาสาเหตุของการล่าช้าโดยส่วนใหญ่สาเหตุหลักๆที่ทำให้เกิดการล่าช้าในการรับขนมักเกิดจากผู้ขนส่งเป็นผู้ก่อให้เกิดหรือผู้กระทำให้เกิดการล่าช้าดังกล่าว แต่เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นกลับเป็นหน้าที่หนักของผู้เสียหายที่จะต้องพิสูจน์ให้เห็นความเสียหายที่ตนได้รับนั้น

ความเสียหายอันเกิดจากการล่าช้าในการรับขนนั้น หากต้องการให้ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาอย่างแท้จริงและไม่เป็นการผลักภาระเพิ่มขึ้นให้กับผู้เสียหาย เห็นว่าน่าจะมีการกำหนดคำนิยามของคำว่า การล่าช้าในการรับขนทางอากาศไว้อย่างชัดเจน และให้มีหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐ เป็นหน่วยงานกลางมีหน้าที่เรียกเงินจากผู้ขนส่งซึ่งถือเป็นค่าปรับหรือค่าเสียหายที่ต้องจ่ายให้กับผู้เสียหายซึ่งได้รับความเสียหายจากการล่าช้าในการรับขนของผู้ขนส่ง โดยจัดตั้งขึ้นและมีหน้าที่รับผิดชอบจ่ายเงินให้กับผู้เสียหายโดยตรงหากมีการล่าช้าในการรับขนทางอากาศ โดยที่ผู้เสียหายหรือผู้โดยสารไม่ต้องไปฟ้องคดีซึ่งทำให้ผู้โดยสารหรือผู้เสียหายได้รับเงินจากการเสียหายดังกล่าว โดยไม่เพิ่มภาระในการต้องจ้างทนายความเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายจากกการล่าช้าในการรับขน

ข้อเสนอแนะ

ประการแรก ผู้เขียนมีความเห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียในการกำหนดคำนิยามศัพท์ของคำว่าการล่าช้าไว้ การมีคำนิยามศัพท์ย่อมมีผลดีกว่าการไม่มีการกำหนดความหมายของการล่าช้าเอาไว้ ผู้เขียนเห็นว่า จะต้องแก้ไขและเพิ่มเติมกฎหมายโดยต้องกำหนดคำนิยาม หรือความหมายของคำว่า “การล่าช้า”ว่ามีความหมายอย่างไร ซึ่งต้องกำหนดความหมายไว้ให้ชัดเจนไม่คลุมเครือ หรือตีความไปหลากหลาย เพื่อแก้ไขปัญหาประเด็นของการตีความของคำว่าการล่าช้าเพราะเมื่อไม่มีการกำหนดคำนิยามไว้อย่างชัดเจนการตีความเมื่อมีการพิพาทกันก็ย่อมมีความแตกต่างกันไปในแต่ละศาลแต่ละประเทศ ซึ่งไม่ได้ให้นิยามหรือความหมายที่เหมือนกันอาจทำให้สิทธิของผู้เสียหายหรือผู้โดยสารที่ได้รับความเสียหายเหมือนกันแต่ได้รับค่าชดเชยที่ต่างกันหากมีกรณีพิพาทในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ โดยกำหนดคำนิยามของคำว่าการล่าช้าๆ ไว้ดังนี้

“การล่าช้า” หมายความว่า การที่ผู้ขนส่งไม่สามารถปฏิบัติการรับขนให้ตรงตามเวลาตามตารางการบินตามที่ได้กำหนดไว้ ไม่ว่าเกิดจากกรณีใดก็ตามถือเป็นกรณีล่าช้าทั้งหมด

ประการที่สอง ผู้เขียนมีความเห็นว่า กฎหมายพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. 2558 ได้กำหนดไว้ว่าในการฟ้องคดีเมื่อมีประเด็นพิพาทหรือเมื่อมีความเสียหายอันเกิดจากการล่าช้าในการรับขน กฎหมายการรับขนทางอากาศที่ใช้บังคับในประเทศไทยในตอนนี้ กำหนดให้ผู้โดยสารต้องไปเรียกร้องฟ้องคดีเพื่อเรียกค่าเสียหายอันเกิดจากเหตุดังกล่าว และในการฟ้องคดีดังกล่าวนั้นผู้โดยสารหรือผู้เสียหายย่อมเสียเปรียบในการฟ้องคดี และเสียค่าใช้จ่ายในการฟ้องคดีเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นการเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้โดยสารเพิ่มมากขึ้น ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า ต้องมีการออกกฎกระทรวงโดยต้องกำหนด ให้มีการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรหรือหน่วยงานอื่นใดที่ได้รับมอบหมายหรือได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการแทนหน่วยงานของรัฐที่มีความเกี่ยวข้องกับองค์กรการขนส่งทางอากาศ ในการที่จะดำเนินการเกี่ยวกับมาตรการบังคับทางปกครองหรือการใช้โทษปรับทางปกครองในการเรียกให้ใช้ค่าปรับของผู้ขนส่งเพื่อชดเชยความเสียหายที่ผู้ขนส่งได้ก่อให้เกิดขึ้นเพื่อให้มีความสะดวกในการชำระเงินให้กับผู้เสียหายโดยตรงทันทีแทนการต้องไปดำเนินการฟ้องคดีของผู้เสียหายด้วยตนเอง เพื่อใช้สิทธิเรียกร้องดังกล่าว ซึ่งเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้เสียหาย และเป็นการเยียวยาผู้เสียหายได้รวดเร็วกว่าการที่ผู้เสียหายต้องดำเนินการฟ้องคดีต่อศาล ซึ่งในกรณีดังกล่าวอาจทำเป็นกฎกระทรวงเพื่อใช้บังคับ เนื่องจากหากออกเป็นกฎหมายโดยเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. 2558 ย่อมเป็นการขัดกับอนุสัญญาภาคีระหว่างประเทศ การที่กระทำได้จึงต้องออกเป็นกฎกระทรวง เนื่องจากการใช้บังคับมาตรการทางปกครอง หรือโทษปรบทางปกครองเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาการฟ้องคดีได้ดี เนื่องจากในประเทศไทยกฎหมายหลายๆ ฉบับเริ่มมีมาตราลงโทษทางปกครองนำมาใช้บังคับกันเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นผู้เขียนเห็นว่า โทษทางปกครองเป็นวิธีการช่วยเยียวยาผู้โดยสารได้มากกว่าการฟ้องคดี เพราะประหยัดค่าใช้จ่ายและมีหน่วยงานของรัฐเป็นตัวกลางในการรับผิดชอบ ย่อมง่ายกว่าที่จะให้เอกชนต้องพิพาทกันเอง

เอกสารอ้างอิง

จี๊ด เศรษฐบุตร. (2551). *หลักกฎหมายแพ่งลักษณะหนี้.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ทศพร ลีพึ่งธรรม. (2546). ความรับผิดของผู้ขนส่งทางอากาศภายใต้ร่าง พ.ร.บ. การรับขนทางอากาศ พ.ศ....., กรุงเทพฯ, *วารสารนิติศาสตร์* มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประเสริฐ ป้อมป้องศึก. (2545). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายอากาศระหว่างประเทศ.* กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

ไผทชิต เอกจริยากร. (2557). *คำอธิบายกฎหมายรับขนทางทะเล.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.

ไผทชิต เอกจริยากร. (2560) .*คำอธิบายกฎหมายรับขนทางอากาศ* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ไพจิตร ปุญญพันธุ์. (2558). *คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด*. กรุงเทพฯ: บรรณการ.

ศนันกรณ์ โสตถิพันธุ์. (2553) .*หลักกฎหมายแก่งลักษณะหนี้.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.

ศศิวิมล ช่วยดำรง. (2555). *ความรับผิดต่อความเสียหายทางนิวเคลียร์.* วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สันติ สาทิพย์พงษ์. (2540). *ความจำเป็นและปัญหาในการบังคับใช้ระบบวอร์ซอร์เกี่ยวกับการรับขนสินค้าระหว่างประเทศทางอากาศในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โสภณ รัตนากร. (2547). *คำอธิบายกฎหมายลักษณะหนี้.* กรุงเทพฯ: บรรณการ.

Malcom A, Clarke. (1999). Contract of Carriage by Air, London ,

Rene H.Mankiewice. (1981). *The Liability Regime of the International Air Carrier, Great Britain Kluwer Law and Taxation Publishers*, Woft Muller- Rostin , Montreal Convention , wolter Kluwer Law, 1 May 2007

การศึกษาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์

A Study of the Working Morale of Village Headman Nong Hong District Buriram

ดวงพร แหวนเพชร*
สถาพร วิชัยรัมย์**
ประชัน คะเนวัน***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เกี่ยวกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศและอายุ และ 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ กำนันและผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 100 คน และบุคคลากรองค์กรฝ่ายปกครอง บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบุคลากรผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นอดีตกำนันและผู้ใหญ่บ้าน อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 14 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยค่าอำนาจจำแนกจากการวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ มีค่า t ตั้งแต่ 1.765 ถึง 8.361 และค่าหาความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.916 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างในแต่ละด้านจะทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ รองลงมา คือ ด้านความยุติธรรมในหน่วยงาน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความเพียงพอของค่าตอบแทน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ และอายุโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์พบว่า ต้องการให้เพิ่มสวัสดิการและค่าตอบแทนให้สูงขึ้นโดยเฉพาะเงินปูนบำเหน็จกรณีเสียชีวิต รวมทั้งเกณฑ์และขั้นตอนการคัดเลือกกำนัน ผู้ใหญ่บ้านยอดเยี่ยมประจำปีให้มีความเป็นธรรมและเท่าเทียมกัน

คำสำคัญ: การทำงาน, ขวัญกำลังใจ, กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

---

* นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
*** รองศาสตราจารย์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Abstract

The objectives of this research were 1) to study working morale of village headmen in Nong Hong District, Buriram Province, 2) to compare the village headmen's opinions towards working morale of village headmen in Nong Hong District, Buriram Province, classified by sex and age, and 3) to study the opinions and suggestions of the village headmen in building up working morale. The subjects included of all 100 sub-district headmen and village headmen, and the other 14 subjects which were staff from administrative organization, staff from local government organization, and experts who were the former village headmen in Nong Hong District, Buriram Province, chosen by purposive sampling. Questionnaires and interview were used for data collection. The statistics employed for data analysis were percentage, mean, standard deviation, T-test, and One-way ANOVA. When the differences of each aspect were found, pair difference test by Scheff's method were used.

The results revealed that:

1. Headmen's opinions towards working morale of headmen in Nong Hong District, Buriram Province, as a whole was at a much level. When considering in each aspect, the highest was operation satisfaction, followed by the fairness of the firm; while, the least was the sufficiency of compensation.

2. Comparing the opinions of the headmen in Nong Hong District, Buriram Province, towards working morale, classified by sex and age, as a whole and each aspect, there was no significant difference.

3. In terms of the headmen's opinions and suggestions towards the building up of working morale of the headmen in Nong Hong District, Buriram Province, there should be the increase of benefits and compensation, especially; compensation in case of death. In addition, the criteria and the selection process of the best practice headman of the year must be fair and equitable.

Keyword: Working, Morale, Village Headman

บทนำ

ในการบริหารงานภายในองค์กร ปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งคือ การบริหารงานบุคลากรภายในหน่วยงาน เพราะบุคลากรถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งต่อการปฏิบัติงาน ส่งผลให้งานขององค์กรมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งการปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงนั้น ผู้บริหารหรือหัวหน้างานต้องสร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดขึ้นในองค์กร และถือเป็นหน้าที่อันสำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหาร ซึ่งหากบุคลากรในองค์กรมีขวัญและกำลังใจจะส่งผลให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติ มีความทุ่มเทในการปฏิบัติงาน และเกิดความรักในองค์กร ส่งผลให้องค์กรเป็นองค์กรที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ถือเป็นองค์กรหนึ่งที่มีความสำคัญต่อชุมชน เพราะเป็นจุดแรกที่ต้องปะทะกับ ปัญหาของชุมชนไม่ว่าจะเป็นทั้งสภาพแวดล้อม ผู้คน ลูกบ้านที่มีหลากหลายทั้งด้านบุคคลและบริบท ทำให้การทำงานในตำแหน่งกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ต้องมีความพร้อมทั้งทางร่ายกายและจิตใจ

การสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่กำนันและผู้ใหญ่บ้านจึงถือเป็นความจำเป็นเบื้องต้นที่หน่วยงานต้นสังกัดหรือสังคมต้องให้ความสำคัญ ทั้งนี้กำนันและผู้ใหญ่บ้านได้รับการดูแล เอาใจใส่ในด้านการปฏิบัติงาน โอกาสการพัฒนางาน พัฒนาตนเอง การยอมรับจากสังคมหรือแม้แต่ความยุติธรรมจากภาคส่วนต่างๆ ก็จะส่งผลให้การปฏิบัติงานตามที่ได้รับ

มอบหมาย มีมาตรฐาน และประสบผลสำเร็จ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่หลักคือ งานด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยของหมู่บ้าน งานด้านที่เกี่ยวกับความอาญา ด้านการพัฒนาส่งเสริมอาชีพด้านการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ด้านการป้องกันและป้องปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติด ซึ่งเป็นวาระแห่งชาติโดยร่วมมือกับทุกภาคส่วนแบบบูรณาการ เน้นส่วนที่สำคัญ และงานด้านตามนโยบายของรัฐบาลและงานด้านอื่น ๆ นอกจากนี้ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ในการประสานการดำเนินงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะผู้ปฏิบัติงาน และเป็นกำลังสำคัญที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยในฐานะเป็นกำนันตำบลห้วยหิน อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเข้าใจในบทบาทหน้าที่และเข้าใจถึงปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ได้เป็นอย่างดี จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจแก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อจะนำผลการศึกษาครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาในการปฏิบัติหน้าที่ ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อนโยบา ยของรัฐและนำไปสู่ประชาชนเกี่ยวกับการให้บริการ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ให้เกิดผลดี ประชาชนได้รับประโยชน์ และมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เกี่ยวกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศและอายุ
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ใช้ประชากรทั้งหมดจำนวน 100 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ ใช้การเลือกแบบเจาะจง โดยการกำหนดเป็นโควต้าจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับด้านการปกครอง จำนวน 14 คน ประกอบด้วย

1. บุคลากรในองค์กรฝ่ายปกครอง ได้แก่ นายอำเภอ ปลัดอำเภอ อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ปฏิบัติหน้าที่ ในตำแหน่งนี้มาแล้วไม่ต่ำกว่า 3 ปี จำนวน 6 คน
2. บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศบาลตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดเทศบาล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ตำแหน่งละ 1 คน รวมเป็น 4 คน
3. บุคลากรผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นอดีตกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยเป็นอดีตกำนัน จำนวน 1 คนและอดีตผู้ใหญ่บ้าน 3 คน รวมเป็นจำนวน 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ประเภท คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ และช่วงอายุ และตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านอำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการปฏิบัติหน้าที่ ด้านค่าตอบแทน ด้านสวัสดิการของหน่วยงาน ด้านความยุติธรรมในหน่วยงาน โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ

ในส่วนของการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม ได้ดำเนินการดังนี้

1.1 ผู้วิจัยยื่นคำร้องต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม โดยส่งถึงนายอำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการส่งแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามนำแบบสอบถามไปแจกและรับคืนในวันประชุมประจำเดือนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านอำเภอหนองหงส์ ณ ห้องประชุมอำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 100 ฉบับ และกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน เมื่อครบกำหนดวันรับคืน ผู้วิจัยได้ไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

2. แบบสัมภาษณ์ การเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ดำเนินการดังนี้

2.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่จะใช้สัมภาษณ์แก่กลุ่มตัวอย่างที่จะไปสัมภาษณ์และทำการนัดหมาย

2.2 ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ด้วยตัวเอง

2.3 ผู้วิจัยพูดคุยเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีความเป็นกันเอง โดยเนื้อหาที่พูดคุยนั้นอยู่ในกรอบโครงสร้างที่กำหนดขึ้นในแต่ละด้าน

2.4 เมื่อการสัมภาษณ์สิ้นสุดลง ผู้วิจัยจะสรุปอีกครั้งและหากผู้สัมภาษณ์มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้สัมภาษณ์ก็จะจดบันทึกไว้

2.5 ในการสัมภาษณ์ทุกครั้ง ผู้สัมภาษณ์จะจดบันทึกและบันทึกเทปไว้ โดยขออนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์ทุกครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดทำสถิติข้อมูล ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูล และประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาค่าที่ต้องการ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage) แยกตามเพศ และอายุ แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง

ตอนที่ 2 การศึกษาขวัญและกำลังใจต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแยกเป็นรายข้อ รายด้านและโดยภาพรวม พร้อมนำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

สำหรับเกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 209)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 - 5.00	มีผลต่อระดับขวัญและกำลังใจสูงมาก
3.51 - 4.50	มีผลต่อระดับขวัญและกำลังใจสูง
2.51 - 3.50	มีผลต่อระดับขวัญและกำลังใจปานกลาง
1.51 - 2.50	มีผลต่อระดับขวัญและกำลังใจต่ำ
1.00 - 1.50	มีผลต่อระดับขวัญและกำลังใจต่ำมาก

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน จำแนกตามเพศ โดยใช้ Independent Samples T- Test และหากพบว่ามีนัยสำคัญของความแตกต่าง จะทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe ′s Method) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ผลการวิเคราะห์นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 122)

4. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน จำแนกตามอายุ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) หรือ F - test (บุญชม ศรีสะอาด. 2554, หน้า 122)

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีอุปมาน (Inductive Method) คือ การพิจารณาความเหมือนกัน ความต่างกันและความสัมพันธ์กัน และนำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงในรูปแบบของข้อความโดยการจับกลุ่มประเด็น พร้อมทำการวิเคราะห์ตามประเด็นของข้อมูลโดยการอธิบายความและตีความหมายของข้อมูลที่ได้แล้วนำเสนอเชิงพรรณนาความ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการมุ่งศึกษาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ รองลงมา คือ ด้านความยุติธรรมในหน่วยงาน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านค่าตอบแทน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ และอายุโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีจำนวนมากที่สุดและรองลงมาในแต่ละด้าน ได้แก่

3.1 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ การได้รับการยอมรับและได้รับการยกย่องจากชาวบ้านและเพื่อนร่วมงาน รองลงมา คือ การได้รับการชมเชยจากผู้บังคับบัญชาเมื่อปฏิบัติงานหรือทำผลงานออกมาดี ร่วมกับการได้รับความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่จากชาวบ้าน

3.2 ด้านค่าตอบแทน ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ค่าตอบแทนไม่เหมาะสมกับภารกิจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและควรมีเงินรางวัลพิเศษเมื่อต้องปฏิบัติงานที่เสี่ยงต่ออันตราย รองลงมาคือ ค่าตอบแทนไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพในปัจจุบัน

3.3 ด้านสวัสดิการของหน่วยงาน ที่มีจำนวนมากที่สุด คือควรเพิ่มสวัสดิการให้เท่าเทียมกับข้าราชการเพื่อเป็นแรงผลักดันในการปฏิบัติงาน รองลงมาคือ ควรจัดหาแหล่งเงินทุนสารองไว้ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเมื่อมีเหตุจำเป็นต้องใช้อย่างฉุกเฉิน และควรเพิ่มข้อกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินปูนบำเหน็จกรณีเสียชีวิตให้มีความเหมาะสมกว่าปัจจุบัน

3.4 ด้านความยุติธรรมในหน่วยงาน ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ การพิจารณาคัดเลือกตำแหน่งกำนัน/ผู้ใหญ่บ้านยอดเยี่ยม ควรมีหลักเกณฑ์การคัดเลือกที่ชัดเจน รองลงมา คือ ผู้บังคับบัญชาควรมีความเป็นธรรมเท่าเทียมกันและความยุติธรรมในหน่วยงานส่งผลต่อการปฏิบัติงาน

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ รองลงมา คือ ด้านความยุติธรรมในหน่วยงาน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านค่าตอบแทน จากผลวิจัยที่พบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

มีความคิดเห็นเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นตำแหน่งที่ต้องดำเนินการโดยการเลือกตั้งจากประชาชนในชุมชนนั้นๆ ซึ่งต้องได้รับความไว้วางใจ การยอมรับจากประชาชน เมื่อได้รับตำแหน่งจึงต้องทุ่มเทต่อการปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งให้บริการ ให้การช่วยเหลือต่อชุมชนให้เหมาะสมกับที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาทำหน้าที่ ถึงแม้ว่าผลตอบแทนและสวัสดิการที่ได้รับในตำแหน่งจะไม่มากนักก็ตาม แต่การได้ช่วยเหลือและเป็นที่ยอมรับจากชุมชนก็ทำให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีกำลังใจต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ที่ว่ามนุษย์ไม่ได้ต้องการเพียงเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเท่านั้น แต่มนุษย์มีความต้องการระดับสูงกว่านั้น คือ ความต้องการเป็นอิสระ การได้รับการยอมรับและความต้องการทำงานอย่างเต็มศักยภาพ (Maslow. 1970, หน้า 46) และสอดคล้องกับกิ่งแก้ว วัฒนะไกร (2554, หน้า 74-79) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 7 ด้านคือ ด้านโอกาสความก้าวหน้า ด้านความสัมพันธ์ของผู้บังคับบัญชา ด้านความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านความเพียงพอของค่าตอบแทน ด้านสวัสดิการของหน่วยงาน ด้านความยุติธรรมและด้านสถานะทางตำเหน่ง ผลการวิจัยพบว่า ด้านความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจอยู่ในระดับสูงมาก ด้านความเพียงพอของค่าตอบแทนและด้านสวัสดิการของหน่วยงาน อยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นอยู่ในระดับสูง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ รองลงมา คือด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านสวัสดิการของหน่วยงาน สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือควรจัดสรรเพิ่มเติมเงินค่าตอบแทนให้กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อความเหมาะสมกับค่าครองชีพ รองลงมาคือ ควรให้มีเงินบำเหน็จ บำนาญ เพื่อความมั่นคงหลังเกษียณอายุเหมือนข้าราชการ และควรจัดให้มีสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลในกรณีเจ็บป่วยพักรักษาตัวในโรงพยาบาล เหมือนข้าราชการของรัฐตามลำดับและสอดคล้องกับสันติ มุ่งดี (2559, หน้า 128-133) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 7 ด้าน คือ ด้านโอกาสความก้าวหน้า ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา ด้านความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านความเพียงพอของค่าตอบแทน ด้านสวัสดิการของหน่วยงาน ด้านความยุติธรรมในหน่วยงาน และด้านสถานะทางตำแหน่ง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชากร คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 216 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับสูงเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านโอกาสความก้าวหน้า รองลงมา คือ ด้านสถานะทางตำแหน่ง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสวัสดิการของหน่วยงาน 2) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรจัดให้มีเงินค่าตอบแทนให้กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อความเหมาะสมกับค่าครองชีพ รองลงมา คือ ควรจัดให้มีเงินบำเหน็จ บำนาญ เพื่อความมั่นคงหลังเกษียณอายุเหมือนข้าราชการ และควรจัดให้มีสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลในกรณีเจ็บป่วยที่ต้องนอนในโรงพยาบาลเหมือนข้าราชการของรัฐ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ และอายุ โดยรวมไม่แตกต่างกัน และอยู่ในระดับมากในทุกช่วงอายุ และเพศ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก ผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่เป็นทั้งเพศชายและเพศหญิง ถึงจะมีช่วงอายุแตกต่างกัน แต่ก็มีความรู้ความสามารถใกล้เคียงหรือเท่าเทียมกัน และทุกคนมีความเสมอภาคไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือหญิง ล้วนแต่มีใจที่ต้องการปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือและต้องการพัฒนาชุมชน มีความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จที่ตนเองและหน่วยงานตั้งเป้าหมายไว้ มีความรับผิดชอบต่องานและลูกบ้าน อีกทั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเองยังได้รับความร่วมมือจากชุมชน ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเอง และแก้ไขปัญหาร่วมกัน จึงส่งผลให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง รักและสามัคคีกันขึ้นจึงถือว่ากำนัน

ผู้ใหญ่บ้านในอำเภอหนองหงส์ เป็นบุคคลที่มีความใฝ่สัมฤทธิ์ในงานที่ปฏิบัติ ดังที่แมคเคลแลนด์ (McClelland. 1985, หน้า 128) กล่าวว่า บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์หรือบุคคลที่มีความต้องการที่จะทำงานให้สำเร็จ จะมีลักษณะเป็นผู้มีความกระตือรือร้น มีความรับผิดชอบสูงและจะบาดในการวางเป้าหมายในระยะยาวที่สอดคล้องกับสภาพจริงได้อย่างเหมาะสม เป็นบุคคลที่มีความมุ่งมั่นในความสำเร็จของงานเมื่องานสำเร็จ ก็เกิดความพึงพอใจในความสำเร็จนั้น อีกทั้งจะพยายามแสวงหาข้อมูลเพื่อประเมินค่าสิ่งที่ตนทำและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขงานในทันท่วงที และสอดคล้องกับ เนตรนภา มลาศรี (2550, หน้า 71 - 77) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยในด้านโอกาสและความก้าวหน้า ด้านความสัมพันธ์ของผู้บังคับบัญชา ด้านความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านความเพียงพอของค่าตอบแทนด้านสิทธิประโยชน์ ด้านความยุติธรรม และด้านสถานะของตำแหน่ง อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งไม่แตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ด้านความเพียงพอของค่าตอบแทน ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่าสภาวการณ์ดำรงชีวิตในปัจจุบัน ล้วนต้องมีค่าใช้จ่ายอยู่ในระดับสูง ประกอบกับภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีมากขึ้น ทั้งการเป็นผู้นำที่ดี สร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในชุมชน อำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในชุมชน เพราะประชากรต้องดูแลในแต่ละชุมชนมีอัตราการเพิ่มขึ้นมากในแต่ละปี และมีความเสี่ยงต่ออันตรายต่าง ๆ เช่น การเดินตรวจเวรยามดูแลชุมชนในยามค่ำคืน การเป็นตัวกลางประสานงานการเจรจาหากมีการทะเลาะวิวาทกันขึ้นในชุมชน เป็นต้น ในส่วนของการพัฒนาตนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านนั้นต่างต้องการให้หน่วยงานต้นสังกัดได้สนับสนุนจัดอบรมให้ เพื่อพัฒนาตนเองเป็นผู้นำที่ดีและเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพอันจะส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่รวมทั้งจะได้พัฒนาชุมชนให้มีความเจริญในทุก ๆ ด้าน สอดคล้องกับประจักษ์ ผิวงาม (255, หน้า 122 - 139) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ ที่มีเพศ ระดับการศึกษาสูงสุด และขนาดของชุมชนต่างกันมีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และโดยภาพรวมการวิจัยครั้งนี้มีข้อแนะนำที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ บทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ควรพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้น คือ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ก่อเกิดประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ไม่มีขั้นตอน การปฏิบัติงานเกินความจำเป็นมีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ มีการประเมินผล การปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ ผู้นำจะต้องประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่น่ายกย่องเคารพ นับถือศรัทธา ไว้วางใจ ทำให้ผู้ตามเกิดความภาคภูมิใจ สังคมรู้สึกถึงความรู้รักสามัคคีและการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ซึ่งจะส่งผลต่อกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการที่จะพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น และการนำมาใช้ใน การบริหารและพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญในทุก ๆ ด้าน

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากการศึกษากำนัน ผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ด้านความเพียงพอของค่าตอบแทน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ เงินเดือนที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้รับไม่มีความเพียงพอต่อการใช้จ่ายภายในครอบครัวในภาวะการณ์ปัจจุบัน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาถึงภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบของตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านร่วมกับการวิเคราะห์สภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันร่วมด้วย

2. จากผลการวิจัย พบว่า ด้านสวัสดิการของหน่วยงาน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเดือดร้อนไม่สามารถพึ่งพาอาศัยจากเงินสวัสดิการของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้ อีกทั้งสวัสดิการอื่น ๆ อื่น ยังไม่สามารถดำเนินการได้เหมือนข้าราชการสังกัดอื่น ทั้ง ๆ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ถือเป็นข้าราชการเช่นกันถึงแม้ว่าจะเป็นข้าราชการระดับท้องถิ่นก็ตาม จึงควรพิจารณาสวัสดิการอื่นเพิ่มเติมหรือสวัสดิการอื่นที่เทียบเคียงกันให้สามารถใช้ได้เหมือนข้าราชการสังกัดหน่วยอื่น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อให้มีเครื่องมือวัดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตลอดจนใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเองและองค์กรต่อไป

3. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบกับตัวแปรมากขึ้น เช่น จำนวนวาระที่เคยดำรงตำแหน่ง จำนวนปีที่เคยปฏิบัติงาน และตำแหน่งที่เคยปฏิบัติงาน เพราะจะทำให้มีผลงานวิจัยที่ชัดเจนและได้แนวทางการพัฒนาตรงกับสภาพจริง

เอกสารอ้างอิง

กิ่งแก้ว วัฒนะไกร. (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์.* การค้นคว้าอิสระ รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

เนตรนภา มาลาศรี. (2551). *ปัจจัยที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี.* ปัญหาพิเศษ รป.ม. (การบริหารทั่วไป) ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น.* พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ประจักษ์ ผิวงาม. (2554*). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ.* การศึกษาค้นคว้าอิสระ รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

สันติ มุ่งดี. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์.* การค้นคว้าอิสระ รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทความวิจัยภาคบรรยาย (Oral Presentation)

กลุ่มบริหารธุรกิจ และการบัญชี

การออกแบบและพัฒนาระบบการค้นหาพื้นที่ให้บริการจอดรถ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Design and Development of Parking Search Systems in Nakhon Ratchasima Rajabhat University

นัฐภรณ์ นรารักษ์, ณัฐพงศ์ ลือนาม, กมลวิช นวมศิริ*

เมธี ทองดี**

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เสนอการออกแบบและพัฒนาระบบการค้นหาพื้นที่ของสถานบริการจอดรถในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาของสถานที่บริการจอดรถในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา คณะผู้วิจัยได้ดำเนินงานโดยการศึกษาข้อมูลทั่วไปซึ่งประกอบด้วยสถานที่และตำแหน่งของพื้นที่ให้บริการจอดรถในมหาวิทยาลัย โดยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ระบบ หลังจากนั้นทำการออกแบบและพัฒนาระบบโดยใช้โปรแกรม Power app เป็นตัวสร้างและพัฒนาระบบเพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถค้นหาสถานบริการจอดรถที่มีทั้งหมด 44 แห่ง ซึ่งรองรับจำนวนรถยนต์ 709 คัน และรองรับจำนวนรถจักรยานยนต์ 2255 คัน ในมหาวิทยาลัยฯ เพื่อเพิ่มความสะดวกสบายและประหยัดเวลาในการค้นหาพื้นที่จอดรถ และยังเพิ่มประสิทธิภาพของการรักษาความปลอดภัยภายในรั้วมหาวิทยาลัย

ผลการทดลองพบว่า

การออกแบบและพัฒนาระบบการค้นหาสถานบริการจอดรถในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาขึ้นมานั้นเป็นการเพิ่มความสะดวกสบายแก่การค้นหาที่จอดรถในบริเวณที่ผู้ใช้ต้องการนำรถเข้าจอดและยังเพิ่มประสิทธิภาพของการดูแลรักษาความปลอดภัยในมหาวิทยาลัยอีกด้วย

คำสำคัญ : สถานที่บริการจอดรถ, การวิเคราะห์ระบบ, การออกแบบและพัฒนาระบบ

Abstract

This research proposes to Design and Development of Parking Search Systems in Nakhon Ratchasima Rajabhat University. The main objective is to solve problems of parking locations in Nakhon Ratchasima Rajabhat University.

The research team conduct the work by studying general information including location and service area parked car on campus by using the data collected to analyses the system and therefore designing and developing the system by using the Power app program, in order to create the system so that service users can find the parking lot. There are a total of 44 parking lots that Support 709 cars and 2255 motorcycles on campus. The implementation of this technique is to increase convenience and save time in searching for parking spaces and to extend the efficiency of security within the university campus.

* นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

** อาจารย์หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

The results showed that the design and development of the search system for parking places in Nakhon Ratchasima Rajabhat University enhances the convenience of searching for parking spaces in the area that the user wishes to park. Lastly, it increases the efficiency of campus security systems, system design and development.

Keywords: Parking Lot Location, System Analysis, System Design and Development

บทนำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาเป็นมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมาและเป็นมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ที่มีจำนวนบุคลากรและนิสิตนักศึกษาเป็นจำนวนมากและส่วนใหญ่จะมียานพาหนะในการเดินทางเป็นของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นรถจักรยานยนต์หรือรถยนต์ ทำให้สถานบริการจอดรถของทางมหาวิทยาลัยที่มีการจัดเตรียมไว้ให้ในแต่ละอาคารนั้นอาจไม่เพียงพอและอาจทำการจอดรถไม่เป็นระเบียบและปัญหาพื้นที่การจอดรถไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยยังส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์ของทางมหาวิทยาลัยเป็นอย่างมากจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องแก้ไขและปรับปรุงให้ปัญหาดังกล่าวนั้นลดน้อยลงถึงให้หมดไปในที่สุด

สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมามีทั้งหมด 11 แห่ง มี 4 แห่งที่มีขนาดใหญ่และหนึ่งในนั้นได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาและเพราะมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาเป็นมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่จึงมีบุคลากรและนิสิตนักศึกษาจำนวนมากที่มีรถจักรยานยนต์และรถยนต์เป็นพาหนะในการเดินทางมามหาวิทยาลัยและยังมีผู้มาติดต่อราชการอื่น ๆ อีกด้วย ทางมหาวิทยาลัยมีจุดพื้นที่สำหรับที่จอดรถในรั้วมหาวิทยาลัยนั้นประกอบไปด้วยทั้งหมด 44 จุด ซึ่งมีป้ายบอกว่าจุดใดเป็นจุดจอดรถจักรยานยนต์ จุดใดเป็นจุดจอดรถยนต์ แต่ก็ยังมีปัญหาเรื่องการจอดรถอยู่และปัญหาที่พบคือปัญหาผู้เข้ามาติดต่อระยะเวลาสั้น ๆ กลับต้องเสียเวลาในการหาที่จอดรถนาน บุคลากรและนิสิตนักศึกษาไม่สามารถรู้ได้ว่าที่จอดรถนั้นมีที่ใดว่างอยู่และใกล้กับอาคารที่จะขึ้นไปปฏิบัติการหรือทำการเรียน ซึ่งก่อให้เกิดการจอดรถในพื้นที่ทับซ้อนและจอดรถซ้อนคัน ซึ่งในอนาคตหากมีจำนวนบุคคลากร นิสิตนักศึกษาและผู้มาติดต่อเพิ่มขึ้นอาจทำให้ศักยภาพในการรองรับรถลดนั้นน้อยลง ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญในเรื่องของพื้นที่จอดรถยนต์ที่จะไม่พอสำหรับรองรับกับรถที่เข้ามาใช้บริการสถานที่จอดรถ จึงทำให้คณะผู้วิจัยสนใจในการศึกษาครั้งนี้และเกิดที่มาของการทำวิจัยนี้เพื่อศึกษาข้อมูลเก็บรวบรวมข้อมูลจากการลงสำรวจพื้นที่และสอบถามเพื่อมาใช้ประกอบการทำการออกแบบและพัฒนาระบบฐานข้อมูลการค้นหาที่จอดรถในมหาวิทยาลัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเพื่อการออกแบบและพัฒนาระบบฐานข้อมูล ผู้ที่มียานพาหนะ ไม่ว่าจะรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์จะสามารถตรวจสอบพื้นที่ว่าง หรือบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงกับที่ต้องการใช้ ทำให้ผู้ใช้บริการนั้นประหยัดเวลาในการหาที่จอดรถน้อยลงกว่าเดิม ทำให้ระบบการจราจรและระบบรักษาความปลอดภัยจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาของพื้นที่สถานบริการจอดรถในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
2. เพื่อแก้ไขปัญหาของพื้นที่สถานบริการจอดรถในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
3. เพื่อจัดทำการออกแบบและพัฒนาระบบค้นหาของสถานบริการจอดรถในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ขอบเขตของการวิจัย

เป็นออกแบบและพัฒนาระบบค้นหาของสถานบริการจอดรถในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาเท่านั้น

กรอบแนวคิดของการวิจัย

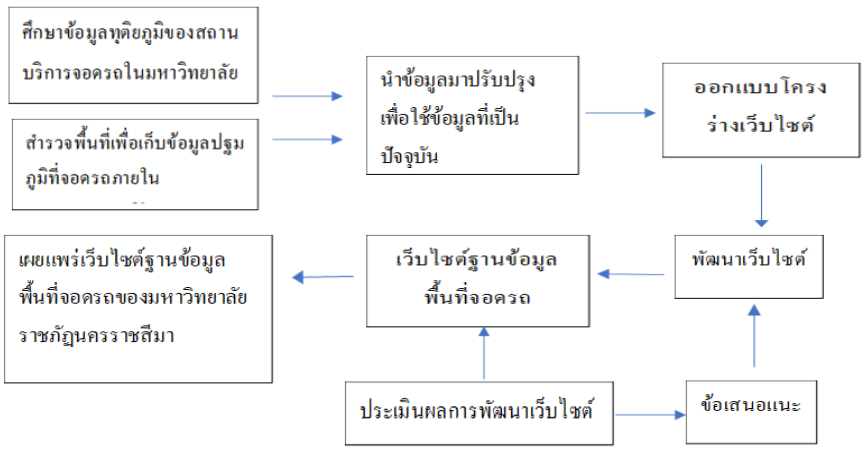

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาเบื้องต้นจะศึกษาโดยการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิของสถานบริการจอดรถในมหาวิทยาลัย โดยการศึกษาค้นคว้าผ่านทางระบบอินเตอร์เน็ต และศึกษาข้อมูลเอกสารสถานบริการจอดรถจากบุคลากรในมหาวิทยาลัย และลงสำรวจพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลปฐมภูมิ โดยการลงพื้นที่เดินนับจำนวนว่าพื้นที่จอดรถในแต่ละอาคารว่าสามารถจอดได้กี่คันและจอดได้ในส่วนไหนของอาคารและทำการจดบันทึกจากข้อมูลที่ได้ศึกษานี้จะถูกนำไปทำให้เป็นข้อมูลปัจจุบันและใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์และออกแบบเว็บไซต์ต่อไป

นำข้อมูลมาปรับปรุงเพื่อให้เป็นข้อมูลปัจจุบัน

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่รวบรวมมาไม่ว่าจะเป็นจากการค้นคว้าหรือลงลงสำรวจพื้นที่นั้นนำมาปรับปรุงข้อมูลเพื่อให้เป็นข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบันที่สุดเพื่อที่จะได้นำมาพัฒนา

ภาพที่ 2 แผนที่สถานบริการจอดรถในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ออกแบบโครงร่างเว็บไซต์

เป็นการออกแบบและพัฒนาระบบฐานข้อมูลสำหรับการใช้บริการสถานที่จอดรถในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยใช้โปรแกรม POWER APP เป็นตัวสร้างในส่วนของฐานข้อมูล การป้อนข้อมูล การแสดงผลของข้อมูล และ การออกแบบของข้อมูลสถานบริการจอดรถมีจำนวนรถที่เข้าจอด การบันทึกการเข้าจอด และการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาระบบเว็บไซต์

ผู้วิจัยพัฒนาระบบด้วย โปรแกรม Power App PowerApps ถูกออกแบบมาให้เป็นแพลตฟอร์มการพัฒนาแอพพลิเคชั่นที่ไม่ต้องเขียน Code เพื่อให้รองรับ Application การใช้งานที่หลากหลายจากผู้ใช้และขยายความสามารถ Office 365 ที่ใช้งาน ณ ปัจจุบัน โดยการพัฒนาระบบสามารถนำไปใช้ได้ทั้ง Desktop และ Mobile (IOS and Android) โดยเป็นการพัฒนาเพียงครั้งเดียวสามารถนำไปใช้ได้ทั้ง 2 ระบบและยังสามารถนำมาพัฒนา Application สำหรับงานทั่ว ๆ ไป และนำไปใช้แทนการพัฒนาด้วย PHP , Java , C# , VB ได้ ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาที่เร็วกว่าแบบเดิม ๆ (ในกรณีที่ App ไม่ซับซ้อนมีการบันทึกแบบหน้าเดียวจบ)

ชุด PowerApps เป็น Software ที่ถูกบรรจุอยู่ใน Office 365 ซึ่งนอกจาก PowerApps แล้ว ยังมีชุด Flow ที่ทำงานร่วมกันให้มาพร้อมกันอีกด้วย

การพัฒนาเว็บไซต์ของการออกแบบและพัฒนาระบบฐานข้อมูลสำหรับการใช้บริการสถานที่จอดรถในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เป็นขั้นตอนหลังจากศึกษาความต้องการของผู้ใช้รูปแบบของเอกสารต่าง ๆ และการออกแบบเว็บไซต์โดยที่ผู้เขียนเว็บไซต์จะเขียนเว็บไซต์ ในส่วนต่าง ๆ ดังนี้ เพื่อใช้ติดต่อกับผู้ใช้งาน

1. การสร้าง Power apps จำเป็นต้องมีการเข้าอีเมลและรหัสเพื่อเข้าใช้งานโปรแกรม และยังช่วยป้องกันบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้ามาใช้โปรแกรม

2. การสร้างเว็บหน้าแรก (Screen1) หรือในส่วนที่เรียกว่า Menu หลัก ใช้ Button ในการเลือกรายการรถจักรยานยนต์หรือรถยนต์ เพื่อลิงค์ไปหน้าแสดงผล (Screen2) สถานที่จอดรถ

3. กดเลือกสถานที่ต้องการจอดรถ จะขึ้นโชว์ Map ของสถานที่นั้น

4. หากสถานที่จอดรถเต็มจะขึ้น สีแดง โชว์

ประเมินเว็บไซต์โดยการตรวจสอบแก้ไขเว็บไซต์

การตรวจสอบแก้ไขโปรแกรมเป็นการทดสอบหาข้อผิดพลาด และสภาพที่เหมาะสมของระบบโดยนำโปรแกรมที่พัฒนาเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญทดลองใช้งานเป็นเวลา 1 สัปดาห์โดยการกำหนดคุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญต้องเป็นผู้ที่ศึกษาระดับปริญญาตรีและทำงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

เมื่อผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินเว็บไซต์โดยการตรวจหาข้อผิดพลาดแล้วนั้น หากผู้เชี่ยวชาญพบเจอข้อผิดพลาดหรือมีข้อเสนอแนะมายังผู้วิจัย ผู้วิจัยก็จะดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะให้เว็บไซต์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เผยแพร่เว็บไซต์

เผยแพร่เว็บไซต์ฐานข้อมูลพื้นที่จอดรถของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาเป็นการนำเว็บไซต์ไปเผยแพร่และให้ทดลองใช้งานจริง

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิของสถานบริการจอดรถในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาและนำข้อมูลมาวิเคราะห์และปรับปรุงให้เป็นข้อมูลปัจจุบันจากนั้นในขั้นตอนการออกแบบและพัฒนาระบบได้พัฒนาโดย Power App ซึ่งมีผลตามลำดับนี้ในแต่ละส่วนของหน้าจอต่าง ๆ นั้นมีรายละเอียดดังนี้

1. หน้าจอหลัก ประกอบไปด้วย 1) ส่วนบน มีตราสัญลักษณ์และชื่อของมหาวิทยาลัย 2) ส่วนกลาง เป็นปุ่มให้เลือกประเภทของรถที่ต้องการจะเข้าจอด และ 3) ส่วนท้าย มีภาพป้ายจอดรถ และมีปุ่มเลือกไปหน้าถัดไป

ภาพที่ 3 รูปหน้าจอหลัก

2. หน้าจอของประเภทรถจักรยานยนต์ (มีทั้งหมด 5 หน้า) ประกอบไปด้วย 1) ส่วนบน มีตราสัญลักษณ์และชื่อของมหาวิทยาลัย 2) ส่วนกลาง เป็นปุ่มให้เลือกจะมีชื่อแต่ละอาคารที่สามารถนำรถไปจอดได้ 3) ส่วนท้าย มีปุ่มให้เลือกย้อนกลับไปหน้าแรก และไปหน้าถัดไป

ภาพที่ 4 ภาพของการแสดงหน้าจอเมื่อเลือกประเภทรถที่ต้องการเข้าจอดเป็นรถจักรยานยนต์

3. หน้าจอของประเภทรถยนต์ (มีทั้งหมด 7 หน้า) ประกอบไปด้วย 1) ส่วนบน มีตราสัญลักษณ์และชื่อของมหาวิทยาลัย 2) ส่วนกลาง เป็นปุ่มให้เลือกจะมีชื่อแต่ละอาคารที่สามารถนำรถไปจอดได้ 3) ส่วนท้าย มีปุ่มให้เลือกย้อนกลับไปหน้าแรก และ ไปหน้าถัดไป

ภาพที่ 5 ภาพของการแสดงหน้าจอเมื่อเลือกประเภทรถที่ต้องการเข้าจอดเป็นรถยนต์

6. หน้าจอประมวลผล เมื่อเรากดปุ่มเลือกชื่ออาคารในแต่ละอาคารแล้วนั้นจะเกิดหน้าจอประมวลผลให้เราใส่จำนวนของรถที่เราต้องการจะเข้าจอด ในภาพหน้าจอประมวลผลจะประกอบไปด้วย 1) ส่วนบน เป็นภาพของเส้นทางไปยังอาคารที่เราเลือก 2) ส่วนกลาง เป็นช่องว่าง ให้ใส่จำนวนรถที่ต้องการจะเข้าจอด 3) ส่วนท้าย เป็นปุ่มให้กดย้อนกลับไปที่หน้าจอของประเภทรถ

ภาพที่ 6 ตัวอย่างจอภาพเมื่อกดปุ่มเลือกอาคารที่เราต้องการเข้าจอด

7. หน้าจอแสดงผล เมื่อเราใส่จำนวนรถที่ต้องการเข้าจอดแล้ว ผลจะปรากฏที่หน้าจอของประเภทรถที่มีชื่ออาคารที่เราเลือก ว่ามีจำนวนเข้าจอดแล้วกี่คัน ถ้าหากพื้นที่จอดรถนั้นเต็ม ในป้ายชื่อแต่ละอาคารที่มีการเข้าจอดเต็มจะขึ้นสีแดง

ภาพที่ 7 ตัวอย่างภาพหน้าจอที่แสดงผลเมื่อใส่จำนวนรถที่ต้องการเข้าจอดเต็มจำนวนที่รถสามารถเข้าจอดได้ และกดปุ่มย้อนกลับมาหน้าจอเลือกอาคาร

อภิปรายผล

จากการพัฒนาระบบในครั้งนี้สามารถดำเนินการในวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และสามารถนำมาใช้ได้จริง ผลลัพธ์ คือ ช่วยลดการเสียเวลาในการหาที่จอดรถรวมไปถึงการหาที่จอดรถของพื้นที่ใกล้เคียง ทำให้ผู้ใช้รถประหยัดเวลาในการหาที่จอดรถน้อยลง ระบบจราจรในมหาวิทยาลัยดีขึ้น และ ระบบความปลอดภัยมีประสิทธิภาพสูงขึ้นเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้สามารถนำไปพัฒนาให้มีศักยภาพมากขึ้นในการใช้งานในอนาคตโดยการเลือกพัฒนาเป็น Mobile Application เชื่อมต่อกับระบบฐานข้อมูล เพื่อเพิ่มความสะดวกสบายในการเข้าใช้งานและเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ทองพลู หีบไธสง. (2551). *การออกแบบและพัฒนาระบบการจัดการประชุมวิชาการระดับชาติ.* เข้าถึงได้จาก *file:///C:/Users/HP/Downloads/atc52190111.pdf. (6 กันยายน 2563)*

ปิยะดนัย วิเคียน. *หลักการออกแบบเว็บไซต์*. เข้าถึงได้จาก *https://krupiyadanai.wordpress.com/บทเรียน-html/การออกแบบเว็บไซต์. (6 กันยายน 2563)*

มณฑาสินี หอมหวาน. (2543). *ระบบค้นหาที่จอดรถตามเวลาผ่านบริการ WAP บนโทรศัพท์.* เข้าถึงได้จาก *https://www.bu.ac.th/knowledgecenter/epaper/july_dec2006/Monthasinee.pdf. (8 กันยายน 2563)*

วรินดา นวนกัน. *เทคโนโลยีสารสนเทศ:IT*. เข้าถึงได้จาก *https://sites.google.com/site/thekhnoloyisarsnthesit/keiyw-kab-rea. (15 กันยายน 2563)*

อรพรรณ อาจหาญยิ่ง. (2559). *ระบบสารสนเทศ.* เข้าถึงได้จาก *https://sites.google.com/site/newteamacc2559/rabb-sarsnthes. (15 กันยายน 2563)*

การศึกษาศักยภาพเพื่อการพัฒนาประชาสัมพันธ์เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงศาสนาผ่านอินเทอร์เน็ตของอำเภอปักธงชัย

A Study of Potentiality for the Development of Public Relations on Religious Tourism Routes through the Internet of Pak Thong Chai district

ประภัสสร กนกหงส์, ศศิตา ทองยวง, ชนกันต์ อักขระชาตะ*

เมธี ทองดี**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้นำเสนอเว็บไซต์การท่องเที่ยวเชิงศาสนาของอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาโดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาข้อมูลและศักยภาพของสถานที่ท่องเที่ยวของอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา 2. เพื่อการพัฒนาประชาสัมพันธ์เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงศาสนาผ่านระบบอินเทอร์เน็ตของอำเภอปักธงชัย 3. เพื่อประชาสัมพันธ์เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงศาสนาผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

การวิจัยครั้งนี้เป็นการดำเนินการโดยใช้ โปรแกรม Visual Studio ในการออกแบบเว็บไซต์การท่องเที่ยวเชิงศาสนาโดยค้นหาศักยภาพทั้งหมด 86 วัดในอำเภอปักธงชัยเหลือเพียง 10 วัดที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยว และได้เส้นทางการท่องเที่ยวใหม่ทั้งหมด 4 เส้นทางได้แก่ 1. เส้นทางการท่องเที่ยวด้านศิลปกรรม 2. เส้นทางการท่องเที่ยวด้านสถาปัตยกรรม 3. เส้นทางการท่องเที่ยวด้านด้านการปฏิบัติธรรม 4. เส้นทางการท่องเที่ยวด้านพิพิธภัณฑ์และแหละเรียนรู้ เพื่อง่ายต่อการเดินทางไปเที่ยวในอำเภอปักธงชัย

ผลการวิจัยพบว่าการทำเว็บไซต์ขึ้นมานั้นสามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวในอำเภอปักธงชัยได้มากขึ้นเพราะคนส่วนใหญ่ในปัจจุบันใช้อินเทอร์เน็ตกันมากขึ้นจึงทำให้นักท่องเที่ยวรู้จักวัดในอำเภอปักธงชัยมากขึ้นและชาวบ้านได้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากแต่ก่อน

คำสำคัญ : ศักยภาพการท่องเที่ยว, เส้นทางการท่องเที่ยว, เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงศาสนา

Abstract

This research presents a religious tourism website of Pak Thong Chai district, Nakhon Ratchasima province. The purposes of this research were: 1) to study the information and potentiality of the attraction in Pak Thong Chai district, Nakhon Ratchasima Province. 2) to design and develop religious tourism routes of Pak Thong Chai district, Nakhon Ratchasima Province. 3) to promote religious tourism routes through the Internet.

This research was conducted by using Visual Studio program to design a religious tourism website by searching all potentials of 86 temples in Pak Thong Chai district which studied all 10 temples with tourism potential and got 4 new tourist routes: 1. Artistic tourism routes 2. Architectural tourism

* นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

** อาจารย์สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

routes 3. Religious practice tourism routes 4. Museum tourism and learning routes For easy travel in Pak Thong Chai district

The results of the research found that making a website can promote more tourism in Pak Thong Chai district because most people nowadays use the internet more and more so the tourists know more temples in Pak Thong Chai district and villagers earn income more than in the past.

Keywords : Tourism Potential, Tourism Routes, Religious Tourism Route

บทนำ

สมัยโบราณ เดิมปักธงชัยเป็นเมืองโบราณตั้งแต่ขอมเรืองอำนาจ ทั้งนี้สันนิษฐานได้จากเขตอำเภอปักธงชัยมีซากปรักหักพังของปรางค์ หรือ เทวาลัยหลายแห่งที่เป็นศิลปกรรม และสถาปัตยกรรมที่ขอมนิยมสร้างตามเมืองต่าง ๆ ที่ตนปกครองอยู่ ใหญ่บ้าง เล็กบ้างตามความปกติของแต่ละเมือง เช่น ปรางค์นาแค ปราสาทสระหิน ปรางค์บ้านปรางค์ ปรางค์กู่เกษม ลักษณะภูมิศาสตร์สภาพพื้นที่ อำเภอปักธงชัยมีลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบสูง มีความลาดเอียงจากทิศตะวันออก โดยมีความสูงอยู่ในช่วง 200 - 1,000 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง

“วัด” จัดเป็นส่วนหนึ่งในแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างขาติ ไม่ว่าจะเป็นการจัดนำเที่ยวโดยบริษัทนำเที่ยว หรือการเดินทางท่องเที่ยวด้วยตัวเอง มักต้องจัดให้มีการเยี่ยมชม “วัด” แห่งใดแห่งหนึ่งในเส้นทางการท่องเที่ยวเสมอ การขยายบทบาทวัดที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนานั้น นอกจากเป็นเป็นการสร้างรายได้เข้าวัดเพื่อการทำนุบำรุงวัดที่เป็นประโยชน์ในด้านสังคมแล้ว ยังให้ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจของชุมชนโดยช่วยสร้างรายได้ให้กับคนในท้องถิ่นอีกด้วย

ในจังหวัดนครราชสีมานั้นมีวัดอยู่หลากหลายพื้นที่ และมีอีกหนึ่งอำเภอที่น่าสนใจนั่นคือ อำเภอปักธงชัย ที่มีวัดที่น่าสนใจและยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาอีกด้วย แต่อย่างไรนั้นข้อมูลของเส้นทางที่นำไปยังวัดนั้นยังไม่ชัดเจนและบางวัดในพื้นที่นั้นก็ไม่มีข้อมูลของเส้นทางซึ่งอาจเป็นปัญหาอย่างหนึ่งของนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจจะเดินทางไปเยี่ยมชมและสักการะวัดในอำเภอปักธงชัย ซึ่งทำให้ผู้วิจัยทำนั้นสนใจทำการศึกษาศักยภาพของข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาเพื่อพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวโดยประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลและศักยภาพของสถานที่ท่องเที่ยวของอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อการพัฒนาประชาสัมพันธ์เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงศาสนาผ่านระบบอินเตอร์เน็ตของอำเภอปักธงชัย
3. เพื่อประชาสัมพันธ์เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงศาสนาผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการศึกษาศักยภาพเพื่อการพัฒนาประชาสัมพันธ์เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงศาสนาผ่านอินเทอร์เน็ตของอำเภอปักธงชัย จ.นครราชสีมาผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตพื้นที่งานวิจัยอยู่ที่อำเภอปักธงชัย จ.นครราชสีมา

กรอบแนวคิดของการวิจัย

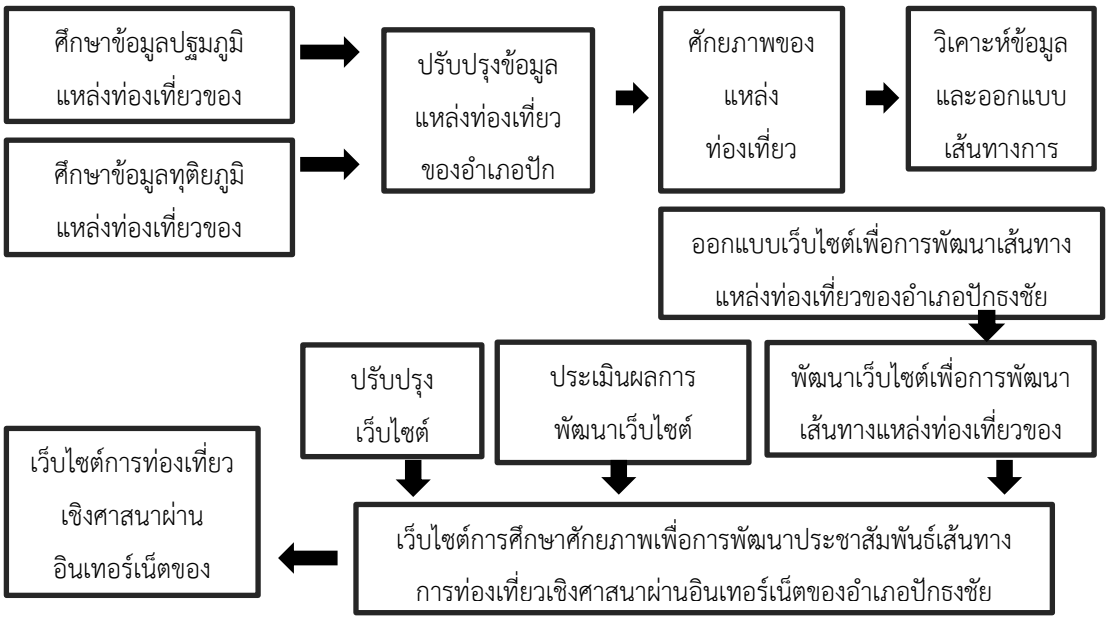

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรม Visual Studio โดยใช้ภาษา HTML5

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

วัดในอำเภอปักธงชัยซึ่งประกอบด้วย 16 ตำบล มีจำนวนวัดทั้งสิ้น 86 วัด ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลทั้งปฐมภูมิโดยการลงพื้นที่ การสัมภาษณ์ และทุติยภูมิ โดยศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร เว็บไซต์ จากการศึกษาศักยภาพทางผู้วิจัยได้ออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเชิงศาสนาของอำเภอปักธงชัยจังหวัดนครราชสีมา มีดังต่อไปนี้ 1. วัดหน้าพระธาตุ (วัดตะคุ) 2. วัดบ้านพร้าว 3. วัดโคกศรีสะเกษ 4. วัดป่าศรีโพธิญาณ (วัดเขื่อนลำพระเพลิง) 5. วัดปทุมคงคา (วัดนกออก) 6. วัดหงส์ธรรมรักขิตาราม (วัดพระเพลิง) 7. วัดมนต์มาวาส (วัดป่านางเหริญ) 8. วัดพรหมราช 9. วัดเขาตะกรุดรัง 10. วัดโพธิ์เมืองปัก

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาศักยภาพของวัดในอำเภอปักธงชัยจำนวน 84 วัด พบว่ามีวัดจำนวน 10 วัดที่มีศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยวโดยทางผู้วิจัย รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ออกแบบโครงสร้างของเว็บไซต์และพัฒนาเว็บไซต์โดยใช้ภาษา HTML โดยโปรแกรม Visual Studio2017 ได้เว็บไซต์เพื่อเผยแพร่และนำเสนอข้อมูลเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงศาสนา 4 เส้นทาง 1. เส้นทางการท่องเที่ยวด้านศิลปกรรม 2. เส้นทางการท่องเที่ยวด้านสถาปัตยกรรม 3. เส้นทางการท่องเที่ยวด้านด้านการปฏิบัติธรรม 4. เส้นทางการท่องเที่ยวด้านพิพิธภัณฑ์และแหละเรียนรู้

ผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการศึกษาศักยภาพเพื่อการพัฒนาประชาสัมพันธ์เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงศาสนาผ่านอินเทอร์เน็ตของอำเภอปักธงชัยโดยได้พัฒนาเว็บไซต์

1. เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงศาสนา ทั้งหมด 4 เส้นทางประกอบด้วย

1.1 เส้นทางการท่องเที่ยวด้านศิลปกรรม ได้แก่ วัดปทุมคงคา วัดโคกศรีษะเกษ และ วัดบ้านพร้าว

1.2 เส้นทางการท่องเที่ยวด้านสถาปัตยกรรม ได้แก่ วัดบ้านพร้าว วัดโพธิ์เมืองปัก และวัดหน้าพระธาตุ

1.3 เส้นทางการท่องเที่ยวด้านด้านการปฏิบัติธรรม ได้แก่ วัดพระเพลิง วัดมนต์มาวาส และวัดเขาตะกรุดรัง

1.4 เส้นทางการท่องเที่ยวด้านพิพิธภัณฑ์และแหละเรียนรู้ ได้แก่ วัดพรหมราช วัดโคกศรีษะเกษ และวัดป่าศรีโพธิญาณ

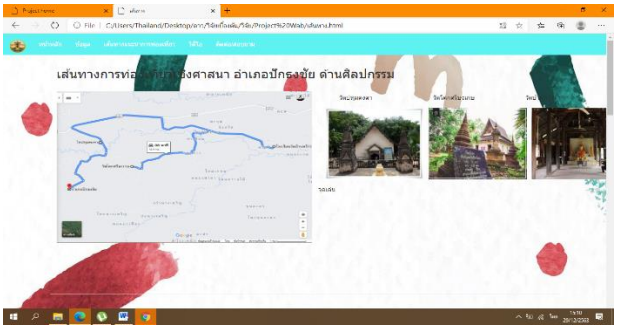

ภาพที่ 2 หน้าเว็บไซต์เส้นทางการท่องเที่ยวด้านศิลปกรรม

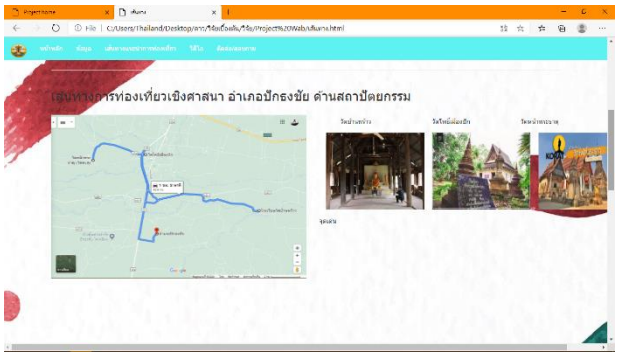

ภาพที่ 3 หน้าเว็บไซต์เส้นทางการท่องเที่ยวด้านสถาปัตยกรรม

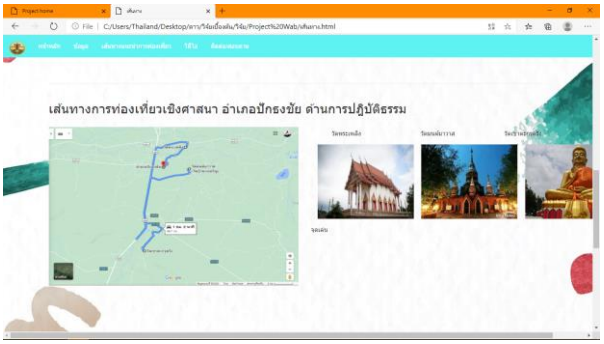

ภาพที่ 4 หน้าเว็บไซต์เส้นทางการท่องเที่ยวด้านการปฏิบัติธรรม

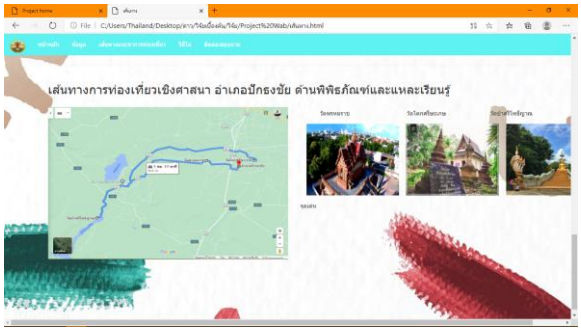

ภาพที่ 5 หน้าเว็บไซต์เส้นทางการท่องเที่ยวด้านพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้

2. ได้เว็บไซต์เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงศาสนาของอำเภอปักธงชัยจังหวัดนครราชสีมา แบ่งเป็น 5 หน้า ประกอบด้วย 1) หน้าหลัก 2) หน้าแสดงข้อมูล 3) หน้าแสดงวีดิโอ 4) หน้าแสดงเส้นทาง และ 5 หน้าติดต่อสอบถาม

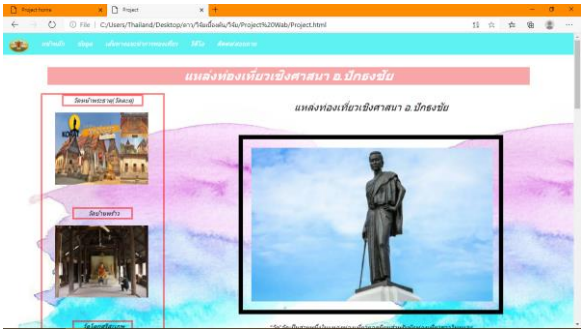

ภาพที่ 6 หน้าหลักเว็บไซต์

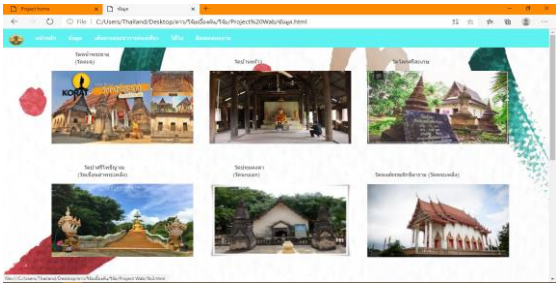

ภาพที่ 7 หน้าข้อมูลเว็บไซต์

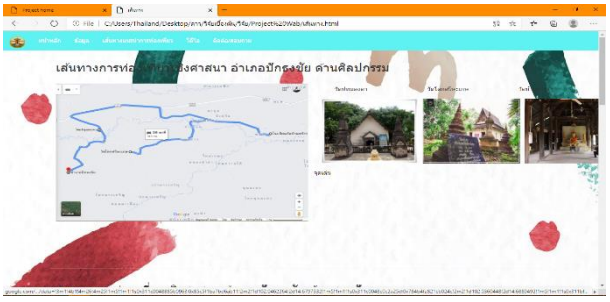

ภาพที่ 8 หน้าเส้นทางเว็บไซต์

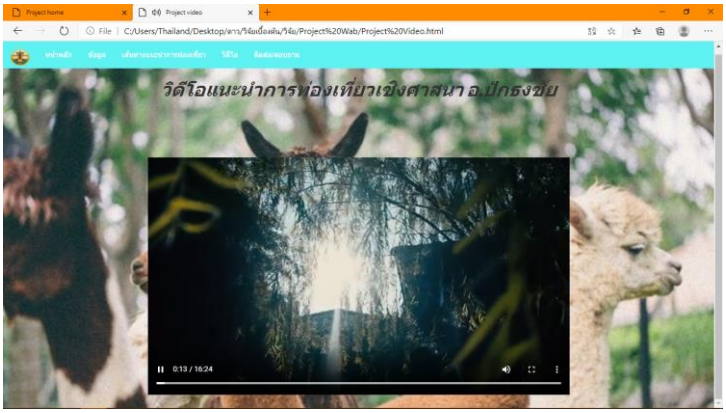

ภาพที่ 9 หน้าวิดีโอเว็บไซต์

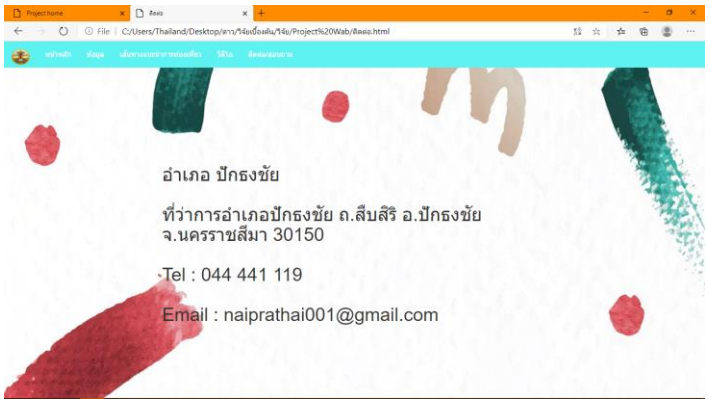

ภาพที่ 10 หน้าติดต่อสอบถามเว็บไซต์

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการดำเนินการโดยใช้ โปรแกรม Visual Studio ในการออกแบบเว็บไซต์การท่องเที่ยวเชิงศาสนาโดยค้นหาศักยภาพทั้งหมด 86 วัดในอำเภอปักธงชัยเหลือเพียง 10 วัดที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยว และได้เส้นทางการท่องเที่ยวใหม่ทั้งหมด 4 เส้นทางได้แก่ 1. เส้นทางการท่องเที่ยวด้านสถาปัตยกรรม 2. เส้นทางการท่องเที่ยวด้านประติมากรรม 3. เส้นทางการท่องเที่ยวด้านพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ และ 4.เส้นทางการท่องเที่ยวด้านปฏิบัติธรรมเพื่อง่ายต่อการเดินทางไปเที่ยวในอำเภอปักธงชัย

ผลการวิจัยพบว่าการทำเว็บไซต์ขึ้นมานั้นสามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวในอำเภอปักธงชัยได้มากขึ้นเพราะคนส่วนใหญ่ในปัจจุบันใช้อินเทอร์เน็ตกันมากขึ้นจึงทำให้นักท่องเที่ยวรู้จักวัดในอำเภอปักธงชัยมากขึ้นและชาวบ้านได้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากแต่ก่อน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรนำผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไปปรับปรุงและพัฒนาเว็บไซต์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 เว็บไซต์จะได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ อำเภอปักธงชัยเป็นอย่างดีจะสามารถให้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาเว็บไซต์ต่อไป

1.3 อาจจะมีการเพิ่มรูปภาพที่น่าสนใจของแต่ละวัดในแต่ละเส้นทาง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรเพิ่มช่องทางการดำเนินงาน

2.2 ควรเพิ่มหน้าเว็บไซต์ให้มากขึ้น

2.3 ควรเพิ่มข้อมูลการท่องเที่ยวอย่างอื่นในอำเภอปักธงชัยให้มีหลากหลายที่เที่ยวเพิ่มรูปภาพวัดให้หลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

ไกด์พงษ์. (2552). *อำเภอปักชัย. สืบค้นจาก http://www.oknation.net/blog/guidepong/2009/03/01/entry-23,* เมื่อ 10 ตุลาคม พ.ศ.2563

คชาพจน์ ทิพมาลัย. (2563). *Microsoft Visual Studio คืออะไร.* สืบค้นจาก *https://sites.google.com/site /kachapot1150/1-1-microsoft-visual-studio-khux-xari* เมื่อ 3 ตุลาคม พ.ศ.2563

พลเชษฐ์ พันธ์พิทักษ์. (2559). *ชมวัดเก่าแลวัดงามตระเวนไหว้พระ9วัดอำเภอปักธงชัยโคราชบ้านเอ็ง.* สืบค้นจาก HTTP://MOREMOVE.COM/MMV5/?P=15919

ยอด ชินสุภัคกุล.(มปป.). *สถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยมในปักธงชัย.* กรุงเทพฯ: วงในมีเดีย.

การพัฒนาแอปพลิเคชันต้นแบบสืบค้นตำแหน่งร้านค้าในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Development of an Application for Searching the Shop Locations in Nakhon Ratchasima Rajabhat University

ขวัญสุดา ตำกระโทก, ณัฐมน เงินดี, วนิดา มาเสือบอง, อริษา ประกอบมี*

เมธี ทองดี**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบและพัฒนาแอปพลิเคชันต้นแบบ สำหรับค้นหาร้านอาหารให้นักศึกษา บุคลากร และบุคคลทั่วไป ที่มาใช้บริการร้านอาหาร อาหารว่าง และเครื่องดื่ม ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ได้ทราบถึงตำแหน่งที่ตั้งของร้านอาหารได้ง่าย และ เพิ่มความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น

โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลร้านอาหาร อาหารว่าง และเครื่องดื่ม โดยนำมาจัดทำเป็นฐานข้อมูล ประกอบด้วย ชื่อร้าน ชื่อเจ้าของร้าน ประเภทของร้าน เบอร์โทรศัพท์ เวลาเปิด – ปิด และ ตำแหน่งที่ตั้ง นำข้อมูลมาเรียบเรียงและจัดแบ่งประเภท เพื่อนำไปออกแบบโครงสร้างเครือข่ายฐานข้อมูล และ พัฒนาแอปพลิเคชันต้นแบบที่เชื่อมต่อกับฐานข้อมูลผ่านแพลตฟอร์ม Power app

จากการจัดทำฐานข้อมูลพบว่าภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมามีร้านค้าอยู่ทั้งหมด 29 ร้าน แบ่งเป็น 4 ประเภท คือ ร้านจำหน่ายอาหาร ร้านอาหารว่าง ร้านสะดวกซื้อ และ ร้านเครื่องดื่ม หลังจากจัดทำโครงสร้างเครือข่ายฐานข้อมูล และ พัฒนาแอปพลิเคชันต้นแบบ สามารถใช้ในการสืบค้นข้อมูลของร้านค้ารวมถึงผู้ใช้งานส่วนใหญ่จากกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทดลองใช้งานแอปพลิเคชันมีความพึงพอใจในการตอบสนองของข้อมูลที่ผ่านการสืบค้นสามารถให้ข้อมูลต่างๆตามที่ต้องการได้อย่างถูกต้อง

คำสำคัญ : การพัฒนาแอปพลิเคชัน, การออกแบบระบบฐานข้อมูล, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Abstract

The aims of this study are to design a shop database an to develop a prototype application for searching the shop locations in Nakhonratchasima Rajabhat University.

Information of shops comprising of shop's name and owner name, type, phone number, open-closed hour and location of shops were collected, listed and categorized. Database network structure was designed based on information of shops. A prototype application was developed connecting to the database via Power app platform

The result shows that there are 29 shops categorized as 4 types; restaurants, snack shops, convenience stores and drink shops. The prototype application connecting to the shop database via application platform works well for searching the shop locations. In addition, users can give satisfied ratings and comments towards shops via this application. The application can be used as a tool for searching the shop locations in Nakhonratchasima Rajabhat University. However, this application is

* นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

** อาจารย์หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

a prototype. For the prototype application to be accepted by users, it might be trial among sample population to get feedback and comments in order to improve the application.

Keywords: Application development, Database system design, Nakhonratchasima Rajabhat University

บทนำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาในปัจจุบันร้านจำหน่ายอาหาร อาหารว่าง และเครื่องดื่ม ภายในมหาวิทยาลัยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และ อยู่กระจายกันในพื้นที่ของมหาวิทยาลัย ทำให้มีนักศึกษา บุคลากร และ บุคคลทั่วไป มาใช้บริการเป็นจำนวนมาก เนื่องจากราคาอาหาร อาหารว่าง และ เครื่องดื่ม ที่ขายภายนอกมหาวิทยาลัยมีราคาสูงมากกว่าภายในมหาวิทยาลัย และ การดำเนินชีวิตในยุคปัจจุบันเต็มไปด้วยความเร่งรีบ ด้วยเวลาที่มีอยู่อย่างจำกัด ดังนั้นความสะดวกสบาย และ อาหารที่มีราคาถูก จึงทำให้นักศึกษา และ บุคลากร เลือกใช้บริการภายในมหาวิทยาลัยมากกว่าการออกไปใช้บริการภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย และ เพิ่มเวลาว่างในการไปทำธุระ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์

ปัญหาที่พบในปัจจุบันของร้านจำหน่ายอาหาร อาหารว่าง และเครื่องดื่ม ภายในมหาวิทยาลัยฯปัจจุบันมีจำนวนมาก เป็นเรื่องที่ยากสำหรับนักศึกษาที่เข้ามาใหม่ และ บุคคลทั่วไปที่ยังไม่ทราบเส้นทาง และ ประเภทของร้านที่ให้บริการ คือ ผู้ใช้บริการยังไม่ทราบถึงตำแหน่งที่ตั้งว่าร้านที่จะใช้บริการนั้นอยู่ส่วนใดของมหาวิทยาลัย เพราะ ภายในมหาวิทยาลัยมีอาคารเรียนเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ในแต่ละอาคารเรียนมีร้านจำหน่ายอาหาร อาหารว่าง และ เครื่องดื่มมากตามไปด้วย ทำให้ยากต่อการทราบถึงตำแหน่งที่ตั้งของร้านที่จะใช้บริการ ในส่วนของประเภทร้านที่ให้บริการผู้ใช้บริการยังไม่ทราบถึงรายละเอียดของร้านว่าในแต่ละร้านเป็นบริการประเภทใดบ้าง เช่น ร้านอาหาร ร้านสะดวกซื้อ ร้านผลไม้ ร้านขายของชำ คาเฟ่ และ เครื่องดื่ม ว่ามีร้านใดบ้างที่ตรงตามประเภทที่ผู้ใช้บริการต้องการ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแอปพลิเคชันต้นแบบสืบค้นตำแหน่งร้านค้าในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เพื่อให้ได้ต้นแบบแอปพลิเคชันที่เชื่อมต่อกับฐานข้อมูล ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ให้กับผู้ใช้บริการ เพื่อลดปัญหาในการค้นหาร้านต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย ทำให้ง่ายต่อการเลือกใช้บริการ และเพิ่มความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ยังสามารถนำต้นแบบแอปพลิเคชันไปพัฒนาเพื่อต่อยอดการให้บริการ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ใช้บริการได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษา รวบรวม และ วิเคราะห์ข้อมูลของร้านจำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม และ อาหารว่าง ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

2. เพื่อออกแบบระบบฐานข้อมูลของผู้ประกอบการร้านจำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม และ อาหารว่าง ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

3. เพื่อพัฒนาต้นแบบแอปพลิเคชันสำหรับข้อมูลค้นหาร้านจำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม และ อาหารว่าง ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

กรอบแนวคิดของการวิจัย

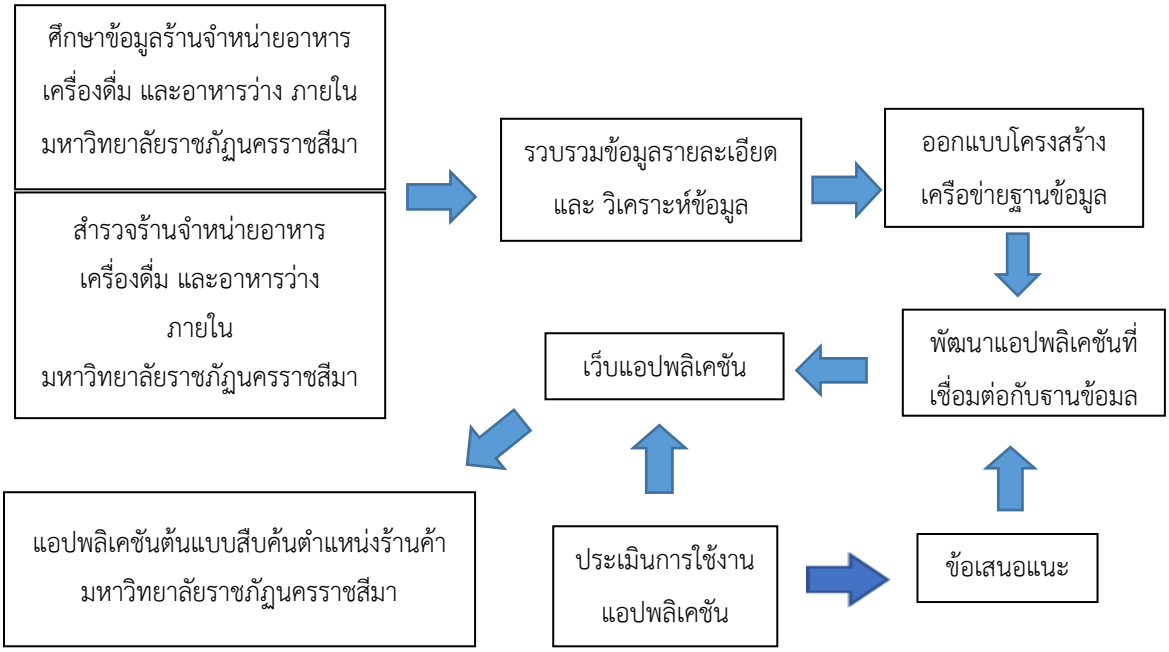

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลร้านอาหาร อาหารว่าง และ เครื่องดื่มภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาเพื่อให้สามารถแยกประเภทของร้านอาหารภายในมหาวิทยาลัยฯได้ เพื่อให้ทราบถึงจำนวนของร้านจำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม และอาหารว่าง ร้านอาหารภายในมหาวิทยาลัยฯ และ เพื่อนำข้อมูลที่ศึกษามาจัดเก็บเป็นระบบฐานข้อมูล

2. สำรวจร้านจำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม และ อาหารว่างภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาเพื่อให้ทราบถึงตำแหน่งของร้านอาหารที่ตั้งอยู่ตามอาคารต่างๆภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

3. รวบรวมข้อมูลรายละเอียดต่างๆเพื่อวิเคราะห์และออกแบบฐานข้อมูล โดยแยกข้อมูลออกเป็นประเภทของร้านค้า ข้อมูลของร้านค้า และ ตำแหน่งที่ตั้งของร้านต่างๆ

4. ออกแบบโครงสร้างเครือข่ายฐานข้อมูลได้มีการออกแบบระบบฐานข้อมูล เพื่อที่จะได้นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อสะดวกต่อการเรียกใช้งานของแอปพลิชันที่ออกแบบ เพื่อนำมาประมวลผลข้อมูลเพื่อนำมาสร้างแอปพลิเคชัน

5. พัฒนาต้นแบบแอปพลิเคชันที่เชื่อมต่อกับฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการสืบค้นร้านจำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม และอาหารว่างภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา “การพัฒนาแอปพลิเคชันต้นแบบสืบค้นตำแหน่งร้านค้า ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา” โดยได้นำข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมจากร้านต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา วิเคราะห์และออกแบบการสร้างฐานข้อมูลสำหรับต้นแบบแอปพลิเคชันค้นหาร้านอาหาร โดยมีการทำงานของระบบแอปพลิเคชันต้นแบบดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 เมื่อเข้าสู่หน้าจอหลักของโปรแกรมหน้าแรกที่แสดงให้ผู้ใช้เห็นอันดับแรก คือ ข้อมูลของร้านค้าทุกประเภทที่ตั้งอยู่อยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

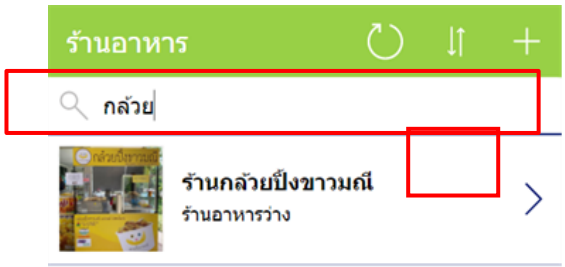

ภาพที่ 2 มีช่องค้นหาข้อมูลให้ผู้ใช้สามารถใส่ข้อมูลที่ต้องการค้นหาในช่องดังกล่าว และโปรแกรมจะแสดงผลที่ตรงกับคำค้นออกมา

ภาพที่ 3 เมื่อผู้ใช้บริการกดค้นหาแล้วสามารถกดดูรายละเอียดของร้านได้จากสัญลักษณ์ (ปุ่มดูรายละเอียดร้านค้า) > เมื่อกดแล้วจะแสดงรายละเอียดซึ่งประกอบด้วย ประเภทร้าน เจ้าของร้าน เบอร์โทรศัพ์ เวลา เปิด-ปิด สถานที่ และแผนที่

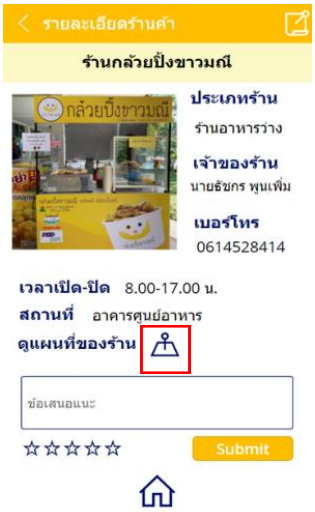

ภาพที่ 4 เมื่อผู้ใช้กดสัญลักษณ์ (ปักหมุด) จะแสดงแผนที่ตำแหน่งที่ตั้งของร้านอาหารในภาพที่ 5

ภาพที่ 5 จะแสดงแผนที่ตำแหน่งที่ตั้งของร้านอาหาร

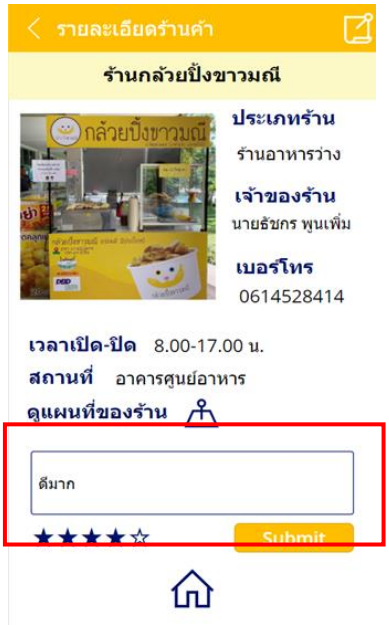

ภาพที่ 6 ผู้ใช้สามารถให้ข้อเสนอแนะ แสดงความคิดเห็น รวมทั้งให้คะแนนร้านที่เข้าไปใช้บริการได้

ภาพที่ 7 ผู้ใช้บริการดูรีวิวการให้คะแนนความคิดเห็นของร้านค้าต่างๆ ได้ผ่านทางสัญลักษณ์ (ปุ่มรีวิว)

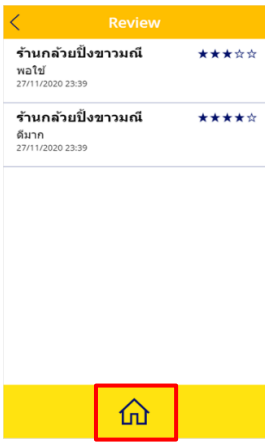

ภาพที่8 เมื่อกดสัญลักษณ์ (ปุ่มโฮม) ก็จะกลับไปยังหน้าแรกของแอปพลิเคชัน

สรุปผลการอภิปรายผล

สรุปการดำเนินงานในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาต้นแบบแอปพลิเคชันค้นหาร้านจำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม และอาหารว่างภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาออกแบบระบบฐานข้อมูล และ จัดเก็บข้อมูลผู้ประกอบการร้านจำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม และอาหารว่าง ทางผู้วิจัยจึงได้ทำการสำรวจ วิเคราะห์และออกแบบระบบ โดยการออกแบบและวิเคราะห์ระบบฐานข้อมูลที่พัฒนาขึ้นสามารถเก็บข้อมูลของร้านอาหาร ประเภทอาหาร เจ้าของร้าน เบอร์โทรศัพท์ เวลาเปิด-ปิด ตำแหน่งที่ตั้งของร้านอาหาร เพื่อสร้างแอปพลิเคชันที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ให้กับผู้ใช้บริการ เพื่อลดปัญหาในการค้นหาร้านต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัยทำให้ง่ายต่อการเลือกใช้บริการสำหรับนักศึกษา บุคลากร และบุคคลทั่วไปช่วยเพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

แอปพลิเคชันต้นแบบ สามารถนำไปใช้ในการสืบค้น ร้านค้าภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาได้ แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อให้แอปพลิเคชันต้นแบบได้รับการยอมรับจากผู้ใช้งาน อาจจะต้องนำแอปพลิเคชันไปทดลองใช้งานกับกลุ่มตัวอย่างเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะ และนำไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมกับผู้ใช้งานมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ธัญลักษณ์ ช่วยรอดหมด และบุญรัตน์ เผดิมรอด. (2555). *โปรแกรมค้นหาร้านอาหารบนโทรศัพท์มือถือระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์.* จาก*https://research.ku.ac.th/forest/Present.aspx?PresentID=14367.* 23 มีนาคม 2555.

ยศวรรธน์ ขาวส้าน. (2562). *แอปพลิเคชันแนะนำร้านอาหารเจในกรุงเทพมหานคร บนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์. http://hs.ssru.ac.th/useruploads/files/20190306/9df131a31ba69633ed4c300d746ec2fef2e79f01.pdf*

ปุริม ชฎารัตนฐิติ และ นฤพจน์ม่วงศิริ. (2559). *การพัฒนาระบบค้นหาร้านอาหารด้วยระบบแอนดรอยด์ผ่านจีพีเอส. https://1th.me/vUCqA*

วิสาชล แสนภักดี สุทธิลักษณ์ แสงเวณี อธิชา รายณะสุข และพิพัธน์ เรืองแสง. (2558). *แอปพลิเคชันเพื่อการค้นหาสินค้าโอทอปแบบอัจฉริยะ. http://www.arts.chula.ac.th/~geography/TSG2015/docs/FullPaper/FullPaper/17.%20KKU%20Wisachon.pdf*

การพัฒนาระบบบริหารจัดการขายสินค้า กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนแคปหมูอิ่มสุข
The Development of Management Information System to Sale : Case study of the Community Enterprise, CAP MOO AIM SUKin Ban Yuat Subdistrict Sangkom, Udon Thani

ปาจารี มะณีชม, รจนา ทีฆะสุข, อรสา บาบุญ*
ฐาปนี เพ็งสุข**

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อวิเคราะห์และออกแบบการพัฒนาระบบบริหารจัดการขายสินค้า พัฒนาระบบการบริหารจัดการขายสินค้า และศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้งานระบบสารสนเทศ กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนแคปหมูอิ่มสุข โดยมีหลักการดำเนินการคือให้ความสำคัญกับความต้องการของผู้ใช้งานและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งในการทำงาน เช่น ข้อมูลไม่ครบถ้วน ข้อมูลเกิดดารซ้ำซ้อน การสูญหายของข้อมูลที่จดบันทึกในกระดาษ เป็นต้น โดยการพัฒนาครั้งนี้ได้มีการวางแผน วิเคราะห์และพัฒนาระบบขึ้น 5 ด้วยกระบวนการ SDLC (System Development Life Cycle) และใช้โปรแกรม Microsoft Visual Basic Studio 2012 และ Microsoft Access 2019 โดยการพัฒนาระบบขึ้นตามความต้องการของผู้ใช้งานจริง ประกอบด้วย การจัดการด้านข้อมูลพื้นฐาน การจัดการสั่งซื้อและรับเข้าวัตถุดิบ การจัดการการผลิต การจัดการขาย การจัดการลูกหนี้ การออกรายงาน ทั้งนี้หลังจากการทดลองใช้งานระบบพบว่าระบบมีความสมบูรณ์ตามขอบเขต และผลประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.09) โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

คำสำคัญ: วิเคราะห์และออกแบบระบบ, ระบบบริหารจัดการร้านค้า

Abstract

The purposes of this research. There are three objectives: (1) to analysis and design with system development life cycle Model (SDLC) of the information system, (2) to development of information system using Visual Studio with database and (3) the satisfaction of user using information system. Tools used in research includes: The information system to sale, the questionnaire about the satisfaction of the user towards information system to sale. The data was systematically analyzed by Mean and Standard Deviation. The results were as follows: Validation results of prototype components of information system also helps to solve the problem of system error and duplication of work processing and the satisfaction of the users towards the information system showed that the user satisfaction high level.

Keywords: System Analysis and Design, Management information system

* นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

** อาจารย์สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

บทนำ

วิสาหกิจชุมชนแคปหมูอิ่มสุข ตำบลบ้านยวด อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี ผลิตแคปหมูออกจำหน่ายในเขตอำเภอและจังหวักใกล้เคียง ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการผลิตและการแปรรูปแคปหมู โดยการนำหนังหมูมาทอดให้พองและกรอบ ซึ่งแต่เดิมมีผลิตภัณฑ์คือแคปหมูกระจก หมูกรอบแก้ว ซึ่งแบ่งผลิตภัณฑ์เป็น Snack และ น้ำพริกแคปหมู ซึ่งในการผลิตแต่ละครั้ง ทางด้านเจ้าของกิจการซื้อหนังหมูมาทำแคปหมูแล้วนำหนังหมูที่ทอดเสร็จแล้วมาทำแปรรูปเป็นน้ำพริกแคปหมูและสแน็คแคบหมู แต่ในการผลิตแต่ละรอบพบว่ามีปัญหาในเรื่องของการคำนวณต้นทุนการผลิต และการคำนวณวัตถุดิบในการผลิต ทำให้เกิดการทำงานที่ล่าช้าไม่เป็นระบบ รวมถึงการจัดเก็บข้อมูลการขาย ยังเป็นการจัดเก็บในรูปแบบเอกสาร ยังไม่มีการจดบันทึกรายรับรายจ่ายที่แน่นอนและไม่เป็นปัจจุบัน ทำให้การคำนวณผลตอบแทนรายได้สุทธิเกิดความล่าช้าและไม่มีประสิทธิภาพ

ดังนั้น จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้พัฒนาจึงได้มีการจัดทำระบบบริหารจัดการขายสินค้า จะช่วยแก้ไขในการจัดการสั่งซื้อวัตถุดิบมาผลิตในแต่ละครั้ง และการคำนวณการผลิตในแต่ละรอบ รวมถึงการจัดเก็บข้อมูลการขายสินค้าและการจัดทำระบบรายรับรายจ่าย ที่สามารถออกรายงานข้อมูลได้อย่างถูกต้อง เพื่อตอบโจทย์เจ้าของกิจการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยใช้โปรแกรม Microsoft Visual Basic 2012 และโปรแกรม Microsoft Access 2012 เข้ามาช่วยในการคำนวณและพัฒนาระบบงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์และออกแบบระบบบริหารจัดการขายสินค้า กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนแคปหมูอิ่มสุข
2. เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการขายสินค้า กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนแคปหมูอิ่มสุข
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้งานระบบ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เป็นประชากรที่นำมาใช้ในการพิจารณาทดสอบและประเมิน เพื่อหาประสิทธิภาพและคุณภาพของระบบสารสนเทศการขายสินค้า ซึ่งมีความเชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาฐานข้อมูล การพัฒนาระบบ การออกแบบระบบ คัดเลือกโดยวิธีเจาะจง ทั้งหมด 5 คน

2. ผู้ประกอบการในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแคปหมูอิ่มสุข 2 คน คือเจ้าของวิสาหกิจชุมชน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินความพึงพอใจในการใช้งานโปรแกรมของผู้ใช้จัดการร้านตัดผ้า โดยมีระดับความพึงพอใจ Rating Scale 5 ระดับ ที่ออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาระบบ จำนวน 5 ท่าน และเจ้าของวิสาหกิจชุมชน จำนวน 2 ท่าน

2. ระบบบริหารจัดการขายสินค้าโดยใช้โปรแกรมที่ใช้คือ Microsoft Visual Basic Studio 2019 พัฒนาระบบและโปรแกรมออกแบบฐานข้อมูลระบบ Microsoft Access 2019

ขั้นตอนการดำเนินงาน

การดำเนินงานระบบได้ใช้หลักกระบวนการวิเคราะห์และออกแบบระบบ โดยใช้วงจรการพัฒนาระบบ (System Development Life Cycle : SDLC) การแบ่งขั้นตอนกระบวนการพัฒนาระบบงานหรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อช่วยแก้ปัญหาทางธุรกิจหรือตอบสนองความต้องการขององค์กรโดยระบบที่จะพัฒนานั้นอาจเป็นการพัฒนาระบบใหม่หรือการปรับปรุงระบบเดิมให้ดีขึ้นก็ได้ การพัฒนาระบบ ประกอบด้วย 5 ระยะ (โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์, 2555, หน้า 50) : (Tutorials Point, 2020)

ระยะที่ 1 วางแผนโครงการ (Planning Phase) เป็นการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดของกิจการ จัดตั้งทีมทำงานเพื่อร่วมกันค้นหาข้อมูล ลงพื้นที่สำรวจข้อมูลการทำงานเดิมขององค์กร สร้างแนวทางและเลือกทางที่ดีที่สุดในการนำระบบมาใช้งาน

ระยะที่ 2 วิเคราะห์ระบบ (Analysis Phase) ศึกษาขั้นตอนการดำเนินงานของระบบ กำหนดปัญหาและขอบเขตของระบบที่มีอยู่เดิมเพื่อหาปัญหาที่เกิดขึ้น รวบรวมความต้องการในระบบใหม่จากผู้ใช้ระบบแล้วนำความต้องการมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาระบบรวมถึงการสรุปภาพรวมของระบบใหม่และกำหนดวัตถุประสงค์

ระยะที่ 3 การออกแบบ (Design Phase) ทำการออกแบบลักษณะการทำงานของระบบ ตรวจสอบความต้องการข้อมูลของผู้ใช้และปรับปรุงระบบให้สอดคล้องกับเป้าหมาย ทำการออกแบบตามจุดประสงค์การทำงานของระบบ โดยคำนึงถึงคุณลักษณะของอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้เทคโนโลยีโปรแกรมภาษาที่จะนำมาใช้เขียนโปรแกรม ฐานข้อมูล ระบบปฏิบัติการ และระบบเครือข่ายที่เหมาะสม

ระยะที่ 4 พัฒนาและติดตั้งระบบ (Implementation Phase) ทำการเขียนโปรแกรม และนักวิเคราะห์จะทำการตรวจสอบโปรแกรม ตรวจหาข้อผิดพลาดของโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น

ระยะที่ 5 ซ่อมบำรุงระบบ (Maintenance Phase) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของวงจรพัฒนา ระบบ (SDLC) หลังจากระบบใหม่ได้เริ่มดำเนินการ ผู้ใช้ระบบอาจจะพบกับปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้น นักวิเคราะห์ระบบจะต้องคอยแก้ไขปัญหาเพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้และจนกว่าผู้ใช้จะพอใจ

จากขั้นตอนการทำงานทั้ง 5 ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้นำมาเป็นต้นแบบในการวิเคราะห์ออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการขายสินค้ากรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนแคปหมูอิ่มสุขต่อไป

ผลการวิจัย

จากขั้นตอนการดำเนินงานสามารถสรุปผลการวิจัยแยกตามประเด็นดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์และออกแบบระบบ

ผลการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นของกระบวนการในการบริหารงานแบบเดิมด้วยแผนผังก้างปลา (Fish Bone Diagram) แยกประเด็นสำคัญของระบบงานเดิมวิเคราะห์ได้ 4 ด้าน ตามหลัก 4M1E (RADHAKRISHNAN, 2018) ได้แก่ ด้านข้อมูล ด้านเทคโนโลยี ด้านกรระบวนการทำงาน และด้านบุคลากร

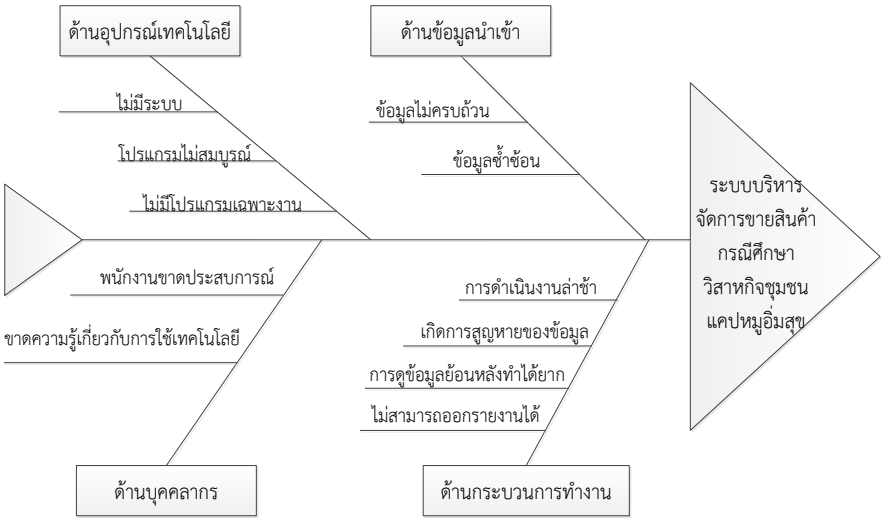

ภาพที่ 1 แผนภาพแสดงปัญหาขอระบบบริหารจัดการขายสินค้า

ภาพที่ 1 แผนภาพแสดงปัญหาขอระบบบริหารจัดการขายสินค้า การศึกษาระบบบริหารจัดการขายสินค้า กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนแคปหมูอิ่มสุข ได้พบปัญหาของระบบงานเดิม โดยส่วนใหญ่การทำงานจะการเกิดความซ้ำซ้อนของข้อมูลที่เกิดอยู่ตลอดเวลาอีกทั้งยังมีการจดบันทึกลงหนังสือ ทำให้ยากต่อการค้นหา สามารถแบ่งประเด็นปัญหาหลักดังนี้

1) ปัญหาด้านข้อมูล

- เจ้าของกิจการกรอกข้อมูลไม่ครบถ้วน เนื่องจากไม่มีแบบฟอร์มให้กรอกข้อมูล
- เจ้าของกิจการเก็บข้อมูลซ้ำซ้อนกัน เนื่องจากเก็บเอกสารไม่เป็นระบบ ซึ่งส่งผลให้มีปัญหาในการค้นหาในภายหลัง

2) ปัญหาด้านอุปกรณ์เทคโนโลยี

- เจ้าของกิจการไม่มีระบบเข้าช่วยในการจัดเก็บข้อมูลและผลิตแต่ละครั้ง
- โปรแกรมที่นำมาใช้งานไม่สมบูรณ์ เพราะไม่มีผู้เชี่ยวชาญในการใช้โปรแกรม
- ไม่มีโปรแกรมเฉพาะงานที่สามารถจัดการภายในวิสาหกิจได้

3) ปัญหาด้านกระบวนการทำงาน

- พนักงานดำเนินงานล่าช้า เพราะมีการทำงานที่ซับซ้อน
- เกิดการสูญหายของข้อมูลที่จดบันทึกในกระดาษ เนื่องจากมี่การจัดเก็บที่เป็นระบบ
- การดูข้อมูลย้อนหลังทำได้ยาก เนื่องจากเอกสารที่ใช้มีจำนวนมาก และเมื่อมีการค้นหาเอกสารออกมาดูเป็นไปได้ยากที่จะเก็บเอกสารคืนไวที่เดิม
- พนักงานไม่สามารถออกรายงานได้ เนื่องจากข้อมูลที่เก็บไว้ไม่เป็นระบบ ทำให้ยากต่อการสรุปออกมาเป็นรายงาน

4) ปัญหาด้านบุคลากร

- พนักงานขาดประสบการณ์ในการทำงาน
- ขาดความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี

ตอนที่ 2 ผลการออกแบบและการพัฒนาระบบ

หลังจากได้วิเคราะห์สภาพปัญหาและกระบวนการทำงานของระบบแล้ว ผู้พัฒนาจึงได้นำกระบวนการทั้งหมดมาออกแบบตามหลักของการพัฒนาระบบสารสนเทศ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

1. การออกแบบแผนผังบริบท (Context Diagram) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์และออกแบบระบบเพื่อให้ทราบว่าระบบมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ใดบ้าง และมีการส่งข้อมูลและรับข้อมูลอย่างไร

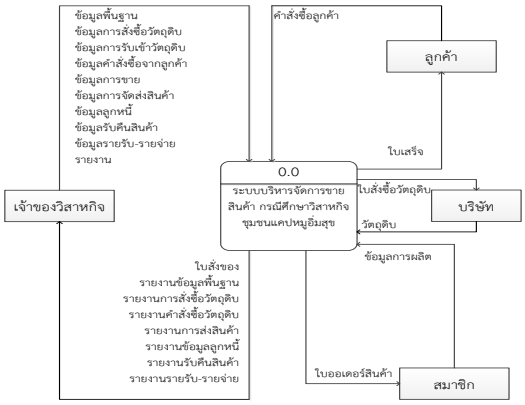

ภาพที่ 2 แผนผังบริบท Context Diagram

จากภาพที่ 2 แผนผังบริบท เป็นการออกแบบในระดับแรกสุด เพื่อแสดงให้เห็นภาพของระบบ ขั้นตอนการทำงานความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ ในระบบกับสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องรวมถึงเหตุการณ์ หรือกระบานการที่เกิดขึ้นในระบบ โดยระบบนี้จะเกี่ยวข้องกับ เจ้าของวิสาหกิจ สมาชิก ลูกค้าและบริษัทสั่งซื้อสอนค้า ประกอบด้วยเส้นอินพุตข้อมูลเพื่อให้ทราบว่ามีการส่งข้อมูลเข้าสู่ระบบ และเส้นเอาท์พุตแสดงให้เห็นว่ามีการส่งผลลัพธ์จากระบบแสดงออกมาให้ผู้ใช้รับทราบข้อมูล เป็นต้น

2. ผลการออกแบบฐานข้อมูล ER-diagram

การออกแบบฐานข้อมูลเป็นการสร้างรูปแบบในการจัดเก็บข้อมูลลงในฐานข้อมูล ซึ่งประกอบไปด้วยตารางข้อมูลต่างๆที่มีความสัมพันธ์กันและสามารถส่งต่อข้อมูลระหว่างกันผ่านคีย์หลักของตาราง ซึ่งประกอบไปด้วยตารางข้อมูลที่สำคัญคือ ข้อมูลสินค้า ข้อมูลลูกค้า ข้อมูลการขาย ข้อมูลการผลิต การจัดส่ง เป็นต้น

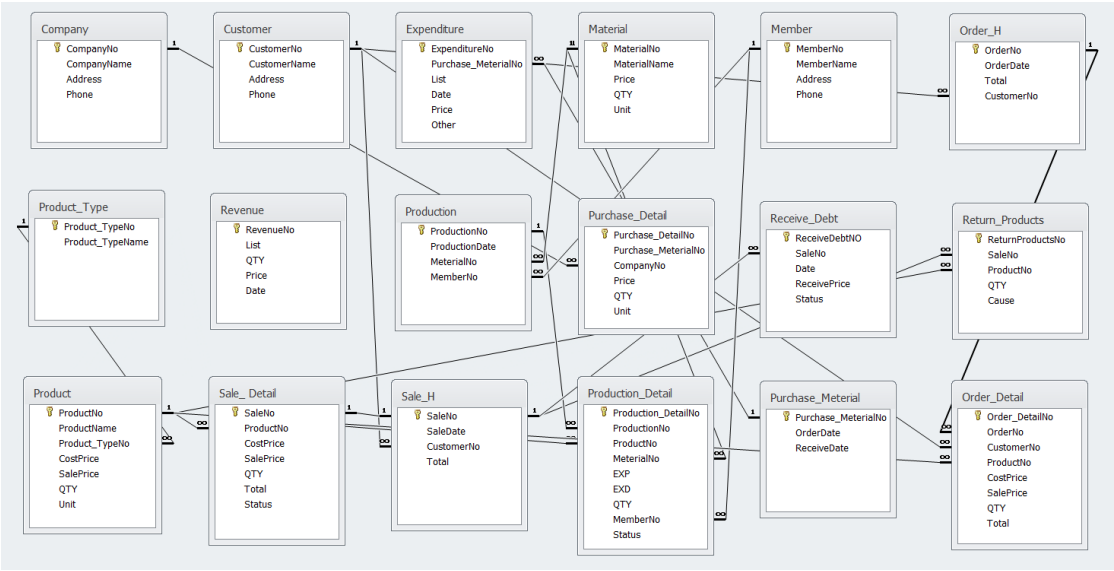

ภาพที่ 3 แผนภาพความสัมพันธ์ของข้อมูลระบบงานใหม่ โดยใช้โปรแกรม Microsoft Access 2019

จากภาพที่ 3 แผนภาพแสดงการเชื่อมต่อกันของฐานข้อมูล โดยใช้โปรแกรม Microsoft Access ซึ่งมีการส่งและไหลผ่านของข้อมูลและมีความสัมพันธ์กันของข้อมูล โดยมีคีย์หลักและคีย์นอกในการเชื่อมกลุ่มข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กันและถูกนำมาเก็บรวบรวมไว้ในที่เดียวกันอย่างเป็นระบบ ทำให้สามารถเรียกใช้ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง

3. ออกแบบหน้าจอการทำงานและการพัฒนาระบบ (Design And Development)

จากการดำเนินการวิเคราะห์และออกแบบระบบได้นำมาพัฒนาเป็นระบบที่สมบูรณ์ โดยการทำงานหลัก มี 4 ส่วนที่สำคัญคือ 1) ระบบสั่งซื้อวัตถุดิบ 2) ระบบการรับคำสั่งซื้อจากลูกค้า 3) ระบบจัดส่งสินค้า 4) ออกรายงาน

ส่วนที่ 1 ระบบการสั่งซื้อวัตถุดิบ แสดงส่วนประกอบของหน้าจอสั่งซื้อวัตถุดิบ โดยเป็นส่วนที่ให้พนักงานตรวจสอบวัตถุดิบในคลังสต๊อกเพื่อให้ทราบว่าวัตถุดิบใดใกล้หมด และสามารถเลือกมาทำการสั่งซื้อได้

ภาพที่ 4 หน้าจอจัดการข้อมูลสั่งซื้อวัตถุดิบ

จากภาพที่ 4 หน้าจอจัดการข้อมูลสั่งซื้อวัตถุดิบ ได้พัฒนาระบบสั่งซื้อวัตถุดิบโดยสามารถตรวจสอบวัตถุดิบและจุดสั่งซื้อได้ อีกทั้งยังสามารถพิมพ์ออกเป็นใบสั่งซื้อได้ จากนั้นเมื่อทำการบันทึกการสั่งซื้อแล้วระบบยังสามารถตรวจสอบข้อมูลการสั่งซื้อวัตถุดิบ และค้นหาข้อมูลการสั่งซื้อย้อนหลังได้

ส่วนที่ 2 ระบบการรับคำสั่งซื้อจากลูกค้า แสดงส่วนประกอบของหน้าจอการรับคำสั่งซื้อจากลูกค้า

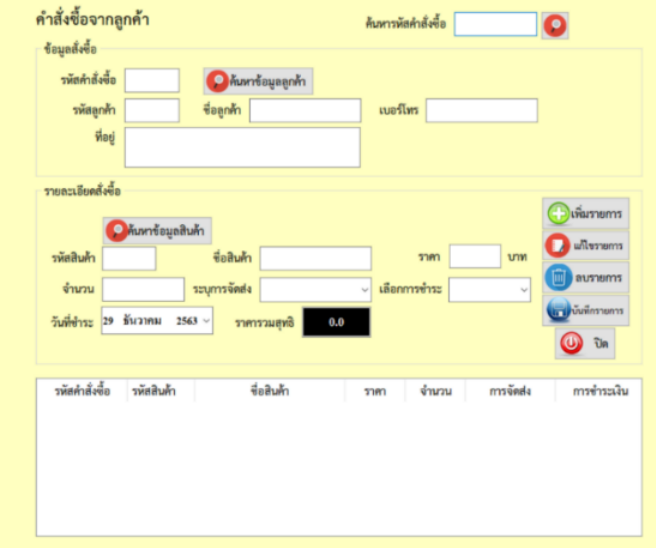

ภาพที่ 5 หน้าจอรับคำสั่งซื้อจากลูกค้า

จากภาพที่ 5 หน้าจอรับคำสั่งซื้อจากลูกค้า เป็นการแสดงส่วนประกอบของหน้าจอรับคำสั่งซื้อจากลูกค้าโดยลูกค้าสามารถระบุการจัดส่งได้ และเลือกการชำระเงินได้ แล้วจะทำการบันทึกคำสั่งซื้อของลูกค้าเพื่อส่งไปยังระบบการผลิตสินค้าต่อไป เมื่อทำการผลิตสินค้าเสร็จและจะตรวจสอบการจัดส่งสินค้าต่อไปได้

ส่วนที่ 3 ระบบจัดส่งสินค้าแสดงส่วนประกอบของหน้าจอจัดส่งสินค้า

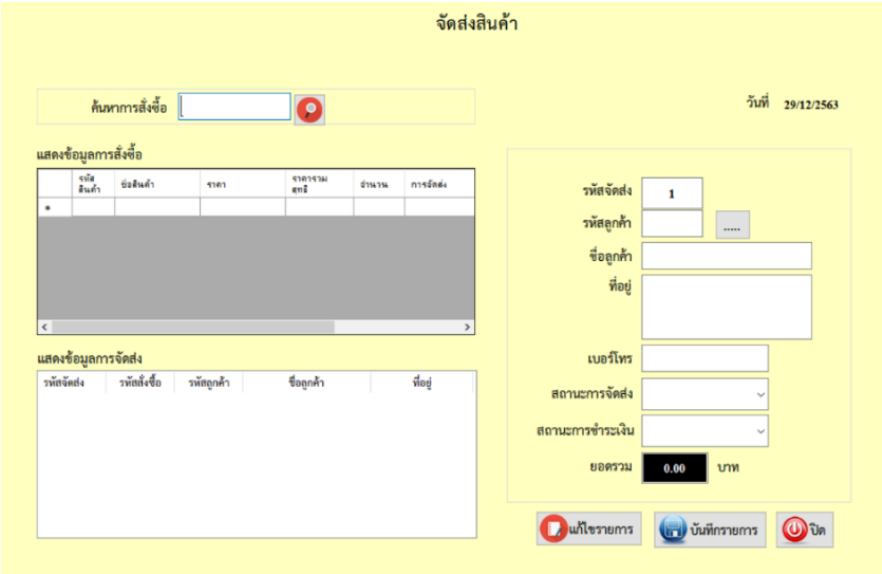

ภาพที่ 6 หน้าจอระบบจัดส่งสินค้า

จากภาพที่ 6 หน้าจอระบบจัดส่งสินค้า เมื่อทางร้านได้ผลิตสินค้าจากคำสั่งซื้อของลูกค้าเสร็จแล้ว ระบบจะสามารถค้นหาการสั่งซื้อ ดูว่าต้องจัดส่งที่ไหน ทำการบันทึกการส่งสินค้าให้ลูกค้าได้ โดยหน้าจอ จะแสดงข้อมูลรายการสินค้า สถานะการชำระเงิน เพื่อบันทึกข้อมูลการส่งสินค้าให้ลูกค้าต่อไป

4) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้งานที่มีต่อระบบ

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
1	ด้านคุณภาพของระบบ			
	1.1 มีการวิเคราะห์และออกแบบระบบถูกต้องครบถ้วน	4.49	0.55	`มาก
	1.2 มีการจัดเก็บในฐานข้อมูลที่ถูกต้องเหมาะสม	4..46	0.46	มาก
	1.3 รูปแบบและวิธีการนำเสนอข้อมูลมีความง่ายต่อการใช้งานระบบ	3.65	0.48	มาก
	1.4 ประสิทธิภาพการทำงานของระบบ	4.47	0.46	มาก
	1.5 ข้อมูลเป็นประโยชน์ ตรงตามความต้องการและตอบสนองตรงตามความต้องการของผู้ใช้	4.76	0.34	มากที่สุด
2	ด้านการออกแบบระบบ			
	1.1 เมนูใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน	3.61	0.46	มาก
	1.2 ขนาดรูปแบบตัวอักษรอ่านง่ายเหมาะสม	3.78	0.34	มาก
	1.3 การจัดองค์ประกอบหน้าจอโปรแกรมเหมาะสม	4.32	0.30	มาก
	1.4 สีสันและการออกแบบหน้าจอเหมาะสม	3.69	0.40	มาก
	ภาพรวมทั้งหมด	4.09	0.42	มาก

ผู้วิจัยได้ทำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้งานที่มีต่อระบบ 2 ด้าน คือด้านคุณภาพของระบบและด้านการออกแบบระบบ ซึ่งได้ผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลประเมินความพึงพอใจผู้ใช้งานที่มีต่อระบบ

จากตารางที่ 1 พบว่าความพึงพอใจผู้ใช้งานที่มีต่อระบบสารสนเทศบริหารจัดการขายสินค้า กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนแคปหมูอิ่มสุข โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.09) พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณภาพในเรื่องข้อมูลเป็นประโยชน์ ตรงตามความต้องการ และตอบสนองตรงตามความต้องการของผู้ใช้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ($\bar{x}$ = 4.76) รองลงมาคือการวิเคราะห์และออกแบบระบบถูกต้องครบถ้วน ($\bar{x}$ = 4.46) ในด้านการออกแบบระบบ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การจัดองค์ประกอบหน้าจอโปรแกรมเหมาะสม ($\bar{x}$ =4.32) รองลงมาคือ ขนาดรูปแบบตัวอักษรอ่านง่ายเหมาะสม ($\bar{x}$ =3.78) ตามลำดับ

สรุปผลและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์และออกแบบระบบ เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการการขายสินค้าให้แก่ วิสาหกิจชุมชนแคปหมูอิ่มสุข สามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

จากจุดประสงค์ข้อ 1 การวิเคราะห์และออกแบบระบบบริหารจัดการขายสินค้า โดยใช้แนวคิดการดำเนินงานโดยใช้หลักทฤษฎีของวงจรการพัฒนาระบบ SDLC (System Development Life Cycle) ผลจากการนำไปใช้จริงทางผู้พัฒนาเป็นผู้ทดสอบ และให้ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบช่วยตรวจสอบ โดยมีการปรับแก้ไขให้ตรงตามผู้ประเมิน และนำไปให้ผู้ใช้งานระบบได้ใช้งานจริง ซึ่งพบว่าโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมีความพร้อมในใช้งาน และเจ้าของกิจการมีความพึงพอใจในการใช้ ผู้พัฒนาได้มีการจัดทำคู่มือการใช้งาน และจัดอบรมการใช้งานให้ผู้ใช้ตั้งแต่เริ่มจนสิ้นสุดโปรแกรม แต่ทั้งนี้ผู้พัฒนาระบบเองยังคงต้องมีการบำรุงรักษาและพัฒนา เพื่อให้ระบบมีความเป็นปัจจุบันมากที่สุด สอดคล้องกับ (ชลิดา จินทจิโกวิท และศรีนวล ฟองมณี , 2561) ที่ได้ใช้กระบวนการวิเคราะห์และออกแบบระบบในการพัฒนา ตั้งแต่การศึกษาปัญหาระบบงานเดิม จนถึงการออกแบบระบบสารสนเทศเพื่อให้ทราบกระบวนการการไหลของข้อมูลแต่ละส่วนว่ามีการทำงานเหมาะสมหรือไม่ เมื่อตรวจสอบความเหมาะสมแล้วจึงนำไปสู่การพัฒนาระบบที่ถูกต้องต่อไป

จากจุดประสงค์ข้อ 2 เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการขายสินค้า กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนแคปหมูอิ่มสุขระบบที่พัฒนาขึ้นมานั้น มีจุดเด่นในการทำงานเรื่องการคำนวนราคายอดรวมสินค้าในกรณีที่ลูกค้าซื้อสินค้าหลายๆชิ้นได้ พร้อมทั้งสามารถรับรายการได้หลายๆรายการพร้อมกันในหนึ่งบิลใบเสร็จ นอกจากนี้ยังมีการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานด้านข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงาน ตัวแทนจำหน่ายและลูกค้า เพื่อลดความซ้ำซ้อนของข้อมูลในการเก็บข้อมูลของลูกค้า และการสั่งซื้อสินค้าจากตัวแทนจำหน่าย โดยมีระบบงานที่สำคัญคือ 1. ระบบสามารถจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานภายในร้านได้ อาทิ เช่น ข้อมูลพนักงาน ข้อมูลลูกค้า ข้อมูลสินค้า ข้อมูลตัวแทนจำหน่าย เป็นต้น เพื่อให้สามารถบริหารจัดการงานได้ตามข้อมูลที่มี 2. ระบบสามารถคำนวนราคาของสินค้าอัตโนมัติ เพื่อลดความผิดพลาดในการคำนวณและลดขั้นตอนในการทำงานของพนักงานได้ 3. ระบบสามารถออกใบเสร็จและรายงานได้ เมื่อลูกค้าสั่งซื้อสำเร็จ เสร็จทุกกระบวนการแล้วระบบสามารถออกใบเสร็จได้ นอกจากนี้ระบบยังมีการออกรายงานได้ เพื่อให้เจ้าของกิจการทราบถึงข้อมูลที่จำเป็นต่อการดำเนินกิจการหรือแนวทางการดำเนินกิจการได้ในอนาคต

จากจุดประสงค์ข้อ 3 ศึกษาความความพึงพอใจผู้ใช้งานที่มีต่อระบบสารสนเทศบริหารจัดการขายสินค้า กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนแคปหมูอิ่มสุข มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.09) โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นสามารถตอบโจทย์ความต้องการของผู้ใช้ได้จริง สามารถจัดเก็บข้อมูลและเรียกใช้ข้อมูลได้ง่าย ผู้ใช้สามารถเรียกดูรายการสั่งซื้อ รายการจัดส่ง รายการผลิตสินค้าได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ทางผู้พัฒนาระบบยัง

ได้แนะนำวิธีการใช้งานโปรแกรมรวมถึง ยังได้ออกแบบคู่มือการใช้งานเพื่อให้ผู้ใช้สามารถศึกษารายละเอียดตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องเพื่อการใช้ประโยชน์ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. กิจการควรวางระบบการรับงานจากลูกค้าที่หน้าร้านให้มีระบบมากกว่านี้ เนื่องจากมีรูปแบบการรับงานที่ไม่แน่นอน จึงอาจส่งผลให้เกิดการรับข้อมูลที่ผิดพลาดหรือเกิดความซ้ำซ้อนในการรับข้อมูลจากลูกค้า
2. กิจการควรวางระบบการจัดเก็บสินค้าและวัสดุให้เป็นระบบมากกว่านี้ เพื่อให้การค้นหา ตรวจสอบและการนำไปใช้ให้สามารถทำได้สะดวกยิ่งขึ้น
3. สามารถนำระบบไปต่อยอดในรูปแบบออนไลน์ได้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

สมวรร ธนศรีพนิชชัย. (2561). *การวิเคราะห์และออกแบบระบบงานธุรกิจ พร้อมกรณีศึกษา.* อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

ชลิดา จันทจิรโกวิท และศรีนวล ฟองมณี. (2561). *การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในเขตเทศบาลตำบลแม่สรวย อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย*. ประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9. วันที่ 20 – 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2561. 1632-1641.

ปณิธาน เมฆกมล. (2555). *การเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทำงธุรกิจเบื้องต้น. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.*

สุรสิทธิ์ คิวประสพศักดิ์ และนันทนี แขวงโสภา. (2546). *อินไซด์ Visual Basic .net ฉบับสมบูรณ์.* กรุงเทพ : โปรวิชั่น,

โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์. *การวิเคราะห์และออกแบบระบบ (ฉบับที่ปรับปรุงเพิ่มเติม).*—กรุงเทพฯ : ซีเอ็นยูเคชั่น 2560. 464 หน้า

Radhakrishnan. (2018, August 29). *4M Analysis Process*. Retrieved from https://leanmanufacturing.online/4m-analysis-process/

Tutorials Point. (2020). *System Development Life Cycle*. Retrieved From https://www.tutorialspoint.com/system_analysis_and_design.

กระบวนการวิเคราะห์และพัฒนาระบบบริหารจัดการร้านค้า : กรณีศึกษา ร้านหมู่ 7 มินิมาร์ท

The Information System Development and Design of Minimart Shop : Case Study of Moo 7 Minimart

ธนาวุฒิ โคสอน*

ฐาปนี เพ็งสุข**

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อออกแบบและพัฒนาระบบบริหารจัดการร้านค้า กรณีศึกษาร้านหมู่ 7 มินิมาร์ท โดยมีหลักการดำเนินการคือให้ความสำคัญกับการออกจากความต้องการของผู้ใช้งานและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งในการทำงานของพนักงาน เช่น ความไม่ถูกต้องของข้อมูล ความซ้ำซ้อนของข้อมูล ความล่าช้าของการดำเนินงาน เป็นต้น โดยการพัฒนาครั้งนี้ได้มีการวางแผน วิเคราะห์และพัฒนาระบบขึ้นด้วย 5 กระบวนการ SDLC (System Development Life Cycle) และใช้โปรแกรม Microsoft Visual Basic Studio2019โดยการพัฒนาระบบขึ้นตามความต้องการของผู้ใช้งานจริง ประกอบด้วย การจัดการด้านข้อมูลพื้นฐาน การจัดการรายการสั่งซื้อสินค้า การจัดการด้านรับเข้าสินค้า สินค้า การจัดการด้านข้อมูลการขาย การจัดการด้านข้อมูลลูกหนี้ การจัดการด้านข้อมูลเจ้าหนี้ การจัดการด้านข้อมูลรายจ่าย และการจัดการด้านออกรายงาน ทั้งนี้หลังจากการทดลองใช้งานระบบ พบว่าระบบมีความสมบูรณ์ตามขอบเขตพร้อมใช้งานในทุกด้าน

คำสำคัญ วิเคราะห์และออกแบบระบบ, ระบบบริหารจัดการร้านค้า

Abstract

The purpose of this study is to design and develop a store management system Case Study of Moo 7 Minimart. To meet the needs of users and solve the problems that often occur in the work of employees. The purpose of his study is to analyze data accuracy, redundancy, delay, etc. The system consists of five SDLC processes, namely system development life cycle and using Microsoft Visual Basic2019program development system, according to the actual needs of users. Basic information management, order management, import management, information management Sales, accounts receivable management, information management, financial management and report management. After the experiment, the system is found to be complete and suitable for all fields. Inventory management and material purchasing management, etc. the system found that the system is conformed ra system scopes and ready to use in all functions.

Keywords : System Analysis and Design, Management information system

* นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

** อาจารย์ที่ปรึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

บทนำ

ร้านหมู่ 7 มินิมาร์ท ตั้งอยู่หมู่บ้านโพธิ์ทอง ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย เป็นกิจการร้านค้าขนาดกลาง ประเภทร้านสะดวกซื้อ ที่ขายสินค้า ตั้งแต่สินค้าเบ็ดเตล็ต ไปจนถึงสินค้าทางการเกษตร และในพื้นที่ใกล้เคียงนั้นยังพบว่า มีร้านค้าประเภทขายส่งสินค้า ที่ขายสินค้าประเภทเดียวกันจำนวนหลายร้าน มีทั้งร้านที่เปิดใหม่และร้านที่เปิดเป็นระยะเวลานาน ทำให้ร้านหมู่ 7 มินิมาร์ทมีคู่แข่งทางการตลาดอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยกลุ่มเป้าหมายหลักคือ กลุ่มลูกค้าหรือผู้บริโภค โดยผู้บริโภคมักจะใช้บริการในร้านค้าที่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้มากที่สุด จึงส่งผลให้กิจการจะต้องปรับตัวให้เข้ากับพฤติกรรมการบริโภคสินค้าของกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้ประกอบการร้านค้า ร้านหมู่ 7 มินิมาร์ทต้องสร้างเสริมกลยุทธ์ทางด้านต่างๆ เพื่อแสดงให้ลูกค้าเห็นถึงความแตกต่างทั้งในรูปแบบสินค้า และ บริการที่ดีเมื่อเทียบกับคู่แข่ง ซึ่งตอนนี้ร้านหมู่ 7 มินิมาร์ท ยังคงประสบปัญหากับระบบบริหารจัดการร้านที่ล้าสมัย สินค้าที่แยกประเภทไม่แน่ชัด จึงทำให้การค้นหาสินค้าเกิดความล่าช้า และ ส่งผลไปถึงปัญาหาด้านความพึงพอใจของลูกค้าอีกด้วย

จากสาเหตุดังกล่าว ร้านหมู่ 7 มินิมาร์ทจะต้องพยายามบริหารจัดการร้าน ด้านการวางแผนระบบการบริหารจัดการรูปแบบของร้านให้ทันสมัยขึ้น และสร้างเสริมกลยุทธ์ให้เทียบเท่าหรือเหนือกว่าคู่แข่งขัน สำหรับแนวทางที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ คือการจัดการร้านค้าให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด โดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยอำนวยความสะดวก ในเรื่องของการจัดการข้อมูลในระบบการขายสินค้า ระบบจัดซื้อสินค้า ระบบขาย ระบบลูกหนี้ ระบบเจ้าหนี้ และ ระบบการแสดงรายงาน เพื่อที่จะสามารถวางแผนการจัดการร้านให้เป็นระบบที่ทันสมัยมากขึ้น เพื่อให้กิจการร้านหมู่ 7 มินิมาร์ทสามารถยืนหยัดอยู่ได้ในปัจจุบัน และ ในอนาคต ผู้ประกอบการจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการดำเนินงานใหม่ให้สอดคล้องกับการแข่งขันทางกสรตลาดที่รุนแรงมากขึ้น

ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการดำเนินงาน และเข้าใจถึงปัญหาของร้านหมู่ 7 มินิมาร์ท ผลของการศึกษาครั้งนี้ จะเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการร้านหมู่ 7 มินิมาร์ทและธุรกิจอื่น ๆ สามารถใช้ในการพัฒนา ปรับปรุง และ ประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์และออกแบบระบบบริหารจัดการร้านหมู่ 7 มินิมาร์ท
2. เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการร้านค้าให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกิจการ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

1.1 ประชากรคือ ผู้ประกอบการ พนักงาน ที่ทำงานในร้านหมู่ 7 มินิมาร์ท พนักงานจัดสินค้าและเติมสินค้าจำนวน 1 คน พนักงานคิดเงินและทำบัญชี จำนวน 1 เจ้าของกิจการจำนวน 1 คน

1.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เป็นประชากรที่นำมาใช้ในการพิจารณาทดสอบและประเมิน เพื่อหาประสิทธิภาพและคุณภาพของระบบสารสนเทศการขายสินค้า ซึ่งมีความเชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาฐานข้อมูล การพัฒนาระบบ การออกแบบระบบ คัดเลือกโดยวิธีเจาะจง ทั้งหมด 5 คน รวมประชากรทั้งหมด 8 คน โดยงานวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
   - แบบการวิเคราะห์ปัญหาด้วยแผนภูมิก้างปลา แผนผังบริบท และฐานข้อมูล
   - แบบประเมินผลการพัฒนาระบบบริหารจัดการร้านหมู่ 7 มินิมาร์ท
   - ระบบสารสนเทศการขายสินค้า
3. การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

   ผู้วิจัยได้ดำเนินงานพัฒนาระบบตามขั้นตอน กระบวนการ SDLC (System Development Life Cycle) ดังนี้ (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรรม กองโลจิสติกส์, 2019) (โอภาส เอียมสิริวงศ์ , 2555)

ระยะที่ 1 การวางแผนโครงการ เพื่อวางแผนการดำเนินการการพัฒนาโครงการให้สำเร็จและให้มีข้อผิดพลาดน้อยที่สุดพร้อมทั้งสร้างความเข้าใจที่ตรงกันร่วมกับคณะผู้พัฒนาโครงการ และเป็นแบบแผนเดียวกัน โดยเริ่มจากการสืบหาความต้องการของระบบจากผู้ใช้งานจริง

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์ระบบงาน เพื่อการกำหนดหลักการทำงานโดยคำนึงถึงผู้ใช้งานจริง โดยคณะผู้พัฒนาจะศึกษาจากระบบงานเก่า หาข้อบกพร่องของระบบและลดขั้นตอนการทำงานเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้งานจริงมาพัฒนาเป็นระบบงานใหม่

ระยะที่ 3 การออกแบบหน้าจอ เพื่อให้ได้มาซึ่งโปรแกรมที่ดูง่าย ใช้งานง่าย และเข้าใจง่าย โดยคำนึงถึงผู้ใช้งานระบบเป็นหลักในการพัฒนาและออกแบบหน้าจอเป็นสำคัญ

ระยะที่ 4 การนำไปใช้ หลังจากผ่านกระบวนการทั้ง 3 ซึ่งประกอบไปด้วย การวางแผน, การวิเคราะห์และการออกแบบหน้าจอเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ต้องมีการทดลองใช้งานจริงโดยผู้พัฒนาเองเพื่อหาข้อบกพร่องอีกครั้งก่อนนำส่งโปรแกรมให้ได้ใช้งานจริง

ระยะที่ 5 การบำรุงรักษา โดยระยะนี้คณะผู้พัฒนาระบบ จะทำการติดตามผลการทำงานของโปรแกรมและความพึงพอใจในการออกแบบหน้าจอของผู้ใช้งานจริง โดยการบำรุงรักษานี้จะต้องเกิดขึ้นอยู่เรื่อย ๆ เพื่อความเป็นปัจจุบันของระบบ

จากขั้นตอนการทำงานทั้ง 5 ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้นำมาเป็นต้นแบบในการวิเคราะห์ออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการขายสินค้าต่อไป

ผลการวิจัย

5 ระยะของวงจรกระบวนการ SDLC (System Development Life Cycle) พบว่า มีผลการทำงานดังนี้

ระยะที่ 1 การวางแผนโครงการ เพื่อให้การพัฒนาโครงการของทีมงานผู้พัฒนาเป็นไปในทิศทางอันเดียวกัน ต้องมีการวางแบบแผนในการพัฒนาขึ้น ซึ่งเป็นกรรมวิธีพื้นฐานที่จะพัฒนางานระบบงานใหม่ขึ้น ต้องมีการศึกษาระบบงานเก่าของร้านร้านค้า เพื่อทราบที่มาที่ไปของปัญหาที่เกิดขึ้นและพัฒนาระบบงานใหม่ต่อไป จากนั้นกำหนดระยะเวลาในการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ระบบงาน เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนการออกแบบและพัฒนาโปรแกรมต่อไป

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์ระบบงาน พบว่า การดำเนินการศึกษาสภาพปัญหาของระบบการขายร้านค้า (ระบบงานเก่า) โดยผลการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นของกระบวนการ ในงานบริหารแบบเดิม แยกประเด็นสำคัญของระบบงานเดิมวิเคราะห์ได้ พบปัญหาของการเกิดความซ้ำซ้อนของข้อมูลที่เกิดอยู่ตลอดเวลาอีกทั้งยังมีการจดบันทึกลงหนังสือ ที่ยากต่อการค้นหา โดยแบ่งเป็นปัญหาหลักดังนี้

1) ปัญหาด้านบุคลากร

- พนักงานทำงานล่าช้าเนื่องจากมีพนักงานจำนวนน้อยแต่ลูกค้าเยอะ

- พนักงานทำงานผิดพลาดบ่อยเนื่องจากพนักงานขาดความรู้เกี่ยวกับงาน
- พนักงานมีจำนวนน้อยส่งผลให้การบริการลูกค้าติดขัดไม่ราบรื่น

2) ปัญหาด้านเอกสาร

- บันทึกข้อมูลการขายด้วยการเขียนลงกระดาษเสี่ยงต้องการชำรุดหรือสูญหายได้
- เก็บเอกสารเป็นเวลานานก่อให้เกิดการชำรุดเสียหาย เกิดปัญหาข้อมูลไม่ชัดเจน
- ยากต่อการจัดเก็บเอกสารเพราะการจัดเก็บเอกสารปริมาณมากต้องใช้พื้นที่มาก
- ยากต่อการค้นหาเอกสารเพราะไม่มีการจัดเก็บให้เป็นระบบและหมวดหมู่

3) ปัญหาด้านการดำเนินงาน

- ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน
- ไม่สามารถค้นหาข้อมูลการดำเนินงานย้อนหลังได้รูปแบบการทำงานไม่เป็นระบบ
- เกิดความผิดพลาดบ่อยเพราะความสับสนในระบบการทำงานที่ซับซ้อน
- เกิดความล่าช้าในการทำงานในแต่ละขั้นตอนเพราะไม่มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก

4) ปัญหาด้านอุปกรณ์เทคโนโลยี

- ยังไม่มีเทคโนโลยีสารสนเทศที่เข้ามาช่วยในการทำงานทำให้การทำงานเกิดการล่าช้าเมื่อถึงจุดสั่งซื้อเจ้าของกิจการจะต้องทำการตรวจเช็คเอาว่าสินค้าตัวใดถึงจุดสั่งซื้อ

จากผลการศึกษาปัญหาของระบบงานเดิม จึงได้ทราบความต้องการของผู้ใช้งานสามารถสรุปได้ว่าการพัฒนาระบบบริหารจัดการร้านหมู่ 7 มินิมาร์ท ในครั้งนี้สมควรแก่การพัฒนาและส่งต่อเพื่อสามารถใช้งานได้จริง เพื่อช่วยลดขั้นตอนการทำงานและสามารถทำให้ข้อมูลที่ได้รับมาถูกต้องมีประสิทธิภาพต่อการใช้งาน

ระยะที่ 3 การออกแบบหน้าจอ จากผลวิเคราะห์พบปัญหาในด้านต่างๆทั้งการนำเข้าข้อมูลการเกิดข้อมูลที่ซ้ำซ้อน ฯลฯ ทำให้มีความจำเป็นต้องมีหน้าจอที่ดูง่ายและง่ายต่อการใช้งานพร้อมทั้งต้องมีความสมบูรณ์ถูกต้องแม่นในการทำการขาย การสั่งซื้อ-รับเข้าสินค้า การจัดการลูกหนี้-เจ้าหนี้ การบันทึกรายจ่ายต่างๆ การจัดการข้อมูลพื้นฐาน เป็นต้น โดยมีการวางแผนและออกแบบ ดังนี้

1. **การออกแบบแผนผังบริบท (Context Diagram)**

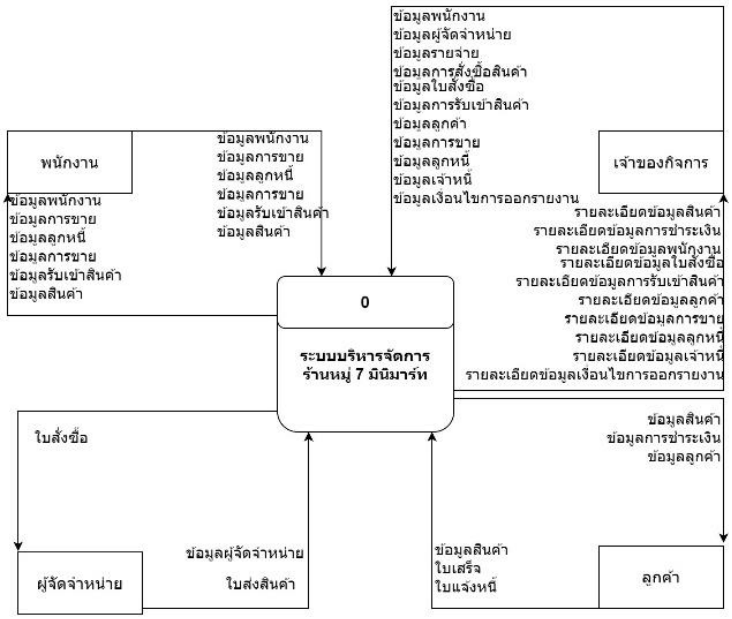

ภาพที่ 2 แผนผังบริบท Context Diagram

จากภาพที่ 2 แผนผังบริบทเป็นการออกแบบในระดับสูงสุดโดยแผนภาพ เพื่อแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของระบบงานใหม่ ขั้นตอนการทำงานความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ในระบบกับสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเหตุการณ์หรือกระบวนการที่เกิดขึ้นในระบบ

2. **การออกแบบแผนภาพกระแสข้อมูล (Data Flow Diagram)**

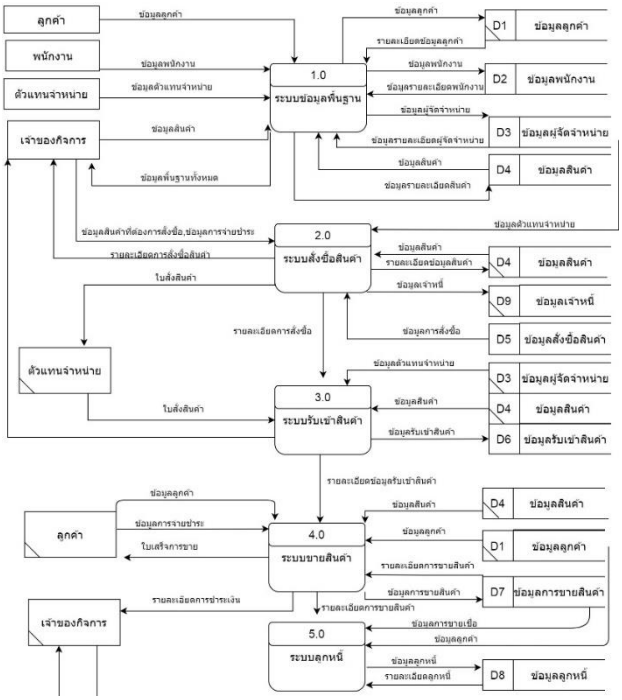

ภาพที่ 3 ภาพแสดงการไหลของข้อมูลในรูปแบบ Data Flow Diagram

จากภาพที่ 3 แผนภาพกระแสข้อมูลเป็นแผนภาพที่ใช้แสดงถึงการไหลของข้อมูลในระบบระหว่างกระบวนการต่างๆจากแผนบริบทโดยข้อมูลในแผนผังกระแสข้อมูลทำให้ทราบถึงต้นทางของข้อมูลทิศทางของข้อมูลแฟ้มจัดเก็บข้อมูลและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับข้อมูลระหว่างการไหลของข้อมูลแผนภาพกระแสข้อมูลของระบบร้านหมู่ 7 มินิมาร์ทโดยแบ่งออกเป็นแผนภาพกระแสข้อมูล 2 ระดับคือ แผนภาพกระแสข้อมูลระดับที่ 1 และแผนภาพกระแสข้อมูลระดับที่ 2

3. แผนภาพแสดงการเชื่อมต่อกันของฐานข้อมูล (ER Diagram)

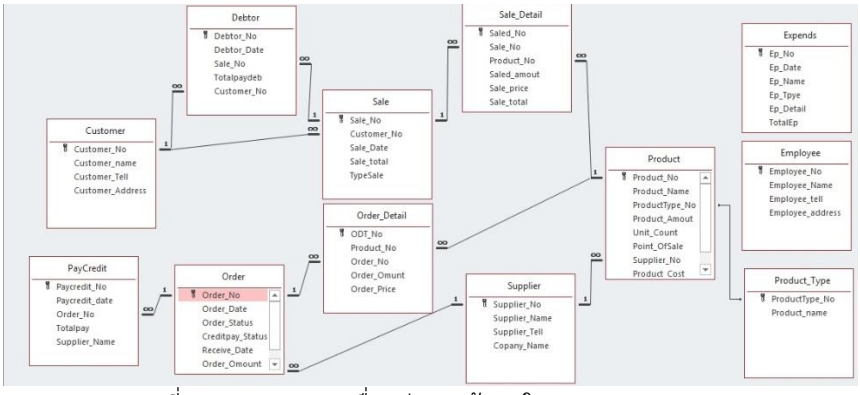

ภาพที่ 4 ภาพแสดงการเชื่อมต่อของข้อมูลในรูปบบ ER Diagram

จากภาพที่ 4 แผนภาพแสดงการเชื่อมต่อกันของฐานข้อมูล โดยใช้โปรแกรม Microsoft Access ซึ่งมีการส่งและไหลผ่านของข้อมูลและมีความสัมพันธ์กันของข้อมูล โดยมีคีย์หลักและคีย์นอกในการเชื่อมกลุ่มข้อมูลที่มีความสัมพันธ์

กัน เพื่อนำมาเก็บรวบรวมอย่างเป็นระบบ โดยมีตารางที่มีความสำคัญ ได้แก่ ตารางข้อมูลลูกค้า ตารางสินค้า ตารางการขาย ตารางการสั่งซื้อ เป็นต้น

4. **การออกแบบหน้าจอและการพัฒนาระบบ**

จากการวิเคราะห์และออกแบบระบบจากปัญหาและความต้องการของผู้ใช้ จึงได้นำมาพัฒนาเป็นระบบที่สมบูรณ์ โดยใช้โปรแกรม Microsoft Visual Basic Studio 2019 ซึ่งมีการทำงานสำคัญหลักที่สำคัญ 6 ส่วน คือ 1.การจัดการข้อมูลลูกค้า 2.การจัดการข้อมูลการขาย 3.สั่งซื้อ/รับเข้าสินค้า 4.การจัดการข้อมูลลูกหนี้และเจ้าหนี้ 5.ข้อมูลรายจ่าย 6.และออกรายงาน ดังหน้าจอโปรแกรมต่อไปนี้

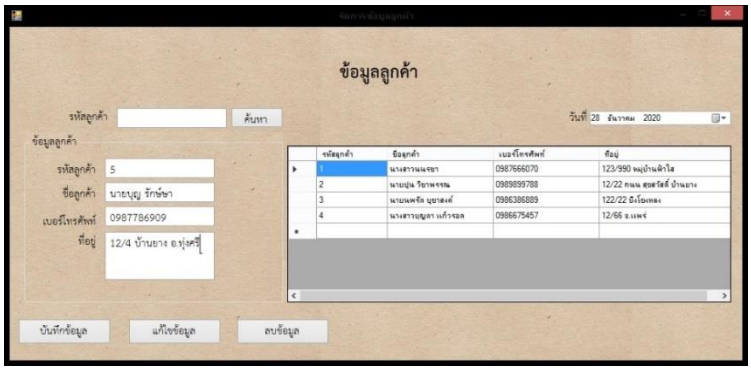

ภาพที่ 5 การจัดการข้อมูลพื้นฐานของระบบร้านหมู่ 7 มินิมาร์ท

จากภาพที่ 5 ข้อมูลพื้นฐานประกอบไปด้วย ข้อมูลพนักงาน ข้อมูลตัวแทนจำหน่าย และข้อมูลลูกค้าสามารถเพิ่มลบแก้ไขข้อมูลตัวแทนได้ สามารถค้นหาข้อมูลย้อนหลังได้จากรหัส

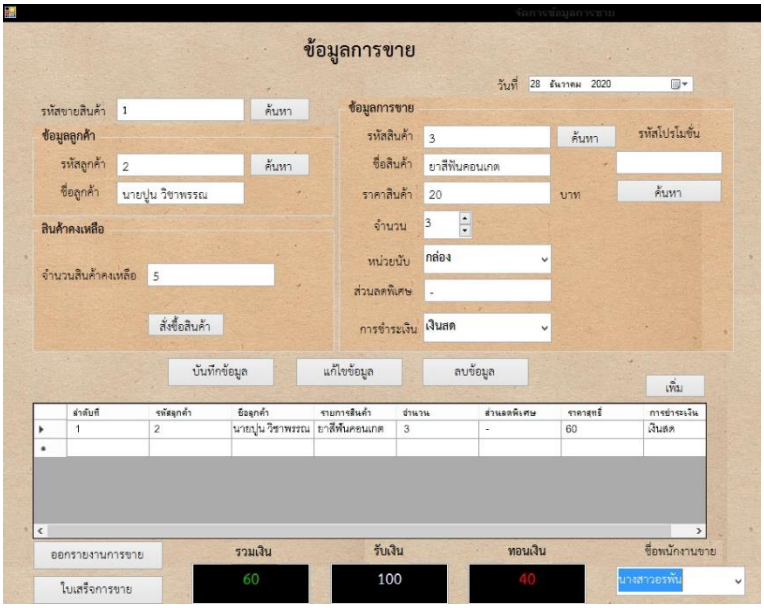

ภาพที่ 6 หน้าแสดงหน้าจอการขาย

จากภาพที่ 6 หน้าจอการขายสินค้าสามารถค้นหาข้อมูลลูกค้ามาจากฐานข้อมูลลูกค้ามาแสดง และสามารถเลือกสินค้าจากฐานข้อมูลสินค้าได้ โดยมีการคำนวณราคา รวมถึงแสดงจำนวนสินค้าคงเหลือของสินค้าที่นั้น ๆ เพื่อให้ทราบจำนวนที่คงเหลือที่แน่นอน นอกจากนี้ยังสามารถบันทึกข้อมูลการขายพร้อมทั้งออกรายงานการขายได้อัตโนมัติ

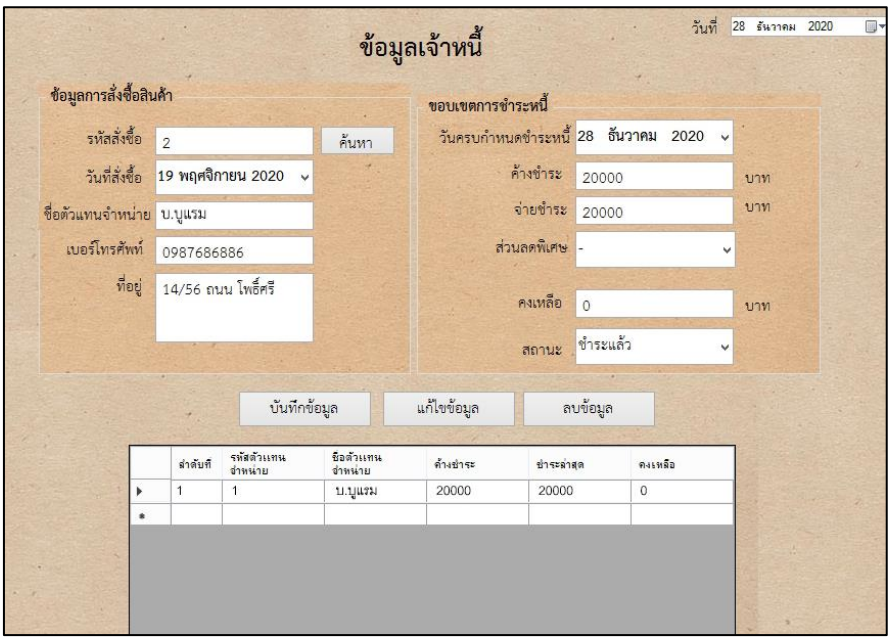

ภาพที่ 7 หน้าสั่งซื้อวัสดุจากบริษัทคู่ค้าและหน้าจอรับเข้าสินค้า

จากภาพที่ 7 หน้าจอการสั่งซื้อและรับเข้าสินค้า เมื่อทางร้านค้าต้องการสั่งซื้อสินค้าสามรถเข้าสู่ระบบเพื่อค้นหาข้อมูลตัวแทนจำหน่ายได้จากชื่อหรือรหัส สามารถค้นหาสินค้าที่ต้องการสั่งได้ โดยจัดกลุ่มตามประเภทสินค้า สามารถเลือกจำนวนสั่งซื้อ สามารถเลือกประเภทการชำระเงินระหว่างเงินสดและเงินเชื่อ และบันทึกข้อมูลการสั่งซื้อพร้อมพิมพ์ใบสั่งซื้ออัตโนมัติ หลังจากนั้นเมื่อต้องการรับเข้าสินค้า ระบบสามรถตรวจสอบการรับเข้าสินค้าได้ โดยกรอกจำนวนที่รับเข้าจริง และปรับสถานะการรับเข้าเพื่อให้ทางร้านทราบข้อมูลการจัดเก็บสินค้าทั้งหมด

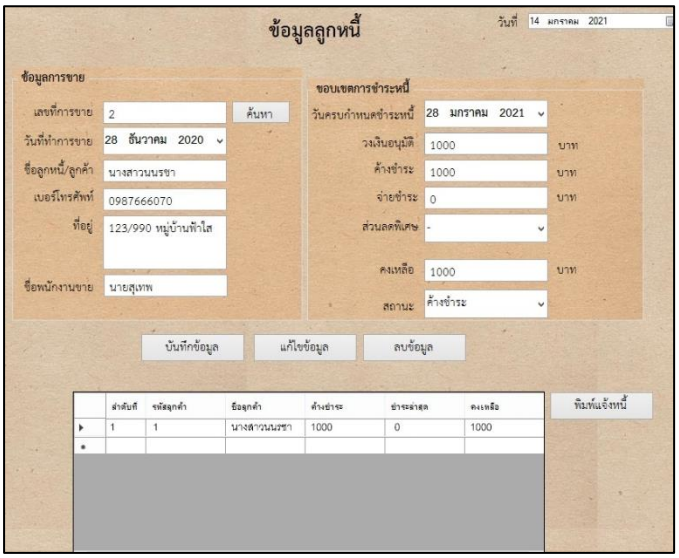

ภาพที่ 8 หน้าจัดการข้อมูลเจ้าหนี้และลูกหนี้

จากภาพที่ 8 หน้าจอเจ้าหนี้ สามารถค้นหาข้อมูลเจ้าหนี้เพื่อนำข้อมูลจากฐานข้อมูลมาแสดงในตาราง เพื่อที่จะได้ทราบรายละเอียดรายการ ยอดหนี้ หรือยอดค้างได้ หน้าจอลูกหนี้ ระบบสามารถค้นหาข้อมูลลูกหนี้เพื่อนำข้อมูลจากฐานข้อมูลมาแสดงในตารางเพื่อที่จะได้ทราบรายละเอียดข้อมูลเจ้าหนี้และลูกหนี้ของทางร้านได้ ระบบจะสรุปยอดหนี้ทั้งหมด รวมถึงยอดค้างชำระ และสามารถออกใบแจ้งนี้ให้ลูกหนี้ได้

ภาพที่ 9 หน้าแสดงหน้าจอรายจ่าย

จากภาพที่ 9 หน้าจอรายจ่าย ระบบสามารถค้นหาข้อมูลรายจ่ายย้อนหลังได้และสามารถบันทึกข้อมูลรายจ่ายได้ โดยเลือกประเภทรายจ่าย เช่น ค่าใช้จ่าเบ็ดเตล็ด ค่าแรงพนักงาน ค่าใช้จ่ายสินค้า หรือค่าใช้จ่ายส่วนตัว เป็นต้น และสามารถบันทึกข้อมูลพร้อมทั้งออกรายงานอัตโนมัติ

สำหรับการออกแบบโปรแกรม ผู้พัฒนาได้ออกแบบหน้าจอเน้นการใช้ภาพกราฟิกโดยใช้สีเป็นตัวหลักในการแยกแยะแต่ละเมนูออกด้วยกัน เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถจดจำและใช้งานได้ง่ายมากยิ่งขึ้น มีการจัดกลุ่มข้อมูลตามประเภทการทำงาน มีการเรียงลำดับเมนูเพื่อให้ผู้ใช้ใช้งานได้ง่าย

ระยะที่ 4 การนำไปใช้ เพื่อให้ได้มาซึ่งระบบงานใหม่ที่สมบูรณ์ ต้องมีทดสอบการใช้งานจริงก่อนนำส่งให้ผู้ใช้งานได้ใช้จริง โดยทางผู้พัฒนาเป็นผู้ทดสอบ และให้ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบช่วยตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง เริ่มตั้งแต่การเพิ่มข้อมูลลูกค้าพนักงานหรือตัวแทนจำหน่าย ไปจนถึงการออกรายงานการขาย มีการปรับแก้ไขให้ตรงตามผู้ประเมิน และนำไปให้ผู้ใช้งานระบบได้ใช้งานจริง พบว่าโปรแกรมมีความพร้อมในใช้งาน

ระยะที่ 5 การบำรุงรักษา จากการออกแบบและพัฒนาระบบบริหารจัดการร้านค้าหมู่ 7 มินิมาร์ท ระบบยังคงต้องมีการบำรุงรักษาและพัฒนา เพื่อให้มีความเป็นปัจจุบันที่สุดในการทำงาน รวมไปถึงการอัพเดทโปรแกรมเมื่อถึงเวลาที่ควรมีการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงนี้ดีขึ้น ซึ่งผู้พัฒนาได้มีการจัดทำคู่มือการใช้งาน และจัดอบรมการใช้งานให้ผู้ใช้ตั้งแต่เริ่มจนสิ้นสุดโปรแกรม เพื่อรองรับการทำงานในอนาคตต่อไป

5. ผลประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้งานระบบ

ผลการประเมินความพึงพอใจของระบบการจัดการร้านตัดผ้า กรณีศึกษาร้านป้อมดีไซน์ โดยการให้คะแนนแบบประเมินใช้เกณฑ์สำหรับผู้ประเมินให้คะแนน (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และแปลความหมายค่าเฉลี่ยรายข้อ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความพึงพอใจของระบบ

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	คุณภาพ
1	ประโยชน์การใช้งานของระบบ	4.90	0.35	ดีมาก
2	ประสิทธิภาพการนำเข้าข้อมูล	4.87	0.31	ดีมาก
3	ประสิทธิภาพการประมวลผล	4.76	0.37	ดีมาก
4	ด้านความปลอดภัยของระบบ	4.47	0.46	ดีมาก
5	ด้านประสิทธิผลการออกแบบราย	4.51	0.4	ดีมาก
		4.64	**0.39**	**ดีมาก**

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินความพึงพอใจของระบบ ผลการประเมินจาก เจ้าของกิจการ และผู้เชี่ยวชาญ สรุปผลการประเมินได้ว่า มีค่าเฉลี่ย 4.64 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.39 โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับดีมาก โดยผลการประเมิน ด้านประโยชน์และการใช้งาน มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.90 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.35 อยู่ในระดับดีมาก รองลงมาคือ ประสิทธิภาพการนำเข้าข้อมูล มีค่าเฉลี่ย 4.87 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.31 อยู่ในระดับดีมาก และ ประสิทธิภาพการประมวลผล ค่าเฉลี่ย 4.76 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.37 อยู่ในระดับดีมาก แสดงให้เห็นว่าภาพรวมของระบบผู้ใช้งานมีความพึงพอใจอยู่ในระดับที่มากที่สุด

อภิปรายผล

ระบบบริหารจัดการร้านหมู่ 7 มินิมาร์ท ที่พัฒนาขึ้นมานั้น มีจุดเด่นในการทำงานเรื่องการคำนวนราคายอดรวมสินค้าในกรณีที่ลูกค้าซื้อสินค้าหลายๆชิ้นได้ พร้อมทั้งสามารถรับรายการได้หลายๆรายการพร้อมกันในหนึ่งบิลใบเสร็จ นอกจากนี้ยังมีการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานด้านข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงาน ตัวแทนจำหน่ายและลูกค้า เพื่อลดความซ้ำซ้อนของข้อมูลในการเก็บข้อมูลของลูกค้า และการสั่งซื้อสินค้าจากตัวแทนจำหน่าย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ระบบสามารถจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานภายในร้านได้ เช่น ข้อมูลพนักงาน ข้อมูลลูกค้า ข้อมูลสินค้า ข้อมูลตัวแทนจำหน่าย เป็นต้น เพื่อให้สามารถบริหารจัดการงานได้ตามข้อมูลที่มี

2.ระบบสามารถจัดการการสั่งซื้อและรับเข้าสินค้าได้ และสามารถบันทึกข้อมูลการปรับปรุงคลังสินค้าได้อัตโนมัติ

3. ระบบสามารถบันทึกข้อมูลการขาย โดยคำนวนราคาของสินค้าอัตโนมัติ สามารถเลือกประเภทการชำระเงินของลูกค้า และออกใบเสร็จได้ การพัฒนาระบบสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้เพื่อลดความผิดพลาดในการคำนวณและลดขั้นตอนในการทำงานของพนักงานได้ นอกจากนี้ระบบยังมีการออกรายงานได้ เพื่อให้เจ้าของกิจการทราบถึงข้อมูลที่จำเป็นต่อการดำเนินกิจการหรือแนวทางการดำเนินกิจการได้ในอนาคต โดยใช้แนวคิดการดำเนินงานโดยใช้หลักทฤษฎีของวงจรการพัฒนาระบบ SDLC (System Development Life Cycle) ตั้งแต่การวางแผน วิเคราะห์ ออกแบบ พัฒนา นำไปใช้ ผลจากการนำไปใช้จริง สอดคล้องกับ ยุพดี อินทสร และคณะ (2561) ที่ได้พัฒนาระบบโดยใช้ทฤษฎีวงจรพัฒนาระบบตั้งแต่การรวบรวมปัญหา วิเคราะห์การทำงาน ออกแบบพัฒนาระบบ ทำให้ช่วยลดข้อผิดพลาดในการพัฒนารวมถึงสามารถแก้ไขปัญหาของระบบได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ ซึ่งสำหรับระบบที่ผู้เขียนได้พัฒนานั้นได้มีการตรวจสอบและการปรับแก้ไขให้ตรงตามผู้ประเมิน และนำไปให้ผู้ใช้งานระบบได้ใช้งานจริง ซึ่งพบว่าโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมีความพร้อมในใช้งาน และเจ้าของกิจการร้านขายร้านค้ามีความพึงพอใจในการใช้ ผู้พัฒนาได้มีการจัดทำคู่มือการใช้งาน และจัดอบรมการใช้งานให้ผู้ใช้ตั้งแต่เริ่มจนสิ้นสุดโปรแกรม แต่ทั้งนี้ผู้พัฒนาระบบเองยังคงต้องมีการบำรุงรักษาและพัฒนาเพื่อให้ระบบมีความเป็นปัจจุบันมากหรือปรับปรุงนี้ดีขึ้น จากการทำงานในอนาคตต่อไป สำหรับผลการประเมินจากกลุ่มตัวอย่างหลังจากใช้งานระบบในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.64 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.39 อยู่ในระดับดีมาก แสดงให้เห็นว่าระบบสามารถนำไปประยุกต์ใช้งานและแก้ไขปัญหาของทางร้านค้าได้

ข้อเสนอแนะ

1. กิจการควรวางระบบการรับงานจากลูกค้าที่หน้าร้านให้มีระบบมากกว่านี้ เนื่องจากมีผู้ใช้งานระบบในแรกเริ่มอาจยังไม่มีความชำนาญ ควรมีการจัดอบรมการใช้งานระบบควบคู่กับการทำคู่มือการใช้งาน เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถใช้งานโปรแกรมได้อย่างถูกวิธี

2. สามารถนำระบบไปต่อยอดในรูปแบบออนไลน์ได้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ขวัญ สมยินดี. (2560). *โครงการการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์.* บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ปณิธาน เมฆกมล. (2555). *การเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทำงธุรกิจเบื้องต้น.* อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

สมยศ พรเจริญวัฒนา. (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ประกอบการในธุรกิจค้าส่งร้านค้า บริษัท นครการม่าน จำกัด.* บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ยุพดี อินทสร และคณะ. (2561). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการร้านค้าภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. *ประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9. วันที่ 20 – 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2561. (1655-1664)*

โอภาส เอียมสิริวงศ์. (2555). *การวิเคราะห์และออกแบบระบบ.* กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชัน.

Noria Corporation. (2020). Fishbone Diagram: Determining Cause and Effect. *Retrieved from https://www.reliableplant.com/fishbone-diagram-31877*

การพัฒนาและความพร้อมของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

The Development and Readiness of SMEs Accountants in Accession to the ASEAN Economic Community in the Upper Northeastern Region

เดือนฉาย ซ่อนกลาง*

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความพร้อมของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาความพร้อมของนักบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยเน้นเฉพาะนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (2) เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในแต่ละประเภทธุรกิจ (3) เพื่อศึกษาการพัฒนาความพร้อมนักบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ซึ่งทำการเก็บรวมรวมกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 364 คน โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่าง เป็น นักบัญชีธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยแบบแบ่งชั้นภูมิ ซึ่งในงานวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยได้คาดหวังให้เกิดประโยชน์ที่จะเป็นแนวทางในการศึกษาและพัฒนาการจัดการเปลี่ยนแปลง เพื่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

คำสำคัญ: การพัฒนา, ความพร้อม, นักบัญชี, SMEs , ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

Abstract

Research on the development of readiness of SMEs accountants for entering the ASEAN Economic Community In the upper northeastern region It is a quantitative research. For the purpose (1) To study the readiness of accountants to enter the ASEAN Economic Community. With a particular focus on SMEs accountants in the upper northeastern region (2) To compare the readiness of SMEs accountants in each business category. (3) To study the development of readiness of accountants for entering the ASEAN Economic Community. Of SMEs accountants in the upper northeastern region in which 364 people were collected the samples were classified as SMEs business accountants in the upper northeastern region. The researcher used the sampling method. By stratification in this research, the researcher expects the benefit to guide the study and development of change management. For success in operating SMEs in the upper northeastern region

Keyword: Development, Readiness, Accountant, ASEAN Economic Community

* อาจารย์ประจำหลักสูตรบัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

บทนำ

การเปิดประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ในปีพ.ศ.2558 สิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมาคือการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของสินค้า แรงงานฝีมือ การบริการ การลงทุน และ เงินทุน ตามแผนปฏิบัติการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC Blueprint กลุ่มพหุภาคี สำนักเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ (2554) ถือเป็นจุดเปลี่ยนของเศรษฐกิจซึ่งมีวัตถุประสงค์ร่วมกันทำให้ภูมิภาคนี้มีสันติภาพ เสถียรภาพทางการเมือง ตลอดจนมีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การเคลื่อนย้ายแรงงานวิชาชีพซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการรวมตัวกันเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกันของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะเป็นไปในลักษณะของการอำนวยความสะดวกในการขอขึ้นทะเบียนและใบอนุญาตทำงานของแรงงานวิชาชีพระหว่างประเทศ สมาชิกอาเซียนที่จะต้องพัฒนาให้เท่าเทียมนานาประเทศ สาขาวิชาชีพเหล่านี้ ได้แก่ วิศวกร แพทย์ พยาบาล นักบัญชี นักสำรวจ ทันตแพทย์ และผู้ประกอบวิชาชีพสถาปนิก เพราะสาขาวิชาชีพเหล่านี้เป็นสาขาวิชาชีพของไทยที่มีความพร้อมสูง โดยต้องปฏิบัติตามกฎและระเบียบภายในประเทศนั้น ๆ ในทำนองกลับกันหากคนไทยที่ประกอบวิชาชีพเหล่านี้ ก็สามารถที่จะไปทำงานยังประเทศอื่นที่มีค่าจ้างแรงงานที่สูงกว่าได้เช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการไทย หรือแรงงานไทย ก็จะมีโอกาสออกไปลงทุนหรือทำงานในต่างประเทศมากขึ้น และได้รับค่าตอบแทนที่สูงจากเดิม (จุฑา เทียนไทย, (2548)

ในอีกมุมทำให้เกิดการแข่งขันจากกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนมากขึ้น ควรจะมีการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มอาชีพที่มีผลกระทบให้มีทักษะฝีมือเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน วิชาชีพบัญชีเป็นหนึ่งในเจ็ดวิชาชีพ ซึ่งจะมีการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรี นั้นก็หมายความว่า ผู้ที่อยู่ในประเทศกลุ่มอาเซียนจะสามารถทำงานที่ประเทศใดก็ได้โดยไม่มีข้อกีดกัน และประเทศนั้น ๆ ต้องปฏิบัติต่อผู้ทำงานที่มาจากต่างประเทศ เสมือนเป็นประชากรของประเทศตนเอง เช่น นักบัญชีจาก ประเทศสิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สามารถเข้ามาทำงานในวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยได้ นักบัญชีในประเทศไทยก็สามารถไปทำงานในประเทศต่าง ๆ ได้เช่นกัน ซึ่งทำให้นักบัญชีในประเทศไทยมีคู่แข่งขันเพิ่มมากขึ้น

วิชาชีพบัญชีเป็นหนึ่งในเจ็ดวิชาชีพ ซึ่งจะมีการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรี นั้นก็หมายความว่าผู้ที่อยู่ในประเทศกลุ่มอาเซียนจะสามารถทำงานที่ประเทศใดก็ได้โดยไม่มีข้อกีดกัน และประเทศนั้น ๆต้องปฏิบัติต่อผู้ทำงานที่มาจากต่างประเทศ เสมือนเป็นประชากรของประเทศตนเอง เช่น นักบัญชีจากประเทศสิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สามารถเข้ามาทำงานในวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยได้ นักบัญชีในประเทศไทยก็สามารถไปทำงานในประเทศต่าง ๆ ได้เช่นกัน ซึ่งทำให้นักบัญชีในประเทศไทยมีคู่แข่งขันเพิ่มมากขึ้น และมีความสามารถในด้านภาษาอังกฤษที่มากกว่านักบัญชีไทย ถือเป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่ให้ผู้ประกอบการตัดสินใจเลือกนักบัญชีต่างประเทศมาทำงานแทนนักบัญชีไทย จนอาจส่งผลให้นักบัญชีไทยเกิดการตกงานเพิ่มมากขึ้น ที่ให้ผู้ประกอบการตัดสินใจเลือกนักบัญชีต่างประเทศมาทำงานแทนนักบัญชีไทย จนอาจส่งผลให้นักบัญชีไทยเกิดการตกงานเพิ่มมากขึ้น

ดังนั้นวิชาชีพบัญชีก็เป็นวิชาชีพหนึ่งที่ต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพื่อรองรับกับการเปลี่ยนแปลงจึงเป็นวิชาชีพที่สำคัญในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการ พัฒนาระบบเศรษฐกิจของไทยในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน เนื่องจากเป็นกลุ่มที่หนุนเสริมระบบเศรษฐกิจที่มีมูลค่ามากที่สุด ครอบคลุมกิจการ3 กลุ่มใหญ่ ๆ ได้แก่ (1) กิจการการผลิต (Production sector) ซึ่งครอบคลุมการผลิตในภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรมและเหมืองแร่ (2) กิจการการค้า (Trading sector) ครอบคลุมการค้าส่งและการค้าปลีก และ (3) กิจการบริการ Service Sector) ซึ่งถือเป็นกลไกหลักสำคัญในการขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2554) และเป็นแนวทางในการวางแผนของหน่วยงานทั้งหน่วยงานการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้บริหารในสถานประกอบการที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล เพื่อใช้ในการสร้างเสริม ความรู้ ความเข้าใจ เพื่อจัดการนักบัญชีในสถานประกอบการได้มีความพร้อม ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสอดคล้องกับธุรกิจ SMEs เป็นธุรกิจที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เพราะเป็นธุรกิจที่สร้างมูลค่าเพิ่ม ทั้งใน

แง่การสร้างงาน สร้างรายได้ และเป็นได้ทั้งผู้ผลิต ผู้กระจายสินค้าและผู้ให้บริการก่อให้เกิดรายได้กับชุมชนและประเทศ ทำให้เกิดการแข่งขันในการผลิต สินค้าและบริการให้มีประสิทธิภาพ มีความสำคัญและมีลักษณะที่โดดเด่น (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม, 2549)

ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่องการพัฒนาความพร้อมของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในเขตจังหวัดขอนแก่น เพื่อเป็น แนวทางในการกำหนดทิศทางการพัฒนาตนเองของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ให้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมในการ ประกอบวิชาชีพตามความต้องการของผู้ประกอบกิจการ และพร้อมสำหรับการเปิดประชาคมอาเซียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพร้อมของนักบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
2. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในแต่ละประเภทธุรกิจ
3. เพื่อศึกษาการพัฒนาความพร้อมนักบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักบัญชีธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำนวน 6,615 คน (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 2560, เว็บไซต์)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักบัญชีธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำนวน 364 คน โดยเปิดตาราง Krejcie และMorgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 จำแนกนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนตามกลุ่มจังหวัด

2.2 กำหนดกลุ่มตัวอย่างของนักบัญชีในธุรกิจ SMEs ตามสัดส่วนทำการสุ่มตัวอย่าง

จังหวัด	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. กาฬสินธุ์	408	16
2. เลย	663	20
3. ขอนแก่น	1,913	64
4. นครพนม	126	5
5. มหาสารคาม	525	17
6. มุกดาหาร	108	4
7. อุดรธานี	1,075	35
8. สกลนคร	273	11
9. ร้อยเอ็ด	580	19
10. หนองคาย	495	15
11. บึงกาฬ	63	2
12. หนองบัวลำภู	386	12
รวม	6,615	364

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัยที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในจังหวัดขอนแก่น ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 ความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ด้านวิชาชีพบัญชี ด้านภาษา ด้านกฎหมาย และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ตอนที่ 3 ข้อมูลความพร้อมของนักบัญชี ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ตอนที่ 4 ข้อมูลการพัฒนาความพร้อมของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. นำผลการศึกษาจากข้อ 1 มากำหนดโครงร่างแบบสอบถามตามประเด็นสำคัญโดยพิจารณาเนื้อหาให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิด ความมุ่งหมาย

3. นำแบบสอบถามที่สร้างตามกรอบแนวคิด เสนอที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสม การใช้สำนวนและความถูกต้องของภาษา ที่ครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัย แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ปรึกษาได้แนะนำแล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญ

5. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอที่ปรึกษานำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปใช้กลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวมรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. ขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น โดยแนบไปพร้อมกับแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน คือ นักบัญชีธุรกิจ SMEs ใน จำนวน 364 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและคือแบบสอบถามกลับมายังผู้วิจัยทางไปรษณีย์ โดยอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับแสตมป์และชื่อผู้รับบนซองพร้อมกำหนดวันส่งคืนตามที่อยู่ที่กำหนดให้

3. ดำเนินการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการเริ่มส่งแบบถาม ตามที่อยู่ของนักบัญชีในธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนโดยแนบซองจดหมายติดแสตมป์ไปพร้อมกันเพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบกลับทางไปรษณีย์ภายใน 15 วัน หลังจากได้รับแบบสอบถาม

4. ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน รายได้ต่อเดือน ตำแหน่งงาน และภาษาที่ท่านสามารถใช้สื่อสารได้

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	112	30.80
1.2 หญิง	252	69.20
2. อายุ		
2.1 น้อยกว่า 30 ปี	31	8.50
2.2 อายุ 30 - 35 ปี	144	39.60
2.3 36 - 40 ปี	139	38.20
2.4 มากกว่า 40 ปี	50	13.70
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	51	14.00
3.2 ปริญญาตรี	173	47.50
3.3 สูงกว่าปริญญาตรี	140	38.50
4. ประสบการณ์ในการทำงาน		
4.1 น้อยกว่า 5 ปี	41	11.30
4.2 5 - 10 ปี	156	42.90
4.3 11 - 15 ปี	118	32.40
4.4 มากกว่า 15 ปี	49	13.40
5. รายได้ต่อเดือน		
5.1 ต่ำกว่า 15,000 บาท	45	12.40
5.2 15,000 – 25,000 บาท	151	41.50
5.3 25,001 – 35,000 บาท	111	30.50
5.4 มากกว่า 35,000 บาท	57	15.60
6. ตำแหน่งงาน		
6.1 สมุห์บัญชี	89	24.50
6.2 ผู้บริหารฝ่ายบัญชี	163	47.80
6.3 อื่น ๆ	112	27.70
7. ภาษาที่ท่านสามารถใช้สื่อสารได้		
7.1 อังกฤษ	105	28.90
7.2 ลาว	161	44.20
7.3 เขมร	31	8.50
7.4 อื่น ๆ	67	18.40

จากตารางที่ 1 พบว่า นักบัญชีธุรกิจ SMEs ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 69.20อายุอยู่ระหว่าง 30 - 35 ปี ร้อยละ 39.60 รองลงมา 36 - 40 ปี ร้อยละ 38.20 ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ร้อยละ 47.50 รองลงมา สูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ38.50 ประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี ร้อยละ 42.90 รองลงมา 11 - 15 ปี ร้อยละ 32.40 รายได้ต่อ

เดือน 15,000 - 25,000 บาท ร้อยละ 41.50 รองลงมา 25,001 – 35,000 บาท ร้อยละ 30.50 และตำแหน่งงานผู้บริหารฝ่ายบัญชี ร้อยละ 47.80 รองลงมา อื่น ๆ ร้อยละ 27.70ภาษาที่ท่านสามารถใช้สื่อสารได้ ภาษาลาว ร้อยละ 44.20 รองลงมา ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 28.90

ตารางที่ 2 ความพร้อมของนักบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้านของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ความพร้อมของนักบัญชี	$\overline{X}$	S.D.	ความคิดเห็น	ลำดับ
1 ด้านวิชาชีพบัญชี	4.47	.43	มาก	1
2. ด้านภาษาต่างประเทศ	4.10	.45	มาก	4
3. ด้านกฎหมาย	4.16	.58	มาก	3
4. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.45	.49	มาก	2
โดยรวม	4.30	.39	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่าประเภทธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ส่วนใหญ่มีรูปแบบธุรกิจเป็นธุรกิจการบริการ ร้อยละ 41.70 รองลงมา ธุรกิจการค้า ร้อยละ 34.90 และธุรกิจการผลิต ร้อยละ 23.40 ตาม ลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาความพร้อมของนักบัญชีธุรกิจ SMEs เข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 4 ด้าน ดังตารางที่ 3

ความพร้อมของนักบัญชีธุรกิจ SMEs		S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพบัญชี	4.47	.43	มาก
2. ความรู้ความสามารถด้านภาษา	4.31	.49	มาก
3. ความรู้ความสามารถด้านกฎหมาย	4.13	.58	มาก
4. ความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.40	.45	มาก
โดยรวม	4.32	.38	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่านักบัญชีธุรกิจ SMEs มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการพัฒนาความพร้อมของนักบัญชีธุรกิจโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพบัญชี ($\overline{X}$ = 4.47) ความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\overline{X}$ = 4.40) และความรู้ความสามารถด้านภาษา ($\overline{X}$ = 4.31)

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของนักบัญชีธุรกิจ SMEs เข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยการนำข้อมูลมาคำนวณหาค่า คือ t-Test และ One-Way Analysis of Variance (One – Way ANOVA) กำหนดค่านัยสำคัญ (Significance) ที่ระดับค่า $p > 0.05$ หรือระดับค่าความเชื่อมั่นทางสถิติที่ร้อยละ 95 ดังตารางที่ 4

ความพร้อมของนักบัญชีธุรกิจ SMEs	จำนวน	$\overline{X}$	S.D.	t	p
1.ด้านวิชาชีพบัญชี					
เพศชาย	112	3.70	0.51	0.55	0.27
เพศหญิง	252	3.65	0.54		
2.ด้านภาษาต่างประเทศ					
เพศชาย	112	3.60	0.57	0.73	0.83
เพศหญิง	252	3.63	0.52		
3.ด้านกฎหมาย					
เพศชาย	112	3.70	0.51	0.19	.53
เพศหญิง	252	3.60	0.49		
4.ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ					
เพศชาย	112	3.52	0.49	.76	0.01*
เพศหญิง	252	3.55	0.62		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ที่มีเพศที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาความพร้อมของนักบัญชีธุรกิจ SMEs เข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน แตกต่างกันในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาความพร้อมของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีความพร้อมในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

พิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ในด้านวิชาชีพบัญชี ด้านภาษาต่างประเทศ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและด้านกฎหมายซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรทางการบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษาสถานประกอบการจังหวัดสระบุรี มีความพร้อมทุกด้าน นฤมล สุมรรคา (2554) สอดคล้องกับนภาพร นาคทิมและทีมงาน (2555) กล่าวว่าศักยภาพความพร้อมของนักบัญชีระดับบุคคลพบว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มีศักยภาพ ความพร้อมอยู่ในระดับมาก

การพัฒนาความพร้อมของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน แบ่งเป็น 4 ด้านดังนี้

1.ด้านวิชาชีพบัญชี อยู่ในระดับมาก โดย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านมุ่งมั่นที่ใช้ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ปฏิบัติงานและรักษาจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด รองลงมาเป็นนักบัญชีให้ความสำคัญกับงานที่ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ และด้านตระหนักในความรับผิดชอบต่อผู้อื่น และ ด้านทำงานที่ได้มีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับวรรณภา อิมะไชย์ (2555) ได้ทาการศึกษาวิจัย เรื่องความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักบัญชีของผู้ประกอบการ SMEs ในเขตกรุงเทพมหานครให้ระดับความสำคัญมาก 5 อันดับของความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ มีคุณธรรมและซื่อสัตย์สุจริตมีความรู้ความเข้าใจมาตรฐานบัญชีและนามาปฏิบัติอย่างถูกต้อง

2. ด้านภาษาต่างประเทศ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ท่านมีความสามารถหลายภาษาเป็นอย่างดีท่านมุ่งเน้นที่จะพัฒนาด้านภาษาอย่างต่อเนื่อง ท่านตระหนักถึงหน้าที่และความสำคัญของงานที่ปฏิบัติการติดต่อสื่อสารในภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดีสอดคล้องบางส่วนงานวิจัยของ สุรภา คงกณัฑ์ (2555) กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพ บัญชีควรเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษและด้านอื่นๆด้วย

3.ด้านกฎหมาย อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ท่านมีความรู้ความเข้าใจการยื่นรายการและชำระภาษี ท่านเข้าใจเรื่องกฎหมายทางการบัญชีเป็นอย่างดีและ ท่านทำตามข้อปฏิบัติกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของนฤมล สุมรรคา (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: สถานประกอบการจังหวัดสระบุรี

4. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ท่านมีประสบการณ์ด้านระบบบัญชีสำเร็จรูป ท่านให้ความสำคัญกับการเปิดรับเทคโนโลยีใหม่ๆเสมอและท่านสามารถประยุกต์ใช้ ITกับระบบบัญชีสำเร็จรูปซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสมบูรณ์ กุมาร, ฐิตินันท์ กุมาร(2553) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดน่าน พบว่า เจ้าของหรือผู้บริหารสถานประกอบการส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับดีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเกี่ยวกับงานและเกี่ยวกับตารางคำนวณได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆที่ส่งผลต่อความผูกพันในงาน เช่น การสร้างความเชื่อมั่นและการดำรงตนในวิชาชีพ เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของนักบัญชี

2. ควรศึกษาตัวแปรตามอื่นๆ ที่สะท้อนถึงความผูกพันในงาน เช่น ความพึงพอใจในงาน การบรรลุเป้าหมายของความสำเร็จ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2542). *กระบวนการเรียนรู้และยุทธศาสตร์การเรียนรู้.* กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์ กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์.

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2554). *Asian Highlights 2011*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: เพจเมคเกอร์.

จีระศักดิ์ ขัดสงคราม. (2557). *คุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์เมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจากมุมมองของผู้ประกอบการใน จังหวัดเชียงใหม่.* การค้นคว้าแบบอิสระบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จุฑา เทียนไทย. (2555). *การจัดการ: มุมมองนักบริหาร(Management: Perspectives for managers).* กรุงเทพฯ : เอ็ม เอช พริ้นติ้ง.

ดรุณวรรณ แมดจ่อง. (2551). *ผลกระทบของเจตคติในวิชาชีพที่มีต่อความสำเร็จในการทำงานของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ บช.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชนัญฎา สินชื่น. (2548). *ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถด้านการบัญชีด้านการสอบบัญชี ด้านกฎหมาย และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกับคุณภาพการสอบบัญชี.* มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2556). *สรุปมาตรฐานวิชาชีพบัญชีปัจจุบัน มาตรฐานการรายงานทางการเงิน*. ในรายงานประจำปี2556. สืบค้น 11 ธันวาคม 2561,จาก http://eservice. fap.or.th/files/annual report/annual-report_2556-2557.pdf

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ (2557). *เอกสารประกอบการสัมมนาทำความเข้าใจร่าง มาตรฐานรานงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม.* จาก http://www. fap.or.th. สืบค้นเมื่อ 10 มิ.ย. 2561

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2551). การปรับตัวของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://www.sme.go.th/th/index.php/data-alert/alert/report-smes-year/report- year/report-year-2559 [2559, 29 สิงหาคม].

การศึกษาต้นทุนการผลิตหน้ากากอนามัยจากผ้า
A Study of Cost for Fabric Face Mask Production

อุไรวรรณ บุษทิพย์*
เกศนี จึงวัฒนตระกูล**

บทคัดย่อ

การศึกษาต้นทุนการผลิตหน้ากากอนามัยจากผ้า มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อนำเสนอและเผยแพร่วิธีการในการจัดทำหน้ากากอนามัยจากผ้าอย่างง่าย และ 2) ศึกษาต้นทุนในการจัดทำหน้ากากอนามัยจากผ้า โดยประชากรได้แก่ นักศึกษาสังกัดสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการบัญชีต้นทุน 1 รหัสวิชา 3522102 จำนวน 78 คน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาสังกัดสาขาวิชาการบัญชี ที่ลงทะเบียนในรายวิชาการบัญชีต้นทุน 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 35.90 ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบบันทึกข้อมูล แบบวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์ การสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) และได้มีการนำเสนอข้อมูลด้วยการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ประกอบภาพถ่าย

การวิเคราะห์เนื้อหา นำเสนอข้อมูลด้วยการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ประกอบภาพถ่าย จากผลการวิจัยพบว่า

1) นักศึกษาสามารถจัดทำหน้ากากอนามัยแบบผ้าสำหรับใช้เองตามคู่มือที่จัดทำขึ้นได้ เนื่องจากมีภาพประกอบและคำอธิบายเข้าใจได้ง่าย และผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เล็งเห็นและให้ความสำคัญกับการสวมใส่หน้ากากอนามัยในช่วง Covid-19 ที่จะสามารถลดการแพร่การระบาดของเชื้อโรคได้ในระดับหนึ่ง

2) ต้นทุนในการจัดทำหน้ากากอนามัยจากผ้า ประกอบไปด้วย ค่าวัตถุดิบทางตรง ได้แก่ ผ้าฝ้ายมัสลิน ค่าแรงงานทางตรง ได้แก่ค่าแรงงานที่มอบให้กับผู้จัดทำ และค่าใช้จ่ายการผลิต ได้แก่ ยางยืด ด้าย เข็มเย็บผ้า ปากกาเจลลบได้ กรรไกร จากข้อมูลภาพรวมพบกว่าค่าแรงงานมีสัดส่วนที่สูงกว่าวัตถุดิบทางตรงและค่าใช้จ่ายการผลิต ส่งผลให้ค่าแรงงานทางตรงเป็นตัวผลักดันที่ทำให้เกิดกระบวนการผลิตสินค้าเพื่อการจำหน่ายในอนาคตเมื่อได้รับค่าแรงงานที่คุ้มค่า

คำสำคัญ : หน้ากากอนามัยจากผ้า ต้นทุนการผลิต

Abstract

A study of production costs for fabric face masks in the Covid-19 pandemic was aimed to 1) to present and promote simple processes of fabric face mask production and 2) study the production costs for fabric face masks. The population were 78 undergraduate students in Accounting Program, the faculty of Management Sciences, Loei Rajabhat University who enrolled and studying Cost Accounting 1, course code 3522102. The 28 undergraduate students, 35.90 percent of the population, in Accounting Program, the faculty of Management Sciences, Loei Rajabhat University who enrolled and studying Cost Accounting 1, in the 2nd semester of academic year 2020 were purposively selected as the samples of the research. Research instruments comprised questionnaire, data record form, cost analysis form and focus group conversation. The data was analyzed from the data obtained from the

* อาจารย์ สังกัดสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
** อาจารย์ สังกัดสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

participants of the activity. Frequency and percentage were used for data analysis and analytical description along with photographs was used for data presentation.

According to content analysis and analytical description along with photographs, the findings were as follows.

1) The students can produce fabric face mask by following the created manual because the illustrations in the manuals were easy to understand and the participants realized and recognized the importance of wearing face mask during Covid-19 pandemics in order to prevent the spread of the virus.

2) The costs for producing fabric face mask comprised direct materials: Muslin cotton; direct labor: cost for production paid to the workers; and manufacturing overhead: rubber bands, threads, needles, gel pens and scissors.

The overview of the results showed that cost of labor was higher than direct materials and cost of production. Consequently, direct labor became the driver in the production processes of goods for selling in the future when receiving reasonable cost of labor.

Keywords : fabric face mask, cost of production

บทนำ

สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด-19 (Coronavirus disease 2019 หรือ COVID-19) ส่งผลกระทบต่อคนทั่วโลกให้เกิดความหวาดวิตกถึงความร้ายแรงของสถานการณ์นี้ แม้กระทั่งคนไทยเองยังได้รับกระทบนี้ตามไปด้วย สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาหลังจากเกิดโรคระบาดคือ การเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตและพฤติกรรมของในการดำเนินชีวิตของผู้คนอย่างเห็นได้ชัด ไม่ว่าจะเป็นการสวมใส่หน้ากากอนามัย การพกพาเจลแอลกอฮอล์สำหรับล้างมือ การใช้บริการช่องทางการสั่งสินค้าหรือสั่งอาหารทางระบบออนไลน์ การทำงานที่บ้าน (WFH : Work From Home) ตลอดจนระบบการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ที่เกิดขึ้นอย่างจริงจังด้วยความจำเป็น โดยสถานศึกษาบางสถานศึกษาต้องปิดสถานศึกษาด้วยความจำเป็น และภายหลังจากได้รับการผ่อนคลายให้มีการเปิดสถานศึกษาโดยสามารถจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนตามปกติแล้วนั้น สิ่งที่เกิดขึ้นคือ ต้องมีการปฏิบัติตนในการใช้ชีวิตแบบใหม่ที่เรียกว่า การเข้าสู่ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) (เทื้อน ทองแก้ว, 2563, หน้า 4-5) ซึ่งเป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม โดยมีพื้นฐานคือ ด้านการสาธารณสุขของเมืองไทยให้ความสำคัญและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ได้แก่ การสวมใส่หน้ากากอนามัย ต้องเว้นระยะห่าง 2 เมตร ล้างมือบ่อย ๆ พกเจลแอลกอฮอล์ หลีกเลี่ยงสถานที่แออัด หลีกเลี่ยงกลุ่มเสี่ยงหรือผู้ที่มีอาการป่วย และการปฏิบัติที่สำคัญมากไม่น้อยไปกว่าการล้างมือให้สะอาดอยู่เสมอ คือ การสวมหน้ากากอนามัยเพื่อป้องกันตนเอง ทั้งนี้ในประชาชนทั่วไป ที่ไม่ได้มีอาการป่วย ไข้หวัด ไอ จาม ไม่ได้เข้าไปอยู่ในพื้นที่เสี่ยง ไม่ได้ดูแลผู้ป่วยหรือผู้เสี่ยงสัมผัสโรคโควิด-19 สามารถป้องกันตนเองได้โดยการสวมใส่หน้ากากอนามัยแบบผ้าได้ (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2563)

ทางเลือกในการดำเนินกิจกรรมในสถานศึกษาภายใต้วิถี New Normal ส่งผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งการดำรงชีวิตในปัจจุบัน โดยเฉพาะด้านการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนต้องปรับแนวทางการเรียนการสอน ปรับบทบาทในการสอน วิธีการสอน รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ในมิติแบบใหม่ ที่ผสมผสานการสาธารณสุขกับการจัดการศึกษาในระบบใหม่ในศตวรรษที่ 21 ในการพัฒนาแนวคิดแบบใหม่ (Design Thinking) การพัฒนาทักษะชีวิต (Life Skill) ภายใต้ภาวะวิกฤติที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต การพัฒนาด้านความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และกระบวนการทางความคิด (Mindset) และเนื่องจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ส่งผลกระทบต่อสภาวะเศรษฐกิจ ทำให้เกิด

การว่างงาน ผู้ปกครองขาดแคลนรายได้ ส่งผลต่อมายังนักเรียน นักศึกษาที่ผู้ปกครองไม่มีเงินมาให้นักศึกษาได้ใช้จ่ายในชีวิตประจำวันรวมทั้งการจ่ายเงินค่าหน่วยกิต อุปกรณ์การศึกษาต่าง ๆ ตามไปด้วย

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเองในฐานะที่เป็นอาจารย์ผู้สอนได้เล็งเห็นปัญหาและไม่นิ่งดูดายต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาที่อยู่ในการดูแลของตน ด้วยการจัดทำหน้ากากอนามัยจากผ้าเพื่อป้องกันตนเองและคนรอบข้างจาก Covid-19 จึงได้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่นักศึกษาในการจัดทำหน้ากากอนามัยจากผ้าด้วยตนเอง รวมทั้งนำองค์ความรู้ (Knowledge) จากการเรียนในรายวิชาการบัญชีต้นทุน 1 มาประยุกต์ใช้ในการจัดอบรมเพื่อให้นักศึกษาได้มีทักษะ(Skill) ในการคิดต้นทุนการผลิตจากสถานการณ์จริงเสริมสร้างการพัฒนาศักยภาพของตนเองในการเรียนรู้ทักษะชีวิต (Life Skill) ตามการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพของตนเองในอนาคตได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อนำเสนอและเผยแพร่วิธีการในการจัดทำหน้ากากอนามัยจากผ้าอย่างง่าย
2. เพื่อศึกษาต้นทุนในการจัดทำหน้ากากอนามัยจากผ้า

กรอบแนวคิดของการวิจัย

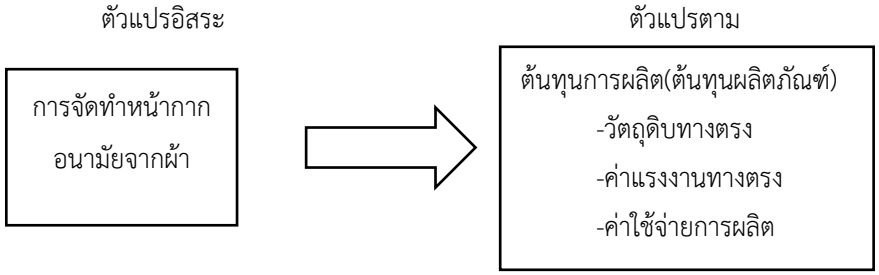

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสังกัดสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการบัญชีต้นทุน 1 รหัสวิชา 3522102 จำนวน 78 คน การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง อาศัยความเหมาะสมที่สะดวกต่อการดำเนินกิจกรรมการวิจัย และสามารถได้รับความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างได้เป็นอย่างดี จึงเลือกเป็นผู้ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการบัญชีต้นทุน 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 และมีความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 28 คน เพื่อให้เกิดผลดีต่อการได้รับความร่วมมือในการให้ข้อมูลได้เป็นอย่างดีและเป็นความเหมาะสมกันระหว่างเนื้อหาของรายวิชาที่นำมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมการจัดทำหน้ากากอนามัยจากผ้าได้เป็นอย่างดี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม แบบบันทึกข้อมูล การสนทนากลุ่ม และแบบวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์ ในการเก็บข้อมูล โดยการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) และได้มีการนำเสนอข้อมูลด้วยการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ประกอบภาพถ่าย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) หรือค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจงแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำแบบสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้คู่มือการจัดทำหน้ากากอนามัยอย่างง่าย พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมกิจกรรม แบ่งตามเพศ สามารถจำแนกได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เพศของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	4	14.29
หญิง	24	85.71
รวม	**28**	**100.00**

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 และได้สัมภาษณ์ถึงการเล็งเห็นถึงความสำคัญของการสวมใส่หน้ากากอนามัย พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เล็งเห็นและให้ความสำคัญกับการสวมใส่หน้ากากอนามัยในช่วง Covid-19 ที่จะสามารถลดการแพร่การระบาดของเชื้อโรคได้ในระดับหนึ่ง จึงสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถจัดทำหน้ากากอนามัยจากผ้า โดยการอ่านและปฏิบัติตามคู่มือการจัดทำหน้ากากอนามัยอย่างง่ายได้อย่างไม่มีข้อสงสัย เนื่องจากมีรูปภาพประกอบการอธิบาย ที่สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย ปฏิบัติตามได้ตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นออกมาเป็นหน้ากากอนามัยจากผ้าสำหรับใช้เองและมอบให้แก่บุคคลในครัวเรือนได้ใช้ ซึ่งสามารถแสดงคู่มือการจัดทำหน้ากากอนามัยจากผ้าอย่างง่าย ได้ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 2 คู่มือการจัดทำหน้ากากอนามัยจากผ้าอย่างง่าย

ภาพประกอบ 3 ตัวอย่างหน้ากากอนามัยจากผ้าแบบต่าง ๆ ที่ได้จัดทำ

หลังจากดำเนินการจัดทำหน้ากากอนามัยเสร็จสิ้นแล้ว ได้มีการนำเอาใบเสร็จรับเงิน และเอกสารต่าง ๆ มาบันทึกรายการเพื่อคำนวณต้นทุนการผลิตหน้ากากอนามัยจากผ้า (ก่อนคิดค่าแรงงานทางตรง) ซึ่งสามารถสรุปออกมาในรูปแบบตารางได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ต้นทุนการผลิตหน้ากากอนามัย (ก่อนคิดค่าแรงงานทางตรง)

ลำดับที่	องค์ประกอบ	รายการ	จำนวน	ราคาซื้อ	ต้นทุนต่อหน่วย	ต้นทุนรวม
1	วัตถุดิบทางตรง	ผ้าฝ้ายมัสลิน	1 เมตร	50 บาท	2 บาท (50/25)	50
2	ค่าแรงงานทางตรง	ผู้ทำหน้าที่เย็บหน้ากากอนามัย	-	-	-	-
3	ค่าใช้จ่ายการผลิต	เข็ม ด้าย กรรไกร ยางยืด ปากกาเจลเขียนผ้า	ชุด	200 บาท	8 บาท (200/25)	200
รวมต้นทุนผลิตภัณฑ์ (DM และ OH)						250

จากตารางที่ 2 พบว่า ต้นทุนการผลิตประกอบเริ่มต้นด้วย 2 องค์ประกอบ คือ วัตถุดิบทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต มีต้นทุนเริ่มแรกในการจัดทำคือ 250 บาท ซึ่งสามารถจัดทำหน้ากากอนามัยได้ทั้งหมดจำนวน 25 ชิ้น ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย (ก่อนคิดค่าแรงงานทางตรง) เท่ากับ 10 บาท (250/25) ผู้จำหน่ายจำหน่ายในราคาหน่วยละ 35 บาท ซึ่งผู้ขายได้จัดจำหน่ายตามราคาในท้องตลาด เพื่อเป็นการทดลองตลาดในเบื้องต้น ทั้งนี้แล้วรวมได้รับเงินทั้งสิ้น 875 บาท เมื่อหักต้นทุนแล้วจะเหลือกำไรขั้นต้นเท่ากับ 625 บาท โดยคิดเป็นค่าแรงงานทางตรงให้แก่ผู้ที่ทำการเย็บหน้ากากอนามัยผ้าชิ้นละ 15 บาท ดังนั้นค่าแรงงานทางตรงที่ต้องจ่ายเท่ากับ 375 บาท คงเหลือ 250 บาท เป็นกำไรหลังหักค่าแรงงานทางตรงออกแล้ว ผู้ผลิตกำหนดไว้ให้เป็นเงินทุนหมุนเวียนไว้สำหรับใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันในครั้งต่อ ๆ ไป

อภิปรายผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ยังไม่เคยจัดทำหน้ากากอนามัยจากผ้าด้วยตนเอง ร้อยละ 35.90 มีความสนใจที่จะจัดทำหน้ากากอนามัยจากผ้าอย่างง่ายด้วยตนเอง เห็นความสำคัญของการสวมใส่หน้ากากอนามัยเป็นอย่างยิ่งในสถานการณ์ Covid-19 เนื่องจากเห็นว่าจะสามารถป้องกันตนเองจากฝุ่น และเชื้อโรคต่าง ๆ ได้ สอดคล้องกับกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2563) ที่ได้กล่าวถึงความสามารถในการป้องกันของหน้ากากกันฝุ่นทั่วไป หรือหน้ากากผ้า ซึ่งมีความสามารถในการป้องกัน เชื้อไวรัส เชื้อแบคทีเรีย ฝุ่นละออง เกสรดอกไม้ น้ำมูก/น้ำลาย แต่เพียงแค่การสวมใส่หน้ากากอนามัยเพียงอย่างเดียวคงไม่เพียงพอ ควรที่จะปฏิบัติตามแนวปฏิบัติที่ดีตามมาตรการปฏิบัติตนในช่วง Covid-19 แพร่ระบาดด้วย สอดคล้องกับ (World Health Organization : Thailand , 2020) การใช้หน้ากากอนามัยอย่างเดียวไม่เพียงพอ ที่จะป้องกันได้อย่างเหมาะสม จึงควรปฏิบัติดังต่อไปนี้ร่วม คือ หากไอหรือจาม ให้ปิดปากและจมูกหรือใช้กระดาษชำระ จากนั้นทิ้งกระดาษทันทีและล้างมือให้สะอาด หลีกเลี่ยงการสัมผัสกับจมูกและปาก หน้ากากอนามัยทางการแพทย์ไม่ใช่สิ่งจำเป็นเนื่องจากไม่มีหลักฐานที่ชี้ชัดว่ามีประโยชน์ในการป้องกันโรคสำหรับผู้ที่ไม่ได้ป่วย แต่เนื่องจากความจำเป็นที่ต้องใช้ในโอกาสข้างหน้าในอนาคตแม้จะก้าวข้ามผ่านสถานการณ์ Covid-19 ไปแล้วนั้น สอดคล้องกับที่ณัฐนันท์ อภินันท์วัฒนกูล (2563) ได้กล่าวไว้ว่าในยามวิกฤตที่อาจเกิดการแพร่ระบาดของโรคอื่น ๆ ได้ในอนาคต ในยุคที่ความมั่นคงทางสุขภาพได้เข้ามามีบทบาทเป็นปกติในรูปแบบใหม่ (New Normal) และหน้ากากอนามัยกลายเป็นสิ่งที่เรียกว่า "ของมันต้องมี"

2. ต้นทุนการผลิตหน้ากากอนามัย ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ วัตถุดิบทางตรง ได้แก่ผ้าฝ้ายมัสลิน ซึ่งเป็นผ้าที่เหมาะสมกับการจัดทำหน้ากากอนามัย สอดคล้องกับที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้ทำการวิเคราะห์หาผ้าที่มีคุณสมบัติดีที่สุดเพื่อป้องกันการติดเชื้อโรคติดต่อทางเดินหายใจด้วยการใช้ผ้าฝ้ายมัสลิน ซึ่งมีคุณสมบัติคือ มีประสิทธิภาพต้านการซึมผ่านของละอองน้ำได้ดี เมื่อนำมาเย็บสองชั้นพบว่าเส้นใยกักอนุภาคได้ดี และสามารถที่จะนำมาใช้ใหม่ด้วยการซักได้มากกว่า 100 ครั้ง ในส่วนของค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต พบว่า ต้นทุนที่จ่ายมากที่สุดและผู้ผลิตให้ความสำคัญ คือ ค่าแรงงานทางตรงที่จ่ายให้กับผู้ผลิตหน้ากากอนามัยจากผ้า ซึ่งจัดเป็นงานฝีมือปราณีตประเภทหนึ่ง สอดคล้องกับกนกพร ดอนสมจิตรและกนกอร บุญมี (2559 : 840) ได้กล่าวไว้ว่าการจัดทำผลิตภัณฑ์ที่เป็นงานฝีมือนั้น ควรได้รับค่าจ้างแรงงานที่มีราคาสูง เนื่องจากต้องมีประสบการณ์และความชำนาญ ไม่เช่นนั้นผลงานที่ออกมาจะขาดความปราณีตงดงาม โดยค่าแรงงานทางตรงนั้นเป็นส่วนประกอบของต้นทุนการผลิตที่เป็นตัวผลักดันสำคัญให้เกิดกระบวนการผลิตสินค้าเพื่อจำหน่าย ดังนั้นเมื่อผู้ผลิตได้ข้อมูลต้นทุนที่ถูกต้องตามจริงแล้วส่งผลไปยังการตั้งราคาขาย และผลการดำเนินการเบื้องต้นของการดำเนินกิจการ สอดคล้องกับ อุไรวรรณ บุษทิพย์ (2561) ที่ได้กล่าวว่า การได้มาซึ่งข้อมูลต้นทุนที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ ทำให้ผู้ขายกำหนดราคาขายได้อย่างเหมาะสม เกิดความยุติธรรมแก่ทั้งผู้จำหน่ายและผู้บริโภค เกิดประโยชน์ต่อภาพรวมของการดำเนินธุรกิจ และในภายภาคหน้าหากสามารถประกอบเป็นธุรกิจผลิตหน้ากากอนามัยผ้าสำหรับจำหน่ายได้นั้น ควรมีที่ปรึกษาในการดำเนินกิจการซึ่งสอดคล้องกับอุไรวรรณ บุษทิพย์ และคณะ (2556, หน้า 210) ที่กล่าวว่า กลุ่มผู้ผลิตควรมีการค้นหาที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความสามารถและมีทักษะในการให้ความรู้มาให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เพื่อความอยู่รอดและอยู่ได้ของธุรกิจ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้ที่สนใจสามารถนำขั้นตอนการจัดทำหน้ากากอนามัยอย่างง่ายไปจัดทำสำหรับการใช้ของตนเอง สมาชิกในครอบครัว และสามารถนำไปจัดทำเพื่อการจำหน่ายหารายได้เพิ่มได้

2. การคิดต้นทุนที่ถูกต้องตามหลักการนำไปสู่การได้ต้นทุนที่แท้จริง คำนวณราคาขายได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ เกิดประสิทธิภาพในการคำนวณและเกิดประสิทธิผลจากการดำเนินกิจกรรม

3. หลักการคำนวณค่าแรงงาน ทำให้เกิดความยุติธรรมที่ตอบเป้าประสงค์ของผู้ผลิต ทำให้กิจการดำเนินงานไปได้อย่างต่อเนื่อง เพราะผู้ผลิตเห็นประโยชน์และความสำคัญ เกิดเป็นความภาคภูมิใจในศักยภาพของตนเอง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการจัดทำวิธีจัดหน้ากากอนามัย ออกมาเผยแพร่ในรูปแบบวิดีโอเพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถทำตามได้อย่างเห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น และควรมีการจัดทำหน้ากากอนามัยจากผ้าหลากหลายรูปแบบ

2. ควรมีการขยายผลกลุ่มตัวอย่างออกไป เช่น กลุ่มคนในชุมชน หรือผู้ที่สนใจกลุ่มต่าง ๆ หากมีการจัดทำเป็นหลักสูตรระยะสั้นได้จะเป็นการดีอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นการตอบโจทย์บริบทหน้าที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ในการพัฒนาท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

กนกพร ดอนสมจิตร และกนกอร บุญมี. (2559). การศึกษาต้นทุนและอัตราผลตอบแทนการผลิตผ้าไหมมัดหมี่ของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในเขตอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น. *การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ราชธานีวิชาการ ครั้งที่ 1 "สร้างเสริมสหกวิทยาการ ผสมผสานวัฒนธรรมไทย ก้าวอย่างมั่นใจสู่ AC". มหาวิทยาลัยราชธานี.*

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2563). *ทำหน้ากากอนามัยแบบผ้าใช้เอง.* เข้าถึงได้จาก *http://healthydee.moph.go.th/view_article.php?id=687 (15 มกราคม 2564).*

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2563). *ประเภทและประสิทธิภาพของหน้ากากอนามัยเพื่อการป้องกันสุขภาพ.* เข้าถึงได้จาก *http://www.tosh.or.th/index.php/blog/item/809-2020-09-25-03-20-09 (25 กันยายน 2563).*

ณัฐนันท์ อภินันท์วัฒนกูล. 2563. *EIC มองโอกาสลงทุนผ้าทำหน้ากากอนามัย เพื่อคนไทยมีใช้อย่างยั่งยืน.* เข้าถึงได้จาก *https://www.scbeic.com/th/detail/product/6833. (20 พฤษภาคม 2563).*

อุไรวรรณ บุษทิพย์. (2561). ต้นทุน ผลตอบแทน แนวทางส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจหมอนยางพาราในจังหวัดเลย. *วารสารนครราชสีมา วิทยาลัยนครราชสีมา. (13(1), 35-46*

อุไรวรรณ บุษทิพย์และคณะ. (2556). *ศักยภาพของการจัดการเครือข่ายธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย.* มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

World Health Organization : Thailand . *คำแนะนำการสวมหน้ากากอนามัยทางการแพทย์สำหรับชุมชน.* เข้าถึงได้จาก *https://www.who.int/docs/default-source/searo/thailand/advice-on-the-use-of-masks-thai-final1e13d6b2e98a4b568c02c288922173a8.pdf?sfvrsn=35999d4c_0. (29 มกราคม 2563).*

ทัศนคติของคนในชุมชนที่มีต่อการพัฒนาตลาดอิงน้ำสามโคก ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

Attitudes of People in the Community towards the Development of Ing Nam Sam Khok Bang Toei Subdistrict, Sam Khok District, Pathum Thani Province

มณีนุช นิ่มฟัก, วรรณวิลัย เจนจิตร, จูเลีย ดันบาร์, อันธิกา ตาสว่าง*

พงษ์พิพัฒน์ สเน่ห์ดี**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาทัศนคติของคนในชุมชนที่มีการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวตลาดอิงน้ำสามโคก ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างคือประชากรในชุนตลาดอิงน้ำสามโคก จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม 3 ส่วน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุด ด้านสถานภาพสมรส มีอายุอยู่ในระหว่าง 51- 60 ปี โดยมีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีบทบาทหน้าที่ในชุมชนเป็นบุคคลทั่วไป ระดับการศึกษาประถมศึกษา มีรายได้ต่อเดือน 5,000 – 10,000 บาท โดยภาพรวมทัศนคติคนในชุมชนที่มีต่อการพัฒนาตลาดอิงน้ำสามโคก อยู่ในระดับปานกลาง คือ ทัศนคติด้านกิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ทัศนคติด้านการรักษาความปลอดภัย อยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติด้านการสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น

คำสำคัญ: ทัศนคติ, ตลาดอิงน้ำสามโคก, การพัฒนา

Abstract

This research aims to (1) study the attitude of people in the community with tourism development in Ing Nam Sam Khok market, Bang Toei sub-district, Sam Khok district, Pathumthani province. The sample consisted of 400 people in Ing Nam Samkhok market. The instrument used for data collection was a 3-part questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, mean and standard deviation. The research results were found that

The majority of the samples were female. Marital status Age between 51-60 years with a general employment. Have a role in the community as a general person Elementary education level They have a monthly income of 5,000 - 10,000 baht. Overall, the community's attitude towards the Ing Nam Sam Khok market development. In the moderate level was attitude of activities within tourist attractions Was at a moderate level followed by the attitude of security. Moderate level and attitude of tourism attraction Is moderate When considering each issue

Keywords: Attitude, Ing Nam Sam Khok Market, Development

---

* นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

** อาจารย์สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมป์

บทนำ

ตลาดอิงน้ำสามโคก ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี เป็นตลาดดั้งเดิมที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่ยังคงให้เห็นถึงสถาปัตยกรรมในสมัยก่อนความสัมพันธ์ของชุมชนกับสายน้ำเป็นเสน่ห์ที่น่าหลงใหลสำหรับผู้คนที่ได้ผ่านมาทำให้จังหวัดปทุมธานีเล็งเห็นว่าตลาดอิงน้ำสามโคกเหมาะสมกับการเป็นตลาดที่ต้องอนุรักษ์พัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดขึ้นมาอีกหนึ่งแห่งที่สำคัญ ทางจังหวัดปทุมธานีได้เข้ามาสนับสนุน และพัฒนาเป็นตลาดประชารัฐต้องชมต่อมาจนเกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและชุมชน ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถสร้างอาชีพสร้างรายได้เพียงพอต่อการครองชีพ มีความสามัคคี ร่วมกันพัฒนาชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งขึ้นได้ (กองส่งเสริมและบริหารระบบตลาด กรมการค้าภายใน, 2563) ชุมชนมีทัศนคติต่อการพัฒนาตลาดอิงน้ำสามโคกร่วมกันกับผู้ก่อตั้งตลาดอิงน้ำสามโคกและรวมไปถึงหน่วยงานรัฐบาลและเอกชนต่างๆที่เข้ามาพัฒนาภายในแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำชุมชนได้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดการการแหล่งท่องเที่ยวทั้งด้านการจัดโซนสินค้าในการจำหน่าย ด้านความรู้ความรู้สึกการรับรู้ การอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมร่วมกันภายในตลาด และรวมไปถึงการแสดงออกความคิดเห็นที่มีต่อการวางแผนการพัฒนาของตลาดอิงน้ำสามโคกกับหน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลือในแต่ละด้าน ปัจจุบันทัศนคติของคนในชุมชนและการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนตลาดอิงน้ำสามโคกมีความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยวเป็นอย่างมากเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาและตอบโจทย์ต่อคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวให้เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนเป็นแหล่งที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวและตอบสนองกับนักท่องเที่ยวทุกกลุ่มเป้าหมายที่เลือกเดินทางเข้ามาให้เกิดประสบการณ์ที่ดีและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับคนในชุมชนตลาดอิงน้ำสามโคก จังหวัดปทุมธานี นั้นเป็นสถานที่ตัวอย่างการท่องเที่ยวโดยชุมชนซึ่งที่ตลาดแห่งนี้เป็นตลาดขนาดเล็กในชุมชนเก่าที่ติดริมแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งชาวบ้านยังคงดำเนินวิถีชีวิตคู่ไปกับสายน้ำและธรรมชาตินักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับบรรยากาศตลาดเก่าดั้งเดิมที่ผู้ประกอบการนำสินค้ามากมายที่ไม่ซ้ำกันมาจัดจำหน่ายและผลผลิตทางการเกษตรของชุมชนมาจัดจำหน่ายและส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งใหม่ของจังหวัดปทุมธานี ยังคงสร้างรายได้และเศรษฐกิจให้กับชุมชนพร้อมทั้งมีนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวอีกเป็นจำนวนมาก จึงสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนอย่างยั่งยืนตามนโยบายภาครัฐ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทัศนคติของคนในชุมชนที่มีต่อการพัฒนาตลาดอิงน้ำสามโคก จังหวัดปทุมธานี เพื่อให้มีการการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในตลาดอิงน้ำสามโคก จังหวัดปทุมธานี มากขึ้นและมีศักยภาพเพียงพอต่อนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวและทำการพัฒนาตลาดอิงน้ำสามโคก จังหวัดปทุมธานีต่อไป (กองพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว, 2561)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาทัศนคติของคนในชุมชนที่มีการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวตลาดอิงน้ำสามโคกตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธาน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

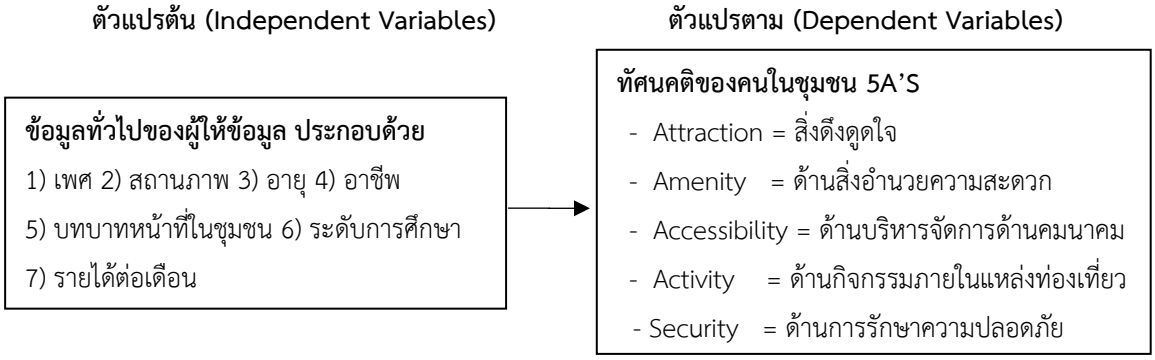

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ กลุ่มประชากรในพื้นที่โดยรอบตลาดอิงน้ำสามโคก ประกอบด้วยหมู่6 ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี จำนวน 5,794 คน (สำนักงานกลางทะเบียนราษฎร์กรมการปกครอง, 2561) กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนในพื้นที่โดยรอบตลาดอิงน้ำสามโคก คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ ยามาเน่ (Yamane, 1967 อ้างถึงใน วิชิต อูออน, 2550) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างคือ การสุ่มแบบบังเอิญ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาเรื่องทัศนคติของคนในชุมชนที่มีต่อการพัฒนาตลาดอิงน้ำสามโคก ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3 ตอน ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของคนในชุมชนตลาดอิงน้ำสามโคก ได้แก่ เพศ, สถานภาพ, อายุ, อาชีพ, บทบาทหน้าที่ในชุมชน, ระดับการศึกษา, รายได้ต่อเดือน เป็นต้น ประเภทนามบัญญัติ 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของคนในชุมชนที่มีต่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวตลาดอิงน้ำสามโคก เป็นลักษณะคำถามแบบมาตรา ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามองค์ประกอบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว 5A’S ประกอบด้วย 1) สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attraction) 2) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) 3) ด้านบริหารจัดการด้านคมนาคม (Accessibility) 4) ด้านกิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยว (Activity) 5) ด้านการรักษาความปลอดภัย (security) 3) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ตามความคิดเห็นของคนในชุมชนตลาดอิงน้ำสามโคก ซึ่งลักษณะแบบสอบถามเป็นลักษณะปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามและรับกลับคืนด้วยตนเอง โดยการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนในพื้นที่โดยรอบตลาดอิงน้ำสามโคก ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี ที่ใช้ในการวิจัยและทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 400 ชุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยได้นำข้อมูลไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 1) ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจจะต้องผ่านการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ 2) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, สถานภาพ, อายุ, อาชีพ,บทบาทหน้าที่ในชุมชน, ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน โดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติด้วยความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐานการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาทัศนคติของคนในชุมชนตลาดอิงน้ำสามโคก ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี พบว่า 1) ด้านเพศ มีเพศชาย 153 คน, เพศหญิง 247 คน 2) ด้านสถานภาพ โสด 125 คน, สมรส194 คน, และ หย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่ 81 คน 3) ด้านอายุ ต่ำกว่า 20 ปี, 13 คน 20-30 ปี 72 คน, 31-40 ปี 74 คน, 41-50 ปี 98 คน, 51-60 ปี 99 คน และ 60 ปีขึ้นไป 44 คน 4) ด้านอาชีพ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ 32 คน, พนักงานเอกชน 58 คน, ผู้ประกอบการ 70 คน, นักเรียน/นักศึกษา 27 คน, รับจ้างทั่วไป 133 คน, เกษตรกรรม 18 คน และ อื่นๆ 62 คน 5) ด้านบทบาทหน้าที่ในชุมชน บุคคลทั่วไป 286 คน, ผู้นำชุมชน 1 คน และ ผู้ประกอบการในตลาด 113 คน 6) ด้านระดับการศึกษา ประถมศึกษา 124 คน, มัธยมศึกษาตอนต้น 94 คน มัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. 54 คน, อนุปริญญาหรือปวส. 34 คน ปริญญาตรี 86 คน และ สูงกว่าปริญญาตรี 5 คน 7) ด้านรายได้ต่อเดือน น้อยกว่า 5,000 บาท 87 คน, 5,000-10,000 บาท 166 คน, 10,001-20,000 บาท 126 คน และ มากกว่า 20,000 บาท ขึ้นไป 21 คน

เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า

ตารางที่ 1 ประเด็นทัศนคติด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว

ทัศนคติของคนในชุมชนที่มีต่อตลาดอิงน้ำสามโคก ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี	$\overline{X}$	**S.D.**	**ระดับทัศนคติ**
ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว	3.31	0.74	ปานกลาง
- แหล่งท่องเที่ยวสื่อถึงวัฒนธรรมที่ดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวได้	3.42	0.79	มาก
- แหล่งท่องเที่ยวมีจุดถ่ายรูปที่สวยงามและสื่อถึงวัฒนธรรมชุมชน	3.37	0.84	ปานกลาง
- แหล่งท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักมีชื่อเสียง	3.35	0.64	ปานกลาง
- แหล่งท่องเที่ยวมีเอกลักษณ์น่าสนใจ	3.26	0.72	ปานกลาง
- แหล่งท่องเที่ยวมีตัวเลือกกิจกรรมที่หลากหลายให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในการเข้าถึง	3.17	0.80	ปานกลาง
โดยรวม	**3.30**	**0.70**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 1 พบว่า ทัศนคติของคนในชุมชนที่มีต่อการพัฒนาตลาดอิงน้ำสามโคก ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$= 3.31, S.D. = 0.74) ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสื่อถึงวัฒนธรรมที่ดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวได้มีผลต่อทัศนคติของคนในชุมชนมีต่อการพัฒนาตลาดอิงน้ำสามโคก อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 3.42, S.D. = 0.79) รองลงมา คือ แหล่งท่องเที่ยวมีจุดถ่ายรูปที่สวยงามและสื่อถึงวัฒนธรรมชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.37, S.D. =0.84) และแหล่งท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักมีชื่อเสียงอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.35, S.D. = 0.64) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ประเด็นทัศนคติด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ทัศนคติของคนในชุมชนที่มีต่อตลาดอิงน้ำสามโคก ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี	$\overline{X}$	**S.D.**	**ระดับทัศนคติ**
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	2.95	0.86	ปานกลาง
- สถานที่จอดรถมีความเหมาะสมและเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว	3.15	0.79	ปานกลาง
- มีความหลากหลายด้านการชำระเงินสินค้าเพื่ออำนวยความสะดวกต่อนักท่องเที่ยว	2.92	0.94	ปานกลาง
- ห้องน้ำมีเพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยวและเหมาะสมสามารถรองรับนักท่องเที่ยวผู้พิการได้	2.85	0.83	ปานกลาง
- มีจุดให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวอย่างทั่วถึงและมีการประชาสัมพันธ์ในการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวได้ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ	2.79	0.92	ปานกลาง
โดยรวม	**3.04**	**0.82**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 2 พบว่า ทัศนคติของคนในชุมชนที่มีต่อการพัฒนาตลาดอิงน้ำสามโคก ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$= 2.95, S.D. = 0.86) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สถานที่จอดรถมีความเหมาะสมและเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.15, S.D. = 0.79) รองลงมา คือ มีความหลากหลายด้านการชำระเงินสินค้าเพื่ออำนวยความสะดวกต่อนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.92, S.D. = 0.94) และห้องน้ำมีเพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยวและเหมาะสมสามารถรองรับนักท่องเที่ยวผู้พิการได้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.85, S.D. = 0.83) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ประเด็นด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

ทัศนคติของคนในชุมชนที่มีต่อตลาดอิงน้ำสามโคก ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี	$\overline{X}$	S.D.	ระดับทัศนคติ
ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.20	0.88	ปานกลาง
- มีการบริหารจัดการด้านการจราจรเพื่ออำนวยความสะดวกของนักท่องเที่ยวให้มีความสะดวกสบาย	3.43	0.79	มาก
- มีความหลากหลายในการเข้าถึงทางแหล่งท่องเที่ยว เช่น เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว,รถโดยสารประจำทาง และทางเรือ	3.39	0.89	ปานกลาง
- มีเส้นทางเดินเท้าในแหล่งท่องเที่ยว และ ทางลาด เพื่อความเอื้ออำนวยต่อผู้พิการในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.05	0.96	ปานกลาง
- มีสื่อประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายช่องทางทั้งต่อชาวไทยและชาวต่างชาติ	2.92	0.97	ปานกลาง
โดยรวม	**3.25**	**0.81**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 3 พบว่า ทัศนคติของคนในชุมชนที่มีต่อการพัฒนาตลาดอิงน้ำสามโคก ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.20, S.D. = 0.88) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีการบริหารจัดการด้านการจราจรเพื่ออำนวยความสะดวกของนักท่องเที่ยวให้มีความสะดวกสบาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.43, S.D. = 0.79) รองลงมาคือ มีความหลากหลายในการเข้าถึงทางแหล่งท่องเที่ยว เช่น เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว, รถโดยสารประจำทาง และทางเรือ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.39, S.D. = 0.89) และมีเส้นทางเดินเท้าในแหล่งท่องเที่ยว และ ทางลาดเพื่อความเอื้ออำนวยต่อผู้พิการในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.05, S.D. = 0.96) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ประเด็นด้านกิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยว

ทัศนคติของคนในชุมชนที่มีต่อตลาดอิงน้ำสามโคก ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี	$\overline{X}$	S.D.	ระดับทัศนคติ
ด้านกิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยว	3.37	0.83	ปานกลาง
- มีจุดถ่ายภาพบริการแก่นักท่องเที่ยวหลายจุดและมีความสวยงามเป็นจุดเด่นของตลาดอิงน้ำสามโคก	3.54	0.87	มาก
- มีกิจกรรมนั่งเรือที่มีความหลากหลายสามารถนั่งไปยังจุดหนึ่งถึงอีกจุดได้และสามารถเชื่อมโยงไปยังสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆได้	3.50	0.86	มาก
- มีจุดให้อาหารปลาเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มาใช้บริการถือเป็นการปลูกฝังทางด้านจิตสำนึกการอนุรักษ์สัตว์ทางน้ำ	3.40	0.83	ปานกลาง
- มีสถานที่บริการนักท่องเที่ยวในการทำกิจกรรมสาธิตการทำอาหาร, สินค้าพื้นเมืองของชาวบ้านในชุมชนตลาดอิงน้ำสามโคก เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วม	2.99	0.82	ปานกลาง
โดยรวม	**3.43**	**0.77**	**มาก**

จากตารางที่ 4 พบว่า ทัศนคติของคนในชุมชนที่มีต่อการพัฒนาตลาดอิงน้ำสามโคก ด้านกิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยว โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.37, S.D. =0.83) ด้านกิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยว มีจุดถ่ายภาพบริการแก่นักท่องเที่ยวหลายจุดและมีความสวยงามเป็นจุดเด่นของตลาดอิงน้ำสามโคก อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.54, S.D. = 0.87) รองลงมาคือ มีกิจกรรมนั่งเรือที่มีความหลากหลายสามารถนั่งไปยังจุดหนึ่งถึงอีกจุดได้และสามารถเชื่อมโยงไปยังสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.50, S.D. = 0.86) และมีจุดให้อาหารปลาเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มาใช้บริการถือเป็นการปลูกฝังทางด้านจิตสำนึกการอนุรักษ์สัตว์ทางน้ำ อยู่ในระดับปานกลาง($\bar{x}$ = 3.40, S.D. = 0.83) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ประเด็นด้านการรักษาความปลอดภัย

ทัศนคติของคนในชุมชนที่มีต่อตลาดอิงน้ำสามโคก ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี	$\overline{X}$	**S.D.**	**ระดับทัศนคติ**
ด้านการรักษาความปลอดภัย	3.31	1.06	ปานกลาง
- มีเจ้าหน้าที่ตำรวจหน่วยรักษาความปลอดภัยเข้ามาอำนวยความสะดวกภายในตลาดน้ำอิงน้ำสามโคก	3.42	1.01	มาก
- มีการสวมใส่หน้ากากอนามัย,ตรวจวัดอุณหภูมิร่างกาย,การลงทะเบียน CHEK-IN และ CHECK OUT เพื่อป้องกันการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.41	1.11	มาก
- มีการอำนวยความสะดวกทางด้านอุปกรณ์ป้องกันความปลอดภัยของกิจกรรมทางเรือ เช่น ให้นักท่องได้สวมใส่เสื้อชูชีพเพื่อความปลอดภัย	3.38	0.94	ปานกลาง
- มีหน่วยงานกู้ภัย,หน่วยปฐมพยาบาลภายในชุมชนไว้คอยอำนวยความสะดวกต่อนักท่องเที่ยวในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินภายในแหล่งท่องเที่ยว	3.04	1.16	ปานกลาง
โดยรวม	**3.34**	**1.12**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 5 พบว่า ทัศนคติของคนในชุมชนที่มีต่อการพัฒนาตลาดอิงน้ำสามโคก ด้านการรักษาความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.31, S.D. = 1.06) ด้านการรักษาความปลอดภัยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจหน่วยรักษาความปลอดภัยเข้ามาอำนวยความสะดวกภายในตลาดน้ำอิงน้ำสามโคกอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 3.42, S.D. = 1.01) รองลงมาคือ มีการสวมใส่หน้ากากอนามัย, ตรวจวัดอุณหภูมิร่างกาย, การลงทะเบียน CHEK-IN และ CHECK OUT เพื่อป้องกันในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 3.41, S.D. = 1.11) และมีการอำนวยความสะดวกทางด้านอุปกรณ์ป้องกันความปลอดภัยของกิจกรรมทางเรือ เช่น ให้นักท่องได้สวมใส่เสื้อชูชีพเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.38, S.D. = 0.94) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาทัศนคติของคนในชุมชน พบว่า 1) ด้านเพศ เป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.80 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 48.50 อายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.80 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 33.30 มีบทบาทหน้าที่ในชุมชนบุคคลทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 71.50 ระดับการศึกษาประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 31.0 รายได้ต่อเดือน 5,000 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.05 โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างทัศนคติของคนในชุมชนที่มีต่อการพัฒนาตลาดอิงน้ำสามโคก ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับปานกลาง คือ ทัศนคติของคนในชุมชนด้านกิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ทัศนคติของคนในชุมชนด้านการรักษาความปลอดภัย อยู่ในระดับปานกลาง และ ทัศนคติของคนในชุมชนด้านการสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง

ซึ่งมีความสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ (กรวรรณ สังขกร, อัครพงศ์ อันทองม, กาญจนา จีรัตน์, 2553) การศึกษาทัศนคติของคนในท้องถิ่นต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยพบว่า คนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวที่มีระดับการพัฒนา ขนาด และคุณลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างกัน อิทธิพลของการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวก็มีขนาดและทิศทางที่แตกต่างกันโดยคนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในภูเก็ตให้ความสำคัญกับผลกระทบทางด้านวัฒนธรรม เชียงใหม่มองผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมเป็นประเด็นสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยว เมืองพัทยาให้ความสำคัญเรื่องผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจเป็นอันดับแรก ความแตกต่างดังกล่าวทำให้หน่วยงานและคนท้องถิ่นควรร่วมมือกันกำหนดและวางแผนหรือนโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกัน ซึ่งอาจนำมาสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนภายในท้องถิ่นได้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาทัศนคติของคนในชุมชนที่มีต่อการพัฒนาตลาดอิงน้ำสามโคก สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ 1) ทัศนคติด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว พบว่า ด้านแหล่งท่องเที่ยวสื่อถึงวัฒนธรรมที่ดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวได้มีผลต่อทัศนคติของคนในชุมชนมีต่อการพัฒนาตลาดอิงน้ำสามโคก แหล่งท่องเที่ยวมีจุดถ่ายรูปที่สวยงามและสื่อถึงวัฒนธรรมชุมชน และแหล่งท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักมีชื่อเสียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุกัญญา ดวงอุปมา, ไอลดา พหลทัพ, 2559) การศึกษาทัศนคติและการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยพบว่า คนในชุมชนมีทัศนคติที่ดีและมีส่วนร่วมในการสืบทอดวัฒนธรรมความเป็นอยู่ ที่สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนในชุมชนแต่ละยุคสมัยเป็นอย่างดี 2) ทัศนคติด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า สถานที่จอดรถมีความเหมาะสมและเพียงพอรวมไปถึงมีความหลากหลายด้านการชำระสินค้าที่อำนวยความสะดวกต่อนักท่องเที่ยว และห้องน้ำมีเพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยวและเหมาะสมสามารถรองรับนักท่องเที่ยวผู้พิการได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (นวรัตน์ ยิ่งยวด, 2562) ทัศนคติของคนในชุมชนที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว : กรณีศึกษาดอยแม่สลอง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดยพบว่า ทัศนคติของของในชุมชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยการที่คนในชุมชนมีทัศนคติต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวไปในทิศทางที่ดีจะส่งผลต่อพฤติกรรมของพวกเขา โดยทัศนคติดังกล่าวจะผลักดันให้คนในชุมชนมีพฤติกรรมที่เอื้ออำนวย หรือสนับสนุนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว 3) ทัศนคติด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว พบว่า การบริหารจัดการด้านการจราจรเพื่ออำนวยความสะดวกของนักท่องเที่ยวให้มีความสะดวกสบาย มีความหลากหลายในการเข้าถึงทางแหล่งท่องเที่ยว เช่น เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว, รถโดยสารประจำทาง และทางเรือ และมีเส้นทางเดินเท้าในแหล่งท่องเที่ยว และ ทางลาดเพื่อความเอื้ออำนวยต่อผู้พิการในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (อริญชยา ทับทิมทอง, 2551) ทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสถานที่ตั้ง การเดินทางที่สะดวกสบาย และมีธรรมชาติที่ดีสวยงามมีกิจกรรมที่ดี มีการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกภายในและภายนอก สถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เช่น สถานที่จอดรถ ร้านค้า ห้องน้ำเพียงพอและสะอาด 4) ทัศนคติด้านกิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยว พบว่า กิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยว มีจุดถ่ายภาพบริการแก่นักท่องเที่ยวหลายจุดและมีความสวยงามเป็นจุดเด่นของตลาดอิงน้ำสามโคก มีกิจกรรมนั่งเรือที่มีความหลากหลายสามารถนั่งไปยังจุดหนึ่งถึงอีกจุดได้และสามารถเชื่อมโยงไปยังสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ ได้ และมีจุดให้อาหารปลาเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มาใช้บริการถือเป็นการปลูกฝังทางด้านจิตสำนึกการอนุรักษ์สัตว์ทางน้ำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (อุทุมพร เรืองฤทธิ, 2560) การจัดกิจกรรมทางการท่องเทียวในตลาดน้ำคลองลัดมะยม เนื่องจากตลาดน้ำคลองลัดมะยมมีการบริหารจัดการทางการท่องเทียวโดยคนในชุมชน ดังนั้นคนในชุมชนจึงมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมทางการท่องเทียว โดยส่งเสริมให้นักท่องเทียวเข้ามาท่องเที่ยวและเรียนรู้ เกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ตลอดจนการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 5) ทัศนคติด้านการรักษาความปลอดภัย พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจหน่วยรักษาความปลอดภัยเข้ามาอำนวยความสะดวกภายในตลาดน้ำอิงน้ำสามโคก มีการสวมใส่หน้ากากอนามัย, ตรวจวัดอุณหภูมิร่างกาย, การลงทะเบียน CHEK-IN และ CHECK-OUT เพื่อป้องกันในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และมีการอำนวยความสะดวกทางด้านอุปกรณ์ป้องกันความปลอดภัยของกิจกรรมทางเรือ เช่น ให้

นักท่องได้สวมใส่เสื้อชูชีพเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ศิริภา จิตผ่อง, 2561) สภาพปัญหาความปลอดภัยระหว่างการท่องเที่ยวที่มีผลต่อการใช้บริการการท่องเที่ยวในสภาพความปลอดภัยระหว่างเดินทาง ได้แก่ ด้านความปลอดภัยในชีวิต ด้านความปลอดภัยในทรัพย์สิน และด้านสาธารณสุข มีผลต่อการใช้บริการการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวควรมีการศึกษาเทรนด์นักท่องเที่ยวเพิ่มสิ่งดึงดูดใจในปัจจุบัน เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความสนใจในสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านี้เพราะในปัจจุบันสถานที่ท่องเที่ยวได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติน้อยลง

2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกควรสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครันและเพียงพอต่อนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ

3. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในการเดินทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวควรที่จะใช้สื่อในการนำทางและเดินทางได้อย่างง่ายสะดวกสบาย

4. ด้านกิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยวนั้นควรจะมีกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวได้อีกรูปแบบหนึ่ง

5. ด้านการรักษาความปลอดภัยมีหน่วยงานจากรัฐบาลที่คอยมาดูแลด้านการรักษาความปลอดภัยโดยส่งตำรวจจราจรเข้ามาดูแลความเรียบร้อยภายในแหล่งท่องเที่ยวที่เข้มงวดมากขึ้นเพื่อเป็นภาพลักษณ์ที่ดีในการท่องเที่ยว

6. ควรศึกษาแนวคิดหรือทัศนคติของคนในชุมชนในแต่ละด้าน และศึกษาแหล่งท่องเที่ยวปัญหาต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างอย่างหลากหลายเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและตรงต่อความต้องการทางทัศนคติของแต่ละคน

เอกสารอ้างอิง

กองส่งเสริมและบริหารระบบตลาดกรมการค้าภายใน. (2563). *ระบบตลาดและเครื่องมือทางการตลาด.* ตลาดอิงน้ำสามโคก จาก *https://mwsc.dit.go.th/viewCalendar.php?id=30403&page=1#.X-ArkFUzbcs.*

กองพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว. (2561). *ระบบตลาดและเครื่องมือทางการตลาด.* ตลาดอิงน้ำสามโคก จาก *https://mwsc.dit.go.th/viewFreshMarket.php?id=54949&page=1#.X-APn1Uzbcs.*

กรวรรณ สังขกร, อัครพงศ์ อันทองม, กาญจนา จีรัตน์, (2553). *การศึกษาทัศนคติของคนในท้องถิ่นต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวต่างชาติ.* เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุกัญญา ดวงอุปมา และ ไอลดา พหลทัพ. (2559). ทัศนคติและการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์ . *วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) ปี8.*

นวรัตน์ ยิ่งยวด. (2562). ทัศนคติของคนในชุมชนที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.*

อริญชยา ทับทิมทอง. (2551). *ทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ข้อมูล* Digital Research Information Center.

อุทุมพร เรืองฤทธิ. (2560). การจัดกิจกรรมทางการท่องเทียวในตลาดน้ำคลองลัดมะยม. *วารสารวิชาการ มทร. สุวรรณภูมิ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) ฉบับที่ 1.*

ศิริภา จิตผ่อง, (2561). *สภาพปัญหาความปลอดภัยระหว่างการท่องเที่ยวที่มีผลต่อการใช้บริการการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

การศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว วัดไชยวัฒนาราม ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

The satisfaction of Tourists Towards Tourism Development at Chaiwatthanaram Temple, Ban Pom Sub – district, Phra Nakhon Si Ayutthaya District Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

ฐิติมา แก้วไชโย, ทุ้ยเฟือง ซวนเหงียน, นิธิพงศ์ วงค์ชัยวัฒนะ, พลอยแก้ว ทิพย์สังวาล และ อรวรรณ ใจแสน*

พงษ์พิพัฒน์ เสนห์ดี**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยววัดไชยวัฒนาราม ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการวิจัยพบว่า

โดยภาพรวม ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว วัดไชยวัฒนาราม ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความพึงพอใจในระดับมาก คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจด้านสิ่งดึงดูดใจอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือด้านที่พักอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ประกอบด้วย 1) ด้านสิ่งดึงดูดใจ พบว่า สถาปัตยกรรมภายในวัดไชยวัฒนารามมีความสวยงาม และความสะอาดภายในของวัดไชยวัฒนาราม 2) ด้านการเข้าถึงสาถานที่ท่องเที่ยว พบว่า ความเหมาะสมของราคาค่าเข้าชมภายในวัดไชยวัฒนาราม และป้ายบอกทางไปยังวัดไชยวัฒนารามมีความเหมาะสม และนักท่องเที่ยวสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า การจัดวางทางเดินเท้าสำหรับนักท่องเที่ยวมีความเหมาะสมและไม่เกิดผลกระทบต่อโบราณสถาน และสถานที่จอดรถมีเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละวัน 4) ด้านที่พัก พบว่า ที่พักโดยรอบวัดไชยวัฒนารามมีปริมาณเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกของที่พักโดยรอบวัดไชยวัฒนารามมีความสะดวกต่อการใช้บริการของนักท่องเที่ยว 5) ด้านกิจกรรม พบว่า มีร้านให้บริการเช่าชุดไทยด้านหน้าวัดไชยวัฒนารามมีเพียงพอต่อการเลือกใช้บริการของนักท่องเที่ยว และวัดไชยวัฒนารามมีจุดสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ให้นักท่องเที่ยวได้ถ่ายภาพ

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ ,นักท่องเที่ยว, วัดไชยวัฒนาราม

Abstract

This research aimed to study the satisfaction of tourists towards tourism development at Chaiwatthanaram Temple, Ban Pom Sub-district, Phra Nakhon Si Ayutthaya District Phra Nakhon Si Ayutthaya Province The sample group was 400 people. The tool used to collect the data was a questionnaire. The statistics used in data analysis were percentage. Mean (Standard Deviation)

* นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

** อาจารย์สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

The research found that overall satisfaction of Thai tourists with tourism development. Chaiwatthanaram Temple, Ban Pom Subdistrict, Phra Nakhon Si Ayutthaya District Phra Nakhon Si Ayutthaya Province There was a high level of satisfaction, with Thai tourists being the most satisfied with attraction. Followed by the accommodation was at the highest level and the most consisted of 1) In terms of attractiveness, the architecture within Wat Chaiwatthanaram is beautiful. And the cleanliness of the inside of Wat Chaiwatthanaram. 2) Access to the attractions found that the appropriate price of the entrance fee within Wat Chaiwatthanaram. And the signs for Chaiwatthanaram Temple are appropriate And tourists can see clearly. 3) Facilities, it is found that the pedestrian pavement arrangement for tourists is appropriate and does not affect the archaeological site. And parking places are sufficient for the number of tourists each day. 4) The accommodation found that the accommodation surrounding Chaiwatthanaram Temple is sufficient to the number of tourists. And the facilities of the accommodation around Wat Chaiwatthanaram are convenient for tourists to use. 5) For activities, it was found that there is a Thai dress rental shop in front of Chaiwatthanaram Temple that is sufficient for tourists to choose from. And Chaiwatthanaram Temple has important points related to history for tourists to take pictures.

Keywords: satisfaction, tourists, Wat Chaiwatthanaram

บทนำ

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางที่มีความสำคัญทางด้านการท่องเที่ยวของประเทศมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความน่าสนใจมากมายและเป็นเขตเศรษฐกิจอุตสาหกรรมที่สำคัญ โดยมีผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดมีมูลค่าสูงเป็นอันดับ 3 ของประเทศและมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ยาวนาน เคยมีชื่อเสียงในฐานะเป็นแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นจังหวัดที่ไม่มีอำเภอเมือง มีอำเภอพระนครศรีอยุธยาเป็นศูนย์กลางการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ชาวบ้านโดยทั่วไปนิยมเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า "กรุงเก่า" หรือ "เมืองกรุงเก่า" มีโบราณสถานที่สวยงามมากมายแสดงให้เห็นว่า อยุธยาเป็นเมืองหลวงที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่อดีตกาล และเป็นเมืองที่มีความเจริญที่สุดในคาบสมุทรอินโดจีน โดยอุทยานประวัติศาสตร์ตั้งอยู่ใจกลางเมืองอยุธยาและได้ถูกประกาศเป็นมรดกโลกโดยองค์การยูเนสโก (UNESCO) ในวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2534 จังหวัดอยุธยามีพื้นที่ประมาณ 2,556 ตารางกิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 16 อำเภอ สามารถเดินทางไปยังอยุธยาได้อย่างสะดวกสบาย จังหวัดยุธยาจึงเป็นที่นิยมในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเพราะมีสถานที่ท่องเที่ยวมากมายเช่น วัดพนัญเชิงวรวิหาร , วัดใหญ่ชัยมงคล , พระมงคลบพิตร,วัดพระศรีสรรเพชญ์ ,พระราชวังบางปะอิน, พิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นเกริกยุพันธ์ ,ตลาดน้ำอโยธยา และ วัดไชยวัฒนาราม เป็นต้น และยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นประเภทวัดอีกมากมาย ทั้งที่กรมศิลปากรทำการสำรวจ และยังไม่ได้สำรวจตั้งอยู่โดยรอบเกาะเมือง (สำนักงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2557)

วัดไชยวัฒนาราม เป็นอีกหนึ่งวัดที่มีความสำคัญของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นวัดเก่าแก่สมัยอยุธยาตอนปลาย ตั้งอยู่ที่ ตำบลบ้านป้อม อำเภอเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา บริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ทางฝั่งตะวันตกนอกเกาะเมือง สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2173 โดยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง พระองค์โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นบนที่ที่เป็นบ้านเดิมของพระองค์เพื่ออุทิศพระราชกุศลถวายพระราชมารดา แต่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงสันนิษฐานว่าวัดนี้สร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งชัยชนะเหนือนครละแวกโดยจำลองแบบมาจากปราสาทนครวัด ในปัจจุบันวัดไชยวัฒนารามเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ดังจะเห็นได้จากกระแสความนิยมของละคร เรื่อง บุพเพสันนิวาส ปลุกกระแสผู้คนให้ความ

สนใจการแต่งกายย้อนยุค ซึ่งการถ่ายทำละครเรื่องนี้ ใช้สถานที่วัดไชยวัฒนาราม เป็นสถานที่หลักในการถ่ายทำจึงทำให้นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากขึ้นแต่อย่างไรก็ตาม วัดไชยวัฒนารามยังคงพบปัญหาหลากหลายเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว, ที่นั่ง,ถังขยะ ป้ายสื่อความหมาย เช่น ป้ายบอกข้อมูล ป้ายกฎระเบียบ ยังมีน้อยและเริ่มไม่ชัดเจน รวมทั้งในช่วงฤดูฝน ซึ่งเป็นปัญหาหลักของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทำให้วัดไชยวัฒนารามเกิดน้ำท่วมขัง และไม่สามารถเข้าชมได้จึงทำให้เกิดผลกระทบต่อผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว(วิไลรัตน์, 2554) ดังนั้นการศึกษาเรื่องการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยว วัดไชยวัฒนาราม ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงมีความสำคัญที่จะเป็นแนวทางในการพัฒนาวัดไชยวัฒนาราม ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่วัดไชยวัฒนาราม ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกกลุ่มประชากรเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ในพื้นที่วัดไชยวัฒนาราม ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 1,354,163 คน (สำนักงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2561) นำมาคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร่ ยามาเน่ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยใช้วิธีสุ่มขนาดตัวอย่างแบบบังเอิญ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว วัดไชยวัฒนาราม ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว วัดไชยวัฒนาราม ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว วัดไชยวัฒนาราม ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งลักษณะแบบสอบถามเป็นลักษณะปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามและรับกลับคืนด้วยตนเอง โดยการรวบรวมข้อมูล ภาคสนาม ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่วัดไชยวัฒนาราม ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ใช้ในการวิจัยและทำการเก็บข้อมูล ด้วยตนเอง จำนวน 400 ชุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากการเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำไปประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย 1) ค่าความถี่และค่าร้อยละ (Percentage) 2) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยพบว่า 1) ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 64.80 มีช่วงอายุอายุ 21 – 30 จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 37.30 ปี มีสถานภาพโสด จำนวน 217คน คิดเป็นร้อยละ 54.30 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 178คน คิดเป็นร้อยละ 44.50 มีอาชีพ นักเรียนนักศึกษาจำนวน130คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 และมีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาท จำนวน172คน คิดเป็นร้อยละ 43.00 2) ข้อมูลด้านการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวัดไชยวัฒนาราม ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนใหญ่เดินทางมาโดยรถยนต์ส่วนตัว จำนวน268 คิดเป็นร้อยละ 67.00 โดยส่วนใหญ่เดินทางมากับเพื่อน จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาคือการเดินทางมาพักผ่อนย่อนใจ จำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 68.50 โดยมีการรับทราบข้อมูลการเดินทางมาจาก Facebook จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 44.30 และนักท่องเที่ยวเคยมาเยือนวัดไชยวัฒนารามจำนวน 1 ครั้ง จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 43.5 3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว วัดไชยวัฒนาราม ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่ามีความพึงพอใจในระดับมาก คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจด้านสิ่งดึงดูดใจอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือด้านที่พักอยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจในระดับต่ำที่สุด คือ ด้านการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า

ตารางที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจ ด้านสิ่งดึงดุดใจ

องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านสิ่งดึงดูดใจ			
1.1 สถาปัตยกรรมภายในวัดไชยวัฒนารามมีความสวยงาม	4.25	0.70	มากที่สุด
1.2 ความสะอาดภายในของวัดไชยวัฒนาราม	4.23	0.74	มากที่สุด
1.3 ความงดงามของศิลปวัฒนธรรมของวัดไชยวัฒนาราม	4.16	0.72	มาก
1.4 วัดไชยวัฒนารามมีความเป็นเอกลักษณ์	4.11	0.75	มาก
1.5 ประวัติศาสตร์และโบราณสถานภายในวัดไชยวัฒนารามมีความน่าสนใจ	4.10	0.68	มาก
โดยรวม	**4.23**	**0.76**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 1 พบว่าข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจ ด้านสิ่งดึงดูดใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.23 , S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถาปัตยกรรมภายในวัดไชยวัฒนารามมีความสวยงามอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.25 ,S.D. = 0.70) รองลงมาคือ ความสะอาดภายในของวัดไชยวัฒนารามอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.23 ,S.D. = 0.74) และ ความงดงามของศิลปวัฒนธรรมของวัดไชยวัฒนาราม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.16, S.D. = 0.72) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจ ด้านการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว

องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
2. การเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว			
2.1 ความเหมาะสมของราคาค่าเข้าชมภายในวัดไชยวัฒนาราม	4.21	0.67	มากที่สุด
2.2 ป้ายบอกทางไปยังวัดไชยวัฒนารามมีความเหมาะสมและนักท่องเที่ยวสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน	4.10	0.77	มาก
2.3 ที่พักบริเวณใกล้เคียงมีระยะทางไม่ไกลมากจากวัดไชยวัฒนาราม	4.02	0.76	มาก
2.4 ระบบการขนส่งสาธารณะไปยังวัดไชยวัฒนารามมีความหลากหลายตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยว	4.00	0.79	มาก
2.5 การขนส่งโดยรถสาธารณะมีความเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยวในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ	4.00	0.73	มาก
โดยรวม	**3.99**	**0.80**	**มาก**

จากตารางที่ 2 พบว่าข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจ ด้านเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.99 , S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความเหมาะสมของราคาค่าเข้าชมภายในวัดไชยวัฒนารามอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.21 ,S.D. = 0.67) รองลงมาคือ ป้ายบอกทางไปยังวัดไชยวัฒนารามมีความเหมาะสมและนักท่องเที่ยวสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.10 ,S.D. = 0.77) และ ที่พักบริเวณใกล้เคียงมีระยะทางไม่ไกลมากจากวัดไชยวัฒนาราม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.02 ,S.D. = 0.76) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก			
3.1 การจัดวางทางเดินเท้าสำหรับนักท่องเที่ยวมีความเหมาะสมและไม่เกิดผลกระทบต่อโบราณสถาน	4.17	1.50	มาก
3.2 สถานที่จอดรถมีเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละวัน	4.11	0.70	มาก
3.3 ที่นั่งพักภายในวัดไชยวัฒนารามมีเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว	4.05	0.85	มาก
3.4 ห้องน้ำบริเวณวัดไชยวัฒนารามมีความสะอาดและถูกสุขอนามัย	4.00	0.82	มาก
3.5 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวมีการให้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน	4.00	0.80	มาก
3.6 มีถังขยะเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยวและจัดวางถังขยะในจุดที่เหมาะสม	3.98	0.85	มาก
โดยรวม	**4.06**	**0.78**	**มาก**

จากตารางที่ 3 พบว่าข้อมูลเกี่ยวกับความพึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.06, S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการจัดวางทางเดินเท้าสำหรับนักท่องเที่ยวมีความเหมาะสมและไม่เกิดผลกระทบต่อโบราณสถานอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.17 ,S.D. = 1.50) รองลงมาคือสถานที่จอดรถมีเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละวัน อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.11 ,S.D. = 0.70) และที่นั่งพักภายในวัดไชยวัฒนารามมีเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.05 ,S.D. = 0.85) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจ ด้านที่พัก

องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
4. ด้านที่พัก			
4.1 ที่พักโดยรอบวัดไชยวัฒนารามมีปริมาณเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว	4.04	0.76	มาก
4.2 สิ่งอำนวยความสะดวกของที่พักโดยรอบวัดไชยวัฒนารามมีความสะดวกต่อการใช้บริการของนักท่องเที่ยว (รถจักรยาน)	3.95	0.83	มาก
4.3 ที่พักโดยรอบวัดไชยวัฒนารามมีความสะอาดและน่าดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการ	3.90	0.83	มาก
4.4 ที่พักโดยรอบวัดไชยวัฒนารามมีทัศนียภาพที่สวยงามและเหมาะสำหรับการมาพักผ่อนหย่อนใจ	3.88	0.81	มาก
4.5 รูปแบบของที่พักโดยรอบวัดไชยวัฒนารามมีความหลากหลายและตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว	3.88	0.80	มาก
โดยรวม	**4.10**	**1.70**	**มาก**

จากตารางที่ 4 พบว่าข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจ ด้านที่พักโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.10, S.D. = 1.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าพักโดยรอบวัดไชยวัฒนารามมีปริมาณเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.04 ,S.D. = 0.76) รองลงมาคือสิ่งอำนวยความสะดวกของที่พักโดยรอบวัดไชยวัฒนารามมีความสะดวกต่อการใช้บริการของนักท่องเที่ยว (รถจักรยาน) อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.95 ,S.D. = 0.83) และที่พักโดยรอบวัดไชยวัฒนารามมีความสะอาดและน่าดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.90 ,S.D. = 0.83) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจ ด้านกิจกรรม

องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
5. ด้านกิจกรรม			
5.1 กิจกรรมล่องเรือชมโบราณสถานบริเวณวัดไชยวัฒนารามมีการจัดแสงสีเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยว	4.03	0.78	มาก
5.2 มีร้านให้บริการเช่าชุดไทยบริเวณด้านหน้าวัดไชยวัฒนารามมีเพียงพอต่อการเลือกใช้บริการของนักท่องเที่ยว	3.98	0.83	มาก
5.3 ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกบริเวณด้านหน้าวัดไชยวัฒนารามมีความหลากหลายของผลิตภัณฑ์และมีความเป็นเอกลักษณ์	3.96	0.89	มาก
5.4 วัดไชยวัฒนารามมีจุดสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ให้นักท่องเที่ยวได้ถ่ายภาพ	3.95	0.88	มาก
ความพึงพอใจโดยรวมด้านกิจกรรม	**4.08**	**0.93**	**มาก**

จากตารางที่ 4.16 พบว่าข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจ ด้านกิจกรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\overline{X}$ = 4.08, S.D. = 0.93) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ากิจกรรมล่องเรือชมโบราณสถานบริเวณวัดไชยวัฒนารามมีการจัดแสงสีเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.03 ,S.D. = 0.78) รองลงมาคือมีร้านให้บริการเช่าชุดไทยบริเวณด้านหน้าวัดไชยวัฒนารามมีเพียงพอต่อการเลือกใช้บริการของนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.98 ,S.D. = 0.83) และร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกบริเวณด้านหน้าวัดไชยวัฒนารามมีความหลากหลายของผลิตภัณฑ์และมีความเป็นเอกลักษณ์ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.96 ,S.D. = 0.89) ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว วัดไชยวัฒนาราม ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา คณะผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 64.80 มีช่วงอายุ 21 – 30 ปี จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 37.30 มีสถานภาพโสด จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 54.30 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 44.50 มีอาชีพ นักเรียนนักศึกษาจำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 และมีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาทจำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 43.00 2) ข้อมูลด้านการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวัดไชยวัฒนาราม ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนใหญ่เดินทางมาโดยรถยนต์ส่วนตัวจำนวน 268 คิดเป็นร้อยละ 67.00 โดยส่วนใหญ่เดินทางมากับเพื่อน จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาคือการเดินทางมาพักผ่อนย่อนใจ จำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 68.50 โดยมีการรับทราบข้อมูลการเดินทางมาจาก Facebook จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 44.30 และนักท่องเที่ยวเคยมาเยือนวัดไชยวัฒนารามจำนวน 1 ครั้งจำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 43.50 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นภาพร โทเซอร์ (2558) ทำการศึกษาเรื่อง แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอุทานประวัติศาสตร์ ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี มีสถานภาพโสดมีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท และอาศัยอยู่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว วัดไชยวัฒนาราม ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามองค์ประกอบ 5As ประกอบด้วย 1) ด้านสิ่งดึงดูดใจ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับมากที่สุดและระดับมากต่อสถาปัตยกรรมภายในวัดไชยวัฒนารามมีความสวยงาม และความสะอาดภายในวัดไชยวัฒนาราม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ริญญารัตน์ เพชรพันธุ์ทอง (2560) ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสมเด็จพระนารายณ์ จังหวัดลพบุรี พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความพึงพอใจต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสมเด็จพระนารายณ์ โดยรวมอยู่ระดับมากทุกด้าน ด้านที่พบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ ด้านสิ่งดึงดูดใจภายในพิพิธภัณฑ์ รองลงมาคือ ด้านการเข้าถึง นักท่องเที่ยวที่มีสัญชาติต่างกัน มีความพึงพอใจที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสมเด็จพระนารายณ์แตกต่างกัน ส่วนเพศ อายุ และระดับการศึกษาไม่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสมเด็จพระนารายณ์ 2) ด้านการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับมากที่สุดและระดับมากต่อความเหมาะสมของราคาค่าเข้าชมภายในวัดไชยวัฒนาราม และป้ายบอกทางไปยังวัดไชยวัฒนารามมีความเหมาะสมและนักท่องเที่ยวสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนาภรณ์ ศรีม่วง (2559) ซึ่งทำการศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่ท่องเที่ยวหุ่นเหล็กโคราช ตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการเข้าชมหุ่นเหล็กโคราชอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก ในด้านการบริการ ค่าเฉลี่ย 4.25 ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ค่าเฉลี่ย 4.21 ด้านความสะดวกในการเดินทาง ค่าเฉลี่ย 4.32 และระดับปานกลางคือ ด้านราคา ค่าเฉลี่ย 3.94 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับมาก ต่อการจัดวางทางเดินเท้าสำหรับนักท่องเที่ยวมีความเหมาะสมและไม่เกิดผลกระทบต่อโบราณสถาน และสถานที่จอดรถมีเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละวัน 4) ด้านที่พัก พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับมากต่อที่พักโดยรอบวัดไชยวัฒนารามมีปริมาณเพียงพอ

ต่อจำนวนนักท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกของที่พักโดยรอบวัดไชยวัฒนารามมีความสะดวกต่อการใช้บริการโรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขต กรุงเทพมหานคร นั้นมีความสัมพันธ์กับความสวยงามของโรงแรม มีที่จอดรถเพียงพอ มีการให้บริการ ที่ประทับใจ, มีบริการซักรีด/ ซักแห้ง และมีฟิตเนส ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการบริการซักรีด/ซักแห้ง อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 รองลงมาที่จอดรถอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 และห้องฟิตเนสอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการใช้บริการโรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานครนั้นมีความสัมพันธ์กับความสวยงามของโรงแรม มีที่จอดรถเพียงพอ มีการให้บรอการที่ประทับใจ มีบริการซักรีด/ซักแห้ง และมีฟิตเนส 5) ด้านกิจกรรม พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับมากต่อกิจกรรมล่องเรือชมโบรารสถานบริเวณวัดไชยวัฒนารามมีการจัดแสดงแสงสีเสียงเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยว และมีร้านให้บริการเช่าชุดไทยบริเวณหน้าวัดไชยวัฒนารามมีเพียงพอต่อการเลือกใช้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ภูมิภัส มัลเชษฐ์ (2562) ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวแขวงบ่อแก้วและแขวงหลวงน้ำทา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า ความพึงพอใจด้านสิ่งดึงดูดใจ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาเป็นความพึงพอใจด้านการบริการเพื่อต้อนรับ อยู่ในระดับมาก ส่วนระดับความพึงพอใจ 2 ลำดับสุดท้าย คือ ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และความพึงพอใจด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการ

1. ด้านการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว ควรมีป้ายบอกทางในการไปยังสถานที่ท่องเที่ยวให้ชัดเจนกว่านี้รวมไประบบขนส่งสาธารณะควรจัดให้มีหลากหลายทั่วถึงและสามารถเข้าถึงได้ง่าย

2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีที่พักสำหรับการนั่งพักผ่อนให้กับนักท่องเที่ยวที่เป็นผู้สูงอายุไว้นั่งเพิ่มขึ้น

3. ด้านที่พัก ที่พักสถานที่รอบ ๆ ยังค่อนข้างที่จะมีราคาที่สูงและไม่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะศึกษาเพิ่มเติมในส่วนของหน่วยงานอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและบริหารจัดการเพื่อให้มีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ชัยวัฒน์ ชัยสิริพร. (2558). *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อโรงแรมขนาด 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร.* การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

นภาพร โทเซอร์. (2558). *แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง.* การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา.

ปวีณา ทวีองค์โอฬาร. (2552). *ความพึงพอใจของนักทองเที่ยวชาวไทยในการทองเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา* (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก http://dspace.bu.ac.th/bitstream/123456789/492/1/paweena_thav.pdf

ภูมิภัส มัลเชษฐ์. (2562). *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวแขวงบ่อแก้วและแขวงหลวงน้ำทา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว* เข้าถึงได้จาก http://webpac.library.mju.ac.th:8080/mm/fulltext/thesis/2558/toumkham_phathasith/fulltext.df.

รัตนาภรณี ศีม่วง.(2559*). การศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่ท่องเที่ยวหุ่นเหล็กโคราชตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา* (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก http://www.fmsweb.nrru.ac.th /home/research/public_html/images/stories/PaperResearch2558/Student/student76.pdf (25 กันยายน 2563)

ริญญารัตน์ เพชรพันธุ์ทอง. (2560). *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสมเด็จพระนารายณ์ จังหวัดลพบุรี*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก http://libdoc.dpu.ac.th/thesis/Rinyarat.Pet.pdf (7 กันยายน 2563)

วิไลรัตน์. (2546). *ประวัติวัดไชยวัฒนาราม.* (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก https://th.wikipedia.org/wiki/วัดไชยวัฒนาราม (วันที่ 5 สิงหาคม 2563)

สำนักงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (2557). *ข้อมูลทั่วไปจังหวัดอยุธยา.* (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก https://ww2.ayutthaya.go.th/content/about *(วันที่ 5 สิงหาคม 2563)*

สำนักงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (2561). *สถิตินักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก https://ww2.ayutthaya.go.th/frontpage.

บทความวิจัยภาคบรรยาย (Oral Presentation)

กลุ่มนิเทศศาสตร์ การสื่อสารการตลาด และสื่อดิจิทัล

พฤติกรรมและความต้องการของบุคลากรในการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยนครพนม

Behaviors and Needs to Public Relations Media of Nakhon Phanom University

อรปวีณ์ บัวชู*
นุชนาถ บัวสุดตา**
สุภัทรชรี บุญประชุม***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ภายในของบุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนม 2) ศึกษาระดับความต้องการข้อมูลข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ภายในของบุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนม นครพนม และ 3)ศึกษาความแตกต่างระหว่างลักษณะประชากรกับระดับความต้องการข้อมูลข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยนครพนม โดยกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนม จำนวน 291 คน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Anlaysis of Variance : One – way ANOVA) เปรียบเทียบเชิงซ้อนรายคู่ (multiple comparison) ของ LSD ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ระดับนัยสำคัญที่ 0.05)

ผลการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีช่วงอายุ 25 – 35 ปี มากที่สุด มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีสายปฏิบัติงานเป็นสายสนับสนุน ระยะเวลาการปฏิบัติงาน 10 ปีขึ้นไป ด้านพฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่บุคลากรจะมีความถี่ในการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยนครพนมเป็นประจำทุกวัน และมีช่วงเวลาการเปิดรับสื่อ ในช่วงเวลา 08.01 – 12.00 น. ด้านความต้องการข้อมูลข่าวสาร มีความต้องการสื่อใหม่ (ค่าเฉลี่ย 4.38) มากที่สุด โดยความต้องการเนื้อหาของสื่อประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยนครพนม บุคลากรมีความต้องการด้านข่าวสารเกี่ยวกับผลงาน ความภาคภูมิใจของบุคลากรและนักศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.38)

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ลักษณะประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาปฏิบัติงานที่แตกต่างกันมีระดับความต้องการเนื้อหาข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยนครพนมแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig. > 0.05) ขณะที่ สายปฏิบัติงานที่แตกต่างกันมีระดับความต้องการเนื้อหาข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยนครพนมไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig. > 0.05)

คำสำคัญ : พฤติกรรม, ความต้องการ, สื่อประชาสัมพันธ์

---

* นักประชาสัมพันธ์ สังกัดกองกลาง สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยนครพนม

** เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป สังกัดงานวิชาการศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยนครพนม

*** อาจารย์ประจำสาขานิเทศศาสตร์ดิจิทัล คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม

ABSTRACT

This research aimed to study : 1) the behaviors to public relation media of the staff working at Nakhon Phanom University, 2) need level to public relation media, 3) Different between demographics and need level to public relation media in Nakhon Phanom University. The data was collected from 291 sample who are the users of internal public relation media. This study was the quantitative research, collected data by using questionnaire, the data was analyzed by using descriptive statistics, in terms of frequency, percentage, mean and standard deviation. T-test and one-way Analysis of Variance (ANOVA) were additionally employed for multiple comparison of the least significant difference (LSD) in the cases that the differences were found at a statistically significant level (Sig. 0.05)

The finding revealed that the most respondents were single women at the aged between 25 – 35 years old with the bachelor level of education level who have been working at NPU at least 10 years. For the behavior of media exposure aspect found that the frequency of media exposure of most of the staff at NPU was daily especially between 8.01 – 12.00 was the highest level. The frequency of media needs was at a high level. Considering in each category found that, the average frequency of New media needs was the highest (Average 4.38) New. On the Issue of the frequency of Information needs was the personnel need information about work, Pride of personnel and student (Average 4.38)

The results of hypothesis testing indicated that there are different level of need for information in different democratic characteristics, such as sex, age education level and working period. However, there was no difference result in the different working lines at the statistical significance level of 0.05

Keywords: behavior, needs, public relation media

บทนำ

การสื่อสารภายในองค์กร (Organization Communication) หมายถึง การสื่อสารไปยังบุคคลภายในองค์กร โดยใช้เครื่องมือการสื่อสารต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ตรงกัน แบ่งออกเป็นแต่ละระดับ ตั้งแต่ระดับนโยบาย จนถึงระดับปฏิบัติการ โดยการสื่อสารภายในองค์กรที่ประสบความสำเร็จ ต้องยึดหลักการสื่อสารองค์กรที่ดี คือ ต้องเน้นการมีส่วนร่วมของคนในองค์กรให้มากที่สุด มุ่งประเด็นการสร้างความเข้าใจที่ดีในเรื่องของวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ภาพลักษณ์ รวมถึงเป้าหมายในด้านต่าง ๆ โดยงานหลักๆ ของการสื่อสารองค์กร จะประกอบด้วย 3 ส่วน คือ การสื่อสารเพื่อการบริหาร การสื่อสารเพื่อการตลาด และการสื่อสารสาธารณะทั้งภายในและภายนอก (Riel, 1992) ซึ่งหากมีการสื่อสารภายในองค์กรเกิดขึ้น จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามนโยบายเป็นไปในทิศทางเดียวกัน บุคลากรเกิดความพึงพอใจ เข้าใจนโยบาย อันจะส่งผลดีต่อภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร

หน้าที่ที่สำคัญของการสื่อสารภายในองค์กร มี 4 ประการ (Riel, 1995) ประกอบด้วย 1.การควบคุมให้พนักงานทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ 2.การจูงใจเพื่อให้พนักงานปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย 3.การแจ้งข่าวสารเพื่อให้พนักงานทั้งหมดทราบ และ 4.สร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันของพนักงานภายในองค์การ และสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ เป็นอีกหนึ่งเครื่องมือที่ทำให้การสื่อสารภายในองค์กร ประสบความสำเร็จได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากเป็นช่องทางและวิถีทางในการนำข่าวสารที่ต้องการประชาสัมพันธ์จากองค์การไปสู่กลุ่มประชาชนเป้าหมาย อาทิเช่น การพูด การประชุม การสัมมนา แผ่นพับ โบรชัวร์ หรือการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ประเภทต่าง ๆ นำเสนอเนื้อหาที่ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย และเรื่องราวที่กลุ่มเป้าหมายสนใจ จึงจะทำให้การสื่อสารภายในองค์กรนั้น เป็นเครื่องสร้างความเข้าใจ และสร้างวัฒนธรรมองค์กร ให้ศูนย์รวม

ขององค์กรทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อย่างไรก็ตาม ผู้ใช้ต้องมีความเข้าใจในกระบวนการสื่อสารเป็นอย่างดี เพื่อให้ผู้รับสารมีความเข้าใจตรงตามเจตนารมณ์ของการสื่อสาร ซึ่งหากมีการสื่อสารที่ดีจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ ได้อีกด้วย โดยสามารถแบ่งประเภทของสื่อประชาสัมพันธ์ได้ดังนี้ 1. สื่อบุคคล หมายถึง ตัวบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นสื่อหรือช่องทางการเผยแพร่ข่าวสารไปยังกลุ่มเป้าหมายโดยตรง เช่น ประชาชน บุคลากร นักศึกษา ผู้นำความคิดเห็น เป็นต้น 2. สื่อสิ่งพิมพ์ อาทิเช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร เป็นต้น 3. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง สื่อที่สามารถติดต่อสื่อสารกันด้วยภาพและเสียง เช่น สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ 4. สื่อเฉพาะกิจ หมายถึง สื่อที่ถูกผลิตขึ้นมาโดยมีเนื้อหาเฉพาะเจาะจง เช่น จดหมายข่าว โปสเตอร์ คู่มือ การจัดนิทรรศการ เป็นต้น และ 5. สื่อใหม่ เป็นสื่อที่บูรณาการสื่อเก่าและสื่อใหม่ อาศัยความคิดสร้างสรรค์ และใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ร่วมด้วย (อรุณรัตน์ ชินวรณ์, 2553)

มหาวิทยาลัยนครพนม เป็นสถาบันการศึกษา ที่ เกิดจากการหลอมรวมสถานศึกษาในจังหวัดนครพนม ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ.2548 โดยมีเขตพื้นที่ให้บริการด้านการจัดการเรียนการสอนจำนวน 14 คณะ/วิทยาลัย และ 1 โรงเรียน และมีหน่วยงานสนับสนุนการเรียนการสอนอีกมากมาย โดยสถานที่ตั้งของแต่ละเขตพื้นที่มีการตั้งอยู่ห่างไกลกัน แบ่งออกเป็น 9 เขตพื้นที่ ครอบคลุม 4 อำเภอในจังหวัดนครพนม มีบุคลากรประจำคณะ/วิทยาลัย รับหน้าที่ดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์หน่วยงาน และส่งต่อข้อมูลเด่น มายังงานประชาสัมพันธ์ กองกลาง สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยนครพนม รับผิดชอบประชาสัมพันธ์ข้อมูล เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรม ผลงานนักศึกษาของมหาวิทยาลัยนครพนม ข่าวสารด้านความก้าวหน้าด้านวิชาการและการศึกษา บันทึกภาพกิจกรรม และผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ โดยมุ่งให้เป็นที่ทราบโดยทั่วกันแก่บุคลากรภายในเกิดภาพลักษณ์ที่ดี เป็นที่ประจักษ์ เกิดการบอกต่อ และชื่นชมองค์กร โดยมีการแบ่งประเภทสื่อประชาสัมพันธ์ (ปี 2562) เพื่อการสื่อสารองค์กร ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อเฉพาะกิจ สื่อใหม่

ตารางที่ 1 ประเภทของสื่อประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยนครพนม

ลำดับ	ประเภทสื่อประชาสัมพันธ์	รายละเอียด
1		-แผ่นพับ จุลสาร ป้ายประชาสัมพันธ์ขนาดใหญ่
2		- สถานีวิทยุเพื่อการศึกษามหาวิทยาลัยนครพนม คลื่นวิทยุ 102.50 MHz
3		-จดหมายข่าว โปสเตอร์ การจัดนิทรรศการ
4		สื่อเว็บไซต์ - www.npu.ac.th สื่อสังคมออนไลน์ - Facebook : Nakhon Phanom University - Facebook : NPU Family - Youtube : NPU Channel

จะเห็นได้ว่าการแบ่งประเภทของสื่อประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยนครพนม ยังมีไม่ครบถ้วนตามการแบ่งประเภทสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อการสื่อสารองค์กร ทำให้ผู้วิจัย มีความสนใจศึกษา เรื่อง พฤติกรรมและความต้องการของบุคลากรในการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยนครพนม เพื่อศึกษาและสำรวจพฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์และความต้องการข่าวสารผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยนครพนม เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ และสำรวจความต้องการในการผลิตเนื้อหาสื่อประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงบุคลากร โดยมุ่งหวังให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคลากรภายในมากที่สุด และจะยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานด้านการสื่อสารองค์กรของมหาวิทยาลัยนครพนมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ของบุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนม
2. เพื่อศึกษาระดับความต้องการข้อมูลข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ของบุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนม
3. เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างลักษณะประชากรกับระดับความต้องการข้อมูลข่าวสารจากประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยนครพนม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนม จำนวน 1,221 คน (งานการเจ้าหน้าที่กองกลาง สำนักงานอธิการบดี, 11 กันยายน 2562) สุ่มตัวอย่างโดยตารางสำเร็จรูปของ R.V.Krejcie และ D. W. Morgan (อ้างอิงในธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2549) ยอมรับให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ ร้อยละ 5 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) และแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยการสุ่มตัวอย่างไม่แยกสังกัดของคณะ/วิทยาลัย ได้กลุ่มตัวอย่างบุคลากร 291 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะประชากร ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นคำถามปลายปิด (Closed-Ended Question) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ประเภทสายงาน 4) ระดับการศึกษา และ 5) ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยนครพนมของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ 1) ประเภทสื่อประชาสัมพันธ์ 2) ความถี่ และ 3) ช่วงเวลาในการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการข้อมูลข่าวสารของบุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนม ซึ่งเป็นการวัดระดับความต้องการแบบมาตรส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

3.1) ระดับความต้องการสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยนครพนม จำนวน 3 ประเภท ได้แก่ 1) สื่อสิ่งพิมพ์ 2) สื่อออนไลน์) 3) สื่อวิทยุกระจายเสียง

3.2) ระดับความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยนครพนม จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1. ข้อมูลข่าวสารด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบายของมหาวิทยาลัย 2. ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการเพื่อความสัมพันธ์บุคลากร 3. ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลงาน ความภาคภูมิใจของบุคลากรและนักศึกษา 4. ข้อมูลข่าวสารภายนอกที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยนครพนม

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยนั้น ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ผ่านผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้ตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาตรงกับคำนิยามศัพท์และทำการปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด และนำไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีการแบบสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Alpha-Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(α) ของแบบสอบถามเท่ากับ 0.83 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับดี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม จำนวน 291 ชุด เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างบุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนม ทั้งวิธีการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และส่งแบบสอบถามออนไลน์ มีระยะเวลาในการเก็บแบบสอบถาม ระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2562 – 29 กุมภาพันธ์ 2563

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1)ข้อมูลพื้นฐานทางประชากรศาสตร์ และพฤติกรรมของบุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนมในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยนครพนมวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) และนำเสนอข้อมูลด้วยตารางแสดงร้อยละ (Percentage)

2)ข้อมูลระดับความต้องการข้อมูลข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ของบุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนม ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3)ทดสอบความแตกต่างระหว่างลักษณะประชากรกับระดับความต้องการข้อมูลข่าวสารจากประชาสัมพันธ์ของบุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนม ใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม และสถิติทดสอบค่าเอฟ (F-test) สำหรับวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาลักษณะประชากร พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ และความต้องการข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยนครพนม ของบุคลากรมหาวิทยาลัยนคระนม มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละ ลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะประชากร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	174	59.8
หญิง	117	40.2
ช่วงอายุ		
น้อยกว่า 25 ปี	38	13.1
25-35 ปี	119	40.9
มากกว่า 35-45 ปี	106	36.4
มากกว่า 45-55 ปี	28	9.6
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	6	2.1
ระดับปริญญาตรี	138	47.4
ระดับปริญญาโท	119	40.9
ระดับปริญญาเอก	28	9.6
สายปฏิบัติงาน		
สายวิชาการ	120	41.20
สายสนับสนุน	171	58.80

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลักษณะประชากร	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาปฏิบัติงาน		
น้อยกว่า 1 ปี	34	11.70
1-3 ปี	44	15.10
3-6 ปี	74	25.40
6- 9 ปี	56	19.20
10 ปีขึ้นไป	82	28.20

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย มีเพศหญิง จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 59.8 มีช่วงอายุ 25 – 35 ปี มากที่สุด ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 47.4 โดยมีสายปฏิบัติงานเป็นสายสนับสนุน คิดเป็นร้อยละ 58.8 และมีระยะเวลาการปฏิบัติงานบุคลากรมีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 28.2 รองลงมาคือ ระยะเวลาปฏิบัติงาน 3 - 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.4

ตารางที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยนครพนม

พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์	จำนวน	ร้อยละ
ความถี่		
เป็นประจำทุกวัน	144	49.5
สัปดาห์ละ 2-4 วัน	85	29.2
สัปดาห์ละ 1 วัน	31	10.7
สัปดาห์ละ 5 วัน	28	9.6
ไม่เปิดรับเลย	3	1.0
ช่วงเวลา		
08.01 – 12.00 น.	100	34.4
16.01 – 20.00 น.	84	28.9
12.01 – 16.00 น.	67	23.0
20.01 – 24.00 น.	30	10.3
05.00 – 08.00 น.	4	1.4
อื่น ๆ	3	1.0

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยนครพนม ของบุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนม พบว่า ความถี่ในการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยนครพนมเป็นประจำทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 49.5 โดยบุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนมมีช่วงเวลาในการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยนครพนม ในช่วงเวลา 08.01 – 12.00 น. มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.4 รองลงมาคือ ในช่วงเวลา 16.01 – 20.00 น. คิดเป็นร้อยละ 28.9

ตารางที่ 3 ความต้องการข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ภายใน ของบุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนม

สื่อประชาสัมพันธ์	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย
1.สื่อสิ่งพิมพ์	3.23	1.176	ปานกลาง
2.สื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.04	1.211	ปานกลาง
3.สื่อเฉพาะกิจ	3.28	1.180	ปานกลาง
4.สื่อใหม่	4.38	0.810	มากที่สุด
รวม	3.56	1.066	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ความต้องการสื่อประชาสัมพันธ์ภายใน ของบุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.56) เมื่อพิจารณาจำแนกตามประเภทสื่อ พบว่า มีความต้องการสื่อใหม่ ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.38) รองลงมาคือ สื่อสิ่งพิมพ์ ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.26) และสื่อวิทยุกระจายเสียง ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.04) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ความต้องการด้านเนื้อหาจากสื่อประชาสัมพันธ์ภายใน ของบุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนม

เนื้อหาจากสื่อประชาสัมพันธ์	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย
ด้านข่าวสารเกี่ยวกับผลงาน ความภาคภูมิใจของบุคลากรและนักศึกษา	4.38	.728	มากที่สุด
ด้านข่าวสารภายนอกที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยนครพนม	4.30	.760	มากที่สุด
ด้านข่าวสาร โครงการเพื่อความสัมพันธ์บุคลากร	4.17	.932	มาก
ด้านข่าวสารเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบายของมหาวิทยาลัย	4.14	.826	มาก
รวม	4.25	.812	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.25) แบ่งออกเป็นรายด้าน ดังนี้ ด้านข่าวสารเกี่ยวกับผลงาน ความภาคภูมิใจของบุคลากรและนักศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.38) รองลงมาคือ ด้านข่าวสารภายนอกที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยนครพนม อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.30) ด้านข่าวสาร โครงการเพื่อความสัมพันธ์บุคลากร อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.17) และความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัย ด้านข่าวสารเกี่ยวกับวิสัยทัศน์/พันธกิจ /นโยบายของมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.14)

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของลักษณะประชากรและความต้องการเนื้อหาข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์

ลักษณะประชากร	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่า t	Sig.
เพศ	291	4.23	0.53	2.458	0.015
อายุ	291	4.25	0.54	8.532	0.000
ระดับการศึกษา	291	4.25	0.54	12.015	0.000
สายปฏิบัติงาน	291	4.26	0.54	1.221	0.223
ระดับปฏิบัติงาน	291	4.25	0.54	5.088	0.001

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ลักษณะประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกันมีระดับความต้องการเนื้อหาข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยนครพนมแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig. > 0.05) ขณะที่ สายปฏิบัติงานที่แตกต่างกันมีระดับความต้องการเนื้อหาข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยนครพนมไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig. > 0.05)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ของบุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนม พบว่า บุคลากรมีความถี่ในการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ภายในของบุคลากมหาวิทยาลัยนครพนมเป็นประจำทุกวัน เนื่องด้วยเป็นข่าวสารที่เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย ที่มีผลต่อตนเอง เพื่อนร่วมงาน และการดำเนินการไปซึ่งกิจการของมหาวิทยาลัย แสดงให้เห็นว่า บุคลากรโดยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการเปิดรับข่าวสารของหาวิทยาลัย เพื่อให้เป็นคนที่ทันต่อเหตุการณ์และนำมาปรับใช้ต่องานและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องดำเนินไปขององค์กร อีกทั้ง หากข่าวสารที่มีผลต่อกิจการขององค์กรในเรื่องต่าง ๆ ที่มีผลโดยตรงต่อสวัสดิการของตนเอง และภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร ก็จะมีการเปิดรับข่าวสารเป็นประจำทุกวัน ดังที่ แนวคิดของ McCombs and Becker (1979) ที่ว่า โดยบุคคลทั่วไปแต่ละคนมีการเปิดรับข่าวสารหรือการเปิดรับสื่อเพื่อตอบสนองความต้องการ 4 ประการ คือ เพื่อให้เรียนรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ เพื่อการตัดสินใจ เพื่อพูดคุยสนทนา และเพื่อการมีส่วนร่วม และช่วงเวลาในการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ของบุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนม คือ ช่วงเวลา 08.01 – 12.00 น. ซึ่งเป็นช่วงเช้า ที่เป็นช่วงเริ่มต้นของการทำงาน ที่ต้องเปิดรับข่าวสารที่ผ่านมาในรอบวัน หรือ กิจกรรมที่อัพเดตก่อนจะปฏิบัติงาน เพื่อนำไปแลกเปลี่ยนกันกับเพื่อนร่วมงาน บอกต่อ หรือให้ข้อมูลแก่คนภายนอกหน่วยงานได้

ด้านความต้องการข้อมูลข่าวสารของบุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนม พบว่า มีความต้องการสื่อประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยนครพนม อยู่ในระดับมาก โดยจะมีระดับความต้องการสื่อใหม่ (สื่อออนไลน์) มากที่สุด เนื่องจากเป็นสื่อที่เข้าถึงได้ง่าย และไม่จำกัดช่วงเวลาในการเข้าถึงข่าวสาร สอดคล้องกับ แนวคิดของ บุษบา สุธีธร (2549, หน้า 1-28) ได้กล่าวไว้ว่า สื่อใหม่เพื่อการประชาสัมพันธ์ เป็นสื่อผสมที่มีคุณสมบัตินำเสนอภาพ เสียง ดนตรี ได้อย่างน่าสนใจ ยิ่งในปัจจุบันที่ถูกนำมาประกอบกับความสามารถของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นสื่อดิจิทัลที่เข้าถึงผู้บริโภคได้อย่างรวดเร็ว และสามารถเข้าชมได้ไม่จำกัดจำนวนครั้งและช่วงเวลา เข้าถึงได้ง่ายในที่ทำงาน ที่ต้องใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ดิจิทัลทุกวัน อีกทั้งสามารถเปิดรับได้ซ้ำ ๆ โดยเนื้อหายังอยู่ครบถ้วน ไม่หายไป อีกทั้งในยุคปัจจุบัน การเลือกใช้สื่อใหม่เพื่อการประชาสัมพันธ์ มีค่าใช้จ่ายที่ไม่สูง แต่ได้ผลตอบรับต่อกลุ่มเป้าหมายอย่างรวดเร็ว และจำนวนมาก

ด้านความต้องการเนื้อหาข่าวสารในสื่อประชาสัมพันธ์ พบว่า มีความต้องการด้านข่าวสารเกี่ยวกับผลงานความภาคภูมิใจของบุคลากรและนักศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ มีความต้องการข่าวสารภายนอกที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยนครพนม มีความต้องการข่าวสารโครงการเพื่อความสัมพันธ์บุคลากร และมีความต้องการข่าวสารเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ / พันธกิจ /นโยบายของมหาวิทยาลัย เรียงตามลำดับ สอดคล้องกับ พรทิพย์ พิมลสินธุ์ (2539) ได้กล่าวว่า ความสัมพันธ์ของผู้รับสารต่อข่าวสาร ประกอบด้วย 1.ความต้องการข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองเป็นสำคัญ หรืออ่านข่าวที่เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพ 2.ความต้องการข่าวสารที่สอดคล้องกับค่านิยม ความเชื่อและทัศนคติของตน 3.ความต้องการข่าวสารที่สะดวกในการได้มา 4.ความอยากรู้อยากเห็น จึงเห็นได้ว่า บุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนม มีความต้องการข่าวสารเกี่ยวกับตนเอง และกลุ่มเป้าหมายสำคัญของมหาวิทยาลัย นั่นคือ นักศึกษา ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญของมหาวิทยาลัยมาในลำดับแรก ซึ่งเป็นเนื้อหาข่าวสารที่จำเป็นอย่างยิ่งในการเลือกนำไปใช้ในการประชาสัมพันธ์องค์กรประเภทสถาบันการศึกษา

เมื่อทำการทดสอบลักษณะประชากรของบุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนมที่แตกต่างกัน มีระดับความต้องการข้อมูลข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาปฏิบัติงานที่แตกต่างกันจะมีระดับความต้องการเนื้อหาข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยนครพนมแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 (Sig. < .05) โดยผู้ที่มีช่วงอายุน้อยกว่า 25 ปี จะมีระดับความต้องการเนื้อหาข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยนครพนมน้อยที่สุด และผู้ที่มีช่วงอายุมากกว่า 45-55 ปี จะมีระดับความต้องการเนื้อหาข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยนครพนมมากกว่าช่วงอายุอื่น สอดคล้องกับ พรศิริ สุขสวัสดิ์ (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่องสื่อประชาสัมพันธ์ภายในที่มีผลการรับรู้ข่าวสารของบุคลากรมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่พบว่า อายุและสายงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีอายุ 25-35 ปีมีการรับรู้ข่าวสารมากกว่าบุคลากรที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี และมากกว่าบุคลากรอายุ 45 ปีขึ้นไป แสดงให้เห็นว่าช่วงอายุของบุคลากรจะเลือกเปิดรับข่าวสารที่ตรงกับความต้องการของตนเองอยู่ก่อนแล้ว นอกจากนั้นประสบการณ์ต่อข่าวสารที่ตนเองต้องการก็มีผลร่วมด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 มหาวิทยาลัยนครพนม ควรมีการวางแผนเผยแพร่ข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยผ่านสื่อใหม่เป็นลำดับแรก และเลือกช่วงเวลาในเผยแพร่ข่าวใหม่หรือเนื้อหาที่ต้องการประชาสัมพันธ์ ในช่วงเวลา 08.01 – 12.00 น. นั่นคือ เป็นช่วงเวลาก่อนเริ่มงานของทุกวัน

1.2 มหาวิทยาลัย ควรนำเสนอข่าวสารที่เกี่ยวกับผลงาน ความภาคภูมิใจของบุคลากรและนักศึกษา เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ ควรผลิตเนื้อหา(Content) สื่อสารสร้าง Content ที่ให้นักศึกษาและบุคลากร ได้เกี่ยวข้องกับเนื้อหามากขึ้น อาจมีการนำบุคลากรหรือนักศึกษา มาเป็นตัวเล่าเรื่อง และค้นหาประเด็นเชิงรุกของรางวัลที่ได้รับการยกย่อง เชิดชู หรือผลงานวิจัยที่สำคัญ อันจะนำไปสู่ภาพลักษณ์ที่ดีของมหาวิทยาลัย และให้สื่อมวลชนได้นำประเด็นไปพิจารณาลงสื่อมวลชนแขนงอื่น ๆ ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

ควรเพิ่มกลุ่มตัวอย่าง คือ ศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของ นักศึกษา ผู้ปกครอง และประชาชนในพื้นที่ในการรับข่าวสารต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ในประเด็นที่แต่ละกลุ่มสนใจ ก่อนเลือกใช้สื่อประชาสัมพันธ์ประเภทอื่น ๆ เพื่อการสื่อสารได้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย และจะช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจในการสื่อสารได้อย่างชัดเจน คุ้มค่า

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา แก้วเทพ. (2544). *ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมศึกษา*. กรุงเทพฯ : เอดิสันเพรสโพรดักส์.

กฤษดา เชียรวัฒนสุข. (2560). *หลักการจัดการและองค์การ.* กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ล กรุ๊ป จำกัด.

จเรวัฒน์ เทวรัตน์. (2555). *พฤติกรรมและความต้องการของผู้สมัครเรียนในการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ของศูนย์วิทยพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นครศรีธรรมราช.* (รายงานการวิจัย). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ณภัทร สกุลหงส์. (2557). *ปัจจัยที่ส่งเสริมและพัฒนาการประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

บุษบา สุธีธร. (2548). *กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมายในองค์การ : เอกสารประกอบการสอนวิชากลยุทธ์ (หน่วยที่11).* นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

พรศิริ สุขสวัสดิ์. (2553). *สื่อประชาสัมพันธ์ภายในที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารของบุคลากรมหาวิทยาลัยรามคำแหง.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีสื่อสารมวลชน) มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

มนชนก ชัยแสนยากร. (2560). การเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ภายในองค์กรและความพึงพอใจต่อข้อมูลข่าวสารของบุคลากรคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิรัช ลภิรัตนกุล. (2546). การประชาสัมพันธ์ (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วศินี จิตภูษา. (2559). ความพึงพอใจของบุคลากรในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย. รายงานการวิจัย กองประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลันเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.

ปรมะ สตะเวทิน. (2540). การสื่อสารมวลชน : กระบวนการและทฤษฎี. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรุณรัตน์ ชินวรณ์. (2553). สื่อประชาสัมพันธ์ = Public relations media. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Cee B.M. van Riel. (1995). Principles of Corporate Communication. Hemel Hempstead, Prenntice-Hall.

Kotler, P., & Lee, N. (2005). *Corporate social responsibility : Doing the most good for your company and your cause*. Hoboken, NJ : John Wiley & Sons.

Maslow, Abraham M. (1954). *Motivition and Personality*. New York : Harper and Row.

McCombs, M.E. & Becker, L.B. (1979). *Using mass communication theory*. New Jersey: Prentice-hall.

การเรียนรู้แบบร่วมมือต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวิจัยด้านการสื่อสารการตลาด ของนักศึกษาสาขาวิชาการสื่อสารการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Student Team Achievement Divsion (STAD) Towards Learning Achivement in Marketing Communication Research of Student in Marketing Communication Program Management Science Udon Thani Rajabhat University

ปารนารี บ่ายฤกษ์ดี และนฤพรรณ ตั้งวานิชย์เจริญ*

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาสาขาวิชาการสื่อสารการตลาดชั้นปีที่ 4 ที่ลงเรียนวิชาการวิจัยด้านการสื่อสารการตลาดที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ และเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวิจัยด้านการสื่อสารการตลาดของนักศึกษาสาขาวิชาการสื่อสารการตลาดชั้นปีที่ 4 ที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน

ผลจากการศึกษาพบว่า ด้านผลการเรียนรายบุคคล การเรียนแบบร่วมมือไม่ส่งผลต่อคะแนนรายบุคคล มากนัก เพราะคะแนนที่ผู้สอนให้แก่นักศึกษาในรายวิชานั้นประกอบไปด้วยคะแนนที่มาจากงานรายบุคคลและรายกลุ่ม นักศึกษาที่เรียนในรายวิชานี้จำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานด้านสถิติ และมีความรู้รอบตัวด้านสื่อต่าง ๆ ซึ่งผู้สอน พบว่าในรายบุคคลนั้นนักศึกษาส่วนใหญ่ยังมีพื้นฐานไม่เหมาะสมและไม่ค่อยให้ความสนใจเกี่ยวกับความรู้รอบตัว ด้านสื่อเท่าที่ควร นอกจากนี้นักศึกษาที่ได้คะแนนทดสอบก่อนเรียนสูงมีความสามารถในการวิจัยไม่แตกต่างจากนักศึกษาที่มีคะแนนทดสอบก่อนเรียนน้อยแต่นักศึกษาที่มีความกระตือรือร้นมีทักษะในการทำวิจัยมากกว่า ส่วนด้าน สภาพแวดล้อมของการเรียนการสอนพบว่าการเรียนแบบร่วมมือทำให้นักศึกษาลดความกดดันอันเนื่องมาจาก ความยากของรายวิชาลง มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในกลุ่มและระหว่างกลุ่มมากขึ้น และนักศึกษาบางคน ในกลุ่มขาดความรับผิดชอบ เนื่องจากคิดว่าถ้าตนเองไม่ทำสมาชิกคนอื่นในกลุ่มก็ต้องทำ และคิดว่าตนเองได้คะแนน วัดความรู้พื้นฐานน้อยจึงไม่มีความสามารถเท่าสมาชิกคนอื่น

คำสำคัญ : การเรียนแบบร่วมมือ/ การแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์/ การวิจัยด้านการสื่อสารการตลาด

Abstract

This research article aimed to study the problem-solving capabilities of fourth-year marketing communication students who took marketing communication research course using collaborative studies and group achievements as a tool. The second objective was to study and compare the learning outcomes of the student between pre and post studies.

The result of the study indicated that individual performance of collaborative learning had small effect on individual scores because the scores assessed by teachers consisted of both individual task scores

* อาจารย์สาขาวิชาการสื่อสารการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

and group task scores. Moreover, students enrolled in such course should also have basic knowledge on statistics and various media, in which individual enrolled students did not have enough basic statistics and media knowledge. Furthermore, students with high enthusiasm of acquiring new knowledge performed better. For the environment of teaching showed that cooperative learning reduced student pressure from course difficulty. Moreover, some group members were irresponsible because they thought there would be other members did it and perceived that they had lower ability due to low pretest scores.

Keywords : Cooperative Learning, STAD Techniques, Marketing Communication Research

บทนำ

ผลงานวิจัย/สร้างสรรค์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญหนึ่งที่ช่วยให้การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเป็นไปอย่างรวดเร็ว สาขาวิชาการสื่อสารการตลาดได้จัดหลักสูตรการทำวิจัย/สร้างสรรค์ในระดับปริญญาตรีเพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ รวมทั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏ อุดรธานีได้เปิดโอกาสให้มีการสนับสนุนการนำเสนอผลงานวิชาการของทั้งบุคลากรและนักศึกษา ตลอดจนเผยแพร่ ผลงานวิจัย/สร้างสรรค์ทั้งในและต่างประเทศมาอย่างต่อเนื่องตามปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ในแผน กลยุทธ์ ของมหาวิทยาลัยฯการกำหนดหลักสูตรเพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสทำงานวิจัยและเป็นการสร้างบรรยากาศ ทางวิชาการรวมถึงเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรและนักศึกษาโดยเฉพาะในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการทำงานวิจัย/สร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น ซึ่งนอกจากผู้วิจัย/สร้างสรรค์ ได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานแล้วยังมีความสำคัญต่อการประกันคุณภาพการศึกษา และเป็นดัชนีชี้วัดหนึ่งที่แสดงถึง มาตรฐาน การศึกษาและการวิจัย/สร้างสรรค์ในมหาวิทยาลัยต่างๆ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 -2559) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรมและมีความรอบรู้อย่างเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงามมีจิตสาธารณะพร้อมทั้งมีสมรรถนะทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรม การพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, 2555) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมรักความเป็นไทยมีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยีสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

รายวิชาการวิจัยเพื่อการสื่อสารการตลาด มีความสำคัญสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการสื่อสารการตลาดเนื่องจากเป็นรายวิชาบังคับในหลักสูตร นักศึกษาที่ต้องการจบหลักสูตรนี้ต้องทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ หนึ่งเล่มเพื่อแสดงถึงการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้เรียนในรายวิชาดังกล่าวนี้ร่วมกับความคิดสร้างสรรค์ ในการหาประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับการสื่อสารตามหัวข้อวิจัยที่นักศึกษาสนใจ ลักษณะของงานวิจัยเป็นรูปแบบ รายงานวิจัยกลุ่มเนื่องจากนักศึกษาแต่ละคนเป็นนักวิจัยเบื้องต้นยังขาดความเชี่ยวชาญในกระบวนการของการวิจัย จึงต้องร่วมกันทำและใช้ความคิดสร้างสรรค์ร่วมกัน แต่ปัญหาที่มักพบในการเรียนการสอนในรายวิชานี้คือ นักศึกษามักเลือกกลุ่มกันตามสมัครใจและไม่สามารถดำเนินการวิจัยให้ลุล่วงตามระยะเวลาที่อาจารย์ กำหนดได้และการตั้งประเด็นปัญหาหรือการหาหัวข้อ ในการวิจัยมักเป็นเรื่องเดิมหรือเป็นเรื่องที่ซ้ำกัน บางกลุ่ม วิจัยอ้างเหตุผลที่ผู้ร่วมกลุ่มวิจัยไม่ร่วมมือกันทำงาน หรือผลักภาระการทำงานให้เป็นของคนใดคนหนึ่งที่คน ส่วนใหญ่ในกลุ่มวิจัยคิดว่าเรียนวิชาการวิจัยได้ดี

วิธีการเรียนการสอนที่ใช้นั้นแบ่งบทเรียนเป็นสองส่วนเพื่อให้ง่ายแก่การทำความเข้าใจของนักศึกษา ส่วนแรกเป็นการทำความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัยว่ามีความหมายและความสำคัญอย่างไรโดยใช้วิธีการ บรรยายและมีการประเมินผลด้วยแบบทดสอบหลังจบบทเรียนส่วนแรกด้วยว่านักศึกษาเข้าใจทฤษฎีการวิจัย มากน้อยเพียงใดและมีการเก็บคะแนนส่วนนี้เป็นคะแนนเก็บรายบุคคล ส่วนที่สองจะเป็นการนำเข้าหัวข้อ หรือประเด็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาฯ ซึ่งเป็นข้อบังคับเบื้องต้นของรายวิชา นักศึกษาต้องเข้ากลุ่ม และช่วยกันหาประเด็นการวิจัยที่น่าสนใจและเหมาะสมกับการทำเป็นงานวิจัยซึ่งในขั้นตอนนี้นักศึกษา ใช้เวลานานมากในการหาหัวข้อและไม่รู้ว่าหัวข้อที่คิดขึ้นมานั้นเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร และจะนำมาต่อยอด เป็นงานวิจัยได้อย่างไรต่อไป ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนจึงต้องเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างมากในขั้นตอนนี้ โดยในส่วนที่สอง อาจารย์ผู้สอนจะสอนยกตัวอย่างพร้อมทั้งแนะนำโดยให้นักศึกษาในแต่ละกลุ่มทำไปพร้อม ๆ กันในแต่ละบทเรียนจะ แบ่งเป็นบทย่อย ตามหัวข้อของรายงานการวิจัย แต่ก็ยังปรากฏว่าปัญหาที่เกิดขึ้นคือนักศึกษาที่ทำวิจัยก็ยังไม่ สามารถเชื่อมโยงงานที่ทำให้แต่ละบทให้สอดคล้องกันได้ และยังไม่สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ ได้ตามเวลาที่อาจารย์กำหนด

การเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (Student Team Achievement Division หรือ STAD) สลาวิน (Slavin) กล่าวว่า เป็นวิธีที่เหมาะกับหลาย ๆ วิชา เช่น คณิตศาสตร์ ภาษา ศิลปะ และวิทยาศาสตร์ เป็นต้น โดยครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 4-5 คน โดยจัดให้นักเรียนที่ มีระดับความสามารถ เพศ เชื้อชาติ แตกต่างกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ในการสอนครูจะเป็นผู้สอนบทเรียนส่วนนักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มโดยทุกคนในกลุ่มต้องแน่ใจว่าสมาชิกในกลุ่มของตนได้ เรียนรู้บทเรียนอย่างแจ่มแจ้ง สุดท้ายจะมีการประเมินการเรียนเป็นรายบุคคล โดยไม่มีการช่วยเหลือกันคะแนนของแต่ละคนจะถูกเปลี่ยนเป็นคะแนนของกลุ่ม (Slavin, 1978, หน้า 5-73) รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ เป็นการเรียนการสอนที่ผู้เรียนจะได้รับทั้งวิชาการไปพร้อมกับคุณธรรมและจริยธรรม โดยมีขั้นการนำเสนอบทเรียนต่อทั้งชั้น (Class Presentation) ขั้นการเรียนแบบกลุ่มย่อย (Team Student) ขั้นการทดสอบย่อย (Test) ขั้นการให้คะแนนพัฒนาตนเอง (Individual Improvement Scores) และขั้นการได้รับการยกย่อง (Team Recognition) ตามลำดับ การจัดกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ความสามารถเฉพาะตัวและตามศักยภาพของตนเองในการร่วมกันคิดร่วมกันแก้ปัญหา ปรึกษาหารือ อภิปราย แสดงความคิดเห็นด้วยเหตุผลและร่วมมือกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ โดยสมาชิกในกลุ่มต้องช่วยกันรับผิดชอบช่วยเหลือซึ่งกันและกันนักเรียนทุกคนในกลุ่มมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มแต่ละคนจะมีบทบาทหน้าที่ของตนเอง เมื่อนักเรียนในกลุ่มมีความเข้าใจเนื้อหาดีแล้วก็จะเพิ่มความสนใจในการทำกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งด้านความรู้ทักษะกระบวนการและได้รับประสบการณ์ บรรยากาศการเรียนมีความหลากหลายไม่น่าเบื่อ ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถในด้านทักษะกระบวน การกลุ่มและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนสูงขึ้น ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์จึงมีความเหมาะสมกับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพราะรูปแบบของกิจกรรมเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับความรู้จากการลงมือร่วมกันปฏิบัติเป็นกลุ่มแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ กลุ่มจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละคน และสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มก็มีอิทธิพลและปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2550: 124) สอดคล้องกับผลการวิจัยของอมรา จันทะไทย (2550) พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบเทคนิค STAD มีประสิทธิภาพ 85.60/82.38 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบเทคนิค STAD เท่ากับ 0.66 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 66.43 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบเทคนิค STAD โดยรวมเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาสาระ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ว่าจะส่งผลต่อความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิจัยทางด้านการสื่อสารการตลาด ของนักศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่ อย่างไร และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิจัยทางด้านการสื่อสารการตลาด เป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างไรซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาสาขาวิชาการสื่อสารการตลาดชั้นปีที่ 4 ที่ลงเรียนวิชาการวิจัยด้านการสื่อสารการตลาดที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์

2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวิจัยด้านการสื่อสารการตลาดของนักศึกษาสาขาวิชาการสื่อสารการตลาด ชั้นปีที่ 4 ที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

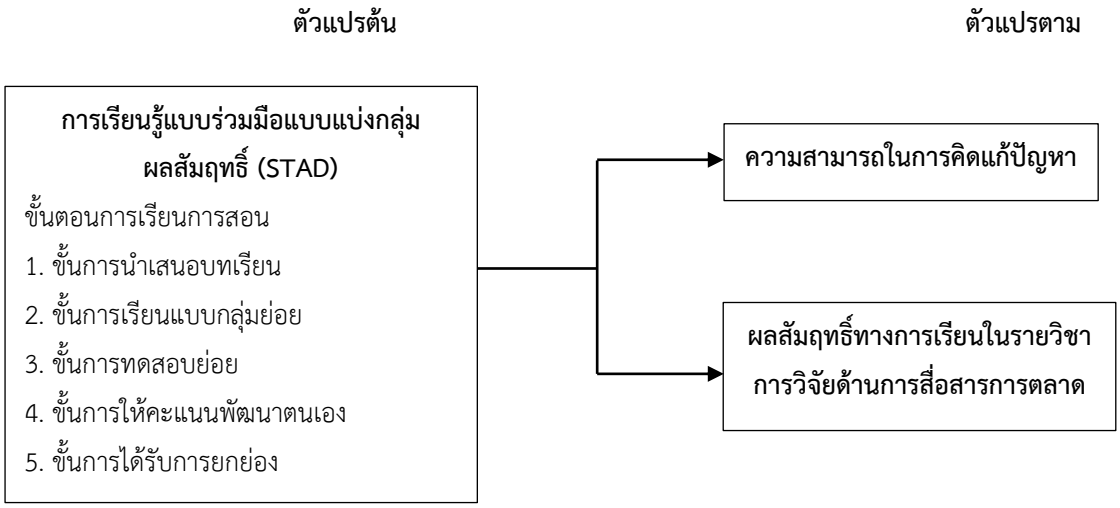

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาสาขาวิชาการสื่อสารการตลาด ชั้นปีที่ 4 ที่ลงเรียนวิชาการวิจัยด้านการสื่อสารการตลาดที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มมีความสามารถในการแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. นักศึกษาสาขาวิชาการสื่อสารการตลาด ชั้นปีที่ 4 ที่ลงเรียนวิชาการวิจัยด้านการสื่อสารการตลาดที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มมีผลการเรียนในรายวิชาไม่น้อยกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 80

3. นักศึกษาสาขาวิชาการสื่อสารการตลาด ชั้นปีที่ 4 ที่ลงเรียนวิชาการวิจัยด้านการสื่อสารการตลาดที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิขัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาการวิจัยด้านการสื่อสารการตลาด โดยการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาสาขาวิชาการสื่อสารการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ชั้นปีที่ 4 จำนวน 20 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาการสื่อสารการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ชั้นปีที่ 4 รหัสนักศึกษาขึ้นต้นด้วยรหัส 54 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการวิจัยด้านการสื่อสารการตลาด ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มแบบเจาะจง

2. แบบแผนที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียว มีการทดสอบแบบก่อนเรียนและหลังเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ จำแนกตามลักษณะของการใช้มี ดังนี้

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาการวิจัยด้านการสื่อสารการตลาด ชั้นปีที่ 4 โดยการเรียนแบบร่วม มือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ จำนวน 15 แผน แผนละ 4 ชั่วโมง รวม 60 ชั่วโมง

3.2 แบบทดสอบความสามารถในการคิดแก้ปัญหา เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

3.3 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการวิจัยด้านการสื่อสารการตลาด เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเพื่อศึกษาผลการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ในรายวิชาการวิจัยด้านการสื่อสารการตลาด ชั้นปีที่ 4 ซึ่งในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลและปรับปรุงเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสมโดยเก็บข้อมูล ดังต่อไปนี้

4.1 ปฐมนิเทศก่อนเรียนในสัปดาห์แรกก่อนทำการสอนเพื่อชี้แจงวิธีการเรียนแบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ให้นักศึกษาทราบ

4.2 ทดสอบก่อนเรียนกับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการคิดแก้ปัญหาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นก่อนเรียนแล้วนำไปตรวจบันทึกคะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

4.2.1 ดำเนินการสอนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ตามแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกาเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ 10 แผน เวลาที่ใช้ในการทดลองสอนสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง เป็นเวลา 15 สัปดาห์ รวม 60 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557

4.2.2 เมื่อดำเนินการทดลองครบตามที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้แล้วทำการทดสอบหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในคิดแก้ปัญหา และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยด้วยวิธี การทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับข้อมูลทางสังคมศาสตร์ Statistical Package for the Social Sciences (SPSS for Windows) ตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบทีแบบไม่อิสระ

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ คะแนนหลังเรียน โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการทดสอบทีแบบไม่อิสระ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นไปตามกระบวนการวิจัย โดยเริ่ม เก็บข้อมูลในรายวิชาการวิจัยสำหรับการสื่อสารการตลาดตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 จนถึง ปีการศึกษา 2560 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตัวอย่างการบันทึกการเรียนการสอนวิชาการวิจัยสำหรับการสื่อสารการตลาด ปีการศึกษา 2557

ครั้งที่	วันที่	กิจกรรม	การนัดหมาย/มอบหมายงาน	หมายเหตุ
1	8 ส.ค.	- แนะนำรายวิชา วัตถุประสงค์ของวิชา แจกแนวการสอน อธิบายเกณฑ์การให้คะแนนและรายละเอียดของบทเรียนแต่ละบท - ตรวจนับรายชื่อนักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชาทั้งหมดในภาคการศึกษา 1/57 เพื่อวางแผนในการจัดกลุ่มวิจัย - นัดหมายเวลาเรียน ขอบเขตการลา/สาย - แจ้งนักศึกษาว่าการแบ่งกลุ่มวิจัยจะทำโดยผู้สอน โดยใช้เกณฑ์ที่เหมาะสมไม่อนุญาตให้นักศึกษาเลือกกลุ่มเอง - แจ้งนักศึกษาเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียนในรายวิชานี้ของอาจารย์ผู้สอน		- มีการสอบถามนักศึกษาเกี่ยวกับคะแนนในรายวิชาสถิติที่ได้เรียนผ่านมาแล้ว ในชั้นปีที่สอง เนื่องจากวิชาดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนวิชาวิจัย
2	15 ส.ค.	- ให้นักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 20 ข้อ ซึ่งเป็นข้อสอบปรนัยทั้งหมด เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มโดยเกณฑ์การแบ่งกลุ่มจะอิงจากคะแนนของนักศึกษาทั้งหมด คละความสามารถกันในกลุ่ม - อธิบายวัตถุประสงค์ของการแบ่งกลุ่มด้วยเกณฑ์ดังกล่าวและให้หลักการพื้นฐาน 5 ข้อของการทำงานกลุ่ม - สอนบทเรียน บทที่ 1	- ให้นักศึกษาเขียนวัตถุประสงค์ในการเรียนวิชาวิจัยฯ ของตนเอง - อาจารย์จะแจ้งรายชื่อสมาชิก กลุ่มในครั้งถัดไป	

ครั้งที่	วันที่	กิจกรรม	การนัดหมาย/ มอบหมายงาน	หมายเหตุ
3	22 ส.ค.	- แจ้งคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียน และกำหนดเกณฑ์เพื่อให้คะแนนรายบุคคลเป็นคะแนนของกลุ่ม - แจ้งรายชื่อนักศึกษาแต่ละคนว่าอยู่กลุ่มใด และให้นักศึกษาเข้ากลุ่มเพื่อทำความคุ้นเคยในเบื้องต้น - ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มแบ่งปันวัตถุประสงค์ในการเรียนวิชาวิจัยฯ ของตนกับเพื่อนในกลุ่ม เพื่อนำมาหลอมรวมกันเป็นวัตถุประสงค์ของกลุ่ม - ให้สมาชิกของแต่ละกลุ่มจัดโครงสร้างกลุ่ม โดยมีการเลือกหัวหน้า รองหัวหน้า และตำแหน่งอื่นตามวิจารณญาณของสมาชิกในกลุ่มเอง - สอนบทเรียน บทที่ 2	- ให้นักศึกษาแต่ละคนอ่านเนื้อหาในบทเรียนบทต่อไปและให้แต่ละคนในกลุ่มช่วยกันศึกษาสื่อเพื่อหาประเด็นที่น่าสนใจมาทำเป็นหัวข้อการวิจัยกลุ่ม - ให้กลุ่มส่งวัตถุประสงค์การวิจัยของกลุ่มในการเรียนครั้งต่อไป	
4	29 ส.ค.	- สรุปประเด็นจากวัตถุประสงค์ที่กลุ่มวิจัยแต่ละกลุ่มส่งมาให้กลุ่มจัดลำดับความสำคัญ เขียนให้เป็นวัตถุประสงค์ที่ใช้ภาษาถูกต้อง เข้าใจง่าย - สอนบทเรียนบทที่ 3	- ให้กลุ่มวิจัยเขียนประเด็นปัญหาที่กลุ่มตนเองสนใจเพื่อใช้ในการเรียนครั้งหน้า	
5	5 ก.ย.	- สอนบทเรียนบทที่ 4 - ให้กลุ่มวิจัยนำข้อมูลที่ได้มอบหมายให้ไปจัดทำในครั้งที่แล้วมาแบ่งปัน และวิเคราะห์กันภายในกลุ่ม แล้วทำการสรุปเพื่อส่งให้ผู้สอน - ให้กลุ่มวิจัยฝึกตั้งชื่อเรื่องวิจัย บอกตัวแปรจากชื่อเรื่องวิจัย บอกกลุ่มตัวอย่าง และวิธีการวิจัยจากชื่อเรื่อง	- สรุปชื่อเรื่องวิจัยที่น่าสนใจและนำส่งอาจารย์	- มีตอบคำถามในห้องเรียนเพื่อเก็บเป็นคะแนนของกลุ่ม
6	12 ก.ย.	- สอนบทเรียนบทที่ 5 - คืนงานตั้งชื่อเรื่องวิจัยให้กลุ่มวิจัย และให้คำแนะนำเพิ่มเติมสำหรับความถูกต้องของการตั้งชื่อเรื่องวิจัย - ให้นักศึกษาทำแบบทดสอบรายบุคคล ครั้งที่ 2 ซึ่งเป็นข้อสอบอัตนัยจำนวน 4 ข้อ		

ครั้งที่	วันที่	กิจกรรม	การนัดหมาย/มอบหมายงาน	หมายเหตุ
7	19 ก.ย.	- สอนบทเรียนบทที่ 6 - แจ้งคะแนนรายบุคคลจากการทดสอบ ในครั้งที่แล้ว และเก็บเป็นคะแนนของกลุ่ม - ให้นักศึกษาทำแบบฝึกหัด เรื่องการหา ตัวแปรและเขียนประโยชน์ของการวิจัยตามหัวข้อเรื่องที่ให้	- ให้กลุ่มวิจัยหางานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่จะนำมาใช้อ้างอิงเสนอให้อาจารย์พิจารณาคัดเลือกเรื่องวิจัยที่เหมาะสม	
8	26 ก.ย.	- สอนบทเรียนบทที่ 7 - ให้เกณฑ์การเขียนรายงานการวิจัยบทที่ 1-3 เรื่องรูปแบบการพิมพ์ และแนวทางในการเขียน	- มอบหมายให้กลุ่มวิจัยเขียนบทที่ 1-3 - ให้กลุ่มวิจัยตอบคำถามเกี่ยวกับงานวิจัยของกลุ่มในสัปดาห์หน้า	
9	3 ต.ค.	- สอนบทเรียนบทที่ 8 - อาจารย์นำเสนองานของกลุ่มวิจัยหน้าชั้นเรียนทีละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นกรณีศึกษาให้กลุ่มอื่นได้ดูจุดที่ถูกและผิด พร้อมทั้งให้กลุ่มวิจัยเจ้าของผลงานได้ตอบคำถามเกี่ยวกับงานวิจัยของตนเองที่อาจารย์ได้ตั้งข้อสงสัย - คืนงานให้กลุ่มวิจัยได้กลับไปแก้ไขและส่งกลับมาใหม่เพื่อให้อาจารย์ตรวจ - อาจารย์สรุปเกี่ยวกับจุดที่กลุ่มวิจัยผิดที่เหมือนๆ กัน		
10	10 ต.ค.	- สอนบทเรียนบทที่ 9 - สอนเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำกรอบแนว คิดในการวิจัย	- ส่งงานคืนให้แก้ไขและกำหนดระยะเวลาให้ส่งในครั้งต่อไป	
11	17 ต.ค.	- สอนบทเรียนบทที่ 10		
12	24 ต.ค.	- ทบทวนบทเรียนทั้งหมด - เพิ่มเติมเนื้อหาการทำแบบสอบถาม	- ให้นำงานกลับไปแก้ไข - สั่งให้รวมรวมเนื้อหาของงานวิจัยบทที่ 2 เพื่อทำเล่มวิจัย - นัดหมายทำแบบสอบถามของกลุ่มวิจัย	
13	31 ต.ค.	- ทำแบบสอบถาม ตรวจสอบเนื้อหา	- กำหนดการนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล	

ครั้งที่	วันที่	กิจกรรม	การนัดหมาย/ มอบหมายงาน	หมายเหตุ
14	7 พ.ย.	- ลงข้อมูลจากแบบสอบถามด้วย SPSS		
15	14 พ.ย.	- present งานวิจัยของกลุ่ม - ทำ post test		
16	21 พ.ย.	- ทำแบบประเมินกลุ่มเป็นรายบุคคล		

และในช่วงปีการศึกษา 2558 จนถึงปีการศึกษา 2560 ผู้วิจัยได้ใช้กิจกรรมเดียวกันนี้

ตารางเปรียบเทียบผลการเรียนในรายวิชาระหว่างช่วงที่ทำการเก็บข้อมูล

เกรด/ปีการศึกษา	**1/2557**	**1/2558**	**1/2559**	**1/2560**
A	0	0	0	0
B+	0	0	10 (36%)	0
B	5 (19%)	3 (11%)	6 (21%)	6 (21%)
C+	8 (30%)	10 (36%)	0	12 (43%)
C	6 (22%)	1 (4%)	0	3 (11%)
D+	5 (19%)	0	0	2 (7%)
D	1 (4%)	0	0	3 (11%)
F	2 (7%)	5 (18%)	3 (11%)	2 (7%)
I	0	9 (32%)	10 (36%)	0
ผ่าน	24 (89%)	14 (50%)	15 (54%)	26 (93%)
ไม่ผ่าน	3 (11%)	14 (50%)	13 (46%)	2 (7%)
รวม (คน)	27	28	28	28

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถจำแนกรายละเอียดได้ดังนี้

ปีการศึกษา 2557 ซึ่งเป็นปีที่เริ่มทำการเก็บข้อมูลวิจัย มีนักศึกษาลงเรียนจำนวน 27 คน ระดับคะแนนที่ ผู้เรียนได้รับสูงสุดได้แก่ระดับ B จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 19 ระดับ C+ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ระดับ C จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 22 ระดับ D+ จำนวน 5 คน คิดเป็น ร้อยละ 19 ระดับ D จำนวน 1 คน คิดเป็น ร้อยละ 4 และระดับ F จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 7

ปีการศึกษา 2558 ซึ่งเป็นปีที่สองที่ทำการเก็บข้อมูลวิจัย มีนักศึกษาลงเรียนจำนวน 28 คน ระดับคะแนนที่ผู้เรียนได้รับสูงสุดได้แก่ระดับ B จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 11 ระดับ C+ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 36 ระดับ C จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4 ระดับ F จำนวน 5 คน คิดเป็น ร้อยละ 18 และระดับ I จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 32

ปีการศึกษา 2559 ซึ่งเป็นปีที่สามที่ทำการเก็บข้อมูลวิจัย มีนักศึกษาลงเรียนจำนวน 28 คน ระดับคะแนนที่ผู้เรียนได้รับสูงสุดได้แก่ระดับ B+ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 36 ระดับ B จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 21 ระดับ F จำนวน 3 คน คิดเป็น ร้อยละ 11 และระดับ I จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 36

ปีการศึกษา 2560 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายที่ทำการเก็บข้อมูลวิจัย มีนักศึกษาลงเรียนจำนวน 28 คน ระดับ คะแนนที่ผู้เรียนได้รับสูงสุดได้แก่ระดับ B จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 21 ระดับ C+ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 43 ระดับ C จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 11 ระดับ D+ จำนวน 2 คน คิดเป็น ร้อยละ 7 ระดับ D จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 11 และระดับ F จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 7

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลของการเรียนรู้แบบร่วมมือในรายวิชาการวิจัยสำหรับการสื่อสารการตลาด โดยผู้เรียนคือนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ผู้วิจัยได้แยกอภิปรายผลเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านผลการเรียนรายบุคคล

1.1 การเรียนแบบร่วมมือไม่ส่งผลต่อคะแนนรายบุคคลมากนักเพราะคะแนนที่ผู้สอนให้แก่นักศึกษาในรายวิชานั้นประกอบไปด้วยคะแนนสอบกลางภาค และคะแนนการเข้าเรียน ซึ่งเป็นการให้คะแนนรายบุคคล ส่วนคะแนนรายกลุ่มนั้นจะมาจากการส่งรายงานความก้าวหน้าการวิจัยของกลุ่ม การตอบคำถามในห้องเรียน และ คะแนนจากเล่มวิจัยที่สมบูรณ์ จึงส่งผลให้คะแนนของนักศึกษาเป็นรายบุคคลไม่เท่ากัน

1.2 นักศึกษาที่เรียนในรายวิชานี้ จำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานด้านสถิติ และมีความรู้ด้านสื่อต่าง ๆ ซึ่งผู้สอนพบว่า ในรายบุคคลนั้นนักศึกษาส่วนใหญ่ยังมีพื้นฐานไม่เหมาะสมและไม่ค่อยให้ความสนใจเกี่ยวกับความรู้ รอบตัวด้านสื่อเท่าที่ควร

1.3 นักศึกษาที่ถูกจัดกลุ่มคละตามคะแนนการทดสอบก่อนเรียนนั้น นักศึกษาที่ได้คะแนนสูงไม่ได้หมายความว่าจะมีความสามารถด้านการวิจัยมากกว่าสมาชิกคนอื่นในกลุ่มแต่อย่างใด แต่กลับพบว่าขึ้นอยู่กับทักษะ และความกระตือรือร้นในการหาความรู้เพิ่มเติมมากกว่า

2. ด้านสภาพแวดล้อมของการเรียนการสอน

2.1 การเรียนแบบร่วมมือทำให้นักศึกษาลดความกดดันอันเนื่องมากจากความยากของรายวิชาลง มีการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในกลุ่มและระหว่างกลุ่มมากขึ้น

2.2 นักศึกษาบางคนในกลุ่มขาดความรับผิดชอบ เนื่องจากคิดว่าตนเองไม่ทำ สมาชิกคนอื่นในกลุ่มก็ต้องทำ และคิดว่าตนเองได้คะแนนวัดความรู้พื้นฐานน้อยจึงไม่มีความสามารถเท่าสมาชิกคนอื่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรต้องเพิ่มความรู้พื้นฐานด้านการวิจัยหรือเพิ่มรายวิชาที่เป็นพื้นฐานด้านการวิจัยในหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนพร้อมทำงานวิจัยมากกว่านี้

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรปรับให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละครั้งเพราะแผนไม่ สามารถใช้ได้กับกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมืออาจไม่เหมาะสมสำหรับจะนำมาใช้กับทุกรายวิชา แต่ควรจะนำ มาปรับใช้ร่วมกับวิธีการเรียนแบบปกติเพื่อหาความเหมาะสมกับผู้เรียนให้มากที่สุด

2.2 กลุ่มผู้เรียนที่มีพื้นฐานต่างกันมากอาจประสบปัญหาในการจัดกลุ่มการเรียน เนื่องจากนักศึกษาที่ได้คะแนนสูงอาจถูกผลักภาระให้รับผิดชอบมากที่สุดซึ่งเป็นการเพิ่มความกดดันให้นักศึกษาจนเกินไป

เอกสารอ้างอิง

ชนิดา ไกรวาปี. (2555). *ผลของการเรียนรู้แบบร่วมมือเสริมด้วยการใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร และการสอน อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2535). *เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัย.* กรุงเทพฯ: สามเจริญพาณิชย์.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). จิตวิทยาและการศึกษา. กรุงเทพฯ: สหมิตร ออฟเซต.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2530). *การสร้างและพัฒนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

พิมพันธ์ เดชะคุปต์. (2544). *การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิดและทฤษฎีการสอน 1.* พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมเนลเม้นท์.

เพียงใจ ดิษยรัตน์. (2545). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์กับการเรียนจากการสอนตามปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

ล้วน สายยศ และอังคุณา สายยศ. (2543). *การวัดด้านจิตพิสัย.* พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: สุริยาสาส์น.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.* พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: เลิฟแอนด์ลิพเพรส.

Anastasi, A. (1958).Differential Psychology : Individual and Group Differences in Behavior. 3' ed. New York: Paul H. Brookes,

Johnson,D.W. & Johnson,R.T. (1994). *An Overview of Cooperative Learning. In J.S.Thousand, R.A. Villa and A.I. Nevin (Eds.), Creativity and Collaborative Learning.* Baltimore, Mayland: Paul H. Brookes.

Slavin, R. E. (1997). *Cooperative Learning.* Massachusetts: Allyn and Bacon,

Schramm, W. (1973). *Men Message and Media : A look at Human Communication*. New York: Harper & Row,

ทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
The Guidelines of Digital Comprehensive Development of Sakon Nakhon Rajabhat University Students

ณัฏฐชา ตรีโอษฐ์*
สมบูรณ์ ชาวชายโขง**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยเก็บข้อมูลนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครภาคปกติ ชั้นปีสุดท้าย คือ ชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 5 จำนวน 325 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบมีชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครมีทักษะการรู้ดิจิทัลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทักษะการรู้ดิจิทัล 1) ด้านการเข้าใจดิจิทัล โดยมีการตั้งรหัสผ่าน (Password) ที่มีความปลอดภัย และคาดเดาได้ยากระดับมากที่สุด และมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ระดับน้อยที่สุด 2) ด้านการใช้ดิจิทัล โดยเมื่อต้องการค้นหาเว็บไซต์ที่เคยเข้าใช้งานมาก่อนแล้วสามารถเข้าไปค้นหาได้ที่เมนูในเว็บเบราเซอร์ระดับมากที่สุด และการใช้โปรแกรมต่างๆ ในการนำเสนอสารสนเทศในรูปแบบกราฟิกที่หลากหลาย ระดับน้อยที่สุด 3) ด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล โดยมีการสื่อสารทางออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ชัดเจนและเคารพผู้อื่นระดับมากที่สุด และเมื่ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ชำรุดเสียหายจากการใช้งานและหมดระยะประกันแจ้งผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และประเมินราคาทันทีระดับน้อยที่สุด 4) ด้านการปรับตัวและเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โดยสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปรับเปลี่ยนกระบวนการปฏิบัติงานให้มีความคล่องตัวและประสิทธิภาพมากขึ้น และมีกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลงดิจิทัลสำหรับองค์กรดิจิทัลระดับน้อยที่สุด 5) ด้านเข้าถึงและตระหนักดิจิทัล โดยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานของระบบเครือข่ายสามารถใช้งานระบบเครือข่ายผ่านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และสามารถใช้งานแอปพลิเคชั่นระดับมากที่สุด และมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับ การซ่อมแซม และถอนการติดตั้งโปรแกรมระดับน้อยที่สุด 6) ด้านการรู้ดิจิทัลขั้นพื้นฐาน โดยมีความรู้ความเข้าใจ ลักษณะการใช้งานของโปรแกรมต่างๆ การแสดงผลหน้าจอ การดาวน์โหลดและติดตั้งโปรแกรม วิธีสั่งซื้อแอพพลิเคชั่นบนมือถือ โปรแกรมสำหรับสั่งซื้อแอพพลิเคชั่นได้ระดับมากที่สุด และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับฐานข้อมูล แอพพลิเคชั่น Access สามารถสร้างตารางสร้างแบบสอบถามข้อมูล (query) สร้างฟอร์มข้อมูลได้ สร้างรายงานได้ และนำเข้าข้อมูลจากโปรแกรมอื่นได้ระดับน้อยที่สุดจากการศึกษาการรู้ดิจิดิทัลของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มหาวิทยาลัยจึงควรหาแนวทางในการพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษา โดยเฉพาะด้านที่นักศึกษามีคะแนนค่าเฉลี่ยต่ำ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะการรู้ดิจิทัลที่ครอบคลุมตามมาตรฐานสากล

คำสำคัญ : ทักษะการรู้ดิจิทัล, ระดับทักษะการรู้ดิจิทัล

* นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการสารสนเทศและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
** ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาขาวิชาวิทยาการสารสนเทศและเทคโนโลยี คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Abstract

This research has the objective to study the level of digital literacy skills of regular students at Sakon Nakhon Rajabhat University by collecting student data Sakon Nakhon Rajabhat University Regular Section In the final year, the fourth and the fifth year were 325 students stratified random sampling. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation.

The research results showed that the students of Sakon Nakhon Rajabhat University had overall digital literacy skills at a high level. When considering each aspect Most of the sample groups had digital literacy skills. 1) in digital understanding By setting a secure password. And difficult to guess at the highest level And have knowledge of the Computer Act Minimal level 2) the use of digital When looking for websites that have been previously accessed, you can find them in the menu of most level web browsers. And the use of various programs to present information in a variety of graphics at the least level. 3) Problem solving with digital tools They communicate online with creativity, clarity and the highest respect for others. And when the computer equipment is damaged by use and the warranty period expires, notify a specialist for inspection. And appraise the price immediately at the lowest level 4) Adaptation and learning in the digital age They can use digital technology to transform operational processes to be more flexible and efficient. And has a digital transformation strategy for digital organizations Minimal level 5) Access and digital awareness They have the knowledge and understanding of network operation, able to use the network system via computer equipment and use the application at the highest level. And have a good understanding of how to repair and uninstall programs. Minimal level 6) basic digital literacy With knowledge and understanding Usage characteristics of various programs Screen display Downloading and installing the program How to order the mobile application Program for ordering applications at the highest level And knowledge and understanding of databases Applications Access can create tables, create data queries (query), create data forms. Can generate reports And can import data from other programs Minimal level. From the study of digital literacy of Sakon Nakhon Rajabhat University Therefore, universities should find ways to develop students' digital literacy skills. Especially in areas where students have a low average score to encourage students to have comprehensive digital literacy skills in accordance with international standards.

Keywords : Digital Lteracy

บทนำ

จากบริบทของประเทศไทยที่เปลี่ยนไปมีผลมาจากความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยียุคดิจิทัลและการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ส่งผลต่อพฤติกรรมของทุกคน ทุกวัยในสังคมในด้านการทำงาน การเรียนรู้และการสื่อสารเป็นสิ่งที่สามารถทำได้ง่ายทั้งที่บ้าน ที่ทำงาน ในห้องเรียนหรือในที่สาธารณะต่าง ๆ ดังนั้นพลเมืองในสังคมไทยจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในการรู้ดิจิทัล ทั้งการรับส่ง การใช้ การจัดการสื่อดิจิทัลและกระบวนการทำงานกับเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการจัดการกับอารมณ์ในสังคมออนไลน์ การรู้ดิจิทัลจึงเป็นสิ่งจำเป็นในปัจจุบัน (คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563) ทักษะการรู้ดิจิทัล เป็นประเด็นสำคัญในบริบทที่เทคโนโลยีสารสนเทศมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ในขณะที่ความก้าวหน้าเกิดขึ้นทำให้บุคคลสามารถทำงานได้รวดเร็วและง่ายมากขึ้น

สามารถค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์ ดูหนังฟังเพลง ส่งหรือเผยแพร่ข้อความให้ผู้อื่นได้อย่างง่ายดายจากสิ่งต่าง ๆ การรู้ดิจิทัลจึงเป็นทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะในการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แทปเลต โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และสื่อออนไลน์ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกัน หรือใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานหรือระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2563, หน้า 3) กระทรวงศึกษาธิการเห็นถึงความสำคัญในการประเมินความรู้ทางดิจิทัลของนักเรียน นักศึกษา และบัณฑิตที่จะจบหลักสูตรต่างๆ ของสถาบันอุดมศึกษาทางคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงได้ประกาศแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับสมรรถนะดิจิทัลสำหรับคุณวุฒิระดับปริญญาตรี และกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพโดยให้มีมาตรฐาน ผลการเรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการสืบค้นและการใช้งานสามารถใช้เครื่องมือต่าง ๆ 2) สามารถผลิตและได้ผลิตสื่อดิจิทัล 3) ด้านเอกลักษณ์และคุณภาพ 4) ด้านการสอนหรือการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561, หน้า 2) ประกอบกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมกำหนดกรอบสมรรถนะดิจิทัลของประเทศไทย ประกอบด้วย 4 สมรรถนะ คือ 1. การเข้าใจดิจิทัล คือเป็นการใช้ข้อมูลเพื่อสื่อสารในสังคมดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีจริยธรรม 2. การใช้ดิจิทัล คือความสามารถในการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ด้านดิจิทัล ได้อย่างถูกต้อง ถูกกฎหมายหมาย 3. การแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล คือสามารถใช้ความรู้ข้อเท็จจริง และข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถคิด ประเมินผลของปัญหา และหาวิธีแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม 4. การปรับตัวและเรียนรู้ดิจิทัล คือสามารถอยู่ภายในสังคมและสิ่งแวดล้อมการทำงานที่ซับซ้อนได้ภายใต้กระแสโลกาภิวัฒน์ และบริษัท เออาร์ไอที จำกัด ได้รับมอบหมายจาก สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ให้ดำเนินการจัดประเมิน สมรรถนะด้าน Digital Literacy ด้วยเครื่องมือระดับมาตรฐานสากลโดยการใช้ชุดข้อสอบ IC3 Digital Literacy Certification ในโมดูล Computing Fundamental และโมดูล Key Application ให้กับนักเรียนนักศึกษา เพื่อเป็นการสร้างโอกาสในการเข้าถึงเครื่องมือที่เป็นมาตรฐานสากล สร้างความรู้และทักษะด้าน Digital Literacy เพื่อเตรียมความพร้อม ให้กับกลุ่มเป้าหมายก้าวเข้าสู่ THAILAND 4.0 อย่างมีคุณภาพ IC3 Digital Literacy Certification ภายใต้โครงการจัดการประเมินสมรรถนะบุคคลตามมาตรฐานสมรรถนะความสามารถด้านการใช้ดิจิทัล ประกอบไปด้วยองค์ความรู้ 2 ด้าน ได้แก่ 1. เข้าถึงและตระหนักดิจิทัล (Computing Fundamentals) : ทดสอบความรู้ด้านคอมพิวเตอร์พื้นฐาน ทั้ง ด้านฮาร์ดแวร์ซอฟต์แวร์ ระบบปฏิบัติการ การใช้อุปกรณ์เคลื่อนที่ เทคโนโลยีคลาวด์คอมพิวติ้ง และความปลอดภัย 2. การรู้ดิจิทัลขั้นพื้นฐาน (Key Applications) : ทดสอบความรู้ด้านการใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูป ได้แก่ Word Processing, Spreadsheet, Presentation, Database และการใช้แอพพลิเคชั่นที่เป็นที่นิยม (สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ องค์การมหาชน, 2562, หน้า 3)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของนักศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพนักศึกษาให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ไทยแลนด์ 4.0 ตามนโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ด้านการพัฒนาความสามารถด้านการใช้ดิจิทัล จึงได้กำหนดกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยโดยกำหนดตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 1 การผลิตบัณฑิต ตัวบ่งชี้ที่ 1.7 การส่งเสริมสมรรถนะและทักษะด้านดิจิทัล และระดับคณะ ตัวบ่งชี้ที่ 1.8 การส่งเสริมสมรรถนะและทักษะด้านดิจิทัลโดยได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในการทดสอบสมรรถนะและทักษะด้านดิจิทัลของนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย คือชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 5 ซึ่งในปัจจุบันทางมหาวิทยาลัยเริ่มมีการทดสอบความรู้ดิจิทัลตามตัวชี้วัดดังกล่าวตามกรอบมาตรฐาน คือแบบสอบวัดทักษะดิจิทัลของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ 1) การเข้าใจดิจิทัล 2) การใช้ดิจิทัล 3) การแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล 4) การปรับตัวและเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ซึ่งยังไม่ครอบคลุม กรอบการวัดทักษะตามมาตรฐานสากล

IC3 Digital Literacy Certification ประกอบไปด้วยองค์ความรู้ 2 ด้าน คือ 1) เข้าถึงและตระหนักดิจิทัล (Computing Fundamentals) : ทดสอบความรู้ด้านคอมพิวเตอร์พื้นฐาน ทั้ง ด้านฮาร์ดแวร์ซอฟต์แวร์ ระบบปฏิบัติการ การใช้อุปกรณ์เคลื่อนที่ เทคโนโลยีคลาวด์คอมพิวติ้ง และความปลอดภัย 2) การรู้ดิจิทัลขั้นพื้นฐาน (Key Applications) : ทดสอบความรู้ด้านการใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูป ได้แก่ Word Processing, Spreadsheet, Presentation, Database และการใช้แอพพลิเคชั่นที่เป็นที่นิยม (สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ องค์การมหาชน, 2562, หน้า 3) ซึ่งจากการสังเคราะห์กรอบสมรรถนะดิจิทัลของประเทศไทยและกรอบการวัดทักษะตามมาตรฐานสากล IC3 Digital Literacy Certification แล้ว พบว่า ทักษะดิจิทัลที่นักศึกษาควรมีองค์ประกอบให้ครบ 6 ด้าน จึงจะครอบคลุมทักษะดิจิทัลทั้งหมด ซึ่งมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องพัฒนาทักษะดิจิทัลให้นักศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลทั้ง 6 ด้าน คือ 1. ด้านการเข้าใจดิจิทัล 2. ด้านการใช้ดิจิทัล 3. ด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล 4. ด้านการปรับตัวและเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 5. ด้านเข้าถึงและตระหนักดิจิทัล 6. ด้านการรู้ดิจิทัลขั้นพื้นฐาน มหาวิทยาลัยยังไม่มีผลการประเมินทดสอบทักษะการรู้ดิจิทัลเพื่อส่งเสริมทักษะดิจิทัลให้กับนักศึกษา และต้องมีการวางแผนพัฒนาให้นักศึกษา ซึ่งต้องทราบระดับทักษะดิจิทัลของนักศึกษาในแต่ละด้านแต่ละประเด็น เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนต่อไป และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า นักศึกษา ปริญญาตรีมักขาดความรู้ความเข้าใจในการเลือกหัวข้อเพื่อทำรายงานหรือโครงงาน ประสบปัญหาการแสวงหาสารสนเทศที่ตนเองต้องการ ไม่ทราบการกำหนดคำค้น วิธีการ สืบค้นและแหล่งที่ใช้ในการสืบค้น การใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมในการสืบค้น ส่วนใหญ่จะสืบค้นเฉพาะข้อมูลจากแหล่งสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต การค้นคว้าข้อมูลเป็นการค้นคว้า โดยที่ไม่ได้เจาะลึกในรายละเอียด เนื่องจากข้อมูลที่ได้มานั้นมีปริมาณ ไม่เพียงพอและไม่ลึกซึ้ง ขาดทักษะการเข้าถึง และการประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งสารสนเทศและทรัพยากรสารสนเทศขาดทักษะในการเรียบเรียงสารสนเทศ โดยมักคัดลอกเนื้อหามาโดยไม่มีการอ้างอิงแหล่งที่มา (Anfo&Filson,2014; Nierenberg & Fjeldbu, 2015; Igwa & Issa, 2017) นอกจากนี้ Shopova (2014) พบว่า ผู้เรียนไม่สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่ง McShane พบว่า ในกระบวนการเรียนรู้ผู้เรียนยังไม่มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ให้ สะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น (Margaryan, Littlejohn & Vojt, 2011)

ผู้วิจัยจึงศึกษาทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษา และนำไปเป็นข้อมูลเพื่อหาแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการรู้ดิจิทัลและวางแผนพัฒนาทักษะดิจิทัลให้นักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาภาคปกติมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

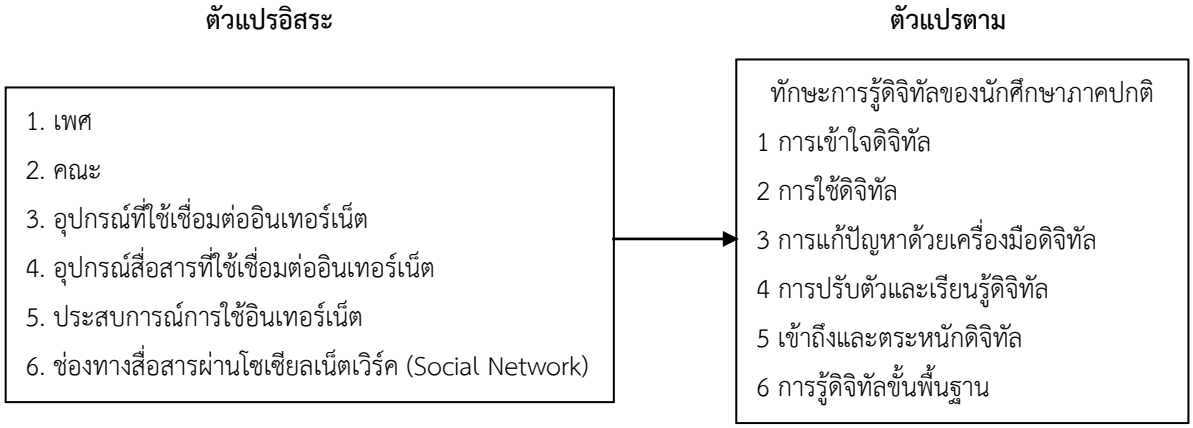

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครภาคปกติชั้นปีสุดท้ายคือ ชั้นปี 4 และชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,728 คน ผู้วิจัยพิจารณาจากความสอดคล้องกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครกำหนดกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยโดยกำหนดตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 1 การผลิตบัณฑิต ตัวบ่งชี้ที่ 1.7 การส่งเสริมสมรรถนะและทักษะด้านดิจิทัล และระดับคณะ ตัวบ่งชี้ที่ 1.8 การส่งเสริมสมรรถนะและทักษะด้านดิจิทัลโดยได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการทดสอบสมรรถนะและทักษะด้านดิจิทัลของนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย คือ ชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 5

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครภาคปกติชั้นปีสุดท้าย คือ ชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 325 คน ได้มาโดยให้สูตรการคำนวณหาจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง Taro Yamane (1973) ดังนี้

2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณหาจำนวนประชากรของ Taro Yamane (1973)

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทนความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครภาคปกติชั้นปีที่ 4 รวมทั้งหมด จำนวน 1,728 คน ความคลาดเคลื่อนระดับ 0.05

$$n = \frac{1,728}{1+1,728(0.05)^2} \quad n = 325$$

จากการคำนวณ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 325 คน

2.2 เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแล้ว ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยเทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด

3. ตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามด้วยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครชั้นปีสุดท้าย ชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน

4. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาภาคปกติมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ คณะ อุปกรณ์ที่ใช้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตอุปกรณ์สื่อสารที่ใช้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ประสบการณ์การใช้อินเทอร์เน็ต และช่องทางสื่อสารผ่านโซเชียลเน็ตเวิร์ก (Social Network) มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบประเมินทักษะการรู้ดิจิทัลสำหรับนักศึกษาภาคปกติมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จำแนกทักษะ 6 ด้าน คือ 1. ด้านการเข้าใจดิจิทัล 2. ด้านการใช้ดิจิทัล 3. ด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล 4. ด้านการปรับตัวและเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 5.ด้านเข้าถึงและตระหนักดิจิทัล 6. ด้านการรู้ดิจิทัลขั้นพื้นฐาน เป็นแบบสอบถามลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอใบรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

2. เก็บข้อมูลโดยด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยเป็นผู้ส่งและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง เนื่องจากผู้วิจัยเป็นเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงทำให้การส่งและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองเป็นวิธีการที่สะดวกและรวดเร็วในการเก็บแบบสอบถาม

3. ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งหมด จำนวน 325 ฉบับ ได้รับกลับคืนจำนวน 325 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ การแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) สวนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	122	37.50
2. หญิง	203	62.50
สังกัดคณะ		
1. คณะครุศาสตร์	49	15.10
2. คณะเทคโนโลยีการเกษตร	27	8.30
3. คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	12	3.70
4. คณะวิทยาการจัดการ	95	29.20
5. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	82	25.20
6. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	60	18.50
อุปกรณ์ที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตที่มี/ครอบครอง (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)		
1. คอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะ	69	21.40
2. โน๊ตบุ๊ค	217	67.20
3. สมาร์ทโฟน	283	87.60
4. แท็บเล็ต	39	12.10
5. อื่น ๆ	4	1.20

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ส่วนใหญ่ใช้อุปกรณ์สื่อสารเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่ไหน		
1. มหาวิทยาลัย	194	59.70
2. บ้าน	93	28.60
3. สวนสาธารณะ	11	3.40
4. ร้านอาหาร	4	1.20
5. อื่น ๆ	23	7.10
มีประสบการณ์การใช้อินเทอร์เน็ตกี่ปี		
1. 1-3 ปี	25	7.70
2. 4-6 ปี	37	11.40
3. 7-9 ปี	83	25.50
4. 10 ปี ขึ้นไป	178	54.80
5. อื่น ๆ	2	0.60
การติดต่อสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ประเภทใดบ้าง (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)		
1. Facebook	313	96.60
2. Line	278	85.80
3. E-mail	187	57.70
4. Instagram	229	70.70
5. Twitter	99	30.60
6. อื่นๆ	1	0.30
รวม	325	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 203 คน (ร้อยละ 62.50) ส่วนใหญ่สังกัดคณะวิทยาการจัดการ จำนวน 95 คน (ร้อยละ 29.20) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 82 คน (ร้อยละ 25.20) และคณะวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 60 คน (ร้อยละ 18.50) ตามลำดับ ส่วนใหญ่ใช้งานอินเตอร์เน็ตผ่านสมาร์ทโฟน จำนวน 283 คน (ร้อยละ 87.60) ส่วนใหญ่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่มหาวิทยาลัย จำนวน 194 คน (ร้อยละ 59.70) ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ใช้อินเทอร์เน็ต 10 ปีขึ้นไป จำนวน 178 คน (ร้อยละ 54.80) และส่วนใหญ่ติดต่อสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้วย Facebook จำนวน 313 คน (ร้อยละ 96.60)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ระดับทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษา จำแนกรายทักษะ 6 ด้าน

ทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษา	ค่าสถิติ		การแปลความหมาย
	$\bar{x}$	S.D.	
1. ด้านการเข้าใจดิจิทัล	**4.24**	**0.40**	**มาก**
1.1 มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบในการใช้งานระบบออนไลน์	4.23	0.66	มาก
1.2 สามารถแยกแยะได้ว่าข้อความและการกระทำชนิดไหน เป็นการละเมิดสิทธิผู้อื่นหรือหมิ่นประมาทบนสื่อออนไลน์ เช่น การใช้ภาษาสุภาพและเป็นทางการ การเคารพสิทธิและให้เกียรติเจ้าของเฟสบุ๊ค การแสดงทัศนคติที่เป็นกลางเป็นต้น	4.30	0.63	มาก
1.3 มีการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อสื่อสารกับคนที่รู้จักในชีวิตจริง ทั้งที่บ้าน สถานศึกษา ที่ทำงาน สามารถใช้ได้ทุกที่ทุกเวลา	4.35	0.66	มาก
1.4 มีความรับผิดชอบในการตรวจสอบความถูกต้องข้อมูล ก่อนเผยแพร่ ก่อนแชร์	4.25	0.7	มาก
1.5 ไม่ทำธุรกรรมออนไลน์กับเว็บไซต์ที่ไม่น่าไว้ใจ ไม่ได้มีการเข้ารหัสข้อมูล (HTTPS) มีเนื้อหาที่รุนแรงอนาจารและกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย	4.33	0.75	มาก
1.6 สามารถแยกแยะระหว่างข้อเท็จจริง (Fact) ความจริง (Truth) ความเป็นจริง (Reality) บนสื่อดิจิทัลได้	4.25	0.70	มาก
1.7 ไม่กระทำพฤติกรรมหรือโพสต์ข้อความใดที่เข้าข่ายหมิ่นประมาท ที่สร้างความรำคาญ ไม่เหมาะสมในสังคมออนไลน์	4.34	0.69	มาก
1.8 กลั่นกรองความเสี่ยงก่อนการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในโลกออนไลน์	4.30	0.72	มาก
1.9 มีการตั้งรหัสผ่าน (Password) ที่มีความปลอดภัย และคาดเดาได้ยาก	4.42	0.67	มาก
1.10 การพึงระวังในการใช้อินเทอร์เน็ตในที่สาธารณะ ออกจากระบบส่วนตัวทุกครั้ง หลังใช้งาน	4.38	0.72	มาก
1.11 รับข้อมูลข่าวสารสารสนเทศเพื่อให้ได้สารสนเทศที่มีคุณภาพจากหน่วยงานหรือสถาบันภาครัฐ	4.19	0.76	มาก
1.12 สามารถประเมินความน่าเชื่อถือ และความปลอดภัยของเว็บไซต์ที่จะทำธุรกรรมด้วยได้	4.16	0.71	มาก
1.13 มารยาททางอินเทอร์เน็ตเคารพความเป็นส่วนตัวของผู้อื่นเสมอ	4.40	0.66	มาก
1.14 การรับมือกับการกลั่นแกล้งทางออนไลน์รู้ว่าต้องดำเนินการทางกฎหมายอย่างไร	4.23	0.72	มาก
1.15 ตระหนักถึงอันตรายต่อสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่เกิดจากการใช้คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ตและสื่อดิจิทัลต่างๆ	4.28	0.68	มาก
1.16 มีการตรวจสอบเครื่องหมาย (มอก.) ของสินค้าก่อนทำการสั่งซื้อ	4.14	0.80	มาก
1.17 ซื้อขายสินค้าจากเว็บไซต์ที่มีความน่าเชื่อถือ	4.20	0.69	มาก
1.18 มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์	3.82	0.91	มาก
1.19 สามารถดูข้อมูลรายละเอียดต่างๆของโปรแกรมหรือเอกสารที่อยู่ในคอมพิวเตอร์	4.09	0.76	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษา	ค่าสถิติ		การแปลความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
2. ด้านการใช้ดิจิทัล	**4.09**	**0.52**	**มาก**
2.1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่และการทำงานของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์	4.15	0.72	มาก
2.2 เมื่อต้องการค้นหาเว็บไซต์ที่เคยเข้าใช้งานมาก่อนแล้วสามารถเข้าไปค้นหาได้ที่เมนูในเว็บเบราเซอร์	4.28	0.66	มาก
2.3 มีความเข้าใจระบบที่ให้บริการธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (การชำระออนไลน์)	4.24	0.70	มาก
2.4 มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตในการเรียนรู้ในชั้นเรียน	4.18	0.72	มาก
2.5 มีความชำนาญในการใช้คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน แทปเลต โปรแกรมคอมพิวเตอร์และสื่อออนไลน์เป็นอย่างดี	4.11	0.70	มาก
2.6 มีความเข้าใจการทำงานของ multimedia ช่วยในโปรแกรมประมวลผลคำ	3.98	0.80	มาก
2.7 มีความเข้าใจและเรียกใช้งาน กล่องข้อความ(Textbox) ข้อคิดเห็น (Comment) สัญลักษณ์(Symbols) และ อักษรศิลป์(Wordarts)ได้	4.03	0.74	มาก
2.8 สามารถสร้างและการจัดการ Worksheet การเพิ่มข้อมูล และการจัดรูปแบบข้อมูลและจัดการข้อมูลเช่นเรียงลำดับ การกรองข้อมูลได้ สามารถใช้สูตรการคำนวณได้ สร้างกราฟได้ สามารถสั่งพิมพ์และกำหนดรูปแบบการพิมพ์ได้	3.98	0.80	มาก
2.9 ใช้โปรแกรมต่างๆ ในการนำเสนอสารสนเทศในรูปแบบกราฟิกที่หลากหลาย	3.94	0.85	มาก
2.10 สามารถแทรกวัตถุประเภทต่างๆของในสไลด์ได้ กำหนดรูปแบบการนำเสนอเช่นการทำเป็นภาพเคลื่อนไหว กำหนดรูปแบบการเปลี่ยนสไลด์ สามารถสั่งพิมพ์และกำหนดรูปแบบการพิมพ์สไลด์ได้	4.07	0.79	มาก
2.11 สามารถตั้งค่าการใช้งานเว็บบราวเซอร์เพื่อป้องกันความปลอดภัยได้	4.05	0.81	มาก
3. ด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล	**4.14**	**0.51**	**มาก**
3.1 ทราบถึงอาการของแบตเตอรี่ที่เสื่อมคุณภาพ เช่น บวม ร้อนมาก	4.34	0.70	มาก
3.2 เมื่อมีการแจ้งเตือนในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ว่าหน่วยความจำของท่านเต็มรู้วิธีจัดการข้อมูลเพื่อให้พื้นที่เพิ่มขึ้น	4.23	0.69	มาก
3.3 เมื่ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ชำรุดเสียหายจากการใช้งานและหมดระยะประกันแจ้งผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและประเมินราคาทันที	4.01	0.77	มาก
3.4 สามารถสร้างสมดุลระหว่างการใช้เทคโนโลยีและอุปกรณ์ดิจิทัลกับการใช้ชีวิตประจำวันโดยไม่กระทบต่อสุขภาพและปฏิสัมพันธ์	4.06	0.72	มาก
3.5 ปรับปรุงสภาพแวดล้อมดิจิทัลให้ตรงความต้องการส่วนบุคคล	4.13	0.74	มาก
3.6 มีการสื่อสารทางออนไลน์ อย่างสร้างสรรค์ชัดเจน และเคารพผู้อื่น	4.36	0.69	มาก
3.7 สามารถเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับพัฒนาทักษะและสมรรถนะดิจิทัลรูปแบบออนไลน์ของหน่วยงานภาครัฐและสถาบันการศึกษาได้	4.22	0.72	มาก
3.8 มีการประเมินทักษะดิจิทัลตนเองจากจากองค์กรหรือหน่วยงานที่มีมาตรฐาน	4.03	0.75	มาก
3.9 ท่านมีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI)	4.02	0.81	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษา	ค่าสถิติ		การแปลความหมาย
	$\bar{x}$	S.D.	
3.10 สามารถนำข้อมูลมาสร้างกราฟเพื่อนำเสนอได้	4.05	0.77	มาก
3.11 มีความเข้าใจสื่อดิจิทัลชนิดต่างๆ รวมถึงการนำไปประยุกต์ใช้งานในการเรียนรู้และดำเนินชีวิตได้	4.12	0.73	มาก
4. ด้านการปรับตัวและเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	**4.16**	**0.47**	**มาก**
4.1 สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปรับเปลี่ยนกระบวนการปฏิบัติงานให้มีความคล่องตัวและประสิทธิภาพมากขึ้น	4.26	0.66	มาก
4.2 มีการปรับตัวเพื่อการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศของการทำงานในองค์กรที่ดีขึ้น	4.22	0.65	มาก
4.3 สามารถเข้าถึงระบบการเรียนออนไลน์	4.25	0.69	มาก
4.4 มีการเรียนรู้จากบุคคลรอบตัวในสังคม เช่น บิดา มารดา เพื่อนและอาจารย์	4.20	0.67	มาก
4.5 มีการคิดริเริ่มและเรียนรู้ด้วยตนเองเสมอเช่น สมัครเข้าฝึกอบรมกับผู้เชี่ยวชาญ ประชุมสัมมนาวิชาการ อ่านหนังสือ และพูดคุยกับเพื่อนเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์	4.14	0.75	มาก
4.6 มีกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลงดิจิทัลสำหรับองค์กรดิจิทัล	3.93	0.84	มาก
4.7 มีความรู้ความเข้าใจและใช้งานเกี่ยวกับแอปพลิเคชัน Microsoft Project OneNote Pinterest Dropbox	4.14	0.77	มาก
4.8 รู้จักวิธีการรับมือกับบุคคลที่ใช้อารมณ์ในการตัดสินใจ	4.10	0.69	มาก
4.9 สามารถแยกข้อเท็จจริง (Fact) ออกจากความคิดเห็น (Opinion) บนสื่อออนไลน์ได้	4.16	0.73	มาก
4.10 สามารถวิเคราะห์ความเสี่ยง การป้องกัน และ การรับมือ กับบุคคลที่รู้จักเฉพาะทางอินเทอร์เน็ตได้	4.16	0.72	มาก
4.11 มีแนวคิดการวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของงานเพื่อใช้ในการจัดการงานที่มีความสำคัญ	4.18	0.79	มาก
4.12 มีทักษะของการเป็นผู้นำที่ดี เช่น รู้จักเรียนรู้ มองเห็นความผิดปกติ มีความเชื่อมั่น มุ่งมั่นทำประโยชน์ส่วนรวม	4.15	0.75	มาก
5. ด้านเข้าถึงและตระหนักดิจิทัล	**4.07**	**0.56**	**มาก**
5.1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานของระบบเครือข่าย สามารถใช้งานระบบเครือข่ายผ่านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ได้ สามารถใช้งานแอปพลิเคชั่น	4.26	0.78	มาก
5.2 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน่วยความจำชั่วคราวหน่วยความจำถาวรได้	4.05	0.72	มาก
5.3 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเชื่อมต่อระหว่างอุปกรณ์และการเชื่อมต่อผ่านระบบอินเตอร์เน็ต	4.22	0.75	มาก
5.4 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสายสัญญาณและพอร์ตที่ใช้ในการเชื่อมต่อระหว่างอุปกรณ์ สามารถใช้งานระบบปฏิบัติการและติดตั้งไดรเวอร์ในการเชื่อมต่อกับอุปกรณ์อื่น ๆ ได้	4.06	0.79	มาก
5.5 มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับ การจัดการไฟล์เอกสากำหนดค่าเริ่มต้นให้กับโปรแกรมแถบเครื่องมือด่วน เส้นทางของแฟ้มข้อมูล	4.12	0.83	มาก
5.6 มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับ การซ่อมแซม และถอนการติดตั้งโปรแกรม	3.96	0.84	มาก
5.7 มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับ Internet Protocol (IP Address) การเชื่อมต่อเครือข่ายไร้สายการสลับผู้ใช้งาน (Switch User)	3.98	0.84	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษา	ค่าสถิติ		การแปลความหมาย
	$\bar{x}$	S.D.	
5.8 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การสำรองข้อมูล (Backup) รูปแบบการสำรองข้อมูลการคืนค่าระบบ (System Restore)	3.94	0.83	มาก
5.9 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ คัดลอกไฟล์ไปยังอุปกรณ์ภายนอกแบ่งปันไฟล์ให้กับผู้รับเป็นกลุ่มโอนถ่ายไฟล์จากสมาร์ทโฟนไปยังเดสก์ท็อปโอนถ่ายไฟล์โดยใช้เครือข่ายไร้สายสาธารณะ การบีบอัดไฟล์ (Zip File)	4.09	0.78	มาก
5.10 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบคลาวด์ (Cloud) ประเภทของบริการระบบคลาวด์	3.99	0.91	มาก
5.11 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ และแนวทางการป้องกันภัยคุกคาม	4.13	0.79	มาก
5.12 สามารถจัดการรหัสผ่านและกำหนดรหัสผ่านที่มีความปลอดภัยและใช้งาน Virtual Private Network (VPN) ได้	4.02	0.80	มาก
5.13 มีความรู้เกี่ยวกับการใช้งาน Social Media ให้มีความปลอดภัย	4.08	0.83	มาก
5.14 มีความรู้เกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าออนไลน์ที่มีความปลอดภัย	4.11	0.77	มาก
6. ด้านการรู้ดิจิทัลขั้นพื้นฐาน	**4.13**	**0.61**	**มาก**
6.1 มีความรู้ความเข้าใจ ลักษณะการใช้งานของโปรแกรมต่าง ๆ การแสดงผลหน้าจอ การดาวน์โหลดและติดตั้งโปรแกรม วิธีสั่งซื้อแอพพลิเคชั่นบนมือถือ โปรแกรมสำหรับสั่งซื้อแอพพลิเคชั่น	4.21	0.77	มาก
6.2 การใช้แอพพลิเคชั่น Word มีความรู้การสร้างและจัดการเอกสาร การจัดรูปแบบข้อความ การจัดการกับย่อหน้าในเอกสาร การแทรกรูปภาพจากไฟล์	4.19	0.75	มาก
6.3 การแทรกตาราง การจัดรูปแบบเอกสาร การพิมพ์เอกสาร การติดตามการเปลี่ยนแปลงเอกสาร การจำกัดการแก้ไข	4.17	0.78	มาก
6.4 แอพพลิเคชั่น Excel มีความรู้ การจัดการเวิร์กบุ๊ก การจัดการข้อมูลในตาราง การใช้สูตร และฟังก์ชั่น เพื่อการคำนวณ การแทรกวัตถุอื่น และองค์ประกอบอื่นๆ	4.06	0.83	มาก
6.5 การใช้แอพพลิเคชั่น PowerPoint มีความรู้การนำเสนอ การทำงานกับข้อความบนสไลด์ การแทรกรูปภาพ การแทรกเสียง การกำหนดภาพเคลื่อนไหว การเปลี่ยนระหว่างสไลด์ การนำเสนอสไลด์แบบกำหนดเอง ตั้งค่าการนำเสนอการทำงานขณะนำเสนอสไลด์	4.18	0.76	มาก
6.6 แอพพลิเคชั่น Access มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับฐานข้อมูล สามารถสร้างตารางสร้างแบบสอบถามข้อมูล (query) สร้างฟอร์มสับข้อมูลได้ สร้างรายงานได้ และนำเข้าข้อมูลจากโปรแกรมอื่นได้	3.97	0.95	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาภาคปกติมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีทักษะการรู้ดิจิทัลมากที่สุด คือ ด้านการเข้าใจดิจิทัล รองลงมา คือ ด้านการปรับตัวและเรียนรู้ในยุคดิจิทัล และด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านการเข้าใจดิจิทัล กลุ่มตัวอย่างมีการตั้งรหัสผ่าน (Password) ที่มีความปลอดภัย และคาดเดาได้ยากระดับมากที่สุด และมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ระดับน้อยที่สุด

2. ด้านการใช้ดิจิทัล กลุ่มตัวอย่างเมื่อต้องการค้นหาเว็บไซต์ที่เคยเข้าใช้งานมาก่อนแล้วสามารถเข้าไปค้นหาได้ที่เมนูในเว็บเบราเซอร์ระดับมากที่สุด และการใช้โปรแกรมต่าง ๆ ในการนำเสนอสารสนเทศในรูปแบบกราฟิกที่หลากหลายระดับน้อยที่สุด

3. ด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล กลุ่มตัวอย่างมีการสื่อสารทางออนไลน์ อย่างสร้างสรรค์ชัดเจน และเคารพผู้อื่นระดับมากที่สุด และเมื่ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ชำรุดเสียหายจากการใช้งานและหมดระยะประกันแจ้งผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และประเมินราคาทันทีระดับน้อยที่สุด

4. ด้านการปรับตัวและเรียนรู้ในยุคดิจิทัล กลุ่มตัวอย่างสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปรับเปลี่ยนกระบวนการปฏิบัติงานให้มีความคล่องตัวและประสิทธิภาพมากขึ้นระดับมากที่สุด และมีกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลงดิจิทัลสำหรับองค์กรดิจิทัลระดับน้อยที่สุด

5. ด้านเข้าถึงและตระหนักดิจิทัล กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานของระบบเครือข่าย สามารถใช้งานระบบเครือข่ายผ่านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ได้ สามารถใช้งานแอปพลิเคชั่นระดับมากที่สุด และมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับ การซ่อมแซม และถอนการติดตั้งโปรแกรมระดับน้อยที่สุด

6. ด้านการรู้ดิจิทัลขั้นพื้นฐาน คือ กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจ ลักษณะการใช้งานของโปรแกรมต่างๆ การแสดงผลหน้าจอ การดาวน์โหลดและติดตั้งโปรแกรม วิธีสั่งซื้อแอพพลิเคชั่นบนมือถือ โปรแกรมสำหรับสั่งซื้อแอพพลิเคชั่นระดับมากที่สุด และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับฐานข้อมูล แอพพลิเคชั่น Access สามารถสร้างตารางสร้างแบบสอบถามข้อมูล (query) สร้างฟอร์มข้อมูลได้ สร้างรายงานได้ และนำเข้าข้อมูลจากโปรแกรมอื่นได้ระดับน้อยที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

นักศึกษาภาคปกติมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มีทักษะการรู้ดิจิทัลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทักษะการรู้ดิจิทัล ด้านการเข้าใจดิจิทัล โดยมีการตั้งรหัสผ่าน (Password) ที่มีความปลอดภัย และคาดเดาได้ยากระดับมากที่สุดสอดคล้องกับ แววตา เตชาทวีวรรณ (2559) พบว่า ระดับการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่มีการรู้ดิจิทัลในระดับมาก องค์ประกอบที่มีการรู้ดิจิทัลในระดับมากและค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบที่ 4 ทักษะการตระหนักรู้ โดยทักษะการตระหนักรู้ หมายถึงการประพฤติปฏิบัติผ่านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร และการใช้สื่อดิจิทัลอย่างมีจริยธรรมและถูกกฎหมาย โดยตระหนักถึงความถูกต้องดีงามของสังคม มีความรู้ เข้าใจ และปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมายต่าง ๆ และมีมรรยาท รวมทั้งรู้จักป้องกันตนเองจากอันตรายและความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้งานเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสื่อสารและสื่อดิจิทัล รองลงมา คือ ด้านการปรับตัวและเรียนรู้ในยุคดิจิทัล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปรับเปลี่ยนกระบวนการปฏิบัติงานให้มีความคล่องตัวและประสิทธิภาพมากขึ้นมากที่สุด สอดคล้องกับ วลัยลักษณ์ อมรสิริพงศ์ (2561) พบว่า การรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม นักศึกษามีการรู้สารสนเทศอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามมาตรฐาน พบว่า นักศึกษามีการรู้สารสนเทศอยู่ในระดับมากทั้ง 5 มาตรฐาน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 ตระหนักว่าตนเองมีความต้องการสารสนเทศ และสามารถอธิบายสารสนเทศที่ต้องการได้ มาตรฐานที่ 4 วิเคราะห์และสังเคราะห์สารสนเทศที่มีอยู่สู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ และสอดคล้องกับ พิสุทธิ์ ศรีจันทร์, น้ำทิพย์ วิภาวิน,ทัดทอง พราหรมณี,สุทธินันธ์ ชื่นชม (2562) พบว่า นักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีระดับทักษะ การรู้ดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับต่ำ เมื่อ พิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษามีทักษะการรู้ดิจิทัลระดับปานกลาง ในด้าน

ความสามารถในการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเป็น เครื่องมือในกระบวนการเข้าถึงสารสนเทศ (Access) ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือ ในกระบวนการรวบรวมสารสนเทศ (Integrate) และด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือ ในกระบวนการสร้างสรรค์สื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู4 (Create) และนักศึกษามีระดับทักษะ การรู้ดิจิทัลระดับต่ำ ในด้านความสามารถในการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็น เครื่องมือในกระบวนการสื่อสารข้อมูลได้อย่าง เหมะสม (Communicate) ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือในกระบวนการจัดการสารสนเทศ (Manage) และ ด้านความสามารถในกระบวนการประเมินสารสนเทศดิจิทัล (Evaluate)

จากการศึกษาการรู้ดิจิดิทัลของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มหาวิทยาลัยจึงควรหาแนวทางในการพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษา โดยเฉพาะด้านที่นักศึกษามีคะแนนค่าเฉลี่ยต่ำ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะการรู้ดิจิทัลที่ครอบคลุมตามมาตรฐานสากล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนหรือกำหนดนโยบายในการพัฒนาทักษะการรับรู้สื่อดิจิทัลให้แก่นักศึกษา โดยเฉพาะประเด็นที่คะแนนเฉลี่ยต่ำ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยหรือความต้องการจำเป็นที่จะส่งเสริมให้เกิดทักษะการรับรู้สื่อดิจิทัลแก่นักศึกษาของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง แต่ละประเภท หรือภูมิภาคที่มีความสอดคล้องกันด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการรับรู้สื่อดิจิทัลที่เหมาะสมแก่นักศึกษาเฉพาะกลุ่มนั้น ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการกำหนดนโยบายและการวางแผนของมหาวิทยาลัยและสถานศึกษาระดับต่าง ๆ ว่ามีจุดอ่อนจุดแข็งและมีความสอดคล้องในการที่จะส่งเสริมทักษะการรู้ดิจิทัลแก่นักศึกษา รวมทั้งการผลักดันให้เกิดพลเมืองดิจิทัลของประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

กัมพล เกศสาลี. (2561). *การรู้ดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

กาญจนา หฤหรรษพงศ์. (2562). *การรู้ดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.* นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.

พิสุทธิ์ ศรีจันทร์ และคณะ (2563). *ทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ.* ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วลัยลักษณ์ อมรสิริพงศ์.(2561). การรู้สารสนเทศของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม = Information literacy of Nakhon Pathom Rajabhat University undergraduate students. *วารสารสารสนเทศศาสตร์. 36(3). 42 – 66.*

แววตา เตชาทวีวรรณ. (2559). *การพัฒนาแบบวัดการรู้ดิจิทัลสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ. (2562). *โครงการการจัดการประเมินสมรรถนะบุคคลตามมาตรฐานสมรรถนะความสามารถด้านการใช้ดิจิทัล (Digital Literacy) ด้วยเครื่องมือคอมพิวเตอร์สากล.* กรุงเทพฯ: เออาร์ไอที.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561). *มิติการบริหารอุดมศึกษามุมมองของนักบริหารมหาวิทยาลัย*

สายสนับสนุนและช่วยวิชาการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2563). คู่มือการกำหนดสมรรถนะในราชการพลเรือน: คู่มือสมรรถนะ. นนทบุรี: บริษัท ประชุมช่าง จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). กรอบสมรรถนะด้านดิจิทัลสำหรับพลเมืองไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.

Keawmanee, P. (2009). *Information literacy of Mahasarakham University's first year students.* M.A. Thesis, Department of Library Science, Faculty of Arts, Chulalongkorn University.

Igwa, K.N. &Issa, A.O. (2017). Accessibility of resource and delivery methods as correlates of information literacy competence of undergraduates in southern Nigerian universities. *African Journal of Library, Archives and Information Science, 27(2), 159-174.*

Sookmark, K. (2004) .*Information literacy of Chulalongkorn University's first year students.* (in Thai). M.A. Thesis, Department of Library Science, Faculty of Arts, Chulalongkorn University.

บทความวิจัยภาคบรรยาย (Oral Presentation)

กลุ่มการศึกษา

ผลการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ภายใต้สถานการณ์ covid - 19 โดยใช้ Google Classroom ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความมีวินัย ในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี

Investigating Thai – language Learning Achievement and Learners' Discipline of Online Learning Outcomes during an Ongoing Pandemic of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) by Implementing Google Classroom to Mattayom 6 Students, Suankularbwittayalai Thonburi School

ประจักษ์ น้อยเหนื่อย*

ศรายุทธ รัตนปัญญา**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ภายใต้สถานการณ์ covid-19 โดยใช้ Google Classroom 2) เพื่อศึกษาความมีวินัยในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ภายใต้สถานการณ์ covid-19 โดยใช้ Google Classroom และ3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ภายใต้สถานการณ์ covid-19 โดยใช้ Google Classroom กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/16 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 25 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จับสลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นการหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ออนไลน์โดยใช้ Google Classroom เรื่องขัตติยพันธกรณี จำนวน 1 แผน รวม 6 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องขัตติยพันธกรณีแบบทดสอบแบบปรนัย 5 ตัวเลือกจำนวน 20 ข้อ 3) แบบบันทึกพฤติกรรมการเข้าเรียนเป็นรายบุคคล และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ออนไลน์โดยใช้ Google Classroom สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ออนไลน์โดยใช้ Google Classroom หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) ความมีวินัยในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ออนไลน์โดยใช้ Google Classroom สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 และ 3) ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ออนไลนภายใต้สถานการณ์ covid-19 โดยใช้ Google Classroom อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การเรียนรู้ออนไลน์, การจัดการเรียนรู้โดยใช้ Google Classroom, การสอนภาษาไทยออนไลน์

---

* ข้าราชการครู โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

** ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

Abstract

This research was an action research in which the researcher has conducted experimental research data based on Pre-Experimental Research on the One Group Pretest Posttest Design model. The purposes of this research were: 1) to compare the Thai language learning achievement of Mathayomsuksa 6 students before and after online learning management during An Ongoing Pandemic of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) by Implementing Google Classroom. 2) To study the learning discipline of Mathayomsuksa 6 students after online learning management during An Ongoing Pandemic of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) by Implementing Google Classroom and 3) to study learners' satisfaction with online learning management during An Ongoing Pandemic of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) by Implementing Google Classroom. The sample group was Mathayomsuksa 6/16, Suankularb Wittayalai Thonburi School, Under the Secondary Educational Service Area Office 1, Semester 2, Academic Year 2020, 1 classroom included 25 people, which were selected by simple random sampling. The research instruments were: 1) online learning lesson plan by implementing Google Classroom,1 plan for 6 hours. 2) An evaluation test of academic achievement in a Thai literature, a multiple-choice test, 5 options, 20 items. 3) Individual attendance behavior record form and 4) questionnaire on the satisfaction of learners toward online learning management by implementing Google Classroom. The statistics used to analyze the data in this research are mean score $\overline{X}$ standard deviation (S.D.) and t-test

Findings are as follows: 1) Thai language learning achievement of Mathayomsuksa 6 students who studied online by implementing Google Classroom after studying was higher than before studying. 2) Learners' discipline of Mathayomsuksa 6 students who studied online by implementing Google Classroom was over 60% compared to the standard number and 3) the level of satisfaction of the learners with online learning management during An Ongoing Pandemic of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) by Implementing Google Classroom is high level acceptance.

Keyword: Online learning, learning management by Implementing Google Classroom,
Thai online teaching

บทนำ

การศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางด้าน สติปัญญา ร่างกาย และจิตใจและยังเป็นเครื่องมือในการสร้างกำลังคนของประเทศให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นการศึกษาจึงมีความสำคัญต่อคนทุกเพศทุกวัย ทุกอาชีพ เพื่อที่จะเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ การศึกษาถือเป็นตัวเร่งที่สำคัญที่สุดในการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ในสังคม ในส่วนของการศึกษาที่มุ่งเน้นไปที่การเรียนการสอนตามยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) คือ การที่นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล แต่การที่จะทำให้ได้และดีนั้น ต้องอาศัยเทคนิควิธีและปัจจัยหลายประการ ระบบการเรียนการสอนในปัจจุบันจึงต้องมาเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีซึ่งนับวันจะมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตคนเรามากขึ้น เนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีเป็นแหล่งเรียนรู้สื่อตำราเรียน นวัตกรรมทำให้นักเรียนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ สามารถจัดการศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น ตามยุทธศาสตร์ที่ 3 : การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ข้อ 3.4 ของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

จากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่มีการระบาดใหญ่ไปทั่วโลก ทำให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อเศรษฐกิจ สังคม และวิถีการใช้ชีวิตของผู้คน โดยเฉพาะในวงการศึกษา เรียกได้ว่า โควิด-19 เป็นตัวเร่งที่ทำให้เกิด การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างรวดเร็วและฉับพลัน ต้องปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนทั้งหมดให้ไปอยู่ในระบบออนไลน์ โดยเฉพาะการสอบก็ต้องปรับเป็นรูปแบบอื่น เช่น การสอบออนไลน์ การมอบหมายงาน โดยเว้นการสอบรูปแบบเดิมคือ การสอบแบบเผชิญหน้าในห้องสอบที่มีนักศึกษาจำนวนมากหรือน้อยแตกต่างกันออกไป ซึ่งจำเป็นต้องงดเนื่องจากมาตรการระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ส่งผลให้ไม่สามารถจัดการสอนที่โรงเรียนเช่นในสถานการณ์ปกติได้

การจัดการเรียนรู้ออนไลน์จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ตอบสนองกับมาตรการเพิ่มระยะห่างทางสังคมและด้วยเทคโนโลยีในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเทคโนโลยีการสอนออนไลน์ แอปพลิเคชั่นทางการศึกษาต่าง ๆ (วิทัศน์ ฝักเจริญผล และคณะ, 2563) จึงทำให้ผู้บริหารหลายคนเชื่อว่าระบบการศึกษาไทยพร้อมใช้การจัดการเรียนการสอนออนไลน์แล้วประกอบกับในปัจจุบันการนำ “เทคโนโลยีด้านการศึกษา” หรือ “ Educational Technology” มาช่วยบริหารจัดการระบบการเรียนการสอนให้อยู่บนระบบ Cloud หรือ CloudComputing (คลาวด์คอมพิวติ้ง) ซึ่งเป็นระบบคอมพิวเตอร์ ที่เกิดขึ้นเพื่อรองรับการทำงานของผู้ใช้งานในทุก ๆ ด้าน และใช้ออนไลน์เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน เพื่อสร้างทักษะ ในศตวรรษที่ 21 ให้กับนักเรียน ทั้งทักษะด้านดิจิทัล การคิดวิเคราะห์การแก้ปัญหา การสร้างความร่วมมือ ความคิดสร้างสรรค์ซึ่งการเรียนผ่านระบบ Cloud นี้ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง และออกจากกรอบของการเรียนรู้ที่จำกัดเฉพาะในห้องเรียน ช่วยให้การนำเสนอเนื้อหาการเรียนการสอนที่มีความน่าสนใจขึ้นและสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียนและครูได้มากขึ้น

วิธีการสอนยุคปัจจุบันมีการใช้นวัตกรรมการจัดกิจกรรมเพื่อการสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตด้วยนวัตกรรมประยุกต์ในเชิงบูรณาการ (สุมนา สุขพันธ์, 2559) สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาและเป็นปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนศตวรรษที่ 21 (สำนักแผนและประกันคุณภาพการศึกษาแนวทางการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21) คือการเรียนรู้ออนไลน์โดยใช้ Google classroom โดยจะใช้เป็นช่องทางของระบบการสื่อสารและอินเทอร์เน็ต ผู้เรียนสามารถใช้คอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ตเข้าไปเรียนในเว็ปไซต์ที่ออกแบบกระบวนการเรียนการสอนให้มีสภาพแวดล้อมคล้ายกับการเรียนในห้องเรียนแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียนโดย

บรรยากาศเสมือนพบกันจริง (นิภา แย้มวจี, 2551) Google Classroom จึงเป็นสื่อสำคัญในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะเสริมการเรียนรู้และพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้และเพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนรู้

เมื่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้เปลี่ยนไป ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา วินัยในตนเองจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก การมีวินัยในตนเองนี้หมายถึง การที่นักเรียนสามารถ ควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอย่างมีระเบียบแบบแผนในการเข้าเรียน 3 ด้าน ดังนี้ 1) ความตรงต่อเวลาในการเข้าเรียน 2) ความพร้อมระหว่างเรียน และ 3) ความตรงต่อเวลาในการส่งงาน เพราะวินัยในการเข้าเรียนเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นและสำคัญต่อการประสบความสำเร็จ ในการเรียนออนไลน์เนื่องจากในระยะวัยรุ่นเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตเป็นวัยวิกฤต (Critical period) หรือวัยพายุบุแคม (Strom and stress) เนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนการดำเนินชีวิตอย่างมากประกอบกับมีปัญหาและมีความยากลำบากอย่างยิ่งในการปรับตัว มีการเปลี่ยนแปลงมากและรวดเร็วในทุกด้านของพัฒนาการซึ่งเป็นช่วงปรับเปลี่ยนการเรียนในระดับมัธยมศึกษา วัยรุ่นทั้งหญิงและชายมักมีปัญหาเรื่องการปรับตัวเรื่องการเรียน เรื่องเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศในวัยรุ่นบางกลุ่มมีพฤติกรรมชอบฝ่าฝืนกฎระเบียบ ไม่ทำตามกฎเกณฑ์ของสังคม ไม่ชอบเข้าเรียน ซึ่งหากผู้เรียนขาดวินัย ในการเข้าเรียนจะทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ภายใต้สถานการณ์ covid-19 โดยใช้ Google Classroom ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความมีวินัยในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปที่ 6 กอนและหลังการจัดการเรียนรู้ออนไลนภายใต้สถานการณ์ covid-19 โดยใช้ Google Classroom

2. เพื่อศึกษาความมีวินัยในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ภายใต้สถานการณ์ covid-19 โดยใช้ Google Classroom

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ออนไลนภายใต้สถานการณ์ covid-19 โดยใช้ Google Classroom

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปที่ 6 หลังเรียนโดยใช้ Google Classroom สูงกว่าก่อนเรียน

2. ความมีวินัยในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปที่ 6 หลังเรียนโดยใช้ Google Classroom สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ภายใต้สถานการณ์ covid-19 หลังเรียนโดยใช้ Google Classroom อยู่ในระดับมากขึ้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 16 ห้องเรียน รวม 514 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/16 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 25 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. เนื้อหา / สาระการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานที่ 5.1 วรรณคดีและวรรณกรรม เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องขัตติยพันธกรณี

3. ระยะเวลา

ภาคเรียน 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 6 ชั่วโมง

4. **ตัวแปร**

ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้ออนไลนโดยใช้ Google Classroom

ตัวแปรตาม คือ 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย 2. ความมีวินัยในการเรียน 3. ความพึงพอใจของผู้เรียน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้ออนไลน์โดยใช้ Google Classroom เรื่องขัตติยพันธกรณี จำนวน 1 แผน รวม 6 ชั่วโมง

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องขัตติยพันธกรณี เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 5 ตัวเลือกจำนวน 20 ข้อ

5.2.2 แบบบันทึกพฤติกรรมการเข้าเรียนเป็นรายบุคคล

5.2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อจัดการเรียนรู้ออนไลน์โดยใช้ Google Classroom เรื่องขัตติยพันธกรณี

6. แบบแผนการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการซึ่ง ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยขั้นพื้นฐาน(Pre - Experimental Research) แบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนสอบหลัง (The One – Group Pretest – Posttest Design) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2557, หน้า 144) ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัย

สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
T_1	X	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง The One – Group Pretest – Posttest Design

T_1 แทน การสอบก่อนการจัดกระทำทดลอง (Pretest)

X แทน จัดการเรียนรู้ออนไลน์โดยใช้ Google Classroom

T_2 แทน การสอบหลังการจัดกระทำทดลอง (Post-test)

ซึ่งมีวิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ผู้วิจัยทดสอบนักเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยก่อนเรียนเรื่องขัตติยพันธกรณีแล้วบันทึกผลการสอบไว้เป็นคะแนนก่อนเรียนสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยดำเนินการสอนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วยการจัดการเรียนรู้ออนไลนโดยใช้ Google Classroom และประเมินความมีวินัยในการเรียนด้วยแบบบันทึกพฤติกรรมการเข้าเรียนเป็นรายบุคคลที่พัฒนาขึ้น

3. ทดสอบหลังเรียน (Posttest) ผู้วิจัยทดสอบนักเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยหลังเรียนเรื่องขัตติยพันธกรณีซึ่งเป็นชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียนแต่สลับตัวเลือกแล้วบันทึกผลการสอบไว้เป็นคะแนนหลังเรียนสำหรับวิเคราะห์ข้อมูล

4. สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบสอบถามหลังการจัดการเรียนรู้ออนไลนฺโดยใช้ Google Classroom

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน ที่สอนด้วยการจัดการเรียนรู้ออนไลน์โดยใช้ Google Classroom โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และเปรียบเทียบก่อนและหลังเรียนโดยใช้ t-test

2. ประเมินความมีวินัยในการเรียนโดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)

3. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบสอบถามหลังการจัดการเรียนรู้ออนไลนฺโดยใช้ Google Classroom โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ภายใต้สถานการณ์ covid-19 โดยใช้ Google Classroom ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยและความมีวินัยในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรีสรุปผลการวิจัยได้ 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปที่ 6 กอนและหลังการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ภายใต้สถานการณ์ covid-19 โดยใช้ Google Classroom ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่อง ขัตติยพันธกรณีก่อน และหลังการจัดการจัดการเรียนรู้ออนไลน์โดยใช้ Google Classroom

คะแนนทดสอบ	n	mean	S.D.	t	df	Sig
ก่อนเรียน	25	7.76	1.02	-23.59	24	0.00***
หลังเรียน	25	14.88	1.19			

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) เท่ากับ 7.76 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 0.99 คะแนนทดสอบหลังการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) เท่ากับ 14.88 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 1.07 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ Google Classroom สรุปได้ว่าผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1

ตอนที่ 2 เพื่อศึกษาความมีวินัยในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ภายใต้สถานการณ์ covid-19 โดยใช้ Google Classroom

ความมีวินัยในการเรียนเป็นคุณลักษณะของนักเรียน แสดงพฤติกรรมการเข้าเรียนที่ตรงต่อเวลา วัดได้จากแบบบันทึกพฤติกรรมการเข้าเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/16 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ Google Classroom มีนักเรียน 17 คน ผ่านการประเมิน (เข้าเรียนตรงเวลาทั้ง 6 ครั้ง) คิดเป็นร้อยละ 68.0 และมี 8 คนที่ไม่ผ่านการประเมิน (เข้าเรียนช้ากว่า 15 นาทีตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป) คิดเป็นร้อยละ 32.0 ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าหลังจากการใช้ Google Classroom นักเรียนมีวินัยในการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

ตอนที่ 3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ภายใต้สถานการณ์ covid-19 โดยใช้ Google Classroom ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ภายใต้สถานการณ์ covid-19 โดยใช้ Google Classroom หลังเรียน

หัวข้อประเมิน	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ความรู้ที่ได้รับจากการสอนโดยใช้ Google Classroom	4.16	0.51	มาก
2. การสอนโดยใช้ Google Classroom ส่งเสริมผู้เรียนตามความถนัด	3.36	0.49	ปานกลาง
3. การสอนโดยใช้ Google Classroom สามารถเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา	4.48	0.51	มาก
4. ความพึงพอใจที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ออนไลน์โดยใช้ Google Classroom	3.44	0.51	ปานกลาง
5. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ Google Classroom ส่งเสริมทักษะการสืบค้นและแสวงหาความรู้ตลอดจนส่งเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยี	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	**4.07**	**0.26**	**มาก**

จากตารางที่ 3 พบว่าหลังการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ภายใต้สถานการณ์ covid-19 โดยใช้ Google Classroom ผู้เรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.07 , S.D. = 0.26) สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการจัดการเรียนรู้ออนไลนภายใต้สถานการณ์ covid-19 โดยใช้ Google Classroom ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยและความมีวินัยในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ออนไลน์โดยใช้ Google Classroom หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเป็นเพราะการใช้ Google Classroom ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาประกอบการเรียน ใบงาน หรือกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นที่ไหน เวลาใดก็สามารถเข้าถึง Google Classroom ได้ตลอดเวลา ซึ่งเป็นการเพิ่มการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้มากขึ้นนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน สอดคล้องกับ ณัฐสินี ภานุศานต์ (2553) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนออนไลน์ในเวลาเดียวกัน วิชาพื้นฐานศิลปะ เรื่องทักษะ การบรรเลงดนตรีประเภทขลุ่ยรีคอร์เดอร์ผลการวิจัยพบว่าคะแนนจากการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 ส่วนหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.00 จากค่าคะแนนเฉลี่ยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้ Google Classroom ของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ในขณะที่ กรวรรณ สืบสม และ นพรัตน์ หมีพลัด (2560) พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped classroom) ด้วยการบูรณาการการเรียนการสอนรายวิชา เทคโนโลยีมัลติมีเดียผ่าน Google Classroom เป็นการหาประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกณฑ์ 80/80 และพบว่า ผู้เรียน มีพัฒนาการเรียนรู้ระหว่างเรียนดีขึ้น จนเมื่อมีการประเมินตามเกณฑ์ในช่วงหลังเรียน พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสามารถทำผลงานได้ดีขึ้นผ่านเกณฑ์การเปรียบเทียบแบบรูบิกส์ที่นำมาใช้ในการประเมินผลงานของผู้เรียน และยังสอดคล้องกับ มัณฑนา นนท์ไชย (2559) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้แบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องร่างภาพจริงให้เป็นลายเส้นและออกแบบบรรจุภัณฑ์โดยใช้ห้องเรียนออนไลน์ Google Classroom พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการร่างภาพจริงให้เป็นลายเส้นและออกแบบบรรจุภัณฑ์ หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นกัน

2) ความมีวินัยในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ออนไลน์โดยใช้ Google Classroom สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 ความมีวินัยในการเรียนหมายถึงการเข้าเรียนตรงตามเวลาที่กำหนดระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้ Google Classroom ผลที่ได้คือมีนักเรียน 17 คน ผ่านการประเมิน (เข้าเรียนตรงเวลาทั้ง 6 ครั้ง) คิดเป็นร้อยละ 68.0 และมี 8 คนที่ไม่ผ่านการประเมิน (เข้าเรียนช้ากว่า 15 นาทีตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป) คิดเป็นร้อยละ 32.0 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิชาภา บุรีกาญจน์ (2556) ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดแบบห้องเรียนกลับด้านทีมีต่อความรับผิดชอบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า 1) ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรับผิดชอบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง 2)ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรับผิดชอบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม

3) ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ภายใต้สถานการณ์ covid-19 โดยใช้ Google Classroom อยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉันท์ทิพย์ ลีลิตธรรม และพรเพ็ญ เอกเอี่ยมวัฒนกุล (2559) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนโดยผ่านกูเกิลคลาสรูมของนักศึกษาวิทยาลัยพณิชยการธนบุรี ผลการทดสอบทางสถิติพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนผ่านกูเกิลคลาสรูมช่วยให้บรรลุเป้าหมายของการเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.15 ด้านความปลอดภัยในการใช้งานระบบที่สามารถกำหนดสิทธิ์การใช้งานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.23 ข้อดีของการใช้กูเกิลคลาสรูมหัวข้อติดตามทบทวนเนื้อหาบางส่วนที่ขาดหายไปมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.38 ข้อเสียของการใช้กูเกิลคลาสรูมหัวข้อนักศึกษาแยกตัวออกจากกลุ่มมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.29 และ ค่าเฉลี่ยรวม 3 ด้านมีค่าเฉลี่ย 4.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.33 และยังสอดคล้องกับ ไพรินทร์ เบญจชย (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้เรียนรู้ต่อการใช้ Google classroom ในการส่งงาน รายวิชาคอมพิวเตอร์และสารสนเทศเบื้องต้นของนักเรียนระดับ ปวช. 1 ภาคเรียนที่ 1/2558 วิทยาลัยพณิชยการธนบุรีพบว่า ผู้ใช้มีความพึงพอใจในการใช้งานกูเกิ้ล และกูเกิ้ลคลาสรูมในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัณฑนา นนท์ไชย (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้แบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องร่างภาพจริงให้เป็นลายเส้นและออกแบบบรรจุภัณฑ์ โดยใช้ห้องเรียนออนไลน์ Google Classroom พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงใจต่อสื่อการเรียนรู้อยู่ในระดับมากเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ก่อนดำเนินการจัดการเรียนรู้ผู้สอนควรอธิบาย ชี้แจง รายละเอียดให้นักเรียนทราบก่อนล่วงหน้า เพื่อเตรียมความพร้อมของนักเรียนก่อนทำกิจกรรมในชั่วโมงแรก

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ด้วย Google Classroom นักเรียนอาจใช้เวลาทำกิจกรรมนานกว่าที่กำหนดไว้ ผู้สอนอาจยืดหยุ่นเวลาได้ตามความเหมาะสมเพื่อให้นักเรียนได้ค้นพบคำตอบและทำกิจกรรมได้สำเร็จ

3. การเรียนรู้ออนไลน์ด้วย Google Classroom ผู้สอนต้องกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความคิดสร้างสรรค์และรับฟังความคิดเห็น และเน้นสร้างบรรยากาศแบบการมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำรูปแบบการเรียนรู้จัดกิจกรรมโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยสอนไปใช้กับการเรียนการสอน โดยใช้เป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้กับเด็กนักเรียนในปัจจุบัน

2. ควรมีการศึกษาตัวแปรตามอื่น ๆ กับการสอนออนไลน์ เช่น พฤติกรรมการส่งงาน ทักษะการใช้เทคโนโลยี เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กรวรรณ สืบสม และนพรัตน์ หมีพลัด. (2559). การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped classroom) ด้วยการบูรณาการการเรียนการสอนรายวิชาเทคโนโลยีมัลติมีเดียผ่าน Google Classroom. *วารสารพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต, 11(1), 26-38.*

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2579.* กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

ฉันท์ทิพย์ สีลิตธรรม และพรเพ็ญ เอกเอี่ยมวัฒนกุล. (2559). การศึกษาระดับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนโดยผ่านกูเกิลคลาสรูมของนักศึกษาวิทยาลัยพณิชยการธนบุรี. *วารสารเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. 1(1), 20-25.*

ณัฐสินี ภาณุศานต์. (2553). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจจากการเรียนการสอนออนไลน์ในเวลาเดียวกัน วิชาพื้นฐานศิลปะ เรื่องทักษะการบรรเลงดนตรี ประเภทขลุ่ยรีคอร์เดอร์.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

นิชาภา บุรีกาญจน์. (2556). ผลการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดแบบห้องเรียนกลับด้านที่มีต่อความรับผิดชอบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิภา แย้มวจี. (2551). การเรียนการสอนที่ยึดผ้เรียนเป็นสำคัญ เสริมสร้างหรือทำลายการศึกษา. (ออนไลน์). แหล่งที่มา *: http://www. Moe.go.th/main2/article/article-sagob/article45_4.htm. 1 มกราคม 2564.*

ไพรินทร์ เบญจชย. (2559). *ความพึงพอใจของผู้เรียนรู้ต่อการใช้ Google classroom ในการส่งงานรายวิชาคอมพิวเตอร์และสารสนเทศเบื้องต้นของนักเรียนระดับ ปวช.1 ภาคเรียนที่ 1/2558 วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี.* กรุงเทพฯ: วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี.

มัณฑนา นนท์ไชย. (2559). การพัฒนาสื่อการเรียนรู้แบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องร่างภาพจริงให้เป็นลายเส้นและออกแบบบรรจุภัณฑ์โดยใช้ห้องเรียนออนไลน์ Google Classroom. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต.

มาเรียม นิลพันธุ์. (2557). *วิธีวิจัยทางศึกษา.* พิมพ์ครั้งที่ 6. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิทัศน์ ฝักเจริญผล และคณะ. (2563). ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์ระบาดไวรัส Covid-19. *วารสารศาสตร์การศึกษาและการพัฒนามนุษย์. 4(1), 44-61.*

สุมนา สุขพันธ์. (2559). การจัดการเทคนิคการสอนด้วยนวัตกรรมห้องเรียนออนไลน์ โดย Google Classroom สู่ไทยแลนด์ 4.0 ของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. 29(2), 151-162.*

บทความวิจัยภาคโปสเตอร์ (Poster Presentation)

ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561

Some Sbservations on the Organic Act on Procedures of the Constitutional Court of 2018

พัฒนะ เรือนใจดี*

มารุตพงศ์ มาสิงห์**

บทคัดย่อ

บทความข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2561 นี้ผู้เขียนจะได้กล่าวถึง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ตั้งประเด็นสาระสำคัญของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวในประเด็น

1. ในเรื่องการใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการพิจารณา และวินิจฉัยโดยไม่ทำการไต่สวนหรือยุติการไต่สวน แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 มาตรา 58

2.การวิจารณ์คำสั่งและคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญอันเป็น ความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 มาตรา 38 ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2562 ข้อ 10 ผู้เขียนได้ศึกษาปัญหาของกฎหมายและข้อสรุป ข้อเสนอแนะในบทความนี้

คำสำคัญ: ละเมิดอำนาจศาล, ศาลรัฐธรรมนูญ, ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ

Abstract

In this article, some observations on the Organic Act on Procedures of the Constitutional Court of 2018 will be discussed. Organic Law on Procedures of the Constitutional Court Set the essence of the said organic law in 1. In the use of power of the Constitutional Court in consideration and to make a decision without conducting an inquiry or terminating an inquiry under Section 58 of the Organic Act on Procedures of the Constitutional Court of 2018 2. Criticism of orders and decisions of the Constitutional Court Offenses of violation of the powers of the Constitutional Court When considering the Organic Act on Procedures of the Constitutional Court B.E. 2561 (2018), Section 38, together with the Constitution Court's provisions on the Constitutional Procedure B.E. Featured in this article.

Keyword: Violate the jurisdiction, Constitutional court, Constitutional Court requirements

* รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชากฎหมายมหาชน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

** อาจารย์ประจำภาควิชานิติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทนำ

ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดในเรื่องหลักเกณฑ์ของการปกครองประเทศ ระบอบการปกครอง และองค์กรที่จะมาใช้อำนาจในการปกครอง ตลอดจนควบคุมการใช้อำนาจของรัฐในการบริหารประเทศ เพื่อเป็นหลักคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริง โดยสภาพของรัฐธรรมนูญย่อมไม่สามารถที่จะกำหนด รายละเอียดของบทบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญได้ทั้งหมด ในรัฐธรรมนูญจึงได้บัญญัติ เอาไว้ในเฉพาะหลักการสำคัญในการปกครองประเทศ ซึ่งต่อมานั้นสภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้มีการนำระบบกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญมาบัญญัติไว้ในการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือ และกลไกในการปฏิรูปการเมือง โดยใช้ชื่อว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ” โดยเป็นครั้งแรกของประเทศไทยที่ได้นำระบบกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญมาใช้เพื่อ กำหนดหลักเกณฑ์ รูปแบบ และวิธีการเพิ่มเติมจากรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ถือว่าเป็นรูปแบบของกฎหมายที่มีเนื้อหา สาระเกี่ยวกับองค์กร กลไกและวิธีการในการปกครองประเทศ อันเป็นรายละเอียดจากรัฐธรรมนูญ ที่กำหนดไว้เป็นหลักการอย่างกว้าง ๆ เท่านั้น ซึ่งระบบกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ยังคงนำมาใช้จนถึงรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน คือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 โดยได้บัญญัติให้มี พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ทั้งสิ้น 10 ฉบับอันได้แก่

1. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
2. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่ง สมาชิกวุฒิสภา
3. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง
4. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
5. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน
6. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
7. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน
8. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ
9. พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
10. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2561

2. เพื่อศึกษาปัญหาการกำหนดข้อบังคับตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

3. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการพิจารณาและวินิจฉัยโดยไม่ทำการไต่สวนหรือยุติการไต่สวน

วิธีดำเนินการวิจัย

ศึกษาทางเอกสาร (Documentary Research) โดยรวบรวมจากตำรา หนังสือ วิทยานิพนธ์ บทความและเอกสารทางวิชาการของประเทศไทยและต่างประเทศ รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561

สรุปผลการวิจัย

ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561 ผู้เขียนได้นำองค์ความรู้ มาใช้ในการสรุปศึกษาปัญหาทางกฎหมายที่เกิดขึ้น เพื่อก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอันเป็นประโยชน์ในการพัฒนาบทบัญญัติทางกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างประเด็นในเรื่องการละเมิดอำนาจศาล อันถือเป็นเครื่องมือที่ศาลใช้เป็นมาตรการในการรักษาความสงบเรียบร้อยของกระบวนการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ผู้เขียนจึงสรุปประเด็นดังกล่าวได้ดังนี้

1. การใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการพิจารณาและวินิจฉัยโดยไม่ทำการไต่สวน หรือยุติการไต่สวน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 มาตรา 58 พบว่ามีปัญหากฎหมายการใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการ พิจารณาและวินิจฉัยโดยไม่ทำการไต่สวนหรือยุติการไต่สวน ซึ่งบทบัญญัติตามมาตรา 58 ได้ให้อำนาจศาลใช้ดุลพินิจในการวินิจฉัยโดยไม่ทำการไต่สวนหรือยุติการไต่สวนก็ได้ เมื่อศาลมีความเห็นว่าพยานหลักฐานใดเกิดขึ้นหรือได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่มีความจำเป็นแก่การพิจารณาวินิจฉัย หรือจะทำให้คดีล่าช้าโดยไม่สมควร โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากคู่ความทั้งสองฝ่าย ซึ่งโดยหลักการแสวงหาข้อเท็จจริงโดยศาล ศาลต้องแสวงหาข้อเท็จจริงในขอบเขต ที่เป็นประเด็นแห่งคดีซึ่งคู่ความมีบทบาทกำหนด แม้ศาลมีอำนาจในการแสวงหา ข้อเท็จจริงตามหลักไต่สวนก็ตาม แต่ศาลต้องให้สิทธิคู่ความในการรับรู้รับทราบ กระบวนพิจารณาและมีสิทธิที่จะได้รับทราบข้อเท็จจริงที่ศาลได้มาโดยการแสวงหาข้อเท็จจริงของศาล และมีสิทธิที่จะโต้แย้งข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานดังกล่าวได้ รวมไปถึงการโต้แย้งการวินิจฉัยโดยไม่ทำการไต่สวนหรือยุติการไต่สวนของศาลได้ด้วย ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวมีความขัดแย้งกับหลักการไต่สวนหรือหลักแสวงหาความจริงโดยศาล และยังอาจขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 มาตรา 27 อีกด้วย อันเป็นการกระทบสิทธิของคู่ความทั้งสองฝ่าย

2. ปัญหาการวิจารณ์คำสั่งและคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญอันเป็นความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 มาตรา 38 วรรคสามได้บัญญัติในเรื่อง การวิจารณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยคดีที่กระทำโดยสุจริตและมิได้ใช้ถ้อยคำหรือมีความหมายหยาบคาย เสียดสี หรืออาฆาตมาดร้าย ไม่มีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล ซึ่งมีปัญหากฎหมายในกรณี การวิจารณ์ในลักษณะใดถือว่ากระทำไปโดยสุจริต ที่จะไม่มีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล อันเป็นปัญหาต่อไปอีกในเรื่องของการตีความของการกระทำว่าอย่างไรที่เรียกว่า การวิจารณ์ “โดยไม่สุจริต” ไม่มีขอบเขตการตีความที่ชัดเจน โดยให้เป็นอำนาจดุลพินิจของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในการพิจารณาความผิดดังกล่าว อันเป็นปัญหาเรื่อง “ขอบเขต วัตถุแห่งการคุ้มครอง” ฐานการละเมิดอำนาจศาล อีกทั้งยังอาจจะกระทบต่อสิทธิและ สรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในเรื่องเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน ประกอบกับประกอบกับข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2562 ได้ออกข้อกำหนดในข้อ 10 ที่ได้บัญญัติ ไว้ในลักษณะอันเป็นข้อห้าม มิให้ผู้ใดบิดเบือนข้อเท็จจริงหรือข้อ กฎหมายตามคำสั่งหรือคำวินิจฉัยของศาล หรือวิจารณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยของศาลโดย ไม่สุจริตหรือใช้ถ้อยคำหรือมีความหมายหยาบคาย เสียดสี ปลุกปั่น ยุยง หรืออาฆาตมาด ร้าย ซึ่งมีปัญหาว่าข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ข้อ 10 ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 มาตรา 38 นั้น มีขอบเขตการใช้บังคับที่น่าจะเกินเลยไปจากที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 มาตรา 38 ได้บัญญัติไว้ ทั้งในเรื่องของการใช้บังคับถึง การกระทำอื่น ๆ ต่อศาลรัฐธรรมนูญที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการพิจารณาคดีของศาล รัฐธรรมนูญและไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการพิจารณาคดี และเรื่องของการบิดเบือนคำสั่ง หรือคำวินิจฉัยของศาลหรือการวิจารณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยของศาล

อภิปรายผลการวิจัย

บทความทางวิชาการนี้ ได้ทำการตั้งข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2561 อันเนื่องมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในหมวดที่ 11 ศาลรัฐธรรมนูญ ได้บัญญัติให้ส่วนที่เป็นรายละเอียด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในแต่ละเรื่องนั้น ให้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 โดยเมื่อมาพิจารณาถึงบทบัญญัติพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 ผู้เขียนได้ตั้งข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 อยู่ 2 ประการด้วยกันดังนี้

1. การใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการพิจารณาและวินิจฉัยโดยไม่ทำการไต่สวนหรือยุติการไต่สวน ปัญหาการใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ในการพิจารณาและวินิจฉัยโดยไม่ทำการไต่สวนหรือยุติการไต่สวน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 มาตรา 58 มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่ามีความขัดแย้งกับหลักการไต่สวนหรือหลักแสวงหาความจริงโดยศาล การพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญได้ใช้ระบบไต่สวน ในการพิจารณาคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 มาตรา 27 โดยบัญญัติให้ “การพิจารณาคดีให้ใช้ระบบไต่สวนโดยให้ศาลมีอำนาจค้นหาความจริง ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ และในการวินิจฉัยปัญหา ข้อเท็จจริงให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานได้ทุกประเภท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติห้ามรับฟังไว้โดยเฉพาะไม่ว่าการไต่สวนพยานหลักฐานนั้นจะมีข้อผิดพลาดคลาดเคลื่อนไป จากขั้นตอน วิธีการ หรือกรอบเวลา ที่กฎหมายกำหนดไว้ถ้าศาลได้ให้โอกาสแก่คู่กรณี ในการนำสืบพยานหลักฐานหักล้างแล้วก็ให้ศาลรับฟังได้ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้นในคดีนั้น” ซึ่งเป็นหลักการไต่สวนที่สำคัญและได้บัญญัติเอาไว้อย่างชัดแจ้ง

แต่เมื่อมาพิจารณา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 มาตรา 58 โดยบัญญัติว่า “หากศาลเห็นว่าคดีใดเป็นปัญหาข้อกฎหมายหรือมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ ศาลอาจประชุม ปรึกษาเพื่อพิจารณาและวินิจฉัยโดยไม่ทำการไต่สวนหรือยุติการ ไต่สวนก็ได้ เมื่อศาลเห็นว่าพยานหลักฐานใดเกิดขึ้นหรือได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่มีความจำเป็นแก่การพิจารณาวินิจฉัย หรือจะทำให้คดีล่าช้าโดยไม่สมควร ศาลอาจสั่งงดการสืบหรือไม่รับฟังพยานหลักฐานนั้นก็ได้ ตุลาการจำนวนไม่น้อยกว่าสองในสามของตุลาการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ อาจมีมติไม่ให้นำเอกสาร หรือพยานหลักฐานซึ่งอาจมีผลต่อความมั่นคงของประเทศมาใช้ในคดีได้” ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวได้ให้อำนาจศาลในการใช้ดุลพินิจ ที่จะทำการวินิจฉัยโดยไม่ทำการไต่สวน หรือยุติการไต่สวนก็ได้ เมื่อศาลมีความเห็นว่าพยานหลักฐานใดเกิดขึ้นหรือได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เกี่ยวข้องกับ เรื่องที่พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่มีความจำเป็นแก่การพิจารณาวินิจฉัย หรือจะทำให้คดีล่าช้าโดยไม่สมควร โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากคู่ความทั้งสองฝ่าย ซึ่งโดยหลักการแสวงหาข้อเท็จจริงโดยศาลศาลต้องแสวงหาข้อเท็จจริงในขอบเขตที่เป็นประเด็นแห่งคดี ซึ่งคู่ความมีบทบาทกำหนด แม้ศาลมีอำนาจ ในการแสวงหาข้อเท็จจริงตามหลักไต่สวนก็ตาม แต่ศาลต้องให้สิทธิคู่ความในการรับรู้ รับทราบกระบวนพิจารณาและมีสิทธิที่จะได้รับทราบข้อเท็จจริงที่ศาลได้มาโดยการแสวงหาข้อเท็จจริงของศาล และมีสิทธิที่จะโต้แย้งข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานดังกล่าวได้ รวมไปถึงการโต้แย้งการวินิจฉัยโดยไม่ทำการไต่สวนหรือยุติการไต่สวนของศาลได้ด้วย

เมื่อเปรียบเทียบกันต่างประเทศ ในเรื่อง การใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการพิจารณาและวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สาธารณรัฐฝรั่งเศส ราชอาณาจักรสเปน และสาธารณรัฐออสเตรียแล้วพบว่าสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี นั้น ใช้หลักการค้นหา ความจริงโดยการไต่สวน หลักการมีอำนาจเหนือวัตถุแห่งคดี หลักการดำเนินกระบวน พิจารณาตามหน้าที่ หลักการดำเนินกระบวนพิจารณาโดยเปิดเผย และหลักการดำเนินกระบวนพิจารณา

โดยวาจา โดยศาลจะทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกระบวนพิจารณา ภายหลังจากที่ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลแล้ว ทั้งนี้ก็ต้องภายในขอบเขตแห่งคำร้อง ส่วนสาธารณรัฐฝรั่งเศส ในเรื่องวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญฝรั่งเศสได้รับการบัญญัติไว้ในรัฐกำหนดในส่วนที่ 2 ว่าด้วยกระบวนพิจารณาในคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งรัฐกำหนดฉบับดังกล่าวถือว่าเป็นกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ แต่ในรัฐกำหนดฉบับดังกล่าวไม่ได้บัญญัติรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนพิจารณาใน คณะตุลาการรัฐธรรมนูญไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีพิจารณาทั่วไปที่ใช้ กับกระบวนพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นการกำหนดในเรื่องของการประชุมคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเท่านั้นโดยไม่ใช้หลักการดำเนินกระบวนพิจารณาแบบไม่มีคู่ความพิพาท หลักการไม่ผูกพันกับเหตุผลทางกฎหมายในคำร้องหลักการให้เหตุผลในคำวินิจฉัย ราชอาณาจักรสเปน ศาลรัฐธรรมนูญถือว่าเป็นศาลที่มีเขตอำนาจพิเศษแยกจากศาลทั่วไปกระบวนการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญในกระบวนการพิจารณาคดีศาลรัฐธรรมนูญประกอบด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจำนวน 12 คน แบ่งออกเป็น 2 คณะ องค์คณะละ 6 คน แบ่งกันทำหน้าที่องค์คณะแรกพิจารณาความชอบด้วยกฎหมาย ก่อนประกาศใช้ไม่ให้ขัดต่อรัฐธรรมนูญและวินิจฉัยข้อพิพาทระหว่างรัฐกับหน่วยงานปกครองอิสระ ส่วนองค์คณะที่สองพิจารณาเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวกับการร้องทุกข์ตามรัฐธรรมนูญของประชาชน ในเรื่องของการพิจารณาใช้หลักในระบบไต่สวน เนื่องจากศาลจะมีอำนาจสั่งให้ส่งเอกสารหลักฐาน ภายในเวลาที่กำหนดหรือแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในคดีมาปรากฏตัวต่อศาลเพื่อประกอบการ พิจารณาของศาลได้ และสาธารณรัฐออสเตรียวิธีพิจารณาในศาลรัฐธรรมนูญออสเตรียได้รับการออกแบบให้เป็นกระบวนการพิจารณาแบบมีข้อพิพาทในทุกกรณี ไม่เว้นแม้แต่การควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย ทำให้พิจารณาให้เป็นไป ตามลักษณะของการต่อสู้กันในคดี ส่งผลให้วิธีพิจารณาในศาลรัฐธรรมนูญออสเตรีย มีลักษณะเป็นการต่อสู้ในกระบวนการยุติธรรมทำนองเดียวกับที่ปรากฏในศาลอื่นมีการเปิดโอกาสให้มีการแถลงและซักค้านโดยคู่ความทั้งสองฝ่าย ในทางปฏิบัติการดำเนินกระบวนพิจารณาด้วยวาจาเกิดขึ้นน้อยมากเนื่องจากรัฐบัญญัติว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญ เปิดโอกาสให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญ ไม่ต้องดำเนินกระบวนพิจารณาด้วยวาจาได้ หากพิจารณาแล้วมีความเห็นว่าเอกสารหลักฐานที่ปรากฏในคำคู่ความเพียงพอที่จะวินิจฉัย และการเปิดกระบวนพิจารณาด้วยวาจาไม่อยู่ในความคาดหมายของศาลว่าจะมีหลักฐานใดมาสนับสนุนอธิบายข้อกฎหมายได้อีก

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การพิจารณาคดีโดยใช้ระบบการไต่สวนโดยศาลรัฐธรรมนูญของไทย และมีความคล้ายคลึงกับสาธารณรัฐออสเตรีย วิธีคือ เป็นแบบมีคู่พิพาท โดยศาลเป็นผู้ค้นหาความจริง ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือโทษต่อคู่ความฝ่ายใด และในการวินิจฉัยข้อเท็จจริงให้ศาลสามารถรับฟังพยานหลักฐานได้ แม้ว่าการไต่สวนนั้นจะมีข้อผิดพลาด จากวิธีการหรือขั้นตอนหรือกรอบระยะเวลาตามกฎหมายก็ตาม เป็นการที่ศาลต้องให้โอกาสกับคู่ความได้ต่อสู้คดีกันอย่างเป็นธรรมและเต็มความสามารถ แต่การที่ศาลมีอำนาจในการสั่งไม่ทำการไต่สวนหรือยุติการไต่สวนโดยอาศัยดุลพินิจของศาลเองโดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากคู่ความในคดี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 ตามมาตรา 58 เป็นปัญหาทางกฎหมายที่มีความขัดแย้งกับหลักการไต่สวนหรือหลักแสวงหาความจริงโดยศาลและขัดแย้งกับบทบัญญัติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 มาตรา 27 อันเป็นการกระทบสิทธิของคู่ความทั้งสองฝ่าย

2. ปัญหาการวิจารณ์คำสั่งและคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญอันเป็นความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล การวิจารณ์คำ339สั่งและคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญอันเป็น ความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลรัฐธรรมนูญเมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 มาตรา 38 วรรคสาม ว่า “การวิจารณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยคดีที่กระทำโดยสุจริตและมิได้ใช้ถ้อยคำหรือมี ความหมายหยาบคาย เสียดสี หรืออาฆาตมาดร้าย ไม่มีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล” จากบทบัญญัติดังกล่าวได้แยกการกระทำที่จะเป็นความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลได้ดังนี้ คือ การวิจารณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยคดีที่กระทำโดยไม่สุจริต และการวิจารณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยคดีโดยใช้ถ้อยคำหรือมีความหมายหยาบคาย เสียด สี หรืออาฆาตมาดร้าย และการกระทำดังกล่าวต้องเป็นไปโดยไม่สุจริตเพราะหากกระทำโดยสุจริตแล้ว ก็ไม่มีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล โดยบทบัญญัติดังกล่าวมีไว้ก็มุ่งที่จะคุ้มครอง

เกียรติยศ ความน่าเชื่อถือและความศักดิ์สิทธิ์ของการเป็นศาลรัฐธรรมธรรมนูญให้ทุกคนมีความเคารพ ถ้าหากการวิพากษ์วิจารณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยของศาลนั้น ไม่ได้กระทบต่อเกียรติยศ ความน่าเชื่อถือและความศักดิ์สิทธิ์ถือว่ากระทำไปโดยสุจริต ย่อมไม่มีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล หรือไม่ยังคงเป็นปัญหาต่อไปอีกในเรื่องของการตีความของการกระทำว่าอย่างไรที่เรียกว่า การวิจารณ์ “โดยไม่สุจริต” ไม่มีขอบเขตการตีความที่ชัดเจนโดยให้เป็นอำนาจดุลพินิจของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในการพิจารณาความผิดดังกล่าว อีกทั้งยังอาจกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในเรื่องเสรีภาพในการแสดงความ คิดเห็นของประชาชน ประกอบกับข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2562 ได้ออกข้อกำหนดในข้อ 10 “ห้ามมิให้ผู้ใดบิดเบือนข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมาย ตามคำสั่งหรือคำวินิจฉัยของศาล หรือวิจารณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยของศาลโดยไม่สุจริต หรือใช้ถ้อยคำหรือมีความหมายหยาบคาย เสียดสี ปลุกปั่น ยุยง หรืออาฆาตมาดร้าย” ซึ่งมีเนื้อหาในลักษณะเดียวกับมาตรา 38 วรรคสาม ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 แต่ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 กำหนดว่า “การวิจารณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยคดีที่กระทำโดยสุจริตและมิได้ใช้ถ้อยคำหรือมีความหมายหยาบคายเสียดสีหรืออาฆาตมาดร้าย ไม่มีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล” จึงมีปัญหาว่าข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2562 ข้อ 10 ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 มาตรา 38 นั้น มีขอบเขตการใช้บังคับ ที่น่าจะเกินเลยไปจากที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 มาตรา 38 ได้บัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

(1) ในเรื่องของการใช้บังคับ ถึงการกระทำอื่น ๆ ต่อศาลรัฐธรรมนูญที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญและไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการพิจารณาคดี

(2) เรื่องของการบิดเบือนคำสั่งหรือคำวินิจฉัยของศาลหรือการวิจารณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยของศาล ซึ่งหากเป็นคำสั่ง หรือคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ได้มีการชี้ขาดตัดสินคดีไปแล้ว ย่อมไม่มีกรณีของการกระทำที่จะส่งผลกระทบกับการดำเนินกระบวนพิจารณาคดีในศาลที่จะถือว่าเป็น ความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลอีกต่อไป เนื่องจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญถือเป็นที่สุดเด็ดขาด ไม่มีการดำเนินกระบวนพิจารณาในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกาต่อไปอีกแล้ว

(3) จะกล่าวว่าข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2562 ข้อ 10 เป็นบัญญัติให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 มาตรา 38 วรรคท้าย ที่บัญญัติว่า การวิจารณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยคดีที่กระทำโดยสุจริตและมิได้ใช้ถ้อยคำหรือมีความหมายหยาบคาย เสียดสี หรืออาฆาตมาดร้าย ไม่มีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล โดยตีความกลับกันในทางตรงข้ามว่า หากกระทำโดยไม่สุจริต ใช้ถ้อยคำหรือมีความหมายหยาบคาย เสียดสี หรืออาฆาตมาดร้าย เป็นความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลก็ไม่ได้อีก เพราะขัดกับหลักเกณฑ์เรื่องละเมิดอำนาจศาลที่บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 มาตรา 38 วรรคหนึ่งและวรรคสองดังกล่าว ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2562 ข้อ 10 จึงไม่เป็นไปตามหลักการเรื่องละเมิดอำนาจศาลอีกทั้งยังน่าจะขัดกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 มาตรา 6 มาตรา 28 และมาตรา 38 วรรคสอง ที่บัญญัติให้การออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญต้องสอดคล้องและเป็นไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 ด้วย

เมื่อเปรียบเทียบในเรื่องของการละเมิดอำนาจศาลในต่างประเทศ พบว่า หลักการในเรื่องละเมิดอำนาจศาลของต่างประเทศลักษณะเป็นมาตรการเพื่อควบคุมการพิจารณา คดีของศาลให้เป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อยไม่ให้มีการรบกวนหรือก่อกวนในขณะที่ ศาลมีการดำเนินกระบวนพิจารณา โดยสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สาธารณรัฐฝรั่งเศส และ

ราชอาณาจักรสเปน ไม่ได้บัญญัติ เรื่องการละเมิดอำนาจศาลรัฐธรรมนูญไว้เป็นการเฉพาะ แต่เป็นการใช้บทบัญญัติทั่วไปของกฎหมายในเรื่องการกระทำที่ไม่เหมาะสมต่อผู้พิพากษาหรือตุลาการในการปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการ เพื่อคุ้มครองเกียรติยศ ความน่าเชื่อถือและความศักดิ์สิทธิ์ของการทำหน้าที่ของตุลาการ ส่วนประเทศออสเตรีย แม้จะได้บัญญัติความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลไว้ในรัฐบัญญัติศาลรัฐธรรมนูญ ค.ศ. 1953 ไว้เป็นการเฉพาะ แต่เป็นการบัญญัติเพื่อมุ่งคุ้มครองการดำเนินกระบวนพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไป โดยความสงบเรียบร้อย โดยไม่ได้รวมถึงการวิจารณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยคดีเป็น ความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลไปด้วย แต่เป็นความผิดในเรื่องของการดูหมิ่นศาลหรือหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

ข้อเสนอแนะ

1. ในการใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการพิจารณาและวินิจฉัยโดยไม่ทำการไต่สวนหรือยุติการไต่สวน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 มาตรา 58 ซึ่งเป็นปัญหาในเรื่องที่มีความขัดแย้งกับหลักการไต่สวนหรือหลักแสวงหาความจริงโดยศาล อันเป็นการกระทบสิทธิของคู่ความทั้งสองฝ่ายดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น เพิ่มเติมบทบัญญัติให้มีความชัดเจน ในเรื่องของในการใช้ อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการพิจารณาและวินิจฉัยโดยไม่ทำการไต่สวนหรือยุติการไต่สวน เพื่อเป็นการจำกัดอำนาจศาลศาลรัฐธรรมนูญ ในเรื่องของการใช้อำนาจดุลพินิจไม่ให้ขัดแย้งกับหลักการ ไต่สวนหรือหลักแสวงหาความจริงโดย มาตรา 58 หากศาลเห็นว่าคดีใดเป็นปัญหาข้อกฎหมาย หรือมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ ศาลอาจประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณาและวินิจฉัยโดยไม่ทำการไต่สวนหรือยุติการไต่สวนก็ได้

เมื่อศาลเห็นว่าพยานหลักฐานใดเกิดขึ้นหรือได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่เกี่ยวข้องกับ เรื่องที่พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่มีความจำเป็นแก่การพิจารณาวินิจฉัย หรือจะทำให้คดีล่าช้าโดยไม่สมควร ศาลอาจสั่งงดการสืบหรือไม่รับฟังพยานหลักฐานนั้นได้ ตุลาการจำนวนไม่น้อยกว่าสองในสามของตุลาการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ อาจมีมติไม่ให้นำเอกสารหรือพยานหลักฐานซึ่งอาจมีผลต่อความมั่นคงของประเทศ

ทั้งนี้ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง การมีคำสั่งไม่ทำการไต่สวนหรือยุติการไต่สวนหรือสั่งงดการสืบพยานจะกระทำได้โดยคู่ความจะต้องไม่โต้แย้งคัดค้าน

2. บทบัญญัติว่าด้วยละเมิดอำนาจศาลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 มาตรา 38 วรรคสาม “การวิจารณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยคดีที่กระทำโดยสุจริตและมิได้ใช้ถ้อยคำหรือมีความหมายหยาบคาย เสียดสี หรืออาฆาตมาดร้าย ไม่มีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล” เพื่อให้ประชาชนสามารถวิจารณ์คำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลรัฐธรรมนูญได้ เป็นการเคารพต่อสิทธิและเสรีภาพ ขั้นพื้นของประชาชนในเรื่องของการแสดงความคิดเห็น แต่ทั้งนี้ก็ยังต้องอยู่ภายใต้กฎหมายของเพราะการวิจารณ์หรือแสดงความคิดเห็นที่เป็นผลกระทบต่อเกียรติศักดิ์ศรีและความน่าเชื่อถือของศาล ซึ่งก็มีบทบัญญัติในเรื่องของการดูหมิ่นศาลหรือผู้พิพากษาในการพิจารณาพิพากษา การกระทำที่ขัดขวางการพิจารณาหรือการพิพากษาของศาล ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 198 บัญญัติรับรองคุ้มครองเอาไว้อยู่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องบัญญัติเพิ่มเติม เป็นการเฉพาะตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 มาตรา 38 วรรคสาม

เอกสารอ้างอิง

โกเมศ ขวัญเมือง. (2543). *กฎหมายว่าด้วยระบบพรรคการเมือง.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

โกเมศ ขวัญเมือง. (2555). *กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันทางการเมืองเปรียบเทียบ.* โครงการสนับสนุนการผลิตตำรา วิทยาลัยตาปี.

ธนกฤต วรธนัชชากุล, *"ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญเรื่องละเมิดอำนาจศาล"*. < https://www.isranews.org/article/isranews-article/80811-law-80811.html>. *สืบค้นเมื่อ 24 กันยายน 2562*

บรรเจิด สิงคะเนติ. (2563). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญ.* พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพ: วิญญูชน.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และชาญชัย แสวงศักดิ์. (2540). *การปฏิรูปการเมืองฝรั่งเศส ข้อคิดในการปฏิรูปการเมืองไทย.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติธรรม.

พัฒนะ เรือนใจดี. (2537). *ศาลรัฐธรรมนูญศึกษาปัญหาทางทฤษฎีและหลักกฎหมาย รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งและรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย.* วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พัฒนะ เรือนใจดี. (2561). *กฎหมายว่าด้วยระบบพรรคการเมือง.* พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

มนตรี รูปสุวรรณ. (2542). *กฎหมายรัฐธรรมนูญ.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศึกษาอัตราส่วนราคาตลาดกำไรต่อหุ้น และอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทนเพื่อใช้ในการตัดสินใจลงทุนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมประเภท บรรจุภัณฑ์

For Investment Decisions of Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand: Packaging Industry Group

วันวิสาข์ กรมดี, จิรารัตน์ จันทร์มาลา, สุนันทา บุระวงค์*
นิรมล เนื่องสิทธะ, จินตนา จันทนนท์**

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัยนี้เพื่อศึกษา ศึกษาอัตราส่วนราคาตลาดกำไรต่อหุ้น และอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมประเภท บรรจุภัณฑ์ โดยประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 บริษัท เพื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนราคากำไรต่อหุ้นของกลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาข้อมูลงบการเงิน สำหรับปี 2560 –2561 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้อัตราส่วน (Ratio)

จากผลการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า การตัดสินใจในการลงทุนในบริษัท ความสามารถในการทำกำไร ข้อมูลเชิงลึก กลุ่มตัวอย่างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย บริษัทที่มีความน่าสนใจลงทุน คือ บริษัท ทีพีบีไอ จำกัด (มหาชน) เพราะทำกำไรได้ดีที่สุด โดยมีมีอัตราส่วนราคาตลาดต่อราคากำไรต่อหุ้น ที่อัตรา 59.19 เท่า รองลงมาคือ บริษัทศรีไทยซุปเปอร์แวร์ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วน 40.36 เท่า และบริษัท ทีพีบีไอ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วน 19.79 เท่า ส่วนบริษัทที่มีอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรต่อหุ้นต่ำที่สุดของกลุ่มอุตสาหกรรมนี้คือ บริษัท ฝาจีบ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วน 10.21 เท่า และอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทนของกลุ่มอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์มีอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทนสูงสุดคือ บริษัท ทีพีบีไอ จำกัด (มหาชน) มีอัตราผลตอบแทน 9.34 % รองลงมา คือ บริษัท ศรีไทยซุปเปอร์แวร์ จำกัด (มหาชน) มีอัตราผลตอบแทน 6.58 % และ บริษัท ฝาจีบ จำกัด (มหาชน) มีอัตราผลตอบแทน 4.78 % ส่วนบริษัทที่มีอัตราผลตอบแทนต่ำที่สุดในกลุ่มอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์ คือ บริษัท ไทยบรรจุภัณฑ์และการพิมพ์ จำกัด (มหาชน) มีอัตราผลตอบแทน 1.50

คำสำคัญ: อัตราส่วน, ราคาตลาดกำไร, ผลตอบแทน

Abstract

This research report to study Study the market price ratio, earnings per share And dividend yield ratio of listed companies in the Stock Exchange of Thailand: Packaging Industry Group by sample population of 8 companies to compare the price ratio of earnings per share of packaging industry group on the Stock Exchange of Thailand. The financial statements for the year 2017–2018 were studied. This research was quantitative research. Data analyzed by using ratio (Ratio)

* นักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
** อาจารย์หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

According to the quantitative research study, it was found that investment decisions in companies Profitability Insights Samples listed on the Stock Exchange of Thailand An interesting company to invest in is TPBI Public Company Limited because it is the most profitable. The ratio of market price to price, earnings per share at the rate of 59.19 times, followed by Srithai Superware Public Company Limited with a ratio of 40.36 times and TPBI Public Company Limited has a ratio of 19.79 times. The lowest market price to earnings per share ratio of this industry group is Crown Seal Public Company Limited with 10.21 times and the dividend compensation ratio of the packaging industry group with the highest dividend yield, TPBI Public Company Limited has. The yield was 9.34%, followed by Srithai Superware Public Company Limited with a return rate of 6.58% and Crown Seal Public Company Limited with a yield of 4.78%. The company with the lowest rate of return in the group. Packaging industry is Thai Packaging and Printing Public Company Limited with a yield of 1.50%.

Keywords: ratio, price, market, profit, return

บทนำ

การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนับเป็นทางเลือกหนึ่งของการลงทุนที่น่าสนใจ ซึ่งผู้มีเงินออมหรือต้องการนำเงินมาลงทุนมีโอกาสจะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนในอัตราที่สูงกว่าและหลากหลายรูปแบบกว่า โดยเฉพาะในภาวะปัจจุบันที่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากให้ผลตอบแทนน้อยลงจนอยู่ในระดับที่ไม่น่าจูงใจต่อการฝากเงิน การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ฯ จึงเหมาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่ต้องการความหลากหลายในการลงทุนทั้งประเภทของสินค้าและผลตอบแทนเพราะมีสินค้าหรือตราสารเพื่อการลงทุนหลายประเภทซึ่งออกโดยบริษัทจดทะเบียนที่ประกอบธุรกิจในหลายประเภทอุตสาหกรรมการเข้ามาลงทุนถือหุ้นในกิจการใด ๆ ในตลาดหลักทรัพย์ฯจะเกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองและระบบเศรษฐกิจโดยรวมเพราะนอกจากผู้ลงทุนจะมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการต่าง ๆ ที่มีศักยภาพหรือธุรกิจที่มีแนวโน้มการเติบโตที่ดีมีโอกาสได้รับผลตอบแทนทางการเงินในหลายรูปแบบจากกิจการที่ลงทุนซื้อหุ้นไว้ อาทิ ได้รับเงินปันผลสิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุน เป็นต้นและหากมีการลงทุนในช่วงจังหวะเวลาที่เหมาะสมประกอบกับความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการลงทุนอย่างมีหลักการก็อาจมีโอกาสจะได้รับกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์อีกด้วยแต่ในการลงทุนผู้ที่สนใจจะลงทุนต้องมีความรู้และการวิเคราะห์การลงทุน เพื่อเลือกการลงทุนเงินในระยะยาว (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2548)

สำหรับนักลงทุนที่ต้องการสนใจลงทุนในบริษัทตลาดหลักทรัพย์ประเภทบรรจุภัณฑ์ จะต้องใช้ความรู้และการวิเคราะห์ในการเลือกที่จะลงทุนกับบริษัทไหนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เพื่อให้การลงทุนนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและเหมาะสมกับผู้ลงทุนการวิเคราะห์การลงทุนผู้ลงทุนอาจวิเคราะห์จากอัตราผลตอบแทนจากบริษัทว่ามีอัตราผลตอบแทนของบริษัทไหนที่ให้ผลตอบแทนสูงสุดหรือวิเคราะห์จากอัตราผลกำไรต่อหุ้นของบริษัทนักลงทุนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับอัตราผลตอบแทนและกำไรเป็นอย่างมาก แต่ในการสืบค้นข้อมูลแต่ละบริษัทต้องใช้เวลาในการหาข้อมูลเป็นอย่างมากหรือต้องใช้ความชำนาญในการวิเคราะห์งบการเงินแต่ละบริษัทถ้าหากมีบทความหรือข้อสรุปของบริษัทที่นักลงทุนสนใจจะลงทุนมาประกอบการตัดสินใจให้แก่นักลงทุนก็จะช่วยให้นักลงทุนตัดสินใจที่จะลงทุนได้ดีมากยิ่งขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงเรื่องอัตราส่วนราคาตลาดกำไรต่อหุ้นอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทน และนโยบายภาพรวมการประกอบธุรกิจของกลุ่มประเภทสินค้า บรรจุภัณฑ์อุตสาหกรรมในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อจะนำข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้แก่ผู้ลงทุนในการนำไปใช้วิเคราะห์ ในการตัดสินใจลงทุนและสามารถนำข้อมูลนั้นมาเป็นแนวทางประกอบในการพิจารณาการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาอัตราส่วนราคากำไรต่อหุ้นของกลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2. เพื่อศึกษาอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทนของกลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์ที่จดทะเบียนในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กรอบแนวคิดของการศึกษา

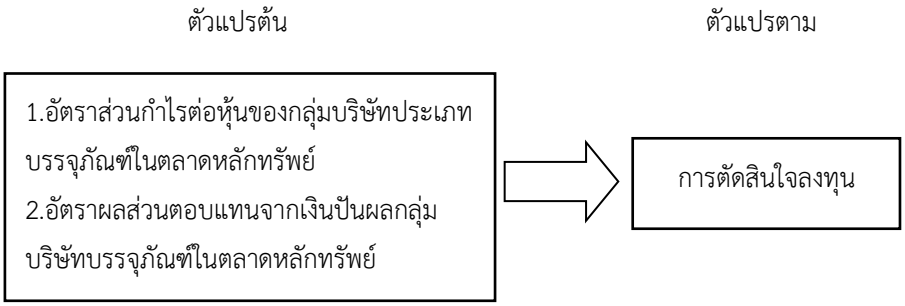

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ผู้วิจัยเลือกใช้ คือ บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยวิธีเจาะจง มีประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 15 บริษัท โดยศึกษา 8 บริษัท ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 รายชื่อบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

รายชื่อ	ชื่อย่อ
1.บริษัท บีจีซี หรือ บีจี คอนเทนเนอร์กล๊าส จำกัด (มหาชน)	BGC
2.บริษัท ฝาจีบ จำกัด (มหาชน)	CSC
3.บริษัท เอ็นอีพี อสังหาริมทรัพย์และอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	NEP
4.บริษัท ศรีไทยซุปเปอร์แวร์ จำกัด (มหาชน)	SITHAI
5.บริษัท ไทยฟิล์ม อินดัสตรี่ จำกัด (มหาชน)	TFI
6.บริษัท ไทย โอ.พี.พี. จำกัด (มหาชน)	TOPP
7.บริษัท ทีพีบีไอ จำกัด (มหาชน)	TPBI
8.บริษัท ไทยบรรจุภัณฑ์และการพิมพ์ จำกัดมหาชน	TPP

(ที่มา: www.set.or.th รายชื่อบริษัทที่จดทะเบียนในตาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2562)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ศึกษาอัตราส่วนราคาตลาดกำไรต่อหุ้น และอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์อัตราส่วนมูลค่าในการทำกำไร (เอิญ สุริยะฉาย, 2558, หน้า 100-105)

1.1 กำไรต่อหุ้นสามัญ (EPS)

$$= \frac{\text{กำไรสุทธิผู้ให้ถือหุ้นสามัญ ..... บาท/หุ้น}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญ}}$$

1.2 ราคาหุ้นต่อมูลค่าหุ้นทางบัญชี (Price to book Value Ratio: P/BV)

$$= \frac{\text{ราคาตลาดหุ้นสามัญ.....(เท่า)}}{\text{มูลค่าหุ้นทางบัญชีต่อหุ้น}}$$

1.3 อัตราผลตอบแทนเงินปันผล (Dividend Yield Ratio)

$$= \frac{\text{เงินปันผลจ่ายต่อหุ้น.....(\%)}}{\text{ราคาตลาดของหุ้นสามัญ}}$$

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราส่วยทางการเงิน (Financial Ratio)

2.1 อัตราส่วนมูลค่าตลาด (Market Value Ratios)

2.2 กำไรต่อหุ้นสามัญ (EPS)

2.3. ราคาหุ้นต่อมูลค่าหุ้นทางบัญชี (Price to book Value Ratio : P/BV)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาอัตราส่วนราคาตลาดกำไรต่อหุ้น และอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมประเภท บรรจุภัณฑ์ โดยประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 บริษัท เพื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนราคากำไรต่อหุ้นของกลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาข้อมูลงบการเงิน สำหรับปี 2560 –2561 มีวัตถุประสงค์การศึกษา 2 ประเด็น คือ

1. เพื่อศึกษาอัตราส่วนราคากำไรต่อหุ้นของกลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยใช้ข้อมูลบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

2. เพื่อศึกษาอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทนของกลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์ที่จดทะเบียนในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยใช้ข้อมูลบริษัทที่จดทะเบียนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผลวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาอัตราส่วนราคากำไรต่อหุ้นของกลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3 ผลการสำรวจอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรต่อหุ้นของกลุ่มอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ลำดับที่	ชื่อบริษัท	P/E (เท่า)	
		2560	2561
1	บริษัท บีจีซี (BGC) หรือ บีจี คอนเทนเนอร์ กล๊าสจำกัด (มหาชน) *	N/A	17.99
2	บริษัท ฝาจีบ จำกัด (มหาชน) **	10.21	10.33
3	บริษัท เอ็นอีพี อสังหาริมทรัพย์และอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	N/A	N/A
4	บริษัท ศรีไทยซุปเปอร์แวร์ จำกัด (มหาชน)*	40.36	56.44
5	บริษัท ไทยฟิล์ม อินดัสตรี่ จำกัด (มหาชน)	N/A	N/A
6	บริษัท ไทย โอ.พี.พี. จำกัด (มหาชน)*	11.73	12.38
7	บริษัท ทีพีบีไอ จำกัด (มหาชน)*	19.79	182.57
8	บริษัท ไทยบรรจุภัณฑ์และการพิมพ์ จำกัด(มหาชน)****	59.19	33.85

N/A = ในปีนั้นบริษัท เกิดผลขาดทุน

* บริษัทที่มีแนวโน้มอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรต่อหุ้นสูงขึ้นเรื่อย ๆ

** บริษัทที่มีแนวโน้มอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรต่อหุ้นลดลงในปี 2560 และเพิ่มขึ้นในปี 2561

***บริษัท ที่มีแนวโน้มอัตราส่วนราคาตลาดต่อกา ไรต่อหุ้นเพิ่มขึ้นในปี 2560 และลดลงในปี 2561

**** บริษัทที่มีแนวโน้มอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรต่อหุ้นลดลงเรื่อย ๆ

จากตารางที่ 3 ผลการสำรวจอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรต่อหุ้นของกลุ่มอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 8 บริษัท ในปี 2560 – 2561 พบว่า

ในปี 2560 อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรต่อหุ้นของกลุ่มอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์มีอัตราส่วนสูงที่สุดคือ บริษัทไทยบรรจุภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วน 59.19 เท่า รองลงมาคือ บริษัทศรีไทยซุปเปอร์แวร์ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วน 40.36 เท่า และบริษัท ทีพีบีไอ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วน 19.79 เท่า ส่วนบริษัทที่มีอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรต่อหุ้นของกลุ่มอุตสาหกรรมนี้คือ บริษัท ฝาจีบ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วน 10.21 เท่า

ในปี 2561 อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรต่อหุ้นของกลุ่มอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์มีอัตราส่วนสูงที่สุดคือ บริษัท ทีพีไอ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วน 182.57 เท่า รองลงมาคือ บริษัท ศรีไทยซุปเปอร์แวร์ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วน 56.44 เท่า และ บริษัท ไทยบรรจุภัณฑ์และการพิมพ์ จำกัด(มหาชน) มีอัตราส่วน 33.85 เท่า

ในภาพรวมระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2561 พบว่าบริษัทที่มีแนวโน้มอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรต่อหุ้นสูงขึ้นเรื่อยๆ มีจำนวน 4 บริษัท บริษัทที่มีแนวโน้มอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรต่อหุ้นลดลงในปี 2560 และเพิ่มขึ้นในปี 2561 มีจำนวน 1 บริษัท บริษัทที่มีแนวโน้มอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรต่อหุ้นลดลงเรื่อยๆ มีจำนวน 1 บริษัท

ผลวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทนของกลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์ที่จดทะเบียนในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 4 ผลการสำรวจอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทนของกลุ่มอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์ที่จดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ลำดับที่	ชื่อบริษัท	P/E (เท่า)	
		2560	2561
1	บริษัท บีจีซี (BGC) หรือ บีจี คอนเทนเนอร์ กล๊าส จำกัด (มหาชน)	N/A	N/A
2	บริษัท ฝาจีบ จำกัด (มหาชน) ***	4.78	3.70
3	บริษัท เอ็นอีพี อสังหาริมทรัพย์และอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	N/A	N/A
4	บริษัท ศรีไทยซุปเปอร์แวร์ จำกัด (มหาชน) ****	6.58	4.59
5	บริษัท ไทยฟิล์ม อินดัสตรี่ จำกัด (มหาชน)	N/A	N/A
6	บริษัท ไทย โอ.พี.พี. จำกัด (มหาชน) *	2.29	2.97
7	บริษัท ทีพีบีไอ จำกัด (มหาชน) ***	9.34	6.45
8	บริษัท ไทยบรรจุภัณฑ์และการพิมพ์ จำกัด (มหาชน) **	1.50	2.01

N/A = ในปีนั้นบริษัท เกิดผลขาดทุน

* บริษัทที่มีแนวโน้มอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทน สูงขึ้นเรื่อย ๆ

** บริษัทที่มีแนวโน้มอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทน ลดลงในปี 2560 และเพิ่มขึ้นในปี 2561

***บริษัท ที่มีแนวโน้มอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทน เพิ่มขึ้นในปี 2560 และลดลงในปี 2561

**** บริษัทที่มีแนวโน้มอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทนลดลงเรื่อย ๆ

จากตารางที่ 4 ผลการสำรวจอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทนของกลุ่มอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน พบว่า

ในปี 2560 อัตราส่วนเงินปันผลตอบแทนของกลุ่มอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์มีอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทนสูงสุดคือ บริษัท ทีพีบีไอ จำกัด (มหาชน) มีอัตราผลตอบแทน 9.34 % รองลงมา คือ บริษัท ศรีไทยซุปเปอร์แวร์ จำกัด (มหาชน) มีอัตราผลตอบแทน 6.58 % และบริษัท ฝาจีบ จำกัด (มหาชน) มีอัตราผลตอบแทน 4.78 % ส่วนบริษัทที่มีอัตราผลตอบแทนต่ำที่สุดในกลุ่มอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์ คือ บริษัท ไทยบรรจุภัณฑ์และการพิมพ์ จำกัด (มหาชน) มีอัตราผลตอบแทน 1.50%

ในปี 2561 อัตราส่วนเงินปันผลตบแทนของกลุ่มอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์มีอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทนสูงสุดคือ บริษัท ทีพีบีไอ จำกัด (มหาชน) มีอัตราผลตอบแทน 6.45 % รองลงมาคือ บริษัท ศรีไทยซุปเปอร์แวร์ จำกัด (มหาชน) มีอัตราผลตอบแทน 4.59% และ บริษัท ฝาจีบ จำกัด (มหาชน) มีอัตราผลตอบแทน 3.70 %ส่วนบริษัทที่มีอัตราผลตอบแทนต่ำที่สุดในกลุ่มอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์ คือ บริษัท ไทยบรรจุภัณฑ์และการพิมพ์ จำกัด (มหาชน) มีอัตราผลอบแทน 2.01%

ในภาพรวมระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2561 พบว่าบริษัทที่มีแนวโน้มอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทนสูงขึ้นเรื่อย ๆ มีจำนวน 1 บริษัท บริษัทที่มีการเปลี่ยนแปลงอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทน ลดลงในปี 2560 และเพิ่มขึ้นในปี 2561 มีจำนวน 1 บริษัท บริษัทที่มีการเปลี่ยนแปลงอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทน เพิ่มขึ้นในปี 2560 และลดลงในปี 2561 มีจำนวน 2 บริษัท และบริษัทที่มีแนวโน้มอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทนลดลงเรื่อย ๆ มีจำนวน 1 บริษัท โดยเฉพาะบริษัท ไทยบรรจุภัณฑ์และการพิมพ์ จำกัด (มหาชน) ที่มีอัตราส่วนนี้ต่ำที่สุดใน 2 ปี

การอภิปรายผล

ผลการศึกษาพบว่า การวิเคราะห์กำไรต่อหุ้นของบริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นไปตามข้อวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาหาเงินปันผลผลตอบแทนและศึกษาข้อมูลชิงลึกของบริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีงบการเงินในปี พ.ศ. 2560 – 2561 อัตราส่วนทางการเงินเกือบทั้งหมดมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น พบประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังนี้ บริษัทไทยบรรจุภัณฑ์ จำกัดมหาชน มีอัตรากำไรต่อหุ้นที่ดีที่สุด มีอัตราส่วน 59.19 เท่า ในกลุ่มอุตสาหกรรมประเภทบรรจุภัณฑ์แสดงให้เห็นความน่าสนใจเหมาะแก่การที่จะลงทุน สามารถให้ผลตอบแทนที่เป็นที่น่าพึ่งพอใจแต่ในการลงทุนอาจจะไม่ได้คำนึงแค่ผลตอบแทนของบริษัท อาจมองถึงภาพรวมการบริหารและการประกอบธุรกิจประกอบไปด้วย อัตรากำไรต่อหุ้นของบริษัทรองลงมาคือ บริษัทศรีไทยซุปเปอร์แวร์ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วน 40.36 เท่า และบริษัท ทีพีบีไอ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วน 19.79 เท่าตามลำดับ

ส่วนบริษัทที่มีอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรต่อหุ้นน้อยที่สุดของกลุ่มอุตสาหกรรมนี้คือ บริษัท ฝาจีบ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนเพียง 10.21 เท่า มีเพียงแค่บางอัตราส่วนที่เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ลดลง ซึ่งมีเพียงไม่กี่อัตราส่วนที่นำมาคำนวณในครั้งนี้อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาพบว่า เมื่อมีการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินจากงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุนเป็นไปตามการวิเคราะห์กำไรต่อหุ้นและเงินปันผลตอบแทน มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ ไม่ว่าจะวิเคราะห์ในภาพรวมของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของนันทาภา กุลสัมพันธ์ โกศล (2557) กุลพงศ์ คล่องวิชัย (2557) สินี ภาคย์อุฬาร (2558)

ข้อเสนอแนะ

1. งานวิจัยนี้ใช้อัตราส่วนเพียงบางตัวในการวิเคราะห์ข้อมูล งานวิจัยครั้งต่อไปควรใช้อัตราส่วนอื่นหรือข้อมูลทางการเงินอื่นที่มีความซับซ้อนและหนักแน่นมาใช้ในการวิเคราะห์

2. ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียว ในการวิจัยครั้งต่อไปอาจใช้หลายๆกลุ่ม หรือเปรียบเทียบกับธุรกิจที่มีสถานะที่แตกต่างกันเช่น SET กับ MAI

เอกสารอ้างอิง

กนกพร ห้าวเจริญ. (2559). คุณภาพกำไร การจ่ายเงินปันผล และความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับการจ่ายเงินปันผลของบริษัทที่จดทะเบียนใน*ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง.* มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

กันน์ทรากร วณิชย์พัฒน์พงศ์. (2558). *ความอ่อนไหวของกระแสเงินสดต่อการลงทุนของบริษัทในประเทศไทยหลังการบังคับใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ.* มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กุลสัมพันธ์ โกศล. (2556). *การใช้อัตราส่วนทางการเงินในการเลือกสินทรัพย์ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.* บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

จิรัตน์ สังข์แก้ว. (2557). *การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์กลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ (ธุรกิจบ้านจัดสรร).* บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ฐสิษฐ์ สวโรจน์กิจเตโช. (2558). *การจ่ายเงินปันผลและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจ่ายเงินปันผล.* วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเงิน, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ฐสิษฐ์ สวโรจน์กิจเตโช. (2558). *การศึกษาการจ่ายเงินปันผลและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.* วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเงิน กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2558ก). *กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน ปรับปรุง 2558*. จาก http://www.fap.or.th/index.php?lay=show&ac=article&Id=539822183&Ntype=57

การพัฒนาชุดฝึกทักษะโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

Development of a Skill Training Package Using Task-Based Learning Activities to Promote the Ability to Read and Write English Vocabulary for Grade 2 student.

วิยดา เทศกลั่น*
สายชล จินโจ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)พัฒนาชุดฝึกทักษะโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้งานการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 27 คน 1 ห้องเรียน คัดเลือกด้วยวิธีการจับสลากหน่วยห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ชุดฝึกทักษะการอ่านและเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้เป็นสถิติพื้นฐานและทดสอบสมมติฐานด้วย t-test (Dependent sample)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพชุดฝึกทักษะโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 = 82.15/83.50 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และ 2) การตรวจสอบนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยอาศัยการแจกแจงของ t-test พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนตามสมมติฐานที่กำหนดไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ชุดฝึกทักษะ, การเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน

Abstract

The purposes of the research were to 1) Develop a skill set using work-based learning activities to promote the ability to read and write English vocabulary. For Grade 2 students to be effective in accordance with the 80/80 criterion 2) Compare academic achievement before and after study with task-based learning activities to promote improved reading and writing ability in English. The samples used in the research were: PrathomSuksa 2, semester 1, academic year 2020, total of 27 students, 1 classroom, selected by lottery, classroom units The research instruments were English reading and writing skills set Academic achievement test Statistics used as baseline statistics and hypothesis testing using t-test (Dependent sample).The results of the research were as follows: 1) the

* ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2
** ดร.,ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต คอมพิวเตอร์ศึกษา นักวิชาการอิสระ

skill training package using workload-based learning activities to promote the ability to read and write English words. For the second-grade students, it was found that the efficiency was based on the criteria E_1/E_2 = 82.15/83.50, which met the set criteria. And 2) The study of significance of academic achievement using t-test distributions showed that the sample group had a higher post-study score than the pre-school scores according to the hypothesis that was statistically significant at the .05 level.

Keyword: Skill set, Task-Based Learning

บทนำ

ภาษาอังกฤษถือว่ามีความสำคัญอย่างมากซึ่งประเทศไทยได้จัดให้มีการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศและสามารถใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ประกอบอาชีพและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นรวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลกและสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญดังนี้ ภาษาเพื่อการสื่อสาร, ภาษาและวัฒนธรรม, ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและ ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) ความสำคัญของภาษาต่างประเทศกระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศทุกช่วงชั้น (กรมวิชาการ, 2551) เพื่อเสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ สร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ เป็นรากฐานและเตรียมความพร้อมในการเรียน

ดังนั้นการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในประเทศไทยเมื่อเปรียบเทียบความสำคัญของทักษะทางภาษาทั้ง 4 ได้แก่ ฟัง พูด อ่าน และเขียน จะพบว่าการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญเนื่องจากทักษะการอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษา การเจรจาต่อรองและการแข่งขันทางการประกอบอาชีพ ดังเช่น ถนอมเพ็ญ ชูบัว (2554) ได้กล่าวว่าทักษะการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญในการศึกษาทุกระดับ เนื่องจากการเรียนวิชาต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียนต้องใช้การอ่านเป็นสื่อการเรียนรู้ โดยเฉพาะในการเรียนภาษาเพราะผู้เรียนมี โอกาสใช้ทักษะ ฟัง พูด และเขียนน้อยกว่าทักษะการอ่าน ดังนั้นการอ่านจึงเป็นเป้าหมายสำคัญในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อให้นักเรียนได้เป็นเครื่องมือนำไปสู่การแสวงหาความรู้ทั้งปวง เมื่อผู้เรียนสามารถอ่านได้แล้วทักษะการเขียนก็เป็นทักษะที่สำคัญ การเขียนจะเป็นการสร้างสิ่งที่เราสามารถจดจำ การเขียนภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่สำคัญทักษะหนึ่งที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ เพราะบางครั้ง การสื่อสารกับบุคคลอื่นนั้นไม่สามารถสนทนาโต้ตอบโดยตรงได้ ต้องอาศัยการเขียนข้อความหรือเนื้อเรื่องเพื่อใช้ในการสื่อสารแทน

อย่างไรก็ตาม ในช่วงที่ผ่านมาประเทศไทยได้มีความพยายามที่จะเพิ่มขีดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ แต่ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษก็ยังไม่เกิดผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในหลาย ๆ ปีการศึกษา ที่ผ่านมาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไม่ว่าจะเป็นผลสอบ O-NET หรือ GAT พบว่ามีคะแนนผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับต่ำ และเมื่อเปรียบเทียบกับวิชาอื่น ๆ พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษแทบจะอยู่ในระดับต่ำสุด (ชัชรีย์ บุนนาค 2561) การศึกษาภาษาอังกฤษในประเทศไทย กับวิกฤติการณ์ที่ต้องเร่งแก้ไขทั้งนี้ทางกระทรวงศึกษาธิการก็ได้ออกกฎหมายเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนควรจะใส่หลักสูตรภาษาอังกฤษลงไปด้วย และมีการจัดตั้งโปรแกรมห้องเรียน EP หรือ English Program เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้กับเด็กนักเรียน แต่ก็ดูเหมือนว่าจะ

ไม่เพียงพอที่จะพัฒนาภาษาอังกฤษให้กับเด็กนักเรียนได้ เหตุผลหลักๆอันเนื่องมาจาก การเรียนการสอนภาษาอังกฤษมุ่งเน้นไปที่การทำข้อสอบเพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัยดี ๆ โดยลืมจุดประสงค์ที่สำคัญในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษไป ซึ่งนั่นก็คือการเรียนรู้เพื่อให้สามารถสื่อสารได้และใช้ได้ในชีวิตจริง คุณครูผู้สอนไม่มีความรู้มากเพียงพอ หรือรู้สึกว่าสิ่งที่ตนสอนนั้นถูกต้องแล้ว และไม่มีการปรับปรุงวิธีการสอนให้ดีมากยิ่งขึ้น รูปแบบการเรียนการสอนน่าเบื่อ ไม่สอดคล้องกับธรรมชาติของการเรียนภาษา การเรียนการสอนเน้นย้ำว่าคนพูดผิด นั้นน่าอาย หรือแม้กระทั่งคนพูดภาษาอังกฤษก็จะถูกจับตามองว่าผิดแปลกไปจากบุคคลอื่น ๆ และจำนวนนักเรียนในห้องที่มากเกินไป ทำให้คุณครูไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึงนั่นเอง

ปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยดังเช่น ชัชรีย์ บุนนาค (2561) ได้กล่าวว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษยังไม่บูรณาการทั้ง 4 ทักษะ การฝึกปฏิบัติยังไม่เพียงพอ ส่วนใหญ่เน้นการสอนไวยากรณ์และท่องศัพท์ ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษแบบการสื่อสารได้ วิธีการจัดการเรียนการสอนยังไม่หลากหลายและไม่สอดคล้องกับพื้นฐานของนักเรียน จำนวนนักเรียนในชั้นเรียนมากเกินไป ทำให้ไม่สามารถดูแลหรือจัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติได้อย่างทั่วถึง สอดคล้องกับอารีวรรณ เอี่ยมสะอาด (2561) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ซึ่งการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสภาผู้แทนราษฎรได้ศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ พบว่า นักเรียนไม่ตระหนักถึงความสำคัญในการเรียนภาษาอังกฤษเท่าที่ควร นักเรียนส่วนมากมีความสามารถและทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับอ่อนเมื่อเปรียบเทียบผลการสอบประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานสากล จึงเป็นการสะท้อนภาพให้เห็นถึงการขาดประสิทธิผลในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ดังนั้นชัชรีย์ บุนนาค (2561) จึงได้นำเสนอแนวคิดโดยเริ่มต้นให้ปรับกระบวนทัศน์ใหม่ โดยเริ่มตั้งแต่ปรับการจัดการเรียนการสอนพัฒนาครู พัฒนาสื่อให้ทันสมัย ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียน ปรับหลักสูตรเน้นการใช้งานมากขึ้น ปรับเกณฑ์การชี้วัดความสามารถให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ระดับผู้เรียน ส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน

จากที่กล่าวมาเบื้องต้นผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนภาษาต่างประเทศกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาและวิธีการแก้ไขต่าง ๆ จึงได้ทำการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมที่จะสามารถนำมาแก้ไขปัญหาที่กล่าวมาซึ่งพบว่าการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน(Task-based Leaning) นั้นเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตรงตามความต้องการของผู้เรียนน่าจะช่วยให้การฝึกภาษาเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังเช่นนักการศึกษาได้จำแนกประเภทของภาระงานที่ใช้ในแนวคิดการจัดการเรียนการสอนภาษาแบบเน้นภาระงานได้อย่างหลากหลายโดยใช้เกณฑ์ที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดรูปแบบการจัดกิจกรรมให้เลือกมากมาย การเลือกใช้ภาระงานประเภทใดในการจัดกิจกรรม จะต้องขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและเป้าหมายการจัดการเรียนการสอน หรือจุดประสงค์การเรียนภาษาของผู้เรียนเอง การจัดกิจกรรมได้อย่างตรงตามความต้องการของผู้เรียนจะช่วยให้การฝึกภาษาเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่าประเภทของภาระงานจะหลากหลาย แต่ทุกภาระงานปฏิบัติมีลักษณะที่ร่วมกัน คือ เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลที่เพื่อนำมาคิดวิเคราะห์ อนุมาน วินิจฉัย ให้เหตุผล หรือแสดงความคิดเห็นส่วนตัว ผู้เรียนได้รับการกระตุ้นจากสถานการณ์ที่ได้รับให้เกิดการใช้ภาษาที่ครูผู้สอนนำเสนอ ภาษาถูกนำมาใช้ในกระบวนการคิดและแสดงออกถึงความเข้า (ในภาษา) โดยการปฏิบัติภาระงานได้อย่างถูกต้อง

จากหลักการและแนวคิดที่กล่าวมาเบื้องต้นผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณปฏิบัติการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาชุดฝึกทักษะโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้น่าจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคตได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2 ห้องเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้งานการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 27 คน 1 ห้องเรียน คัดเลือกด้วยวิธีการจับสลากหน่วยห้องเรียน แต่ละห้องเรียนประกอบด้วยนักเรียนที่คละความสามารถจึงมีคุณสมบัติไม่แตกต่างกัน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ชุดฝึกทักษะโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. แบบแผนการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) ใช้แบบแผนการทดลองแบบหนึ่งกลุ่ม One Group Pre-test – Post-test Design (Fitz-Gibbon, 1987:113)

Pre-test	Treatment	Post-test
T_1	X	T_2

เมื่อ T_1 แทน การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้

X แทน กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานที่พัฒนาขึ้น

T_2 แทน การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ชุดฝึกทักษะการอ่านและเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ชี้แจงจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 27 คน โดยใช้แบบทดสอบจำนวน 30 ข้อที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นและหาคุณภาพแล้ว

5.2 ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นครูผู้สอนดำเนินการทดลองตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างสัปดาห์ละ 3 คาบ รวมจำนวน 12 คาบ

5.3 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน

5.4 นำคะแนนจากการทำแบบทดสอบทั้งก่อนและหลังเรียน คะแนนจากชุดฝึกทักษะมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

6.2 การวิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean)ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียน t-test (Dependent sample) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

7.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

7.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ 1) หาค่าความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับแบบวัดแต่ละข้อ (IOC) 2) หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ และแบบประเมินการคิดวิเคราะห์เป็นรายข้อ ด้วยเทคนิค 27% และ 3) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบและแบบประเมินการคิดวิเคราะห์ด้วยสูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (สมนึก ภัททิยธนี, 2552)

7.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ 80/80 (E_1/E_2) และทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยของประชากรสองกลุ่มที่ไม่เป็นอิสระจากกันด้วยสูตร t-test (Dependent sample) (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดฝึกทักษะโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

จำนวนนักเรียน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ(E_1)	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์(E_2)
27	82.15	83.50
ประสิทธิภาพ E_1/E_2 = 82.15/83.50		

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดฝึกทักษะโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 = 82.15/83.50 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ชุดฝึกทักษะโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียน โดยก่อนการทดลองได้ทำการทดสอบความรู้ด้วยแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 30 ข้อ และหลังการทดลองทำการทดสอบด้วยแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกัน หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาค่าการแจกแจงของ t-test

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่ม	N	$\overline{X}$	$\sum D$	$\sum D^2$	t
คะแนนก่อนเรียน	27	11.15	355	4929	21.55*
คะแนนหลังเรียน	27	24.30			

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.15 และคะแนนการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.30 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยการทดสอบก่อนเรียนถึง 13.15 ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยอาศัยการแจกแจงของ t-test พบว่า $t_{คำนวณ} = 21.55$ มีค่ามากกว่า $t_{ตาราง} = 1.70$ แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดฝึกทักษะโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 = 82.15/83.50 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาตามกระบวนการวิธีเชิงระบบ โดยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับแนวคิดหลักเกี่ยวกับการสร้างชุดฝึกทักษะศึกษาพัฒนาการธรรมชาติของผู้เรียน คัดเลือกเนื้อหา กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ นอกจากได้ผ่านกระบวนการกลั่นกรอง ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อดูความเหมาะสมขององค์ประกอบ และยังมีการทดสอบหาประสิทธิภาพตามที่วางแผนไว้ทุกประการ ก่อนที่จะนำไปทดลองใช้จริง ซึ่งสอดคล้องกับเพ็ญนภา ทัพพันธ์ (2560) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เช่นเดียวกับสุพรรณี อาศัยราช (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านภาษาอังกฤษโดยการใช้กิจกรรมเสริมแบบเน้นภาระงานพบว่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่บรรจุกิจกรรมเสริมแบบเน้นภาระงานมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และ ธนุพล ธนบัตร (2561) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านห้วยชันที่เรียนโดยแบบฝึกทักษะพบว่า แบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ เรื่อง Healthy habits สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านห้วยชัน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.00/80.88 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80

ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยอาศัยการแจกแจงของ t-test พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามกระบวนการวิธีเชิงระบบในการออกแบบ แบบทดสอบ และได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความสอดคล้อง จากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไขและนำไปทดลองก่อนทดลองใช้จริง เพื่อหาค่าความยากง่าย อำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ และทำการคัดเลือกแบบทดสอบที่มีค่าอยู่ในระหว่างเกณฑ์ค่าความยากง่าย อำนาจจำแนกที่กำหนดไว้ จึงได้แบบทดสอบที่มีคุณภาพสอดคล้องกับธนุพล ธนบัตร (2561) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียนบ้านห้วยชันที่เรียนโดยแบบฝึกทักษะพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Healthy habits นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านห้วยชัน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับอภัทรลิน พลยิ่ง (2556) ได้ทำการศึกษาการใช้ภาระงานในการสอนด้วยคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษของผู้เรียนหลังเรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดภาระงานมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและสอดคล้องกับสุพรรณี อาศัยราช (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านภาษาอังกฤษโดยการใช้กิจกรรมเสริมแบบเน้นภาระงานพบว่า ความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษของผู้เรียนหลังเรียนด้วยกิจกรรมเส ริมแบบเน้นภาระงานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) การจัดการเรียนรู้ผู้สอนควรมีความเป็นกัลยาณมิตรซึ่งจะทำให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็นและมีความมั่นใจจะส่งผลให้การแสดงออกและการทำกิจกรรมนำไปสู่การเรียนรู้ได้

(2) ผู้สอนควรศึกษาลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นภาระงาน (Task-Based Learning) อย่างถ่องแท้ และจะต้องมีการเสริมแรงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจในการเรียนรู้และควรมีการประเมินผลการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเรียนรู้เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสมแก่กลุ่มผู้เรียน

(3) ควรจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เช่น บรรยากาศภายในห้องเรียน ป้ายคำศัพท์ มุมแห่งการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และเกมส่งเสริมการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษ ซึ่งครูและนักเรียนอาจจะช่วยกันทำเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้คำศัพท์ได้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). *แนวปฏิบัติตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ.* สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักส์.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปากร ศึกษาศาสตร์ วิจัย, 5(1), 7-20.*

ถนอมเพ็ญ ชูบัว. (2554). *การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ด็อค (MIA).* [เว็บบล็อก]. สืบค้นจาก http://www.myfirstbrain.com/teacher_view.

ธนุพล ธนบัตร. (2561). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านห้วยชันที่เรียนโดยแบบฝึกทักษะ.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เพ็ญนภา ทัพพันธ์. (2560). การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 13 ปีการศึกษา 2561 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต.*

สมนึก ภัททิยธนี. (2552). *การวัดผลการศึกษา.* พิมพ์ครั้งที่ 4. กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.

สุพรรณี อาศัยราช. (2557). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านภาษาอังกฤษโดยการใช้กิจกรรมเสริมแบบเน้นภาระงาน.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *แนวดำเนินงานของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* กรุงเทพฯ: คุรุสภา.

อภัทรลิน พลยิ่ง. (2556). การใช้ภาระงานในการสอนด้วยคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ "สร้างสรรค์และพัฒนา เพื่อก้าวหน้าสู่ประชาคมอาเซียน" ครั้งที่ 2 18-19 มิถุนายน 2558 ณ วิทยาลัยนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา.*

อารีวรรณ เอี่ยมสะอาด. (2561). การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2561.*

Fitz - Gibbon & Carol, T. (1987). *How to Design a Program Evaluation.* Newbury Park: Sage.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาจีน ที่สอนด้วยวิธีการสอนแบบ Storyline กับการสอนตามคู่มือครูของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเชียงของ จังหวัดเชียงราย

Comparison of the Learning Achievement of Chinese Subjects Taught by Storyline Teaching Method with the Teachingof the Teacher Manual of Mathayomsuksa 2 Studentsat Chiang Khong Kindergarten, Chiang Rai Province

พรพิมล สวาสดิ์วงค์ *
สหัทยา สิทธิวิเศษ **
วรรณวิรัตน์ ตุงคะเวทย์ ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) หาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาภาษาจีนด้วยวิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่ด้วยวิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์กับการสอนแบบคู่มือครูและ 3) ประเมินความพึงพอใจของกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 คัดเลือกโดยใช้หน่วยการสุ่มเป็นห้องเรียนจำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่เรียนตามกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์ที่พัฒนาขึ้นจำนวน 39 คน และกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่เรียนตามคู่มือครูจำนวน 36 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบและแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ สถิติค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพรวมของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาจีนด้วยวิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์ ของทุก ๆ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 คือ 81.67/82.97 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยอาศัยการแจกแจงของ t พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองมีค่าสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์พบว่าโดยภาพรวมระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46

คำสำคัญ: ภาษาจีน, สตอรี่ไลน์, คู่มือครู

Abstract

This research aimed to 1) find the efficacy of Chinese language learning activities using storyline teaching method. Teaching a teacher manual 2) Compare the learning achievement of the experimental group using storyline teaching with teacher manual teaching and 3) Assess the satisfaction of the experimental group using the storyline teaching method. The sample group used in this research was Mathayom

* ครูผู้สอนภาษาจีน/โรงเรียนอนุบาลเชียงของ
** อาจารย์ประจำโปรแกรมภาษาจีน/คณะมนุษยศาสตร์/มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
***อาจารย์ประจำโปรแกรมภาษาจีน/คณะมนุษยศาสตร์/มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Suksa 2 students studying in the second semester of the academic year 2017, selected by using two randomized classroom units. Group 1 was the group that studied according to the learning activities. The storyline teaching method was developed of 39 people and the second group was a group of 36 students who studied according to the teacher manual. Learning management plans, quizzes, and satisfaction assessments The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, percentage, statistical, t-test. The findings were as follows: 1) the overall efficiency of the Chinese course learning management plan with storyline teaching method. Of all the learning activities plan, the effectiveness of the 80/80 standard was 81.67 / 82.97, 2) the learning achievement based on the t-distribution showed that the learning achievement of the experimental group was higher than the achievement. The results of the assessment of the satisfaction of the students who studied using the storyline teaching method were found that the overall level of satisfaction was the highest. Has a mean of 4.46

Keyword: Chinese, Storyline, Teacher Manual

บทนำ

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน นอกจากจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิสัยทัศน์ของชุมชนโลกและตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก ซึ่งนำมาด้วยมิตรไมตรีและความเข้าใจในความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครองเป็นต้น กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้ภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะจัดทำรายวิชาและจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, หน้า 2) นอกจากนี้จะพบว่าปัจจุบันได้มีการรวมตัวกันของประเทศเพื่อนบ้านเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN COMMUNITY) ที่ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2558 จึงทำให้สภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีผู้คนจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาลงทุน ทำให้สภาพเศรษฐกิจดีขึ้นมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น การคมนาคมมีความสะดวกสบาย มีการติดต่อสื่อสารระหว่างประชาชนในภูมิภาคอาเซียน

ประเทศไทยนั้นได้ตระหนักถึงการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้วยเหตุผลนี้จึงได้มีการส่งเสริมให้คนไทยมีการเรียนรู้ภาษาที่สองและภาษาที่สาม เพื่อเป็นการสร้างโอกาสเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จึงมีการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศค่อนข้างเปิดกว้างและเสรี ที่สำคัญทิศทางในอนาคตมีการคาดการณ์ว่าประเทศจีนจะเป็นเจ้าเศรษฐกิจโลกแทนที่ประเทศยักษ์ใหญ่ อย่างสหรัฐอเมริกา ในราวปี 2020 อย่างแน่นอน อีกทั้งการเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียน (AEC) +3 จึงเป็นแรงกระตุ้นและสร้างความกระตือรือร้นในการเรียนภาษาที่สาม ซึ่งภาษาที่กำลังได้รับความนิยมในปัจจุบันก็คือ “ภาษาจีน” นั่นเอง (วรรษมน โลกานุวัตรเสถียร, 2561, หน้า 71-72)

การตอบรับสนองนโยบายตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดดังที่กล่าวไว้แล้วเบื้องต้นนั้น การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยจึงถูกสอดแทรกในหลักสูตรการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา นั่นเพราะส่วนหนึ่งที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถเลือกสอบภาษาจีนแทนภาษาต่างประเทศอื่นในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ แต่อย่างไรก็ดี ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาจากการศึกษารายงานวิจัยและบทความต่าง จึงทำให้พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันยังเกิดปัญหาอันเนื่องจากหลากหลายปัจจัยได้แก่ ปัญหาการขาดแคลนครูที่จบการศึกษาในสาขาวิชาภาษาจีนโดยตรง การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยโดยทั่วไป เน้นการท่องจำ การอ่าน คัดเขียน วิธีการสอน

ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ครูผู้สอนขาดเทคนิคการสอนดึงดูดให้ผู้เรียนตั้งใจ และสนใจในการเรียนภาษาจีน ซึ่งไม่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันจริง (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันเอเชียศึกษา ศูนย์จีนศึกษา, 2551, หน้า 23)

จากรายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย สังเคราะห์ภาพรวม ยังได้สรุปประเด็นปัญหาไว้ทั้งหมด 4 ด้านประกอบด้วย 1) ปัญหาด้านสื่อการสอนของระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในสถานศึกษาทุกระดับและประเภทตามข้อมูลงานวิจัย พบว่า ปัญหาที่เด่นชัดและคล้ายคลึงกันในทุกระดับชั้นการศึกษาคือ ปัญหาเรื่องการขาดแคลนห้องปฏิบัติการทางภาษา และปัญหาของเนื้อหาของตำราเรียนที่ขาดความเชื่อมโยงกันของแต่ละระดับการศึกษา อีกทั้งไม่มีเกณฑ์มาตรฐานอ้างอิงในการเลือกใช้ตำรา 2) ปัญหาด้านผู้สอนนั้นรวมศูนย์ปัญหาทั้งหมดไปอยู่ที่ครูอาสาสมัครชาวจีน เนื่องจากเกือบทุกระดับการศึกษาของไทยในปัจจุบัน ประสบกับปัญหากา รขาดแคลนบุคคลากรครูสอนภาษาจีนเป็นอย่างยิ่ง สถานศึกษาส่วนใหญ่จึงต้องอาศัยและพึ่งพิงบุคคลากรการสอนภาษาจีนที่เป็นครูอาสาสมัครชาวจีนเป็นหลัก โดยรับตามที่สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (Office of Chinese Language Council International: TOCLCI หรือ HANBAN: ฮั่นปั้น) จัดส่งมาให้ซึ่งบรรดาครูอาสาสมัครชาวจีนที่ถูกจัดส่งมานี้ สถานศึกษาของไทยมักไม่มีทางเลือกในการคัดกรองและไม่มีสิทธิ์ในการกำหนดคุณสมบัติคุณวุฒิของครูอาสาสมัคร จึงทำให้เกิดปัญหาในเรื่องคุณภาพการสอนเป็นอย่างมาก 3) ปัญหาด้านผู้เรียน ปัญหาและอุปสรรคที่เด่นชัดที่สุดของผู้เรียน คือผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนตั้งแต่ระยะเริ่มต้นในระดับชั้นประถมศึกษา เนื่องจากปัญหาของการจัดทำหลักสูตร ปัจจุบันเนื้อหาของหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนในแต่ละระดับชั้นยังขาดความเชื่อมโยงกัน ทำให้ผู้เรียนมักจะต้องเริ่มต้นเรียนจากระดับพื้นฐานใหม่ซ้ำซาก ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ไม่เห็นความก้าวหน้าของการเรียน และ 4) ปัญหาด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น กระทรวงศึกษาธิการยังไม่มีหน่วยงานสำหรับการทำงานเพื่อประสานงานด้านความร่วมมือทางการเรียนการสอนภาษาจีนที่ดูแลภาพรวมทั้งหมดในทุกระดับและประเภทการศึกษากับกระทรวงศึกษาธิการของจีน หรือประสานงานกับหน่วยงานด้านการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน เช่น ฮั่นปั้น หรือสถาบันขงจื่อ ห้องเรียน ขงจื่อ ฯลฯ ของประเทศจีนอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนทำให้การให้ความช่วยเหลือหรือความร่วมมือจากหน่วยงานเหล่านี้ อาจไม่ตรงกับความต้องการของสถานศึกษาในประเทศไทยอย่างแท้จริง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559, หน้า 6-15)

ข้อเสนอเชิงนโยบายดังกล่าวและการรวบรวมข้อมูลจากความสำคัญและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนจะพบว่ามีส่วนหนึ่งที่สอดคล้องกับรายงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้โดยทั่วไปเกี่ยวกับครูผู้สอนก็จะพบปัญหาวิธีการสอนไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ขาดเทคนิคการสอนดึงดูดให้ผู้เรียนตั้งใจ และสนใจในการเรียนภาษาจีน ซึ่งไม่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันจริง (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันเอเชียศึกษา ศูนย์จีนศึกษา, 2551, หน้า 23) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ค้นคว้าเทคนิควิธีการสอนที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยแก้ปัญหาสำหรับปัญหาดังกล่าว พบว่าวิธีการสอนสตอรี่ไลน์ซึ่งมีผลงานการวิจัยที่รวบรวมไว้สอดคล้องกับ วรรษมน โลกานุวัตรเสถียร (2561, หน้า 71-72) กล่าวว่า วิธีสอนที่สร้างความเชื่อมโยงคำศัพท์และการนำไปใช้เพื่อการสื่อสารเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาอย่างมีความหมาย การจัดการเรียนการสอนแบบสตอรี่ไลน์ เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่บูรณาการความรู้และประสบการณ์เข้าด้วยกัน โดยมาจากคำว่า สตอรี่ (Story) และ ไลน์ (Line) แปลว่า Making of the story หรือ to line a story ซึ่งหมายถึงเส้นทางการเดินเรื่องที่เรียงติดต่อกันเป็นลำดับดุจเส้นเชือกซึ่งเป็นแนวคิดใหม่ของการจัดการศึกษาเป็นการบูรณาการทั้งหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นใน Storyline เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ตรงที่ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง โดยผู้สอนได้จัดกระบวนการเรี ยนรู้อย่างหลากหลายให้ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ส่วน คือ ฉาก ตัวละคร การดำเนินชีวิต และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือปัญหาที่ต้องแก้ไข ซึ่งเรียกว่าเส้นทางเดินเรื่อง โดยผ่านการตั้งคำถามหลัก (key question) เป็นตัวเปิดประเด็น และเชื่อมโยงการดำเนินเรื่องของเส้นทางเดินเรื่อง ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ เช่น การคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์

การสื่อสาร การจัดการ การทำงานกลุ่ม การวางแผนการทำโครงงาน การบันทึก การสรุป การเผชิญสถานการณ์ การตัดสินใจ การเชื่อมโยงความรู้ และการประยุกต์ความรู้มาใช้แก้ปัญหากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นไปพร้อมกัน (วลัย พานิช, 2543, หน้า 13)

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนรายวิชาภาษาจีนโรงเรียนอนุบาลเชียงของ จังหวัดเชียงราย พบว่า วิชาภาษาจีนเป็นวิชาที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำตลอดมา ผู้เรียนไม่สามารถการแสดงพฤติกรรมหรือท่าทางต่างๆ หรือการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นระหว่างการเรียนรู้ภาษาจีน รวมทั้งไม่สามารถนำความรู้หรือทักษะที่ได้จากชั้นเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน สาเหตุหนึ่งมาจากครูผู้สอนขาดเทคนิคในการสอน ทำการเรียนการสอนขาดความน่าสนใจ นักเรียนเบื่อไม่อยากเรียน นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาจีน เป็นต้น ครูผู้สอนภาษาจีนต้องหมั่นฝึกฝนตนเองจนเกิดทักษะและมีความเชี่ยวชาญที่จะสอนเป็นอย่างดี จึงทำให้การเรียนการเรียนบรรลุประสงค์ การสอนรายวิชาภาษาจีนในปัจจุบันเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารได้ จึงจำเป็นต้องฝึกทักษะฟัง พูด อ่าน เขียน ไปพร้อมๆกัน เพื่อให้สามารถนำทักษะเหล่านี้ไปใช้ในชีวิตได้ในชีวิตประจำวันอย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ (รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน, 2560) จากปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนรายวิชาภาษาจีน มีความสนใจที่จะพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาภาษาจีนโดยใช้วิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนอนุบาลเชียงของ จังหวัดเชียงราย เพื่อพิจารณาว่าวิธีการสอนดังกล่าวจะให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นหรือไม่อย่างไร เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการสอนแบบปกติตามคู่มือครู และนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดแผนการสอนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาภาษาจีนด้วยวิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาภาษาจีนตามกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์กับการสอนแบบคู่มือครู
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาภาษาจีนตามกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์

วิธีดำเนินการวิจัย

แผนแบบการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองเป็น Pretest - Posttest Control Group Design ดังนี้

E	T_1	X	T_2
C	T_1	E	T_2

โดยที่ T_1 หมายถึง การทดสอบก่อนเรียน

T_2 หมายถึง การทดสอบหลังเรียน

X หมายถึง การทดลองโดยใช้วิธีการสอนสตอรี่ไลน์

E หมายถึง กลุ่มทดลอง

C หมายถึง กลุ่มควบคุม

1. วางแผนแนวทางสำหรับทดลองใช้เครื่องมือกิจกรรมการเรียนรู้ ที่พัฒนาขึ้นร่วมกับกลุ่มทดลอง โดยกำหนดขั้นตอนการจัดกิจกรรม จัดเตรียมสภาพแวดล้อม บรรยากาศ แหล่งความรู้และสื่อที่จะใช้ในกิจกรรม

2. ทดสอบก่อนเรียน ด้วยเครื่องมือที่สร้างขึ้น

3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบสตอรี่ไลน์และประเมินผลตามรูปแบบที่สร้างขึ้น

4. ทดสอบหลังเรียนด้วยเครื่องมือที่สร้างขึ้น

5. วิเคราะห์และสรุปผลการใช้กิจกรรมที่สร้างขึ้น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนอนุบาลเชียงของ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีจำนวน 3 ห้องเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนอนุบาลเชียงของ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีจำนวน 3 ห้อง คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีจับสลากโดยใช้หน่วยการสุ่มเป็นห้องเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 75 คน แบ่งเป็นจำนวน 2 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่เรียนตามกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาภาษาจีนตามกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์ ที่พัฒนาขึ้น จำนวน 39 คน และกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่เรียนตามกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบคู่มือครูจำนวน 36 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ประกอบไปด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2)แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจ

วิธีรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แผนแบบการทดลองโดยดำเนินการดังนี้

1. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบก่อนเรียน รายวิชาภาษาจีนพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่พัฒนาขึ้น

2. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โดยจัดการเรียนการสอนจำนวน 10 คาบเรียน คาบเรียนละ 1 ชั่วโมง โดยใช้เวลาในการเรียนการสอนแผนการสอนละ 2 คาบเรียน

3. ทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบหลังเรียน รายวิชาภาษาจีนพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่พัฒนาขึ้นโดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน

4. เก็บรวบรวมแบบประเมินความพึงพอใจของกลุ่มทดลองที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาภาษาจีนพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยวิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์ที่พัฒนาขึ้น ดำเนินการภายหลังทำการทดสอบหลังเรียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ ทดสอบสมมติฐานด้วยค่าที (t – test)

สรุปผลการวิจัย

1.ผลการหาประสิทธิภาพของกิจกรรม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์

แผนการจัดการเรียนรู้	คะแนนระหว่างเรียน	คะแนนหลังเรียน	ประสิทธิภาพ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	81.92	83.33	81.92/83.33
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	80.38	83.08	80.38/83.08
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	82.31	83.85	82.31/83.85
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	81.79	82.31	81.79/82.31
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	81.92	82.31	81.92/82.31
ประสิทธิภาพรวม	**81.67**	**82.97**	**81.67/82.97**

จากตารางที่ 1 พบว่าประสิทธิภาพรวมของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาจีนด้วยวิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์ของทุก ๆ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 คือ 81.67/82.97 และประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากสูงสุดสู่ต่ำสุดเรียงตามลำดับ ได้ดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 มีประสิทธิภาพ 82.31/83.85 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 มีประสิทธิภาพ 81.92/83.33 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 มีประสิทธิภาพ81.92/82.31 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 มีประสิทธิภาพ 81.79/82.31 และ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 มีประสิทธิภาพ 80.38/83.08 ตามลำดับ เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่จัดการเรียนการสอนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ที่พัฒนาขึ้นกับกลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบคู่มือครู โดยทดสอบก่อนการทดลองได้ทำการทดสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียนทั้งสองกลุ่มด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 40 ข้อ หลังการทดลองได้ทำการทดสอบทั้งสองกลุ่มด้วยแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาการแจกแจงของ t-test ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบนัยสำคัญผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยอาศัยการแจกจงของ t-test

กลุ่ม	N	$\overline{X}$	S.D.	t
กลุ่มทดลอง	39	28.58	6.53	7.183*
กลุ่มควบคุม	36	25.17		

* p< .05

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การตรวจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยอาศัยการแจกแจงของ t พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองมีค่าสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์ได้กระทำกับกลุ่มนักเรียนกลุ่มที่ 1 จำนวน 39 คน โดยใช้แบบสอบถามแสดงความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์

รายการประเมิน	คะแนนระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.54	0.51	มากที่สุด
2.ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความเห็นหรือซักถาม	4.56	0.50	มากที่สุด
3.มีการกำหนดเวลาการเรียนการสอนที่เหมาะสม	4.51	0.51	มากที่สุด
4.บรรยากาศในห้องเรียนเป็นกันเองและสนุกสนาน	4.49	0.51	มากที่สุด
5.เนื้อหาที่สอนเพียงพอสำหรับการนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน	4.49	0.51	มากที่สุด
6.เนื้อหาที่สอนมีลำดับขั้นตอนและความต่อเนื่อง	4.51	0.51	มากที่สุด
7.เนื้อหาที่สอนมีความน่าสนใจ ชวนให้ติดตาม	4.49	0.51	มากที่สุด
8.นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือสร้างเนื้อหาในการเรียนรู้ร่วมด้วย	4.51	0.51	มากที่สุด
9.มีการใช้สื่อและอุปกรณ์ที่ช่วยให้การเรียนรู้ภาษาจีนน่าสนใจมากขึ้น	4.46	0.51	มากที่สุด
10.มีการใช้กิจกรรมการสอนที่ทำให้การเรียนรู้ภาษาจีนน่าสนใจมากขึ้น	4.46	0.51	มากที่สุด
11.มีการอภิปรายระหว่างร่วมกันระหว่างนักเรียนและครู	4.49	0.51	มากที่สุด
12.มีกิจกรรมที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้	4.59	0.50	มากที่สุด
13.มีการใช้เทคโนโลยีต่างๆ มาประกอบการเรียนการสอนมากขึ้น	4.59	0.55	มากที่สุด
14.มีการจัดฉากการแสดงต่างๆทำให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น	4.23	0.54	มากที่สุด
15.การเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนสามารถนำภาษาจีนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	4.31	0.31	มากที่สุด
16.การเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมชั้น	4.44	0.36	มากที่สุด
17.การเรียนส่งเสริมให้นักเรียนค้นพบวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.31	0.31	มากที่สุด
18.มีการประเมินการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปปรับปรุงตนเองต่อไป	4.39	0.35	มากที่สุด
19.นักเรียนและครูมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันมากขึ้น	4.41	0.35	มากที่สุด
รวม	4.46	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์พบว่า โดยภาพรวมระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 เมื่อพิจารณาระดับความพึงพอใจรายข้อจากมากไปน้อยพบว่า นักเรียนมีระดับความพึงพอใจต่อ มีกิจกรรมที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้ มีการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ มาประกอบการเรียนการสอนมากขึ้น ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความเห็นหรือซักถาม นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการกำหนดเวลาการเรียนการสอนที่เหมาะสม เนื้อหาที่สอนมีลำดับขั้นตอนและความต่อเนื่อง นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือสร้างเนื้อหาในการเรียนรู้ร่วมด้วย บรรยากาศในห้องเรียนเป็นกันเองและสนุกสนาน เนื้อหาที่สอนเพียงพอสำหรับการนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน เนื้อหาที่สอนมีความน่าสนใจ ชวนให้ติดตาม มีการอภิปรายระหว่างร่วมกันระหว่างนักเรียนและครู มีการใช้สื่อและอุปกรณ์ที่ช่วยให้การเรียนรู้ภาษาจีนน่าสนใจมากขึ้น มีการใช้กิจกรรมการสอนที่ทำให้การเรียนรู้ภาษาจีนน่าสนใจมากขึ้น การเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมชั้นนักเรียนและครูมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันมากขึ้น มีการประเมินการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปปรับปรุงตนเองต่อไป การเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนสามารถนำภาษาจีนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ การเรียนส่งเสริมให้นักเรียนค้นพบวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองและมีการจัดฉากการแสดงต่าง ๆ ทำให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. ประสิทธิภาพรวมของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาจีนด้วยวิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์ ของทุก ๆ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 คือ 81.67/82.97 เนื่องจากผู้วิจัยได้ทำการออกแบบและพัฒนาเครื่องมือ กิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์ด้วยวิธีการออกแบบเชิงระบบอย่างเป็นลำดับขั้นตอนเพื่อให้งานวิจัยได้มีประสิทธิภาพตามที่กำหนดสมมติฐานไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ กล่อมจันทร์ จันทรศิริ (2556) ทำการศึกษาเรื่อง เว็บช่วยสอนแบบสตอรี่ไลน์เพื่อการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนไทยในโรงเรียนนานาชาติ ระดับ Middle School (Grade 8) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ Middle School (Grade 8) ภาคการเรียนที่ 2/2556 จำนวน 30 คน ของโรงเรียนนานาชาติ The American school of Bangkok สุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงผลการศึกษาพบว่า เว็บช่วยสอนแบบสตอรี่ไลน์เพื่อการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนไทยในโรงเรียนนานาชาติ ระดับ Middle School (Grade 8) มีประสิทธิภาพสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือมีค่าตามเกณฑ์เท่ากับ 77.60/86.80 ยังสอดคล้องกับ สรัญญา เชื้อทอง และ กันทิมา ธนะไพรินทร์ (2558) ทำการศึกษาเรื่องชุดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านกระบวนการสอนแบบสตอรี่ไลน์เรื่องการเขียนสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร สุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก จำนวน 1 ห้อง รวม 39 คน ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านกระบวนการสอนแบบสตอรี่ไลน์เรื่องการเขียนสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ด้านสื่อการสอนพบว่าอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก มีประสิทธิภาพ 83.92/80.00 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และ กมลวรรณ โคตรทอง (2557) การพัฒนาแบบฝึกเสริมการอ่านภาษาอังกฤษจากนิทานอาเซียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ Storyline สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเป้า (สำราญไชยวิทยา) จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนบ้านเป้า (สำราญไชยวิทยา) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 30 คน จากการสุ่มอย่างง่าย ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษจากนิทานอาเซียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ Storyline มีค่าเท่ากับ 76.08/80.41 ดังนั้นผลการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

2. ผลการวิเคราะห์การตรวจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยอาศัยการแจกแจงของ t พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองมีค่าสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามขั้นตอนการออกแบบวิธีการเชิงระบบ และได้ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษารวมถึงผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และนำมาทดลองกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างก่อนเพื่อหาค่าความยากง่าย อำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบทดสอบตามลำขั้นตอนการวิจัย และนำมาปรับใช้กับแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ตามขั้นตอนการวิจัยที่กำหนดตามแผนแบบการทดลอง จึงทำให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ กมลวรรณ โคตรทอง (2557) การพัฒนาแบบฝึกเสริมการอ่านภาษาอังกฤษจากนิทานอาเซียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ Storyline สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเป้า (สำราญไชยวิทยา) จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนบ้านเป้า (สำราญไชยวิทยา) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 30 คน จากการสุ่มอย่างง่าย ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังกาเรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมการอ่านสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษจากนิทานอาเซียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ Storyline ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สรัญญา เชื้อทอง และกันทิมา ธนะไพรินทร์ (2558) ทำการศึกษาเรื่อง ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านกระบวนการ

สอนแบบสตอรี่ไลน์เรื่องการเขียนสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร สุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก จำนวน 1 ห้อง รวม 39 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ กิตติพงษ์ เสนาะสรรพ์ (2561) ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้ด้านทักษะการสื่อสารภาษาจีนโดยใช้รูปแบบ Storyline Model ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลากจากห้องเรียน จำนวน 1 ห้องได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบวา ผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้ด้านทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กอนเรียนมีคาเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรูด้านทักษะการสื่อสารภาษาจีนโดยใชรูปแบบ Storyline Model ในภาพรวมนักเรียนมีความกาวหนาในการสื่อสารภาษาจีนแสดงวาผูเรียนมีความสามารถทางการเรียนหลังเรียนสูงกวากอนเรียน สรุปวาชุดกิจกรรมการเรียนรูผานกระบวนการสอนแบบสตรอรีไลน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปที่ 4 มีคุณภาพสามารถนำไปใชในการจัดกิจกรรมการเรียนรูแกผูเรียนได้

3. การวิเคราะห์ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์พบว่า โดยภาพรวมระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 เนื่องจากผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนาแบบประเมินความพึงพอใจในการวิจัยอย่างเป็นลำดับขั้นตอนอย่างเป็นระบบ โดยได้คำแนะนำจากที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ให้มีความเหมาะสมกับระดับนักเรียนที่ทำการทดลองในครั้งนี้ จึงทำให้ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ สรัญญา เชื้อทอง และ กันทิมา ธนะไพรินทร์ (2558) ทำการศึกษาเรื่องชุดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านกระบวนการสอนแบบสตอรี่ไลน์เรื่องการเขียนสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร สุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก จำนวน 1 ห้อง รวม 39 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด และ ปวีณา สุวรรณปักษ์ (2558) ทำการศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษฟัง-พูด โดยการใช้วิธีการเรียนการสอนแบบสตอรี่ไลน์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 แผนกการตลาดวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคนิคบริหารธุรกิจ กรุงเทพ กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปี ที่ 2 แผนกการโรงแรมและการท่องเที่ยว วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคนิคบริหารธุรกิจกรุงเทพที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษฟัง-พูด ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2558 จำนวน 17 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความสามารถด้านทักษะการ ฟัง-พูด ภาษาอังกฤษจากการทดสอบ 2 ครั้ง เฉลี่ยแล้วผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับดี หลังการเรียนโดยใช้แผนการสอนแบบสตอรี่ไลน์ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษโดยการใช้แผนการสอนแบบสตอรี่ไลน์อยู่ในระดับดี

ข้อเสนอแนะ

1.ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ในการจัดกลุ่มผู้เรียนไม่ควรกำหนดให้จำนวนสมาชิกในกลุ่มมีจำนวนมากจนเกินไป (ไม่ควรเกิน 8 คน) เนื่องจากจะทำให้นักเรียนบางรายไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนเท่าที่ควร

1.2 เพื่อให้การจัดเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์เกิดประสิทธิภาพและส่งผลต่อการพัฒนาทักษะของผู้เรียนให้มากที่สุด ควรดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ ว่าจะเกิดประสิทธิภาพเมื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนในวิชาอื่น ๆ ด้วยหรือไม่ นอกจากวิชาด้านภาษา เนื่องจากที่ผ่านมาพบว่าส่วนใหญ่มีการนำไปใช้พัฒนาทักษะด้านภาษา ทั้ง ภาษาอังกฤษ วิชาภาษาไทย และการศึกษาครั้งนี้คือวิชาภาษาจีน เพื่อหาแนวทางที่จะนำวิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์ไปใช้ประโยชน์สำหรับการเรียนการสอนในวิชาอื่น ๆ ต่อไปในอนาคต

2.2 ควรทำการศึกษาประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ ในกลุ่มผู้เรียนที่มีคุณลักษณะที่แตกต่างกันออกไป เพื่อให้ทราบว่าวิธีการสอนดังกล่าวจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในกลุ่มผู้เรียนที่มีลักษณะอย่างไร เช่น กลุ่มผู้เรียนในระดับประถม มัธยมต้นหรือมัธยมปลาย หรือกลุ่มผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ในกลุ่มที่ต่ำหรือต่ำ เป็นต้น เพื่อให้ได้แนวทางในการใช้ประโยชน์จากกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ให้ได้ประโยชน์สูงที่สุด

เอกสารอ้างอิง

กมลวรรณ โคตรทอง. (2557). *การพัฒนาแบบฝึกเสริมการอ่านภาษาอังกฤษจากนิทานอาเซียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ Storyline สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเป้า (สำราญ ไชยวิทยา) จังหวัดชัยภูมิ*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

กล่อมจันทร์ จันทรศิริ. (2556). *เว็บช่วยสอนแบบสตอรี่ไลน์เพื่อการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนไทยในโรงเรียนนานาชาติ ระดับ Middle School (Grade 8)* . วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

กิตติพงษ์ เสนาะสรรพ์. (2561). ผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้ด้านทักษะการสื่อสารภาษาจีนโดยใช้รูปแบบ Storyline Model ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. *การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 2: 2018.*

ปวีณา สุวรรณปักษ์. (2558). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษฟัง – พูด โดยการใช้วิธีการเรียนการสอนแบบสตอรี่ไลน์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคนิคบริหารธุรกิจกรุงเทพ.

วรรษมน โลกานุวัตรเสถียร. (2561). ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ด้วยการสื่อสารภาษาจีนพื้นฐานโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบสตอรี่ไลน์สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกุหลาบวิทยา. *การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 2 :2018.*

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยสังเคราะห์ภาพรวม***.** กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการทำโครงงาน รายวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

Project – Based Learning Management for Developing Academic Achievement and Project Work Ability Computer Graphics Course of Mathayomsuksa 2 students

ทองขาร พอใจ*
สายชล จินโจ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานรายวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน และ 3) ศึกษาความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้งานการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 5 (วัดหัวป้อมนอก) ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน 1 ห้องเรียน คัดเลือกด้วยวิธีการจับสลากหน่วยห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 3) แบบประเมินความสามารถในการทำโครงงาน สถิติที่ใช้เป็นสถิติพื้นฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วย t – test (Dependent samples)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน รายวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 82.31/83.85 สูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนด 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความสามารถในการทำโครงงานของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมพบว่าอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง ($\bar{X}$=2.55) เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

คำสำคัญ: โครงงาน, คอมพิวเตอร์กราฟิก

Abstract

The purposes of the research were to 1) develop a learning management plan for a computer graphics course project. For Mathayom Suksa 2, 2 students) comparing the learning achievement of computer graphics courses For Mathayom Suksa 2 students before and after project learning management and 3) studying project work ability of Mathayomsuksa 2 students. Mathayom Suksa 2 students at Tessaban 5 School (Wat Hua Pom Nok), Bo Yang Subdistrict, Mueang District, Songkhla Province, Semester 1, Academic Year 2018, 30 students, 1 classroom selected by lottery, classroom units The research instruments were 1) Project-based learning management plan 2) a test to measure

* ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โรงเรียนเทศบาล 5 (วัดหัวป้อมนอก)
**ดร.,ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต คอมพิวเตอร์ศึกษา นักวิชาการอิสระ

academic achievement and 3) a project to assess the ability to do a project Statistics used as basic statistics And test the hypothesis with t-test (Dependent samples)

The results of the research showed that 1) the effectiveness of the project-based learning plan. The computer graphics courses for Mathayomsuksa 2 students had an efficiency of 82.31 / 83.85, higher than the specified 80/80 performance criteria. 05 and 3) The project ability of the sample group was found to be at a high level ($\bar{X}$=2.55) according to the assumptions.

Keyword: Project, Computer Graphic

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงามทางสติปัญญา อารมณ์ สังคม และทักษะ รวมถึงช่วยให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเองในรูปแบบ และวิธีการที่หลากหลายได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งในสังคมยุคปัจจุบันที่เต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในเรื่องการพัฒนาคนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 –2559) และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545–2559) มุ่งพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะที่มีศักยภาพและมีความสามารถที่จะพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่ความสำเร็จ คุณลักษณะดังกล่าว เป็นคุณลักษณะแห่งการเรียนรู้ มีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ประเมินค่า และคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถที่จะรับ ถ่ายทอด และเผชิญหน้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ รู้จัก การทำงานเป็นหมู่คณะ ตระหนักในการมีส่วนร่วมที่จะรักษาวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การปกครองระบอบประชาธิปไตย และมีคุณธรรมตามหลักศาสนา (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554 และคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาภายใต้ยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (พ.ศ. 2552 – 2561) นั้นได้กล่าวถึง การศึกษากับการพัฒนาสังคมเป็นหลักสำคัญโดยรวมของความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในมิติต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนา ซึ่งภายใต้ยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในปัจจุบันได้มุ่งเน้นในมิติของการพัฒนา4 มิติ ที่สำคัญ ได้แก่ การปฏิรูปนักเรียนยุคใหม่ การปฏิรูปครูยุคใหม่ การปฏิรูปโรงเรียนยุคใหม่หรือแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่และการปฏิรูประบบบริหารจัดการยุคใหม่ ซึ่งในทุกมิตินั้นจะมีความสอดรับสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุผลของการปฏิรูปการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2556) การจัดการเรียนการสอนในคริสต์ศตวรรษที่ 21 นี้ของนานาประเทศทั่วโลกใช้ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือใช้คอมพิวเตอร์เข้ามาเกี่ยวข้องและเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีความทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับ ฟาฏินา วงศ์เลขา (2556) ได้กล่าวว่า เทคโนโลยีในการสื่อสารปัจจุบันมีความหลากหลายและสามารถช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสเข้าถึงข้อมูลที่หลากหลายได้อย่างกว้างขวาง ครูยุคใหม่จึงต้องรู้จักใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายมากกว่านักเรียน โดยใช้เทคโนโลยีนี้เป็นสื่อกลางที่สำคัญในกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยเฉพาะอย่างยิ่งใช้เป็นสื่อในการเปิดโลกการเรียนรู้ที่กว้างไกลให้กับนักเรียน

เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนทั่วประเทศเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเรียน และรักการค้นคว้า มีความรู้อันเป็นสากลรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ และมีทักษะและศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งรัฐบาลได้เห็นความสำคัญของการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์

ตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีที่มีอยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้นมีหลักการที่สำคัญคือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่ากันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิตการอาชีพและเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงานและมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียงและมีความสุข โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

ดังนั้นโรงเรียนเทศบาล 5 (วัดหัวป้อมนอก) จึงได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับบริบททางสังคม และคุณภาพของผู้เรียน รวมถึงเกณฑ์ในการวัดผลประเมินผลคุณภาพของผู้เรียนด้วย กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีเป็นกลุ่มสาระที่เน้นกระบวนการทำงานและการจัดการอย่างเป็นระบบ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการออกแบบงาน และการทำงานอย่างมีกลยุทธ์โดยใช้กระบวนการเทคโนโลยี และเทคโนโลยีสารสนเทศตลอดจนนำเทคโนโลยีมาใช้และประยุกต์ใช้ในการทำงาน รวมทั้งการสร้าง พัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือวิธีการใหม่ เน้นการใช้ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและพลังงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า ดังนั้นการเรียนคอมพิวเตอร์กราฟิกจึงมีความสำคัญในยุคปัจจุบัน เพราะเป็นวิชาที่ใช้ในการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ งานโฆษณา สื่อการเรียนการสอน งานวาดการ์ตูน เว็บไซต์ เป็นต้น วิชานี้จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ในการออกแบบขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาความคิดหรือจินตนาการในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน

การจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษาที่ผ่านมาผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนในรายวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิกพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 65 (ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทศบาล 5 (วัดหัวป้อมนอก)) ซึ่งบ่งบอกได้ว่าผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องแก้ไขปรับปรุง สาเหตุมาจาก นักเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจทักษะการใช้เครื่องมือในการสร้างชิ้นงานที่เกิดจากกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่เน้นทักษะปฏิบัติในการใช้เครื่องมือเท่าที่ควร และไม่มีการตรวจสอบว่านักเรียนทั้งหมดมีความรู้ ความเข้าใจมากน้อยเพียงใดก่อนลงมือทำชิ้นงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่มีการเรียงลำดับความยากง่ายของเนื้อหา นอกจากนี้ยังพบปัญหาการขาดทักษะกระบวนการคิดและการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ไม่สามารถจัดลำดับความสำคัญในการแก้ปัญหาได้ ดังนั้นจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาความรู้ความเข้าใจและความสามารถตามมาตรฐานตัวชี้วัด ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิกโดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นวิธีการเรียนรู้ที่เกิดจากความสนใจของผู้เรียน เน้นความสำคัญของกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ภายใต้คำแนะนำ ปรึกษา การดูแลของครู หรือผู้เชี่ยวชาญจนได้ข้อสรุปหรือผลของการศึกษานั่นเอง (ลัดดา ภู่เกียรติ, 2552) นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมคุณลักษณะของคนให้มีคุณภาพ พร้อมที่จะก้าวสู่การเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคตที่สมาชิกต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้เป็นผู้ผลิต ผู้ปฏิบัติที่สร้างสรรค์ผลงานและองค์ความรู้ได้ตลอดจนเป็นสมาชิกที่สร้างความกลมเกลียวเพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสังคม (วัฒนา มัคคสมัน, 2550) จากหลักการและแนวคิดที่กล่าวมาเบื้องต้นผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนโรงเรียนเทศบาล 5 (วัดหัวป้อมนอก) จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการทำโครงงานด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานรายวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานรายวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

3. เพื่อศึกษาความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 5 (วัดหัวป้อมนอก) ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 4 ห้อง นักเรียนทั้งหมด 120 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้งานการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 5 (วัดหัวป้อมนอก) ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน 1 ห้องเรียน คัดเลือกด้วยวิธีการจับสลากหน่วยห้องเรียน

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ใช้เวลาในการทดลองเป็นเวลารวมปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 13 แผน เวลา 26 ชั่วโมง ครั้งละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที จำนวน 4 คาบ/สัปดาห์

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 2) ความสามารถในการทำโครงงาน

4. แบบแผนการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) ใช้แบบแผนการทดลองแบบหนึ่งกลุ่ม One Group Pre-test – Post-test Design (ประสาท เนืองเฉลิม, 2556, หน้า 122)

Pre-test	Treatment	Post-test
O_1	X	O_2

เมื่อ O_1 แทน ผลการเรียนรู้ก่อนเรียน (Pre-test)

X แทน การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

O_2 แทน ผลการเรียนรู้หลังเรียน (Post test)

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานประกอบด้วย มาตรฐานและตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สมรรถนะผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการสอน แหล่งการเรียนรู้และวิธีการประเมินผล จำนวน 13 แผน

5.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคอมพิวเตอร์กราฟิก เป็นแบบทดสอบแบบข้อสอบปรนัย จำนวน 4 ตัวเลือกจำนวน 40 ข้อ ใช้สำหรับทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (Pre-test – Post-test) จำนวน 1 ฉบับ

5.3 แบบประเมินความสามารถในการทำโครงงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานโดยใช้คำถามในด้านของการวางแผนการทำงานกระบวนการทำงาน ผลงานและการนำเสนอ

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

6.1 ผู้วิจัยได้อธิบายชี้แจงทำความเข้าใจและข้อตกลงกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการเรียน เวลาเรียน และวิธีการในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานซึ่งเป็นไปตามขั้นตอนของกระบวนการจริยธรรมวิจัย

6.2 ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิกเพื่อนำคะแนนที่ได้เป็นคะแนนทดสอบก่อนเรียน

6.3 ดำเนินการทดลองโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้โครงงานจำนวน 13 แผนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาทำการสอน ใช้เวลาในการสอนทั้งหมด 26 ชั่วโมง เมื่อจบการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แล้วจึงทำการประเมินความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนโดยใช้แบบประเมินความสามารถในการทำโครงงานที่พัฒนาขึ้น

6.4 เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ตามการทดลองแล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (Post - test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งเป็นชุดเดียวกับก่อนเรียน แล้วทำการบันทึกผลการสอบไว้เป็นคะแนนทดสอบหลังเรียน

6.5 นำคะแนนที่เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินความสามารถในการทำโครงงานมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

7.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานโดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent samples ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

7.3 ศึกษาความสามารถในการทำโครงงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปแล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

8. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

8.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

8.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ 1) หาค่าความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับแบบวัดแต่ละข้อ (IOC) 2) หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินความสามารถในการทำโครงงานเป็นรายข้อ ด้วยเทคนิค 27 % จากตารางวิเคราะห์ข้อสสอบของ จุง เตห์ ฟาน (สมนึก ภัททิยธนี, 2549) และ 3) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบประเมินความสามารถในการทำโครงงาน ด้วยสูตร KR-20 ของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson)

8.3 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ 80/80 (E_1/E_2) (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556, หน้า 10) และทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยของประชากรสองกลุ่มที่ไม่เป็นอิสระจากกันด้วยสูตร t – test (Dependent sample)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานรายวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนด้วยการทดสอบก่อนเรียนและดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน โดยระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานได้เก็บรวบรวมคะแนนจากการทำแบบฝึกระหว่างและหลังเรียนในแต่ละแผน หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกันกับการทดสอบก่อนเรียน แล้วนำคะแนนมาวิเคราะห์ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80

ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้ (E_1)	ประสิทธิภาพผลลัพธ์ของการเรียนรู้ (E_2)
82.31	83.85
ประสิทธิภาพรวม (E_1/ E_2) = 82.31/83.85	

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน รายวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 82.31/83.85 สูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนดซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญผลการประเมินปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	คะแนนระดับความเหมาะสม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. หน่วยการเรียนรู้มีความสมบูรณ์ เหมาะสมและมีรายละเอียดที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน	4.60	0.55	มากที่สุด
2. แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องสัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้	4.60	0.55	มากที่สุด
3. แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนร้อยรัดสัมพันธ์กัน	4.80	0.45	มากที่สุด
4. การเขียนสาระสำคัญในแผนถูกต้อง	4.60	0.55	มากที่สุด
5. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระ	4.80	0.45	มากที่สุด
6. จุดประสงค์การเรียนรู้พัฒนานักเรียนด้านความรู้ทักษะกระบวนการและเจตคติ	4.80	0.45	มากที่สุด
7. กำหนดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับคาบเวลา	4.80	0.45	มากที่สุด
8. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาสาระ	4.80	0.45	มากที่สุด
9. กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายและเน้นให้นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง	4.80	0.45	มากที่สุด
10. กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิดของนักเรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
11. วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ	4.60	0.55	มากที่สุด
12. นักเรียนทำชิ้นงานที่ได้ใช้ความรู้ ความคิดมากกว่าการทำตามที่ครูกำหนด	4.80	0.45	มากที่สุด
13. นักเรียนได้ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.80	0.45	มากที่สุด
14. มีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	4.74	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่าโดยรวมแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}$=4.74 S.D.=0.48) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน โดยก่อนการทดลองได้ทำการทดสอบความรู้ด้วยแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 40 ข้อ และหลังการทดลองทำการทดสอบด้วยแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกัน หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาค่าการแจกแจงของ t-test ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่ม	N	$\overline{X}$	$\sum D$	$\sum D^2$	t
คะแนนก่อนเรียน	30	19.43	179	1427	8.66*
คะแนนหลังเรียน	30	29.33			

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 19.43 และคะแนนการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 29.33 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยการทดสอบก่อนเรียน ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยอาศัยการแจกแจงของ t-test พบว่ากลุ่มนักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมตติฐานที่กำหนดไว้

ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานรายวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิก ผู้วิจัยได้ทำการประเมินความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนแต่กลุ่มโดยนำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการประเมินความสามารถในการทำโครงงานของกลุ่มตัวอย่าง

รายการประเมิน	ระดับความสามารถในการทำโครงงาน	
	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	แปลผล
ด้านการวางแผนการทำงาน		
1. การกำหนดชื่อเรื่องที่ได้รับหมาย	2.62	สูง
2. มีการวางแผน คิดวิเคราะห์ สำหรับการสร้างสรรค์ชิ้นงาน	2.85	สูง
3. มีการออกแบบผลงานที่ได้รับมอบหมาย	2.54	สูง
4. การเลือกวัสดุและเครื่องมือในการสืบค้นข้อมูล	2.62	สูง
5. มีความเข้าใจในการทำโครงงาน การแบ่งภาระงานที่ได้รับมอบหมาย	2.54	สูง
6. มีการอ้างอิงเอกสารถูกต้องและเหมาะสม	2.31	ปานกลาง
รวมรายด้านการวางแผนการทำงาน	2.58	สูง
ด้านกระบวนการทำงาน		
1. อธิบายขั้นตอนการสร้างงานได้	2.46	ปานกลาง
2. มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ให้กับสมาชิกในกลุ่ม	2.54	สูง
3. ปฏิบัติตามวิธีการและขั้นตอนที่ออกแบบ	2.62	สูง
4. สมาชิกมีส่วนร่วมในการทำงาน คิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่	2.46	ปานกลาง
5. มีการรวบรวมแหล่งข้อมูล	2.46	ปานกลาง
รวมรายด้านกระบวนการทำงาน	2.51	สูง
ด้านผลงานและการนำเสนอ		
1. การนำเสนอผลงาน มีเนื้อหาถูกต้อง	2.85	สูง
2. ลำดับขั้นตอนของเนื้อเรื่องที่นำเสนอถูกต้อง	2.69	สูง
3. มีการนำเสนอผลงานอย่างน่าสนใจ	2.46	ปานกลาง

รายการประเมิน	ระดับความสามารถในการทำโครงงาน	
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	แปลผล
4. สมาชิกในกลุ่มมีส่วนร่วมในการนำเสนอ	2.69	สูง
5. พูดอภิบายผลงานได้อย่างชัดเจน ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง	2.38	ปานกลาง
6. ตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว	2.31	ปานกลาง
รวมรายด้านผลงานและการนำเสนอ	2.56	สูง
รวม	**2.55**	**สูง**

จากตารางที่ 4 ผลการประเมินความสามารถในการทำโครงงานของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมพบว่าอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง ($\bar{X}$=2.55) เมื่อพิจารณารายด้านจากมากไปน้อยพบว่า ทุกด้านอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง โดยความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนด้านการวางแผนการทำงานอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}$=2.58) รองลงมาได้แก่ ด้านผลงานและการนำเสนอ ($\bar{X}$=2.56) และด้านกระบวนการทำงาน ($\bar{X}$=2.51) ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานพบว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน รายวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 82.31/83.85 สูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนดซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานซึ่งสอดคล้องกับ ทองใบ ปัดทำ (2553) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบโครงงานผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพของกิจกรรมส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 82.76/85.60 เช่นเดียวกับ เกียรติศักดิ์ ชื่นเมือง (2550) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานโลหะแผ่นด้วยวิธีการสอนแบบโครงงานเรื่องการทำที่ตักขยะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบโครงงานเรื่องการทำที่ตักขยะมีประสิทธิภาพ 87.08/86.02 ซึ่งเป็นไปตามที่กำหนดไว้ เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบเครื่องมือในการทดลองตามกระบวนการเชิงระบบ มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามกระบวนการจึงทำให้ผลของการศึกษาครั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานพบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ สอดคล้องกับงานวิจัยของสายพิน กองกระโทก (2552) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยุพา กองเป็ง (2552) ทำการศึกษาพบวา นักเรียนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของลัดดา ภู่เกียรติ (2544 และ2552) ที่กล่าวว่า การศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้วิจัย และลงมือปฏิบัติด้วยตนเองโดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ภายใต้คำแนะนำปรึกษา และดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยอาจใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ช่วยให้การศึกษานั้นบรรลุวัตถุประสงค์ และแนวคิดของกิตติชัย สุธาสิโนบล (2546) ที่กล่าวถึงหลักสำคัญของการทำโครงงานว่าเน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้นักเรียนริเริ่ม วางแผน และดำเนินการศึกษาด้วยเน้นกระบวนการในการแสวงหา ความรู้ตั้งแต่การกำหนด

ปัญหาหรือเลือกหัวข้อที่สนใจ การวางแผนการวิจัยการรวบรวม ข้อมูล หรือการทดลอง และการสรุปผลการวิจัย เน้นการคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาด้วยตนเอง

ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้านจากมากไปน้อยพบว่า ด้านการวางแผนการทำงาน ด้านผลงานและการนำเสนอ และด้านกระบวนการทำงาน ทุกด้านอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิรินทิพย์ เด่นดวง (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาผลการเรียนรู้ด้านการฟังและดูเชิงคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานพบว่าผลการเรียนรู้ความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย ด้านการวางแผน ด้านกระบวนการทำงาน ด้านผลงานและนำเสนอผลงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเกศสุดา จันทร์เจริญ (2553) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลของการสอนแบบโครงงานเรื่องการประดิษฐ์ของใช้จากวัสดุธรรมชาติกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งแวดล้อมในระดับดีมากและความสามารถในการทำโครงงานเกี่ยวกับการประดิษฐ์ของวัสดุธรรมชาติมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.90 โดยผ่านเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 70 ขึ้นไป เช่นเดียวกับ ดวงพร อิ่มแสงจันทร์ (2554) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาผลการเรียนรู้เรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและความสามารถในการแก้ปัญหาตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่าความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานจะประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้สอนจะต้องทำความเข้าใจกับขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้ ต้องทำการแสวงหาแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ นำมาพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้น นอกจากนี้ยังต้องมีการจัดบรรยากาศในห้องเรียนด้วยการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้กล้าแสดงออกทางความคิด ผู้สอนจะทำหน้าที่กำกับและให้คำปรึกษาตามความเหมาะสม

2. การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานสำหรับรายวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิก ในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี จะเป็นตัวอย่างให้กับผู้ที่สนใจสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มสาระอื่น ๆ ได้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กิตติชัย สุธาสิโนบล. (2546). *โครงงาน (Project Approach).* ราชบุรี: ธรรมรักษ์การพิมพ์.

เกศสุดา จันทร์เจริญ . (2553). *ผลของการสอนแบบโครงงาน เรื่อง การประดิษฐ์ ของใช้จากวัสดุธรรมชาติ กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 4.* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เกียรติศักดิ์ ชื่นเมือง.(2550). *การพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานโลหะแผ่นด้วยวิธีการสอนแบบโครงงาน เรื่องการทำที่ตักขยะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี.* ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545–2559).* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554*). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559).* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปากร ศึกษาศาสตร์ วิจัย, 5(1), 7-20.*

ดวงพร อิ่มแสงจันทร์. (2554). *การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและความสามารถในการแก้ปัญหาตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ แบบโครงงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5.* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ทองใบ ปัดทำ. (2553). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบโครงงาน.วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ประสาท เนืองเฉลิม. (2556). *วิจัยการเรียนการสอน.* พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฟาฏินา วงศ์เลขา. (2556). *สื่อการเรียนรู้ รูปแบบใหม่ ในโลกยุคดิจิตตอล.* เข้าถึงได้จาก *http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=31896&Key=news_research*

ยุพา กองเป็ง. (2552). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม เรื่อง การดำรงชีวิตของพืชของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ลพบุรี: สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

ลัดดา ภู่เกียรติ. (2544). *โครงงานเพื่อการเรียนรู้หลักการและแนวทางการจัดกิจกรรม.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ลัดดา ภู่เกียรติ. (2552). *การสอนแบบโครงงานและการสอนแบบใช้วิจัยเป็นฐานงานที่ครูประถมทำได้.* กรุงเทพฯ: สาฮะแอนด์ซันพริ้นติ้ง.

วัฒนา มัคคสมัน. (2550). *การสอนแบบโครงการ.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิรินทิพย์ เด่นดวง. (2554). *การพัฒนาผลการเรียนรู้ ด้านการฟังและดูเชิงคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้ แบบโครงงาน.* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สมนึก ภัททิยธนี. (2551). *การวัดผลการศึกษา.* (พิมพ์ครั้งที่6). กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.

สายพิน กองกระโทก. (2552). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง แม่เหล็กและไฟฟ้าทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนแบบโครงงาน.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2556). การพัฒนาวิชาชีพครูสู่ยุคปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2. *เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาทางวิชาการการพัฒนาครูทั้งระบบตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่ 2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต1, 2.*

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสาร โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

The Development of an English Learning Activity Package to Develop Communication Skills Using Situational-Based Learning for Grade 4 Students

นงคราญ แมร์โรว์ *

สายชล จินโจ **

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสาร โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น และ 3) ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้งานการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอบจ.บ้านตลาดเหนือ (วันครู 2502) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 26 คน 1 ห้องเรียน สุ่มด้วยวิธีการจับสลากหน่วยห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ แบบทดสอบวัดทักษะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้เป็นสถิติพื้นฐานและทดสอบสมมติฐานด้วย t-test (Dependent sample) ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 = 83.46/81.71 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ3) นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมการเรียนรู้, สถานการณ์เป็นฐาน, ทักษะการสื่อสาร

Abstract

The purposes of the research were to 1) Develop a set of English learning activities to develop communication skills using situation-based learning for Grade 4 students to be effective in accordance with the 80/80 criterion. 2)Compare the results. Learning before and after learning by organizing learning activities developed and 3) Assess student satisfaction after learning management through a developed set of activities. The sample used for this research was Prathom Suksa 4, Ban Talat Nuea School (Teacher's Day 1959), Semester 1, Academic Year 2020, of 26 students, 1 classroom, selected by lottery. The tools used were an English language learning activity package, an English communication skill test, and a satisfaction questionnaire. The statistics were used for basic statistics and hypothesis testing using t-test (Dependent sample). The results showed that 1) the efficiency of the English language learning activity set to develop communication skills using situation-based learning. Learning) is effective

* ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียน อบจ.บ้านตลาดเหนือ (วันครู 2502)

** ดร.,ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต คอมพิวเตอร์ศึกษา นักวิชาการอิสระ

according to the criteria E_1/E_2 = 83.46 / 81.71, which is higher than the specified threshold. 2) Analysis of the significance of the academic achievement before and after the study. The students had a statistically higher post-grade score at the .05 level and 3) the overall satisfaction of the students was very high with a mean of 4.27 which met the assumptions.

Keyword: Learning activities series, Situation-Based Learning, communication skills

บทนำ

แนวคิดในการจัดการศึกษาในปัจจุบันตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางปรับปรุงภาษาอังกฤษโดยมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ นั่นก็คือ สามารถนำไปใช้ในการเข้าสู่สังคม และเข้าใจวัฒนธรรมของภาษาแล้วสื่อความหมายได้ถูกต้องตามหลักของภาษา ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจึงประกอบไปด้วย 4 ทักษะได้แก่ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนและสังคมไทย ดังนั้นความสำคัญดังกล่าวจึงสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่กำหนดให้ผู้เรียนรู้ภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อจะช่วยให้ประชากรไทยได้มีความรู้ ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ก็ได้กำหนดให้ผู้เรียนต้องบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยมาตรฐานทางด้านต่าง ๆ อาทิเช่น ด้านภาษาเพื่อการสื่อสารจะต้องเข้าใจกระบวนการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนและมีทักษะทางการสื่อสาร ด้านภาษากับวัฒนธรรมต้องเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมและความเหมือนกับความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ในปัจจุบันการจัดการศึกษายังไม่ได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ซึ่งการที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการปลูกฝังให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ผู้สอนจะมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจะมีประสิทธิผลนั้นก็ต่อเมื่อสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ภาษาอังกฤษได้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นการที่จะช่วยสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษและการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษานั้นผู้สอนจะต้องรู้กลวิธีการจัดการเรียนรู้ นำเทคนิคต่าง ๆ ไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์และท้ายทายผู้เรียน ให้ผู้เรียนนั้นมีปฏิสัมพันธ์ในกิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมกับความสามารถระดับความรู้ของผู้เรียนด้วย จากการศึกษาวิจัยการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553) พบว่า ผู้เรียนยังขาดทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ ทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน โดยปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (2556) ที่ได้ดำเนินการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิชาภาษาอังกฤษโดยภาพรวมระดับประเทศพบว่านักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และจากรายงานผลการทดสอบสำหรับโรงเรียนอบจ.บ้านตลาดเหนือ (วันครู 2502) สังกัดกองการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตในช่วง 3 ปีที่ผ่านมานักเรียนยังมีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดเช่นกัน ซึ่งปัญหาที่สอดคล้องกันทำให้สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษต้องเร่งแก้ไขปรับปรุง จากกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน อาจจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียน และทำให้ประสบปัญหาต่อการเรียนในที่สุดก็เป็นได้

ดังนั้นการที่จะแก้ปัญหาที่กล่าวมา การจัดกระบวนการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับสถานการณ์จริง ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย น่าสนใจและผ่อนคลาย โดยกิจกรรมเหล่านี้ต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทางภาษา

เสริมสร้างความมั่นใจและรู้วิธีการเรียนภาษาต่างประเทศ (วรางคณา เค้าอ้น, 2560) วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมอาจได้แก่ การเรียนแบบกระบวนการกลุ่ม โดยแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อสนับสนุนส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมกันทำงาน ภายในแต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน โดยจะมีการแสดงความคิดเห็นและการสนทนาร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานกลุ่ม มีการช่วยเหลือพึ่งพากัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน ทั้งส่วนตนเองและสมาชิกในกลุ่มจะทำให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ แนวคิดนี้จึงสอดคล้องกับ Thousand (2002 อ้างถึงใน ณมน จีรังสุวรรณ, 2555) กล่าวว่าแนวคิดของการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกัน ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ภายในกลุ่ม มีการคิดสิ่งใหม่ๆ มีกลยุทธ์และวิธีการแก้ปัญหามากกว่าการทำงานรายบุคคล จากที่กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยสถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ (Situation Based Learning) มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากเป็นการสร้างสถานการณ์ขึ้นมาให้ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงที่ผู้เรียนอาจประสบในภายหลังการเรียนด้วยสถานการณ์ จะช่วยให้เกิดการถ่ายโยงความรู้ ผู้เรียนจะได้คิดแก้ปัญหาจากสถานการณ์ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการสื่อสารภาษาอังกฤษจากสถานการณ์ที่จำลองขึ้น สถานการณ์จะทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ในสถานการณ์และใช้ข้อมูลที่มีสภาพแวดล้อมคล้ายกับข้อมูลในความเป็นจริงในการตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีหลักการและการตัดสินใจในสถานกาณณ์จะส่งผลร่วมกับผู้ร่วมกิจกรรมหรือสมาชิกภายในกลุ่มเหมือนในสถานการณ์จริง และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ทักษะทั้ง 4 ทักษะคือ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน

จากหลักการและแนวคิดที่กล่าวมาเบื้องต้นผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนโรงเรียนอบจ.บ้านตลาดเหนือ (วันครู 2502) สังกัดกองการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักการที่กล่าวมาเบื้องต้นและทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้น

3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน อบจ.บ้านตลาดเหนือ (วันครู 2502) สังกัดกองการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต จำนวน 3 ห้องเรียน 72 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้งานการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอบจ.บ้านตลาดเหนือ (วันครู 2502) สังกัดกองการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 26 คน 1 ห้องเรียน สุ่มด้วยวิธีการจับสลากหน่วยห้องเรียน แต่ละห้องเรียนประกอบด้วยนักเรียนที่คละความสามาถ นักเรียนแต่ละห้องจึงมีคุณสมบัติไม่แตกต่างกัน

2. **ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย**

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 2) ความพึงพอใจ

3. แบบแผนการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) ใช้แบบแผนการทดลองแบบหนึ่งกลุ่ม One Group Pre-test – Post-test Design (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2553, หน้า 65)

กลุ่มทดลอง	Pretest	Treatment	Posttest
N	T_1	X	T_2

เมื่อ N แทน กลุ่มทดลอง

T_1 แทน การทดสอบก่อนการทดลอง (Pre-test)

X แทน การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้

T_2 แทน การทดสอบหลังการทดลอง (Post-test)

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้

4.2 แบบทดสอบวัดทักษะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ

4.3 แบบสอบถามความพึงพอใจ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอบจ.บ้านตลาดเหนือ (วันครู 2502) โดยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอนดังนี้

5.1 ผู้วิจัยได้อธิบายชี้แจงทำความเข้าใจและข้อตกลงกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการเรียน เวลาเรียน และวิธีการในการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นไปตามขั้นตอนของกระบวนการจริยธรรมวิจัย

5.2 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดทักษะการสื่อสารก่อนเรียน (Pre-test) เพื่อวัดทักษะพื้นฐานและเก็บคะแนนการสอบไปเปรียบเทียบกับผลการวัดทักษะการสื่อสารหลังเรียน

5.3 อธิบายและชี้แจงกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ให้นักเรียนเข้าใจ

5.4 ดำเนินการสอนโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นจำนวน 8 แผน ๆ ละ 2 คาบเรียน ๆ ละ 1 ชั่วโมง รวม 16 ชั่วโมง

5.5 หลังจากทำการทดลองครบทั้งหมด 8 แผนแล้วผู้วิจัยได้ทำการทดสอบวัดทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษ (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับก่อนเรียน (Pre-test) และให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5.6 นำคะแนนที่เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดทักษะแบบสอบถามความพึงพอใจมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

6.2 เปรียบเทียบคะแนนวัดทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียน โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการหาค่าทางสถิติ (Paired t-test) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

6.3 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน

7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

7.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

7.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ 1) หาค่าความสอดคล้อง (IOC) 2) หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ และ 3) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบด้วยสูตร KR-20 ของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson)

7.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 80/80 (E_1/E_2) (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556) และทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยของประชากรสองกลุ่มที่ไม่เป็นอิสระจากกันด้วยสูตร t-test (Dependent sample)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

จำนวนนักเรียน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ(E_1)	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์(E_2)
26	83.46	81.71
ประสิทธิภาพ E_1/E_2 = 83.46/81.71		

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 =83.46/81.71 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังเรียน โดยก่อนการทดลองได้ทำการทดสอบก่อนเรียน จำนวน 40 ข้อ และหลังการทดลองทำการทดสอบด้วยแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกัน หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาค่าการแจกแจงของ t-test ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน

กลุ่ม	N	$\bar{X}$	$\sum D$	$\sum D^2$	t
คะแนนก่อนเรียน	26	25.04	236	3418	4.26*
คะแนนหลังเรียน	26	34.12			

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 25.04 และคะแนนการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 34.12 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยการทดสอบก่อนเรียน ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยอาศัยการแจกแจงของ t-test พบว่านักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามสมมตติฐานที่กำหนดไว้

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียน ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ช่วยให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียน	4.15	0.67	มาก
2. ช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการสื่อสาร	4.15	0.97	มาก
3. ช่วยให้นักเรียนกล้าแสดงออกในการสื่อสาร	4.27	0.92	มาก
4. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้การสื่อสารโต้ตอบระหว่างคู่สนทนา	4.15	0.92	มาก
5. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการฝึกสนทนากับเพื่อนร่วมชั้น	4.31	0.79	มาก
6. เนื้อหาไม่ยากเกินไปสำหรับนักเรียน	4.23	0.82	มาก
7. นักเรียนเข้าใจบทสนทนาภาษาอังกฤษดีขึ้น	4.27	0.92	มาก
8. นักเรียนเลือกใช้คำศัพท์ สำนวนในการสื่อสารได้กับสถานการณ์	4.35	0.85	มาก
9. นักเรียนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่วขึ้น	4.38	0.90	มาก
10. นักเรียนสามารถนำบทสนทาภาษาอังกฤษไปใช้ได้	4.46	0.71	มาก
รวม	4.27	0.84	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 = 83.46/81.71 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบตามลำดับกระบวนการวิจัยเชิงระบบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้มีการวางแผน กำหนดลำดับเนื้อหา การใช้ภาษาและสร้างกระบวนการที่ง่ายสำหรับระดับชั้นเรียน เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก มีกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ตามหลักจิตวิทยาที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย เป็นไปตามแนวคิดของกาแย่ (Gagne, 1985; อ้างถึงใน สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ, 2550, หน้า 54-55) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ที่มีลำดับขั้น และผู้เรียนจะต้องเรียนรู้เนื้อหาที่ง่ายไปหายาก การสร้างแบบฝึกจึงควรคำนึงถึงการฝึกตามลำดับขั้นจากง่ายไปยาก ซึ่งสอดคล้องกับนพรัตน์ ทองมาก (2558) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเรื่องภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันโดยใช้รูปแบบปฏิบัติเป็น

ฐานการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเรื่องภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันโดยใช้รูปแบบปฏิบัติเป็นฐานการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เช่นเดียวกับ เพ็ญประภา มีเพียร (2557) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงานเพื่อการพัฒนาทักษะการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน ค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 25.04 และคะแนนการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 34.12 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยการทดสอบก่อนเรียน ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยอาศัยการแจกแจงของ t-test พบว่านักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมตติฐานที่กำหนดไว้ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานเป็นกิจกรรมที่เป็นจริงซึ่งนักเรียนมักจะพบเจอในชีวิตจริง เน้นให้นักเรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในการสื่อสาร โดยนักเรียนมีโอกาสในการเลือกใช้ภาษาให้ถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับทิศนา แขมมณี (2552) ได้กล่าวว่า วิธีสอนโดยการใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้คือกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยให้ผู้เรียนลงไปเล่นในสถานการณ์ที่มีบทบาทข้อมูลที่สะท้อนความเป็นจริงและมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ สอดคล้องกับวรางคณา เค้าอ้น (2559) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้พบว่า ผลการศึกษาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนโกวิทธำรงพบว่าคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ วิชชุดา กรุงศรี (2554) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เรื่อง Plants for Life โดยใช้รูปแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มสูงขึ้น โดยได้คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 86.53 เช่นเดียวกับเพ็ญประภา มีเพียร (2557) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การเรียนรู้ที่เน้นภาระงานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การเรียนรู้ที่เน้นภาระงานเพื่อการพัฒนาทักษะการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรม การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่าโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้นได้ผ่านขั้นตอนการทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และได้รับการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งทำให้ได้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในการพัฒนาชุดกิจกรรมผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสภาพของปัญหาที่สอดคล้องกับบริบทของนักเรียนในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ มีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหากับจุดประสงค์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผลที่หลากหลายในแต่ละกิจกรรมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับวรางคณา เค้าอ้น (2559) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้พบว่า ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนโกวิทธำรงในภารวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับตวงทิพย์ โสพสเสาวภาคย์ (2557) ได้ทำการศึกษาการพัฒนากิจกรรมสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในด้าน

การพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร พบว่า นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการใช้กิจกรรมสถานการณ์ในการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1.การจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ ควรนำไปใช้ในห้องเรียนให้มากขึ้นโดยเลือกใช้ตามความเหมาะสมเพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนเน้นให้นักเรียนได้เป็นผู้ปฏิบัติและเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ จะทำให้นักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีและสามารถพัฒนาพฤติกรรมการสื่อได้ดียิ่งขึ้น และจะทำให้นักเรียนคุ้นเคยกับการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารมากขึ้น อาจจะนำบทสนทนาที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.การจัดการเรียนรู้โดยสถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ก่อนที่จะทำการทดสอบวัดทักษะ ผู้สอนควรจะสร้างบรรยากาศในการส่งเสริมให้นักเรียนไม่เกิดแรงกดดันมากเกินไปซึ่งจะทำให้นักเรียนวิตกกังวลก่อนการทดสอบ หรือในขณะที่ทำการทดสอบก็ตาม ดังนั้นการสร้างบรรยากาศอาจทำได้โดยไม่มีกรรมการสอบแบบต่อหน้าอาจจะใช้วิธีการบันทึกการสอบเป็นวิดิทัศน์เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปากร ศึกษาศาสตร์ วิจัย, 5(1), 7 – 20.*

ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2553). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย.* พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: ไนเนรมิตกิจ อินเตอร์โปรเกรสซิฟ.

ณมน จีรังสุวรรณ. (2552). WebQuest กับการเรียนการสอนแบบ Cooperative Learning และ Collaborative Learning [อินเทอร์เน็ต] *เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2561 http://www.tuangrat.com/index.php*

ตวงทิพย์ โสพสเสาวภาคย์. (2557). *การพัฒนากิจกรรมสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในด้านการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร.* เพชรบุรี: วิทยาลัยอาชีพเพชรบุรี.

ทิศนา แขมมณี. (2552). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นพรัตน์ ทองมาก. (2558). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเรื่องภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน โดยใช้รูปแบบปฏิบัติเป็นฐานการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน จันทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

เพ็ญประภา มีเพียร. (2557). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

การพัฒนาชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

Development of a Series of Scientific Problem-Solving Activities Using Problem Based Learning to Develop Academic Achievement and Critical Thinking of Mathayomsuksa 2 Students

สุกัญญา มัจฉาเวช *

สายชล จินโจ **

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และการคิดวิเคราะห์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น และ 3) ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอบจ.บ้านตลาดเหนือ (วันครู 2502) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 46 คน 1 ห้องเรียน สุ่มด้วยวิธีการจับสลากหน่วยห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน, แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, แบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้เป็นสถิติพื้นฐานและทดสอบสมมติฐานด้วย t-test (Dependent sample) ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 =81.09/82.92 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรม, ปัญหาเป็นฐาน , วิทยาศาสตร์

Abstract

The purposes of the research were to 1) develop a series of problem-based scientific problem-solving activities to develop the learning achievement and analytical thinking of Mathayomsuksa 2 students to be effective according to the criteria 80/80 2) Compare Achievement and analytical thinking before and after class by organizing learning activities developed and3) assessing student satisfaction after learning management through a series of activities. Solving scientific problems developed. The sample group was 46 students in Mathayomsuksa 2, PPAO.Bantaladnua school (Wankroo 2502), Semester 1, Academic Year 2020, 46 people, 1 random classroom using lottery method. The research instruments were Problem-based scientific problem-solving activities series, the achievement test, the analytical thinking test and the satisfaction questionnaire.

* ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โรงเรียน อบจ.บ้านตลาดเหนือ (วันครู 2502)

** ดร.,ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต คอมพิวเตอร์ศึกษา นักวิชาการอิสระ

The statistics were used as baseline statistics and hypothesis testing by t-test (Dependent sample). The results showed that 1) the efficiency of problem-based scientific problem-based activity set was effective according to E_1 / E_2 = 81.09 / 82.92 criteria. Higher than the specified criteria 2) The student's achievement after studying is higher than before. And the students had a statistically higher analytical thinking ability than before studying at the .05 level. 3) The students were satisfied with the problem-based scientific problem-solving activities in the overall learning activities at a high level.

Keyword: Activity Set, Problem Based, Science

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545 มาตรา 22 ที่กำหนดว่า การศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียน ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มธรรมชาตินอกจากนั้นในมาตรา 24 ยังได้กำหนดรายละเอียดของการจัดกระบวนการเรียนรู้ว่าให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) การที่จะทำให้การปฏิรูปการศึกษาสำเร็จตามความมุ่งหมาย ผู้เรียนและผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้นำให้จำ ผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อนำไปสร้างสรรค์ความรู้ของตนไปใช้ประโยชน์ต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีกำหนดให้สถานศึกษาจัดสาระการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 8 กลุ่มสาระในทุกช่วงชั้น วิทยาศาสตร์เป็นสาระหนึ่งที่สถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อหลักสูตรใหม่เพราะตั้งแต่อดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันวิทยาศาสตร์มีความสำคัญยิ่งต่อโลกและการดำเนินชีวิต เพราะโลกปัจจุบันเป็นโลกของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเราทุกคนต้องเกี่ยวข้องตลอดเวลาไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง อีกทั้งยังสำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ดังนั้นพลเมืองของประเทศจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อชีวิตและสังคมที่มีคุณภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ที่ผ่านมานั้นพบว่ายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งจะเห็นได้จากการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ที่สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ได้ร่วมกับสมาคมนานาชาติเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (International Association for the Evaluation of Educational Achievement หรือ IEA) ได้ทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาในวิชาวิทยาศาสตร์ พบว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของไทยถูกจัดอยู่อันดับที่ 24 ได้คะแนนวิทยาศาสตร์เฉลี่ย 482 คะแนนจากประเทศที่เข้าร่วมโครงการ จำนวนทั้งสิ้น 38 ประเทศ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2559) ซึ่งจากการศึกษาผลการวิจัยที่สอดคล้องกับ ณพัฐอร บัวฉุน (2559) ได้ทำการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนรายวิชาวิทยาศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิต หมวดวิชาศึกษาทั่วไปพบว่า ครูผู้สอนมีความเข้าใจที่ถูกต้องบางส่วนเกี่ยวกับการเรียนการสอน และมีความคลาดเคลื่อนบางส่วนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนส่วนการปฏิบัติงานสอนที่มีความเคลื่อนพบว่าครูผู้สอนไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการกำหนดปัญหาที่จะสำรวจตรวจสอบ และไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์กระบวนการสำรวจตรวจสอบเพื่อนำไปสู่การสำรวจตรวจสอบขาดการให้ข้อมูลย้อนกลับไม่เน้นให้ผู้เรียนตั้งคำถามสำรวจตรวจสอบและแก้ปัญหาซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาวิทยาศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิต หมวดวิชาศึกษาทั่วไป โดยเน้นให้มีกิจกรรมที่ใช้กระบวนการ

ทางวิทยาศาสตร์ และใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลายวิธีเช่นเดียวกับ ประภาพรรณ วิจารณ์ปรีชา (2560) ได้ศึกษาปัญหาการสอนวิทยาศาสตร์ของครูวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 พบว่า ปัญหาการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ของครูวิทยาศาสตร์ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรีเขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.09) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านตามอันดับพบว่า ด้านหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.70) ด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.39) รองลงมาคือด้านสื่อและอุปกรณ์การสอนที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.83) และด้านวัดผลประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\overline{X}$ = 2.41)

จากความสำคัญและปัญหาที่กล่าวมาเบื้องต้นจึงได้มีนักวิชาการได้เสนอแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในหลากหลายรูปแบบให้เกิดการผสมผสานหรือบูรณาการเข้าด้วยกัน ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดของการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานเข้ามาจัดการเรียนการสอนทั้งนี้เนื่องจาก การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบนี้จะเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เผชิญหน้ากับปัญหาด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการคิดหลายรูปแบบ เช่น การคิดวิจารณญาณ คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ เป็นต้น และการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ โดยเริ่มจากการได้ประสบการณ์ตรงจากโจทย์ปัญหา ผ่านกระบวนการคิดและการสะท้อนกลับ ไปสู่ความรู้และความคิดรวบยอด อันจะนำไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ต่อไป การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานยังเป็นการตอบสนองต่อแนวคิดคอนสตรัคติวิสซึม (constructivism) โดยให้ผู้เรียนวิเคราะห์หรือตั้งคำถามจากโจทย์ปัญหาผ่านกระบวนการคิดและสะท้อนกลับ เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ผู้เรียนในกลุ่ม เน้นการเรียนรู้ที่มีส่วนร่วม นำไปสู่การค้นคว้าหาคำตอบหรือสร้างความรู้ใหม่บนฐานความรู้เดิมที่ผู้เรียนมีมาก่อนหน้านี้ ซึ่งนำมารวมเข้ากับการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนกิจกรรมวิทยาศาสตร์ที่พัฒนาขึ้นอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้วิทยาศาสตร์ได้ดียิ่งขึ้นส่งผลให้มีผลการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และมีเจตคติต่อการเรียนรู้สูงขึ้นเพราะชุดฝึกกิจกรรมจะช่วยทำให้ผู้เรียนมีอิสระเรียนรู้ได้ด้วยตนเองผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมโดยใช้ความสามารถตามความต้องการของตนได้ฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ส่งเสริมความรับผิดชอบทำให้มีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้และปฏิบัติจริง เกิดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มีเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ในทางที่ดีขึ้นและสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ การที่ผู้เรียนในชั้นเรียนมีความแตกต่างกันทั้งด้านความรู้ความสนใจและความถนัดทำให้ผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ประกอบด้วยสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้สอนไม่ตอบสนองต่อความสนใจและความถนัดของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนขาดความสนใจใฝ่รู้ไม่กระตือรือร้นในการเรียนและมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิทยาศาสตร์

จากหลักการและแนวคิดที่กล่าวมาเบื้องต้นผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนโรงเรียนอบจ.บ้านตลาดเหนือ (วันครู 2502) สังกัดกองการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักการที่กล่าวมาเบื้องต้นและทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพนำไปปรับใช้ได้กับรายวิชาอื่น ๆ ได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และการคิดวิเคราะห์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอบจ.บ้านตลาดเหนือ (วันครู 2502) สังกัดกองการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต จำนวน 3 ห้องเรียน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้งานการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอบจ.บ้านตลาดเหนือ (วันครู 2502) สังกัดกองการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 46 คน 1 ห้องเรียน แต่ละห้องเรียนประกอบด้วยนักเรียนที่คละความสามาถ(เก่ง ปานกลาง อ่อน) นักเรียนแต่ละห้องจึงมีคุณสมบัติไม่แตกต่างกัน สุ่มด้วยวิธีการจับสลากหน่วยห้องเรียน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) การคิดวิเคราะห์ และ 3) ความพึงพอใจ

แบบแผนการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) ใช้แบบแผนการทดลองแบบหนึ่งกลุ่ม One Group Pre-test – Post-test Design (ประสาท เนืองเฉลิม, 2556, หน้า 122) ดังนี้

Pre – test	Treatment	Post – test
O_1	X	O_2

เมื่อ O_1 แทน ทดสอบการเรียนรู้ก่อนเรียน (Pre-test)

X แทน การจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

O_2 แทน ทดสอบการเรียนรู้หลังเรียน (Post test)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. แบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์
4. แบบสอบถามความพึงพอใจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเองโดยใช้ชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้วิจัยได้อธิบายชี้แจงทำความเข้าใจและข้อตกลงกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการเรียน เวลาเรียนและวิธีการในการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นไปตามขั้นตอนของกระบวนการจริยธรรมวิจัย

2. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์เพื่อนำคะแนนที่ได้เป็นคะแนนทดสอบก่อนเรียน

3. ดำเนินการจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่พัฒนาขึ้นตามแผนการจัดการเรียนรู้

4. เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ตามการทดลองแล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน(Post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งเป็นชุดเดียวกับก่อนเรียนและแบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์ แล้วทำการบันทึกผลการสอบไว้เป็นคะแนนทดสอบหลังเรียน

5. นำคะแนนที่เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์ และแบบสอบความพึงพอใจ มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2. เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียน โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการหาค่าทางสถิติ (Paired t-test) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่พัฒนาขึ้น โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เทียบกับเกณฑ์

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าความสอดคล้อง (IOC) , การหาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ และ 3) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ด้วยสูตร KR-20 ของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 80/80 (E_1/E_2) (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556) และทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยของประชากรสองกลุ่มที่ไม่เป็นอิสระจากกันด้วยสูตร t-test (Dependent sample)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้ (E_1)	***ประสิทธิภาพผลลัพธ์ของการเรียนรู้ (E_2)***
81.09	82.92
ประสิทธิภาพ E_1/E_2 = 81.09/82.92	

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 =81.09/82.92 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียน โดยก่อนการทดลองได้ทำการทดสอบก่อนเรียน จำนวน 40 ข้อ และหลังการทดลองทำการทดสอบด้วยแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกัน หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาค่าการแจกแจงของ t-test

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน

กลุ่ม	N	$\overline{X}$	$\sum D$	$\sum D^2$	t
คะแนนก่อนเรียน	46	23.54	409	4617	12.91*
คะแนนหลังเรียน	46	32.43			

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 23.54 และคะแนนการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 32.43 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยการทดสอบก่อนเรียน ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยอาศัยการแจกแจงของ t-test พบว่า $t_{คำนวณ}$ = 12.91 มีค่ามากกว่า $t_{ตาราง}$ = 1.67 แสดงว่านักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ตารางที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

กลุ่ม	N	$\overline{X}$	$\sum D$	$\sum D^2$	t
คะแนนก่อนเรียน	46	19.80	613	8807	24.00*
คะแนนหลังเรียน	46	33.13			

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 19.80 และคะแนนการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 33.13 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยการทดสอบก่อนเรียน ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบนัยสำคัญของความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์โดยอาศัยการแจกแจงของ t-test พบว่า $t_{คำนวณ}$ = 24.00 มีค่ามากกว่า $t_{ตาราง}$ = 1.67 แสดงว่านักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมตติฐานที่กำหนดไว้

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียน ใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เทียบกับเกณฑ์ดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. กิจกรรมช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาได้ดี	4.09	0.51	มาก
2. กิจกรรมช่วยให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดและแสดงออก	4.52	0.84	มาก
3. กิจกรรมช่วยให้นักเรียนได้ทดลองทำกิจกรรมและฝึกกิจกรรมที่ตนเองไม่ถนัด	4.15	0.70	มาก
4. กิจกรรมทำให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ แก้ปัญหาด้วยตนเอง	4.26	0.80	มาก
5. การเรียนรู้ทำให้สนุกสนาน มีอิสระในการเรียนรู้	4.35	0.71	มาก
6. มีการแก้ปัญหาร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้และความคิดเห็นกับเพื่อน	4.30	0.73	มาก
7. สามารถนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาได้	4.33	0.79	มาก
8. ทำให้นักเรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และนำไปปรับใช้ได้ในอนาคต	4.37	0.74	มาก
9. ช่วยให้ทำงานอย่างมีระบบ ระเบียบ และมีเหตุผล	4.39	0.77	มาก
10. นักเรียนสามารถแก้ปัญหาร่วมกันร่วมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้	4.43	0.65	มาก
รวม	4.32	0.72	มาก

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 = 81.09/82.92 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การแก้ปัญทางวิทยาศาสตร์ตามกระบวนการวิจัยเชิงระบบอย่างเป็นลำดับขั้นตอน มีการจัดลำดับเนื้อหา ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำและทำการทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพก่อนนำมาทดลองจริง ซึ่งสอดคล้องกับ นพคุณ แดงบุญ (2552) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์พบว่า ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์เรื่องร่างกายมนุษย์มีประสิทธิภาพ 81.66/80.88 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด เช่นเดียวกับ ศศิกัญญา ดอนดีไพร (2555) ได้ทำการพัฒนาชุดการสอนวิชาวิทยาศาสตร์เรื่อง การแยกสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ชุดการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 84.65/82.80 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และสอดคล้องกับสุณัช ชา เดชสุภา (2558) ได้ทำการพัฒนาชุดการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง หน่วยของสิ่งมีชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 1พบว่า การพัฒนาชุดการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์หน่วยของสิ่งมีชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 1 โรงเรียนประภัสสรวิทยา จำนวน 5 ชุดการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพแต่ละชุด ดังนี้ 84.05/85.00, 83.51/ 85.56, 82.43/ 82.50, 83.79/ 83.61 และ86.22/ 84.44 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์เป้าหมาย

ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยอาศัยการแจกแจงของ t-test พบว่านักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน และนักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ซึ่งสอดคล้องกับนพคุณ แดงบุญ (2552) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนัก เรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ ศศิกัญญา ดอนดีไพร (2555) ได้ทำการพัฒนาชุดการสอนวิชาวิทยาศาสตร์เรื่อง การแยกสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับผลการวิเคราะห์ความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ซึ่งสอดคล้องกับศศิมา อินทนะ (2551) ได้ทำการศึกษา ผลของการจัดกิจกรรมโครงงานวิทยาศาสตร์ประกอบการประเมินตามสภาพจริงที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่าความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน หลังการจัดกิจกรรมโครงงานวิทยาศาสตร์ประกอบการประเมินตามสภาพจริงสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเช่นเดียวกับ นารีรัตน์ เรืองจันทร์ (2551) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเผชิญสถานการณ์ พบว่าความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเผชิญสถานการณ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และวิลาภรณ์ สีทาบุตร (2562) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ วารี โรจนดิษฐ์ (2560) ได้ทำการศึกษาพัฒนาทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 สาขาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสันติราษฎร์ในพระอุปถัมภ์ฯ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทักษะการสื่อสารก่อนเรียนและหลังเรียนจากกรรมการทั้ง 3 ท่าน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ซึ่งสอดคล้องกับนพคุณ แดงบุญ (2552) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์พบว่าเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ ศศิกัญญา ดอนดีไพร (2555) ได้ทำการพัฒนาชุดการสอนวิชาวิทยาศาสตร์เรื่อง การแยกสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนวิชาวิทยาศาสตร์มีเจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับดีและวิลาภรณ์ สีทาบุตร (2562) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ พบว่า ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจที่มีตอการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เป็นฐาน การเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 2 หนองบัว ในภาพรวมของความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้สอนควรให้ความใส่ใจเพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการแก้ปัญหา โดยการไม่รีบเร่ง เข้มงวดมากเกินไป เปิดโอกาสให้เวลาในการฝึกความสามารถในการแก้ปัญหาให้มากขึ้น เพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นการฝึกให้ผู้เรียน มีทักษะในการดำเนินการแก้ปัญหา เช่น การทำแบบฝึก การยกตัวอย่างสถานการณ์ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน

2. ในการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป ผู้สอนควรจะให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศการเรียน โดยอาจปรับกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ความเป็นอิสระกับนักเรียนในขณะทำกิจกรรมเพื่อให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ให้มากขึ้น จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนานผ่อนคลายได้มากได้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556).การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน.*วารสารศิลปากร ศึกษาศาสตร์ วิจัย*, 5(1), 7 – 20.

ณพัฐอร บัวฉุน. (2559). *สภาพการจัดการเรียนการสอนรายวิชาวิทยาศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิต หมวดวิชาศึกษาทั่วไป.* สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นพคุณ แดงบุญ.(2552). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์.* การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นารีรัตน์ เรืองจันทร์. (2551). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเผชิญสถานการณ์.* สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประภาพรรณ วิจารณ์ปรีชา. (2560).*ปัญหาการสอนวิทยาศาสตร์ของครูวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1* สืบค้นจาก http://www.infolop1.net/dlict/sup/prapapran.pdf เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2563

ประสาท เนืองเฉลิม. (2556). *วิจัยการเรียนการสอน.* พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วารี โรจนดิษฐ์. (2560). *พัฒนาทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 สาขาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสันติราษฎร์ในพระอุปถัมภ์ฯ.* กลุ่มภาษาต่างประเทศ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสันติราษฎร์ ในพระอุปถัมภ์.

วิลาภรณ์ สีทาบุตร. (2562). *การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้.* อุบลราชธานี: โรงเรียนเทศบาล ๒ หนองบัว.

ศศิมา อินทนะ. (2551). *ผลของการจัดกิจกรรมโครงงานวิทยาศาสตร์ประกอบการประเมินตามสภาพจริงที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุณัชชา เดชสุภา. (2558). *การพัฒนาชุดการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง หน่วยของสิ่งมีชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.* วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือรายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ปริซึมและทรงกระบอก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

Development of a Learning Activity Package Using Cooperative Learning Management Techniques for Prism and Cylindrical Mathematics for Mathayomsuksa 2 Students

สุจิน เปี่ยมอริยธน *
สายชล จินโจ **

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) 1) พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือรายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องปริซึมและทรงกระบอก 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่พัฒนาขึ้น และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปัว ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 34 คน 1 ห้องเรียน คัดเลือกด้วยวิธีการจับสลากหน่วยห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้เป็นสถิติพื้นฐานและทดสอบสมมติฐานด้วย t-test (Dependent sample)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือรายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องปริซึมและทรงกระบอก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 = 81.51/82.10, 2) กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรม, การเรียนรู้แบบร่วมมือ, ปริซึม, ทรงกระบอก

Abstract

The purposes of the research were to 1) Develop a set of learning activities using the techniques of learning management in mathematics courses. Prism and cylinder matter 2) Compare the pre- and post-study achievement for MathayomSuksa 2 students with a set of learning activities using developed cooperative learning management techniques; and 3) study student satisfaction after organizing activities. Learn with a series of learning activities using developed collaborative learning management techniques. The sample groups used were 34 students of MathayomSuksa 2, Pua School, Academic Year 2019, 1 classroom selected by lottery the research instruments were Learning Activity Series An achievement test and a satisfaction assessment. The statistics were used for basic statistics and

* ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนปัว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37
** ดร.,ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต คอมพิวเตอร์ศึกษา นักวิชาการอิสระ

hypothesis testing using t-test (Dependent sample). The results showed that 1) the efficiency of the learning activity set by using the mathematics learning management technique. Prism and cylinder matter For Mathayomsuksa 2 students, the performance was based on the criteria E_1/E_2 = 81.51/82.10, 2) The sample group had a higher post-grade score than the pre-school score according to the assumptions. At the .05 level and 3) the satisfaction of the sample group after receiving the learning activities, overall satisfaction was at a high level.

Keyword: Activity Package, Cooperative Learning, Prism, Cylindrical

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 เป็นกฎหมายที่ว่าด้วยการศึกษา ที่มุ่งจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและความก้าวหน้า ทางวิทยาการเน้นการสร้างกลยุทธ์ใหม่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลและสังคมไทยเพื่อให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขันการร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลกและกำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม ดังนั้นการศึกษาต้องเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ จากแนวทางดังกล่าว ได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 2)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพ ในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเองมีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การมีความรู้ ความสามารถ ในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต การมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย การมีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีจิตสำนึก ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่ มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 3)

คณิตศาสตร์เป็นสาระการเรียนรู้กลุ่มหนึ่งที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดไว้ว่าเป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานที่สำคัญที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างพื้นฐานการคิด รวมทั้งเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤติของชาติ คุณภาพของผู้เรียนในวิชาคณิตศาสตร์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปีแล้วผู้เรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาคณิตศาสตร์มีทักษะกระบวนการและเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ตระหนักในคุณค่าคณิตศาสตร์และสามารถนำความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตตลอดจนสามารถนำความรู้ทางคณิตศาสตร์ไป

เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และเป็นพื้นฐานการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 5) คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดของมนุษย์ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์คิดอย่างมีเหตุผลเป็นระบบมีแบบแผนสามารถวิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วน รอบคอบ ทำให้สามารถคาดการณ์วางแผนตัดสินใจและแก้ปัญหานอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษา วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องคณิตศาสตร์เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและพัฒนา คุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ทำให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์คิดเป็นทำเป็นแก้ปัญหาเป็นมีความสมดุลทั้งทางร่างกายจิตใจสติปัญญาและอารมณ์สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 56)

การศึกษาไทยได้มีการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขมาโดยตลอด แต่ยังมีปัญหาอุปสรรคในการจัดการศึกษา มีนักวิจัย นักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ได้ให้ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาไทยไว้ดังเช่น สถาบันสังคมศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้โพสต์เกี่ยวกับบทความเรื่อง การเรียนคณิตศาสตร์ : ความจำเป็นที่ไม่ควรมองข้าม ได้กล่าวถึงปัญหาของการสอนคณิตศาสตร์ไว้ว่า ปัญหาสำคัญของการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ คือ ครูส่วนใหญ่ยังคงใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ทำให้นักเรียนที่เรียนรู้ได้เร็วสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย ส่วนผู้เรียนที่เรียนรู้ช้าหรือฟังบรรยายไม่ทันหรือไม่เข้าใจเนื้อหาที่บรรยายก็จะเกิดความเบื่อหน่าย ไม่อยากเรียน เมื่อต้องเรียนเรื่องใหม่จะยิ่งประสบปัญหามากขึ้น เพราะขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องเดิมที่เป็นพื้นฐาน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและจะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนคณิตศาสตร์ในที่สุด ในการเรียนคณิตศาสตร์ให้ได้ดีนั้นคงต้องเริ่มที่การฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้เรียนที่ดี คือ ในขณะที่ครูสอนจะต้อง คิด ถาม จด หรือหากอ่านหนังสือแล้วไม่เข้าใจควรจดคำถามไว้เพื่อคิดค้นคว้าหรือถามผู้รู้ต่อไป ต้องอ่านหนังสือหรือทำแบบฝึกหัดมาก ๆ จัดเวลาสำหรับทบทวนสิ่งที่เรียนมา หรืออ่านล่วงหน้าสิ่งที่จะเรียนต่อไป หมั่นทบทวนความรู้กับเพื่อนหรือแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน รวมถึงการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่สำคัญเคล็ดลับในการเรียนคณิตศาสตร์อาจยึดหลัก 3 จ. คือ จริงใจไม่มีอคติกับผู้ครูสอน จดจำตั้งใจฟังครูสอนและหาเหตุผลกับบทเรียนและเจาะลึกโดยต้องทำแบบฝึกหัดเป็นประจำสม่ำเสมอ เช่นเดียวกับรายงานผลการประเมินความรู้และทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ของผู้เรียนในทุกระดับ พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน เช่นผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2557 วิชาคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ย 21.74 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมิน PISA 2012 ที่ประเมินจากนักเรียนไทยกลุ่มตัวอย่างอายุ 15 ปี จำนวน 6,606 คน จาก 239 โรงเรียนทุกสังกัด พบว่า มีคะแนนเฉลี่ย 427 ซึ่งยังต่ำกว่าคะแนนมาตรฐานที่ 494 ถึง 67 คะแนน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557) เช่นเดียวกับ วรรณิกา ชาญพิชญาพรวัฒน์ (2559, อ้างถึงใน วาระณี เพียรประกอบ, 2557) ได้ทำการศึกษาการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนคณิตศาสตร์โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานร่วมกับแนวคิดคอนสตรัคชั่นนิสซึ่ม เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยอ้างอิงปัญหาไว้ว่า ผลการประเมินข้างต้นที่ชี้ให้เห็นว่านักเรียนไทยต้องได้รับการส่งเสริมพัฒนาอย่างเร่งด่วนในเรื่องความรู้ทางคณิตศาสตร์ การที่ผู้เรียนไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนคณิตศาสตร์ ปัญหาคือ ผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ ทักษะที่เรียนมาใช้ในการแก้ไขปัญหา ขาดความสามารถในการให้เหตุผลความสามารถในการสื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ไม่สามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ขาดวิธีการการนำเสนอการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับสิ่งใหม่ ทำให้ไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นต้น

จากปัญหาครูขาดทักษะในการจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่พบว่าอาจารย์ผู้สอนเข้มงวดในการทำงาน สอนจริงจังทำให้บรรยากาศในการเรียนเครียด สอนโดยไม่ใช้สื่อการสอน สอนเร็ว สอนไม่น่าสนใจ อธิบายไม่รู้เรื่อง รวมทั้งอาจารย์ขาดเทคนิคการสอน ขาดกิจกรรมการปฏิบัติเน้นการบรรยายมากเกินไป อธิบายไม่ชัดเจนขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรอย่างลึกซึ้งขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน ขาดการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการพัฒนา และการพัฒนาอบรมครูไม่สอดคล้องกับความต้องการของครู จากปัญหาขั้นต้นผู้ศึกษาได้เห็นความสำคัญของครูที่ขาดทักษะในการจัดการเรียน

การสอนจึงได้หาแนวทางในการแก้ไขให้กับครูผู้สอน จากแนวทางการแก้ปัญหาครูขาดทักษะในการจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่พบว่าผู้สอนให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner Center) โดยใช้เทคนิควิธีสอนที่หลากหลายเพื่อที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อีกทั้งเป็นการพัฒนาทักษะต่าง ๆ แก่ผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นทักษะการคิด การสื่อสาร การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี หรือทักษะชีวิต ผู้เรียนมีบทบาทในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ในรูปแบบต่างๆ ที่ตอบสนองความสนใจหรือความต้องการของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง (เขมณัฏฐ์ มิ่งศิริธรรม, 2011) การเรียนแบบร่วมมือทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ เนื่องมาจากลักษณะการเรียนดังกล่าวข้างต้น ผู้เรียนมีการเรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม แบ่งความรับผิดชอบ เพื่อการแสวงหาความรู้ให้ได้มาซึ่งคำตอบหรือข้อค้นพบต่างๆ ด้วยตนเองและกลุ่ม นอกจากนี้ยังมีการอภิปราย แสดงความคิดเห็นกันภายในกลุ่มบนพื้นฐานของข้อมูลที่ตนเองค้นพบด้วยเหตุผลอย่างมั่นใจเพื่อสรุปเป็นความรู้ของกลุ่ม ซึ่งสิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อันจะช่วยให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น ทำให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมยุคสารสนเทศได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข

จากที่กล่าวมาเบื้องต้นทำให้ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนปัว ปฏิบัติหน้าที่ในการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีแนวคิดที่ต้องการจะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและศึกษาเทคนิคการสอนในศตวรรษที่ 21 กับรายวิชาคณิตศาสตร์ จึงได้ทำการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือรายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องปริซึมและทรงกระบอก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสารการเรียนรู้คณิตศาสตร์และกลุ่มสาระอื่น ๆ ได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือรายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องปริซึมและทรงกระบอก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่พัฒนาขึ้น

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่พัฒนาขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 ห้อง

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้งานการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 34 คน 1 ห้องเรียน คัดเลือกด้วยวิธีการจับสลากหน่วยห้องเรียน แต่ละห้องเรียนประกอบด้วยนักเรียนที่คละความสามาถโดยมีนักเรียน เก่ง ปานกลาง และอ่อน อยู่ในห้องเดียวกัน นักเรียนแต่ละห้องจึงมีคุณสมบัติไม่แตกต่างกัน

เนื้อหา ที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ หน่วยที่ 3 ปริซึมและทรงกระบอก ประกอบด้วยพื้นที่ผิวและปริมาตรของปริซึม พื้นที่ผิวและปริมาตรของทรงกระบอก

ระยะเวลา ที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 12 ชั่วโมง ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 12 แผน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ปรีซึมและทรงกระบอกโดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 2) ความพึงพอใจ

แบบแผนการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง *(Quasi-experimental research)* ใช้แบบแผนการทดลองแบบหนึ่งกลุ่ม One Group Pre-test – Post-test Design (Fitz-Gibbon, 1987, หน้า 113)

Pre-test	Treatment	Post-test
T_1	X	T_2

เมื่อ T_1 แทน การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้

X แทน การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

T_2 แทน การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาคณิตศาสตร์เรื่อง ปริซึมและทรงกระบอก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องปริซึมและทรงกระบอก เป็นแบบทดสอบแบบข้อสอบปรนัย จำนวน 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ ใช้สำหรับทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (Pre-test – Post test) จำนวน 1 ฉบับ

3. แบบประเมินความพึงพอใจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้อธิบายชี้แจงทำความเข้าใจและข้อตกลงกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ จำนวนเวลาเรียน และวิธีการในการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นไปตามขั้นตอนของกระบวนการจริยธรรมวิจัย

2. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำคะแนนที่ได้เป็นคะแนนทดสอบก่อนเรียน

3. ดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เมื่อจบการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แล้วจึงทำการประเมินความพึงพอใจ

4. เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามการทดลองแล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งเป็นชุดเดียวกับก่อนเรียน แล้วทำการบันทึกผลการสอบไว้เป็นคะแนนทดสอบหลังเรียน

5. นำคะแนนที่เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินความพึงพอใจมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ปรีซึมและทรงกระบอกโดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent samples ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

3. วิเคราะห์หาความพึงพอใจหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ปรีซึมและทรงกระบอกโดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปแล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ 1) หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) 2) หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินเป็นรายข้อด้วยเทคนิค 27% จากตารางวิเคราะห์ข้อสอบ และ 3) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบประเมินความพึงพอใจ ด้วยสูตร KR-20 ของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 80/80 (E_1/E_2) (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556) และทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยของประชากรสองกลุ่มที่ไม่เป็นอิสระจากกันด้วยสูตร t-test (Dependent sample)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือรายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องปริซึมและทรงกระบอก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 34 คนด้วยการทดสอบก่อนเรียนและดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่พัฒนาขึ้น โดยระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เก็บรวบรวมคะแนนจากการทำแบบฝึกระหว่างและหลังเรียนในแต่ละแผน หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกันกับการทดสอบก่อนเรียน แล้วนำคะแนนมาวิเคราะห์ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามเกณฑ์ 80/80

ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้ (E_1)	ประสิทธิภาพผลลัพธ์ของการเรียนรู้ (E_2)
81.51	82.10
ประสิทธิภาพ E_1/E_2 = 81.51/82.10	

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือรายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องปริซึมและทรงกระบอก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 = 81.51/82.10 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยก่อนการทดลองได้ทำการทดสอบความรู้ด้วยแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 30 ข้อ และหลังการทดลองทำการทดสอบด้วยแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกัน หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาค่าการแจกแจงของ t-test ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่ม	N	$\overline{X}$	$\sum D$	$\sum D^2$	t
คะแนนก่อนเรียน	34	8.30	706	11938	37.49*
คะแนนหลังเรียน	34	24.72			

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนได้ค่าเฉลี่ย 8.30 และคะแนนการทดสอบหลังเรียนได้ค่าเฉลี่ย 24.72 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยการทดสอบก่อนเรียนถึง 16.42 ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยอาศัยการแจกแจงของ t-test พบว่า $t_{คำนวณ} = 37.49$ มีค่ามากกว่า $t_{ตาราง} = 1.684$ แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือรายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องปริซึมและทรงกระบอก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียน ใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1.บรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	4.53	0.55	มากที่สุด
2.การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่าย	4.56	0.50	มากที่สุด
3.การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนจำเนื้อหาได้นาน	4.53	0.50	มากที่สุด
4.การจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนสร้างความรู้ ความเข้าใจด้วยตนเองได้	4.33	0.48	มาก
5.นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในกลุ่มในระหว่างการเรียนและทำให้ผู้เรียนรู้สึกมีอิสระในความคิด	4.51	0.51	มากที่สุด
6.การจัดการเรียนรู้ทำให้ตั้งใจเรียน มีความรับผิดชอบและเห็นคุณค่าในตนเอง	4.33	0.48	มาก
7.สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยครูคอยชี้แนะ กระตุ้นและให้กำลังใจ	4.11	0.49	มาก
8.กิจกรรมการเรียนการสอนนี้ทำให้ได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.57	0.45	มากที่สุด
9.ผู้เรียนมีการช่วยเหลือเพื่อนในขณะที่เรียน	4.07	0.58	มาก
10.การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่ดี และช่วยให้ผู้เรียนทำงานได้ดีขึ้น	4.39	0.71	มาก
รวม	4.39	0.53	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือรายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องปริซึมและทรงกระบอก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือรายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องปริซึมและทรงกระบอก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 = 81.51/82.10 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แสดงว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นในการศึกษาในครั้งนี้ สามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนได้ เนื่องจากผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาตามกระบวนการวิธีเชิงระบบ โดยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับแนวคิดหลักเกี่ยวกับการสร้างชุดกิจกรรม ศึกษาพัฒนาการธรรมชาติของผู้เรียน คัดเลือกเนื้อหา กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ นอกจากได้ผ่านกระบวนการกลั่นกรอง

ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อดูความเหมาะสมขององค์ประกอบ และยังมีการทดสอบหาประสิทธิภาพตามที่วางแผนไว้ทุกประการ ก่อนที่จะนำไปทดลองใช้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ จุฑารัตน์ ภู่สมบุญ (2560) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาผลการเรียนรู้คณิตศาสตร์ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องความน่าจะเป็นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.16/82.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เช่นเดียวกับสุกสาคอน สุลิวง (2561) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดแผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้เรื่องเศษส่วนมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยอาศัยการแจกแจงของ t-test พบว่า $t_{\text{คำนวณ}} = 37.49$ มีค่ามากกว่า $t_{\text{ตาราง}} = 1.684$ แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามกระบวนการวิธีเชิงระบบในการออกแบบ แบบทดสอบ และได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความสอดคล้อง จากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไขและนำไปทดลองก่อนทดลองใช้จริง เพื่อหาค่าความยากง่าย อำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ และทำการคัดเลือกแบบทดสอบที่มีค่าอยู่ในระหว่างเกณฑ์ค่าความยากง่าย อำนาจจำแนกที่กำหนดไว้ จึงได้แบบทดสอบที่มีคุณภาพสอดคล้องกับสุกสาคอน สุลิวง (2561) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดแผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวพบว่า แบบทดสอบวัดผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ค่าคุณภาพของเครื่องมือค่าความยากง่าย (p) ได้ค่าระหว่าง .21 - .75 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .23 - .58 ค่าค่าความเชื่อมั่น .739 เช่นเดียวกับณัฐชยา นาควิสุทธิ์ (2559) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่องพื้นที่ผิวและปริมาตรสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่องพื้นที่ผิวและปริมาตร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือรายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องปริซึมและทรงกระบอก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมที่ผู้ศึกษาได้พัฒนาขึ้นและได้ดำเนินการจัดกิจกรรมด้วยตนเองตามแบบแผนการทดลองที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ และกำหนดปัจจัยต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ออกแบบไว้ จึงส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครั้งนี้ทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ ธันย์วรัชญ์ วงษ์ตั้นหิ้น (2556) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องปริพันธ์ สำาหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้ชุดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับวันทนีย์ บุญสุวรรณ์ (2557)ได้ทำการศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดลพบุรี พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรม เรื่อง สมการและการแก้สมการ อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1.ก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูผู้สอนควรอธิบายการจัดการเรียนรู้อย่างละเอียดให้นักเรียนเข้าใจบทบาท หน้าที่ของผู้เรียน และขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรดูแลอย่างใกล้ชิด และคอยให้ปรึกษาเพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

2. การนำเครื่องมือไปใช้สำหรับการศึกษา ควรมีการเตรียมสภาพแวดล้อม ให้เหมาะกับบริบทของสภาพการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ หรืออาจจะปรับเทคนิคการเรียนการสอน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

----------. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

----------. (2546).*พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2).*พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: คุรุสภา.

----------. (2557).*ผลการประเมิน PISA*. สืบค้นเมื่อ มกราคม 2561, จาก http://www.moe.go.th

เขมณัฏฐ์ มิ่งศิริธรรม. (2011). การบูรณาการวิธีการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนร่วมกัน**.** *วารสารกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ Veridian E-Journal SU Vol.4 No.1 May-August 2001.*

จุฑารัตน์ ภู่สมบุญ. (2560). *การพัฒนาผลการเรียนรู้คณิตศาสตร์ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องความน่าจะเป็นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.*เพชรบุรี: โรงเรียนพรหมานุสรณ์จังหวัดเพชรบุรี.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปากร ศึกษาศาสตร์ วิจัย, 5(1), 7 - 20.*

ณัฐชยา นาควิสุทธิ์. (2559). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่องพื้นที่ผิวและปริมาตรสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.* สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ธันย์วรัชญ์ วงษ์ตั้นหิ้น. (2556). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องปริพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.* วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

บันเทิง แก่นสาร.(2554). *สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาแคลคูลัสสำหรับวิศวกร1.หมวดวิชาคณิตศาสตร์ประยุกต์.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

วรรณิกา ชาญพิชญาพรวัฒน์ .(2559). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนคณิตศาสตร์โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานร่วมกับแนวคิดคอนสตรัคชั่นนิสซึ่ม เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม, 6 (3) กันยายน - ธันวาคม 2559.*

วารุณี เพียรประกอบ.(2557). *ผลสัมฤทธิ์และทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ที่ใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

Fitz - Gibbon & Carol, T. (1987). *How to Design a Program Evaluation.* Newbury Park: Sage.

การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

The Development of an English Reading Practice Package Using Cognitive Mapping Techniques to Enhance Critical Thinking Ability and Academic Achievement for Mathayomsuksa 1 Students

ธัชกร แก้วประดิษฐ์*
สายชล จินโจ **

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)พัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80, 2)เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญา และ 3)หาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1ที่ได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้งานการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 5 (วัดหัวป้อมนอก) ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 39 คน 1 ห้องเรียน คัดเลือกด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยจับสลากหน่วยห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 3) แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สถิติที่ใช้เป็นสถิติพื้นฐานและทดสอบสมมติฐานด้วย t – test (Dependent sample)

ผลการวิจัยพบว่า

1) ประสิทธิภาพชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 =81.06/82.44,

2) ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยอาศัยการแจกแจงของ t-test พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียน เมื่อนำมาทดสอบเพื่อหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ชุดฝึกทักษะ, แผนผังทางปัญญา, การคิดวิเคราะห์

Abstract

The purposes of the research were to 1) Develop an English reading practice kit using intellectual mapping techniques for Mathayomsuksa 1 students to be effective in accordance with the criteria 80/80, 2) Compare the pre- and post-learning achievement of Mathayomsuksa 1 students. The activities were organized with an English reading skill set using intellectual mapping techniques and

* ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนเทศบาล 5 (วัดหัวป้อมนอก)

** ดร.,ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต คอมพิวเตอร์ศึกษา นักวิชาการอิสระ

3) Finding critical thinking abilities of Mathayomsuksa students. 1 that was organized with a series of reading skills in English using intellectual map techniques. The samples used in the research were: Mathayom Suksa 1 students at Tessaban 5 School (Wat Hua Pom Nok), Bo Yang Subdistrict, Mueang District, Songkhla Province, Semester 2, Academic Year 2019, total 39 people, 1 classroom, selected by simple random method by drawing lottery units the research instruments were 1) English reading skill set. 2) the achievement test and 3) the critical thinking ability test Statistics used as baseline statistics and hypothesis testing using t-test (Dependent sample).

The results of the research were as follows

1) The efficiency of the English Reading Practice using the intellectual mapping technique for Mathayomsuksa 1 students was effective according to the criteria E_1/E_2 = 81.06 / 82.44

2) the analysis results of significant validation of academic achievement. By using the t-test distribution, it was found that the post-study score was significantly higher than the pre-study score at the .05 level and 3). When tested for the difference of the post-class mean, the mean score was significantly higher than the pre-school grade of .01.

Keywords: Skills training kit, intellectual map, critical thinking

บทนำ

ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิสัยทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น และมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต (กรมวิชาการ, 2551, หน้า 220) ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่ได้กำหนดให้เรียนทุกระดับชั้น โดยสถานศึกษาสามารถจัดทำเป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียน การเรียนรู้ภาษาอังกฤษไม่ได้เรียนภาษาเพื่อความรู้เกี่ยวกับภาษาเท่านั้นแต่เรียนภาษาเพื่อให้สามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามความต้องการในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในชีวิตประจำวัน และการงานอาชีพ การที่ผู้เรียน จะใช้ภาษาได้ถูกต้องคล่องแคล่วและเหมาะสมนั้นขึ้นอยู่กับทักษะการใช้ภาษา ในการจัดการเรียนการสอนภาษาที่ดีผู้เรียนจะต้องมีโอกาสได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาให้มากที่สุด จัดกิจกรรมที่หลากหลายทั้งกิจกรรมการฝึกทักษะทางภาษา และกิจกรรมการฝึกให้ผู้เรียนรู้วิธีการเรียนภาษาด้วยตัวเองควบคู่ไปด้วยอันจะนำไปสู่การเป็นผู้เรียนที่พึ่งตนเองได้ (Learner Independent) และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) โดยใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้ในการเรียนวิชาอื่นๆ การศึกษาต่อ ซึ่งเป็นจุดหมายสำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้ (กรมวิชาการ, 2551, หน้า 2) การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง มีลักษณะเป็นการซึมทราบภาษาเพราะผู้เรียนอยู่ในสภาพเดียวกับเด็กที่เรียนภาษาแม่ซึ่งจะพัฒนาเข้าสู่ภาษาหลักในที่สุด เพราะความจำเป็นที่จะติดต่อสื่อสารกับคนรอบ ๆ ข้างการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยจึงเป็นการสอนเพื่อสื่อความหมาย มีนักเรียนและกิจกรรมเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน ครูทำหน้าที่ให้คำอธิบาย เป็นผู้จัดกิจกรรมและแสดงวิธีทำกิจกรรมทางภาษาเพื่อให้ผู้เรียนฝึกภาษาในกลุ่มของตนเอง (บัญชา อึ๋งสกุล, 2555, หน้า 59)

ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญ เพราะเป็นทักษะที่มีความจำเป็นต่อนักเรียนตั้งแต่เริ่มแรกของการศึกษา เด็กที่อ่านได้จะสามารถเรียนรู้ในวิชาที่กำลังเรียนและในการเรียนรู้รายวิชาอื่น ๆ ได้เข้าใจ เพราะการอ่านได้ทำให้บุคคลนั้น สามารถรับรู้สาระข้อมูลต่าง ๆมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับความต้องการของตน ส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการศึกษา เมื่อศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นทักษะการอ่านก็ยิ่งมีความสำคัญมาก เพราะต้องอ่านให้เข้าใจและแตกฉานในสิ่งที่อ่านดังนั้นผู้เรียนต้องมีทักษะการอ่านอย่างดี และรู้จักใช้กลยุทธ์การอ่านที่เหมาะสมเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการศึกษา (Pfeiffer et al., 2001) สำหรับทักษะทางภาษาอังกฤษ ทั้ง 4 ด้านคือทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน สำหรับทักษะการอ่านเป็นสิ่งที่จำเป็นเพราะต้องนำทักษะการอ่านมาใช้ในชีวิตประจำวันและการศึกษา เช่น การอ่านป้ายสัญลักษณ์ต่าง ๆ หนังสือ บทความต่าง ๆ และใช้เป็นพื้นฐานการเรียนต่อในระดับสูงขึ้นต่อไป (Chhabra & McCardle, 2004 อ้างอิงใน Cihon, Gardner, Morrison, & Paul, 2008) ด้วยตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านภาษาอังกฤษดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนเมื่อสำเร็จศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีความสามารถในการอ่านข้อความที่ตรงตามความหมาย บอกใจความสำคัญและตอบคำถามจากเรื่องเล่า (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551,หน้า 4) สอดคล้องกับอังคณา ผิวเกลี้ยง (2552, หน้า 90) สิ่งสำคัญที่สุดในการอ่านภาษาอังกฤษ คือ การพัฒนาผู้อ่านให้เข้าใจสิ่งที่อ่าน สามารถจับใจความประเด็นสำคัญ พร้อมทั้งสามารถวิเคราะห์ข้อมูลแสดงความคิดเห็นโดยสามารถให้เหตุผลและทำนายเหตุการณ์ในเนื้อเรื่องที่อ่านได้ (เกรียงไกร วงศ์จันทร์เสือ, 2554, หน้า 1) การอ่านแล้วไม่เกิดความเข้าใจใด ๆ เลย แสดงว่าการอ่านที่แท้จริงยังไม่เกิดขึ้น แต่ปัจจุบันกลับพบว่า ความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนไทยยังต่ำกว่ามาตรฐาน

ดังนั้นกลวิธีหนึ่งที่สามารถนำมาพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษให้ได้ผลดีขึ้นคือการใช้เทคนิคการสร้างผังความคิด (Widdowson, 1979, p. 79) การใช้แผนผังความคิดเป็นการเรียนรู้แบบมีขั้นตอนกระบวนการที่เป็นระบบ (Buzan, 1997) และเป็นวิธีที่สร้างสรรค์มีประสิทธิภาพ แสดงให้เห็นความคิดว่าถ้าระบบการอ่านเพื่อความเข้าในใจการอ่าน สามารถใช้แผนผังความคิด เทคนิค รูปแบบมาประกอบการเรียนการสอน จะเกิดผลดีต่อตัวผู้เรียนที่จะได้ฝึกคิดอย่างเป็นระบบและนำไปสู่ทักษะการเขียนจากความเข้าใจของตนเอง เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ตัวเองจัดกระทำขึ้น (Brainstorming) ซึ่งสอดคล้องกับ ทวีชัย มงคลเคหา (2556,หน้า 88-95) ได้ทำการศึกษากลวิธีการทำแผนผังสรุป โยงเรื่องในการสอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่เรียนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้กลวิธีการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องประกอบมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับสูงเท่ากับ 75.70 การใช้ภาษาอังกฤษระดับการสื่อสารกับครูหรือเพื่อนนักเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำเท่ากับร้อยละ 42.75 และเช่นเดียวกับวินัย ชินบุตร (2557,หน้า 165-166) ได้วิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนภูมิกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าการใช้แผนภูมิเรียงลำดับเหตุการณ์และการใช้แผนภูมิกราฟิกใยแมงมุมทำให้นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญสามารถอ่านเนื้อหาได้ง่ายขึ้นและสามารถทำความเข้าใจในบทอ่านได้ดี สอดคล้องกับ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2554, หน้า 126) การสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิก เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่สรุปความคิดรวบยอดจากการรวบรวมอย่างเป็นระบบ โดยสามารถจัดกิจกรรมที่เป็นการบูรณาการเนื้อหาหลาย ๆ เรื่องเข้าไว้ในกิจกรรมเดียวกันเพื่อให้เข้าใจง่าย กระชับ ชัดเจน ซึ่งในการจัดกระทำข้อมูล ต้องใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนแต่ละคนจึงเป็นรูปแบบ การสอนที่ส่งเสริมให้มีการพัฒนาด้านทักษะการคิดหลักเหตุผล และการเชื่อมโยงของข้อมูล ซึ่งสามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับศศิธรขจรจิตต์และวิเชียร ธำรงโสตถิสกุล (2561, หน้า 166-167) ได้กล่าวว่าผังกราฟิกเป็นเครื่องมือที่สามารถช่วยให้นักเรียนมีทักษะการคิดพื้นฐานและพัฒนาไปสู่ทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้มโนทัศน์ได้ง่าย และมีความหมายเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่นักเรียนกำลังเรียนอยู่ได้ง่ายยิ่งขึ้นทำให้นักเรียนคิดช้าลง สามารถเกิดการจดจำเก็บร่องรอยของขั้นตอนต่าง ๆ นำไปใช้ได้สำหรับคิดคนเดียว คิดเป็นกลุ่ม หรือการสอนคิดทั้งชั้นเรียน มีการเชื่อมโยงความคิดกับข้อมูลที่ได้รับแล้วนำเสนอออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรม สามารถมองเห็น

และอธิบายได้ง่าย ซึ่งนำเสนอในลักษณะเป็นทั้งภาพและข้อความ ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของขนิษฐา กฤษวี (2559, หน้า 97-99) ได้สรุปไว้ว่า ผู้เรียนสามารถสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดต่าง ๆ สามารถพัฒนาการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนนำวิธีการนี้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในทุกระดับชั้น

จากหลักการและแนวคิดที่กล่าวมาเบื้องต้นผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนโรงเรียนเทศบาล 5 (วัดหัวป้อมนอก) จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญาเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญา

3. เพื่อหาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญา

กรอบแนวคิดของการวิจัย

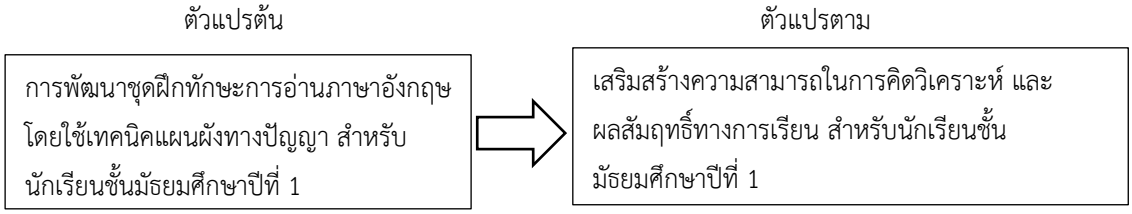

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 5 (วัดหัวป้อมนอก) ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 4 ห้อง นักเรียนทั้งหมด 174 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้งานการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 5 (วัดหัวป้อมนอก) ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 39 คน 1 ห้องเรียน คัดเลือกด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยจับสลากหน่วยห้องเรียน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

แบบแผนการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) ใช้แบบแผนการทดลองแบบหนึ่งกลุ่ม One Group Pre-test – Post-test Design (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2553, หน้า 65)

กลุ่มทดลอง	Pretest	Treatment	Posttest
N	T_1	X	T_2

เมื่อ N แทน กลุ่มทดลอง

T_1 แทน การทดสอบก่อนการทดลอง (Pre-test)

X แทน การจัดกิจกรรมด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญา

T_2 แทน การทดสอบหลังการทดลอง (Post-test)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบแบบข้อสอบปรนัย จำนวน 4 ตัวเลือกจำนวน 40 ข้อ ใช้สำหรับทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (Pre-test – Post-test) จำนวน 1 ฉบับ

3. แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 1 ฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้อธิบายชี้แจงทำความเข้าใจและข้อตกลงกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการเรียน เวลาเรียน และวิธีการในการจัดการเรียนรู้โดยเทคนิคทางปัญญาซึ่งเป็นไปตามขั้นตอนของกระบวนการจริยธรรมวิจัย

2. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ 1 เพื่อนำคะแนนที่ได้เป็นคะแนนทดสอบก่อนเรียน

3. ดำเนินการทดลองโดยใช้การจัดการเรียนรู้กิจกรรมด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญาเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เมื่อจบการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แล้วจึงทำการประเมิน การคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโดยใช้แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่พัฒนาขึ้น

4. เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้กิจกรรมด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญาตามการทดลองแล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งเป็นชุดเดียวกับก่อนเรียน แล้วทำการบันทึกผลการสอบไว้เป็นคะแนนทดสอบหลังเรียน

5. นำคะแนนที่เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญาเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2. การวิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียน ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

3. การวิเคราะห์คะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียน ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ด้วยวิธี Wilcoxon Matched-pairs Signed rank test

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

1) หาค่าความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับแบบวัดแต่ละข้อ (IOC)

2) หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินการคิดวิเคราะห์เป็นรายข้อ ด้วยเทคนิค 27% และ

3) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบประเมินการคิดวิเคราะห์ด้วยสูตร KR-20 ของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ 80/80 (E_1/E_2) (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556) และทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยของประชากรสองกลุ่มที่ไม่เป็นอิสระจากกันด้วยสูตร t-test (Dependent sample)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญาเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยดังปรากฏผลในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าดัชนีประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จำนวนนักเรียน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ(E_1)	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์(E_2)
39	81.06	82.44
ประสิทธิภาพ E_1/E_2 =81.06/82.44		

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญาเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 =81.06/82.44 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญาเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียน โดยก่อนการทดลองได้ทำการทดสอบความรู้ด้วยแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 40 ข้อ และหลังการทดลองทำการทดสอบด้วยแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกัน หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาค่าการแจกแจงของ t-test ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่ม	N	$\overline{X}$	$\sum D$	$\sum D^2$	t
คะแนนก่อนเรียน	39	19.74	533	7817	22.79*
คะแนนหลังเรียน	39	33.41			

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 19.74 และคะแนนการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 33.41 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยการทดสอบก่อนเรียน ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยอาศัยการแจกแจงของ t-test พบว่ากลุ่มนักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมตติฐานที่กำหนดไว้

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญาที่พัฒนาขึ้น

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ก่อนและหลังเรียน

การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์	Mean	S.D.	N	Wilcoxon Value	Wilcoxon Prob
ทดสอบก่อนเรียน	15.87	2.78	39	5.45	.00**
ทดสอบหลังเรียน	32.15	1.48	39		

จากตารางที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียน พบว่า การทดสอบก่อนเรียนคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$) เท่ากับ 15.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.78 การทดสอบหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$) เท่ากับ 32.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.48 เมื่อนำมาทดสอบเพื่อหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแล้วพบว่า หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 =81.06/82.44 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับวิลาวัณย์ ธรรมชัย (2550) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะด้านการอ่านและการคิดวิเคราะห์เรื่องกระต่ายไม่ตื่นตูมพบว่าประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.47/84.73 เช่นเดียวกับกนิษฐา สมานชาติ (2552)ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้แผนที่ความคิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้แผนที่ความคิดสำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 82.52/79.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้จากการศึกษาครั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือสำหรับงานวิจัยด้วยกระบวนการเชิงระบบตามลำดับขั้นตอนมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ แก้ไขปรับปรุงและทำการทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือก่อนการนำมาใช้ในการทดลองจึงทำให้ประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยชุดฝึกทักษะโดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียน พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 19.74 และคะแนนการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 33.41 ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยอาศัยการแจกแจงของ t-test พบว่ากลุ่มนักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมตติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยนำผังความคิด (Mind Mapping) มาใช้ในการจัดการเรียนรู้นั้นสามารถเปลี่ยนผู้เรียนจากการเรียนเป็นบรรทัดไปสู่การเรียนด้วยภาพสามมิติ และส่งเสริมทักษะในการเรียนรู้เป็นเครื่องมือในการช่วยจดจำ สร้างความคิดรวบยอด หรือกระบวนทัศน์ และองค์ความรู้ใหม่ ๆ ได้เป็นอย่างดี เทคนิคแผนผังทางปัญญา (Mind mapping technique) ช่วยในการจัดระบบความคิดให้เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพสูงสุดและมีความเรียบง่ายที่สุด ในการสืบค้น เรียกหาและนำข้อมูลกลับมาใช้ในเวลาที่ต้องการได้ ซึ่งนับว่าเป็นเทคนิคที่สามารถอ้างอิงได้ว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ให้สูงขึ้น นอกจากนั้นยังมีงานวิจัยสอดคล้องกับทอปัด ทิพย์บุญมี (2560) ได้นำเสนองานวิจัยเกี่ยวกับการใช้แผนผังความคิดเพื่อพัฒนาความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านปางหมู พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับ ยสุตมา ประทุมชาติ (2559) วิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนเรียนร้อยละ 36.67 และมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่าน ภาษาไทยสูงกว่าก่อนเรียนร้อยละ 21.00 มีร้อยละของคะแนนเฉลี่ยการคิดวิเคราะห์และคะแนนเฉลี่ยทักษะ การอ่านภาษาไทยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ที่กำหนดไว้

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า การทดสอบก่อนเรียนคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$) เท่ากับ 15.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.78 การทดสอบหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$) เท่ากับ 32.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.48 เมื่อนำมาทดสอบเพื่อหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแล้วพบว่า หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งในการจัดการเรียนรู้นั้นได้นำเสนอเนื้อหา ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้นักเรียนได้เกิดการคิดวิเคราะห์ จากการศึกษาของ Lall and Lall (1983 อ้างถึงใน ทิศนา แขมมณี, 2558) ได้กล่าวถึงแนวคิดของ Piaget การเรียนรู้และพัฒนาการทางความคิดและสติปัญญาของเด็กนั้นจะพัฒนาตามวัย โดยพัฒนาการตามธรรมชาติ และสิ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการที่รวดเร็วนั้นต้องมีการจัดประสบการณ์ ส่งเสริม กระตุ้นให้เกิดการคิด โดยสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ของ สิทธิพล อาจอินทร์ (2554) ซึ่งพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Bloom (1956) คือ การวิเคราะห์ความสำคัญ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ ซึ่งการคิดวิเคราะห์เป็นพื้นฐานและจำเป็นสู่การคิดในระดับที่สูงขึ้นและเชื่อมโยงกับทักษะด้านอื่นในการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลในชนบทนั้นนอกจากจะใช้ในการเรียนรู้ในโรงเรียนแล้วยังส่งผลถึงการเรียนรู้ในสังคมเมื่อสำเร็จการศึกษาไป ซึ่งสอดคล้องกับวรพจน์ เหล็กดี (2560) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา 1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ร่วมกับการใช้ผังความคิดพบว่า นักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ร่วมกับการใช้ผังความคิด (Mind Mapping) มีคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนมีสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับรัชนี ศรีพรหม (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยการเรียนแบบ MIA (Murdorch) ร่วมกับแผนผังความคิด (Mind Map) ที่มีต่อการคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีความคิดวิเคราะห์และความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจเมื่อเรียนด้วยชุดฝึกการอ่านภาษาอังกฤษ

โดยการเรียนแบบ MIA (Murdorch) ร่วมกับแผนผังความคิด (Mind Map) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดการเรียนรู้กิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยชุดฝึกทักษะโดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญา ที่มีผลต่อการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครูควรทำความเข้าใจในการเขียนผังความคิดอย่างถ่องแท้ เพื่อประสิทธิภาพในการยกตัวอย่างและการเขียนตัวอย่างผังความคิดให้นักเรียนได้เรียนรู้

2. การจัดการเรียนรู้กิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจที่มีผลต่อการคิดวิเคราะห์ การฝึกความสามารถในการคิดวิเคราะห์ควรทำอย่างต่อเนื่องติดต่อกัน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). *แนวปฏิบัติตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ.* สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักส์.

กนิษฐา สมานชาติ. (2552). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้แผนที่ความคิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาครั้งที่ 17 และการสัมมนาวิชาการเพื่อเผยแพร่งานวิจัยสู่ชุมชน ครั้งที่ 5.มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.*

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

เกรียงไกร วงค์จันทร์เสือ. (2554). *การพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนแบบบูรณาการของเมอร์ดอค (MIA).* วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ขนิษฐา กฤษวี. (2559). *การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ประกอบการเรียนรู้แบบผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เรื่องระบบต่อมไร้ท่อ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.* วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปากร ศึกษาศาสตร์ วิจัย, 5(1), 7 – 20.*

ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2553). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย.* พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: ไนเนรมิตกิจ อินเตอร์โปรเกรสซิฟ.

ทอปัด ทิพย์บุญมี. (2560). การใช้แผนผังความคิดเพื่อพัฒนาความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านปางหมู. *วารสารพิฆเนศวร์สาร. 13(1) (มกราคม-มิถุนายน 2560).*

ทวีชัย มงคลเคหา. (2556). “การใช้กลวิธีการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องในการสอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร”. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ทิศนา แขมมณี. (2558). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.* พิมพ์ครั้งที่ 19. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โทนี บูซาน. (2547). *วิธีเขียนมายด์แม็ป (ฉบับเจ้าสำนัก).* (ธัญกร วีระนนท์ชัย, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: ขวัญข้าว.

บัญชา อึ๋งสกุล. (2555). บทบาทครูต่อการสอนภาษาอังกฤษ. *วารสารวิชาการ. 8(5) : 129 – 46.*

พิมพันธ์เดชะคุปต์. (2554). *การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.* กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ฟแมนเนจเม้นท์.

Bloom. (1956). *Taxonomy of Education objectives the classification of education goal handbook I Cognitive Domain.* Longman INC: The United States of America.

Buzan, T., & Buzan, B. (1997). *The mind map book: Radiant thinking.* London: BBC.

Chhabra, V. & McCardle, P. (2004). Contributions to evidence-based research. In P. McCardle & V. Chhabra (Eds.). *The voice of evidence in reading research. Baltimore: Paul Brookes. 3 – 11.*

Cihon, T. M., Gardner, R., Morrison, D., & Paul, P, V. (2008). Using visual phonics as a strategic intervention to increase literacy behaviors for kindergarten participants at-risk for reading failure. *Journal of Early and Intensive Behavior Intervention, 5 (3), 138 – 154 .*

Lall, G.R. and Lall, B.M. (1983). *Ways children Learn. Illinois*. Charles C. Thomas Publishers

Pfeiffer, S., Davis, R., Kellog, E., Hern, C., Mclaughlin, T. F., & Gerry Curry, G. (2001). The effect of Davis learning strategies on first grade word recognition and subsequent special education referrals. *Reading Improvement, 38 No2.*

Widdowson, H.G. (1979). *Explorations in Applied Linguistics.* London: oxford University Press.

แนวทางการพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ

Guidelines for Teacher Development through Classroom Research to Enhance the Achievement of Ban Pak Nam Pran School

กาญจนา อากาศเหลือง*

สายชล จินโจ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและแนวทางการพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ และ 2) ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอนที่ 3 จัดอบรมและพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ ครูโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบทดสอบวัดความรู้, แบบประเมินความพึงพอใจและเอกสารประกอบการอบรม สถิติที่ใช้เป็นสถิติพื้นฐานและทดสอบสมมติฐานด้วย t-test (Dependent sample)

ผลการวิจัยพบว่า

1) แนวทางในการพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณพบว่าผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการจัดอบรมประกอบด้วย (1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม (2) การจัดฝึกอบรม (หลักสูตรงานวิจัยในชั้นเรียนอบรมเชิงปฏิบัติการ) (3) การวัดและประเมินผล

2) ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณหลังได้รับการจัดกิจกรรมการอบรมงานวิจัยในชั้นเรียน พบว่าโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการวิเคราะห์การตรวจสอบนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์จากการอบรมโดยอาศัยการแจกแจงของ t – test พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีคะแนนหลังการอบรมสูงกว่าคะแนนก่อนการอบรมตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2561 – 2562 พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 6.24 ทำให้สามารถสรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการอบรมงานวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณที่ผ่านมาและทำการติดตามผลในการปฏิบัติงานของครู สำหรับการทำงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนั้นเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด

คำสำคัญ : การพัฒนาครู, วิจัยในชั้นเรียน, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The purposes of the research were to 1) Study the problem condition Needs and Guidelines for Teacher Development through classroom research of Ban Pak Nam Pran School and 2) enhancing the learning achievement of each student group, the learning content of Ban Pak Nam Pran School. Target groups used in research according to the 3rd step, organized training and development of

* ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

** ดร., ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต คอมพิวเตอร์ศึกษา นักวิชาการอิสระ

teachers with classroom research, namely Ban Pak Nam Pran School teachers. Under the Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office, Area 2, total 22 people. Knowledge test, satisfaction test, and training materials Statistics used as baseline statistics and hypothesis testing using t – test (Dependent sample).

The results of the research were as follows

1) Guidelines for teacher development through classroom research at Ban Pak Nam Pran School, it was found that experts gave opinions on teacher development using the training process. (1) Define the objectives of the training. (2) training organization research course, classroom, workshop (3) Measurement and evaluation

2) The results of the satisfaction analysis of Ban Pak Nam Pran School teachers after receiving classroom research training activities. Found that overall satisfaction was at the highest level. The results of the analysis of the significance of training results based on t-test distribution showed that the target group had higher score after training than the pre-training score according to the hypothesis. There were statistically significant at level .05

3) the comparison of average learning achievement classified by subject group for the academic year 2018 - 2019 found that the mean score increased by 6.24 Organized classroom research training activities for teachers at Ban Pak Nam Pran School and followed up on teachers' performance. For doing classroom research to solve problems and enhance students' academic achievement, it is based on the assumptions established.

Keywords: Teacher Development, Classroom Research, Academic Achievement

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่จะทำให้บุคคลเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ โดยที่รูปแบบ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องเน้นกระบวนการที่ใช้ในการแสวงหาความรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และในที่สุด สามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ อย่างสงบสุข พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 กำหนดแนวการจัดการศึกษาต้องยึดหลัก ผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริม ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ มาตรา 24 จัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและ เกิดการใฝ่รู้ต่อเนื่อง ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนา กระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างมากมายและเป็นไปอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้ประชากร ซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม ต้องได้รับการเตรียมความพร้อมให้ออกไปเป็นคนทำงานที่ใช้ความรู้ (Knowledge Worker) และเป็นบุคคลพร้อมเรียนรู้ (Learning Person) ให้สามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง

ที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผัน และคาดไม่ถึง ซึ่งเป็นทักษะสาคัญที่สุดของศตวรรษที่ 21 (วิจารณ์ พานิช, 2555) การปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นผลสืบเนื่องจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับดังที่กล่าวไว้ ที่มุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน คือ การปฏิรูประบบบริหารจัดการ การปฏิรูปการเรียนรู้ การปฏิรูปหลักสูตร การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูปทั้ง 4 ด้านดังกล่าว เป็นการขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบและมีผลต่อกัน เป้าหมายสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาคือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงสุด สามารถพัฒนาคนไทยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ และอยู่ร่วมกับคนอื่นอย่างเป็นสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557)

จากผลการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พบว่า การปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมามีเรื่องที่มีปัญหาต้องเร่งพัฒนาปรับปรุงและต่อยอด ทั้งในด้านคุณภาพผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ยังอยู่ในระดับต่ำและคุณภาพของเด็กยังไม่เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เมื่อพิจารณาคะแนนความห่างระหว่างเด็กเก่งกับเด็กไม่เก่ง คือคะแนนสูง กับคะแนนต่างห่างกันมากและห่างกันมากขึ้นเรื่อย ๆ แสดงว่าเด็กเก่งก็เก่งเพิ่มขึ้น เด็กอ่อนก็อ่อนมากขึ้น หากเป็นอย่างนี้จะโทษว่าครูสอนไม่ดีก็คงไม่ได้ ส่วนวิธีการแก้ปัญหาก็ไม่สอดคล้องความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา แม้จะมีการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนและบริหารจัดการ แนวใหม่ก็ไม่สามารถสร้างคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้นได้ จึงทำให้ภาพรวมของโรงเรียนจากการพัฒนาไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานปรากฏชัดเจนขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557)

ในการจัดการเรียนรู้ที่ดี ครูต้องมีกระบวนการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ต้องพิจารณาและตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอว่า นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตรงเป้าหมายหรือไม่ หากมีปัญหาหรืออุปสรรคใดเกิดขึ้นก็ต้องรีบแก้ไข ให้กิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพตามที่กำหนดไว้ หรือในบางกรณีครูอาจพิจารณาเห็นว่าจำเป็นต้องดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสียใหม่ ให้บังเกิดผลดียิ่งขึ้น ก็สามารถทำได้ การแก้ปัญหาหรือพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ครูต้องดำเนินการให้เกิดขึ้นอย่างเป็นกระบวนการ เริ่มจากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ก่อให้เกิดปัญหา ศึกษาแนวทางแก้ไขดำเนินการประเมินผลและสรุปผลการแก้ไขปัญหา ซึ่งกระบวนการดังกล่าวก็คือ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการเชิงระบบที่ท้าทายให้ครูดำเนินการเพื่อแสดงความสามารถในการแก้ไขปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้วยการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้ อยากเห็น อยากปฏิบัติโดยครูลงมือแก้ไขปัญหาหรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิด การหาเหตุผล สังเกต จดบันทึก เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และ ลงมือสรุปข้อมูล จนสามารถยืนยันได้ว่าปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้น ๆ (อิสสระ ซื่อสัตย์, 2560) ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารได้ตระหนักถึงบทบาทของตนเองในการพัฒนาครูตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายสำคัญทางการศึกษา ให้มีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุน ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพราะครูเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ ดังนั้นจึงต้องมีลักษณะสำคัญคือ เป็นคนดีและเป็นคนเก่ง โดยเฉพาะครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจึงมีแนวคิดในการศึกษาหาแนวทางการพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณเพื่อเป็นการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ จึงได้ดำเนินการศึกษาและพัฒนาเพื่อต่อยอดงานวิจัยในทุกภาคเรียนและติดตามผลการดำเนิน การของครูในโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สรุปรายงานผลและนำมาใช้ในการดำเนินงานในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและแนวทางการพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ

2. เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายสำหรับใช้ในการสนทนากลุ่ม(Focus Group) ตามขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและแนวทางในการพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียนได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ด้านบริหารการศึกษา ด้านวิจัยหรือผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านงานวิจัย จำนวน 9 ท่าน

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอนที่ 3 จัดอบรมและพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ ครูโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต2 จำนวน 22 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ แนวทางการพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียน

ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) คะแนนผลสัมฤทธิ์วัดผลการอบรม

แบบแผนการทดลอง

แบบแผนการทดลองแบบหนึ่งกลุ่ม One Group Pre-test – Post-test Design (Fitz-Gibbon, 1987, p 113) ใช้สำหรับขั้นตอนที่ 3 จัดอบรมและพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ ตามแบบแผนการทดลองดังนี้

Pre-test	Treatment	Post-test
T_1	X	T_2

เมื่อ T_1 แทน ทดสอบก่อนการจัดอบรม

X แทน กระบวนการจัดอบรมพัฒนาครู โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ

T_2 แทน ทดสอบหลังการจัดอบรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับขั้นตอนที่ 3 จัดอบรมและพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณประกอบด้วย

1. แบบทดสอบวัดความรู้
2. แบบประเมินความพึงพอใจ
3. เอกสารประกอบการอบรม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้กำหนดวิธีการในการพัฒนาในระหว่างปีการศึกษา 2561 – 2562 โดยดำเนินการสร้างและพัฒนาสื่อนวัตกรรมเอกสารสำหรับแนวทางการพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณโดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและแนวทางในการพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียนด้วยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ขั้นตอนที่ 2 วางแผนและออกแบบพัฒนา สื่อนวัตกรรมต้นแบบและเครื่องมือต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 3 จัดอบรมและพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ มีกระบวนการอบรมดังนี้

3.1 ทำการทดสอบวัดความรู้ก่อนการอบรมเกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียน

3.2 ดำเนินการจัดอบรมเกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียน

3.3 ทำการทดสอบวัดความรู้หลังการอบรมเกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ 4 ติดตามผลการปฏิบัติการสอน ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลการดำเนินงาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการนำเสนอสำหรับขั้นตอนที่ 3 จัดอบรมและพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ

1. วิเคราะห์คะแนนก่อนและหลังการอบรม โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการอบรม t-test (Dependent sample) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

3. วิเคราะห์หาความพึงพอใจจากคะแนนแบบประเมินความพึงพอใจโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ 1) หาค่าความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับแบบวัดแต่ละข้อ (IOC) 2) หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ และแบบประเมินการคิดวิเคราะห์เป็นรายข้อ ด้วยเทคนิค 27% และ 3) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบและแบบประเมินการคิดวิเคราะห์ด้วยสูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน

3.สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยของประชากรสองกลุ่มที่ไม่เป็นอิสระจากกัน ด้วยสูตร t-test (Dependent sample) (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและแนวทางการพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ โดยทำการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาด้วยรายงานผลการปฏิบัติงาน รายงานผลจากหน่วยงานภายนอกนำมารวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำการสนทนากลุ่ม(Focus Group) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียนจากผู้เชี่ยวชาญทำให้ได้แนวทางองค์ประกอบของการจัดทำงานวิจัยในชั้นเรียนวิธีการเรียบเรียงประกอบด้วย 1) การจัดทำรูปเล่มรายงาน 2) บทคัดย่อ 3) ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย 4) ปัญหาการวิจัย 5) สมมติฐานของการวิจัย 6) ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย 7) ตัวแปรในการวิจัย 8) การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย 9) วิธีการดำเนินการวิจัย 10) ปฏิทินปฏิบัติงานวิจัย 11) สรุผลการวิจัย 12) อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับ และแนวทางในการพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณพบว่าผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการจัดอบรมประกอบด้วย 1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม 2) การจัดฝึกอบรม (หลักสูตรงานวิจัยในชั้นเรียนอบรมเชิงปฏิบัติการ) 3) การวัดและประเมินผล จากนั้นผู้วิจัยได้กำหนดวัน เวลา ในการจัดอบรมและพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียนด้วยการเชิญวิทยากรให้ความรู้กับครูโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณตามองค์ประกอบของการจัดทำงานวิจัยในชั้นเรียนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ดังภาพประกอบที่ 1

ภาพที่ 1 การจัดอบรมและพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบวัดความรู้ก่อนและหลังการอบรม โดยก่อนการอบรมได้ทำการทดสอบความรู้ด้วยแบบทดสอบ จำนวน 20 ข้อ และหลังการอบรมทำการทดสอบด้วยแบบทดสอบ ซึ่งแบบทดสอบก่อนและหลังการอบรมเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกัน หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาค่าการแจกแจงของ t – test

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบนัยสำคัญของการวัดความรู้ก่อนและหลังการอบรม

กลุ่ม	N	$\overline{X}$	$\sum D$	$\sum D^2$	t
คะแนนก่อนอบรม	22	9.05	147	1055	4.82*
คะแนนหลังอบรม	22	15.73			

* $p < .05$

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบวัดความรู้ก่อนและหลังการอบรมโดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.05 และคะแนนการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.73 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยการทดสอบก่อนเรียนถึง 6.68 ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์จากการอบรมโดยอาศัยการแจกแจงของ t-test พบว่า $t_{\text{คำนวณ}} = 4.82$ มีค่ามากกว่า $t_{\text{ตาราง}} = 1.72$ แสดงว่า กลุ่มเป้าหมายมีคะแนนหลังการอบรมสูงกว่าคะแนนก่อนการอบรมตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจ โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดอบรมและพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียน ในการวิเคราะห์ความพึงพอใจใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจ

รายการ	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการจัดอบรม	4.53	0.55	มากที่สุด
2. ความเหมาะสมของสถานที่ สื่อ อุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรม	4.56	0.50	มากที่สุด
3. ความเหมาะสมของการทดสอบก่อนการอบรมและหลังการอบรม	4.53	0.50	มากที่สุด
4. กิจกรรมการอบรมทำให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มขึ้น	4.62	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
5.กิจกรรมการอบรมทำให้ครูมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับกลุ่มสาระอื่น ๆ ที่มีประโยชน์ต่องานวิจัยในชั้นเรียน	4.51	0.51	มากที่สุด
6.ครูได้รับประสบการณ์ในการพัฒนางานอย่างเป็นระบบ	4.53	0.48	มากที่สุด
7.กิจกรรมช่วยให้ครูมั่นใจในการพัฒนางานมากขึ้น	4.51	0.49	มากที่สุด
8.ความเหมาะสมของวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ด้านงานวิจัยในชั้นเรียน	4.57	0.45	มากที่สุด
9.องค์ประกอบของการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนมีความชัดเจน	4.57	0.58	มากที่สุด
10.กิจกรรมการอบรมจะส่งผลให้ครูนำความรู้ที่ได้ไปแก้ปัญหาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้	4.49	0.71	มากที่สุด
รวม	4.54	0.53	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณหลังได้รับการจัดกิจกรรมการอบรมงานวิจัยในชั้นเรียน พบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า แต่ละข้อมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยการจัดกิจกรรมการอบรมครั้งนี้ทำให้ทราบระดับความคิดเห็นซึ่งประกอบด้วย ความเหมาะสมของระยะเวลาในการจัดอบรม ความเหมาะสมของสถานที่ สื่อ อุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรม ความเหมาะสมของการทดสอบก่อนการอบรมและหลังการอบรม กิจกรรมการอบรมทำให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มขึ้น กิจกรรมการอบรมทำให้ครูมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับกลุ่มสาระอื่น ๆ ที่มีประโยชน์ต่องานวิจัยในชั้นเรียน ครูได้รับประสบการณ์ในการพัฒนางานอย่างเป็นระบบ กิจกรรมช่วยให้ครูมั่นใจในการพัฒนางานมากขึ้น ความเหมาะสมของวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ด้านงานวิจัยในชั้นเรียน องค์ประกอบของการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนมีความชัดเจนและกิจกรรมการอบรมจะส่งผลให้ครูนำความรู้ที่ได้ไปแก้ปัญหาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ ซึ่งจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

ผลของการติดตามหลังจากจัดกิจกรรมการอบรมให้กับครูโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่ 4 ติดตามผลการปฏิบัติการสอน ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องซึ่งทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงคอยให้คำแนะนำและติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ วิทยากรที่ให้ความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละกลุ่มสาระโดยทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2561 – 2562 ผลปรากฏดังกราฟที่ 1

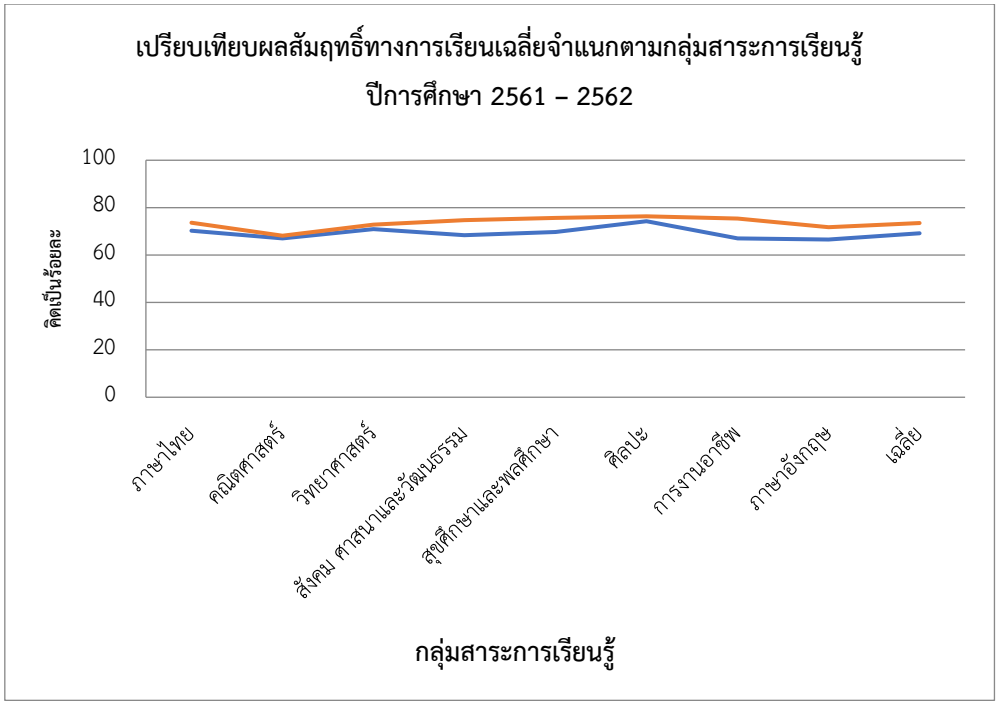

กราฟที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ปีการศึกษา2561-2562

จากกราฟที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2561 – 2562 พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 6.24 ทำให้สามารถสรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการอบรมงานวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณที่ผ่านมาและทำการติดตามผลในการปฏิบัติงานของครู สำหรับการทำงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนั้นเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด

อภิปรายผล

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณทำให้ได้แนวทางองค์ประกอบของการจัดทำงานวิจัยในชั้นเรียนวิธีการเรียบเรียงประกอบด้วย 1) การจัดทำรูปเล่มรายงาน 2) บทคัดย่อ 3) ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย 4) ปัญหาการวิจัย 5) สมมติฐานของการวิจัย 6) ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย 7) ตัวแปรในการวิจัย 8) การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย 9) วิธีการดำเนินการวิจัย 10) ปฏิทินปฏิบัติงานวิจัย 11) สรุผลการวิจัย 12) อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับ

แนวทางในการพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการจัดอบรมประกอบด้วย 1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม 2) การจัดฝึกอบรม(หลักสูตรงานวิจัยในชั้นเรียนอบรมเชิงปฏิบัติการ 3) การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิจิตรา ทีสุกะ (2556) ได้ทำการศึกษา การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานวิชาการพัฒนาหลักสูตรสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูผบการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนการสอน NPU Model โดยใช้แนวคิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองคือ 1) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการเรียนรู้ 2) การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ และ 3) การตรวจสอบความเข้าใจในการเรียนรู้โดยมีสาระการสอน 4 ประเด็น คือ 1)การวางแผนหลักสูตร 2) การออกแบบหลักสูตร 3) การจัดระบบหลักสูตรและ 4) การประเมินหลักสูตร โดยประสิทธิภาพของกระบวนการเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด เช่นเดียวกับปภาดา เสนาะพิน (2557) ได้ทำการศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะการ

เป็นผู้บริหารมืออาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า รูปแบบการจัดการฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะผู้บริหารมืออาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย หลักการ การกำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม การจัดการฝึกอบรม (หลักสูตรฝึกอบรมและคู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรม) และการวัดและประเมินผล คุณภาพของรูปแบบการจัดการฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้บริหารมืออาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับดีมาก

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณหลังได้รับการจัดกิจกรรมการอบรมงานวิจัยในชั้นเรียน พบว่าโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการวิเคราะห์การตรวจสอบนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์จากการอบรมโดยอาศัยการแจกแจงของ t-test พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีคะแนนหลังการอบรมสูงกว่าคะแนนก่อนการอบรมตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับกนกอร ทองศรี (2560) ได้ทำการศึกษาการบริหารจัดการแนวใหม่โดยใช้วิจัยเป็นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 อุดรธานี ตามขั้นตอนการพัฒนาโดยใช้วิจัยเป็นฐานอย่างต่อเนื่องจำนวน 7 โรงเรียน พบว่า สภาพการดำเนินงานของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการบริหารจัดการแนวใหม่โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการพัฒนาการบริหารจัดการแนวใหม่โดยใช้การวิจัยเป็นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ ปภาดา เสนาะพิน (2557) ได้ทำการศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้บริหารมืออาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมร้อยละ 85.00 มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับดีมาก มีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก และผู้เข้ารับการอบรมร้อยละ 85.00 มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับดีมาก

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2561 – 2562 พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 6.24 ทำให้สามารถสรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการอบรมงานวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณที่ผ่านมาและทำการติดตามผลในการปฏิบัติงานของครู สำหรับการทำงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนั้นเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดทั้งนี้เนื่องจากหลังการอบรมเสร็จสิ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการติดตาม คอยเป็นพี่เลี้ยงและให้คำแนะนำตามกระบวนการขั้นตอนที่ 4 ของการเก็บรวบรวมข้อมูลและประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อสอบถามปัญหา แนวทางการแก้ไข ในระหว่างภาคเรียนให้กับครูโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้นตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ และเนื่องจากการพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียนได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยและผ่านการสนทนากลุ่มด้วยผู้เชี่ยวชาญจึงทำให้แนวทางและองค์ประกอบของงานวิจัยที่พัฒนาขึ้น รวมถึงการอบรมมีประสิทธิภาพทำให้ครูโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณนำไปปฏิบัติต่อการจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของปภาดา เสนาะพิน (2557) ได้ทำการศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้บริหารมืออาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า รูปแบบการจัดการฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้บริหารมืออาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนารูปแบบไปใช้อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ กนกอร ทองศรี (2560) ได้ทำการศึกษาการบริหารจัดการแนวใหม่โดยใช้วิจัยเป็นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 อุดรธานี ตามขั้นตอนการพัฒนาโดยใช้วิจัยเป็นฐานอย่างต่อเนื่องจำนวน 7 โรงเรียน พบว่า สภาพการดำเนินงานของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการบริหารจัดการแนวใหม่โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการพัฒนาการบริหารจัดการแนวใหม่โดยใช้การวิจัยเป็นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและ อิสสระ ซื่อสัตย์ (2560) ได้นำเสนอรายงานผลโครงการพัฒนาครูสู่การวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านหัวขัว พบว่า ครูผู้ร่วมพัฒนา ทั้ง 24 คน สามารถพัฒนาการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน และมีผลงานวิจัยในชั้นเรียนครบทุกคน โดยคุณภาพงานวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้ร่วมพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูผู้

ร่วมพัฒนาเกี่ยวกับนักเรียนได้รับการพัฒนาด้านการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ได้เรียนรู้วิทยาการใหม่ ๆ และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ดีขึ้น ครูมีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนรู้และระเบียบวิธีวิจัยมากขึ้น ครูมีความเข้าใจและมั่นใจในการเตรียมการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ที่สร้างเองมากขึ้น ทำให้ทราบและนำวิธีการใหม่ ๆ ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน การได้ลงมือปฏิบัติจริง ทำให้เข้าใจกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ในชั้นเรียนมากขึ้นสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากการอบรมไปปรับใช้ในชั้นเรียนได้ เป็นการพัฒนาครูผู้สอนเพื่อที่จะนำไปพัฒนาเด็กนักเรียนอย่างแท้จริง เอกสารเสริมความรู้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานได้ดี เป็นการสร้างพลังในการทำงานให้กับครู นอกจากตนเองจะได้ประโยชน์แล้ว ยังได้นำไปเผยแพร่กับครูคนอื่นด้วย ทำให้ครูตื่นตัวในการพัฒนางานในหน้าที่สามารถทำการวิจัยด้วยตนเอง และได้นำไปใช้ในชั้นเรียน แล้วปรากฏว่า นักเรียนสนใจอยากเรียน กระตือรือร้นและเรียนอย่างมีความสุขมากขึ้น เป็นการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนเข้าสู่ยุคปฏิรูปการศึกษาที่ดี สามารถนำไปใช้ได้และเห็นผลเป็นรูปธรรม มีประโยชน์ในการพัฒนาตัวครูและพัฒนาการเรียนการสอน ทำให้ครูรู้จักแก้ปัญหาอย่างมีระบบ ครูควรได้รับการนิเทศ ช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องเพื่อขวัญกำลังใจและความมั่นใจในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

1. แนวทางการพัฒนาครูด้วยงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ ผู้บริหารโรงเรียน ควรประชุมชี้แจงนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาครูสู่การวิจัยในชั้นเรียน เพื่อสร้างความตระหนัก ความเป็นเจ้าของและความรับผิดชอบที่ต้องดำเนินการให้สำเร็จสู่เป้าหมาย

2. ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการเพื่อพัฒนาครู ควรใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม ทุกขั้นตอนของการพัฒนา เพื่อสร้างความตระหนัก ความเป็นเจ้าของ และความรับผิดชอบที่ต้องดำเนินการให้สำเร็จสู่เป้าหมาย

3. ควรส่งเสริมกระบวนการกัลยาณมิตรในกระบวนการบริหารการจัดการศึกษา ในโรงเรียนเพื่อสร้างความมีน้ำใจอันดีต่อกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป็นเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ

เอกสารอ้างอิง

กนกอร ทองศรี.(2560). การบริหารจัดการแนวใหม่โดยใช้วิจัยเป็นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 อุดรธานี. *วารสารการประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ครั้งที่ 4 วันที่ 10 มีนาคม 2560 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.*

กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). แนวปฏิบัติตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักส์.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน**.** *วารสารศิลปากร ศึกษาศาสตร์ วิจัย, 5(1), 7 - 20.*

พิจิตรา ทีสุกะ.(2556). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานวิชาการพัฒนาหลักสูตรสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู.* วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21.* กรุงเทพฯ: มูลนิธีสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *แนวดำเนินงานของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* กรุงเทพฯ: คุรุสภา.

อิสสระ ซื่อสัตย์. (2560). *รายงานผลโครงการพัฒนาครูสู่การวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านหัวขัว.* ขอนแก่น: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2.

Fitz - Gibbon & Carol, T. (1987). *How to Design a Program Evaluation*. Newbury Park: Sage.

การพัฒนาอุปกรณ์เสริมเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่มเพื่อลดระยะเวลาในการทำความสะอาด และลดค่าใช้จ่ายภายในร้านเพื่อเพิ่มโอกาสในการขาย

The Development of Beverage Counter Accessories to Reduce Cleaning Time and Store Costs to Increase Sales Opportunities

ณรงค์ฤทธิ์ เชิดชู*,สิทธิโชค อุปรี*
วศิน เพชรพงศ์พันธ์, วิทวัส ปานศุภวัชร, ชัยยศ ณัฐอังกูร**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาอุปกรณ์ที่จะใช้เสริมบริเวรที่กดเครื่องดื่มเย็น เพื่อความสะอาดและลดระยะเวลาในการทำงาน เพื่อให้ลูกค้าเข้ามาใช้บริการได้รับสินค้าที่สะอาดและมีคุณภาพ นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มโอกาสในการขายและลดค่าใช้จ่ายภายในร้านด้วย โดยใช้ขั้นตอนการวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผล พื้นที่เป้าหมายในการวิจัย คือ กลุ่มลูกค้า ร้านเซเว่นอีเลฟเว่น สาขารุ่งพัฒนา ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 22 ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมการวิจัยรวม 50 คน รวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจ การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกต ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2563 – 12 มิถุนายน 2563 เป็นระยะเวลา 12 วัน

ผลการวิจัยพบว่า อุปกรณ์เสริมเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่ม ที่ใช้ครอบแก้วเครื่องดื่มเย็นในร้าน 7-11 เนื่องจากปัญหาคราบน้ำชา กาแฟ หยดลงโดนลงแก้วทำให้แก้วกระดาษเสียหาย ผลการสังเกตหลังจากการนำไปใช้งานพบว่า อุปกรณ์เสริมเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่ม สามารถทำให้แก้วกระดาษไม่โดนน้ำชา กาแฟ เลย ส่งผลให้ร้านสาขาสามารถลดค่าใช้จ่ายในส่วนที่ต้องทำลายแก้วที่เลอะทิ้งไป (การตัดจ่ายสินค้าที่ไม่ได้คุณภาพ)

Abstract

The purposes of the research were to using participatory action research technology. The research objective is developing a beverage counter accessory for reduce working time, shop expenses and facilitate customers in order to deliver good quality products to customers and increase sales opportunities. The target area of research is the entrepreneur group is customers group and staff of the Seven- Eleven store Seven Rung Phatthana Branc Highway 22 Road, Tambon That Choeng Chum, Amphoe Mueang Sakon Nakhon, Province Sakon Nakhon. The research sample is customers 50 people. This research was collected 12 day period from 1 June 2020 - 12 by survey the in-depth interview and observation,The result of the research shows that beverage counter accessories is used to Prevent contamination of cold drinks in stores 7-11, due to the problem of tea and coffee stains dropping onto the glass causing damage to the paper cup. Observation results after using found that the counter-drink can make the paper cup does not get stained form tea, coffee. As a result, reduce the cost of the store.

Keyword: Consumer, Counter-Drink Accessories

---

*นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
**อาจารย์สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทนำ

ปัจจุบันธุรกิจค้าปลีกร้านสะดวกซื้อเข้ามามีบทบาทกับการใช้ชีวิตเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะธุรกิจร้านสะดวกซื้อ 7-11 ที่มีอัตราการเติบโตสูงมาก เหตุผลสำคัญคือการขยายตัวของชุมชนเมืองที่มากขึ้นทำให้คนมีวิถีชีวิตที่เน้นความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินชีวิตประจำวันเป็นหลัก ร้าน 7-11 จึงเป็นแบรนด์ยอดฮิตที่ไม่ต้องบรรยายสรรพคุณ และยังถือเป็นแฟรนไชส์อันดับหนึ่งของร้านสะดวกซื้อที่นักลงทุนทุกคนอยากมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของมากที่สุด แฟรนไชส์ร้าน 7-11 นี้ก่อตั้งมานานกว่า 28 ปีมีระบบการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ จุดเด่นคือการตลาดที่มีโปรโมชั่นการขายออกมาแบบต่อเนื่อง ทำให้ผู้ลงทุนสามารถทำกิจการได้ง่ายขึ้น และรูปแบบบริการที่รวมสิ่งต่างๆ มาไว้ที่ร้านเดียวก็ยิ่งทำให้เป็นแฟรนไชส์ร้านสะดวกซื้อที่เข้ากับยุคสมัยมากขึ้น (มนตรี ศรีวงษ์ 2561)

ร้าน 7-Eleven เป็นร้านสะดวกซื้อที่เน้นการบริการลูกค้าโดยสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าในด้านการอำนวยความสะดวกและความรวดเร็ว จากการฝึกปฏิบัติงานที่ร้าน 7-Eleven สาขาอาคารดวงทิพย์ ลูกค้าส่วนมากคือ พนักงานออฟฟิศ และลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการทั่วไป โดยเฉลี่ยมีลูกค้าไม่ต่ำกว่า 1,000 คนต่อวัน ซื้อสินค้าประเภทเครื่องดื่มเย็น (7-select) โดยประมาณ 80-100 แก้วต่อวัน สินค้ากลุ่มกาแฟ (เครื่องดื่มเย็น 7-select) จึงเป็นที่ต้องการในกลุ่มคนที่ใช้แรงงาน และพนักงานออฟฟิศ ที่ดื่มเพื่อกระตุ้นร่างกายในยามเช้าหรือยามง่วงนอน ช่วยปลุกสมองให้ตื่นตัว คลายความเหนื่อยล้าทั้งทางกายและทางจิตใจ ทำให้รู้สึกสดชื่น จึงเป็นที่ต้องการสำหรับคนที่เร่งรีบในตอนเช้า (ปวีณา เวียงแวง นักศึกษาทวิภาคีให้สัมภาษณ์วันที่ 01 มิ.ย. 2563) เพราะว่ากลุ่มเครื่องดื่มเย็น (7-select) สามารถหาซื้อได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว และยังมีสินค้าประเภทอื่นอีกมากที่ลูกค้าให้ความสนใจ เช่น ชานม โอวัลติน และเนสทีชามะนาว ฯลฯ จากการที่ได้ลงฝึกที่ร้าน 7-11 ได้สังเกตเห็นพฤติกรรมของลูกค้าตอนกดเครื่องดื่ม แล้วเครื่องดื่มกระเด็นลงมาโดนแก้ว โดยแก้วที่ทางร้านใช้เป็นแก้วกระดาษ ทำให้แก้วเลอะซึ่งจะส่งผลต่อมาตรฐาน QSSI (Quantity Store System inspection) ในเรื่องความสะอาดและถ้าคะแนนผลการตรวจสอบไม่ผ่านมาตรฐานจะส่งผลให้คุณภาพร้านไม่ได้มาตรฐานตามที่บริษัทกำหนด (ปิยะวัฒน์ ฐิตะสัทธาวรกุล, 2551) ลูกค้าคนต่อที่เข้ามาใช้บริการคนต่อไปก็จะดึงแก้วที่เลอะออก แล้วหยิบแก้วใบใหม่แทน ซึ่งส่งผลในเรื่องของการทำลายสินค้าที่ไม่ได้คุณภาพ (การตัดจ่าย) และค่าใช้จ่ายภายในร้านดังนั้นงานวิจัยนี้จึงต้องการศึกษาและพัฒนาอุปกรณ์ ที่ใช้ครอบแก้วเพื่อสร้างความไว้วางใจให้กับลูกค้า และลดระยะเวลาในการทำความสะอาด แก่พนักงาน จึงเกิดแนวคิดในการทำอุปกรณ์สำหรับครอบแก้วนี้ขึ้นมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อลดค่าใช้จ่ายของร้านเซเว่น อีเลฟเว่น โดยที่ทางร้านจะไม่ต้องทำลายแก้วใบที่เลอะเครื่องดื่ม(ตัดจ่าย)
2. เพื่อลดระยะเวลาในการเช็ดทำความสะอาดบริเวรเคาน์เตอร์เครื่องดื่ม โดยที่พนักงานจะไม่ต้องเสียเวลาไปกับการเช็ดทำความสะอาดแก้วใบที่เลอะเครื่องดื่มอีกต่อไป
3. เพื่อลดคราบชา กาแฟ ที่ติดอยู่บนแก้วทำให้ลูกค้ามองภาพลักษณ์ของร้านดีขึ้น
4. เพื่อให้ลูกค้าได้ใช้แก้วที่สะอาด สามารถหยิบแก้วใบล่าสุดมาใช้ได้เลยโดยไม่ต้องเปลี่ยนเป็นใบถัดไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน

จากประสบการณ์การทำงานของนักศึกษาทวิภาคี ชั้นปีที่ 4 สาขาการจัดการธุรกิจค้าปลีกมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร และการสอบถามลูกค้า ในร้านเซว่น อีเลฟเว่น ที่สาขารุ่งพัฒนา ตรงข้ามประตู1 หน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ที่มาใช้บริการใน ร้านเซเว่นอีเลฟเว่น จึงได้ทราบถึงความต้องการของลูกค้าและได้รับความคิดเห็นจากลูกค้าเกี่ยวกับเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่ม ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอุปกรณ์ตรงบริเวณเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่มและ

ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยรวมถึงการสัมภาษณ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับพนักงานร้านเซเว่น อีเลฟเว่น สาขารุ่งพัฒนา ตรงข้ามประตู 1 หน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากการสัมภาษณ์ลูกค้าและพนักงานร้านเซว่นอีเลฟเว่น สาขารุ่งพัฒนาเพื่อยืนยันผลการวัดความพึงพอใจที่มีต่อการวิจัยการพัฒนาอุปกรณ์บริเวณเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่ม ดังคำกล่าวดังต่อไปนี้

พรนภา คิดค้า พนักงานร้านค้า 7-eleven ให้สัมภาษณ์วันที่ 4 มิถุนายน 2563 ว่า " ตรงบริเวณเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่ม หรือ ที่เคาน์เตอร์ตรงเครื่องดื่มร้อน ดื่มเย็น กัฟ แก้วที่เตรียมไว้บริการลูกค้ามักจะเลอะเวลาที่ลูกค้ามากดเครื่องดื่ม ทำให้ต้องเอาแก้วมาล้างแล้วบางครั้ง แล้วบางครั้งไม่สามารถที่จะนำแก้วกลับมาใช้ได้ เนื่องจากเกิดการเสื่อมสภาพแล้ว ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายทางร้าน หรือบางครั้งที่พนักงานไม่เห็นว่าแก้วที่เตรียมไว้สำหรับลูกค้าเลอะ เมื่อลูกค้าท่านต่อไปมาใช้บริการเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่ม เกิดมาไม่มั่นใจในความสะอาดว่ามีคนใช้แล้วก่อนหน้านี้ หรือเป็นแก้วใหม่ที่ยังไม่มีคนใช้หรือเปล่า ดังนั้นถ้าเกิดเราเสริมอุปกรณ์ที่ไม่ทำให้แก้วเลอะเมื่อลูกค้ามาใช้เครื่องดื่ม อาจจะสร้างความมั่นใจให้กับลูกค้าว่าแก้วยังไม่ผ่านการใช้งานมาแต่ใด ๆ ทั้งนี้ยังลดการเสื่อมสภาพของแก้วและลดค่าใช่จ่ายของทางร้านอีกด้วยค่ะ”

นาตยา บูชา ลูกค้าที่มาใช้บริการ ให้สัมภาษณ์วันที่ 4 มิถุนายน 2563 “ถ้าเป็นลูกค้าทั่วไปก็ปกตินะคะ ถ้าเป็นกลุ่มลูกค้าอนามัยเขาก็จะเอ๊ะ แก้วที่เตรียมไว้นี้ มีคนใช้แล้วเอามาไว้ที่เดิมหรือเปล่า แก้วมันตกลงพื้นแล้วเอามาไว้เหมือนเดิมหรือเปล่า หากใช้มาแล้วจะท้องเสียไหม จะติดโรคหรือไม่ ยิ่งสถานการณ์ช่วงนี้เป็นที่รู้จักกันดีว่า โควิดกำลังระบาด และนั่นเป็นสิ่งที่ทำให้ลูกค้าหรือคนส่วนมากจะอนามัยเป็นพิเศษ “

ณรงค์ฤทธิ์ เชิดชู นักศึกษาทวิภาคี ให้สัมภาษณ์วันที่ 2 มิถุนายน 2563 “สาขารุ่งพัฒนาจากการสอบถามจะมีกลุ่มลูกค้าที่บริโภคสินค้ากลุ่มเครื่องดื่มร้อน ดื่มเย็น หรือเครื่องดื่มบริเวณเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่มและลูกค้ามักจะถามว่าแก้วนี้มีคนใช้ไปแล้วหรือยัง มีคนใช้แล้วหรือเปล่า ทำไมแก้วมีคราบสกปรก ทำให้เกิดความไม่มั่นใจว่าแก้วสะอาดหรือเปล่า จึงเลือกแก้วที่อยู่ด้านในสุด แล้วเอาแก้วก่อนหน้าขึ้นมาวางเรียงไว้ข้างบน ทำให้ลูกค้าท่านอื่นเห็น แล้วไม่ใช้บริการบริเวณเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่มอีกเลย จึงอยากให้มีอุปกรณ์เสริมที่กันไม่ให้แก้วเลอะ หรือมีคราบสกปรกจากลูกค้าที่มาใช้บริการเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่ม เพราะอาจจะส่งผลถึงการเพิ่มยอดขายและลดค่าเสื่อมสภาพของของแก้วและเพิ่มโอกาสในการขายสินค้าประเภทนั้น ๆ เพิ่มขึ้นอีกด้วย จากการสอบถามลูกค้ามีความพึงพอใจที่อยากให้มีอุปกรณ์ไว้ใช้งานโดยเฉพาะ เพื่อเป็นการทำให้ลูกค้าไว้วางใจในเรื่องของความสะอาด และเกิดความสะดวกสบายในการเข้าใช้บริการ และยังอาจจะสามารถเพิ่มกลุ่มลูกค้าให้หันมาบริโภคสินค้าประเภทนั้นเพิ่มมากขึ้น” สรุปประเด็นปัญหาการใช้งานจากพนักงานและความต้องการของลูกค้าที่พบ คือ

1. เรื่องของความสะอาด ทำให้ลูกค้าเกิดความไม่มั่นใจ
2. แก้วมีคราบเลอะดูเก่าทำให้ลูกค้าไม่มั่นใจว่าแก้วอาจจะมีการใช้งานมาก่อน
3. แก้วเกิดการเสื่อมสภาพ เมื่อเกิดคราบเครื่องดื่มแล้วพนักงานนำไปล้างเพื่อที่จะนำกลับมาใช้

หลังจากที่มีการศึกษาปัญหา ผู้วิจัยได้การสนทนากลุ่ม (Focus group) ตั้งประเด็นวิเคราะห์การพัฒนาบริเวณเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่ม เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขร่วมกันสรุปและกำหนดผลจากการสนทนากลุ่มสมาชิกทีมผู้วิจัยลงความเห็นว่าควรพัฒนาอุปกรณ์กันเลอะบริเวณเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่ม ให้มีความสะอาดตาและเพิ่มการดึงดูดใจของลูกค้ารวมทั้งการทำงานและสร้างความน่าเชื่อถือให้กับลูกค้าได้

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติ

ดำเนินการตามแผนโดยได้นำแผนที่วางไว้มาสู่การปฏิบัติ พร้อมทั้งตรวจสอบการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนเพื่อให้ลูกค้าเกิดความไว้วางใจต่ออุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการทำนวัตกรรม โดยทางทีมวิจัยได้ดำเนินการพัฒนาอุปกรณ์เสริมเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่ม เพื่อเพิ่มโอกาสในการขาย ง่ายต่อการทำความสะอาดและยังช่วยลดค่าใช้จ่ายในส่วนที่ทางร้านต้องทำลายสินค้าที่ไม่ได้คุณภาพทิ้งไป (ตัดจ่าย) จำนวน 1 ชิ้น โดยจัดเตรียมอุปกรณ์ดังนี้

วัสดุ – อุปกรณ์

1. ไม้บรรทัด

2.กระดาษพิมพ์แบบ

3. ตลับเมตร

4. น้ำยาเชื่อมแผ่นอะคริลิค

5. เครื่องเลเซอร์ตัดแผ่นอะคริลิค

ภาพที่ 1 แสดงวัสดุอุปกรณ์

วิธีการปฏิบัติงาน/การทดลอง

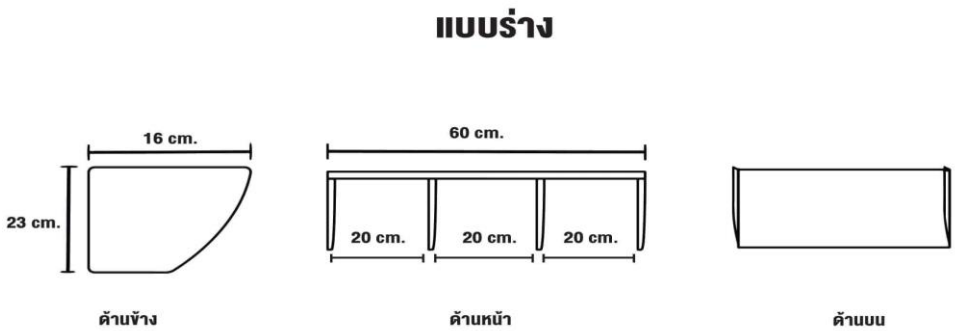

ภาพที่ 2 แสดงแบบร่างตัวอย่างอุปกรณ์เสริมเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่มเย็น

วิเคราะห์ออกแบบการทำอุปกรณ์ (ภาพที่ 1) โดยนักศึกษาสาขาการจัดการธุรกิจค้าปลีก ปี4 กลุ่มเอ ได้ประชุมหารือวิเคราะห์ปัญหาภายในร้านสาขาเซเว่น อีเลฟเว่น เพื่อแก้ไขปัญหาที่ตัวเครื่องดื่มกระเด็นจนมาเลอะที่ตัวแก้วกระดาษ ทำให้ตัวแก้วสกปรกและไม่สามารถใช้งานได้ต่อ

ภาพที่ 3 แสดงการวัดขนาดของเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่ม
ใช้ตลับเมตรวัดขนาดของเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่มอย่างละเอียดเพื่อให้ได้แบบที่ต้องการ

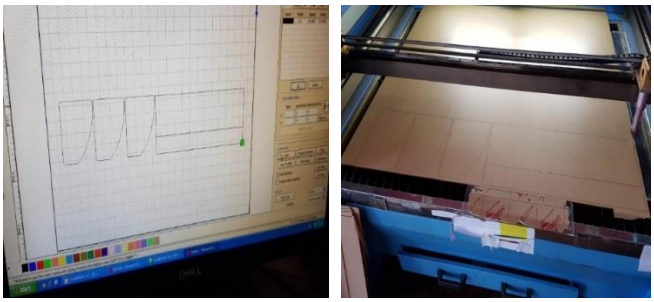

ภาพที่ 4 นำขนาดต่าง ๆ ที่วัดไว้มาเขียนลงบนกระดาษพิมพ์แบบ
เพื่อให้ได้ภาพของชิ้นส่วนที่ครอบแก้วตามที่ได้ออกแบบไว้

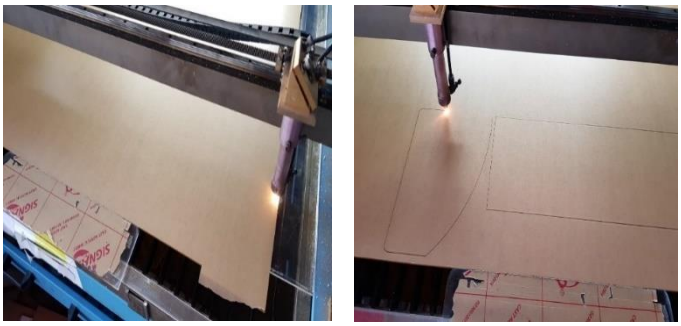

ภาพที่ 5 เมื่อได้แบบที่ต้องการแล้วปริ้นรูปชิ้นส่วนแยกออกมาเป็นชิ้น
จากนั้นนำมาทาบลงแผ่นอะคริลิค ทำการขีดเส้นเสร็จแล้วจึงนำไปตัดตามแบบที่ต้องการ

ภาพที่ 6 นำชิ้นส่วนแต่ละชิ้นเข้ามาประกอบเข้าด้วยกันโดยใช้น้ำยาเชื่อมแผ่นอะคริลิค
ทาตามจุดที่กำหนดไว้เพื่อให้ได้ตามที่แบบต้องการ

ภาพที่ 7 นำที่ครอบมาเก็บงานตามมุมตามขอบรอยต่อของงานไม่ให้มีความคม
เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต

ภาพที่ 8 แสดงอุปกรณ์เสริมเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่ม
เพื่อเพิ่มยอดขายและง่ายต่อการทำความสะอาด

ขั้นที่ 3 ขั้นสังเกต

สถานที่ทำการทดลอง 7-11 สาขาตลาดรุ่งพัฒนา 10789 จ.สกลนคร ผลการวิเคราะห์จากการสังเกตและติดตามการดำเนินกิจกรรมตามแผน ในภาพรวมพบว่าผู้ร่วมวิจัยมีความพึงพอใจ ที่มีทีมผู้วิจัยเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการให้เป็นไปตามแผน หลังจากการทดลองนำไปใช้ จริงในร้านเซเว่น อีเลฟเว่นแล้วพบว่าอุปกรณ์เสริมเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่ม สามารถป้องกันการเลอะจากเครื่องดื่มที่กระเด็นมาได้จริง ทำให้แก้วไม่เลอะ ดูสะอาด น่าซื้อ และยังทำให้พื้นที่บริเวณเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่มดูสะอาด ทำให้ลูกค้าตัดสินใจซื้อได้ง่าย และยังทำให้ลูกค้าพึงพอใจ เพราะด้วยความสะอาด ดูน่าซื้อมากขึ้น

ภาพ 9 แสดงให้เห็นตอนยังไม่นำอุปกรณ์เสริมเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่มมาใช้

จากที่ภายในร้านเซเว่นอีเลฟเว่น ยังไม่มีการใช้อุปกรณ์เสริมเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่ม ทำให้เครื่องดื่มกระเด็นหรือหกมาเลอะแก้วได้ง่าย ทำให้ดูสกปรก ไม่สะอาด ดูไม่ชวนรับประทาน

ภาพที่ 10 แสดงการใช้อุปกรณ์เสริมเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่ม

จากการที่ทดสอบใช้อุปกรณ์เสริมเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่ม พบว่าแก้วไม่เลอะเครื่องดื่ม พื้นที่บริเวณเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่ม ดูสะอาด สวยงาม ทำให้ชวนน่ารับประทาน

ขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนผล

เมื่อได้โมเดลที่กลุ่มผู้วิจัยได้ทดลองไปใช้ในร้านสะดวกซื้อ และใช้วิธีการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมกับพนักงานร้านเซว่น อีเลฟเว่น สาขาตลาดโต้รุ่งพัฒนา จำนวน 5 คน ซึ่งสรุปเป็นขั้นสะท้อนผลตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบการใช้เคาน์เตอร์กดเครื่องดื่ม แบบมีที่ครอบแก้ว กับไม่มีที่ครอบแก้ว

หัวข้อ	ไม่มีที่ครอบแก้ว	มีที่ครอบแก้ว
1.ระยะเวลาในการทำความสะอาด	25 วินาที	15 วินาที
2.ความสะอาด	อาจมีฝุ่น หรือคราบที่เกิดจากเครื่องดื่ม บริเวณแก้ว	ป้องกันฝุ่นเกราะ และคราบที่เกิดจากเครื่องดื่ม
3 ความสะดวก	หยิบ จับ ค่อนข้างสะดวก	หยิบ จับ สะดวกมากขึ้น เพราะมีที่เก็บที่ชัดเจน
4.จุดเด่น	ไม่มีจุดเด่น	มีหน้าตาที่แปลกใหม่ มองเห็นได้ง่าย
5.ใช้เฉพาะเจาะจง	ใช้ผ้าทำความสะอาด	เป็นอุปกรณ์ที่ใช้เฉพาะ
6.การดูแลรักษา	ต้องทำความสะอาดบริเวณเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่มค่อนข้างบ่อย	เช็ดที่ฝาครอบแก้วโดยตรง โดยที่ผ้าไม่ต้องสัมผัสกับแก้ว
7.ปัญหาในการทำความสะอาด	ทำความสะอาดบ่อยไม่ได้เนื่องจากจะทำให้แก้วเสื่อม	ทำความสะอาดได้ตลอดเวลา เพราะไม่ได้สัมผัสกับแก้วโดยตรง

การติดตามประเมินผลการปฏิบัติการตามแผน พร้อมกับส่งผลสะท้อนกลับเพื่อปรับปรุงแก้ไขการพัฒนาที่ครอบแก้วเพื่อลดต้นทุนเรื่องการตัดจ่าย พบว่าสามารถดำเนินการได้ตามแผนที่วางไว้ สร้างความพึงพอใจให้กับผู้ร่วมวิจัยเป็นอย่างดี และสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อต่อยอด พัฒนาที่ครอบแก้วที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดีมากยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย “เรื่องอุปกรณ์เสริมเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่ม” โดยดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2563 – 12 มิถุนายน 2563 รวมระยะเวลา 12 วัน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการให้บริการลูกค้าให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นโดย สร้างอุปกรณ์ที่ใช้ครอบแก้วบริเวรเครื่องดื่มเย็นของร้าน 7 -11 สามารถสรุปได้ดังนี้ จากการที่ได้ทดลอง โดยปกติแล้วลูกค้าที่มาใช้บริการร้าน 7-11 ลูกค้าที่มาซื้อเครื่องดื่มเย็น ต้องหยิบแก้วมากดเครื่องดื่มเอง แล้วน้ำเครื่องดื่มเย็น อาทิเช่น ชา กาแฟ เป็นต้นกระเด็นลงมาโดนแก้ว ทำให้แก้วเลอะดูสกปรกไม่น่าใช้ ซึ่งจะส่งผลต่อมาตรฐาน QSSI (Quantity Store System inspection) ในเรื่องความสะอาดและถ้าคะแนนผลการตรวจสอบไม่ผ่านมาตรฐานจะส่งผลให้คุณภาพร้านไม่ได้มาตรฐานตามที่บริษัทกำหนด ลูกค้าคนต่อไปที่เข้ามาใช้บริการคนต่อไปก็จะดึงแก้วที่เลอะออก แล้วหยิบแก้วใบใหม่แทน ซึ่งส่งผลในค่าใช้จ่ายในร้าน เมื่อได้ทำการทดลองใช้อุปกรณ์เสริมเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่ม (ที่ครอบแก้ว) ที่ทำขึ้นพบว่า แก้วไม่เลอะคราบเครื่องดื่ม และสามารถทำความสะอาดได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้เป็นการเพิ่มโอกาสของการขาย และสร้างความเป็นระเบียบ ความสะอาด และลดการสูญเสียค่าใช้จ่ายจากแก้วที่เลอะ ของผู้ประกอบการร้านเซเว่น อีเลฟเว่น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) ควรจัดประชุมเพื่อทำความเข้าใจและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การดำเนินงานและแบ่งหน้าที่ให้ชัดเจน

(2) การจัดทำชิ้นงานอุปกรณ์เสริมเคาน์เตอร์กดเครื่องดื่ม นี้ขึ้นมาเพื่อก่อให้เกิดความสะดวกในการบริการลูกค้าของพนักงานร้าน 7-Eleven ซึ่งเป็นแนวคิดของนักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์ในร้าน 7-Eleven ซึ่งพบปัญหาคราบน้ำหวานที่หยดถูกแก้วซึ่งในแต่ละวันเราต้องเช็ดทำความสะอาดบ่อยครั้ง จึงคิดอุปกรณ์นี้ขึ้นมาเพื่ออำนวยความสะดวกและลดปัญหาแก้วเลอะ และเพิ่มในเรื่องทำความสะอาดง่ายขึ้นและทนทานกับการเช็ดทำความสะอาดบ่อยๆ

เอกสารอ้างอิง

ณรงค์ฤทธิ์ เชิดชู. (2563). *บทสัมภาษณ์ นักศึกษาสาขาการจัดการธุรกิจค้าปลีก.สัมภาษณ์ 2 มิถุนายน 2563.*

นาตยา บูชา. (2563). *บทสัมภาษณ์ ลูกค้าที่มาใช้บริการที่ร้านเซเว่นอีเลฟเว่น.สัมภาษณ์ 4 มิถุนายน 2563.*

นภาพร สูนาสวน. (2559). *การสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า.* ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชมงคลรัตนโกสินทร์.

ปิยะวัฒน์ ฐิตะสัทธาวรกุล. (2551). *QSSI (Quantity Store System inspection) มาตรฐานระบบคุณภาพร้าน.* กรุงเทพฯ: คู่มือมาตรฐานระบบคุณภาพร้าน.

วิทวัส รุ่งเรืองผล. (2557). *ความพึงพอใจของลูกค้า.* (ออนไลน์).เข้าถึงได้จาก http://www.marketeer.co.th /insidedetail.php? Inside_id=2534. *(วันที่ค้นข้อมูล: 2 มิถุนายน 2563).*

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี.(2556). *ประวัติเซเว่น อีเลฟเว่น*. (ออนไลน์).เข้าถึงได้จากhttps://th.wikipedia.org/wiki/. (วันที่ค้นข้อมูล: 2 มิถุนายน 2563).

พรนภา คิดค้า.(2563).บทสัมภาษณ์ พนักงานร้านเซเว่นอีเลฟเว่น.สัมภาษณ์ 4 มิถุนายน 2563.

กลยุทธ์การตลาดค้าปลีกรระหว่างร้านสะดวกซื้อ 7 – Eleven กับโลตัสเอ็กซ์เพรส ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

Marketing Strategy Between 7- Eleven and Lotus Express Retail Businesses in Mueang District, Sakon Nakhon Province

วรรณภา ด้างถางคำ, ฟาริดา ทิพชาติ*

วศิน เพชรพงศ์พันธ์, ศักดาเดช กุลากุล, ปิยะวดี ยอดนา**

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์ที่แตกต่างกันระห่างร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven และ ร้านโลตัสเอ็กซ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ประชากรที่ใช้คือ ผู้เข้าใช้บริการร้านสะดวกซื้อ 7-Eleven กับ โลตัส เอ็กซ์เพรส ในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนครจำนวน 112,507 ราย ถูกใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ราย สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ One-Way ANOVA

ผลการศึกษาพบว่า 1) ร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven มีด้านทำเลที่ตั้งแตกต่างกับ ร้านโลตัสเอ็กซ์เพรส อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) ร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven มีความหลากหลายของประเภทสินค้าแตกต่างกับ ร้านโลตัสเอ็กซ์เพรส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven มีด้านนโยบายราคาแตกต่างกับ ร้านโลตัสเอ็กซ์เพรส อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4) ร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven มีด้านส่วนประสมการสื่อสารการตลาดแตกต่างกับ ร้านโลตัสเอ็กซ์เพรส อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 5) ร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven มีด้านการออกแบบร้านและการจัดวางสินค้าแตกต่างกับ ร้านโลตัสเอ็กซ์เพรส อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 6) ร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven มีด้านการบริการลูกค้าแตกต่างกับ ร้านโลตัสเอ็กซ์เพรส อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 7) ร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven มีด้านแนวโน้มพฤติกรรมหลังการใช้บริการแตกต่างกับ ร้านโลตัสเอ็กซ์เพรส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: กลยุทธ์การตลาด, ค้าปลีก

Abstract

The objectives of this research to study differentiation of strategy between the 7- Eleven and Lotus Express. The questionnaire was used as the tool for data collection. The population are 112,507 people in Mueang District, Sakon Nakhon Province, 400 people are the samples of the study by Simple random sampling. The data was analyzed by One-Way ANOVA.

* นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการค้าปลีก คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** อาจารย์หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

The result found that 1) The location was not significantly different between the 7- Eleven and Lotus Express at the level of 0.05 2) Variety of product types were significantly different between the 7- Eleven and Lotus Express at the level of 0.05 3) Pricing Policy were not significantly different between the 7- Eleven and Lotus Express at the level of 0.05. 4) The marketing communications mix. we're not significantly different between the 7- Eleven and Lotus Express at the level of 0.05. 5) Shop design and product placement were not significantly different between the 7- Eleven and Lotus Express at the level of 0.05. 6) Customer service were not significantly different between the 7- Eleven and Lotus Express at the level of 0.05. 7) Behavior trends after using the service types were significantly different between the 7- Eleven and Lotus Express at the level of 0.05

Keyword: Marketing strategy, Retail business

บทนำ

ธุรกิจค้าปลีกในประเทศไทยถือเป็นธุรกิจค้าปลีกที่มีมาช้านาน ในอดีตร้านค้าปลีกเป็นร้านขายของชำขนาดเล็กที่จัดหาสินค้ามาจำหน่ายโดยผ่านตัวกลาง (ผู้ค้าส่ง) แต่ปัจจุบันร้านค้าปลีกเปลี่ยนแปลงไปเป็นร้านค้าที่ทันสมัยมากขึ้น ลดการพึ่งพาผู้ค้าส่ง เนื่องจากผู้ประกอบการการค้าปลีกเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่มีเครือข่ายสาขาจำนวนมากหรือเป็นผู้ซื้อรายใหญ่จึงมีอำนาจต่อรองเหนือผู้ผลิตหรือตัวแทนจำหน่ายสินค้า มีการบริหารจัดการร้านค้าอย่างเป็นระบบ กล่าวคือมีการจัดการสต็อกสินค้า ระบบการจัดการขนส่งและศูนย์กระจายสินค้า ตลอดจนนำเทคโนโลยีด้านปฏิบัติการต่าง ๆ มาใช้เพื่อสร้างความได้เปรียบด้านการตลาด ธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ในไทยมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพฯและเมืองหลักต่าง ๆ ที่มีความเป็นสังคมชุมชนในเมือง มีนโยบายรัฐที่เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการต่างชาติเข้ามาลงทุนทำธุรกิจค้าปลีกในไทยได้ นอกจากนี้ ลักษณะของร้านค้าที่มีความสะดวกสบายทันสมัย มีสินค้าที่มีคุณภาพและหลากหลาย จึงสามารถตอบสนองพฤติกรรมการบริโภคของภาคครัวเรือนได้ดี โดยเฉพาะร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าในชีวิตประจำวัน ใกล้แหล่งชุมชนจะมีการขยายตัวของการลงทุนสูง ด้วยเหตุนี้ ธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่จึงเริ่มเข้ามาทดแทนธุรกิจค้าปลีกแบบดั้งเดิม (Traditional Trade) ปี 2557 ธุรกิจค้าปลีกค้าส่งสมัยใหม่มีสัดส่วน 61% ของมูลค่าตลาดค้าปลีกค้าส่งเทียบกับในปี 2544 ที่มีสัดส่วนเพียง 25% ปัจจุบัน ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกสมัยใหม่รายใหญ่ในไทยเป็นทุนข้ามชาติ (ธันยานี เคนคำภา, 2559)

การค้าปลีกในประเทศไทยมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะว่าการค้าปลีกนั้นเป็นกิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการขายผลิตภัณฑ์ให้กับผู้บริโภคขั้นสุดท้ายและถือได้ว่าเป็นขั้นสุดท้ายของการตลาดในระบบเศรษฐกิจ สำหรับร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven ทั่วประเทศรวม 10,268 สาขา แบ่งเป็นร้านในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล 4,556 สาขา (คิดเป็น 44%) ร้านใน ต่างจังหวัด 5,712 สาขา (คิดเป็น 56%) โดยมีสัดส่วนร้านสาขาทั้ง 3 ประเภท [ร้านสาขาบริษัท ร้านสาขาประเภทร่วมลงทุน (Store Business partner) m และร้านค้าที่ได้รับสิทธิช่วงอาณาเขต (Sub Area)] เป็นสัดส่วน 44:49:7 ปัจจุบันมีลูกค้าเข้าร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven เฉลี่ยวันละ 11.8 ล้านคน ส่วนเทสโก้ โลตัส เอ็กซ์เพรส มีสาขาเกือบ 1,500 แห่ง ทั่วประเทศไทย จำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค อาหารพร้อมทาน อาหารสด ของใช้ส่วนตัว หนังสือ ด้วยจุดเด่นในด้านราคาที่ถูกกว่าร้านสะดวกซื้อทั่วไป นอกจากนี้ เทสโก้ โลตัส เอ็กซ์เพรส ยังให้บริการสำหรับชีวิตประจำวันอีกมากมาย ทั้งบริการชำระบิล เติมเงินมือถือ เกมส์ และจำหน่ายบัตรโดยสารและบัตรคอนเสิร์ตต่าง ๆ (ภัทร์จิรา ศรวิชัย, 2557)

เพื่อที่จะศึกษากลยุทธ์ด้านการจัดการธุรกิจ ระหว่างร้านค้าปลีกเซเว่นและโลตัลเอ็กซ์เพรส เกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง ความหลากหลายของประเภทสินค้า นโยบายราคา และส่วนประสมทางการตลาด ความรู้ความสามารถในการจัดระบบการขายสินค้า ซึ่งร้านสะดวกซื้อ 7 – Eleven และโลตัสนั้นมีการพัฒนาและครอบครองพื้นที่ไปทุกหัวมุม ดังนั้นงานวิจัยนี้

จึงได้มีการศึกษากลยุทธ์การตลาดค้าปลีกรระหว่างร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven กับ โลตัส เอ็กซ์เพรซ โดยทำการศึกษาในเขตอำเภอเมืองจังหวัดสกลนคร มีการขยายตัวของร้านค้าปลีกอย่างรวดเร็วไม่ว่าจระเป็นผู้ประกอบการในท้องถิ่นและร้านค้าปลีกสมัยใหม่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในกลยุทธ์การจัดการธรกิจค้าปลีก ซึ่งข้อมูลและความเข้าใจเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนทางการตลาด และนำไปใช้ในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.เพื่อศึกษาความแตกต่างของร้านค้าปลีกที่มีทำเลที่ตั้งต่างกัน

2.เพื่อศึกษาความแตกต่างของร้านค้าปลีกที่มีความหลากหลายของประเภทสินค้าต่างกัน

3. เพื่อศึกษาความแตกต่างของร้านค้าปลีกที่มีนโยบายราคาต่างกัน

4. เพื่อศึกษาความแตกต่างของร้านค้าปลีกที่มีส่วนประสมการสื่อสารการตลาดต่างกัน

5. เพื่อศึกษาความแตกต่างของร้านค้าปลีกที่มีการออกแบบร้านและการจัดวางสินค้าต่างกัน

6. เพื่อศึกษาความแตกต่างของร้านค้าปลีกที่มีแนวโน้มพฤติกรรมหลังใช้บริการต่างกัน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมเข้าใช้บริการระหว่างร้านสะดวกซื้อ 7 - Eleven กับโลตัสเอ็กซ์เพรสของผู้บริโภคในจังหวัดสกลนคร ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

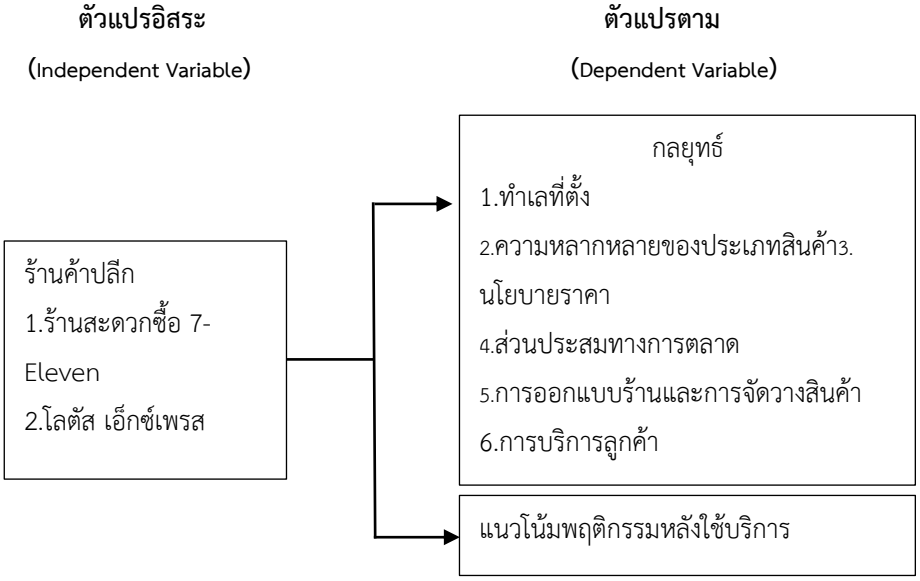

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ร้านค้าปลีกที่แตกต่างกันจะมีทำเลที่ตั้งแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ร้านค้าปลีกที่แตกต่างกันจะมีความหลากหลายของประเภทสินค้าแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ร้านค้าปลีกที่แตกต่างกันจะมีนโยบายราคาแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 ร้านค้าปลีกที่แตกต่างกันจะมีส่วนประสมการสื่อสารการตลาดแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 ร้านค้าปลีกที่แตกต่างกันจะมีการออกแบบร้านและการจัดวางสินค้า แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 6 ร้านค้าปลีกที่แตกต่างกันจะมีการบริการลูกค้าแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 7 ร้านค้าปลีกที่แตกต่างกันจะมีแนวโน้มพฤติกรรมหลังใช้บริการแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการ

การวิจัยวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ กลุ่มคนในอำเภอเมืองสกลนคร มีจำนวนประมาณการประชากรอำเภอเมืองสกลนครของปี พ.ศ. 2562 มีจำนวน 112,507 คน (ระบบสถิติทางการทะเบียน, 2561) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง จากการคำนวณด้วยสูตรของ Yamane (1973) จำนวน 400 ราย สุ่มตัวอย่างโดยได้จากวิธีแบบการสุ่มอย่างง่าย และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ One-Way ANOVA

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม โดยสร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิด เป็นแบบสอบถามที่ใช้ทั้งคำถามปลายปิดและปลายเปิด โดยรายละเอียดของแบบสอบถามประกอบด้วยส่วนคำถาม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อปัจจัยด้านส่วนประสมการค้าปลีกของผู้บริโภคที่มาใช้บริการร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven กับ โลตัส เอ็กซ์เพรสเขตอำเภอเมือง จังหวัด สกลนคร

ตอนที่ 3 แนวโน้มพฤติกรรมหลังการใช้บริการร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven กับ โลตัส เอ็กซ์เพรสเขตอำเภอเมือง จังหวัด สกลนคร

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเข้าใช้บริการร้านสะดวกซื้อ 7 - Eleven และโลตัส เอ็กซ์เพรส เพื่อกำหนดโครงร่างแบบสอบถามตามประเด็นที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายละขอบเขตการศึกษา

2. นำผลการศึกษาตามข้อ 1. มาสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ โดยพิจารณาเนื้อหาให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิด ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชียวชาญเพื่อพิจารณา ความครบถ้วน ความถูกต้องของการใช้ภาษาและครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัย (IOC) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ

4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

4.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบใช้ (Try – out) กับผู้ใช้บริการร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven และโลตัส เอ็กซ์เพรสในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

4.2 เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirm Factor Analysis: CFA) พบว่า ด้านทำเลที่ตั้ง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเชิงยืนยัน อยู่ระหว่าง .821 - .878 ด้านความหลากหลายของประเภทสินค้า มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเชิงยืนยัน อยู่ระหว่าง .686-.888 ด้านนโยบายราคามีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเชิงยืนยัน อยู่ระหว่าง .777 - .863 ด้านส่วนประสมการสื่อสารการตลาดมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเชิงยืนยัน อยู่ระหว่าง .549 - 862 ด้านการออกแบบร้านและการจัดวางสินค้ามีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเชิงยืนยัน อยู่ระหว่าง .823 878 ด้านการบริการลูกค้ามีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเชิงยืนยัน อยู่ระหว่าง .589 – 823 ด้านแนวโน้มพฤติกรรมหลังการใช้บริการมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเชิงยืนยัน อยู่ระหว่าง .866 – 866 ซึ่งสอดคล้องกับ Hair, et al (2010) ได้เสนอว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบต้องมีค่า 0.40 ขึ้นไปจึงจะถือว่ายอมรับได้ตามตาราง 1

4.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability Test) มีค่าอยู่ระหว่าง พบว่า ด้านความหลากหลายของประเภทสินค้าเท่ากับ .841รองลงมาเป็น ด้านทำเลที่ตั้ง เท่ากับ .813 ด้านการออกแบบร้านและการจัดวางสินค้าเท่ากับ .802 ด้านส่วนประสมการสื่อสารการตลาดเท่ากับ .790 ด้านนโยบายราคาเท่ากับ .759

ด้านแนวโน้มพฤติกรรมหลังการใช้บริการเท่ากับ .757 ด้านการบริการลูกค้าเท่ากับ .713 ได้รับความเชื่อมั่นน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally and Bernstein (1994) ได้ที่ระบุว่า.70 ขึ้นไปจึงจะถือว่ายอมรับได้ ตามตาราง 1

ตาราง 1 น้ำหนักองค์ประกอบและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อ	น้ำหนักองค์ประกอบ	ค่าความเชื่อมั่น
1 ด้านทำเลที่ตั้ง	.821 -.878	.813
2.ด้านความหลากหลายของประเภทสินค้า	.686 -.888	.841
3.ด้านนโยบายราคา	.777 -.863	.759
4.ด้านส่วนประสมการสื่อสารการตลาด	.549 -862	.790
5.ด้านการออกแบบร้านและการจัดวางสินค้า	.823 878	.802
6.ด้านการบริการลูกค้า	.589 - 823	.713
7.ด้านแนวโน้มพฤติกรรมหลังการใช้บริการ	.866 - 866	.757

5. นำผลที่ได้จากการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเสนอที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ดำเนินการแจกแบบสอบถามและทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยออกไปศึกษา ณ ร้านสะดวกซื้อ 7 - Eleven และโลตัส เอ็กซ์เพรส ที่เลือกไว้

2. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง มาตรวจสอบความสมบูรณ์ทั้งหมด

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของคำตอบในแบบสอบถามแต่ละฉบับ จากนั้นบันทึกคะแนนคำตอบลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ประกอบด้วย สถิติร้อยละ (percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การเปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าใช้บริการร้านสะดวกซื้อ 7 - Eleven และโลตัส เอ็กซ์เพรสด้วยการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะพื้นฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัย

1.จากการศึกษาพฤติกรรมการเข้าใช้บริการร้านสะดวกซื้อ 7 - Eleven และโลตัส เอ็กซ์เพรสในเขตอำเภอเมือง จังหวัด สกลนคร ตามตาราง 2 พบผลสำรวจดังนี้

ผลการวิเคราะห์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ผู้ใช้บริการร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven จำนวน 200 คน (ร้อยละ 50) และ Lotus ex 200 คน (ร้อยละ 50) ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 251 คน (ร้อยละ 62.8) รองลงมาเป็นเพศชายจำนวน 149 คน (ร้อยละ 37.3) ส่วนใหญ่มีอายุ 20-25 ปี จำนวน 188 คน (ร้อยละ 47.0) รองลงมาเป็นอายุ 15-20 ปี จำนวน 65 คน (ร้อยละ 16.3) อายุ 26-30 ปี จำนวน 54 คน (ร้อยละ 13.5) รองลงมาเป็นอายุ 31-40 ปี จำนวน 33 คน (ร้อยละ 8.3) รองลงมาเป็นอายุ 41-50 ปี จำนวน 30 คน (ร้อยละ 7.5) รองลงมาเป็นอายุต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 19 คน (ร้อยละ 4.8) รองลงมาเป็นอายุ 51-60 ปี จำนวน 9 คน (ร้อยละ 2.3) และน้อยที่สุดเป็นอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน (ร้อยละ 5) ระดับการศึกษาปริญญาตรีมีจำนวนเป็นส่วนมาก จำนวน 192 คน (ร้อยละ 48.0) รองลงมาเป็นต่ำกว่ามัธยมศึกษา

ตอนปลาย จำนวน 90 คน (ร้อยละ 22.5) รองลงมาเป็นมัธยมตอนปลาย/ปวช. จำนวน 78 คน (ร้อยละ 19.5) รองลงมาเป็นอนุปริญญา หรือ ปวส. จำนวน 27 (ร้อยละ 6.8) และ น้อยที่สุดเป็นสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 13 คน (ร้อยละ 3.3) อาชีพส่วนใหญ่มักจะเป็นนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 265 คน (ร้อยละ 66.3) รองลงมาเป็นค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 54 คน (ร้อยละ 13.5) รองลงมาเป็นลูกจ้างเอกชน/พนักงานบริษัท จำนวน 30 คน (ร้อยละ 7.5) รองลงมาเป็นข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 27 คน (ร้อยละ 6.8) และน้อยที่สุดเป็นอื่น ๆ จำนวน 24 คน (ร้อยละ 6.0) รายได้ของคนส่วนใหญ่จะต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 304 คน (ร้อยละ 76.0) รองลงมาเป็น 15,001-30,000 บาท จำนวน 62 คน (ร้อยละ 15.5) รองลงมาเป็น 30,001-45,000 บาท จำนวน 24 คน (ร้อยละ 6.0) รองลงมาเป็นมากกว่า 60,000 บาท จำนวน 6 คน (ร้อยละ 1.5) และน้อยที่สุดเป็น 45,001-60,000 บาท จำนวน 4 คน (ร้อยละ 1.0) สถานภาพส่วนใหญ่อยู่ในสถานะโสด จำนวน 294 คน (ร้อยละ 73.5) รองลงมาเป็นสถานะสมรส จำนวน 94 คน (ร้อยละ 23.5) และน้อยที่สุดเป็นสถานะอย่าร้าง/แยกกันอยู่ จำนวน 12 คน (ร้อยละ 3.0) ที่พักอาศัยส่วนใหญ่จะเป็นบ้านเดี่ยว จำนวน 209 คน (ร้อยละ 52.3) รองลงมาเป็นหอพัก/บ้านเช่า จำนวน 169 คน (ร้อยละ 42.3) รองลงมาเป็นคอนโด จำนวน 16 คน (ร้อยละ 4.0) และน้อยที่สุดเป็นทาวน์เฮาส์ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 1.5) สมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่เป็นอาศัยอยู่ 4 คน จำนวน 171 คน (ร้อยละ 42.8) รองลงมาอาศัยอยู่ 5 คน จำนวน 87 คน (ร้อยละ 21.8) รองลงมาอาศัยอยู่ 3 คน จำนวน 59 คน (ร้อยละ 14.8)รองลงมาอาศัยอยู่มากกว่า 5 คน จำนวน 36 คน (ร้อยละ 9.0) รองลงมาอาศัยอยู่ 2 คน จำนวน 33 คน (ร้อยละ 8.3) และน้อยที่สุดเป็นอาศัยอยู่มากกว่า 1 คน จำนวน 14 คน (ร้อยละ 3.5)

2 จากผลการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับการเปรียบเทียบกลยุทธ์การตลาดค้าปลีกระหว่างร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven กับ โลตัส เอ็กซ์เพรส

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ด้านทำเลที่ตั้ง ร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven มีคะแนนที่ 4.078 มากกว่า ร้านโลตัสเอ็กซ์เพรส ที่มีคะแนน 3.933 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 1 ที่ระบุว่า ร้านค้าปลีกที่แตกต่างกันจะมีทำเลที่ตั้งแตกต่างกัน เนื่องจากการเลือกทำเลที่ตั้งร้านค้าปลีกถือเป็นหนึ่งองค์ประกอบที่สำคัญ ที่มีส่วนช่วยในการดำเนินธุรกิจค้าปลีกประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้น ซึ่งหลักการเลือกทำเลที่ตั้งของร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven และโลตัสเอ็กซ์เพรส มักจะอยู่ในแหล่งชุมชนที่หนาแน่นเหมือนกันและอยู่บริเวณใกล้กัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อริสา ศรีพัฒนกุล (2559) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการซื้อสินค้าเทสโก้ โลตัส (Tesco Lotus) ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลผลการศึกษาพบว่าด้านทำเลที่ตั้งมีผลต่อการเข้าใช้บริการของผู้บริโภค สะดวกรวดเร็วสามารถเดินทางไปยังร้านได้ตลอดเวลา

ด้านความหลากหลายของประเภทสินค้า ร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven มีคะแนนที่ 4.356 มากกว่า ร้านโลตัสเอ็กซ์เพรส ที่มีคะแนน 4.162 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยอมรับสมมุติฐานที่ 2 ที่ระบุว่า ร้านค้าปลีกที่แตกต่างกันจะมีความหลากหลายของประเภทสินค้าแตกต่างกัน เนื่องจากร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven และโลตัสเอ็กซ์เพรส มีความหลากหลายของประเภทสินค้าที่ต่างกันขึ้นอยู่กับกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย เช่น กลุ่มลูกค้าโลตัสเอ็กซ์เพรส เป็นกลุ่มต้องต้องการสินค้าหลายชิ้นหรือเป็นแพ็คชิ้นใหญ่ มีอาหารสด อย่างไก่สด ปลาสด รวมถึงอุปกรณ์ใช้สำหรับทำอาหารซึ่งเหมาะสำหรับแม่บ้าน กลุ่มผู้พักอาศัยหอพัก เป็นต้น ส่วน 7- Eleven จะมีความหลากหลายด้านผลิตภัณฑ์ที่เลือกมากกว่า รวมถึงมีบริการด้านอื่น ๆ เช่น การรับ-ส่งของ การให้บริการฝาก-ถอนเงินสด อาหารปรุงสด การแฟสด และเบเกอรี่ เป็นต้น ซึ่งจะมีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภค หากผู้บริโภคมีทางเลือกที่หลากหลายของประเภทสินค้าก็จะยิ่งตอบโจทย์ต่อความต้องการเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศรา จันทร์จรัสสุข (2555) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าและใช้บริการในห้างเทสโก้ โลตัส (Tesco Lotus) ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลผลการศึกษาพบว่าด้านความหลากหลายของประเภทสินค้าที่แตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภค

ด้านนโยบายราคา ร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven มีคะแนนที่ 4.075 น้อยกว่า ร้านโลตัสเอ็กซ์ ที่มีคะแนน 3.996 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สนับสนุนสมมุติฐานที่ 3 ที่ระบุว่า ร้านค้าปลีกที่แตกต่างกันจะมีนโยบายราคาแตกต่างกัน เนื่องจากร้านสะดวกซื้อ7- Eleven และโลตัสเอ็กซ์เพรส มีมาตรฐานการกำหนดราคาที่เหมือนกัน อย่างไรก็ตามราคาจะแตกต่างกันในช่วงการจัดโปรโมชั่นเพราะสินค้าบางรายการมีการจัดโปรโมชั่นที่ต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของปฏิกร ทิพย์เลอเลิศ (2558) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ผลการศึกษาพบว่าด้านนโยบายราคาส่งผลต่อการเข้าใช้บริการของผู้บริโภค

ด้านส่วนประสมการสื่อสารการตลาด ร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven มีคะแนนที่ 3.921 มากกว่า ร้านโลตัสเอ็กซ์เพรส ที่มีคะแนน 3.796 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 4 ที่ระบุว่า ร้านค้าปลีกที่แตกต่างกันจะมีส่วนประสมการสื่อสารการตลาดแตกต่างกัน เนื่องจากร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven และโลตัส เอ็กซ์เพรสมีการนำเสนอสินค้า แนะนำโปรโมชั่นภายในร้านที่เหมือนกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รำไพพรรณ พุฒธรรม และโสภณ แย้มกลิ่น (2557) ที่ศึกษาเรื่องการสื่อสารทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคในร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven สาขาแจ้งวัฒนะ ผลการศึกษาพบว่าธุรกิจค้าปลีกให้ความสำคัญด้านส่วนประสมการสื่อสารการตลาดเป็นอย่างมากทั้งของร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven และ โลตัส เอ็กซ์เพรส เช่น ด้านการเลือกสถานที่ตั้ง การวางแผนการส่งเสริมการตลาดต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นแผนโปรโมชั่นรายเดือน รายสัปดาห์ รวมทั้งโปรโมชั่นในแอพพลิเคชั่นไลน์เพื่อส่งเสริมลูกค้ากลุ่มโซเชี่ยล เป็นต้น

ด้านการออกแบบร้านและการจัดวางสินค้า ร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven มีคะแนนที่ 4.224 มากกว่า ร้านโลตัสเอ็กซ์เพรส ที่มีคะแนน .910 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 5 ที่ระบุว่า ร้านค้าปลีกที่แตกต่างกันจะมีการออกแบบร้านและการจัดวางสินค้าแตกต่างกัน เนื่องจากการออกแบบร้านและการจัดวางสินค้าของร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven และโลตัส เอ็กซ์เพรสมีลักษณะการจัดวางสินค้าที่เป็นหมวดหมู่ จัดวางตามประเภทของสินค้า และมีการออกแบบที่สะดวกสบาย สะอาด ดูสบายตาเพื่อดึงดูดให้ลูกค้าเข้าใช้บริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของอาทิตย์ ใจเทพ (2549) ที่ศึกษาเรื่องการออกแบบร้านสะดวกซื้อประเภทอาคารพาณิชย์ผลการศึกษาพบว่าด้านการออกแบบร้านและการจัดวางสินค้า มีผลต่อความสะดวกสบายในการเข้าใช้บริการและการตัดสินใจเลือกใช้บริการ

ด้านการบริการลูกค้า ร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven มีคะแนนที่ 3.766 น้อยกว่า ร้านโลตัสเอ็กซ์เพรส ที่มีคะแนน 3.803 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 6 ที่ระบุว่า ร้านค้าปลีกที่แตกต่างกันจะมีการบริการลูกค้าแตกต่างกัน เนื่องจากร้านสะดวกซื้อ7- Eleven และโลตัส เอ็กซ์เพรสให้ความสำคัญในเรื่องของการบริการเป็นอย่างมาก เพราะการบริการถือเป็นหัวใจสำคัญที่ช่วยส่งเสริมในเรื่องการเพิ่มยอดขายและสร้างความพึงพอใจในเรื่องการบริการที่เหมือนกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศรา จันทร์จรัสสุข (2555) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าและใช้บริการในห้างเทสโก้ โลตัส (Tesco Lotus) ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลผลการศึกษาพบว่า ด้านการบริการลูกค้า มีผลต่อการใช้บริการและแนวโน้มพฤติกรรมหลังการใช้บริการ

ด้านแนวโน้มพฤติกรรมหลังการใช้บริการ ร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven มีคะแนนที่ 4.347 มากกว่า ร้านโลตัสเอ็กซ์เพรส ที่มีคะแนน 4.047 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยอมรับสมมุติฐานที่ 7 ที่ระบุว่า ร้านค้าปลีกที่แตกต่างกันจะมีแนวโน้มพฤติกรรมหลังใช้บริการแตกต่างกัน เนื่องจากแนวโน้มพฤติกรรมหลังการใช้บริการของร้านสะดวกซื้อซึ่งแต่ละร้านมีจุดเด่นที่แตกต่างกันอาทิเช่น 7-Eleven มีความหลากหลายของสินค้าที่ตรงต่อความต้องการของลูกค้ามีความได้เปรียบโลตัสเอ็กซ์เพรสที่ทำเลที่ตั้ง เพราะร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven มีจำนวนสาขาที่มากกว่า มีอาหารพร้อมทาน ส่วนโลตัสเอ็กซ์เพรสมีการจำหน่ายสินค้าประเภทยังเน้นการทำตลาดอาหารสด อาหารแช่แข็ง ยา เบเกอรี่และสินค้าเฮ้าส์แบรนด์ของเทสโก้ โลตัส ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับปัจจัยในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจค้าปลีก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภาพร สูนาสวน (2559) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าและ

บริการของร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven และร้านแฟมิลี่มาร์ทในจังหวัดนครปฐมผลการศึกษาพบว่าด้านแนวโน้มพฤติกรรมหลังการใช้บริการ มีผลต่อการดำเนินธุรกิจของร้านค้าปลีก

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคุณภาพการให้บริการ

กลยุทธ์	ร้านเซเว่น อีเลฟเว่น		ร้านโลตัส เอ็กซ์เพรส		t	p-value
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ด้านทำเลที่ตั้ง	4.078	.719	3.933	.838	3.448	.064
ด้านความหลากหลายของประเภทสินค้า	4.356	.680	4.162	.672	8.174	.004
ด้านนโยบายราคา	4.075	.703	3.996	.691	1.275	.259
ด้านส่วนประสมการสื่อสารการตลาด	3.921	.769	3.796	.800	2.535	.112
ด้านการออกแบบร้านและการจัดวางสินค้า	4.224	.910	.910	.643	1.483	.224
ด้านการบริการลูกค้า	3.766	.687	3.803	.805	.251	.617
ด้านแนวโน้มพฤติกรรมหลังการใช้บริการ	4.347	.663	4.047	.660	20.539	.000

จากผลการศึกษากลยุทธ์การตลาดค้าปลีกระหว่างร้านสะดวกซื้อ 7-eleven กับ โลตัส เอ็กซ์เพรส ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร พบว่าผู้บริโภคที่เข้ามาใช้บริการมีระดับความพึงพอใจในด้านการบริการต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก ซึ่งนับว่าเป็นจุดแข็งของร้านสะดวกซื้อ 7-eleven กับโลตัสเอ็กซ์เพรส ที่จะต้องรักษามาตรฐานคุณภาพด้านการบริการ การคัดสรรสินค้าที่มีคุณภาพ และราคาที่ย่อมเยา เพื่อนำเสนอสิ่งต่าง ๆ ภายในองค์กรพร้อมสร้างการรับรู้ผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ต่าง ๆ โซเชียล อย่างหลากหลายและน่าสนใจให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการและสร้างความพึงพอใจสูงสุด ให้แก่ผู้บริโภคที่เข้ามาใช้บริการ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะดังนี้

จากการศึกษาข้อมูลด้านทำเลที่ตั้ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีการเข้าใช้บริการร้านสะดวกซื้อ 7-eleven มากกว่า ร้าน โลตัสเอ็กซ์เพรส เนื่องจากร้านสะดวกซื้อ 7-eleven มีที่ตั้งของร้านสะดวกต่อการเดินทาง สามารถพบเห็นง่าย มีการขยายสาขาครอบคุมพื้นที่ชุมชน หอพัก สถานศึกษา และเส้นทางที่มีการจราจรไปมาหรือเส้นทางสายหลักและภายนอกสถานีบริการน้ำมัน ปตท. ในแบบนอกอาคาร และในอาคาร มากขึ้น เพื่อตอบสนองกลุ่มเป้าหมายใหม่ที่เป็นกลุ่มคนทำงาน

ด้านความหลากหลายของสินค้า ผู้บริโภคให้ความสำคัญมากที่สุด คือ การเลือกซื้อสินค้าที่มีความหลากหลาย จึงควรให้ความสำคัญกับจำนวนสินค้าที่มีอยู่ภายในร้าน ให้ผู้บริโภคเกิดทางเลือกที่หลากหลายสามารถเปรียบเทียบสินค้าแต่ละยี่ห้อได้และได้สินค้าที่ตรงต่อความต้องการ

ด้านนโยบายราคา ผู้บริโภคให้ความสำคัญมากที่สุด คือ ควรมีนโยบายในการกำหนดราคาสินค้าให้มีความเหมาะสมกับคุณภาพของสินค้าและมีความหลากหลายด้านราคาของสินค้าละประเภท และมีป้ายราคาที่ชัดเจนตรงกับบรรจุภัณฑ์

ด้านส่วนประสมการสื่อสารการตลาด ผู้บริโภคให้ความสำคัญมากที่สุด คือ พนักงานควรให้คำแนะนำโปรโมชั่น มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการขายให้หลากหลายรูปแบบ เช่น การลด แลก แจก แถม ควบคู่ไปกับการจัดโปรโมชั่นส่วนลดพิเศษอย่างต่อเนื่อง มีการลดราคาสินค้าเหมาะสมกับเทศกาล และส่งเสริมการขายผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต โซเชียลมิเดีย เป็นต้น

ด้านการออกแบบร้านและการจัดวางสินค้า พนักงานควรจัดวางสินค้าที่ผู้บริโภคสามารถหยิบสินค้าได้ง่าย มองเห็นง่าย ชัดเจน ไม่ว่างสูงหรือว่างต่ำเกินไป มีการจัดว่างอย่างเป็นระเบียบ แบ่งเป็นหมวดหมู่สินค้าอย่างชัดเจน ส่วนด้านการออกแบบร้าน มีทางเดินภายในร้านที่สะดวก มีแสงสว่างเพียงพอ และตกแต่งร้านให้สะอาดสวยงาม เพื่อดึงดูดลูกค้าเข้ามาใช้บริการภายในร้าน

ด้านการบริการลูกค้า ผู้บริโภคให้ความสำคัญมากที่สุด คือ ความถูกต้อง รวดเร็วในการชำระเงิน ดังนั้นควรมีระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้ประกออบการควรให้ความสำคัญในกระบวนการคัดเลือกรับพนักงาน เนื่องจากพนักงานขายคือผู้ให้บริการแก่ลูกค้าโดยตรง ตั้งแต่ขั้นตอนการบริการด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการกล่าวทักทาย รับคำสั่งซื้อจากลูกค้าการส่งมอบสินค้าและบริการ จนถึงขั้นตอนการชำระเงิน เพื่อความถูกต้องในการให้บริการ

เอกสารอ้างอิง

เกศรา จันทร์จรัสสุข. (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าและใช้บริการในห้างเทสโก้ โลตัส (Tesco Lotus) ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.*บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ธันยานี เคนคำภา. (2560). *กลยุทธ์การค้าปลีก (ร้านค้าสะดวกซื้อ) ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าของผู้บริโภค.* บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

นภาพร สูนาสวน. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าและบริการของร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven และร้าน*แฟมิลี่มาร์ทในจังหวัดนครปฐม.* บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ปฏิกร ทิพย์เลอเลิศ. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล.* บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภัทร์จิรา ศรวิชัย. (2557). *การรับรู้ภาพลักษณ์ของร้านค้าสะดวกซื้อเซเว่นอีเลฟเว่น (7-Eleven) ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร.* ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชมงคลธัญบุรี

รำไพพรรณ พุฒธรรม และ โสภณ แย้มกลิ่น. (2557). *การสื่อสารทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคในร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven สาขาแจ้งวัฒนะ.* บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

อริสา ศรีพัฒนกุล. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการซื้อสินค้าเทสโก้ โลตัส (Tesco Lotus) ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล,* บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การพัฒนาอุปกรณ์ตะแกรงรองน้ำแข็งเพื่อลดการเสียหายของสินค้า

Development of Ice Sieve Accessories to Increase Sales Opportunity

Sakon Nakhon Rajabhat University

อภิญพัทธ์ ไชยคำ, สุพันดา โลมปลา*

วศิน เพชรพงศ์พันธ์, วิทวัส ปานศุภวัชร, ชัยยศ ณัฐอังกูร**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาอุปกรณ์ชั้นวางน้ำแข็งหรือตะแกรงรอง เพื่อลดระยะเวลาในการทำงานและลดค่าใช้จ่ายในร้าน สะดวกรวดเร็วเพื่อให้ลูกค้าได้รับสินค้าที่น่ารับสินค้าที่มีคุณภาพ เพิ่มโอกาสในการขายผลิตภัณฑ์ได้เพิ่มมากยิ่งขึ้น โดยใช้ขั้นตอนการวางแผน การปฏิบัติ การสังเกตและการสะท้อนผล พื้นที่เป้าหมายในการวิจัย คือ กลุ่มลูกค้า ร้านเซว่น อีเลฟเว่นสาขาสาทรสแควร์ เขตทุ่งมหาเมฆ แขวงสาทร กรุงเทพมหานคร และสาขาธนิยะ BTS Wing ศาลาแดง เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมการวิจัยรวม 40 คน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 – 29 กุมภาพันธ์ 2563 รวมระยะเวลา 59 วัน รวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจ การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกต

ผลการวิจัยพบว่า อุปกรณ์ชั้นวางน้ำแข็งหรือตะแกรงรอง แบบมีด้ามจับทำให้สะดวกต่อการใช้งานและขนย้ายได้ง่ายสะดวกรวดเร็ว และสร้างความมั่นใจกับผู้บริโภค ผลการสังเกตหลังจากการไปใช้งานพบว่าอุปกรณ์ชั้นวางน้ำแข็งหรือตะแกรงรองการพัฒนาอุปกรณ์เพื่อเพิ่มโอกาสในการขาย ทำให้สินค้าคงคุณภาพตามมาตรฐาน ลดค่าใช้จ่ายภายในร้านที่เกิดขึ้นได้ ทำให้ตอบสนองความต้องการของลูกค้า ทำให้เกิดความพึงพอใจในด้านการบริการและคุณภาพของสินค้ามากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : กลุ่มผู้บริโภค ตะแกรงรองน้ำแข็ง

Abstract

This research is a qualitative research by using participatory action research technology. The research objective is developing an ice sieve accessory for reduce working time, shop expenses and facilitate customers in order to deliver good quality products to customers and increase sales opportunities. This research uses planning, observation and reflection. The research sample is customers 40 people of Seventh-Eleven stores, Sathorn Square Branch Thungmahamek District, Sathorn District, Bangkok and Thaniya Branch, BTS Wing, Saladaeng, Bang Rak,Bangkok. This research was collected by survey the in-depth interview and observation from January 1, 2020 - February 29, 2020, for a total of 59 days.

The results of the research showed that the ice sieve accessories with a handle make the easy, quickly transport and build confidence with consumers. The observation results after using have found that ice sieve accessories have been developed to increase sales opportunities and maintain products.

* นักศึกษา สาขาการจัดการธุรกิจค้าปลีก คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** อาจารย์หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

More importantly, they can reduce store spending due to deteriorated products. Ice sieve accessories respond to customer needs, increased satisfaction on service and product quality.

Keywords: Customer Needs, Ice Sieve Accessories

บทนำ

ในปัจจุบันประชากรไทยส่วนใหญ่มักอาศัยอยู่ในเมืองกันอย่างหนาแน่นอีกทั้งมีการจราจรที่ติดขัด และ สภาพอากาศที่ร้อนขึ้นมาก ทำให้สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีวิถีชีวิตที่เร่งรีบอยู่เสมอ ร้าน สะดวกซื้อจึงมีบทบาทสำคัญในวิถีชีวิตของสังคมไทยสมัยใหม่อย่างมากและทำให้ลูกค้ามีความต้องการสินค้า หรือเครื่องดื่มต่าง ๆ ที่ถูกจัดอยู่ในหมวดที่มีความเย็นหรือสินค้าที่ดับกระหายเพื่อสร้างความสดชื่นให้กับร่างกาย (PMA45) เช่น น้ำอัดลมรสชาติต่างๆ สเลอปี้และน้ำแข็ง ส่งผลให้ร้านสะดวกซื้อ (เซเว่น อีเลฟเว่น) มีการ จัดเตรียม สต๊อกสินค้าไว้เพื่อจำหน่ายให้เพียงพอต่อการขายเพื่อให้ได้เปรียบในด้านยอดขายเพราะเนื่องจาก ธุรกิจในประเทศไทยนั้นมีหลากหลายรูปแบบทั้งห้างสรรพสินค้า ซุปเปอร์มาร์เก็ต ร้านสะดวกซื้อ หรือร้านโชห่วย ซึ่งอยู่คู่กับเศรษฐกิจของประเทศไทยมากอย่างยาวนาน ซึ่งธุรกิจประเภทนี้ ส่วนใหญ่นั้นกำไรมาจากการขาย สินค้าหรือการขายบริการต่าง ๆ หากไม่สามารถควบคุมสินค้าและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของธุรกิจให้อยู่ใน การจำกัดนั้น โอกาสที่จะธุรกิจจะอยู่รอดและได้กำไรนั้นจะเป็นไปได้ยาก (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2563)

เซเว่น อีเลฟเว่น ร้านสะดวกซื้อครบวงจรที่มีสินค้าสดใหม่ที่หลากหลาย อาหารพร้อมรับประทานเครื่องดื่มมากมาย ปัจจุบันบริษัทมีร้านเซเว่นอีเลฟเว่นทั่วประเทศรวม 10,268 สาขา แบ่งเป็นร้านในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล 4,556 สาขา (คิดเป็น 44%) ร้านใน ต่างจังหวัด 5,712 สาขา (คิดเป็น 56%) โดยมีสัดส่วนร้านสาขาทั้ง 3 ประเภท [ร้านสาขาบริษัท ร้านสาขาประเภทร่วมลงทุน (Store Business partner)m และร้านค้าที่ได้รับสิทธิช่วงอาณาเขต (Sub Area)] เป็นสัดส่วน 44:49:7 ปัจจุบันมีลูกค้าเข้าร้านเซเว่นอีเลฟเว่น เฉลี่ยวันละ 11.8 ล้านคน การบริหารความสัมพันธ์ลูกค้าสร้างความพึงพอใจและความผูกพันของลูกค้าเป็นสิ่งที่บริษัทให้ความสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการดำเนินธุรกิจค้าปลีกที่ปัจจุบันมีการแข่งขันเพิ่มสูงขึ้น (บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน), 2563) และเหตุนี้จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้สินค้า (PMA45) สินค้าที่จัดอยู่ในหมวดที่มีความเย็นหรือสินค้าที่ดับกระหายจึงเป็นอีกสินค้าที่ได้รับความนิยมและขายดีทางเซเว่น อีเลฟเว่นจึงได้เพิ่มตู้แช่จำหน่ายน้ำแข็งแบบเป็นถุง เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า สามารถหาซื้อได้ง่ายและมีราคาไม่แพง ตู้แช่แข็งมีลักษณะการทำงานคล้าย ๆ กับตู้เย็น แต่จะเก็บความเย็นได้ดีกว่า เพราะมีระบบทำความเย็นที่มีประสิทธิภาพ และรักษาถนอมอายุของอาหารได้นานกว่าโดยที่อาหารไม่ไม่เสียรสชาติหรือ Texture (รสสัมผัส) ไปแม้แต่น้อย นั้นเพราะตู้แช่แข็งมีอุณหภูมิที่ต่ำกว่าจุดเยือกแข็งหรือต่ำกว่า 0 องศาเซลเซียส ซึ่งเหมาะสำหรับใช้ถนอมอาหารในระยะยาว หากเก็บถูกวิธีก็จะสามารถรักษา สี รส กลิ่นและคุณค่าทางอาหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พานาโซนิค, 2563)

ตัวอย่างตู้แช่แข็งแบบฝากระจกเลื่อน เคลือบป้องกันสนิม ประหยัดพลังงาน รุ่น SF-PC997ST ความจุ 9 คิว/255 ลิตร

ตารางที่ 1 รายละเอียดตู้แช่แข็งในร้านสะดวกซื้อเซเว่น อีเลฟเว่น

รายละเอียด	ชนิด	Glass Slide Door
	ลูกบาศก์ฟุต(คิว)	9
	ระบบควบคุมอุณหภูมิ	Thermostat
	ใช้ไฟ(โวลต์)(เฮิรตซ์)	220 โวลต์, 50 เฮิรตซ์
	อุณหภูมิภายใน (oC) ที่อุณหภูมิภายนอก 32(oC)	18 oC
	ความหนาฉนวนป้องกันความร้อน Polyurethane (มม.)	60
	ลูกล้อสำหรับเคลื่อนย้าย	มี
	ขนาดภายในตู้ (กxลxส) มม.	930 x 480 x 654
	ขนาดตู้ (กxลxส) มม.	1055 x 628 x 835
	น้ำหนักสุทธิ (กก.)	46.5
	สี	GYN (เทา ทูโทน)

จุฑามาศ ขวัญแก้ว (2563) พนักงานร้านสะดวกซื้อ (เซเว่น อีเลฟเว่น) กล่าวว่า สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นในร้านสาขาเนื่องจากถุงน้ำแข็งที่วางอยู่ด้านล่างสุดในตู้น้ำแข็งนั้นมีน้ำละลาย แต่เมื่อได้รับความเย็นจากตู้น้ำแข็งทำให้จับตัวกับแผ่นฟรีซ เมื่อลูกค้าดึงถุงน้ำแข็งทำให้เกิดความเสียหาย ชำรุด ต่อสินค้า ทำให้เพิ่มยอดสินค้าตัดจ่ายภายในร้าน อาจจะมีน้ำแข็งบางส่วนละลายอยู่บนพื้นเกิดความอันตราย ต่อลูกค้าได้ และที่สำคัญคือการรักษาความสะอาดที่เป็นภาพลักษณ์ที่สำคัญของร้านสาขา เป็นการป้องกันว่า สินค้าที่ลูกค้านำไปนั้นได้ครบถ้วน

จากปัญหาที่พบนั้น ทางกลุ่มจึงมีความคิดที่จะทำ อุปกรณ์ชั้นวางน้ำแข็งหรือตะแกรงรอง ที่สะดวกและลดขั้นตอนการทำงานของพนักงานอีกทั้งช่วยรักษาคุณภาพของสินค้าเพื่อ เพิ่มยอดขายและช่วยรักษาภาพลักษณ์ในด้านความสะอาด ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่ทำมาจากเหล็กและมีสีเคลือบ ทำเป็นชั้นที่วางน้ำแข็งเพื่อแยกออกจากแผ่นฟรีซและน้ำจากน้ำแข็ง ที่วางชั้นหากมีน้ำเยอะเมื่อน้ำแข็งละลาย โดยจะทำเป็นช่องตารางเพื่อให้น้ำไหลลงไปด้านล่าง ลดการติดกันระหว่างถุงน้ำแข็งและแผ่นถุงน้ำแข็งเกิด ความเสียหายน้อยลงและเพิ่มการซื้อของลูกค้าเพิ่มมากขึ้น

รูปภาพที่สื่อถึงปัญหา

ภาพที่ 1. น้ำแข็งที่อยู่บริเวณด้านล่างสุด มีการจับตัวติดกันกับแผ่นฟรีซ

ภาพที่ 2. ถุงน้ำแข็งมีการฉีกขาดเกิดขึ้น เมื่อมีการดึงถุงน้ำแข็งที่ติดกับแผ่นฟรีซ

ภาพที่ 3. แสดงให้เห็นถึงถุงน้ำแข็งที่แตก
ไม่สามารถจำหน่ายได้ มากกว่า 50 ถุง ต่อเดือน (ในกรณีร้านขนาดใหญ่)

จากภาพที่ 1-3 เป็นภาพที่แสดงถึงปัญหาของเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้น เมื่อลูกค้ามาซื้อน้ำแข็งแบบถุง ถุงน้ำแข็งที่อยู่ข้างล้างหรือก้นตู้จะมีน้ำแข็งที่เกิดจากการละลายของน้ำเกาะรอบๆขอบตู้ รวมไปถึงการเกาะที่ตัวถุงน้ำแข็งเอง เมื่อลูกค้าหยิบหรือดึงถุงจึงเกิดปัญหาถุงติดตามขอบตู้ จึงทำให้ลูกค้าต้องออกแรงในการหยิบหรือดึงถุงน้ำแข็งมากขึ้น จนนำไปสู่การเสียหายทำให้ถุงเกิดการฉีกขาดแล้วน้ำแข็งหกกระจายเต็มตู้ได้

นิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้อง

1. แผ่นฟริซ หมายถึง บริเวณรอบด้านในของตู้ช่องใส่น้ำแข็งที่ส่งผ่านความเย็นออกมา
2. PMA45 หมายถึง รหัสกลุ่มสินค้า เพื่อใช้ในการนับออดิท โดยสินค้าประเภทน้ำแข็งจะถูกจัดอยู่ใน PMA45 หรือที่เรียกว่าตู้แข็ง
3. ออดิท หมายถึง ยอดการนับสินค้าแต่ละประเภทในแต่เดือนของร้าน

วัตถุประสงค์ของโครงงานนวัตกรรม

1. เพื่อเพิ่มยอดขายให้กับ PMA45
2. เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า ด้านตัวสินค้า
3. เพื่อเพิ่มโอกาสในการขาย PMA45

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. มียอดขายเพิ่มขึ้นจากสินค้าที่ไม่เกิดความเสียหาย
2. ได้รับความประทับใจจากลูกค้าที่มีการซื้อน้ำแข็งโดยการทำแบบสอบถาม
3. มีการคืนถุงน้ำแข็งที่น้อยลงหรือไม่มีเลย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative method) ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาความจากเอกสารและข้อมูลจากการวิจัยภาคสนาม โดยการใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ด้วยวิธีการการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เกี่ยวกับการพัฒนาอุปกรณ์ชั้นวางน้ำแข็งหรือตะแกรงรอง เพื่อเพิ่มโอกาสในการขายในครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) โดยอาศัยการทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มนักศึกษาสาขาการจัดการธุรกิจค้าปลีกชั้นปีที่ 4 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยลูกค้าที่มาใช้บริการเป็นประจำ และพนักงานที่ให้บริการ จำนวน 40 คน

เครื่องมือการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึกในรายละเอียด (In-dept interview) เพื่อการศึกษาการพัฒนาอุปกรณ์ชั้นวางน้ำแข็งหรือตะแกรงรอง เพื่อเพิ่มโอกาสในการขาย โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่

1.1 แบบสัมภาษณ์ ปัญหาและความต้องการ การพัฒนาอุปกรณ์ชั้นวางน้ำแข็งหรือตะแกรงรอง เพื่อเพิ่มโอกาสในการขายของร้านเซว่น อีเลฟเว่น

1.2 แบบสัมภาษณ์ผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการพัฒนาอุปกรณ์ชั้นวางน้ำแข็งหรือตะแกรงรอง เพื่อเพิ่มโอกาสในการขายของร้านเซว่น อีเลฟเว่น

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group) ตั้งประเด็นวิเคราะห์การพัฒนาอุปกรณ์ชั้นวางน้ำแข็งหรือตะแกรงรอง รวบรวมข้อมูลปัญหาและอุปสรรค เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขร่วมกันสรุปและกำหนด

3. แบบบันทึกการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participation Observe) มีการเข้าร่วมในการผลิตทุกขั้นตอนโดยการสังเกตโดยตรง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้เครื่องมือที่ร่วมกันสร้างขึ้น และใช้เวลาในการดำเนินการ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 – 29 กุมภาพันธ์ 2563 เป็นระยะเวลา 59 วัน โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยตามขั้นตอนของกระบวนการ PAOR ทั้ง 4 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (Plan) สังเกตพฤติกรรมลูกค้าที่มาใช้บริการเซว่น อีเลฟเว่น เพื่อสรุปประเด็นปัญหาที่ต้องการพัฒนา ปรับปรุง มาวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ อภิปราย ร่วมกันเพื่อหาแนวทางแก้ไข

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติ (Act) นำแผนที่วางไว้มาสู่การปฏิบัติ สังเกตการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้น

ขั้นที่ 3 ขั้นสังเกต (Observe) การติดตามและประเมินผลตามแผนงานขั้นปฏิบัติการ พร้อมทั้งการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น หากมีข้อบกพร่อง

ขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนผล (Reflect) ทบทวนสิ่งที่ควรพัฒนา ค้นหาแนวทางวิธีการพัฒนาและการวัดความพึงพอใจของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย พร้อมกับการเปรียบเทียบยอดขาย และข้อมูลในการสรุปผล

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน จากประสบการณ์การทำงานและการสอบถามลูกค้า ในร้านเซว่น อีเลฟเว่น ที่สาขาสาทรสแควร์ กรุงเทพมหานคร และ สาขาธนิยะ BTS Wing ศาลาแดง ที่มาใช้บริการใน ร้านเซเว่นอีเลฟเว่น จึงได้ทราบถึงความต้องการของลูกค้าและได้รับความคิดเห็นจากลูกค้าเกี่ยวกับการหาอุปกรณ์ที่ทำให้ถุงน้ำแข็งไม่ติดขอบหรือก้นตู้ จึงนำมาถึงปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอุปกรณ์ชั้นวางน้ำแข็งหรือตะแกงลอง และดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยรวมถึงการสัมภาษณ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับพนักงานร้านเซว่น อีเลฟเว่น สาขาสารทรสแควร์ และ สาขา BTS Wing ศาลาแดง กรุงเทพมหานคร

จากการสัมภาษณ์ลูกค้าและพนักงานร้านเซว่นอีเลฟเว่น สาขาสาทรสแควร์และสาขา BTS Wing ศาลาแดง เพื่อยืนยันผลการวัดความพึงพอใจที่มีต่อการวิจัยการพัฒนาอุปกรณ์ชั้นวางน้ำแข็งหรือตะแกรงรอง ดังคำกล่าวดังต่อไปนี้

สุทิตา ค้องอ้อย พนักงานร้านค้า 7-eleven ให้สัมภาษณ์วันที่ 4 มกราคม 2563 "เวลาที่น้ำแข็งในตู้ละลายแล้วโดนความเย็นใหม่ มันทำให้ถุงน้ำแข็งที่อยู่ก้นตู้หรือขอบ ๆ ตู้มันติด แล้วเวลาดึงถุงมันขาดบางทีถุงที่ขาดก็ทำให้น้ำแข็งกระจายหกเต็มตู้ไปหมด จนเกิดเป็นตัดจ่ายหรือค่าใช้จ่ายร้านตามมาอีก แล้วในหนึ่งเดือนก็มีเหตุการณ์แบบนี้เกิดขึ้นหลายครั้ง จึงคิดว่าหน้าจะมีหรือหาอุปกรณ์อะไรมาแก้ไขในส่วนนี้”

พรพิพัฒน์ พึ่งเกิด ลูกค้าที่มาใช้บริการ ให้สัมภาษณ์วันที่ 25 มกราคม 2563 “ถ้าเป็นลูกค้าบางคนเขาไม่คิดอะไรมากขาดก็หยิบถุงใหม่ แต่ลูกค้าบางคนก็เสียเวลา และยังมากังวลว่าจะเสียเงินเพิ่มทั้งที่ไม่ใช่ความผิดตัวเองไหม”

อภิญพัทธ์ ไชยคำ นักศึกษาทวิภาคี ให้สัมภาษณ์วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2563 “สาขาธนิยะ BTS Wing ศาลาแดง ได้ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นกับทางร้านและทางลูกค้าที่มาใช้บริการ รวมถึงทราบถึงข้อมูลค่าตัดจ่ายหรือค่าใช้จ่ายที่เสียไปนั้นเป็นค่าใช้จ่ายของร้าน นอกจากจะเกิดความเสียหายกับตัวสินค้าแล้วยังเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก บางครั้งลูกค้าก็ไม่พอใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จึงคิดหาวิธีเพื่อที่จะมาลดค่าใช้จ่าย และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น”

สรุปประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นและความต้องการของลูกค้าที่พบ คือ

1. ถุงน้ำแข็งที่ขาด จะเป็นค่าใช้จ่ายของร้าน
2. ลูกค้าบางท่านเกิดความกังวลว่าตนจะได้เสียเงินซื้อถุงน้ำแข็งเพิ่มเปล่าๆ ทั้งที่ตั้งใจมาซื้อแค่ถุงเดียว
3. น้ำแข็งที่ออกจากถุงที่ขาดจะไปอัดแน่นบริเวนพื้นจะทำให้ ตู้เย็นเปลืองกระแสไฟมากขึ้น

หลังจากที่มีการศึกษาปัญหา ผู้วิจัยได้การสนทนากลุ่ม (Focus group) ตั้งประเด็นวิเคราะห์การพัฒนา อุปกรณ์ชั้นวางน้ำแข็งหรือตะแกรงรอง เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขร่วมกันสรุปและกำหนดผลจากการสนทนากลุ่มสมาชิกทีม ผู้วิจัยลงความเห็นว่าควรพัฒนาอุปกรณ์ชั้นวางน้ำแข็งหรือตะแกรงรอง เพื่อลดค่าใช้จ่ายในร้านและเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับลูกค้าได้

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติ ดำเนินการตามแผน โดยได้นำแผนที่วางไว้มาสู่การปฏิบัติ พร้อมทั้งตรวจสอบการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนทำให้ลูกค้าเกิดความไว้วางใจต่ออุปกรณ์ชั้นวางน้ำแข็งหรือตะแกรงรอง โดยทางทีมวิจัยได้ดำเนินการพัฒนาอุปกรณ์ชั้นวางน้ำแข็งหรือตะแกรงรอง เพื่อเพิ่มโอกาสในการขายให้แก่ร้านเซว่น อีเลฟเว่นสาขาสารทรสแควร์และสาขาธนิยะ BTS Wing จำนวน 1 ชิ้น โดยจัดเตรียมอุปกรณ์ดังนี้

วัสดุ – อุปกรณ์

1.อุปกรณ์ที่ใช้ในการเชื่อมเหล็กและเป่าเหล็ก

2.อุปกรณ์ที่ใช้ในการป้องกัน

3.สีเคลือบเหล็กที่ใช้ทาเพื่อเคลือบเหล็กและแปรงทาสี

4. เหล็กความหนา 5 มม. และ 3 มม.

5. ตลับเมตร

6. เครื่องเจียร์

7. ตู้เชื่อม

ภาพที่ 3. แสดงวัสดุอุปกรณ์

วิธีการปฏิบัติงาน/การทดลอง

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ออกแบบการทำอุปกรณ์ (ภาพที่ 4) โดยนักศึกษาสาขาการจัดการธุรกิจค้าปลีก ปี 4 ได้ประชุมหารือวิเคราะห์ปัญหาภายในร้านสาขาเซว่น อีเลฟเว่น เพื่อแก้ไขปัญหาความเสียหายและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการและลดค่าใช้จ่ายของลูกค้า ด้วยการผลิตอุปกรณ์ชั้นวางน้ำแข็งหรือตะแกรงรอง โดยออกแบบเป็น 2 โมเดล เพื่อนำมาเปรียบเทียบรวมถึงการคำนึงความเป็นไปได้และความสะดวกในการใช้งาน

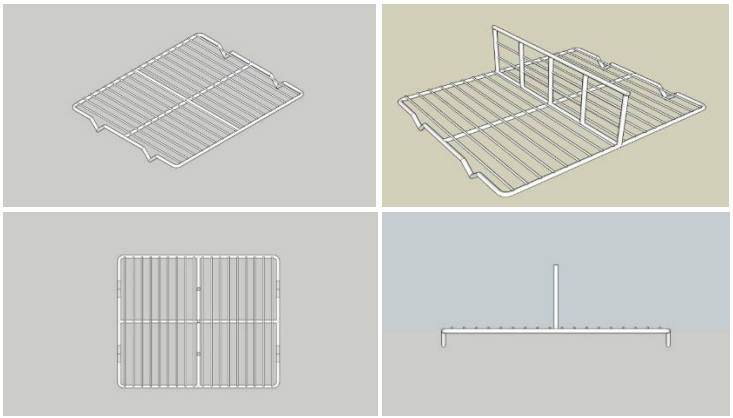

ภาพที่ 4 แสดงแบบร่างตัวอย่างอุปกรณ์ชั้นวางน้ำแข็งหรือตะแกรงรอง

ขั้นตอนที่ 2 หลังจากทำการออกแบบและปรึกษาเรื่องตัวโมเดลลงตัวแล้ว จึงทำการวัดขนาดของตัวโมเดลและเลือกขนาดของเหล็กที่จะใช้ในการตัดและเชื่อม โดยเหล็กที่เลือกใช้มีขนาด 5 มิลลิเมตร เมื่อได้ขนาดเหล็กที่ต้องการแล้วต่อไปเป็นการขึ้นรูปโครงตามที่ออกไว้ทั้ง 2 โมเดล และทำการเชื่อมเหล็กตามที่ออกแบบไว้เป็นตัวชิ้นงานตัวอย่าง

ภาพที่ 5 แสดงการตัดเหล็กตามขนาดที่ออกแบบไว้

เหล็กที่เลือกใช้ทำมีขนาด 5 มิลลิเมตร สามารถใช้สำหรับอาหารได้ รวมถึงเป็นเหล็กประเภทที่ทนต่อความร้อนและความเย็นสูง และไม่ก่อเกิดสนิม

ภาพที่ 6 แสดงการดัดเหล็กที่ใช้เป็นฐานของตัวตะแกรง

เหล็กที่ใช้เป็นฐานวาง หรือขาของตะแกรงมีขนาดเท่ากันกับตัวตะแกรง คือ 5 มิลลิเมตร โดยมีความสูงยาวลงมาจากตัวตะแกรง 3 เซนติเมตร

ภาพที่ 7 ขึ้นรูปโครงตามที่ออกแบบไว้ โมเดลที่ 1 แบบที่ไม่มีที่แบ่งช่องกั้นหรือที่จับ

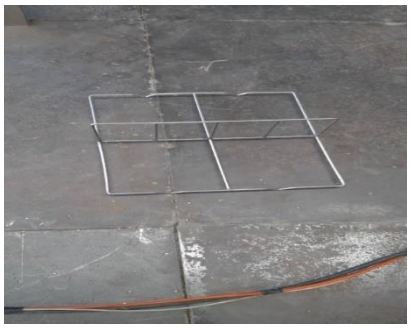

ภาพที่ 8 ขึ้นรูปโครงตามที่ออกแบบไว้ โมเดลที่ 2 แบบที่มีที่แบ่งช่องกั้นหรือที่จับ

ภาพที่ 9 แสดงการวัดขนาดและเชื่อมร่อง หรือ ช่องไฟที่ใช้เป็นฐานตะแกรง

หลังจากทำการขึ้นโครงโมเดลที่ออกแบบไว้ทั้ง 2 รูปแล้ว ต่อไปเป็นการวัดขนาดและเชื่อมช่องไฟ หรือร่องของตัวฐานตะแกรง เพื่อที่ใช้เป็นฐานที่มีความมั่นคงแข็งแรงเพียงพอต่อการรับน้ำหนักของถุงน้ำแข็งปริมาณจำนวนมากที่อยู่ในตู้น้ำแข็ง

ภาพที่ 10 แสดงกับขัดและเก็บรายละเอียดชิ้นงาน

ภาพที่ 11 แสดงตัวอย่างโมเดลที่ขึ้นรูปโครงและเชื่อมฐานตะแกรงเรียบร้อยแล้ว

ขั้นที่ 3 ขั้นสังเกต สถานที่ทำการทดลอง 7-11 สาขาบิ๊กแคท 12074 จ.ยโสธร ผลการวิเคราะห์จากการสังเกตและติดตามการดำเนินกิจกรรมตามแผน ในภาพรวมพบว่าผู้ร่วมวิจัยมีความพึงพอใจที่มีทีมผู้วิจัยเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการให้เป็นไปตามแผน หลังจากการทดลองของพนักงานพบว่าอุปกรณ์ชั้นวางน้ำแข็งหรือตะแกรงรองสามารถลดค่าตัดจ่ายหรือค่าใช้จ่ายของทางร้านได้จริงและสะดวกในการทำงานมากขึ้นทำให้ลูกค้าพึงพอใจเพราะได้รับความสะดวกเพราะน้ำแข็งไม่ติดตามขอบตู้หรือก้นตู้ และไม่กังวลว่าจะเสียค่าเสียหายเพิ่มโดยไม่จำเป็น

ขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนผล เมื่อได้โมเดลทั้ง 2 ชิ้น ได้ทดลองไปใช้ในร้านสะดวกซื้อ และใช้วิธีการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมกับพนักงานร้านเซว่น อีเลฟเว่น สาขาบิ๊กแคทจังหวัดยโสธร จำนวน 5 คน ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการใช้งานระหว่างตู้แช่ที่ไม่ตะแกรงรอง และ มีตะแกรงรอง

หัวข้อ	ไม่มีตะแกรงรอง	มีตะแกรงรอง
1.ระยะเวลาในการทำความสะอาด (ละลายน้ำแข็งที่เกาะก้นตู้)	30 นาที	10 – 15 นาที
2.ความสะอาด	อาจมีฝุ่นลงไปเกาะในน้ำแข็งที่ละลาย ทำให้เสียเวลาในการทำความสะอาด	ทำความสะอาดง่ายขึ้น ใช้เวลาในการทำความสะอาดน้อยลง
3.ความสะดวก	ไม่ค่อยสะดวก	สะดวก รวดเร็ว
4.จุดเด่น	ไม่มีจุดเด่น	มีหน้าตาที่แปลกใหม่
5.ใช้เฉพาะเจาะจง	ไม่มีอุปกรณ์เป็นฐานรอง	เป็นอุปกรณ์ใช้เฉพาะ
6.การใช้งาน	เสียเวลาในการหยิบหรือดึงถุงน้ำแข็ง	สะดวกมากขึ้นเพราะถุงไม่ติดก้นตู้หรือขอบตู้แช่ การจัดเรียงเป็นระเบียบมากกว่าเดิม
7.การดูแลรักษา	ทำความสะอาดบ่อยไม่ได้เนื่องจากจะทำให้เกิดสนิม	ทำความสะอาดได้ตลอดเวลาเพราะทำจากวัสดุที่ใช้สำหรับทำอาหารโดยเฉพาะ และกันการเกิดสนิมได้ดี สามารถใช้งานได้ในระยะยาว

การติดตามประเมินผลการปฏิบัติการตามแผน พร้อมกับส่งผลสะท้อนกลับเพื่อปรับปรุงแก้ไขการพัฒนาอุปกรณ์ชั้นวางน้ำแข็งหรือตะแกรงรอง เพื่อเพิ่มโอกาสในการขาย พบว่าสามารถดำเนินการได้ตามแผนที่วางไว้ สร้างความพึงพอใจให้กับผู้ร่วมวิจัยเป็นอย่างดี และสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อต่อยอด พัฒนาอุปกรณ์ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดีมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างผลการทดลอง

ภาพที่ 12 ตู้แช่เปล่า

ภาพที่ 13 ติดตั้งตะแกรงรองก้นตู้แช่

ภาพที่ 14 แสดงการเปรียบเทียบเมื่อมีตะแกรงรองแบบแบ่งช่อง

จากภาพเมื่อทำการติดตั้งตะแกรงรองแบบแบ่งช่อง จะเห็นได้ชัดว่าถุงน้ำแข็งมีการจัดเรียงที่เป็นระเบียบมากกว่าไม่มีฐานรอง และที่สำคัญถุงน้ำแข็งไม่ติดก้นตู้หรือตามขอบตู้แช่ ลูกค้าเกิดความพึงพอใจในการใช้บริการมากขึ้น

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย “เรื่องการพัฒนาอุปกรณ์ชั้นวางน้ำแข็งหรือตะแกรงลองเพื่อเพิ่มโอกาสในการขาย” โดยดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 – 29 กุมภาพันธ์ 2563 รวมระยะเวลา 59 วัน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาอุปกรณ์ชั้นวางน้ำแข็งหรือตะแกงลองที่ใช้กับทางร้านสาขาและลูกค้าได้รับสินค้าที่ไม่เกิดการเสียหายหรือชำรุดและเพิ่มโอกาสในการขายผลิตภัณฑ์ได้เพิ่มมากยิ่งขึ้น สามารถสรุปได้ดังนี้ จากการที่ได้ทดลอง โดยปกติแล้วตู้น้ำแข็งทางร้านสาขาไม่มีอุปกรณ์ใดๆลองอยู่ที่ก้นตู้เมื่อน้ำแข็งละลายแล้วโดนความเย็นจัด ๆ จึงทำให้มีน้ำแข็งเกาะรอบๆตู้หรือก้นตู้ได้ และส่วนใหญ่มักเกาะที่ถุงน้ำแข็งในตู้ด้วย จึงทำให้ถุงน้ำแข็งติดเวลาที่ลูกค้ามาซื้อสินค้า ลูกค้าต้องออกแรงดึงมากกว่าปกติถุงน้ำแข็งจึงเกิดการฉีกขาดเสียหายและน้ำในกระจายเต็มตู้ได้ ลูกค้าบางท่านจึงเกิดการไม่พอใจเพราะกลัวจะได้เสียค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจากที่ตั้งใจจะมาซื้อแค่ 1 ถุง แต่ต้องจ่ายในราคา 2 ถุงแต่ไม่ได้รับของ และสินค้าที่เกิดการเสียหายยังเป็นค่าตัดจ่ายหรือค่าใช้จ่ายร้านอีกด้วย เมื่อได้ทำการทดลองใช้อุปกรณ์ชั้นวางน้ำแข็งหรือตะแกงลองที่ทำขึ้น พบว่าสามารถช่วยให้น้ำแข็งไม่ติดตามขอบหรือก้นตู้ ถุงน้ำแข็งจัดว่างเป็นระเบียบมากขึ้น ลูกค้าที่มาซื้อสินค้าพอใจมากขึ้น

สวยงามและขนาด และยังลดค่าตัดจ่ายหรือค่าใช้จ่ายของร้านลงด้วย และยังส่งผลต่อมาตรฐาน QSSI ในเรื่องความสะอาดให้คุณภาพร้านได้มาตรฐานตามที่บริษัทกำหนด

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยการพัฒนาอุปกรณ์ชั้นวางน้ำแข็งหรือตะแกงลองเพื่อเพิ่มโอกาสในการขายมีข้อเสนอแนะจากการวิจัยและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ควรจัดประชุมเพื่อทำความเข้าใจและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การดำเนินงานและแบ่งหน้าที่ให้ชัดเจน

1.2 การจัดทำชิ้นงานอุปกรณ์ชั้นวางน้ำแข็งหรือตะแกรงลองนี้ขึ้นมา เพื่อก่อให้เกิดความสะดวกในการบริการลูกค้าของพนักงานร้าน 7-Eleven ซึ่งเป็นแนวคิดของนักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์ในร้าน 7-Eleven และพบปัญหาที่ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายในร้านและในเรื่องของการบริการลูกค้า จึงคิดอุปกรณ์นี้ขึ้นมาเพื่ออำนวยความสะดวก รวมถุงการเพิ่มในเรื่องความสะอาดและลดค่าใช้จ่ายในร้านลง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 นักวิจัยและผู้สนใจด้านงานวิจัยสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ประโยชน์การวางแผนดำเนินการวิจัยได้

2.2 หน่วยงานหรือองค์กรสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปพัฒนาและประยุกต์ใช้เพื่อจัดกระบวนการบริหารจัดการงานวิจัยให้มีประสิทธิภาพ

2.3 การวิจัยอุปกรณ์ที่ทำขึ้นในการบริการลูกค้าซึ่งเป็นชิ้นงานที่พัฒนาขึ้นมาให้เกิดความสะดวกมากขึ้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ใช้งานต้องศึกษา เวลานำไปใช้จริงในร้านค้าปลีกโดยผู้คิดค้นชิ้นงานควรติดตามประเมินผลคุณภาพของชิ้นงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีสามารถนำข้อบกพร่องของชิ้นงานไปปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น

2.4 ลดควรมีการคิดอุปกรณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับชิ้นงานที่ศึกษาและค้นคว้าอุปกรณ์ที่มีความคล้ายคลึงกับชิ้นงานที่สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อจะสามารถนำมาเปรียบเทียบคุณภาพความยั่งยืนของชิ้นงาน

2.5 ควรมีการวิเคราะห์ความพึงพอใจในการใช้งานอุปกรณ์เพื่อที่จะนำความน่าเชื่อถือเป็นตัวผลักดันชิ้นงานสู่ร้านค้าปลีกต่อไปอภิปรายผล

เอกสารอ้างอิง

จุฑามาศ ขวัญแก้ว. (2563). *บทสัมภาษณ์ พนักงานให้บริการที่ร้านเซว่นอีเลฟเว่น. สัมภาษณ์ 25 มกราคม 2563*

นภาพร สูนาสวน.(2559). การสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า. วิทยานิพนธ์ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ, มหาวิทยาลัยราชมงคลรัตนโกสินทร์.

บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน), (2563). บทความประวัติความเป็นมาของ 7-11, เข้าถึงได้จากเว็บไซต์ : *https://www.cpall.co.th/about-us/our-business/ (วันที่ค้นข้อมูล: 3 มิถุนายน 2563).*

ปิยะวัฒน์ ฐิตะสัทธาวรกุล.(2551). QSSI (Quantity Store System inspection) มาตรฐานระบบคุณภาพร้าน. กรุงเทพฯ: คู่มือมาตรฐานระบบคุณภาพร้าน.

พานาโซนิค (2563). ประโยชน์และวิธีการใช้งานของตู้แช่ เข้าถึงได้จาก*https://www.panasonic.com/th/consumer /home-appliances/cold-chain/freezer/sf-pc997st.html. (วันที่ค้นข้อมูล 10 มิถุนายน 2563)*

พรพิพัฒน์ พึ่งเกิด. (2563). *บทสัมภาษณ์ ลูกค้าที่มาใช้บริการที่ร้านเซว่นอีเลฟเว่น. สัมภาษณ์ 25 มกราคม 2563*

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี.(2563). ประวัติเซว่น อีเลฟเว่น.(ออนไลน์). เข้าถึงได้จากเวปไซต https://th.wikipedia.org/wiki/.(วันที่ค้นข้อมูล: 2 มิถุนายน 2563).

สุทิตา ค้องอ้อย. (2563). *บทสัมภาษณ์ พนักงานร้านเซว่นอีเลฟเว่น. สัมภาษณ์ 4 มกราคม 2563*

การพัฒนาอุปกรณ์ตัดแบ่งชิ้นขนมปังปิ้งเพื่อเพิ่มโอกาสในการขาย

Development of Toast Cutter to Increase Sales Opportunity

Sakon Nakhon Rajabhat University

ขจรศักดิ์ กั้นในกลาง, ทิพวรรณ บุญเรืองจักร*

วศิน เพชรพงศ์พันธ์, วิทวัส ปานศุภวัชร, มิ่งสกุล โฮมวงศ์**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาอุปกรณ์ที่ใช้ในการตัดขนมปังปิ้ง เพื่อลดระยะเวลาในการทำงาน สะดวกรวดเร็วเพื่อให้ลูกค้าได้รับสินค้าที่น่ารับประทานและเพิ่มโอกาสในการขายผลิตภัณฑ์ได้เพิ่มมากยิ่งขึ้น โดยใช้ขั้นตอนการวางแผน การปฏิบัติ การสังเกตและการสะท้อนผล พื้นที่เป้าหมายในการวิจัย คือ กลุ่มลูกค้า ร้านเซว่น อีเลฟเว่นสาขาบางกอกซิตี้-สาทร เขตทุ่งมหาเมฆ แขวงสาทร กรุงเทพมหานคร กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมการวิจัยรวม 40 คน ระยะเวลาการดำเนินการวิจัย 9 วัน การรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจ การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกต

ผลการวิจัยพบว่า อุปกรณ์ตัดแบ่งชิ้นที่ได้มีลักษณะเป็น 4 ใบมีด มีด้ามจับสำหรับกดง่ายต่อการใช้งาน สะดวกรวดเร็ว และสร้างความมั่นใจกับผู้บริโภค ผลการสังเกตหลังจากการไปใช้งานพบว่าอุปกรณ์ตัดแบ่งชิ้นขนมปังปิ้ง การพัฒนาอุปกรณ์ตัดแบ่งชิ้นขนมปังปิ้งเพื่อเพิ่มโอกาสในการขาย ทำให้หน้าตาของสินค้าที่เมื่อตัดแล้วทำให้หน้าตาของสินค้า สวยงามและขนาดเท่ากัน เชิญชวนให้รับประทาน ระยะเวลาการรอของสินค้า ตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้รวดเร็วน่ารับประทานมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : กลุ่มผู้บริโภค อุปกรณ์ตัดแบ่งชิ้นขนมปังปิ้ง

Abstract

This research is a qualitative research using participatory action research methodology. The objective is to develop the equipment used to cut toast to reduce work time, Convenient and fast for customers to receive products that are appetizing. In addition, it increases the opportunity to sell products. By using action planning, observation and reflection procedures. The target area of research is the entrepreneur group. Is the customer group and staff of the Seven- Eleven store Bangkok City - Sathorn Branch Thung Mahamek District Sathorn RoadBangkok. Target groups that participated in the research were 40 people. The duration of the research was 9 Dy. Data collection by surveying Document study In-depth interviews Observation.

The research found that Toast Cutter has 4 blades with a handle for pressing, easy to use, convenient, fast and ensuring cleanliness with consumers. Observation results after use found that toast cutter can be an opportunity to sell and appearances of bread and beautiful fit, Invite to eat,

* นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** อาจารย์หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Reduce the waiting time of the product. Finally, Toast Cutter can respond to the needs of customers faster, more appetizing.

Keywords: Consumers. Toast cutter

บทนำ

ปัจจุบันแบรนด์ร้านค้าปลีกมีหลากหลายและกระจายอยู่ทั่วทุกมุมโลกโดยรวมไปถึงแบรนด์ที่คนรู้จักในชื่อ 7 - Eleven ดังนั้น บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2531 เป็นบริษัทหลักในกลุ่มธุรกิจการตลาดและการจัดจำหน่ายของเครือเจริญโภคภัณฑ์ประกอบธุรกิจหลัก คือธุรกิจค้าปลีกประเภทร้านค้าสะดวกซื้อภายใต้เครื่องหมายการค้า 7-Eleven สาขาแรกในประเทศไทย คือสาขาถนนพัฒน์พงษ์ เปิดบริการเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2532 โดยมีกลยุทธ์สำคัญที่เน้นบริการแบบอบอุ่นและเป็นกันเอง โดยหยิบยกเอาวัฒนธรรมไทยในการไหว้และคำกล่าวทักทาย “ สวัสดี” เปิดการขายและปิดการขายด้วยการ “ ขอบคุณ” ทุกครั้ง ร้าน 7-Eleven เติบโตอย่างไม่หยุดยั้ง มีร้านสาขากระจายอยู่ในทุกภูมิภาคทั่วไทย มีจำนวนประมาณ 11,485 สาขา เฉพาะในกรุงเทพมหานครมีมากกว่า 500 สาขา รองลงมาคือเชียงใหม่ มีมากกว่า 200 สาขา ซึ่งไทยมีสาขามากเป็นอันดับ 2 รองจาก ญี่ปุ่น นอกจากนี้ ยังถือเป็นร้านค้าปลีกที่มีเครือข่ายมาก โดยมียอดขายเฉลี่ย 65,019 บาท ต่อวันต่อสาขา โดยในชุมชนคนพลุกพล่าน และขยายไปอยู่ในสถานีบริการน้ำมัน ปตท. อีกด้วยนอกจากนี้บริษัทยังประกอบธุรกิจต่าง ๆ ที่เป็นการสนับสนุนธุรกิจหลัก

ร้าน 7-Eleven เป็นร้านค้าปลีกที่เน้นการบริการลูกค้าโดยสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าในด้านการอำนวยความสะดวกสบาย ความสะอาด ความรวดเร็ว (นภาพร สูนาสวน, 2559.) และจากการได้มาปฏิบัติงานที่ร้าน 7-Eleven สาขาบางกอกซิตี้ สาทร ลูกค้าส่วนมากเป็นพนักงานออฟฟิศ มีลูกค้ามาใช้บริการประมาณไม่ต่ำกว่า 4,000 คนต่อวัน ซื้อขนมปังปิ้งประมาณ 30 ชิ้นต่อวัน ด้วยกลุ่มขนมปังและแซนวิช เป็นที่ต้องการในกลุ่มของคนที่ใช้แรงงานพนักงานออฟฟิศที่ต้อง ตื่นเช้าไปทำงาน จึงเป็นที่ต้องการแก่คนที่เร่งรีบในตอนเช้า(ขจรศักดิ์ กั้นในกลาง นักศึกษาทวิภาคีให้สัมภาษณ์ วันที่ 18 มิ.ย. 2562) เพราะว่ากลุ่มขนมปังและแซนวิชสามารถหาซื้อได้ง่ายสะดวกรวดเร็ว อิ่มท้อง และขนมปัง เดนิสโทสต์ ก็เป็นอีกหนึ่งกลุ่มสินค้าที่ลูกค้าให้ความสนใจเป็นอย่างมากซึ่งขนมปังเดนิสโทสต์จะต้องนำไปปิ้งในเตาปิ้งขนมปังประมาณ 2 นาที แล้วนำมาตัดเป็นชิ้นประมาณ 9 ชิ้นแล้วราดด้วยท็อปปิ้งเช่นนมข้นหวานน้ำตาลและผงโอวัลติน (ปันโปร,2561.) ซึ่งในขั้นตอนการตัดชิ้นขนมปังปัจจุบันยังไม่มีผลิตภัณฑ์ที่ใช้เฉพาะทางในการตัดขนมปังปัจจุบันใช้เป็นกรรไกรในการใช้ตัดขนมปัง

โดยได้สังเกตพบว่าการตัดขนมปังปัจจุบันใช้เป็นกรรไกรในการใช้ตัดขนมปังซึ่งทำให้ ลูกค้าเกิดความไม่ไว้วางใจต่ออุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการประกอบอาหาร กลัวมีสารปนเปื้อนเนื่อง ด้วยลูกค้าเกรงว่าอุปกรณ์ที่นำมาประกอบอาหารจะไม่สะอาด เพราะไม่ทราบว่า พนักงานนำอุปกรณ์นั้นไปตัดสินค้าและวัสดุอย่างอื่น สุดท้ายคือหน้าตาของสินค้าที่เมื่อตัดแล้วทำให้หน้าตาของสินค้า ไม่สวยงามและขนาดไม่เท่ากัน ไม่ เชิญชวนให้รับประทาน และส่งผลต่อมาตรฐาน QSSI (Quantity Store System inspection) ในเรื่องความสะอาดและถ้าคะแนนผลการตรวจสอบไม่ผ่านมาตรฐานจะส่งผลให้คุณภาพร้านไม่ได้มาตรฐานตามที่บริษัทกำหนด(คู่มือมาตรฐานระบบคุณภาพร้าน, 2551) ดังนั้นแล้วงานวิจัยนี้จึงต้องการศึกษาพัฒนาอุปกรณ์ ที่ใช้ในการตัดขนมปังเพื่อสร้างการไว้วางใจของลูกค้า และลดระยะเวลาการรอของสินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้รวดเร็ว จึงได้มีแนวความคิดในการทำอุปกรณ์สำหรับที่ตัดขนมปังปิ้งขึ้นมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาอุปกรณ์ที่ใช้ในการตัดขนมปังปิ้ง
2. เพื่อลดระยะเวลาในการทำงาน สะดวกรวดเร็ว
3. เพื่อให้ลูกค้าได้รับสินค้าที่น่ารับประทานและเพิ่มโอกาสในการขายผลิตภัณฑ์ได้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative method) ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาความจากเอกสารและข้อมูลจากการวิจัยภาคสนาม โดยการใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ด้วยวิธีการการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เกี่ยวกับการพัฒนาอุปกรณ์ตัดแบ่งชิ้นขนมปังปิ้งเพื่อเพิ่มโอกาสในการขายในครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) โดยอาศัยการทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มนักศึกษาสาขาการจัดการธุรกิจค้าปลีกชั้นปีที่ 4 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยลูกค้าที่มาใช้บริการเป็นประจำ และพนักงานที่ให้บริการ จำนวน 40 คน

เครื่องมือการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึกในรายละเอียด (In-dept. interview) เพื่อการศึกษาการพัฒนาเครื่องพิมพ์ขนมปังปิ้งเพื่อเพิ่มโอกาสในการขาย โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่

1.1 แบบสัมภาษณ์ ปัญหาและความต้องการ การพัฒนาอุปกรณ์ตัดแบ่งชิ้นขนมปังปิ้งเพื่อเพิ่มโอกาสในการขายของร้านเซว่น อีเลฟเว่น

1.2 แบบสัมภาษณ์ผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการพัฒนาอุปกรณ์ตัดแบ่งชิ้นขนมปังปิ้งเพื่อเพิ่มโอกาสในการขายของร้านเซว่น อีเลฟเว่น

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group) ตั้งประเด็นวิเคราะห์การพัฒนาอุปกรณ์ตัดแบ่งชิ้นขนมปังปิ้ง รวบรวมข้อมูลปัญหาและอุปสรรค เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขร่วมกันสรุปและกำหนด

3.แบบบันทึกการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participation Observe) มีการเข้าร่วมในการผลิตทุกขั้นตอน โดยการสังเกตโดยตรง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้เครื่องมือที่ร่วมกันสร้างขึ้น และใช้เวลาในการดำเนินการ ตั้งแต่วันที่19 มิถุนายน 2562 – 27 มิถุนายน 2562 เป็นระยะเวลา 9 วัน โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยตามขั้นตอนของกระบวนการ PAOR ทั้ง 4 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (Plan) สังเกตพฤติกรรมลูกค้าที่มาใช้บริการเซว่น อีเลฟเว่น เพื่อสรุปประเด็นปัญหาที่ต้องการพัฒนา ปรับปรุง มาวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ อภิปราย ร่วมกันเพื่อหาแนวทางแก้ไข

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติ (Act) นำแผนที่วางไว้มาสู่การปฏิบัติ สังเกตการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้น

ขั้นที่ 3 ขั้นสังเกต (Observe) การติดตามและประเมินผลตามแผนงานขั้นปฏิบัติการ พร้อมทั้งการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น หากมีข้อบกพร่อง

ขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนผล (Reflect) ทบทวนสิ่งที่ควรพัฒนา ค้นหาแนวทางวิธีการพัฒนาและการวัดความพึงพอใจของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย พร้อมกับการเปรียบเทียบยอดขาย และข้อมูลในการสรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้กระบวนการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และการสังเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นในกรอบแนวคิดการวิจัยที่ตั้งไว้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน จากประสบการณ์การทำงานและการสอบถามลูกค้า ในร้านเซว่น อีเลฟเว่น ที่สาขาบางกอกซิตี้-สาทร กรุงเทพมหานคร ที่มาใช้บริการใน ร้านเซเว่นอีเลฟเว่น จึงได้ทราบถึงความต้องการของลูกค้าและได้รับความคิดเห็นจากลูกค้าเกี่ยวกับเครื่องตัดขนมปัง ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอุปกรณ์ตัดขนมปัง และดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยรวมถึงการสัมภาษณ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับพนักงานร้านเซว่น อีเลฟเว่น สาขาบางกอกซิตี้-สาทร กรุงเทพมหานคร

จากการสัมภาษณ์ลูกค้าและพนักงานร้านเซว่นอีเลฟเว่น สาขาบางกอกซิตี้-สาทรเพื่อยืนยันผลการวัดความพึงพอใจที่มีต่อการวิจัยการพัฒนาอุปกรณ์ในการตัดขนมปัง ดังคำกล่าวดังต่อไปนี้

สมรักษ์ รักภูเสน พนักงานร้านค้า 7-eleven ให้สัมภาษณ์วันที่ 22 มิถุนายน 2562 "กรรไกรเหมือนจะเอาไปตัดหลายอย่างมาก่อนมันไม่สะอาด ก่อนที่จะมาตัดขนมปังก็เลยไม่สร้างความมั่นใจให้กับลูกค้า ลูกค้าก็ไม่กล้ารับประทาน ถ้าเกิดเรามีเครื่องตัดขนมปังปิ้งโดยเฉพาะก็อาจจะสร้างความมั่นใจให้กับลูกค้าได้ว่าเครื่องตัวนี้มันถูกออกแบบมาใช้สำหรับการตัดขนมปังอย่างเดียว ผมว่ามันน่าจะสร้างความน่าเชื่อถือให้กับลูกค้าได้ครับ”

ธิดารัตน์ เลิศดี ลูกค้าที่มาใช้บริการ ให้สัมภาษณ์วันที่ 22 มิถุนายน 2562 “ถ้าเป็นลูกค้าทั่วไปก็ปกตินะคะ ถ้าเป็นกลุ่มลูกค้าอนามัยเขาก็จะเอ๊ะ กรรไกรที่นำมาใช้ตัดไปตัดอะไรมาหรือป่าว สะอาดไหม แล้วเวลาเรากินขนมปังเข้าไปจะท้องเสียไหม”

ขจรศักดิ์ กั้นในกลาง นักศึกษาทวิภาคี ให้สัมภาษณ์วันที่ 18 มิถุนายน 2562 “สาขาบางกอกซิตี้สาทร จากการสอบถามจะมีกลุ่มลูกค้าที่บริโภคสินค้ากลุ่มขนมปังปิ้ง และปัญหาที่พบลูกค้า ไม่สามารถรอสินค้าที่ใช้เวลาระยะเวลานานในการทำและลูกค้ามักจะถามว่าใช้อะไรในการตัดขนมปังปิ้ง แล้วอุปกรณ์ที่ใช้ก่อนหน้านี้ใช้ไปตัดอะไรทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจและไม่สบายใจที่จะมาใช้บริการในร้านสาขา จึงอยากให้มีอุปกรณ์ที่ไว้ใช้เฉพาะตัดขนมปัง เพราะอาจจะส่งผลถึงการเพิ่มยอดขายเพิ่มโอกาสในการขายสินค้าของกลุ่มสินค้าประเภทนั้นๆเพิ่มขึ้นอีกด้วย เป็นคนที่ให้ความ สำคัญเรื่องของความสะอาดและความปลอดภัย จากการสอบถามลูกค้ามีความพึงพอใจที่อยากให้มีอุปกรณ์ที่ไว้ใช้งานโดยเฉพาะ เพื่อเป็นการทำให้ลูกค้าไว้วางใจและเกิดความสะดวกสบายในการเข้าใช้บริการรวดเร็วทันใจ และยังอาจจะสามารถเพิ่มกลุ่มลูกค้าให้หันมาบริโภคสินค้าประเภทนั้นเพิ่มมากขึ้น”

สรุปประเด็นปัญหาการใช้งานจากพนักงานและความต้องการของลูกค้าที่พบ คือ

1. เรื่องของความสะอาด ทำให้ลูกค้าเกิดความไม่มั่นใจ
2. กรรไกรผ่านการใช้งานอะไรมาบ้าง
3. ลักษณะกรรไกรไม่ได้ถูกออกแบบมาเพื่อตัดขนมปัง การสัมผัสกับน้ำทำให้เกิดสนิม ถ้าเราเอามาตัดขนมปังยิ่งทำให้สกปรก
4. ควรจะเปลี่ยนกรรไกรทุกครั้งที่ตัดขนมปัง

หลังจากที่มีการศึกษาปัญหา ผู้วิจัยได้การสนทนากลุ่ม (Focus group) ตั้งประเด็นวิเคราะห์การพัฒนาเครื่องพิมพ์ขนมปังปิ้ง เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขร่วมกันสรุปและกำหนดผลจากการสนทนากลุ่มสมาชิกทีมผู้วิจัยลงความเห็นว่าควรพัฒนาเครื่องมือตัดขนมปังให้มีความสะดวกสบายลดเวลาการทำงานและสร้างความน่าเชื่อถือให้กับลูกค้าได้

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติ ดำเนินการตามแผน โดยได้นำแผนที่วางไว้มาสู่การปฏิบัติ พร้อมทั้งตรวจสอบการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนทำให้ลูกค้าเกิดความไว้วางใจต่ออุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการประกอบอาหาร โดยทางทีมวิจัยได้ดำเนินการพัฒนาอุปกรณ์ตัดแบ่งชิ้นขนมปังปิ้งเพื่อเพิ่มโอกาสในการขายให้แก่ร้านเซว่น อีเลฟเว่นสาขาบางกอกซิตี้-สาทร จำนวน 1 ชิ้น โดยจัดเตรียมอุปกรณ์ดังนี้

วัสดุ – อุปกรณ์

1. ไม้บรรทัด

2.ตลับเมตร

3.ดินสอ

4. ปากกา

5.ค้อน

6.เครื่องตัด

7.ตู้เชื่อม

8.เครื่องเจียร์

9. แผ่นสแตนแลส

ภาพที่ 1 แสดงวัสดุอุปกรณ์

วิธีการปฏิบัติงาน/การทดลอง

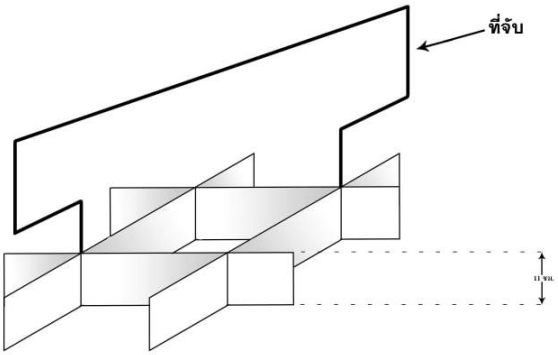

ภาพที่ 2 แสดงแบบร่างตัวอย่างอุปกรณ์ในการตัดขนมปัง

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ออกแบบการทำอุปกรณ์ (ภาพที่ 1) โดยนักศึกษาสาขาการจัดการธุรกิจค้าปลีก ปี 4 กลุ่มเอ ได้ประชุมหารือวิเคราะห์ปัญหาภายในร้านสาขาเซว่น อีเลฟเว่น เพื่อแก้ไขปัญหาความล่าช้าในการบริการ ที่เน้นความสะอาดและรวดเร็ว เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่เร่งรีบ ด้วยการผลิตอุปกรณ์ตัดขนมปังนี้ขึ้นมา

ภาพที่ 3 แสดงแผ่นสแตนเลสมาตัดที่เครื่องตัดแผ่นสแตนเลสที่นำมาใช้ โดยเลือกสแตนเลสเกรด 304 เท่านั้น เพราะเกรด304 สามารถใช้สำหรับอาหารได้และไม่ก่อเกิดสนิม

ภาพที่ 4 แสดงการตัดแผ่นสแตนเลสให้มีความยาว 11 เซนติเมตร จำนวน 4 ชิ้น โดยการตัดสแตนเลส จะวัดที่ขอบขนมปังก่อนเพื่อให้แผ่นอุปกรณ์ตัดขนมปัง ออกมาในขนาดที่พอกับขนมปัง

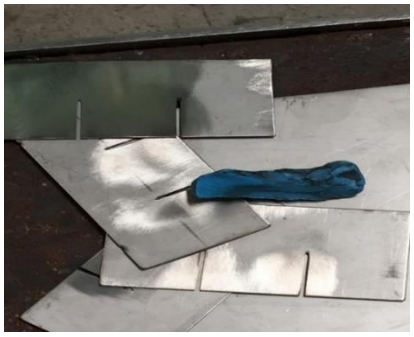

ภาพที่ 5 แสดงการใช้บากเพื่อทำร่องให้ประกอบเข้ากันได้ตามรูปแบบ โดยการทำเป็นช่องครึ่งหนึ่งของแผ่นสแตนเลสให้ครบทั้ง 4 แผ่นในขนาดที่เท่ากัน เพื่อให้สแตนเลสประกบกันในขนาดที่พอดี

ภาพที่ 6 แสดงการขัดแผ่นผิวให้เรียบ และขัดเงาให้เรียบเนียนโดยการนำแผ่นเรียบมาขัดสแตนเลสเพื่อให้เกิดความเงา และความเรียบเนียน

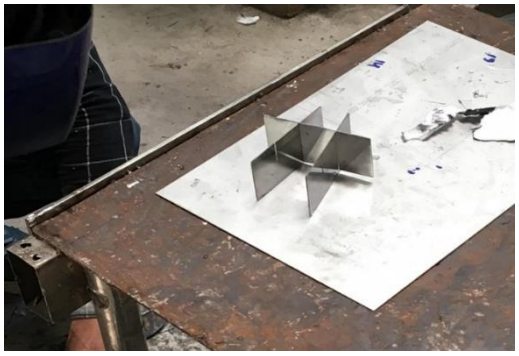

ภาพที่ 7 แสดงการประกอบขึ้นรูปร่าง โดยการนำแผ่นสแตนเลสทั้ง 4 แผ่น มาประกบกันเพื่อขึ้นรูปร่างตามแบบที่กำหนดไว้

ภาพที่ 8 แสดงใส่ที่มือจับโดยการนำเส้นสแตนเลสมาดัดขึ้นรูป ตามแบบ เพื่อเป็นด้ามจับสำหรับตัดขนมปัง

ภาพที่ 9 แสดงการลบรอยเชื่อมให้ชิ้นงานเพื่อให้เกิดความสวยงาม โดยการใช้เครื่องเจียร์ลบรอยตำหนิให้กับสแตนเลสเพื่อให้ชิ้นงานเกิดความสวยงาม

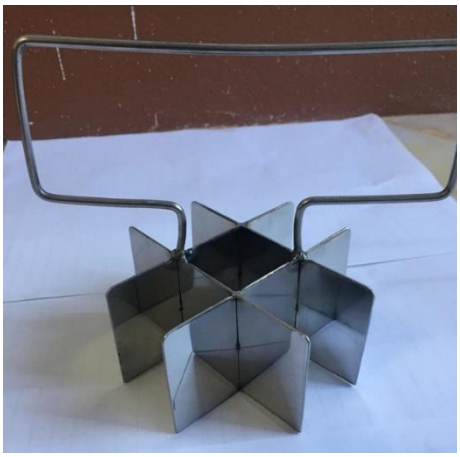

ภาพที่ 10 แสดงเครื่องพิมพ์ขนมปังปิ้งเพื่อเพิ่มโอกาสในการขาย

ขั้นที่ 3 ขั้นสังเกต

สถานที่ทำการทดลอง 7 – 11 สาขาตลาดรุ่งพัฒนา 10789 จ.สกลนคร ผลการวิเคราะห์จากการสังเกตและติดตามการดำเนินกิจกรรมตามแผน ในภาพรวมพบว่าผู้ร่วมวิจัยมีความพึงพอใจที่มีทีมผู้วิจัยเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการให้เป็นไปตามแผน หลังจากการทดลองของพนักงานพบว่าอุปกรณ์ตัดขนมปังสามารถลดระยะเวลาของการตัดขนมปังได้จริงและสะดวกในการทำงานมากขึ้นทำให้ลูกค้าพึงพอใจเพราะได้รับสินค้าที่รวดเร็วและสวยงามน่ารับประทาน

ภาพที่ 11 แสดงการใช้กรรไกรตัดขนมปังปิ้ง

จากการที่เราใช้กรรไกรตัดขนมปัง พบว่าขนาดขนมปังไม่เท่ากัน และไม่สวยงาม อาจทำให้สินค้าไม่ชวนรับประทาน

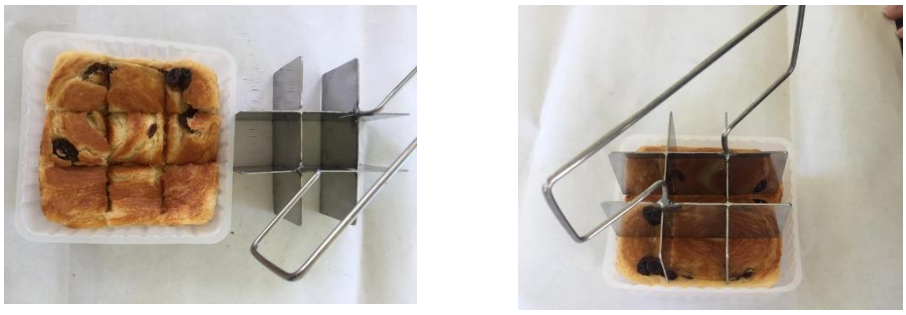

ภาพที่ 12 แสดงการใช้เครื่องพิมพ์ขนมปังปิ้ง

จากการที่ทดสอบใช้เครื่องพิมพ์ขนมปังปิ้ง พบว่า มีขนาดขนมปังที่เท่ากัน สวยงาม ทำให้สินค้าชวนน่ารับประทานและลดระยะเวลาในการทำงาน

การวิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญ

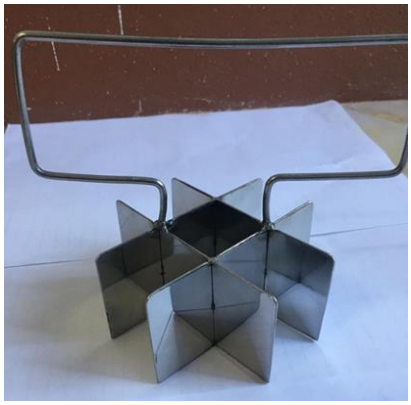

ภาพที่ 13 แสดงโมเดลแรกของเครื่องพิมพ์ขนมปังปิ้ง

อ.ดร.วศิน เพชรพงศ์พันธ์ อาจารย์ประจำสาขาธุรกิจค้าปลีก คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลนคร “ในโมเดลแรกข้อดีนะครับก็อย่างที่บอกไปว่ามันตัดได้ขาดโดยเร็วไม่ต้องตัดบ่อยแล้วก็ตัดได้ชิ้นสวยแต่ปัญหาที่พบในประเด็นแรกเรื่องของโมเดลแรกเลยก็คือ ปัญหาเรื่องขนาดของมันเนื่องจากครั้งแรกเรามีการออกแบบให้มันพอดีกับขนมปังปรากฏว่าขนมปังเมื่อเรากดตัวโทสต์คัตเตอร์ (toast cutter) ลงไปนะครับ มันมีความยืดหยุ่นของขนมปัง ทำให้ด้านข้างฝั่งใดฝั่งหนึ่งจะขาดไม่สนิทนะครับทำให้ขนมปังไม่ขาด ประเด็นที่สอง ในเรื่องของมือจับมือจับที่เราออกแบบมาครั้งแรก มือจับมีขนาดเล็กนะครับทำให้การจับค่อนข้างที่จะไม่ถนัดมือ สั่นไปสั่นมา และจะไม่ถนัดเวลากดลงไป เราพูดถึงการใช้งานในอนาคตถ้าเกิดเราต้องใช้กดวันละ 100 กว่าครั้งมันอาจจะทำเจ็บบริเวณมือที่กด เนื่องจากขนาดของมันเล็กอาจเจ็บมือได้นะครับ”

จากการวิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์มาใช้ปรับปรุง และ ออกแบบการพัฒนาใหม่เป็นโมเดลที่ 2 ซึ่งโมเดลมีการเพิ่มขนาดของแผ่นสแตนเลสเพิ่มขึ้นที่ตัวใบมีด 1 เซนติเมตร ทั้ง 4 ใบ และเปลี่ยนด้ามจับขนาดใหญ่ให้มีความถนัดมือ เพื่อรองรับการใช้งานในอนาคตเกิดเหตุการณ์ใช้งานแบบบ่อยครั้ง การใช้งานที่ 50 ครั้งขึ้นไปก็ไม่ รู้สึกเจ็บบริเวณมือแต่อย่างใด จากการทดสอบโมเดลที่ 2 ซึ่งโมเดลที่ 2 จากการเพิ่มใบมีดให้มีขนาดใหญ่ขึ้นและการเพิ่มด้ามจับปรากฏว่าสามารถที่จะทำให้การทำขนมปังขาดครบทั้ง 8 ชิ้นและก็ลักษณะของการตัดมีลักษณะสวยงามพอดีทุกชิ้น

ภาพที่ 14 แสดงการพัฒนาโมเดลเครื่องพิมพ์ขนมปังปิ้ง

ขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนผล

เมื่อได้โมเดลที่ 2 กลุ่มผู้วิจัยได้ทดลองไปใช้ในร้านสะดวกซื้อ และใช้วิธีการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมกับพนักงานร้านเซว่น อีเลฟเว่น สาขาตลาดโต้รุ่งพัฒนา จำนวน 5 คน ซึ่งสรุปเป็นขั้นสะท้อนผลตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบการใช้งานระหว่างกรรไกร และ toast cutter

หัวข้อ	กรรไกร	cutter
1. ระยะเวลาในการตัด	17 วินาที	8 วินาที
2. ขนาดของขนมปัง	ได้ชิ้นที่ไม่เท่ากัน	ได้ชิ้นที่สม่ำเสมอ
3. ความมั่นใจในความสะอาด	ไม่ค่อยสะอาดรู้สึกไม่มั่นใจ	สะอาดรู้สึกมั่นใจมากขึ้น
4. ความสะดวก	ไม่ค่อยสะดวก	สะดวก รวดเร็ว
5. การจัดเก็บ	ไม่มีที่จัดเก็บเป็นที่เป็นทาง	จัดเก็บเป็นสัดส่วน
6. จุดเด่น	ไม่มีจุดเด่น	มีหน้าตาที่แปลกใหม่
7. ใช้เฉพาะเจาะจง	มีการใช้อุปกรณ์กับสินค้าอื่น	เป็นอุปกรณ์ใช้เฉพาะ
8. การใช้งาน	เสียเวลาในการหาและการตัด	หาง่ายสะดวกในการใช้งาน
9. การดูแลรักษา	ทำความสะอาดบ่อยไม่ได้เนื่องจากจะทำให้เกิดสนิม	ทำความสะอาดได้ตลอดเวลา เพราะทำจากวัสดุที่ใช้สำหรับทำอาหารโดยเฉพาะ
10. รูปร่างหน้าตาของขนนปัง	แบ่งชิ้นไม่เท่ากัน	แบ่งชิ้นได้เท่ากันและสวยงาม

การติดตามประเมินผลการปฏิบัติการตามแผน พร้อมกับส่งผลสะท้อนกลับเพื่อปรับปรุงแก้ไขการพัฒนาอุปกรณ์ตัดขนมปังเพื่อเพิ่มโอกาสในการขาย พบว่าสามารถดำเนินการได้ตามแผนที่วางไว้ สร้างความพึงพอใจให้กับผู้ร่วมวิจัยเป็นอย่างดี และสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อต่อยอด พัฒนาอุปกรณ์ตัดขนมปังที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดีมากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย “เรื่องการพัฒนาอุปกรณ์ตัดแบ่งชิ้นขนมปังปิ้งเพื่อเพิ่มโอกาสในการขาย” โดยดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่19 มิถุนายน 2562 – 27 มิถุนายน 2562 รวมระยะเวลา 9 วัน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาอุปกรณ์ที่ใช้ในการตัดขนมปังปิ้งให้ลูกค้าได้รับสินค้าที่น่ารับประทานและเพิ่มโอกาสในการขายผลิตภัณฑ์ได้เพิ่มมากยิ่งขึ้น สามารถสรุปได้ดังนี้

จากการที่ได้ทดลอง โดยปกติแล้วการตัดขนมปังปัจจุบันใช้เป็นกรรไกรในการตัดขนมปังซึ่งทำให้ ลูกค้าเกิดความไม่ไว้วางใจต่ออุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการประกอบอาหาร กลัวมีสารปนเปื้อนเนื่องด้วยลูกค้าเกรงว่าอุปกรณ์ที่นำมาประกอบอาหารจะไม่สะอาด เมื่อได้ทำการทดลองใช้เครื่องปั๊มขนมปังปิ้งที่ทำขึ้นพบว่าหน้าตาของสินค้าที่เมื่อตัดแล้วทำให้หน้าตาของสินค้า สวยงามและขนาดเท่ากัน เชิญชวนให้รับประทาน ลดระยะเวลาการรอของสินค้า ตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้รวดเร็วน่ารับประทาน และยังส่งผลต่อมาตรฐาน QSSI ในเรื่องความสะอาดให้คุณภาพร้านได้มาตรฐานตามที่บริษัทกำหนด

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยการพัฒนาอุปกรณ์ตัดแบ่งชิ้นขนมปังปิ้งเพื่อเพิ่มโอกาสในการขายมีข้อเสนอแนะจากการวิจัยและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรจัดประชุมเพื่อทำความเข้าใจและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การดำเนินงานและแบ่งหน้าที่ให้ชัดเจน

2. การจัดทำชิ้นงานอุปกรณ์ตัดแบ่งชิ้นขนมปังปิ้งนี้ขึ้นมา เพื่อก่อให้เกิดความสะดวกในการบริการลูกค้าของพนักงานร้าน 7-Eleven ซึ่งเป็นแนวคิดของนักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์ในร้าน 7-Eleven และพบปัญหาในความล่าช้าในเรื่องของการบริการลูกค้า และความสะอาด จึงคิดอุปกรณ์นี้ขึ้นมาเพื่ออำนวยความสะดวก และเพิ่มในเรื่องความสะอาด

ผู้ใช้อุปกรณ์ตัดแบ่งชิ้นขนมปังควรศึกษาอุปกรณ์ตัดแบ่งชิ้นก่อนใช้งาน เนื่องจากเป็นอุปกรณ์ที่คล้ายมีดและมีความคม อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกายได้ ดั้งนั้นผู้ใช้ ต้องใช้ด้วยความระมัดระวัง และใช้อย่างถูกวิธี จึงจะเกิดประสิทธิภาพที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. นักวิจัยและผู้สนใจด้านงานวิจัยสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ประโยชน์การวางแผนดำเนินการวิจัยได้

2. หน่วยงานหรือองค์กรสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปพัฒนาและประยุกต์ใช้เพื่อจัดกระบวนการบริหารจัดการงานวิจัยให้มีประสิทธิภาพ

3. การวิจัยอุปกรณ์ที่ทำขึ้นในการบริการลูกค้าซึ่งเป็นชิ้นงานที่แปลกใหม่จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ใช้งานต้องศึกษาเวลานำไปใช้จริงในร้านค้าปลีกโดยผู้คิดค้นชิ้นงานควรติดตามประเมินผลคุณภาพของชิ้นงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีสามารถนำข้อบกพร่องของชิ้นงานไปปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น

4. ควรมีการคิดอุปกรณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับชิ้นงานที่ศึกษาและค้นคว้าอุปกรณ์ที่มีความคล้ายคลึงกับชิ้นงานที่สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อจะสามารถนำมาเปรียบเทียบคุณภาพความยั่งยืนของชิ้นงาน

5. ควรมีการวิเคราะห์ความพึงพอใจในการใช้งานอุปกรณ์เพื่อที่จะนำความน่าเชื่อถือเป็นตัวผลักดันชิ้นงานสู่ร้านค้าปลีกต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ขจรศักดิ์ กั้นในกลาง. (2562*). บทสัมภาษณ์ นักศึกษาสาขาการจัดการธุรกิจค้าปลีก. สัมภาษณ์18 มิถุนายน 2562.*

ธิดารัตน์ เลิศดี. (2562). *บทสัมภาษณ์ ลูกค้าที่มาใช้บริการที่ร้านเซว่นอีเลฟเว่น. สัมภาษณ์ 22 มิถุนายน 2562.*

นภาพร สูนาสวน. (2559). การสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า. วิทยานิพนธ์ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชมงคลรัตนโกสินทร์.

ปันโปร. (2561). ขนมปังเดนิสโทสต์.(ออนไลน์).เข้าถึงได้จาก *https://www.punpro.com/p/walls-promotion.* (วันที่ค้นข้อมูล: 20 มิถุนายน 2562).

ปิยะวัฒน์ ฐิตะสัทธาวรกุล. (2551). *QSSI (Quantity Store System inspection) มาตรฐานระบบคุณภาพร้าน.* กรุงเทพฯ:คู่มือมาตรฐานระบบคุณภาพร้าน.

วิทวัส รุ่งเรืองผล. (2557). ความพึงพอใจของลูกค้า. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก *http://www.marketeer.co.th/insidedetail.php? Inside_id=2534. (วันที่ค้นข้อมูล: 19 มิถุนายน 2562).*

สมรักษ์ รักภูเสน.(2562). *บทสัมภาษณ์ พนักงานร้านเซว่นอีเลฟเว่น. สัมภาษณ์18 มิถุนายน 2562.*

วศิน เพชรพงศ์พันธ์.(2562). *การวิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญ. สัมภาษณ์ 24 มิถุนายน 2562.*

การพัฒนาเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี
The Development of Website for Sakontavapee Rice Product Community Enterprise Group

จิราภา รักบุญ, อารยา พวงศรีเคน*
เด่นชัย สมปอง**
สิริพาพร ยืนสุข***
นาฎลดา เรืองชาญ****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี และ 2) ศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้งานเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยประกอบด้วย ผู้ใช้งานเว็บไซต์ จำนวน 50 คน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาและเทคโนโลยี จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินคุณภาพของเว็บไซต์ และแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้งาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาพรวมการประเมินคุณภาพของเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.24, S.D.=0.65) และ 2) ภาพรวมผู้ใช้งานเว็บไซต์มีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.25, S.D.=0.62)

คำสำคัญ: การพัฒนาเว็บไซต์, กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

Abstract

The objectives of this research were to 1) develop website for Sakontavapee rice product community enterprise group and 2) study the satisfaction of Sakontavapee rice product community enterprise group website. This research was the research and development. Website user and samples consist of 50 people and 5 experts. The research instruments consisted of quality assessment form and user satisfaction survey form. Mean and standard deviation was use for verifying the efficiency. The results revealed that 1) the quality of Sakontavapee rice product community enterprise group website overall was high level ($\bar{x}$=4.24, S.D.=0.65) and 2) the user satisfaction of Sakontavapee rice product community enterprise group website overall was high level. ($\bar{x}$=4.25, S.D.=0.62).

Keywords: Development of Website, Community Enterprise Group

* นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
*** ดร. สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
**** อาจารย์สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทนำ

ปัจจุบันมีการแข่งขันทางธุรกิจเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีธุรกิจที่ใกล้เคียงกันเกิดขึ้นมากมาย จึงทำให้เกิดการแข่งขันสูง เทคโนโลยีถือเป็นปัจจัยสำคัญในยุคนี้เพื่อนำมาแข่งขันกัน ในช่วงเศรษฐกิจที่ตกต่ำ หลายคนต้องดิ้นรนหาวิธีเพื่อให้ธุรกิจของตนเองอยู่รอด ปรับเปลี่ยนและพัฒนาร้านของตนเองให้ดีขึ้นไปเรื่อย ๆ เพื่อที่จะสามารถต่อสู้คู่แข่งทางธุรกิจได้ และสามารถเป็นที่ยอมรับของตลาดทางการค้า นับได้ว่าการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการทำธุรกิจเกี่ยวกับการขายสินค้าเป็นปัจจัยที่สำคัญซึ่งมี เทคโนโลยีหลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับธุรกิจที่ดำเนินงาน ปัจจุบันผู้ประกอบการของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศไทยทั้งทางด้านเศรษฐกิจและ สังคม ซึ่งผู้ประกอบการจำเป็นต้องมีความสามารถเชิงนวัตกรรม ซึ่งเป็นเครื่องมือทางการแข่งขันที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จ สร้างโอกาสให้ธุรกิจประสบความสำเร็จได้ง่ายขึ้น รวมทั้งมีโอกาสทางการตลาดที่เพิ่มสูงขึ้นเป็นลำดับ ในปัจจุบันการบริโภคข้อมูลจากผู้คนได้เปลี่ยนไป โดยส่วนใหญ่มีแนวโน้มใช้สื่อทางออนไลน์มากขึ้น เนื่องจากการซื้อออนไลน์มีความสะดวกสบายต่อผู้บริโภค เพราะซื้อได้ตลอด 24 ชั่วโมง สั่งซื้อได้ทุกที่ (อาคีรา ราชเวียง, 2560)

ข้าวหอมทอง หรือ ข้าวฮาง เป็นข้าวกล้องชนิดหนึ่งที่ผลิตจากข้าวหอมมะลิ 105 เป็นข้าวที่ผ่านการนำข้าวเปลือกมาแช่น้ำ นำไปนึ่งก่อนการสี โดยประยุกต์มาจากการผลิต “ข้าวฮาง” ซึ่งจากการบอกเล่าของปู่ย่าตายายข้าวหอมทองประยุกต์มาจากการผลิต "ข้าวฮาง" เดิมวัตถุประสงค์ในการผลิตเพื่อบริโภคเนื่องจากคนในสมัยก่อนการผลิตข้าวไม่เพียงพอต่อการบริโภคทั้งปีก่อนที่จะมีข้าวใหม่ออก เกษตรกรอยู่ในภาวะที่ขาดแคลนข้าวเหนียวบริโภค ต้องอาศัยธัญพืชอื่นประทังชีวิตไปก่อน เมื่อข้าวในนาออกรวงพัฒนาเมล็ดไปประมาณ 70 – 85 % เกษตรกรจะนำมาผลิตข้าวเม่าและเมื่อข้าวพัฒนาเมล็ดไปประมาณ 85% ขึ้นไปเกษตรกรจะนำมาผลิตเป็น "ข้าวฮาง" เพื่อให้ทันต่อการบริโภคก่อนที่ข้าวจะสุกแก่ จุดเด่นของ "ข้าวฮาง" คือ ข้าวจะหอมเพราะข้าวยังมีน้ำนมอยู่

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี บ้านนาบ่อ ตำบลปลาโหล อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร จัดตั้งกลุ่มขึ้นมา เมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2540 มีคณะกรรมการบริหาร มีสมาชิกครั้งแรกจำนวน 36 คน เป็นกลุ่มที่จัดทำผลิตภัณฑ์ข้าวฮาง เช่น ข้าวฮางเจ้า หอมมะลิ 105 ข้าวฮางเจ้า ไรซ์เบอรี่ ข้าวฮางเหนียวสกลทวาปี ข้าวฮางสามกษัตริย์ ข้าวฮางบด จากการลงพื้นที่สอบถามข้อมูลพบว่าปัจจุบันทางร้านยังไม่มีเว็บไซต์ขายสินค้าเป็นของตนเอง และช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้ายังไม่หลากหลายเพียงพอ รวมถึงการนำเสนอรายละเอียดต่าง ๆ ของสินค้า

จากการศึกษาปัญหาดังกล่าว จึงมีแนวคิดในการพัฒนาเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี เพื่อเพิ่มช่องทางในการขายสินค้า และอำนวยความสะดวกให้กับลูกค้าโดยไม่ต้องเดินทางมาซื้อสินค้าด้วยตนเอง ทางผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาข้อมูลของทางกลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี บ้านนาบ่อ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ออกแบบเพื่อจัดทำเป็นเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี บ้านนาบ่อ ในรูปแบบเว็บพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้งานเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี เป็นการวิจัยและการพัฒนา (Research and Development) มีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ใช้งานเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี บ้านนาบ่อ ตำบลปลาโหล อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและเทคโนโลยี

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ใช้งานเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี บ้านนาบ่อ ตำบลปลาโหล อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 50 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและเทคโนโลยี จำนวน 5 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณภาพของเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี และความพึงพอใจต่อการใช้งานเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี เป็นระบบการจัดการเนื้อหาของเว็บไซต์ (Content Management System : CMS) ซึ่งทางผู้วิจัยได้ใช้เว็บไซต์สำเร็จรูป WordPress เพื่อสร้างและจัดการเนื้อหา บทความต่างๆบนเว็บ ซึ่งเขียนด้วยภาษา PHP และใช้ระบบจัดการฐานข้อมูล MySQL รวมถึงการใช้งาน Plugin WooCommerce ในการจัดทำระบบสั่งซื้อสินค้า บริหารจัดการร้านค้า และ Plugin เสริมอื่น ๆ ที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งาน โดยมีขั้นตอนในการพัฒนาระบบตามวงจรการพัฒนา (System Development Life Cycle : SDLC) ดังนี้

3.1.1 การวางแผน (Planning) เริ่มต้นระยะแรกด้วยการสำรวจความต้องการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี และนำมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาเว็บไซต์ที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้

3.1.2 การวิเคราะห์ (Analysis) ในขั้นตอนนี้จะทำการออกแบบองค์ประกอบของเว็บไซต์ รวมถึงการกำหนดขอบเขตของเนื้อหาเว็บไซต์ รวมถึงการคัดเลือก Plugin ที่จะนำมาใช้งานให้มีความสอดคล้องกับความต้องการ

3.1.3 การออกแบบ (Design) เป็นการออกแบบเว็บไซต์ต้นแบบให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน นำองค์ประกอบของเว็บไซต์และขอบเขตของเนื้อหาเว็บไซต์ มาจัดระบบหมวดหมู่ เพื่อออกแบบแผนผังโครงสร้างของเว็บไซต์

3.1.4 การพัฒนาและติดตั้ง (Implementation) เป็นการพัฒนาเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี ตามขอบเขตของเนื้อหาเว็บไซต์ ด้วยเว็บสำเร็จรูป WordPress และนำ Plugin WooCommerce และ Plugin เสริมอื่น ๆ มาติดตั้ง และจัดการให้เว็บมีประสิทธิภาพ จากนั้นนำเว็บไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพและทดลองใช้งานกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อประเมินความพึงพอใจในการใช้งาน และปรับปรุงเว็บไซต์ตามข้อเสนอแนะ หลังจากนั้นนำเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปีที่พัฒนาเสร็จไปใช้งานจริง โดยการเผยแพร่เว็บไซต์ในเว็บไซต์โครงงานนักศึกษา สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร https://www.bcsnru.com

3.1.5 การบำรุงรักษา (Maintenance) เป็นการสนับสนุน จัดอบรมให้แก่ผู้ใช้งานเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี และช่วยเหลือผู้ใช้งาน แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อนำเอาข้อมูลไปปรับปรุงระบบ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพของเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี และการประเมินความพึงพอใจในการใช้งานเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี เป็นแบบสอบถามประมาณค่าและแบบปลายเปิด จากนั้นนำแบบสอบถามหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ใช้เทคนิคการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งสามารถนำไปวัดผลได้จะต้องมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (มนต์ชัย เทียนทอง, 2554) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach’s Alpha Coefficient) จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.874 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการลงพื้นที่เพื่อพบกับกลุ่มตัวอย่าง สัมภาษณ์ความต้องการ และเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล พัฒนาเว็บไซต์ อภิปรายผลและสรุปผล

3.4 สถิติที่ใช้และการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีเกณฑ์การพิจารณาความพึงพอใจในการใช้งานเว็บไซต์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 121)

4.51 – 5.00 มีระดับความพึงพอใจ มากที่สุด

3.51 – 4.50 มีระดับความพึงพอใจ มาก

2.51 – 3.50 มีระดับความพึงพอใจ ปานกลาง

1.51 – 2.50 มีระดับความพึงพอใจ น้อย

1.00 – 1.50 มีระดับความพึงพอใจ น้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

จากการพัฒนาเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี และเพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้งานเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี

1.1 หน้าหลักของเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี บ้านนาบ่อ ตำบลปลาโหล อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร ซึ่งจะมีเมนูพื้นฐานของระบบ และผู้ใช้งานทั่วไปสามารถที่จะสมัครสมาชิกได้และดูข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ได้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงหน้าหลักเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี

1.2 หน้าร้านค้า เป็นหน้าแสดงรายการสินค้าต่าง ๆ โดยแบ่งสินค้าออกเป็นหมวดหมู่ คือ ข้าวฮางเจ้า หอมมะลิ 105 ข้าวฮางเจ้าไรซ์เบอรี่ ข้าวฮางเจ้าสามกษัตริย์ ข้าวฮางเหนียว ข้าวฮางบด ซึ่งสมาชิกสามารถกดเลือกสินค้าหยิบใส่ตะกร้าได้ ดังภาพที่ 2

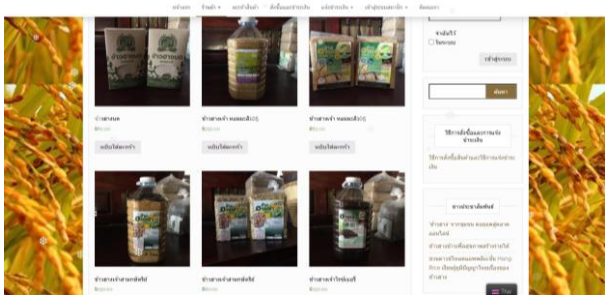

ภาพที่ 2 แสดงหน้าร้านค้า

1.3 หน้าตะกร้าสินค้า เป็นหน้าสรุปผลการสั่งซื้อของสมาชิก โดยสามารถเลือกวิธีการจัดส่งสินค้าได้เอง และเว็บจะทำการคำนวณราคาสินค้ารวมค่าจัดส่งให้อัตโนมัติ ดังภาพที่ 3

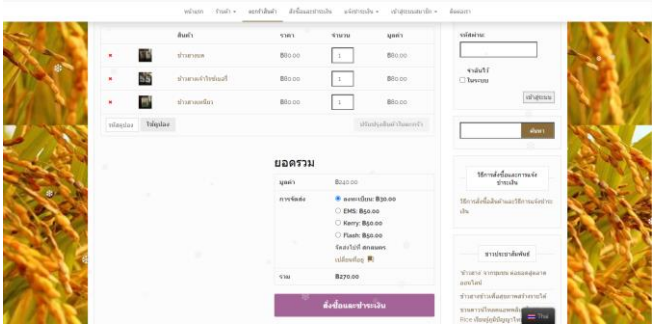

ภาพที่ 3 แสดงหน้าตะกร้าสินค้า

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินคุณภาพของเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี ของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเว็บไซต์ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับคุณภาพของเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี

รายการประเมินคุณภาพ	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1.ด้านการออกแบบเว็บไซต์			
1.1 เว็บไซต์มีความสวยงาม	4.17	0.66	มาก
1.2 เว็บไซต์ออกแบบให้ใช้งานได้ง่าย	4.20	0.63	มาก
1.3 ความเหมาะสมของสีตัวอักษรและพื้นหลัง	4.23	0.55	มาก
1.4 รูปภาพและภาพเคลื่อนไหว สวยงาม	4.17	0.58	มาก
1.5 ขนาดตัวอักษร และรูปแบบตัวอักษร มีความสวยงาม	4.23	0.74	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมรายด้าน	**4.20**	**0.63**	**มาก**
2. ด้านข้อมูลและเนื้อหาในเว็บไซต์			
2.1 ความถูกต้องของเนื้อหาและความปลอดภัยของข้อมูล	4.30	0.77	มาก
2.2 ความครบถ้วนของเนื้อหา	4.33	0.52	มาก
2.3 มีการจัดหมวดหมู่ให้ง่ายต่อการค้นหาและทำความเข้าใจ	4.23	0.68	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมรายด้าน	**4.28**	**0.66**	**มาก**
ค่าเฉลี่ยรวม	**4.24**	**0.65**	**มาก**

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพของเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี มีผลสรุปการประเมินแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านการออกแบบเว็บไซต์ ซึ่งประกอบไปด้วยการประเมินองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1.1 เว็บไซต์มีความสวยงาม เป็นการประเมินความสวยงามของเว็บไซต์ และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ จากผลการประเมินคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ซึ่งมีคุณภาพในระดับมาก

1.2 เว็บไซต์ออกแบบให้ใช้งานได้ง่าย เป็นการประเมินด้านการออกแบบเว็บไซต์ให้ใช้งานง่าย จากผลการประเมินคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ซึ่งมีคุณภาพในระดับมาก

1.3 ความเหมาะสมของสีตัวอักษร และพื้นหลัง เป็นการประเมินความเหมาะสมของสีตัวอักษร และพื้นหลังของเว็บไซต์ว่ามีความสวยงาม น่าสนใจตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน จากผลการประเมินประเมินคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ซึ่งมีคุณภาพในระดับมาก

1.4 รูปภาพและภาพเคลื่อนไหว สวยงาม จากผลการประเมินคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ซึ่งมีคุณภาพในระดับมาก

1.5 ขนาดตัวอักษร และรูปแบบตัวอักษร มีความสวยงาม เป็นการประเมินขนาดตัวอักษร และรูปแบบตัวอักษร มีความสวยงาม จากผลการประเมินคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ซึ่งมีคุณภาพในระดับมาก

2. ด้านข้อมูลและเนื้อหาในเว็บไซต์

2.1 ความถูกต้องของเนื้อหาและความปลอดภัยของข้อมูล เป็นการประเมินความถูกต้องของเนื้อหา จากผลการประเมินคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 ซึ่งมีคุณภาพในระดับมาก

2.2 ความครบถ้วนของเนื้อหา เป็นการประเมินถึงองค์ประกอบของความครบถ้วนของเนื้อหา ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด จากผลการประเมินคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ซึ่งมีคุณภาพในระดับมาก

2.3 มีการจัดหมวดหมู่ให้ง่ายต่อการค้นหา และทำความเข้าใจ เป็นการประเมินถึงการจัดหมวดหมู่ให้ง่ายต่อการค้นหา และทำความเข้าใจ จากผลการประเมินคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ซึ่งมีคุณภาพในระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้งานเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี ของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งาน ได้ค่าผลเฉลี่ยจากการประเมินความพึงพอใจของระบบทั้ง 2 ด้าน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจต่อการใช้งานเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี

รายการประเมินความพึงพอใจ	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านระยะเวลา			
1.1 การแสดงผลของเนื้อหา	4.27	0.62	มาก
1.2 แสดงผลของรูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว และวิดีโอ	4.23	0.51	มาก
1.3 การแสดงข้อมูลจากการสืบค้น	4.13	0.64	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมรายด้าน	**4.22**	**0.59**	**มาก**
2. ด้านประโยชน์และการนำไปใช้			
2.1 เนื้อหามีประโยชน์ต่อผู้ใช้งาน	4.17	0.75	มาก
2.2 เป็นสื่อในการเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์	4.40	0.56	มาก
2.3 สามารถใช้ประโยชน์ได้จริงในเชิงธุรกิจ	4.33	0.58	มาก
2.4 เป็นแหล่งข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน	4.23	0.66	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมรายด้าน	**4.28**	**0.64**	**มาก**
ค่าเฉลี่ยรวม	**4.25**	**0.62**	**มาก**

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้งานเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี มีผลสรุปการประเมินแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านระยะเวลา

1.1 การแสดงผลของเนื้อหา เป็นการประเมินความเหมาะสมของระยะเวลาการแสดงผลของเนื้อหาภายในเว็บไซต์ ว่ามีเหมาะสม น่าสนใจตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน จากผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ซึ่งเป็นความพึงพอใจในระดับมาก

1.2 แสดงผลของรูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว และวิดีโอ เป็นการประเมินความเหมาะสมของระยะเวลาการแสดงผลของรูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว และวิดีโอ ภายในเว็บไซต์ว่ามีเหมาะสม น่าสนใจตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน จากผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ซึ่งเป็นความพึงพอใจในระดับมาก

1.3 การแสดงข้อมูลจากการสืบค้น เป็นการประเมินระยะเวลาการแสดงผลข้อมูลจากการสืบค้น ความสะดวกในการค้นหาข้อมูลที่ผู้ใช้ต้องการ และตรงกับความต้องการของผู้ใช้ในระยะเวลาที่เหมาะสม ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ซึ่งเป็นความพึงพอใจในระดับมาก

2. ด้านประโยชน์ และการนำไปใช้

2.1 เนื้อหามีประโยชน์ต่อผู้ใช้งาน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ตรงกับความต้องการเป็นการประเมินในเรื่องเนื้อหาภายในเว็บไซต์ว่ามีประโยชน์กับผู้ใช้มากน้อยเพียงใด ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ซึ่งเป็นความพึงพอใจในระดับมาก

2.2 เป็นสื่อในการเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์ เป็นการประเมินความน่าสนใจของเว็บไซต์ว่ามีเนื้อหาข่าวสารที่ประชาสัมพันธ์ใหม่ ๆ เพื่อที่จะเผยแพร่ให้ผู้ใช้งานได้รับรู้ ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งานจากผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 ซึ่งเป็นความพึงพอใจในระดับมาก

2.3 สามารถใช้ประโยชน์ได้จริงในเชิงธุรกิจ เป็นการประเมินถึงผู้ใช้งานว่าสามารถใช้ประโยชน์ในทางธุรกิจมากน้อยเพียงใด ซึ่งความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 4.33 ซึ่งเป็นความพึงพอใจในระดับมาก

2.4 เป็นแหล่งข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ เป็นการประเมินในด้านความสะดวกในการหาแหล่งข้อมูลที่ผู้ใช้ต้องการหา ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ซึ่งเป็นความพึงพอใจในระดับมาก

อภิปรายผล

1. การพัฒนาเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี เป็นเว็บไซต์ที่มีการศึกษา วิเคราะห์ ออกแบบและพัฒนาด้วยเว็บสำเร็จรูป และมีการจัดจำหน่ายสินค้า ระบบตะกร้าสินค้า รวมถึงการบริหารจัดการการสั่งซื้อของลูกค้า โดยผลการประเมินคุณภาพโดยรวมของเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.24, S.D.=0.65) สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศแก้ว ประดิษฐ์ (2561) ได้จัดทำวิจัยเรื่องการพัฒนาช่องทางจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ข้าว ด้วยระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านบอฆอ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ได้ทำการพัฒนาและประเมินคุณภาพระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน วิธีการดำเนินงานแบ่งเป็น 3 ระยะคือ ระยะที่ 1 ศึกษากลยุทธ์ทางธุรกิจด้วย TOWS Matrix จากแบบสัมภาษณ์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจำนวน 20 ราย และบุคลากรภาครัฐจำนวน 3 ราย ระยะที่ 2 ออกแบบ และพัฒนาระบบด้วยวงจรการพัฒนาระบบ ระยะที่ 3 ประเมินคุณภาพการใช้งาน โดยกลุ่มผู้ใช้งานประเมินผลการใช้งานระบบอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.24, S.D.=0.43)

2. การศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้งานเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี พบว่า ความพึงพอใจโดยรวมในการใช้เว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.25, S.D.=0.62) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณฐาพัชร์ วรพงศ์พัชร์ (2563) ได้จัดทำวิจัยเรื่องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และตลาดดิจิทัลผลิตภัณฑ์ข้าวปลอดสารแปรรูป กลุ่มวิสาหกิจข้าวเตาปูน จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้ประกอบการมีระดับความคิดเห็นเชิงบวกหลังการปรับปรุงโลโก้ วัสดุที่ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์ ลักษณะบรรจุภัณฑ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ด้านสื่อการตลาดดิจิทัลเห็นด้วยในระดับมากที่สุด และ 3) ลูกค้ามีความพึงพอใจของลูกค้าข้าวปลอดสารแปรรูปมีความพึงพอใจบรรจุภัณฑ์และสื่อสังคมออนไลน์หลังการพัฒนาภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านบรรจุภัณฑ์อยู่ในระดับมาก และด้านสื่อสังคมออนไลน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้เว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมทองสกลทวาปี มีความสมบูรณ์ ควรมีการพัฒนาเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

1. ควรมีการปรับปรุงเว็บไซต์อย่างต่อเนื่อง เช่น การจำหน่ายสินค้าควรมีการกำหนดขนาด น้ำหนัก เพื่อสะดวกซื้อและในการจัดส่งสินค้า

   ควรนำ Plugin ส่วนเสริมอื่นๆที่ทันสมัย มาปรับใช้กับการพัฒนาเว็บไซต์ให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

เกศแก้ว ประดิษฐ์. (2561). การพัฒนาช่องทางจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ข้าว ด้วยระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านบอฆอ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส. *วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม,* 6(2), 152-164.

ณฐาพัชร์ วรพงศ์พัชร์. (2563). การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และตลาดดิจิทัลผลิตภัณฑ์ข้าวปลอดสารแปรรูป กลุ่มวิสาหกิจข้าวเตาปูน จังหวัดราชบุรี. *วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 12(3), 24-34.*

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยสาส์น.

มนต์ชัย เทียนทอง. (2554). *การออกแบบและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ*.

อาคีรา ราชเวียง. (2560). อนาคตผู้ประกอบการในยุค 4.0. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์,12(2),79.*

การพัฒนาเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน
The Development of Website for Taipiman Sewing Group

พิชิตชัย เดชะคำภู, สุธิดา ทันอินทรอาจ*
รุจิรา จงคล้ายกลาง, สุพิชญา นิลจินดา**
เด่นชัย สมปอง***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน และ 2) ศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้งานเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยประกอบด้วย ผู้ใช้งานเว็บไซต์ จำนวน 30 คน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาและเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินคุณภาพของเว็บไซต์ และแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้งาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาพรวมการประเมินคุณภาพของเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.27, S.D.=0.61) และ 2) ภาพรวมผู้ใช้งานเว็บไซต์มีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.20, S.D.=0.62)

คำสำคัญ: การพัฒนาเว็บไซต์, กลุ่มตัดเย็บผ้า

Abstract

The objectives of this research were to 1) develop website for Taipiman sewing group and 2) study the satisfaction of Taipiman sewing group website. This research was the research and development. Website user and samples consist of 30 people and 5 experts. The research instruments consisted of quality assessment form and user satisfaction survey form. Mean and standard deviation was use for verifying the efficiency. The results revealed that 1) the quality of Taipiman sewing group website overall was high level ($\bar{x}$=4.27, S.D.=0.61) and 2) the user satisfaction of Taipiman sewing group website overall was high level. ($\bar{x}$=4.20, S.D.=0.62).

Keywords: Development of Website, Sewing Group

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตเป็นอย่างมาก ทำให้การขายสินค้าในทุกวันนี้ต้องก้าวให้ทันเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ตเปรียบเสมือนสื่อกลางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและเป็นเครื่องมือที่สามารถสร้างเนื้อหาและข้อมูลต่าง ๆ ไว้รองรับการเข้าถึงของผู้ใช้งาน ผู้คนส่วนใหญ่เริ่มซื้อสินค้าออนไลน์เพิ่มมากขึ้นเนื่องจากสะดวกสบาย ไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทาง สามารถเลือกซื้อสินค้าได้จากทั่วทุกมุมโลก และในปัจจุบันการเข้าใช้งานอินเทอร์เน็ตไม่จำเป็นต้องใช้งานผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงอย่างเดียว สามารถใช้งานผ่านทางโทรศัพท์มือถือ

* นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
** อาจารย์สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

หรือสมาร์ทโฟน ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่สามารถพกพาติดตัวและสามารถใช้งานได้ทุกที่ทุกเวลา ยิ่งทำให้การซื้อขายสินค้าออนไลน์เกิดขึ้นได้อย่างง่ายดาย ด้านผู้ขาย การขายสินค้าทางสื่อออนไลน์ ทำให้เกิดความสะดวกสบายในการขายสินค้า ช่วยลดต้นทุน ไม่จำเป็นต้องมีหน้าร้าน ไม่ต้องคำนึงถึงทำเลที่ตั้งร้าน สามารถขายได้ 24 ชั่วโมง อีกทั้งยังสามารถประชาสัมพันธ์ธุรกิจให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางได้มากยิ่งขึ้น

ปัจจุบันกลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน บ้านพิมาน ตำบลพิมาน อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม มีการตัดเย็บผ้ารูปทรงต่าง ๆ เช่น เสื้อ กางเกง กระโปรง กระเป๋า โดยมีหลากหลายรูปแบบเพื่อจำหน่ายให้กับลูกค้าที่มาซื้อที่หน้าร้านหรือการออกบูธตามที่หน่วยงานราชการแนะนำ ผ้าที่ใช้ในการตัดเย็บของกลุ่มเย็บผ้าไทพิมานมาจากกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองซึ่งอยู่ในพื้นที่เดียวกัน ซึ่งมีการย้อมผ้าจากเปลือกไม้และจากเห็ดระเบิด ทำให้ผ้าที่ผ่านการตัดเย็บจากกลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมานมีความพิเศษกว่าร้านตัดเย็บทั่วไป คือ เป็นผ้าที่ย้อมมาจากเห็ดระเบิดซึ่งเป็นเห็ดที่สามารถพบเห็นได้แค่ในช่วงฤดูฝน (ประมาณพฤษภาคมถึงสิงหาคม) ใกล้กับต้นยูคาลิปตัสเท่านั้น ผ้าที่ผ่านการย้อมแล้วจะไม่มีปัญหาเรื่องของการตกสี จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ พบว่ากลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมานยังไม่เป็นที่รู้จักมากนัก ยังไม่มีการประชาสัมพันธ์แบบออนไลน์ และยังไม่มีเว็บไซต์เพื่อจำหน่ายสินค้า ทำให้ขายสินค้าได้เฉพาะกลุ่มคนที่รู้จักเท่านั้น

จากปัญหาดังกล่าว ผู้จัดทำจึงเห็นถึงความสำคัญของปัญหาและต้องการที่จะพัฒนาเว็บไซต์การจำหน่ายสินค้าขึ้น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน บ้านพิมาน ตำบลพิมาน อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม และตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าที่จะสามารถเลือกซื้อสินค้าได้ตามความต้องการและสามารถดูรายละเอียดของสินค้าได้ ซึ่งถือเป็นเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวกแก่กิจการ และสามารถให้บริการลูกค้าได้ทั่วอย่างถึง ทำให้ลูกค้าได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและรวดเร็ว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้งานเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน เป็นการวิจัยและการพัฒนา (Research and Development) มีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ใช้งานเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน บ้านพิมาน ตำบลพิมาน อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและเทคโนโลยีสารสนเทศ

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ใช้งานเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน บ้านพิมาน ตำบลพิมาน อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 30 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 5 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณภาพของเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน และความพึงพอใจต่อการใช้งานเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป WordPress เพื่อสร้างและจัดการเนื้อหา ซึ่งเป็นระบบการบริหารจัดการเนื้อหาบนเว็บไซต์ (Content Management System :

CMS) ซึ่งพัฒนาด้วยภาษา PHP และใช้ระบบจัดการฐานข้อมูล MySQL รวมถึงการติดตั้งและใช้งานส่วนเสริม หรือ Plugin ต่าง ๆ เช่น WooCommerce เป็น Plugin ในการจัดทำระบบจำหน่ายสินค้าออนไลน์ บริหารจัดการร้านค้า และยังมี Plugin เสริมอื่น ๆ ที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งาน ซึ่งการพัฒนาเว็บไซต์ได้นำแนวทางการพัฒนาระบบแบบ Agile (Agile Method) เข้ามาประยุกต์ เป็นวิธีการพัฒนาระบบอย่างรวดเร็ว ทำให้การออกแบบง่ายและต่อเนื่อง มีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงความต้องการของผู้ใช้งาน โดยเลือกใช้กระบวนวิธีการพัฒนาระบบแบบสกรัม (Scrum) มีการแบ่งช่วงการพัฒนาระบบเป็นรอบ เรียกว่า สปรินท์ (Sprint) รอบละ 2 สัปดาห์ สำหรับงานวิจัยนี้ใช้รอบการพัฒนาทั้งสิ้น 6 รอบ รวม 12 สัปดาห์ จนเสร็จสิ้นการพัฒนาระบบ ซึ่งในแต่ละรอบจะมีการนำความต้องการจากผู้ใช้งานเว็บไซต์มาพัฒนา ทดสอบ และใช้งาน เพื่อรับฟังความคิดเห็น (Feedback) การใช้งานจากผู้ใช้งานเว็บไซต์ พร้อมทั้งหาความผิดพลาดและแนวทางแก้ไข เพื่อให้ระบบมีคุณภาพตามความต้องการใช้งานในแต่ละรอบการพัฒนาเว็บไซต์ ตารางรอบการพัฒนาเว็บไซต์ และความต้องการของผู้ใช้ที่นำมาพัฒนาเว็บไซต์ในแต่ละรอบ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รอบการพัฒนา (Sprint) เว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน

รอบที่	ช่วงวันที่	การพัฒนาตามความต้องการของผู้ใช้งานเว็บไซต์
1	3 ส.ค. 2563 – 14 ส.ค. 2563	ผู้ใช้งานสามารถเพิ่มเนื้อหา บทความต่าง ๆ ได้
2	17 ส.ค. 2563 – 28 ส.ค. 2563	ผู้ใช้งานสามารถเพิ่มภาพและคลังภาพได้
3	31 ส.ค. 2563 – 11 ก.ย. 2563	ผู้ใช้งานสามารถเพิ่มสินค้า หมวดหมู่สินค้า เพื่อจำหน่ายได้
4	14 ก.ย. 2563 – 25 ก.ย. 2563	ผู้ใช้งานสามารถจัดการช่องทางการจัดส่งสินค้าได้
5	28 ก.ย. 2563 – 9 ต.ค. 2563	ผู้ใช้งานสามารถตรวจสอบคำสั่งซื้อและการแจ้งชำระเงินได้
6	12 ต.ค. 2563 – 23 ต.ค. 2563	ผู้ใช้งานสามารถแสดงรายละเอียดการสั่งซื้อสินค้าของลูกค้าได้

จากตารางที่ 1 แสดงผลการพัฒนาในแต่ละรอบตามความต้องการของผู้ใช้งานเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน จากนั้นนำเว็บไซต์มาทดสอบและปรับปรุง เพื่อให้ได้เว็บไซต์ที่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน หลังจากนั้นนำเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมานที่พัฒนาเสร็จไปเผยแพร่ในเว็บไซต์โครงงานนักศึกษา สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร (https://www.bcsnru.com)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพของเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน และการประเมินความพึงพอใจในการใช้งานเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน เป็นแบบสอบถามประมาณค่า และแบบปลายเปิด จากนั้นนำแบบสอบถามหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ใช้เทคนิคการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งสามารถนำไปวัดผลได้จะต้องมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (มนต์ชัย เทียนทอง, 2554) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach’s Alpha Coefficient) จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.912 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการลงพื้นที่เพื่อพบกับกลุ่มตัวอย่าง สัมภาษณ์ความต้องการ และเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล จัดประชุมทีมงาน พัฒนาเว็บไซต์ สรุปผล และอภิปรายผล

3.4 สถิติที่ใช้และการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

มีเกณฑ์การพิจารณาความพึงพอใจในการใช้งานเว็บไซต์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 121)

4.51 – 5.00 มีระดับความพึงพอใจ มากที่สุด

3.51 – 4.50 มีระดับความพึงพอใจ มาก

2.51 – 3.50 มีระดับความพึงพอใจ ปานกลาง

1.51 – 2.50 มีระดับความพึงพอใจ น้อย และ 1.00 – 1.50 มีระดับความพึงพอใจ น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

จากการพัฒนาเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน และเพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้งานเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน

1.1 หน้าหลักของเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน มีเมนูพื้นฐานของระบบ และผู้ใช้งานทั่วไปสามารถสมัครสมาชิกได้และดูข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ได้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงหน้าหลักเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน

1.2 หน้าร้านค้า เป็นหน้าแสดงรายการสินค้าต่าง ๆ โดยแบ่งสินค้าออกเป็นหมวดหมู่ ได้แก่ เสื้อผ้า กระเป๋า กระโปรง กางเกง และอื่น ๆ ซึ่งสมาชิกสามารถกดเลือกสินค้าหยิบใส่ตะกร้าได้ ดังภาพที่ 2

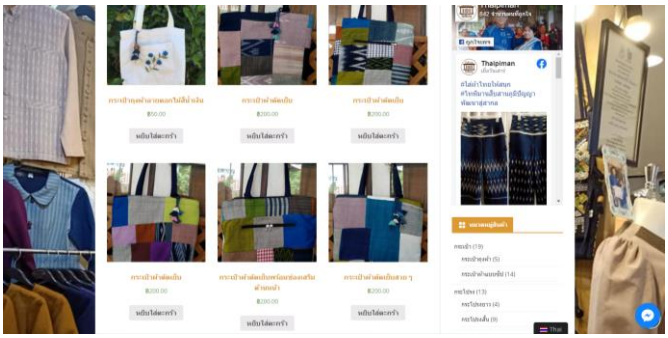

ภาพที่ 2 แสดงหน้าร้านค้า

1.3 หน้าตะกร้าสินค้า เป็นหน้าสรุปผลการสั่งซื้อของสมาชิก โดยสามารถเลือกวิธีการจัดส่งสินค้าได้เอง และเว็บไซต์จะทำการคำนวณราคาสินค้ารวมค่าจัดส่งให้อัตโนมัติ ดังภาพที่ 3

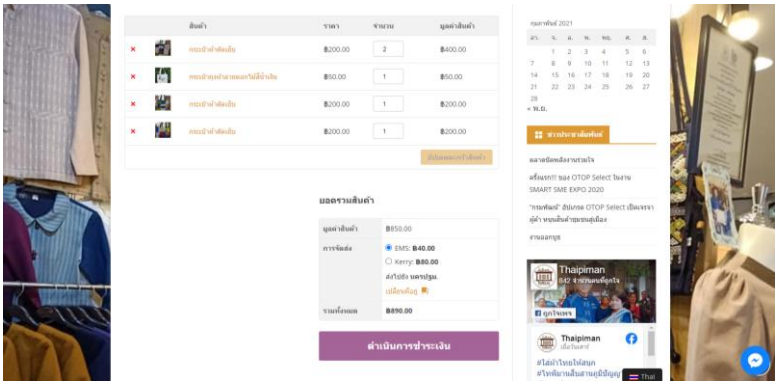

ภาพที่ 3 แสดงหน้าตะกร้าสินค้า

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินคุณภาพของเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน ของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเว็บไซต์ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับคุณภาพของเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน

รายการประเมินคุณภาพ	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านการออกแบบเว็บไซต์			
1.1 ความสวยงามในการออกแบบเว็บไซต์	4.70	0.56	มากที่สุด
1.2 เว็บไซต์ออกแบบให้มีความสะดวกและง่ายต่อการใช้งาน	4.63	0.57	มากที่สุด
1.3 ความเหมาะสมของสีตัวอักษรและพื้นหลัง	4.13	0.54	มาก
1.4 รูปภาพและภาพเคลื่อนไหว สวยงาม	4.03	0.68	มาก
1.5 คุณภาพการประมวลผลของเว็บไซต์	3.97	0.59	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	**4.29**	**0.58**	**มาก**
2. ด้านข้อมูลและเนื้อหาในเว็บไซต์			
2.1 ความถูกต้องของเนื้อหาเกี่ยวกับสินค้าในเว็บไซต์และความปลอดภัย	4.27	0.66	มาก
2.2 ความครบถ้วนของเนื้อหาข้อมูลของสินค้า	4.33	0.71	มาก
2.3 มีการจัดหมวดหมู่ให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ	4.20	0.57	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	**4.26**	**0.64**	**มาก**
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	**4.27**	**0.61**	**มาก**

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพของเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน มีผลสรุปการประเมินแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านการออกแบบเว็บไซต์ ซึ่งประกอบไปด้วยการประเมินองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ความสวยงามในการออกแบบเว็บไซต์ เป็นการประเมินความสวยงามของเว็บไซต์และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ จากผลการประเมินคุณภาพของเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 ซึ่งมีคุณภาพในระดับมากที่สุด

1.2 เว็บไซต์ออกแบบให้มีความสะดวกและง่ายต่อการใช้งาน เป็นการประเมินด้านการออกแบบเว็บไซต์ให้ใช้งานง่าย จากผลการประเมินคุณภาพของเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 ซึ่งมีคุณภาพในระดับมากที่สุด

1.3 ความเหมาะสมของสีตัวอักษรและพื้นหลัง เป็นการประเมินความเหมาะสมของสีตัวอักษรและพื้นหลังของเว็บไซต์ว่ามีความสวยงามและน่าสนใจตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน จากผลการประเมินคุณภาพของเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ซึ่งมีคุณภาพในระดับมาก

1.4 รูปภาพและภาพเคลื่อนไหว สวยงาม เป็นการประเมินรูปภาพและภาพเคลื่อนไหวมีความสวยงาม จากผลการประเมินคุณภาพของเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 ซึ่งมีคุณภาพในระดับมาก

1.5 คุณภาพการประมวลผลของเว็บไซต์ เป็นการประเมินถึงคุณภาพของเว็บไซต์ จากผลการประเมินคุณภาพของเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 ซึ่งมีคุณภาพในระดับมาก

2. ด้านข้อมูลและเนื้อหาในเว็บไซต์

2.1 ความถูกต้องของเนื้อหาเกี่ยวกับสินค้าในเว็บไซต์และความปลอดภัย เป็นการประเมินความถูกต้องของเนื้อหา จากผลการประเมินคุณภาพของเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ซึ่งมีคุณภาพในระดับมาก

2.2 ความครบถ้วนของเนื้อหาข้อมูลของสินค้า เป็นการประเมินถึงรายละเอียดสินค้า การให้ข้อมูลสินค้า สินค้าที่ครบถ้วน จากผลการประเมินคุณภาพของเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ซึ่งมีคุณภาพในระดับมาก

2.3 มีการจัดหมวดหมู่ให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ เป็นการประเมินถึงการจัดหมวดหมู่ให้ง่ายต่อการค้นหาและทำความเข้าใจ จากผลการประเมินคุณภาพของเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ซึ่งมีคุณภาพในระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้งานเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมานของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งาน ได้ค่าผลเฉลี่ยจากการประเมินความพึงพอใจทั้ง 2 ด้าน ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจต่อการใช้งานเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน

รายการประเมินความพึงพอใจ	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านระยะเวลา			
1.1 การแสดงผลของเนื้อหา	4.20	0.66	มาก
1.2 การแสดงผลของรูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว และวิดีโอ	4.13	0.67	มาก
1.3 การแสดงข้อมูลจากการสืบค้น	4.13	0.54	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	**4.16**	**0.62**	**มาก**
2. ด้านประโยชน์และการนำไปใช้			
2.1 เนื้อหามีประโยชน์ต่อผู้ใช้งาน	4.27	0.51	มาก
2.2 เป็นสื่อในการเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์	4.23	0.64	มาก
2.3 สามารถใช้ประโยชน์ได้จริงในเชิงธุรกิจ	4.20	0.75	มาก
2.4 เป็นแหล่งข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน	4.27	0.62	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	**4.24**	**0.63**	**มาก**
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	**4.20**	**0.62**	**มาก**

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้งานเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน มีผลสรุปการประเมินแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านระยะเวลา

1.1 การแสดงผลของเนื้อหา เป็นการประเมินความเหมาะสมของระยะเวลาการแสดงผลของเนื้อหาภายในเว็บไซต์ว่ามีเหมาะสม น่าสนใจ ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน จากผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ซึ่งเป็นความพึงพอใจในระดับมาก

1.2 การแสดงผลของรูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว และวิดีโอ เป็นการประเมินความเหมาะสมของระยะเวลาการแสดงผลของรูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว และวิดีโอ ภายในเว็บไซต์ว่ามีเหมาะสม น่าสนใจ ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน จากผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ซึ่งเป็นความพึงพอใจในระดับมาก

1.3 การแสดงข้อมูลจากการสืบค้น เป็นการประเมินระยะเวลาการแสดงผลข้อมูลจากการสืบค้น ความสะดวกในการค้นหาข้อมูลที่ผู้ใช้ต้องการและตรงกับความต้องการของผู้ใช้ในระยะเวลาที่เหมาะสม ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ซึ่งเป็นความพึงพอใจในระดับมาก

2. ด้านประโยชน์และการนำไปใช้

2.1 เนื้อหามีประโยชน์ต่อผู้ใช้งาน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ตรงกับความต้องการ เป็นการประเมินในเรื่องเนื้อหาภายในเว็บไซต์ว่ามีประโยชน์กับผู้ใช้มากน้อยเพียงใด ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ซึ่งเป็นความพึงพอใจในระดับมาก

2.2 เป็นสื่อในการเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์ เป็นการประเมินความน่าสนใจของเว็บไซต์ว่ามีเนื้อหาข่าวสารที่ประชาสัมพันธ์ใหม่ ๆ เพื่อที่จะเผยแพร่ให้ผู้ใช้งานได้รับรู้ ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน จากผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ซึ่งเป็นความพึงพอใจในระดับมาก

2.3 สามารถใช้ประโยชน์ได้จริงในเชิงธุรกิจ เป็นการประเมินถึงผู้ใช้งานว่าสามารถใช้ประโยชน์ในทางธุรกิจมากน้อยเพียงใด ซึ่งความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 4.20 ซึ่งเป็นความพึงพอใจในระดับมาก

2.4 เป็นแหล่งข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ เป็นการประเมินในด้านความสะดวกในการหาแหล่งข้อมูลที่ผู้ใช้ต้องการหา ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ซึ่งเป็นความพึงพอใจในระดับมาก

อภิปรายผล

1. การพัฒนาเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน เป็นเว็บไซต์ที่มีการศึกษาวิเคราะห์ออกแบบและพัฒนาด้วยเว็บสำเร็จรูปและมีการจัดจำหน่ายสินค้าระบบตะกร้าสินค้ารวมถึงการบริหารจัดการการสั่งซื้อของลูกค้าโดยผลการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญโดยรวมของเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.27, S.D.=0.61) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิรินณา ชมชื่นและคณะ (2562) ที่ได้พัฒนาระบบจำหน่ายเสื้อผ้าแฟชั่นผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยระบบนี้ได้ออกแบบและพัฒนาขึ้นเพื่อเพิ่มศักยภาพในการให้บริการลูกค้า และเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตซึ่งระบบที่พัฒนามีลักษณะเป็นการพัฒนาเว็บไซต์โดยใช้ภาษา PHP และใช้ฐานข้อมูล MySQL ในการจัดการฐานข้อมูล ได้ประเมินประสิทธิภาพระบบที่พัฒนาขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญด้านระบบคอมพิวเตอร์จำนวน 3 คน ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=3.86, S.D.= 0.61)

2. การศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้งานเว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน พบว่า ความพึงพอใจโดยรวมในการใช้งานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.20, S.D.=0.62) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา เจะอารงและคณะ (2561) ได้ทำงานวิจัยเรื่องการพัฒนาการตลาดของกลุ่มเสื้อผ้าสตรีมุสลิม ตำบลท่าสาป จังหวัดยะลา โดยกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาปัญหาและความต้องการด้วยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกประธานและสมาชิกกลุ่มเสื้อผ้าสตรีมุสลิม

2) การพัฒนาการตลาดด้วยการนำผลจากการสัมภาษณ์มาพัฒนาตราสินค้า ผลิตภัณฑ์ และช่องทางการจัดจำหน่าย และ 3) การประเมินผลการตลาดด้วยการประเมินยอดขายและความพึงพอใจของสมาชิกกลุ่มและลูกค้า ผลการพัฒนา พบว่า กลุ่มเสื้อผ้าสตรีมุสลิมสามารถสร้างยอดขายจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ภายใต้ตรา “ลีมูน่า” ที่พัฒนาขึ้น ส่งผลให้ประธานและสมาชิกในกลุ่มมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนลูกค้ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก พร้อมให้ข้อเสนอแนะถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในอนาคตที่ควรปรับปรุงเรื่องคุณภาพการตัดเย็บที่มีความละเอียดประณีตมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้เว็บไซต์กลุ่มตัดเย็บผ้าไทพิมาน เป็นเว็บไซต์ที่มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการพัฒนาเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

1. ควรมีการพัฒนาเว็บไซต์ให้สามารถเลือกสี ลายผ้า และขนาดของเสื้อผ้าได้
2. ควรนำ Plugin ส่วนเสริมอื่น ๆ ที่ทันสมัย มาปรับใช้กับการพัฒนาเว็บไซต์ให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยสาส์น.

ปวีณา เจะอารงและคณะ. (2561). การพัฒนาการตลาดของกลุ่มเสื้อผ้าสตรีมุสลิม ตำบลท่าสาป จังหวัดยะลา. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 17(1), 171-181.*

มนต์ชัย เทียนทอง. (2554). *การออกแบบและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3).* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

สิรินณา ชมชื่นและคณะ. (2562). การพัฒนาระบบจำหน่ายเสื้อผ้าแฟชั่นผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์. *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 7(1), 71-83.*

การพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม
The Development of Tourism Public Relation Media of OTOP Nawatwitee Bannonhom

นริศรา เข็มจักร, พรชิตรา วิเศษวงษา*
จีระนันต์ เจริญรัตน์, ปิยพัชร วิมลโสภณกิตติ**
เด่นชัย สมปอง***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม และ 2) ศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้งานสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยประกอบด้วย ผู้ใช้งานสื่อ จำนวน 45 คน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาและสื่อมัลติมีเดีย จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินคุณภาพของสื่อ และแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้งาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาพรวมการประเมินคุณภาพของสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=3.65, S.D.=0.66) และ 2) ภาพรวมผู้ใช้งานสื่อมีความพึงพอใจต่อสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=3.63, S.D.=0.67)

คำสำคัญ: การพัฒนาสื่อ, การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

Abstract

The objectives of this research were to 1) develop media for tourism public relation of Otop Nawatwitee Bannonhom and 2) study the satisfaction of tourism public relation media of Otop Nawatwitee Bannonhom. This research was the research and development. Website user and samples consist of 45 people and 5 experts. The research instruments consisted of quality assessment form and user satisfaction survey form. Mean and standard deviation was use for verifying the efficiency. The results revealed that 1) the quality of tourism public relation media of Otop Nawatwitee Bannonhom overall was high level ($\bar{x}$=3.65, S.D.=0.66) and 2) the user satisfaction of tourism public relation media of Otop Nawatwitee Bannonhom overall was high level. ($\bar{x}$=3.63, S.D.=0.67)

Keywords: Development of Website, Sewing Group

* นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
** อาจารย์สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทนำ

ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตมีบทบาทและความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของคนเราอย่างมาก เพราะทำให้วิถีชีวิตเราทันสมัยและทันเหตุการณ์อยู่เสมอ เนื่องจากอินเทอร์เน็ตมีการนำเสนอข้อมูลข่าวปัจจุบัน อินเทอร์เน็ตจะมีมากมายหลายรูปแบบเพื่อสนองความสนใจและความต้องการของผู้ใช้ทุกกลุ่ม อินเทอร์เน็ตจึงเป็นแหล่งสารสนเทศสำคัญสำหรับทุกคน เพราะสามารถค้นหาสิ่งที่ตนสนใจได้ในทันที มีการติดต่อสื่อสารกันได้หลากหลายช่องทาง เช่น Facebook Line และ Instagram ซึ่งเป็นการติดต่อสื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ตที่สะดวกและรวดเร็ว โดย Facebook เป็นช่องทางที่ได้รับความนิยมเป็นอันดับ 1 ของโลกและเป็นแหล่งชุมชนของสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ จะต้องเน้นที่ความสดใหม่ของเนื้อหานำเสนออย่างโดดเด่นและชัดเจน ง่ายต่อการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้โดยตรง ดังนั้นผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตจำนวนมากจึงสามารถเข้าถึงข้อมูลสินค้าหรือบริการที่เราต้องการประชาสัมพันธ์ได้อย่างง่ายดาย

ชุมชนบ้านโนนหอมเป็นชนเผ่าภูไทกะตั๊ะ เมื่อประมาณ 140 ปี ที่ผ่านมาได้อพยพมาจาก ประเทศลาว โดยพากันข้ามแม่น้ำโขง แล้วลัดเลาะรอนแรมมาตามแนวเทือกเขาภูพาน มุ่งหน้าไปทางทิศตะวันตกสู่ที่ราบลุ่มที่เป็นหนองน้ำขนาดใหญ่ (ปัจจุบันคือหนองหารหลวง จังหวัดสกลนคร) บ้านโนนหอมเป็นหมู่บ้านที่มีวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตการดำเนินชีวิตที่โดดเด่นทางด้านภาษา การแต่งกาย เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชนเผ่ามีการจัดงาน พาแลง เป็นประเพณีที่นิยมจัดกันในหมู่คนไทยในอดีต ซึ่งหมายถึงพาข้าวสำหรับรับประทานอาหารตอนเย็น บางทีก็เรียก พาข้าวแลงซึ่งเป็นวัฒนธรรมการกินอย่างหนึ่งที่ทุกคนในครอบครัวมาร่วมกันรับประทานอาหารพร้อมหน้าพร้อมตากัน ซึ่งก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว และยังมีการฟ้อนภูไทซึ่งเป็นการละเล่นพื้นเมืองอย่างหนึ่งของชาวภูไท กับบรรยากาศแบบท้องไร่ท้องนา "ตลาดซุม-เฮา-เจ่า-ข่อย" ซึ่งตลาดนี้ จัดขึ้นให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน โดยตลาดมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวเพราะการตกแต่งของที่นี่ดูเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของชาวภูไท โดยมีความเรียบง่ายและความเป็นธรรมชาติอีกด้วย โดยภายในตลาดมีร้านขายของแบบไทย ๆ และของพื้นบ้านมากมายเช่น ส้มตำ ขนมจีนน้ำยา หรือปลาเผาน้ำจิ้มรสเด็ดและที่นี่มีจุดเด่นและเอกลักษณ์นั่นก็คือ แม่ค้า พนักงาน จะแต่งกายด้วยชุดที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวภูไทซึ่งเป็นชุดประจำเผ่า พร้อมทั้งยังมีโฮมสเตย์สวย ๆ น่าอยู่ไว้ให้สำหรับนักท่องเที่ยวได้พักผ่อน ทำให้ชุมชนบ้านโนนหอมเป็นสถานที่ที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยว และยังเป็นชุมชน OTOP นวัตวิถีของจังหวัดสกลนครอีกด้วย

จากการเข้าไปศึกษาพบว่าชุมชนบ้านโนนหอมยังขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี ทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนนั้นมีจำนวนน้อย การจำหน่ายสินค้ามีแนวโน้มลดลง ประกอบกับข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนที่เผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ เป็นข้อมูลที่ช้าและล้าหลัง ไม่มีการกระจายข้อมูลและประกอบกับสภาวะเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบันความนิยมของนักท่องเที่ยวเปลี่ยนไป ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ชุมชนบ้านโนนหอมยังไม่เป็นที่นิยม หรือรู้จักของนักท่องเที่ยวเท่าไรนัก จึงเป็นที่มาของประเด็นปัญหาที่ผู้จัดทำโครงงานมีความสนใจ ที่จะศึกษาการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ชุมชนบ้านโนนหอมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้ เพื่อหาแนวทางการมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านโนนหอมให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชนเพิ่มมากขึ้นด้วย และเป็นการสร้างรายได้เสริมให้กับคนในชุมชนได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้สื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม เป็นการวิจัยและการพัฒนา (Research and Development) มีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ใช้งานสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและสื่อมัลติมีเดีย

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ใช้งานสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 45 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและสื่อมัลติมีเดีย จำนวน 5 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณภาพของสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม และความพึงพอใจต่อการใช้สื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ขอบเขตการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีบ้านโนนหอม ตำบลโนนหอม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร เนื้อหามีจำนวน 5 ตอน ตอนละ 1.5-2.5 นาที

3.1.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

ศึกษาในพื้นที่บ้านโนนหอม ตำบลโนนหอม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

3.1.2 ขอบเขตด้านการผลิต แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1) ขั้นตอนก่อนผลิต (Pre-Production) เป็นการหาข้อมูล สำรวจพื้นที่ ออกแบบเพจและสื่อโฆษณา และวางแผนการสร้างเพจและสื่อโฆษณา

2) ขั้นตอนการผลิต (Production) เป็นขั้นตอนการผลิตสื่อ ประกอบด้วย

2.1) การผลิตสื่อวีดีโอ

2.1.1) ใช้โปรแกรม Camtasia Studio 2020 ในการตัดต่อวีดีโอ

2.1.2) นำเสนอมัลติมีเดียด้วยความยาว 1.5-2.5 นาที จำนวน 5 ตอน

2.1.3) ผสมผสานองค์ประกอบมัลติมีเดียโดยการนำเอาข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เข้าไปเป็นองค์ประกอบเพื่อการสื่อสาร ได้แก่ ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง และวีดิโอ

2.2) การผลิตสื่อรูปภาพ

2.2.1) ใช้โปรแกรม Adobe Photoshop CC 2020 และ Adobe Lightroom แต่งรูป

2.2.2) ผสมผสานองค์ประกอบมัลติมีเดียโดยการนำเอาข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เข้าไปเป็นองค์ประกอบเพื่อการสื่อสาร ได้แก่ ข้อความ และเสียง

3) ขั้นตอนหลังการผลิต (Post-Production)

3.1) เมื่อพัฒนาเสร็จแล้วสามารถนำเสนอในรูปแบบไฟล์ AVI, MP4, FLV เป็นต้น

3.2) นำสื่อที่พัฒนาเสร็จไปเผยแพร่ในเว็บไซต์โครงงานนักศึกษา สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร https://www.bcsnru.com

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพของสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม และการประเมินความพึงพอใจในการใช้งานสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม เป็น

แบบสอบถามประมาณค่า และแบบปลายเปิด จากนั้นนำแบบสอบถามหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ใช้เทคนิคการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งสามารถนำไปวัดผลได้จะต้องมีค่า IOC เกินกว่า 0.5 เป็นต้นไป (มนต์ชัย เทียนทอง, 2554) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) จากกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.82 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการลงพื้นที่เพื่อพบกับกลุ่มตัวอย่าง สัมภาษณ์ความต้องการ และเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ เพื่อนำมากำหนดขอบเขตของการผลิตสื่อ สรุปผล และอภิปรายผล

3.4 สถิติที่ใช้และการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีเกณฑ์การพิจารณาความพึงพอใจในการใช้งานสื่อ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, 121)

4.51 – 5.00 มีระดับความพึงพอใจ มากที่สุด

3.51 – 4.50 มีระดับความพึงพอใจ มาก

2.51 – 3.50 มีระดับความพึงพอใจ ปานกลาง

1.51 – 2.50 มีระดับความพึงพอใจ น้อย

1.00 – 1.50 มีระดับความพึงพอใจ น้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

จากการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม

1.1 หน้าเพจของสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม ซึ่งจะมีประกอบด้วยสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 หน้าเพจของสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม

1.2 หน้าสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แสดงสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม

1.3 หน้าแสดงแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนบ้านโนนหอม ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แสดงแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนบ้านโนนหอม

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินคุณภาพของสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม ของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของสื่อ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับคุณภาพของสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม

รายการประเมินคุณภาพสื่อ	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. ความถูกต้องของเนื้อหา	3.70	0.63	มาก
2. เนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์	3.97	0.65	มาก
3. ความชัดเจนของภาพและเสียง	3.50	0.72	มาก
4. ความต่อเนื่องของภาพและเสียงที่นำเสนอ	3.60	0.71	มาก
5. ความเหมาะสมของภาพซึ่งใช้สื่อความหมาย	3.51	0.66	มาก
6. การนำเสนอและขั้นตอนในการลำดับเนื้อหา	3.55	0.69	มาก
7. ความถูกต้องขององค์ประกอบภาษาที่ใช้	3.71	0.53	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	**3.65**	**0.66**	**มาก**

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพของสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม พบว่าผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพสื่อในภาพรวม พบว่าผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 ซึ่งมีคุณภาพในระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้งานสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีบ้านโนนหอม ได้ค่าผลเฉลี่ยจากการประเมินความพึงพอใจ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจต่อการใช้งานสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม

รายการประเมินความพึงพอใจ	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย กระชับ อธิบายชี้แจงได้ชัดเจน	3.80	0.66	มาก
2. ภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และเหมาะสม	3.77	0.73	มาก
3. คุณภาพของเสียงที่ใช้บรรยาย เสียงดังฟังชัด และมีความชัดเจน	3.60	0.81	มาก
4. รูปแบบตัวอักษร ขนาด และสีตัวอักษร มีความชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย	3.70	0.84	มาก
5. สื่อประชาสัมพันธ์นี้โดยภาพรวมมีความน่าสนใจ	3.57	0.73	มาก
6. ระยะเวลาในการนำเสนอเหมาะสม	3.57	0.68	มาก
7. เนื้อหามีความถูกต้อง ชัดเจนและครบถ้วน	3.63	0.67	มาก
8. สื่อประชาสัมพันธ์นี้สร้างแรงจูงใจต่อผู้ชมและสามารถส่งเสริมอาชีพให้แก่ชุมชนได้	3.47	1.07	ปานกลาง
9. ได้รับความรู้จากการชม	3.70	0.88	มาก
10. สามารถนำความรู้ที่ได้จากการรับชมสื่อประชาสัมพันธ์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้	3.47	0.78	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	**3.63**	**0.79**	**มาก**

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้งานสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม มีผลสรุปการประเมินแต่ละด้านดังนี้

3.1 ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย กระชับ อธิบายชี้แจงได้ชัดเจน เป็นการประเมินในเรื่องการใช้ภาษาในการสื่อสาร และการใช้คำอธิบายชี้แจงในส่วนของข้อมูลให้ผู้รับชมสื่อประชาสัมพันธ์มีความเข้าใจมากในภาษามากน้อยเพียงใด ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 ซึ่งมีความพึงพอใจในระดับมาก

3.2 ภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และเหมาะสม เป็นการประเมินในเรื่องการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ว่า ผู้รับชมสื่อประชาสัมพันธ์ได้รับชมภาพคมชัด ผู้รับชมมีความพึงพอใจมากน้อยเพียงใด ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 ซึ่งมีความพึงพอใจในระดับมาก

3.3 คุณภาพของเสียงที่ใช้บรรยาย เสียงดังฟังชัด และมีความชัดเจน เป็นการประเมินในเรื่องการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ว่า ผู้รับชมสื่อประชาสัมพันธ์ได้รับฟังเสียงคมชัด ผู้รับชมมีความพึงพอใจมากน้อยเพียงใด ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 ซึ่งมีความพึงพอใจในระดับมาก

3.4 รูปแบบตัวอักษร ขนาด และสีตัวอักษร มีความชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย เป็นการประเมินในเรื่องการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ว่า ผู้รับชมสื่อประชาสัมพันธ์ได้ใช้รูปแบบตัวอักษรที่ชัดเจน ผู้รับชมมีความพึงพอใจมากน้อยเพียงใด ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 ซึ่งมีความพึงพอใจในระดับมาก

3.5 สื่อประชาสัมพันธ์นี้โดยภาพรวมมีความน่าสนใจ เป็นการประเมินในเรื่องเนื้อหาที่มีความน่าสนใจ ผู้รับชมสื่อประชาสัมพันธ์มีความพึงพอใจมากน้อยเพียงใด ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 ซึ่งมีความพึงพอใจในระดับมาก

3.6 ระยะเวลาในการนำเสนอเหมาะสม เป็นการประเมินในเรื่องการใช้ระยะเวลาในการนำเสนอที่เหมาะสม ซึ่งผู้รับชมสารคดีมีความพึงพอใจมากน้อยเพียงใด ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 ซึ่งมีความพึงพอใจในระดับมาก

3.7 เนื้อหามีความถูกต้อง ชัดเจนและครบถ้วน เป็นการประเมินในเรื่องนำเสนอเนื้อหาที่มีความถูกต้อง ชัดเจนและครบถ้วน ผู้รับชมสื่อประชาสัมพันธ์มีความพึงพอใจมากน้อยเพียงใด ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 ซึ่งมีความพึงพอใจในระดับมาก

3.8 สื่อประชาสัมพันธ์นี้สร้างแรงจูงใจต่อผู้ชมและสามารถส่งเสริมอาชีพให้แก่ชุมชนได้ เป็นการประเมินในเรื่องของสื่อประชาสัมพันธ์สามารถสร้างแรงจูงใจให้กับผู้รับชม และสามารถส่งเสริมอาชีพให้แก่ชุมชน ผู้รับชมสารคดีมีแรงจูงใจมากน้อยเพียงใด ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 ซึ่งมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

3.9 ได้รับความรู้จากการชม เป็นการประเมินในเรื่องของความรู้ที่ผู้รับชมสื่อประชาสัมพันธ์ ได้รับจากการชมสื่อประชาสัมพันธ์ ผู้รับชมสื่อประชาสัมพันธ์ได้รับความรู้ความใจมากน้อยเพียงใด ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 ซึ่งมีความพึงพอใจในระดับมาก

3.10 สามารถนำความรู้ที่ได้จากการรับชมสื่อประชาสัมพันธ์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ เป็นการประเมินในเรื่องของการนำประโยชน์ที่ได้รับชมจากสื่อประชาสัมพันธ์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ผู้รับชมสื่อประชาสัมพันธ์ได้รับความรู้และได้ใช้ให้เกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใด ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 ซึ่งมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

จากการประเมินความพึงพอใจต่อการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ พบว่า ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.63 ซึ่งมีความพึงพอใจในระดับมาก

อภิปรายผล

1. การพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม เป็นการผลิตสื่อที่มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ใช้งาน และผลิตสื่อให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน โดยผลการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ โดยรวมของสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=3.65, S.D.=0.66) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธานินทร์ อินทรวิเศษและคณะ (2562) ที่ได้จัดทำวิจัยเรื่องการพัฒนาสื่อเสมือนจริง เรื่องแหล่งเรียนรู้ลุ่มน้ำคลองท่าแนะ จังหวัดพัทลุง ตามแนวคิดเมนทอลโมเดล เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา กศน.ที่มีต่อสื่อเสมือนจริง เรื่อง แหล่งเรียนรู้ลุ่มน้ำคลองท่าแนะ จังหวัดพัทลุง ตามแนวคิดเมนทอลโมเดล ผลการวิจัยพบว่า 1) สื่อเสมือนจริงเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 85/85 2) ดัชนีประสิทธิผลของสื่อเสมือนมีค่าเท่ากับ 0.63 3) นักศึกษา กศน.ที่เรียนด้วยสื่อเสมือนจริง หลังจากเรียนรู้ด้วยสื่อเสมือนจริงเพื่อการเรียนรู้ฯ มีพัฒนาการทางความรู้สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4) นักศึกษา กศน.หลังจากที่เรียนด้วยสื่อเสมือนจริง มีความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้บริเวณลุ่มน้ำคลองท่าแนะ จังหวัดพัทลุง สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 85 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 5) ระดับความพึงพอใจของนักศึกษา กศน.ที่มีต่อสื่อเสมือนจริง เฉลี่ยอยู่ในระดับ 3.83 อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

2. การศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้งานสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านโนนหอม พบว่าความพึงพอใจโดยรวมในการใช้งานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=3.63, S.D.=0.79) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรีดา สามงามยา และสุพัตรา ศรีสุวรรณ (2563) ได้ทำงานวิจัยเรื่องการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีอัจฉริยะ ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อสื่อเทคโนโลยีอัจฉริยะของฐานเรียนรู้ชุมชนบ้านท่าคอย อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1. สื่อเทคโนโลยีอัจฉริยะโดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}$= 4.45, S.D.=0.56) 2. นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจสื่อเทคโนโลยีอัจฉริยะโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}$= 4.49, S.D.=0.60)

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การผลิตสื่อประชาสัมพันธ์เรื่องชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีบ้านโนนหอม เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีความสมบูรณ์ผู้จัดทำเห็นว่าควรมีการเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

1. ควรเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ออกสื่อได้หลาย ๆ สื่อ เพื่อพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2. ควรมีอุปกรณ์เครื่องมือในการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ ให้เพียงพอต่อการใช้งาน

เอกสารอ้างอิง

ธานินทร์ อินทรวิเศษและคณะ. (2562). การพัฒนาสื่อเสมือนจริง เรื่องแหล่งเรียนรู้ลุ่มน้ำคลองท่าแนะจังหวัดพัทลุง ตามแนวคิดเมนทอลโมเดล. *วารสารครุพิบูล, 5(1), 231-246.*

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปรีดา สามงามยาและสุพัตรา ศรีสุวรรณ. (2563). การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีอัจฉริยะ ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อสื่อเทคโนโลยีอัจฉริยะของฐานเรียนรู้ชุมชนบ้านท่าคอย อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 9(4), 190-200.*

มนต์ชัย เทียนทอง. (2554). *การออกแบบและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

การวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตตลาดเทศบาลตำบลหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

สุภาภรณ์ นนทชิต*

โชคชัย เดชรอด**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) คุณลักษณะส่วนบุคคลและวิธีเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตตลาดเทศบาลตำบลหนองหาน จังหวัดอุดรธานี (2) ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตตลาดเทศบาลตำบลหนองหานจังหวัดอุดรธานี และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตตลาดเทศบาลตำบลหนองหาน จังหวัดอุดรธานี จำนวน 77 ราย สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า ผู้มีหน้าที่เสียภาษีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 73.60 สถานภาพสมรสแล้ว ร้อยละ 63.20 มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาสูงสุด ร้อยละ 52.60 ประกอบอาชีพกิจการส่วนตัว ร้อยละ 52.60 ได้รับข้อมูลข่าวสารมาจากโทรทัศน์ ร้อยละ 33.30 มีวิธีเสียภาษี ดังนี้ (1) มีเงินได้พึงประเมินประเภทเดียว ร้อยละ 97.40 มากกว่า 1 ประเภท ร้อยละ 2.60 (2) แบบรายการที่ใช้ยื่นชำระภาษีสิ้นปี 2562 ส่วนใหญ่ให้เจ้าพนักงานทำให้ ร้อยละ 57.90 ยื่นเองตามแบบ ภ.ง.ด.90 ร้อยละ 42.10 (3) คำนวณภาษีสิ้นปีโดยแยกคำนวณระหว่างสามีภรรยา ร้อยละ 31.60 (4) เสียภาษีตามถูกหัก ณ ที่จ่าย ร้อยละ 21.00 ไม่เสียภาษีตามถูก ณ ที่จ่าย ร้อยละ 79.00 (5) ใช้สิทธิหักลดหย่อนตามแนวทางการวางแผนภาษีเพียง 1 รายการ ร้อยละ 57.90 (6) ยื่นชำระภาษีสิ้นปี ที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ ร้อยละ 63.20 และยื่นผ่านทางอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 36.80 (7) ระยะเวลาในการยื่นแบบรายการปีภาษี 2562 ภายในมีนาคม 2563 ร้อยละ 47.40 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางโดยมีความรู้ความเข้าใจในการลดหย่อนต่ำสุด โดยเฉพาะการหักลดหย่อนตามกฎหมายใหม่ กรมสรรพากรจึงควรประชาสัมพันธ์เชิงรุกสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับผู้มีหน้าที่เสียภาษี

คำสำคัญ : การวางแผนภาษี, ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

Abstract

The purposes of this paper are 1) to study personal characteristics and personal income tax payment methods of taxpayers in Tedsabarn market, Nhong han sub-district. 2) to study comprehension level of personal income tax planning of those taxpayers in Tedsabarn market, Nhong han sub-district, Udonthani province. The research instrument is questionnaire. The sample group is 77 taxpayers in Tedsabarn market, Nhong Han sub-district selected by simple random method. The data is further analyzed by statistics, percentage, average and standard deviation.

* นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาบริหารธุรกิจ (การเงิน) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาบริหารธุรกิจ (การเงิน) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

The study reveals the majority of the taxpayers are female, accounting for 73.60 percent. The marital status is mostly married or 63.30 percent. 52.60 percent of the sample group has the highest education level of high school and 33.30 percent of the sample group receives information from television. The tax payment methods are as follow: 1) 97.40 percent has one type of taxable income while 2.6 percent has more than one type of taxable income, 2) 57.90 percent of the sample has their tax form filed by the officers whereas 42.10 percent of the sample files P.N.D 90 form himself, 3) 31.60 percent of the sample group calculates his tax separately between spouses, 4) 21.00 percent pay tax by withholding tax where 79 percent does not, 5) 57.90 percent uses only one item to deduct his tax according to the personal income tax planning principle, 6) 63.20 percent files his tax form at the revenue department while 36.70 percent file the tax form via internet and 7) the time line to file the tax form for the fiscal year of 2019 is within March 202, accounting for 47.40 percent.

The taxpayers have the intermediate level of personal income tax planning comprehension and have the lowest comprehension in tax deduction especially in new tax deduction law. Therefore, the revenue department should employ active communication to enhance the level of tax comprehension of taxpayers.

Keyword: Tax planning, Personal income tax.

บทนำ

การวางแผนการเงินส่วนบุคคลตามแนวทางของสมาคมนักวางแผนการเงินไทย (2557) แบ่งออกเป็น 5 ส่วนดังนี้ 1) การวางแผนการลงทุนเพื่อสร้างเงินลงทุนให้เติบโตตามเป้าหมายภายใต้ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ 2) การวางแผนประกันภัยเพื่อป้องกันความเสี่ยงในชีวิต และทรัพย์สิน 3) การวางแผนเพื่อวัยเกษียณ สำหรับคุณภาพชีวิตที่ดีหลังเกษียณ 4) การวางแผนภาษี เพื่อจัดการภาษีให้ถูกต้องตามกฎหมายและใช้สิทธิประโยชน์เพื่อประหยัดภาษีสูงสุดและ 5) การวางแผนมรดก เพื่อส่งต่อทรัพย์สินให้ทายาทได้ตรงตามความต้องการสำหรับการวางแผนภาษีที่สำคัญของบุคคลคือการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพื่อจัดการภาษีให้ถูกต้องและสามารถประหยัดภาษีทำได้ 2 แนวทาง (โชคชัย เดชรอด, 2560) การทำเงินได้สุทธิให้ลดลง และการเลือกเสียภาษีในอัตราที่ต่ำกว่า สำหรับการทำให้เงินได้สุทธิลดลงมี 3 วิธีการ 1) ทำให้เงินได้พึงประเมินที่นำมาใช้คำนวณภาษีลดลง โดยการแยกคำนวณภาษีระหว่างสามีและภรรยาการแตกหน่วยภาษี การไม่นำเงินได้จากต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทยในปีเดียวกับปีที่มีเงินได้ 2) การเพิ่มค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษี 3) การเพิ่มค่าลดหย่อนในการคำนวณภาษี ซึ่งการเพิ่มค่าลดหย่อนทำได้โดยเพิ่มรายจ่ายที่มีลักษณะเป็นการออมและการลงทุนในกองทุนต่าง ๆ อันเปรียบเสมือนเงินฝากระยะยาว การทำประกันชีวิตเพื่อหลักประกันชีวิตที่มั่นคงให้กับบุตรหลานในยามที่ผู้เป็นพ่อแม่จากไปไม่มีวันกลับ ตลอดจนการเลี้ยงดูบุพการีอันเป็นการส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว และบริจาคเพื่อการกุศลและประโยชน์สาธารณะตามหลักคุณธรรม จริยธรรมการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยการเพิ่มค่าลดหย่อนต่างๆ นอกจากประโยชน์ในการประหยัดภาษีของบุคคลธรรมดาแต่ละรายแล้วยังเป็นการส่งเสริมค่านิยมที่ดีอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยรวมระยะยาวสำหรับการเลือกเสียภาษีในอัตราที่ต่ำกว่าเป็นการเปิดโอกาสสำหรับเงินได้พึงประเมินบางประเภทให้เลือกเสียภาษีได้ โดยเสียความถูกหัก ณ ที่จ่าย หรือนำไปคำนวณรวมกับเงินได้อื่น เพื่อคำนวณภาษีสิ้นปีก็ได้ แล้วแต่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเห็นว่าอย่างไหนจะประหยัดภาษีมากกว่ากัน

แต่อย่างไรก็ตามภาษีอากรเป็นบทบัญญัติกฎหมายตามประมวลรัษฎากรที่มีความซับซ้อน ตลอดจนมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอตามภาวะเศรษฐกิจและสังคม ทำให้บุคคลธรรมดาโดยทั่วไปอาจไม่เข้าใจลึกซึ้งและไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ วิธีการตามกฎหมายกำหนด จึงขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง อันส่งผลต่อประสิทธิภาพในการวางแผนภาษี จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิธีการเสียภาษีตลอดจนความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตตลาดเทศบาลตำบลหนองหาน จังหวัดอุดรธานีทุกสาขาอาชีพ เพื่อนำผลวิจัยให้กรมสรรพากร นำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างความรู้ความเข้าใจ ในการวางแผนภาษีที่ถูกต้อง ให้กับผู้เสียภาษีได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลและวิธีเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตตลาดเทศบาลตำบลหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

2) เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตตลาดเทศบาลตำบลหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

กรอบแนวคิดของการวิจัย

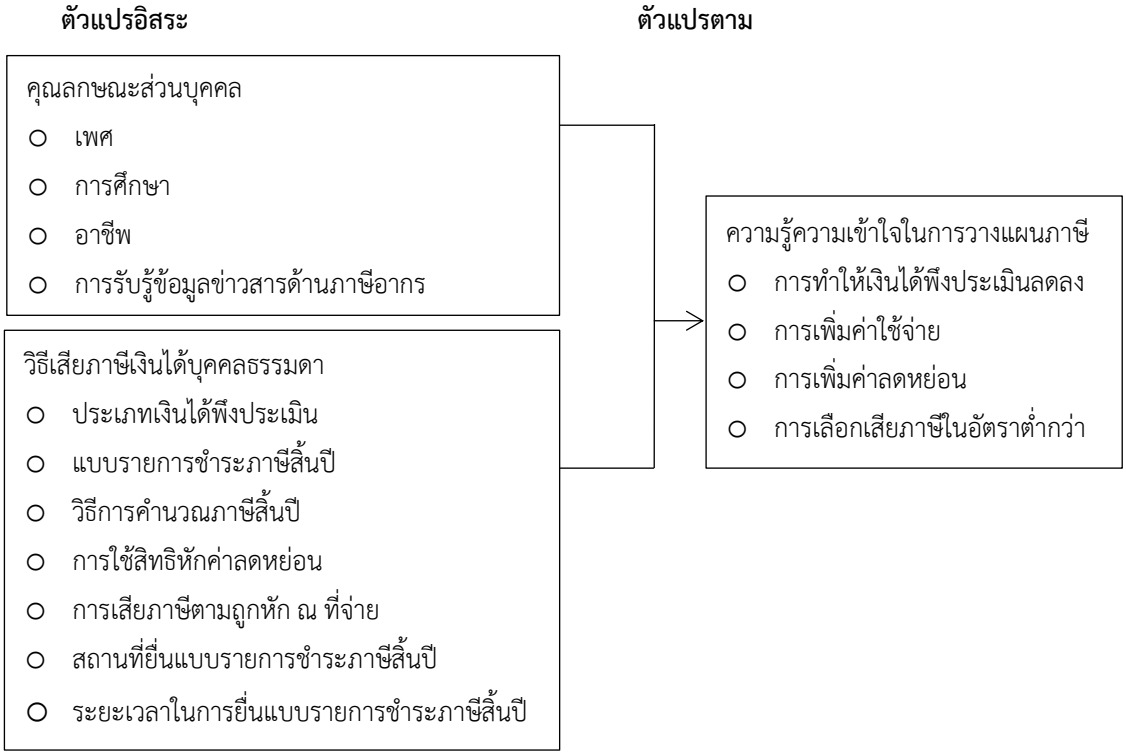

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ ได้แก่ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตตลาดเทศบาลตำบลหนองหาน จังหวัดอุดรธานี จำนวน 95 ราย (นายหาญชัย ออพานิชกิจ, 2563) ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตร Yamane ระดับความเชื่อมั่น .05 สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลากแบบไม่ทดแทนจำนวน 76 ราย

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ (1) เพศ ระดับการศึกษา คุณลักษณะส่วนบุคคล อาชีพ ช่องทางการรับข้อมูลข่าวสารข่าวสารด้านภาษีอากรจำนวน 4 ข้อคำถาม เป็นคำถามให้เลือกตอบจำนวน 4 ข้อคำถาม (2) วิธีการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประกอบด้วย ประเภทเงินได้พึงประเมิน แบบรายการใช้ยื่นชำระภาษีสิ้นปี วิธีคำนวณภาษีสิ้นปี การใช้สิทธิหักลดหย่อน การเสียภาษีตามถูกหัก ณ ที่จ่าย สถานที่ยื่นแบบรายการชำระเสียภาษีสิ้นปี ระยะเวลาในการยื่นแบบรายการชำระภาษีเสียภาษี เป็นคำถามให้เลือกตอบจำนวน 7 ข้อคำถาม (3) ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เป็นคำถามให้เลือกตอบวัดความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษี 4 ด้าน ได้แก่ 1)การทำให้เงินได้พึงประเมินที่ใช้ในการคำนวณภาษีลดลง 2) การเพิ่มค่าใช้จ่าย 3) การเพิ่มค่าลดหย่อน และ 4) การเลือกเสียภาษีในอัตราที่ต่ำกว่า จำนวน 20 ข้อคำถาม ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน นำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเทศบาลตำบลบ้านโคก อำเภอสร้างคอม ที่มีปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 35 ชุด เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเสร็จรูป SPSS for Window ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดได้ค่า Alpha เท่ากับ .812

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละค่าเฉลี่ยด้านภาษีอากร ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้วิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ เพศ การศึกษา อาชีพ ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ประเภทเงินได้พึงประเมิน แบบรายการใช้ยื่นชำระภาษีสิ้นปี วิธีคำนวณภาษีสิ้นปี การใช้สิทธิหักลดหย่อน การเลือกเสียภาษีตามถูกหัก ณ ที่จ่าย สถานที่ยื่นแบบรายการชำระภาษีสิ้นปี ระยะเวลายื่นในการยื่นแบบรายการชำระภาษีสิ้นปีและความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1) ผลการวิจัยพบว่า ผู้มีหน้าที่เสียภาษี เป็นเพศหญิง ร้อยละ 73.60 สถานภาพสมรสแล้ว ร้อยละ 55.3 มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาสูงสุด ร้อยละ 44.88 ประกอบอาชีพค้าขายสูงสุด ร้อยละ 81.52 ได้รับข้อมูลข่าวสารเพียง 1 ช่องทาง ร้อยละ 81.60 ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านภาษีอากรมากกว่า 1 ช่องทาง ร้อยละ 18.40

2) ผู้มีหน้าที่เสียภาษี มีวิธีเสียภาษีสิ้นปีโดย (1) มีเงินได้พึงประเมิน 1 ประเภท ร้อยละ 97.40 มากกว่า 1 ประเภท ร้อยละ 2.60 (2)ยื่นชำระภาษีสิ้นปีโดยเจ้าพนักงานทำให้ ร้อยละ 57.9 ยื่นเองตามแบบ ภ.ง.ด.91 ร้อยละ 15.80 ภ.ง.ด.90 ร้อยละ 43.10 (3) คำนวณภาษีโดยแยกคำนวณระหว่างสามี-ภรรยา ร้อยละ 31.60 นำเงินได้ของสามีและภรรยามารวมกันคำนวณภาษี ร้อยละ 26.30 (4) ใช้สิทธิหักลดหย่อนตามแนวทางการวางแผนภาษี โดยหักลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิตรูปแบบต่างๆ ตามกฎหมายกำหนดสูงสุด ร้อยละ 28.6 ออมในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเกินร้อยละ 3 ของเงินเดือน ร้อยละ 16.7 (5) เลือกเสียภาษีโดยวิธีถูกหัก ณ ที่จ่ายร้อยละ 21.00 ไม่เสียภาษีตามถูกหัก ณ ที่จ่าย ร้อยละ 79.00 (6) ยื่นแบบชำระภาษีสิ้นปีที่สำนักงานสรรพกรพื้นที่ ร้อยละ 63.20 ชำระภาษีทางอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 36.80 (7) ชำระภาษีภายในมีนาคม 2563 ร้อยละ 47.40 ชำระภาษีภายในสิงหาคม 2562 ร้อยละ 52.60 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (*mean*=12.18, *s.d*= 2.96) เมื่อแบ่งเป็นกลุ่ม มีความรู้ความเข้าใจระดับสูง (14-20 คะแนน) ร้อยละ 25.50 มีความรู้ความเข้าใจระดับปานกลาง (11-13 คะแนน) ร้อยละ 47.25 มีความรู้ความเข้าใจระดับต่ำ (0-10 คะแนน) ร้อยละ 27.25 (ตารางที่ 1) เมื่อแบ่งความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแบ่งออกเป็น 4 ด้าน พบว่าความรู้ความเข้าใจเรียงลำดับจากสูงไปต่ำ คือ 1) การทำให้เงินได้พึงประเมินลดลง (*mean*= 3.60, *s.d=1.00*) 2) การเพิ่มค่าใช้จ่าย (*mean*= 2.88, *s.d=1.13*) 3) การเลือกเสียภาษีในอัตราที่ต่ำกว่า (*mean*=2.85, *s.d=1.12*) และ 4) การเพิ่มค่าลดหย่อน (*mean*= 2.81, *s.d=1.04*) (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 1 ร้อยละของผู้มีหน้าที่เสียภาษีจำแนกตามความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ระดับความรู้ความเข้าใจ	ร้อยละ
ระดับต่ำ (0-10)	27.25
ระดับปานกลาง (11-13)	47.25
ระดับสูง(14-20)	25.50
รวม	100

$\bar{x}$=12.18 ,SD=2.96 ,Max=20 ,Min=0

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

การวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา 4 ด้าน		$\bar{x}$	S.D.	ลำดับ
1	การทำให้เงินได้พึงประเมินลดลง	3.60	1.00	1
2	การเพิ่มค่าใช้จ่าย	2.88	1.13	2
3	การเพิ่มค่าลดหย่อน	2.81	1.12	4
4	การเลือกเสียภาษีในอัตราที่ต่ำกว่า	2.85	1.04	3

เมื่อวิเคราะห์คำถามรายข้อ ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ด้านการเพิ่มค่าลดหย่อน พบว่า มีผู้ตอบถูกไม่ถึงร้อยละ 50 จำนวน 3 ข้อคำถาม จากจำนวนทั้งหมด 5 ข้อคำถาม ได้แก่ ข้อ 12 ค่าฝากครรภ์ จะนำมาหักลดหย่อนภาษีได้ก็ต่อเมื่อเด็กในครรภ์ต้องคลอดและมีชีวิตอยู่ มีผู้ตอบถูกเพียงร้อยละ 32.20 ข้อ 13 “เบี้ยประกันชีวิตที่นำมาใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีได้ต้องเป็นไปตามที่จ่ายจริง แต่ปีละไม่เกิน 500,000 บาท” มีผู้ตอบถูกเพียงร้อยละ48.00ข้อ 14 “สิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ซื้อกองทุน RMF จะต้องถือหุ้นไว้ จนครบอายุ 60 ปี” มีผู้ตอบถูกเพียงร้อยละ 47.00

เนื่องจากการหักลดหย่อนค่าฝากครรภ์เป็นกฎหมายใหม่มีผลบังคับใช้ในปี 2561 ส่วนกองทุนRMF และการลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงในรายละเอียดบ่อยครั้ง และมีการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงจึงทำให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีตอบผิดเกือบร้อยละ 50 อันสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนันธิตา ดอนบรรเทา (2560) เรื่องปัญหาและสาเหตุการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในตำบลลานดอกไม้ตก พบว่า มีปัญหาความรู้ความเข้าใจด้านลดหย่อนภาพรวมอยู่ในระดับมากกล่าวคือ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมีความรู้ความเข้าใจในการหักลดหย่อนอยู่ในระดับต่ำ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุสุมา ดำรงชัย และกุหลาบ ปุริสาร (2561) พบว่าผู้มีหน้าที่เสียภาษีขาดความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทุกด้าน เพราะไม่มีแหล่งข้อมูลของกฎหมายภาษีอากร และไม่เคยฟังบรรยายหรือได้รับการอบรมความรู้ทางภาษีอากร

สรุปผลการวิจัย

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 73.60 สถานภาพสมรสแล้ว ร้อยละ 63.20 มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาสูงสุด ร้อยละ 52.60ประกอบอาชีพกิจการส่วนตัว ร้อยละ 52.60 ได้รับข้อมูลข่าวสารมาจากโทรทัศน์ ร้อยละ 33.30 มีวิธีเสียภาษี ดังนี้ (1) มีเงินได้พึงประเมินประเภทเดียว ร้อยละ 97.40 มากกว่า 1 ประเภท ร้อยละ 2.60 (2) แบบรายการที่ใช้ยื่นชำระภาษีสิ้นปี 2562 ส่วนใหญ่ให้เจ้าพนักงานทำให้ ร้อยละ 57.90 ยื่นเองตามแบบ ภ.ง.ด.90 ร้อยละ 42.10 (3) คำนวณภาษีสิ้นปีโดยแยกคำนวณระหว่างสามีภรรยา ร้อยละ 31.60 (4) เสียภาษีตามถูกหัก ณ ที่จ่าย ร้อยละ 21.00 ไม่เสียภาษีตามถูก ณ ที่จ่าย ร้อยละ 79.00 (5) ใช้สิทธิหักลดหย่อนตามแนวทางการวางแผนภาษีเพียง 1 รายการ ร้อยละ 57.90 (6) ยื่นชำระภาษีสิ้นปีโดยเจ้าพนักงานทำให้ ที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ ร้อยละ 63.20 และยื่น

ผ่านทางอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 36.80 (7) ระยะเวลาในการยื่นแบบรายการปีภาษี 2562 ภายในมีนาคม 2563 ร้อยละ 47.40 ผลการยื่นแบบรายการเพื่อชำระภาษีสิ้นปี 2562 ยื่นโดยหัก ณ ที่จ่าย เท่ากับภาษีที่ต้องชำระ ร้อยละ 47.40 ผู้มีความรู้ความเข้าใจในกานวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัย พบว่า ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดย เฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และความรู้ความเข้าใจในการเพิ่มค่าลดหย่อน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยเฉพาะที่เป็นกฎหมายออกใหม่ หรือมีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ นอกจากนั้นผลการวิจัยพบว่า ผู้มีอาชีพประกอบกิจการส่วนตัวประเภทค้าขายมีเงินได้พึงประเมินจากการค้าขายรายการเดียว และเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยเจ้าพนักงานทำให้มีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระดับต่ำ กรมสรรพกรจึงควรประชาสัมพันธ์เชิงรุกสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในระเบียบ แนวปฏิบัติข้อกฎหมายใหม่ๆให้กับผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในครั้งนี้เก็บข้อมูลในเขตตลาดเทศบาลตำบลหนองหาน จึงควรวิจัยการวางแผนภาษีให้ครอบคลุมพื้นที่และกลุ่มอาชีพกว้างขวางยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กุสุมา ดำรงชัย และ กุหลาบ ปริสาร.(2561). ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบลอู่ทอง อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย, 8(1). 124-132*

โชคชัย เดชรอด. (2560). *กฎหมายธุรกิจและภาษีอากร.* อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

สมาคมนักวางแผนทางการเงินไทย. (2557). แนวทางการวางแผนทางการเงิน. สืบค้นจาก *www.tfpa.or.th* (12 พฤศจิกายน2562)

สายสมร สังข์เมฆ. (2553). *ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในจังหวัดภูเก็ต.* (รายงานวิจัย) มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

สิริมา บูรณ์กุศล,ธนาศักดิ์ ข่ายกระโทก และอัจฉรา ชินนิยมพาณิชย์. (2563). ความรู้ความเข้าในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี. *รายงานการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ราชธานีวิชาการ,5.(1).252-256*

นายหาญชัย ออพานิชกิจ. (2563). จำนวนผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา. *นายกเทศบาลตำบลหนองหาน* [*บทสัมภาษณ์*] *(*10 *กันยายน 2563).*

อนันธิตา ดอนบันเทา. (2560). ปัญหาและสาเหตุการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา. *รายงานการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 4.(1). 614-620*

ความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์ กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

Management Opinions on the Use of Accounting Information for Cooperative Operations Agriculture and Cooperatives Group, Muang District, KhonKaen Province

เมชยา ท่าพิมาย, วนันพรณ์ ชื่นพิบูลย์, สัญญา เนียมเปรม, นริศรา ธรรมรักษา, พัชราพรรณ ศิริโม้*

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงแนวความคิดของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ในการนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้เพื่อวางแผนและตัดสินใจในการบริหารกลุ่ม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความแปรปรวน

จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชายสังกัดในสหกรณ์การเกษตร ช่วงอายุ 40-49 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบระดับอนุปริญญา/ปวส. ทำงานด้านบริหารสหกรณ์มากกว่า 10 ปี และทุกกลุ่มมีการจัดทำงบแสดงฐานะการเงิน และงบอื่น ๆ ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นนอกจากนี้ ยังพบว่าประธานและรองประธานสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีการนำข้อมูลทางบัญชีมาประกอบการตัดสินใจเป็นหลัก ซึ่งจำแนกออกเป็น ด้านการควบคุมงาน พบว่าปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด คืองบการเงินสามารถเป็นหลักฐานในการบันทึกรายการเปิดบัญชีเมื่อเริ่มรอบระยะเวลาบัญชีใหม่ ด้านการดูแลการดำเนินงาน พบว่า ปัจจัยที่สำคัญมากที่สุด คือ ช่วยสนับสนุนการควบคุมภายในและป้องกันความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดการทุจริต ด้านการควบคุมงาน พบว่า ปัจจัยที่สำคัญมากที่สุด คือ เป็นเครื่องมือสรุปผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์และ ด้านการตัดสินใจ พบว่างบการเงินสามารถใช้ประกอบการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน ส่วนความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ผู้บริหารสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระยะเวลาในการทำงานการบริหารสหกรณ์ พบว่า ผู้บริหารสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ ที่มีระยะเวลาในการทำงานการบริหารสหกรณ์ ต่ำกว่า 3 ปีมีความคิดเห็นต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ ด้านการควบคุมงาน แตกต่างกับผู้บริหารสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ ที่มีระยะเวลาในการทำงานการบริหารสหกรณ์ มากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ ข้อมูลทางการบัญชี, การดำเนินงาน, งบการเงิน

Abstract

This research has the objectiveto study the understanding the concept of the Cooperative Operation Committee of Muang District, KhonKaen Province.In using accounting information to plan and make decisions in group management. The data were analyzed using the SPSS program. The statistics used were frequency, percentage, mean and standard deviation and variance. The study found that most respondents Is male, belonging to an agricultural cooperative age range 40-49 years, most of

* สาขาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

the education level graduated with diploma/vocational certificate. Working in cooperative management for more than 10 years and every group has to prepare statements of financial position and other statements.Factors affecting management opinion on using accounting data for the operation of Agriculture and Cooperatives Group, Mueang District, KhonKaen Province. In addition, it was found that The President and Vice President of the Agricultural and Cooperative Group, Muang District, KhonKaen Province.The accounting information is mainly used to make decisions. Classified as work control found that the factors that are most important the financial statements can be evidence for recording account opening at the beginning of a new accounting period. For operational supervision, it was found that the most important factor is to support internal controls and prevent fraudrisks. Regarding work control, it was found that the most important factor was a tool to summarize the operating results and financial status of cooperatives and decision-making It was found that the financial statements could be used for applying for credit from financial institutions. The difference between personal factors and management's opinions on the use of accounting information for the operation of the Agricultural and Cooperative Group Cooperative, Muang District,KhonKaen Province. There were no different opinions, except for the administrators of the Agricultural and Cooperatives Group, Muang District, KhonKaen Province, classified by working hours. Who have a period of working in cooperative administration less than 3 years, have opinions on the use of accounting information for the operation of agricultural and cooperative groups work control different from management of agricultural and cooperative groups having a period of working in cooperative management more than 10 years is statistically significant at 0.05 level.

Keyword: Accounting information, Operation, Financial statements

บทนำ

สังคมชนบทไทยเป็นสังคมเกษตรกรส่วนสังคมเมืองของคนไทยส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ แต่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีเกษตรกรรมแบบเลี้ยงตนเอง สำหรับอาชีพค้าขายของคนไทยไม่ถนัด หากมีก็จะเป็นการค้าขายเล็กน้อย แบบแลกเปลี่ยนสิ่งของที่ผลิตเหลือกินเหลือใช้ภายในครอบครัวมากกว่าเป็นการตั้งใจผลิตเพื่อขายโดยตรง โดยที่คนสมัยโบราณผู้คนยังมีจำนวนน้อย พื้นแผ่นดินยังมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ การผลิตเพื่อเลี้ยงตนเองจึงไม่ค่อยมีปัญหา อย่างไรก็ดี เมื่อเศรษฐกิจไทยเริ่มเปลี่ยนแปลงเข้าสู่การค้าขายตามแนวทางเศรษฐกิจโลกประมาณ 100 ปีมานี้ การผลิตเพื่อเลี้ยงตนเองก็เปลี่ยนเป็นการผลิตเพื่อขายมากขึ้น โดยเริ่มจากชาวไร่ชาวนาในภาคกลางของประเทศ ซึ่งอยู่ใกล้เมืองหลวงก่อนแล้วค่อย ๆ แพร่ขยายออกไปยังภาคต่าง ๆ จนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ ด้วยเหตุที่ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศไทยเป็นสังคมเกษตร ซึ่งประชากรเหล่านี้จะมีถิ่นฐานอยู่ในชนบทและเป็นพลเมืองส่วนใหญ่ของประเทศแต่พลเมืองเหล่านี้เป็นผู้มีรายได้น้อย มีความเป็นอยู่อย่างแร้นแค้น ดังนั้นปัญหาต่าง ๆ ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมจะเกิดขึ้นในชนบทมากกว่าในเมืองซึ่ง ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับรายได้ต่ำ ปัญหาการทำงานของประชากรในชนบทไม่เต็มที่และยังมีการว่างงานในระดับสูงปัญหาเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในที่ดินปัญหาการขาดแคลนเงินทุนและหนี้สินของเกษตรกรปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างและการดำเนินงานทางด้านการตลาด ผลผลิตการเกษตรที่มีการเอารัดเอาเปรียบเกษตรกรปัญหาในด้านความรู้ความเข้าใจด้านเกษตรแผนใหม่ตลอดจนความเข้าใจในธุรกิจการค้าในการแก้ไขและปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวชนบทให้ดีขึ้น จึงต้องมีการพัฒนาอาชีพและรายได้พัฒนาความเป็นอยู่พัฒนาการศึกษา

ตลอดจนระบบการบริหาร แต่เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการรายย่อยเล็ก ๆ การที่แต่ละคนจะดำเนินการสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจสังคมโดยลำพังตนเองย่อมทำได้ยากวิธีการอันหนึ่งซึ่งจะช่วยให้การแก้ไขปัญหาให้ลุล่วงไปได้ด้วยดีคือการรวมพลังกัน โดยการรวมกลุ่มกันในรูปสถาบัน ได้แก่ สหกรณ์ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีพลังในการดำเนินงานตั้งแต่การผลิตการตลาดตลอดจนการขนส่งการสหกรณ์ในประเทศไทยเกิดขึ้นโดยมีมูลเหตุสืบเนื่องจากในปลายรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวชาวนาส่วนมากมีฐานะยากจนและมีหนี้สินล้นพ้นตัวทั้งนี้ต้องกู้เงินจากพ่อค้ามาลงทุนในอัตราดอกเบี้ยที่สูงทั้งเสียเปรียบเจ้าหนี้เกี่ยวกับวิธีการทำสัญญาเงินกู้เพราะขาดการศึกษาประกอบกับการทำนาบางปีชาวนาต้องประสบภัยธรรมชาติได้ข้าวไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วยราคาข้าวในขณะนั้นตกต่ำหนี้สินที่ยืมมาพอกพูนขึ้นจนถูกเจ้าหนี้ยึดกรรมสิทธิ์ในที่ดินไปจนต้องกลายเป็นผู้เช่าที่ดินทำนารัฐบาลจึงได้พยายามจัดตั้งธนาคารเกษตร คือ เพื่อให้ชาวนากู้ยืมเงิน แต่ประสบปัญหาเรื่องเงินทุนหลักประกันเงินกู้ยืมและการชำระหนี้ของชาวนา เพราะไม่สามารถควบคุมชาวนาที่กู้เงินไปจนต้องทอดทิ้ง ที่นาและหลบหนี้ ความคิดนี้จึงต้องระงับไปจนถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงได้เชิญ เซอร์เบอร์นาร์ด ฮันเตอร์ หัวหน้าธนาคารแห่งมัทราชประเทศอินเดียมาสำรวจสภาพการณ์และปัญหาที่มีในประเทศไทยและได้จัดทำรายงานและข้อเสนอแนะลู่ทางแก้ไขโดยจัดตั้งธนาคารแห่งชาติให้ชาวนากู้ยืมเงินและให้ชาวนาเหล่านั้นรวมตัวกันเป็นสมาคมหรือสหกรณ์ดูแลมิให้ทอดทิ้งที่นาหรือไม่ชำระหนี้ซึ่งเป็นมูลเหตุสำคัญในการนำวิธีสหกรณ์มาใช้ในประเทศไทย พระวรวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ได้ทรงพิจารณาเลือกแบบของสหกรณ์เครดิตแบบไรไฟเซน สมาชิกรับผิดชอบหนี้สินของสหกรณ์ร่วมกัน ทรงเป็นนายทะเบียนสหกรณ์พระองค์แรกนับว่าพระองค์ทรงเป็นบิดาแห่งการสหกรณ์ไทยหลังจากการสำรวจภาวะหนี้สินและการทำมาหากินของชาวนาเห็นว่าควรจะตั้งสหกรณ์ที่จังหวัดพิษณุโลกเพราะเป็นจังหวัดที่มีผู้คนไม่หนาแน่นและเป็นผู้ที่พึ่งอพยพมาจากทางใต้เพื่อช่วยเหลือผู้อพยพให้ทำการเพาะปลูกเพื่อให้สามารถตั้งตัวได้โดยตั้งชื่อสหกรณ์ว่าสหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใช้ได้ทำการจดทะเบียนเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2459 มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือชาวนาผู้ยากจนที่ได้นำที่ดินไปจำนองกับพ่อค้าโดยสหกรณ์จะจัดหาทุนมาไถ่ถอนที่ดินจากพ่อค้า และให้ชาวนาเข้าเป็นสมาชิกทำนาผ่อนชำระหนี้ให้สหกรณ์ภายในกำหนด 10-15 ปี สมาชิกรับผิดชอบในหนี้สินของสหกรณ์ร่วมกันและแทนกันได้โดยไม่จำกัดจำนวนทำให้สามารถควบคุมการชำระหนี้ได้ (ชุติกาญจน์ เกิดประกอบ, 2554)

จังหวัดขอนแก่นเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก การจัดหาเงินทุนเพื่อนำมาใช้ในการประกอบอาชีพ จึงต้องมีการกู้ยืมเงินมาจากสหกรณ์ จังหวัดขอนแก่นมีการจัดตั้งสหกรณ์และดำเนินงานอยู่ในปัจจุบันจำนวน 66 แห่ง (สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ขอนแก่น, 2562) โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสหกรณ์ที่รับจดทะเบียนไว้ 7 ประเภท คือ 1) สหกรณ์การเกษตร 2) สหกรณ์นิคม 3) สหกรณ์ประมง 4) สหกรณ์ร้านค้า 5) สหกรณ์บริการ 6) สหกรณ์ออมทรัพย์ 7) สหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งนี้ สหกรณ์ 3 ประเภทแรกจัดเป็นสหกรณ์ภาคการเกษตร และสหกรณ์ 4 ประเภทหลังจัดเป็นสหกรณ์นอกภาคการเกษตรซึ่งจัดเป็นวิสาหกิจชุมชนจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากสามารถพัฒนาเศรษฐกิจด้วยการสร้างงานสร้างอาชีพให้เกิดขึ้นกับคนในชุมชน มีการนำเอาทรัพยากร วัตถุดิบและภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า สามารถแก้ปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของชาวขอนแก่นให้อยู่ดีมีสุข (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10, 2554) ข้อมูลทางงบการเงินของกลุ่มสหกรณ์ที่ผู้วิจัยได้เลือกทำการศึกษามีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในเรื่องของการวางแผนงาน การแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานเพื่อความอยู่รอดยั่งยืนของกลุ่มเกษตรและสหกรณ์

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า งานด้านการจัดทำบัญชีถือว่าเป็นงานสำคัญงานหนึ่งในการดำเนินงานของสหกรณ์ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เพราะจะนำมาซึ่งการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของผู้บริหารกลุ่มสหกรณ์มาประกอบกับการดำเนินงานเพื่อประโยชน์สูงสุด จากปัญหาและข้อบกพร่องในการดำเนินของสหกรณ์ในจังหวัดขอนแก่น จึงทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นเพื่อทราบถึงแนวความคิดของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ในการนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้เพื่อวางแผนและตัดสินใจในการบริหารกลุ่ม ผู้บริหารจะสามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ในการเปรียบเทียบการดำเนินงานกับปีที่ผ่านมาได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อทราบถึงแนวความคิดของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ในการนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้เพื่อวางแผนและตัดสินใจในการบริหารกลุ่ม

กรอบแนวคิดของการวิจัย

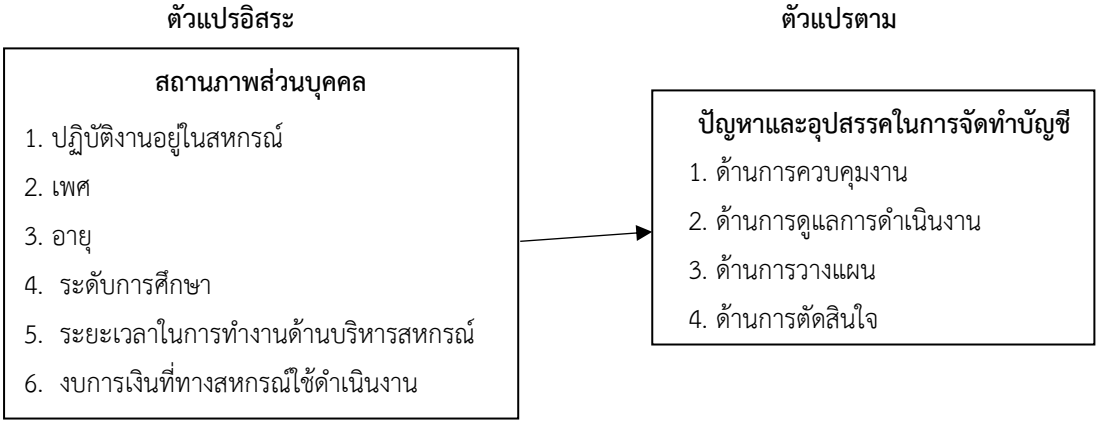

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประธานและรองประธาน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 66 แห่ง รวมเป็น 132 คน (สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ขอนแก่น, 2562)

2. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่อยู่นอกเหนือจากกลุ่ม จำนวน 30 ฉบับ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจและความสมบูรณ์ในคำถาม จากนั้นนำผลที่ได้ไปคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดย ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคลอนบัด (CronbachAlpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.73 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ (Jump, 1978) โดยค่า Alpha ต้องมากกว่าและเท่ากับ 0.5

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกให้กับประธานและรองประธานเกษตรและสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นและเก็บกลับคืน

3. นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์

4. ผลการรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามไปทั้งหมด 132 ฉบับ และได้คืน 132 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของประธานและรองประธานกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

5. การจัดการทำข้อมูลในปัจจุบัน คอมพิวเตอร์ได้เข้ามามีบทบาทในการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS ในการประมวลผลและวิเคราะห์การวิจัยในครั้งนี้

5.1 การเตรียมรหัสในแต่ละหัวข้อในแต่ละคำถามและในแต่ละคำตอบ

5.2 กรอกข้อมูลลงโปรแกรมตามรหัสที่ตั้งไว้

5.3 โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทำการประมวลผล

5.4 การวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นในด้านต่างๆ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ
2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น แบ่งแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการควบคุมงาน ด้านการดูแลการดำเนินงาน ด้านการวางแผน ด้านการตัดสินใจเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

4.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น กับตัวแปรตาม ที่มากกว่า 2 กลุ่มว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานอยู่ในสหกรณ์		
1.1 สหกรณ์การเกษตร	49.00	37.10
1.2 สหกรณ์ออมทรัพย์	26.00	19.70
1.3 สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน	9.00	6.80
1.4 สหกรณ์บริการ	15.00	11.40
1.5 สหกรณ์นิคม	19.00	14.40
1.6 สหกรณ์การประมง	0.00	0.00
1.7 สหกรณ์ร้านค้า	14.00	10.60

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
2. เพศ		
2.1 ชาย	78.00	59.10
2.2 หญิง	54.00	40.90
3. อายุ	0.00	0.00
3.1 อายุต่ำกว่า 20ปี	6.00	4.50
3.2 อายุ 20-29 ปี	27.00	20.50
3.3 อายุ 30-39ปี	59.00	44.70
3.4 อายุ 40-49ปี	31.00	23.50
3.5 อายุ 50-59ปี	9.00	6.80
3.6 อายุมากกว่า 60ปี		
4. ระดับการศึกษา		
4.1 มัธยมศึกษา/ปวช. หรือต่ำกว่า	38.00	28.80
4.2 อนุปริญญา/ปวส.	44.00	33.30
4.3 ปริญญาตรี	39.00	29.50
4.4 สูงกว่าปริญญาตรี	11.00	8.30
5. ระยะเวลาในการทำงานด้านบริหารสหกรณ์		
5.1 ต่ำกว่า 3 ปี	4.00	3.00
5.2 4-6 ปี	15.00	11.40
5.3 7-9 ปี	56.00	42.40
5.4 มากกว่า 10 ปี	57.00	43.20
6. งบการเงินที่มีการรายงานต่อผู้ที่เกี่ยวข้องของสหกรณ์		
6.1 งบกระแสเงินสด	89.00	-
6.2 งบแสดงฐานะการเงิน (งบดุล)	132.00	-
6.3 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	130.00	-
6.4 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงของเจ้าของ	68.00	-
6.5 หมายเหตุประกอบงบการเงิน	104.00	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ประธานและรองประธานสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสหกรณ์การเกษตร จำนวน 49 คน คิดเป็น (ร้อยละ37.10) รองลงมา คือสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 26คน คิดเป็น (ร้อยละ19.70) สหกรณ์นิคม จำนวน 19 คน คิดเป็น (ร้อยละ 14.40) สหกรณ์บริการ จำนวน 15 คน คิดเป็น (ร้อยละ 11.40) สหกรณ์ร้านค้า จำนวน14 คน คิดเป็น (ร้อยละ 10.60) ต่ำที่สุด คือ สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนจำนวน 9 คน คิดเป็น (ร้อยละ 6.80) ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 78 คน คิดเป็น (ร้อยละ59.10) รองลงมา คือ เพศหญิง จำนวน 54 คน คิดเป็น (ร้อยละ40.90) ส่วนใหญ่มีอายุ 40-49 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็น (ร้อยละ 44.70) ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับอนุปริญญา/ปวส.จำนวน 44 คน คิดเป็น (ร้อยละ33.30) ส่วนใหญ่ทำงานด้านบริหารสหกรณ์มากกว่า 10 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็น (ร้อยละ 43.20) และกลุ่มสหกรณ์เกษตรและสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จัดทำงบแสดงฐานะการเงิน (งบดุล) ทุกกลุ่มมีจำนวน 132 ที่คิดเป็น และส่วนใหญ่ก็มีการทำงบการเงินงบทุกงบ

ตอนที่ 2 คิดเห็นของผู้บริหารต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยแบ่งแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการดูแลการดำเนินงาน ด้านการควบคุมงาน และด้านการตัดสินใจดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตารางแสดงความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นโดยรวม

ความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการวางแผน	4.40	0.39	มาก
2. ด้านการดูแลการดำเนินงาน	4.31	0.48	มาก
3. ด้านการควบคุมงาน	4.39	0.42	มาก
4. ด้านการตัดสินใจ	4.41	0.50	มาก
โดยรวม	4.38	0.35	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริหารสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นมีความคิดเห็นต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{x}$=4.38, S.D.=0.35) เมื่อพิจารณารายด้านสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.41, S.D.=0.50) รองลงมา ด้านการวางแผนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.40, S.D.=0.39) ด้านการควบคุมงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.39, S.D.=0.42) และด้านการดูแลการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.31, S.D.=0.48)

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

การวิเคราะห์ข้อมูลความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลประกอบไปด้วยการทดสอบ T-test และการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Anova)

ตารางที่ 3 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระยะเวลาในการทำงานด้านบริหารสหกรณ์ โดยรวม

ความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชี	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	0.55	3	0.18	1.19	0.32
	ภายในกลุ่ม	19.61	128	0.15		
	รวม	20.16	131			
2. ด้านการดูแลการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	1.36	3	0.45	2.01	0.12
	ภายในกลุ่ม	28.98	128	0.23		
	รวม	30.35	131			
3. ด้านการควบคุมงาน	ระหว่างกลุ่ม	1.49	3	0.50	2.93	0.04*
	ภายในกลุ่ม	21.73	128	0.17		
	รวม	23.23	131			

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชี	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
4. ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	0.29	3	0.10	0.38	0.77
	ภายในกลุ่ม	32.56	128	0.25		
	รวม	32.85	131			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.77	3	0.26	2.15	0.10
	ภายในกลุ่ม	15.34	128	0.12		
	รวม	16.11	131			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้บริหารสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ที่มีระยะเวลาในการทำงานด้านบริหารสหกรณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยรวมและทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 4 ตารางแสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปรียบเทียบของความคิดเห็นต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นด้านการควบคุมงาน จำแนกตามระยะเวลาในการทำงานการบริหารสหกรณ์ตามรายคู่

ระยะเวลาในการทำงานการบริหารสหกรณ์	$\bar{x}$	ต่ำกว่า 3 ปี (3.80)	4 - 6 ปี (4.39)	7-9 ปี (4.39)	มากกว่า 10 ปี (4.43)
ต่ำกว่า 3 ปี	3.80	-	0.99	0.59	0.04*
4 - 6 ปี	4.39	-	-	1.00	0.99
7-9 ปี	4.39	-	-	-	0.96
มากกว่า 10 ปี	4.43	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้บริหารสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นจำแนกตามระยะเวลาในการทำงานการบริหารสหกรณ์ พบว่า ผู้บริหารสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ ที่มีระยะเวลาในการทำงานการบริหารสหกรณ์ต่ำกว่า 3 ปีมีความคิดเห็นต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ ด้านการควบคุมงานแตกต่างกับผู้บริหารสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ ที่มีระยะเวลาในการทำงานการบริหารสหกรณ์ มากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายสังกัดในสหกรณ์การเกษตรช่วงอายุ 40-49 ปีจบระดับการศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ระดับอนุปริญญา/ปวส.ทำงานด้านบริหารสหกรณ์มากกว่า 10 ปี และใช้งบแสดงฐานะการเงินปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ศึกษาอย่างไร อภิปรายผลดังนี้

1. ด้านการวางแผนที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับได้ดังนี้ งบการเงินสามารถเป็นหลักฐานในการบันทึกรายการเปิดบัญชี เมื่อเริ่มรอบระยะเวลาบัญชีใหม่งบการเงินเป็นข้อมูลการควบคุมในการดำเนินงานงบการเงินสามารถนำมาวิเคราะห์ความเสี่ยงของสหกรณ์งบการเงินเป็นข้อมูลการตัดสินใจในการดำเนินงานและงบการเงินเป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานเนื่องจากหากการดำเนินงานนั้นเป็นไปตามแผนงานที่ผู้บริหารได้วางแผนได้ นั่นหมายถึงว่าการดำเนินงานจะต้องบรรลุตามวัตถุปรงสงค์

2. ด้านการดูแลการดำเนินงานที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับได้ดังนี้ ช่วยสนับสนุนการควบคุมภายในและป้องกันความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดการทุจริตงบการเงินเป็นตัวช่วยในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในอนาคตงบการเงินเป็นตัวช่วยในการวิเคราะห์ฐานะการเงินในอนาคตทำงบการเงินทำให้ทราบถึงผลการบริหารของฝ่ายบริหารในด้านประสิทธิภาพ และเอกสารทางการเงินเป็นหลักฐานสำคัญต่อการดำเนินงานของสหกรณ์เนื่องจากงบการเงินมีความสำคัญต่อการบันทึกบัญชีซึ่งใช้ประกอบเป็นหลักฐาน ผู้บริหารจึงเห็นถึงความสำคัญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง

3. ด้านการควบคุมงาน ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับได้ดังนี้เป็นเครื่องมือสรุปผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์งบการเงินตรวจสอบความก้าวหน้าของงานและสามารถใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของสหกรณ์เป็นเครื่องมือวัดฐานะการเงินของสหกรณ์ งบการเงินสามารถกำหนดขอบเขตการวางแผนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่และงบการเงินช่วยสร้างมาตรฐานของงานในองค์กรเนื่องจากการทำงานต้องมีบางกรณีที่ควรจำกัดขอบเขตผู้บริหารจึงต้องมีการตรวจสอบ ควบคุมงาน เพื่อให้เป็นไปตามการวางแผนอันนำไปสู่การบรรลุตามวัตถุสงค์ที่ตั้งไว้

4. ด้านการตัดสินใจ ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับได้ดังนี้ งบการเงินสามารถใช้ประกอบการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินงบการเงินสามารถใช้ประกอบการหาข้อผิดพลาดในองค์กรได้งบการเงินสามารถใช้ประกอบการพยากรณ์ความมั่นคงและยั่งยืนในการเป็นองค์กร และงบการเงินในอดีตมีความสามารถในการประกอบการตัดสินใจในการลงทุนเพิ่มเนื่องจากงบการเงินและการรายงานผลการทำงานต่างๆนั้นนำมาประกอบการตัดสินใจการวางแผนการดำเนินงานในปีต่อไปได้

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการวางแผนใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการปฏิบัติงานตามหลักการของสหกรณ์ ทำให้การทำงานรอบคอบและไม่เสียเวลา ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

2. ด้านการดูแลการดำเนินงานบริหารจัดการการทำงานของประธานและรองประธานในกลุ่มสหกรณ์สามารถวางแผนการลดความเสี่ยง รับรู้พฤติกรรมการของฐานะสหกรณ์วางแผนการปันผล ชำระหนี้ได้ตรงตามเวลาที่กำหนดและทำให้หนี้สินลดลง

3. ด้านการควบคุมงาน สามารถนำงบการเงินมาใช้ได้ เช่น การนำข้อมูลทางบัญชีมาเปรียบเทียบแนวโน้มของสหกรณ์ในปีต่อไปได้ เป็นต้น ช่วยวางแผนการจัดการของสหกรณ์ได้ เพื่อลดความเสี่ยงต่างๆ

4. ด้านการตัดสินใจ สามารถนำความรู้เรื่องการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการดำเนินงานสหกรณ์กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ไปใช้ในเรื่องการวางแผนการทำงานในสายงายที่เกี่ยวข้องได้สามารถกระตุ้นให้มีความกระตือรือร้นและได้รู้ในสิ่งที่ควรทำและมีทักษะในการทำงานที่เพิ่มขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ คำมาบุตร. (2554). *การศึกษาการจัดทำบัญชีและความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอำเภอเมืองลำปางเกี่ยวกับข้อมูลการบัญชี.* งานวิจัย กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ถวิล เลิศประเสริฐ. (2558). *วิสาหกิจสหกรณ์.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2553). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนสามัญบิสซิเนส อาร์แอนด์ดี.

ชุติกาญจน์ เกิดประกอบ. (2554). *การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารงาน.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ชลิตพันธ์ บุญมีสุวรรณ. (2547). *วางระบบบัญชี.*บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการบัญชี กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ดำรง ปั้นประณต, และสะอาด แก้วเกษ. (2549). *ระบบการสหกรณ์ในประเทศไทย.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

นรินทร์พร จุลมนต์.(2541). *เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสหกรณ์.* พิมพ์ครั้งที่ 6. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ขอนแก่น. (2562). *คู่มือและสื่อการสอนหลักสูตรการจัดทำบัญชีของสหกรณ์และการจัดทำงบการเงิน*. กรุงเทพฯ.

Josep M. Argilés. & E. John Slof. (2012). *The use of financial accounting information and firm performance: an empirical for farms.* Bangkok: AccountingBangkokUniversity.

Persey Redfern. (2001). *General knowledge about cooperatives.* Bangkok: AccountingBangkokUniversity.

ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของบุคลากรในบริษัท เมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์ กรุ้ป (จำกัด) มหาชน ในจังหวัดขอนแก่น

Understanding of Personal Income tax Payment of Personnel in Major Cineplex Group Public Company Limited in KhonKaen Province

เมชยา ท่าพิมาย, วนันพรณ์ ชื่นพิบูลย์, สัญญา เนียมเปรม, ขนิษฐา หาระคุณ, สุทธิกานต์ ศิริวารินทร์*

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของบุคลากร ใน บริษัทเมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์ กรุ้ป (จำกัด) มหาชน ในจังหวัดขอนแก่น ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าคะแนนสูงสุด และค่าคะแนนต่ำสุด จากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จบการศึกษาในระดับอนุปริญญา/ปวส มีรายได้ 5,000-10,000 บาท อยู่ตำแหน่งงาน Daily และบุคลากรผู้มีเงินได้ในบริษัทเมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์ กรุ้ป (จำกัด) มหาชน จังหวัดขอนแก่น ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของบุคลากรผู้มีเงินได้ ด้านเงินได้พึงประเมิน ด้านการหักค่าใช้จ่าย ด้านการหักลดหย่อน ด้านการคำนวณภาษี ด้านภาษีถูก หัก ณ ที่จ่ายและเครดิตภาษี และด้านการยื่นแบบแสดงรายการ ส่วนใหญ่ตอบถูก ระดับความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของบุคลากรในบริษัทเมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์ กรุ้ป (จำกัด) มหาชน จังหวัดขอนแก่น โดยรวม รวมอยู่ในระดับดีที่สุด มีระดับคะแนนความเข้าใจต่ำสุดคะแนน 0.00 คะแนน และมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 6.00 คะแนน เมื่อคิดคะแนนเฉลี่ยได้เท่ากับ 4.99 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.56

คำสำคัญ ข้อมูลทางการบัญชี, การดำเนินงาน, งบการเงิน

Abstract

This research has the objectiveto study the understanding of personal income tax payment of personnel in Major Cineplex Group Public Company Limited in KhonKaenProvince. Data analysis with the SPSSprogram included frequency, percentage, mean and standard deviation, maximum score value and the lowest score value. The study found that most of the respondents were female, graduated with diploma / vocational certificate, earning 5,000-10,000 baht, working for daily jobs and earning personnel at Major Cineplex Group Limited KhonKaen Province. Understanding of personal income tax payment for taxpayer personnel: the assessable income, expense deduction, deduction, tax calculation, withholding tax and tax credit and the submission of the return most of them answered correctly.The overall level of understanding on personal income tax payment of personnel in Major Cineplex Group Public Company Limited KhonKaen Province was at the best. The lowest score of comprehension is 0.00 point and the highest score is 6.00 points when the average score is 4.99 points, standard deviation is 2.56.

Keyword: Understanding, Personal income tax, Personnel

* สาขาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทนำ

รัฐบาลของทุกประเทศล้วนแล้วแต่มีหน้าที่หลักที่เหมือนกันก็คือ การบริหารการพัฒนาประเทศชาติให้ความเจริญก้าวหน้าทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคมและความมั่นคงของประเทศ ซึ่งจะ ส่งผลให้ประชาชนในชาติดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งนี้การที่รัฐบาลจะบรรลุเป้าหมายในการบริหารประเทศชาติได้นั้น นอกจากจะต้องใช้ความรู้ความสามารถภายใต้คุณธรรมที่ดีงามแล้ว ยังจำเป็นจะต้องใช้เม็ดเงินจำนวนมหาศาล นั่นหมายความว่าจะต้องมีแหล่งรายได้อันเป็นที่มาของเม็ดเงินจำนวนมากเหล่านั้น ซึ่งแหล่งรายได้ที่สำคัญของรัฐบาลก็คือภาษีอากร นอกจา กนี้รัฐบาลยังใช้ระบบภาษีอากรเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารประเทศชาติให้บรรลุเป้าหมายในทางเศรษฐกิจ ตลอดจนนโยบายทางด้านการคลังนโยบายภาษีอากรที่เหมาะสมและเป็นธรรมนั้นในทางทฤษฎีแล้ว นโยบายภาษีอากรที่ดีควรจะได้รับความยินยอมจากประชาชนผู้เสียภาษีด้วย ตามหลักการที่เป็นที่ยอมรับในนานาอารยประเทศด้วยวลีที่ว่า No taxation without representation ทั้งนี้รัฐบาลผู้จัดเก็บภาษีและประชาชนผู้มีเงินได้ซึ่งเป็นผู้จ่ายภาษี จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรอย่างเคร่งครัด รัฐบาลจะต้องใช้ระบบภาษีอากรช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยและ จัดสร รทรัพยากรอย่างเป็นธรรม ส่วนการเสียภาษีอากรอันเป็นหน้าที่ของผู้มีเงินได้ทุกประเภทนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ตัวผู้เสียภาษีควรจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีที่จ่าย ตลอดจนการคำนวณต่าง ๆ ให้ถูกต้องครบถ้วนตามประมวลรัษฎากร และต้องยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนด (กรมสรรพากร, 2560)

การจัดเก็บภาษีของรัฐบาลจากผู้มีเงินได้ทุกประเภท โดยเฉพาะภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาซึ่งเรียกเก็บจากบุคคลผู้มีเงินได้นั้น มีฐานกว้างขวางครอบคลุมประชาชนทั้งประเทศที่มีเงินได้ โดยการที่รัฐบาลสามารถจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้เป็นจำนวนมากในแต่ละปีนั้น ก็นับเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญอย่างหนึ่งของรัฐบาล โดยมีกรมสรรพากรเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีหากว่าประชาชนผู้เสียภาษีทุกคนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการเสียภาษีเป็นอย่างดี เสียภาษีด้วยความสมัครใจ ตระหนักรู้ในการเสียภาษีที่ถูกต้อง อันเป็นหน้าที่ของประชาชนในฐานะพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ และรัฐบาลก็ไม่ได้เข้ามาแทรกแซงการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากร ก็คงไม่เกิดปัญหาในทางปฏิบัติมากนัก แต่ในปัจจุบันเมื่อใดรัฐบาลต้องการใช้งบประมาณในการบริหารประเทศชาติมากขึ้น กรมสรรพากรมักจะถูกกดดันให้ตรวจตราผู้เสียภาษีให้เสียภาษีอย่างเคร่งครัด ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่สมัครใจในการเสียภาษี และไม่ได้ตระหนักรู้ในการเสียภาษีถูกต้องดังนั้นเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและสร้างความรู้สึกการเสียภาษีนั้นทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นกรมสรรพากรผู้ทำหน้าที่จัดเก็บภาษี หรือสถาบันการศึกษาต่างๆ ที่มีหน้าที่ในการบริการวิชาการสู่สังคม จึงควรมีส่วนร่วมอย่างตั้งใจและจริงจัง ที่จะให้ความรู้และข้อมูลที่เพียงพอสำหรับการเสียภาษีที่ถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นธรรม ในขณะเดียวกันประชาชนผู้มีเงินได้ซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีทุกคน ก็ควรจะเปิดใจเรียนรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ถูกต้อง (กรมสรรพากร, 2560)

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยเป็นบุคลากรของบริษัทเมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์ กรุ้ป (จำกัด) มหาชน จังหวัดขอนแก่นซึ่งมีทั้งหมด 4 สาขา บุคลากรทั้งหมดมี 100 คน ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเสียภาษี และต้องการทราบถึงความเข้าใจของของบุคลากรในบริษัทเมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์ กรุ้ป (จำกัด) มหาชน จังหวัดขอนแก่นว่ามีความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในการให้ความรู้แก่บุคลากรของบริษัทเมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์ กรุ้ป (จำกัด) มหาชน จังหวัดขอนแก่นในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของบุคลากรใน บริษัทเมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์ กรุ้ป (จำกัด) มหาชน ในจังหวัดขอนแก่น

กรอบแนวคิดของการวิจัย

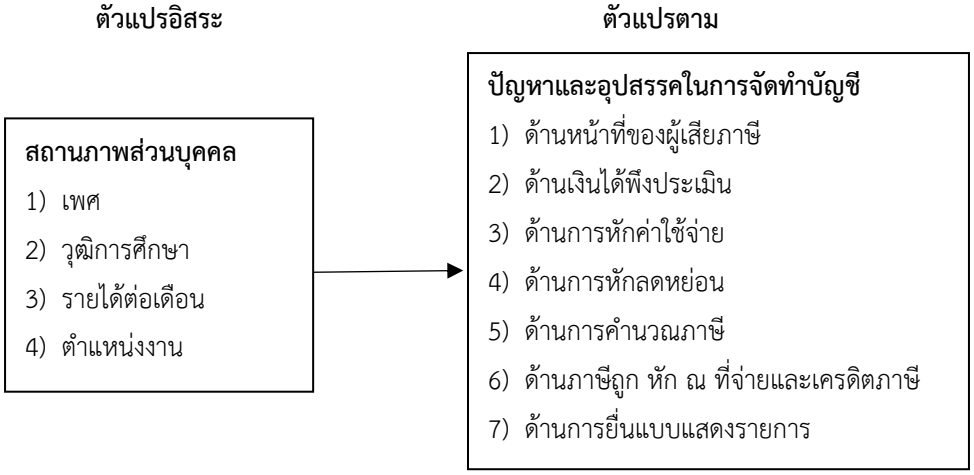

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรผู้มีเงินได้ในบริษัทเมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์กรุ้ป (จำกัด) มหาชน จังหวัดขอนแก่นทั้ง 4 สาขา ได้แก่ เมเจอร์ซีนีเพล็กซ์สาขาโลตัสขอนแก่นประตูน้ำอีจีวี ซีนีมา สาขาโลตัสโนนม่วง เมเจอร์ซีนีเพล็กซ์สาขาบิ๊กซีบ้านไผ่ เมเจอร์ซีนีเพล็กซ์ สาขาโลตัสพล จำนวน 100 คน จำนวนบุคลากรของบริษัทเมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์ กรุ้ป (จำกัด) มหาชน จังหวัดขอนแก่น ทั้ง 4 สาขา มีจำนวน 100 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มกราคม 2563)

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่อยู่นอกเหนือจากกลุ่มจำนวน 30 ฉบับเพื่อตรวจสอบความเข้าใจและความสมบูรณ์ในคำถาม จากนั้นจึงนำผลที่ได้ไปคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดย ใช้วิธีหา ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคลอนบัด (CronbachAlpha coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยมีค่า Alpha=0.51 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ของ Jump,1978 โดยค่า Alpha ต้องมากกว่าและเท่ากับ 0.5

2.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกให้กับบุคลากรที่มีเงินได้ในบริษัทบริษัทเมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์ กรุ้ป (จำกัด) มหาชน จังหวัดขอนแก่น และเก็บกลับคืน

2.3 นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์

2.4 ผลการรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามไปทั้งหมด 100 ฉบับ และได้คืน 100 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของบุคลากรกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

2.5 การจัดการทำข้อมูลในปัจจุบัน คอมพิวเตอร์ได้เข้ามามีบทบาทในการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS ในการประมวลผลและวิเคราะห์การวิจัยในครั้งนี้

2.5.1 การเตรียมรหัสในแต่ละหัวข้อในแต่ละคำถามและในแต่ละคำตอบ

2.5.2 กรอกข้อมูลลงโปรแกรมตามรหัสที่ตั้งไว้

2.5.3 โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทำการประมวลผล

2.5.4 การวิเคราะห์แบบสอบถามความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของบุคลากรในบริษัทเมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์ กรุ้ป (จำกัด) มหาชน จังหวัดขอนแก่น ในด้านต่าง ๆ

3. **การวิเคราะห์ข้อมูล** การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ ลงรหัส บันทึกข้อมูล ทำการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของบุคลากรผู้มีเงินได้ ใน บริษัท เมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์ กรุ้ป (จำกัด) มหาชน จังหวัดขอนแก่นด้วยการนับความถี่ของข้อคำถามที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบถูกต้อง

3.2 วิเคราะห์ระดับความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของบุคลากรผู้มีเงินได้ในบริษัทเมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์ กรุ้ป (จำกัด) มหาชน จังหวัดขอนแก่นข้อคำถามในแบบสอบถามทั้ง 3 ด้าน มีข้อคำถามโดยรวมทั้งหมด 30 ข้อ โดยนำค่าคะแนนที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบได้ถูกต้องมาเทียบกับเกณฑ์การประเมินดังต่อไปนี้

ค่าคะแนน 0–10	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย
ค่าคะแนน 11–20	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าคะแนน 21–30	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

3.3 กำหนดค่าเฉลี่ยความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของบุคลากรผู้มีเงินได้ใน บริษัท เมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์ กรุ้ป (จำกัด) มหาชน จังหวัดขอนแก่น

คะแนนเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับ	ดีที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับ	ดี
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับ	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับ	ไม่ดี
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับ	ไม่ดีเลย

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	43	43.00
1.2 หญิง	57	57.00
2. ระดับการศึกษา		
2.1 มัธยมศึกษา/ปวช. หรือต่ำกว่า	29	29.00
2.2 อนุปริญญา/ปวส.	40	40.00
2.3 ปริญญาตรี	24	24.00
2.4 สูงกว่าปริญญาตรี	7	7.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
3.รายได้ต่อเดือน		
3.1 ต่ำกว่า 5,000 บาท	4	4.00
3.2 5,000-10,000บาท	34	34.00
3.3 10,001-15,000 บาท	29	29.00
3.4 15,001-20,000บาท	9	9.00
3.5 20,001-25,000 บาท	9	9.00
3.6 25,001-30,000 บาท	15	15.00
4. ตำแหน่งงาน		
4.1 Trainee	34	34.00
4.2 Daily	50	50.00
4.3 Supervisor	12	12.00
4.4 Manager	4	14.00

จากตารางที่ 1 พบว่า บุคลากรผู้มีเงินได้ในบริษัทเมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์ กรุ้ป (จำกัด) มหาชน จังหวัดขอนแก่น ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 57คน คิดเป็น (ร้อยละ57.00) รองลงมา คือ เพศชาย จำนวน 43 คน คิดเป็น (ร้อยละ43.00) ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 40คน คิดเป็น (ร้อยละ40.00) รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษา/ปวช. หรือต่ำกว่า จำนวน 29 คน คิดเป็น (ร้อยละ29.00) ระดับปริญญาตรี จำนวน 24 คน คิดเป็น (ร้อยละ 24.00) ต่ำสุดคือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 7 คน คิดเป็น (ร้อยละ 7.00) ส่วนใหญ่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท จำนวน 34คน คิดเป็น (ร้อยละ34.00) รองลงมาคือ มีรายได้ 10,001-15,000 บาท จำนวน 29 คน (ร้อยละ29.00) มีรายได้ 25,001-30,000 บาท จำนวน 15 คน คิดเป็น (ร้อยละ15.00) มีรายได้ 15,001-20,000 บาท และ มีรายได้ 20,001-25,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็น (ร้อยละ 9.00) ต่ำสุด คือ มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทจำนวน 4 คน คิดเป็น (ร้อยละ 4.00) และส่วนใหญ่อยู่ตำแหน่งงาน Daily จำนวน 41 คน คิดเป็น (ร้อยละ41.00) รองลงมา คือตำแหน่งงาน Supervisor จำนวน 27 คน คิดเป็น (ร้อยละ27.00) ตำแหน่งงาน Trainee จำนวน 18 คน คิดเป็น (ร้อยละ 18.00) ต่ำสุด คือ ตำแหน่งงาน Manager จำนวน 14 คน คิดเป็น (ร้อยละ14.00)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ผลความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของบุคลากรใน บริษัทเมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์ กรุ้ป (จำกัด) มหาชน ในจังหวัดขอนแก่นแบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านหน้าที่ของผู้เสียภาษี ด้านเงินได้พึงประเมินด้านการหักค่าใช้จ่ายด้านการหักลดหย่อนด้านการคำนวณภาษีด้านภาษีถูก หัก ณ ที่จ่ายและเครดิตภาษีด้านการยื่นแบบแสดงรายการ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตารางแสดงระดับความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของบุคลากรในบริษัท เมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์ กรุ๊ป (จำกัด) มหาชน จังหวัดขอนแก่น โดยรวม

ความเข้าใจทุกด้าน	คะแนนเต็ม	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ด้านหน้าที่ของผู้เสียภาษี	6	2.00	6.00	5.01	1.17	ดีที่สุด
ด้านเงินได้พึงประเมิน	2	0.00	2.00	1.70	1.54	ไม่ดีเลย
ด้านการหักค่าใช้จ่าย	3	0.00	3.00	2.55	0.76	ปานกลาง
ด้านการหักลดหย่อน	3	0.00	3.00	2.65	0.64	ปานกลาง
ด้านการคำนวณภาษี	6	2.00	6.00	5.06	0.99	ดีที่สุด
ด้านภาษีถูกหัก ณ ที่จ่ายและเครดิตภาษี	4	2.00	4.00	3.59	0.64	ดี
ด้านการยื่นแบบแสดงรายการ	6	3.00	6.00	5.43	0.81	ดีที่สุด
รวม	30	9.00	30.00	4.99	2.56	ดีที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า บุคลากรในบริษัทเมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์ กรุ๊ป (จำกัด) มหาชน จังหวัดขอนแก่นมีระดับความเข้าใจโดยรวมอยู่ในระดับดีที่สุด โดยเรียงลำดับความเข้าใจจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ส่วนใหญ่มี ความเข้าใจในด้านหน้าที่ของผู้เสียภาษี มีคะแนนต่ำสุด 2.00 คะแนน คะแนนสูงสุด 6.00 คะแนน เมื่อคิดคะแนนเฉลี่ยได้เท่ากับ 5.01 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.17 รองลงมา คือ ด้านการคำนวณภาษีมีคะแนนต่ำสุด 0.00 คะแนน คะแนนสูงสุด 6.00 คะแนน เมื่อคิดคะแนนเฉลี่ยได้เท่ากับ 5.06 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.99 และต่ำสุด คือด้านเงินได้พึงประเมินมีคะแนนต่ำสุด 0.00 คะแนน คะแนนสูงสุด 2.00 คะแนน เมื่อคิดคะแนนเฉลี่ยได้เท่ากับ 1.70 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.54

ตารางที่ 3 ตารางแสดงการเทียบเกณฑ์การประเมินระดับความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของบุคลากรผู้มีเงินได้ในบริษัทเมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์ กรุ๊ป (จำกัด) มหาชน จังหวัดขอนแก่น

ระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย	0	0.00
มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง	4	4.00
มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก	96	96.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของบุคลากรผู้มีเงินได้ในบริษัทเมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์ กรุ๊ป (จำกัด) มหาชน จังหวัดขอนแก่นมีความเข้าใจเรื่องการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อยู่ในระดับมาก จำนวน 96 คน (คิดเป็นร้อยละ 96.00) และต่ำสุด คือ มีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 คน (คิดเป็นร้อยละ 4.00)

ตารางที่ 4 ตารางระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของบุคลากรผู้มี เงินได้ในบริษัท เมเจอร์ซีนีเพล็กซ์ กรุ๊ป (จำกัด) มหาชน จังหวัดขอนแก่น โดยรวม

	จำนวน	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	$\bar{x}$	S.D.
คะแนนความเข้าใจ	30	0.00	6.00	4.99	2.56

จากตารางที่ 4 พบว่า บุคลากรที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของบุคลากรในบริษัทเมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์ กรุ้ป (จำกัด) มหาชน จังหวัดขอนแก่นมีระดับคะแนนความเข้าใจต่ำสุดคะแนน 0.00 คะแนน และมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 6.00 คะแนน เมื่อคิดคะแนนเฉลี่ยได้เท่ากับ 4.99 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.56

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของบุคลากรผู้มีเงินได้ ใน บริษัทเมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์ กรุ้ป (จำกัด) มหาชน จังหวัดขอนแก่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจบการศึกษาในระดับอนุปริญญา/ปวส.มีรายได้ 5,000-10,000 บาทอยู่ตำแหน่งงาน Daily ปัจจัยที่มีผลต่อความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของบุคลากรผู้มีเงินได้ ใน บริษัทเมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์ กรุ้ป (จำกัด) มหาชน จังหวัดขอนแก่นศึกษาอย่างไร อภิปรายผลดังนี้

1. ด้านหน้าที่ของผู้เสียภาษีสามารถเรียงลำดับตามความเข้าใจ ได้ดังนี้ ผู้มีเงินได้ที่มีเลขบัตรประชาชนไม่สามารถใช้เลขประจำตัวประชาชนแทนเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรได้โดยต้องขอมีเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรใหม่ผู้มีเงินได้ที่ได้แจ้งความประสงค์ขอคืนเงินภาษีที่ชำระไว้เกินในแบบ ภ.ง.ด.90 หรือ ภ.ง.ด.91 จะได้รับคือเงินภาษีจากกรมสรรพากรเป็นเช็กสั่งจ่ายของธนาคารกรุงไทยชื่อบัญชีกรมสรรพากร ระบุชื่อผู้มีเงินได้ผ่านทางไปรษณีย์ การยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอินเตอร์เน็ตจะกระทำได้เฉพาะในกรณีที่เมื่อคำนวณภาษีแล้วไม่มีภาษีต้องชำระเท่านั้น บุคคลธรรมดาที่มีเงินได้พึงประเมินที่ถึงเกณฑ์ต้องยื่นแบบภาษีเงินได้บุ๕คลธรรมดา สามารถยื่นแบบ ภ.ง.ด.90 หรือ ภ.ง.ด.91 ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาทุก ผู้มีเงินได้ที่มีแหล่งเงินได้ในประเทศไทย ไม่ว่าจากหน้าที่การงาน กิจการของนายจ้าง ตลอดจนทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทย (ดอกเบี้ย เงินปันผล) มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้ตามที่ประมวลรัษฎากรกำหนดไว้เสมอ เว้นแต่มีข้อยกเว้นตามกฎหมายทั้งนี้เฉพาะที่จ่ายกันในประเทศไทยเท่านั้น และต่ำสุด คือ ผู้มีเงินได้ที่มีแหล่งเงินได้นอกประเทศไทยไม่ว่าจากหน้าที่การงาน กิจกรรมที่ทำ ตลอดจนทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทย (ดอกเบี้ย เงินปันผล) มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้ในประเทศไทยก็ต่อเมื่อต้องเข้าองค์ประกอบข้อใดข้อหนึ่งดังนี้ 1) ผู้มีเงินได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทยในปีภาษีนั้นชั่วระยะเวลาหนึ่งหรือหลายระยะเวลารวมกันทั้งหมดถึง 180 วัน 2) ผู้มีเงินได้นำเงินได้นั้นเข้าประเทศไทยในปีภาษีนั้นด้วย

2. ด้านเงินได้พึงประเมินสามารถเรียงลำดับตามความเข้าใจ ได้ดังนี้เงินได้พึงประเมินได้แก่ เงิน ทรัพย์สินซึ่งอาจคำนวณได้เป็นเงินที่ได้รับจริง ประโยชน์ ซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงินและต่ำสุด คือเงินได้ที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเรียกว่า เงินได้พึงประเมินหมายถึงเงินได้ของบุคคลใดๆหรือหน่วยภาษีที่เกิดขึ้นระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม ของปีใด ๆ

3. ด้านการหักค่าใช้จ่ายสามารถเรียงลำดับตามความเข้าใจ ได้ดังนี้บุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทย สามารถบริจาคเงินภาษีให้แก่พรรคการเมืองพร้อมการยื่นแบบแสดงรายการภาษีได้บุคคลธรรมดาประจำปีได้ ถึงแม้ว่าเมื่อคำนวณภาษีตามแบบ ภ.ง.ด.90 หรือ ภ.ง.ด.91 แล้วไม่มีภาษีต้องชำระก็ตามหากผู้มีเงินได้คำนวณภาษีตามแบบ ภ.ง.ด.90 หรือ ภ.ง.ด.91 แล้วมีเงินภาษีต้องชำระน้อยกว่าภาษีหัก ณ ที่จ่ายที่ผู้มีเงินได้ถูกหักภาษีไว้ ในระหว่างปีภาษี ผู้มีเงินได้ไม่สามารถแจ้งความประสงค์ขอคืนเงินภาษีที่ชำระไว้เกินในแบบ ภ.ง.ด.90 หรือ ภ.ง.ด.91 ได้และต่ำสุด คือเนื่องจากผู้มีเงินได้ประกอบอาชีพแตกต่างกันมีความยากง่ายหรือต้นทุนที่แตกต่างกัน เพื่อความเป็นธรรมกฎหมายจึงได้แบ่งลักษณะเงินได้พึ่งประเมินออกเป็นกลุ่มๆตามความเหมาะสมเพื่อกำหนด วิธีคำนวณภาษีให้เกิดความเป็นธรรมมากที่สุด

4. ด้านการหักลดหย่อนสามารถเรียงลำดับตามความเข้าใจ ได้ดังนี้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครึ่งปี ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ขอชำระไว้ล่วงหน้า และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย ที่ผู้มีเงินได้จ่ายไว้ในระหว่างปีภาษีนั้นสามารถนำไปหักออกจากภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสิ้นปีได้การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในส่วนของเงินได้สุทธิเฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 150,000 บาท ในปัจจุบันได้ถูกยกเลิกไปแล้วและต่ำสุด คือการหักลดหย่อน หมายถึง รายการตางที่กฎหมายได้

กำหนดให้หักได้เพิ่มขึ้นหลังจากได้หักค่าใช้จ่ายเพื่อนเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้แก่ผู้เสียภาษีก่อนนำเงินได้ที่เหลือเรียกว่า เงินได้สุทธิ ไปคำนวณภาษีตามบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

5. ด้านการคำนวณภาษีสามารถเรียงลำดับตามความเข้าใจ ได้ดังนี้ผู้มีเงินได้ที่มีคู่สมรสมีเงินได้จากการทำธุรกิจค้าขายทั่วไปที่มิใช่เกิดจากการจ้างแรงงานที่ได้รับระหว่างปีภาษีนั้น (ตั้งแต่ 1 มกราคม-31 ธันวาคม) ไม่ว่าฝ่ายเดียวหรือทั้งสองฝ่ายรวมกัน เกิน 60,000บาท มีหน้าที่ต้องยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ไม่ว่าเมื่อคำนวณภาษีแล้วจะมีภาษีต้องชำระเพิ่มเติมหรือไม่ก็ตามบุคคลธรรมดาที่มีเงินได้พึงประเมินที่เมื่อคำนวณภาษีแล้วมีภาษีที่ต้องชำระไม่สามารถขอชำระภาษีล่วงหน้าก่อนถึงกำหนดตามเวลายื่นแบบปกติได้ผู้มีเงินได้ที่มีคู่สมรสมีเงินได้จากการจ้างแรงงานประเภทเงินเดือน ค่าจ้างที่ได้รับในระหว่างปีภาษีนั้น (ตั้งแต่ 1 มกราคม-31 ธันวาคม) ไม่ว่าฝ่ายเดียวหรือทั้งสองฝ่ายรวมกัน เกิน 100,000 บาท ไม่มีหน้าที่ต้องยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ถ้าเมื่อคำนวณภาษีแล้วไม่มีภาษีต้องชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาคำนวณจากยอดเงินได้สุทธิคูณด้วยอัตราภาษีที่กำหนดเป็นอัตราก้าวหน้าผู้มีเงินได้ที่ไม่มีคู่สมรสมีเงินได้จากการทำธุรกิจค้าขายทั่วไปที่มิใช่เกิดจากการจ้างแรงงาน ที่ได้รับระหว่างปีภาษีนั้น (ตั้งแต่ 1 มกราคม-31 ธันวาคม) เกิน 30,000 บาท มีหน้าที่ต้องยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ไม่ว่าเมื่อคำนวณภาษีแล้วจะมีภาษีต้องชำระเพิ่มเติมหรือไม่ก็ตามและต่ำสุด คือการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานั้นกฎหมายให้นำค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนตามที่กำหนดมาหักออกจากเงินได้พึงประเมิน ก่อนที่จะนำเงินได้พึงประเมินสุทธิ ไปคำนวณภาษีความอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

6. ด้านภาษีถูก หัก ณ ที่จ่ายและเครดิตภาษีสามารถเรียงลำดับตามความเข้าใจ ได้ดังนี้กรณีเจ้าหน้าที่พนักงานตรวจสอบออกหมายเรียกและปรากฏว่ามิได้ยื่นแบบแสดงรายการไว้หรือยื่นแบบแสดงรายการไว้ แต่ชำระภาษีต่ำไป นอกจากจะต้องรับผิดชอบเงินเพิ่มร้อยละ 1.5 ต่อเดือนหรือเศษของเดือนของเงินภาษีที่ต้องชำระเพิ่มเติมแล้วยังจะต้องรับผิดชอบเสียเบี้ยปรับอีก 1 เท่า หรือ 2 เท่า ของเงินภาษีที่ต้องชำระแล้วแต่กรณีในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาบางกรณีถ้าเกี่ยวข้องกับบุคคลของบางประเทศที่มีอนุสัญญาภาษีซ้อนหรือความตกลงเพื่อป้องกันการเก็บภาษีซ้ำซ้อนกับประเทศไทย จำเป็นต้องพิจารณาถึงข้อตกลงหรืออนุสัญญาว่าด้วยการเว้นการเก็บภาษีซ้อนระหว่างประเทศที่ประเทศไทยได้ทำความตกลงกรณีไม่ชำระภาษีภายในกำหนดเวลาหรือชำระภาษีไม่ถูกต้องจะต้องเสียเงินเพิ่ม ร้อยละ 1.5 ต่อเดือน หรือเศษของเดือนของเงินภาษีที่ต้องชำระเพิ่มเติมนับตั้งแต่วันพ้นกำหนดเวลาการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีจนถึงวันชำระภาษี เว้นแต่กรณีที่ได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากรและต่ำสุด คือ เมื่อคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแล้วมีภาษีต้องชำระตั้งแต่ 3,000 บาทขึ้นไป ไม่ว่าจะเป็นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครึ่งปี หรือสิ้นปี ผู้เสียภาษีจะขอผ่อนชำระภาษีได้แต่ต้องเสียเงินเพิ่มด้วย

7. ด้านการยื่นแบบแสดงรายการสามารถเรียงลำดับตามความเข้าใจ ได้ดังนี้แบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นการยื่นแบบแสดงรายการเงินได้พึงประเมินที่ได้รับแล้วในระหว่างปีภาษี (มกราคม-ธันวาคม) โดยให้ยื่นแบบภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป และสามารถยื่นแบบผ่านระบบอินเตอร์เน็ต เข้า web site ของกรมสรรพากรที่ www.rd.go.th ผู้มีเงินได้ที่ไม่มีผู้สมรสมีเงินได้จากการจ้างแรงงานประเภทเงินเดือน ค่าจ้างที่ได้รับในระหว่างปีภาษีนั้น (ตั้งแต่ 1 มกราคม-31 ธันวาคม) เกิน 50,000 ไม่มีหน้าที่ต้องยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ถ้าเมื่อคำนวณภาษีแล้วไม่มีภาษีต้องชำระบุคคลธรรมดาที่มีเงินได้พึงประเมินทุกประเภทในช่วงครึ่งปีแรก (มกราคม-มิถุนายน) ที่ถึงเกณฑ์ต้องยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะต้องยื่นแบบ ภ.ง.ด.94 ภายในเดือน กรกฎาคม–กันยายน ของปีถัดไปภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจัดเก็บจากบุคคลธรรมดา ห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคลที่ไม่ใช่นิติบุคคล ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษีและกองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่งบุคคลธรรมดาที่มีเงินได้พึงประเมินทุกประเภทและถึงเกณฑ์ที่จะต้องยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะต้องยื่นแบบ ภ.ง.ด. 90 ภายในเดือน มกราคม–กุมภาพันธ์ ของปีถัดไปและต่ำสุด คือ บุคคลธรรมดาที่มีเงินได้พึงประเมินประเภทการจ้างแรงงานหรือเงินเดือนเพียงประเภทเดียวและถึงเกณฑ์ที่ต้องยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จะต้องยื่นแบบภ.ง.ด.91 ภายในเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ ของปีถัดไป

ข้อเสนอแนะ

1. ความเข้าใจด้านหน้าที่ของผู้เสียภาษีเพื่อให้ประชาชนทราบถึงหน้าที่การเสียภาษีที่กฎหมายกำหนดไว้

2. ความเข้าใจด้านเงินได้พึงประเมินสามารถนำไปใช้ในการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้ ผู้เสียภาษีจะต้องแยกประเภทเงินได้พึงประเมินให้ถูกประเภท เพราะจะมีผลต่อการคำนวณหักค่าใช้จ่ายต่อไป

3. ความเข้าใจด้านการหักค่าใช้จ่ายสามารถนำไปใช้เป็นสิทธิประโยชน์ทางภาษีตามที่กฎหมายกำหนดไว้

4. ความเข้าใจด้านการหักลดหย่อนการเข้าใจหลักเกณฑ์การลดหย่อน สิทธิประโยชน์ และข้อจำกัดต่างๆ เพื่อให้เราสามารถวางแผนภาษีได้อย่างครบถ้วนและสมบูรณ์ตามหลักการที่ถูกต้องตามกฎหมาย

5. ความเข้าใจด้านการคำนวณภาษีการเข้าใจถึงอัตราต่างๆ ของภาษี

6. ความเข้าใจด้านภาษีถูกหัก ณ ที่จ่ายและเครดิตภาษีทำให้ทราบจำนวนเงินที่กฎหมายกำหนดให้ผู้จ่ายเงินหักออกจากเงินได้ก่อนจ่ายให้แก่ผู้รับ และถือเป็นเครดิตภาษีของผู้ถูกหักสำหรับการคำนวณภาษีที่ต้องยื่นในแบบแสดงรายการภาษี โดยทางผู้จ่ายเงินจะต้องให้หนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่ายแก่ผู้รับไว้เป็นหลักฐาน

7.ความเข้าใจด้านการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อทราบถึงหลักการและขั้นตอนต่างๆ ในการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี

เอกสารอ้างอิง

กรมสรรพากร. (2562). ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา. *https://www.rd.go.th.*

ปัญจพร ชูเล็ก. (2550). *การภาษีอากรธุรกิจ.* กรุงเทพฯ: บริษัทออฟเซ็ท เพรส จำกัด.

มนัส มนูกุลกิจ. (2559). *ศึกษาประสิทธิภาพของการจัดเกบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรกรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์ กรุงเทพฯ: คณะวิทยาการจัดการ กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

เมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์. (2562). ประวัติเมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์. *https://investor.majorcineplex.com.*

สุเมธ ศิริคุณโชติและคณะ.(2559). *บทบาทของศาลภาษอากรในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียภาษีอากรในศตวรรตที่ 21.* วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ.

นิวัลรัตน์ เชื้อวงบุญ.(2560). *ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเสียภาษีเงนได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดเชียงใหม่.* วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

Bertrand, Russell. (1926). Theory of Knowledge for the Encyclopdia Britannica.BKK : Spring.

Bloom, B.S. (1971). *Taxonomy of Educational Objectives, Handbook I: Cognitve Domain.* New York: David Mokay.

Jump, N. (1978). *Psychometric Theory (2nd ed.).* New York: McGraw Hill.

การใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของบริษัท ในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร

Use of Financial Instruments to Compare Performance of Companies in the Agricultural and Food Industry Groups

ณัติยาพร พรมสิทธิ์, อาทิตยา พลวงศ์ษา, ภควดี แสนรัตน์*

เกษร ขาวสีจาน, นวรัตน์ สุรัติวรพัทธ์**

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (2) เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (3) เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุนในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร โดยใช้ข้อมูลจากงบแสดงงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน และแบบรายงานการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมในชวงระยะเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 - ป พ.ศ. 2562 โดยการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน สถิติที่นำมาใช้คืออัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

ผลจากการวิจัยพบว่า บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน) และบริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) มีผลการดำเนินงานเหมาะสำหรับการตัดสินใจในการลงทุนอย่างมากที่สุด เนื่องจากบริษัทที่มีสภาพคล่องทางการเงินสูง มีฐานะทางการเงินที่แข็งแกร่ง มีความสามารถในการควบคุมต้นทุนเมื่อเทียบกับรายได้จากการขายและความสามารถในการทำกำไรดี อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลงมีโอกาสที่กิจการจะสามารถชำระดอกเบี้ยได้สูง จึงถือว่าเป็นกิจการที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเหมาะแก่การลงทุน

คำสำคัญ : ผลการดำเนินงาน, การเปรียบเทียบ, ผลตอบแทน

Abstract

This research report aims (1) to study the performance of companies in the ago and food industry (2) to compare the performance of companies in the agricultural and food industry (3) for information on decision making. Invest in agriculture and food industry the information was obtained from the statement of financial position, income statement and additional disclosure report form during the period 2015 - 2019 by analyzing the financial ratios. The statistic used is working capital ratio. Total debt to equity ratio Gross margin Net profit margin Return on assets Return on equity.

Research results show that Lee Product Development Public Company Limited, Eternal Energy Public Company Limited and Unvain Palm Oil Public Company Limited have

* นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

performed operations suitable for making investment decisions. The most Due to companies with high liquidity Have a strong financial position It has the ability to control costs relative to the sales revenue and good profitability. The lower the total debt to equity ratio, there is a chance that the entity will be able to pay high interest rates. It is considered an efficient operation suitable for investment.

Keywords: Performance, Comparison, Return

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมที่มีการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ เป็นอาชีพหลัก ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศดำรงอาชีพเกษตรกร อันเนื่องมาจากสภาพภูมิศาสตร์และสภาพอากาศที่เหมาะสม อุตสาหกรรมอาหารและการเกษตรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย เนื่องจากเป็นอาชีพของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศเป็นอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มในประเทศ ตลอดห่วงโซ่ของกระบวนการผลิตนับตั้งแต่การเพาะปลูกการเก็บเกี่ยว การแปรรูปผลผลิตโดยใช้เทคโนโลยีต่างๆ เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ มีคุณค่าเพิ่มขึ้น มีอายุการเก็บรักษายาวนานขึ้นและสะดวก ต่อการอุปโภคบริโภคการที่ประเทศไทยมีการผลิตและส่งออกอาหารจำนวนมาก ก่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างภาคเกษตรและภาคการผลิต กระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค นอกจากนี้ยังสร้างและรักษาแรงงานให้อยู่ในพื้นที่ ลดการอพยพเข้าสู้เมือง ช่วยลดปัญหาความแออัดสังคม และสิ่งแวดล้อมได้ทาง จากปัจจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลส่งเสริมและวางแนวทางให้มีการส่งออกสินค้าเกษตรเพื่อนำรายได้เข้าประเทศและจากแนวโน้มเศรษฐกิจในปัจจุบันบริษัทขนาดใหญ่ที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรม เกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีแนวโน้มการเติบโตที่มิใช่แต่เพียงภายในประเทศเท่านั้นแต่ได้มีการขยายตัวเข้าสู่สากลและแนวคิดในเรื่องของการลงทุนและการขยายธุรกิจสู่ภูมิภาคและสู่สากลด้วยปัจจัยที่เอื้อหนุน ทั้งนี้คือการลงทุนในประเทศที่มีทรัพยากรและค่าแรงถูกเพื่อความได้เปรียบในด้านการแข่งขันด้านราคาและความได้เปรียบในเรื่องกฎเกณฑ์ทางการค้าที่จะได้รับในประเทศที่ทำการลงทุน รวมถึงนโยบายด้านภาษีของรัฐบาลในประเทศเป้าหมายที่เป็นแรงจูงใจและดึงดูดให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุน

ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ภาคเกษตรกรรมไทยกำลังเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน เช่น ปัญหาต้นทุนการผลิตสูงขึ้น อันเนื่องจากปัจจัยการผลิตมีฐานจากการใช้พลังงาน ต้นทุนปุ๋ย ยา แรงงานสูงขึ้น ฐานทรัพยากรอาหารลดลง และแม้ว่าปัจจุบันมีแนวโน้มว่าผลผลิตทางการเกษตรจะมีราคาดี แต่ราคาที่เพิ่มขึ้นเหล่านี้ ไม่แน่ว่าจะส่งผลประโยชน์กลับมาที่เกษตรกร รวมทั้งราคาอาหารที่แพงขึ้นก็กลายเป็นค่าใช้จ่ายของเกษตรกรที่สูงขึ้น และส่งผลลบต่อภาคการเกษตรของไทยตกอยู่ในภาวะที่น่าเป็นห่วง อย่างยิ่ง เนื่องจากเมื่อพิจารณาถึงข้อมูลพื้นที่การเกษตรและจำนวนเกษตรกร เมื่อบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารเขาสู่ตลาดหลักทรัพย์และออกหลักทรัพย์จดทะเบียน ผู้ที่ต้องการลงทุนระยะยาวและระยะสั้นก็จะดำเนินการเข้าไปซื้อหลักทรัพย์ เนื่องจากมีความคาดหวังว่าจะได้กำไรจากราคาหลักทรัพย์ที่เปลี่ยนแปลงรวมถึงผลตอบแทนที่จะได้จาก การปันผลของกำไร แต่การลงทุนนั้นมีความเสี่ยงจากเศรษฐกิจโลกที่มีการเสื่อมถอยการบริหารงานที่ผิดพลาดขององค์กรความเสี่ยงในเรื่องอัตราการแลกเปลี่ยนซึ่งส่งผลกระทบต่อธุรกิจและราคาหุ้น

ผู้วิจัยสนใจศึกษาวิจัย การใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารเพื่อดูประสิทธิภาพและความสามารถในการดำเนินงานรวมถึงแนวโน้มการเติบโตในอนาคต โดยเปรียบเทียบกับงบการเงินของบริษัทดังกล่าวที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อประกอบการตัดสินลงทุน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
3. เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุนในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

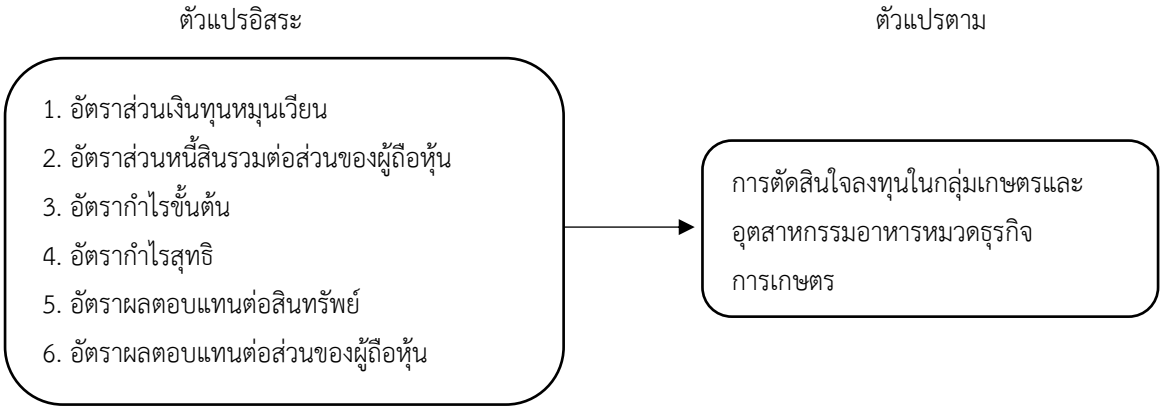

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ผู้วิจัยเลือกใช้ คือ บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารทีจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (http://www.settrade.com, www.marketdata.set.or.th ตั้งแต่ปี 2558 – 2562) โดยวิธีเจาะจงประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 12 บริษัท เปิดเผยข้อมูลไม่ครบถ้วนจำนวน 4 บริษัท คงเหลือกลุ่มตัวอย่างจำนวน 8 บริษัท ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รายชื่อบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ของกลุ่มบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลครบถ้วนและบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลไม่ครบถ้วน

บริษัทจดทะเบียนในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	บริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลครบถ้วน	บริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลไม่ครบถ้วน
1. บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน)	✓	
2. บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน)	✓	
3. บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน)	✓	
4. บริษัท แมกซ์ เมทัล คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)		✓
5. บริษัท นอร์ทอีส รับเบอร์ จำกัด (มหาชน)		✓
6. บริษัท พีพี ไพร์ม จำกัด (มหาชน)		✓
7. บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	✓	
8. บริษัท ไทยรับเบอร์ลาเท็คซ์กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)		✓
9. บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน)	✓	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

บริษัทจดทะเบียนในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	บริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลครบถ้วน	บริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลไม่ครบถ้วน
10.บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด(มหาชน	✓	
11.บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน)	✓	
12.บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน)	✓	
ยอดรวม	8	4

ข้อมูลจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย https://www.set.or.th สืบค้นเมื่อ วันที่ 19 ตุลาคม 2563

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นต้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบลักษณะโดยทั่วไป ของตัวแปรที่เก็บรวบรวมได้ สำหรับสถิติพรรณนาจะนำเสนอข้อมูลที่ศึกษา ด้วยค่าพิสัย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความแปรปรวน ค่าความเบ้ และค่าความโด่ง

2. สถิติอ้างอิงที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน เป็นการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ในงบการแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุน ประกอบด้วย

1) อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (เท่า)

2) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)

3) อัตรากำไรขั้นต้น (%) 4) อัตรากำไรสุทธิ (%)

5) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (%)

6) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (%)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ได้วิเคราะห์ผลการศึกษาทั้ง 8 แห่ง ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินระหว่างการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับการตัดสินในการลงทุน ซึ่งวิเคราะห์วัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร

2. เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร

3. เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุนในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร

ตารางที่ 2 สรุปการคำนวณอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ชื่อบริษัท	2562	2561	2560	2559	2558	Maximax	Maximin	ค่าเฉลี่ย
บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน)	0.62	0.99	0.31	25.86	36.52	36.52	0.31	12.86
บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน)	2.95	1.93	1.81	1.54	1.63	2.95	1.54	1.97
บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน)	11.8	10.7	10.8	11.35	9.79	11.76	9.79	10.89

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ชื่อบริษัท	2562	2561	2560	2559	2558	Maximax	Maximin	ค่าเฉลี่ย
บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	1	1.1	1.1	1	1.2	1.2	1	1.08
บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน)	3	4	4	4	4	4	3	3.80
บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน)	0.79	0.77	0.81	0.79	0.58	0.81	0.58	0.75
บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน)	9.28	9.3	6.2	15.17	10.36	15.17	6.20	10.06
บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน)	0.33	0.29	0.5	0.73	1.15	1.15	0.29	0.60

จากตารางที่ 2 พบว่าการคำนวณพบว่าผลกระทบจากการวิเคราะห์อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนมากที่สุด ปี 2562 คือ บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 11.8 เท่า รองลงมาคือ บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 9.28 เท่า รองลงมาคือ บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 3 เท่า รองลงมาคือ บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 2.95 เท่า รองลงมาคือ บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 1.0 เท่า รองลงมาคือ บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 0.79 เท่า รองลงมาคือ บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 0.62 เท่า และน้อยที่สุดคือ บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 0.33 เท่า

อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนมากที่สุด ปี 2561 คือ บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 10.7 เท่า รองลงมาคือบริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์มจำกัด (มหาชน) เท่ากับ 9.3 เท่า รองลงมาคือ บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 4 เท่า รองลงมาคือ บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 1.93 เท่า รองลงมาคือ บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 1.1 เท่า รองลงมาคือ บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 0.99 เท่า รองลงมาคือ บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 0.77 เท่า และน้อยที่สุดคือ บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 0.29 เท่า

จากการคำนวณค่าเฉลี่ย พบว่า บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 12.86 บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.97 บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 10.89 บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.08 บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.80 บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.75 บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 10.06 บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.60

ตารางที่ 3 สรุปการคำนวณอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ชื่อบริษัท	2562	2561	2560	2559	2558	Maximax	Maximin	ค่าเฉลี่ย
บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน)	5.71	3.69	3.32	-11.18	-7.05	5.71	-11.18	-1.10
บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน)	6.39	5.78	10.12	10.25	8.10	10.25	5.78	8.13

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ชื่อบริษัท	2562	2561	2560	2559	2558	Maximax	Maximin	ค่าเฉลี่ย
บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน)	5.03	2.91	6.57	8.48	5.29	8.48	2.91	5.66
บริษัท ศรีตรังแอโกร อินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	-0.09	3.7	-2.38	-1.41	2.53	3.70	-2.38	0.47
บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน)	1	3	8	12	2	12	1	5.20
บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน)	-0.27	1.03	-1.21	-4.67	-0.76	1.03	-4.67	-1.17
บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน)	6.18	8.32	15.20	9.03	9.46	15.20	6.18	9.64
บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน)	-4.27	-7.51	-13.18	-12.43	-12.28	-4.27	-13.18	-9.93

จากตารางที่ 3 พบว่า การคำนวณผลกระทบจากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ มากที่สุด ปี 2562 คือ บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 6.39 (%) รองลงมาคือ บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 6.18 (%) รองลงมาคือ บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 5.71 (%) รองลงมาคือ บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 5.03 (%) รองลงมาคือ บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 1 (%) รองลงมาคือ บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -0.09 (%) รองลงมาคือ บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -0.27 (%) และน้อยที่สุดคือ บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -4.27 (%)

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ มากที่สุด ปี 2561 คือ บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 8.32 (%) รองลงมาคือ บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 5.78 (%) รองลงมาคือ บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 3.69 (%) รองลงมาคือ บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 3.7 (%) รองลงมาคือ บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 3 (%) รองลงมาคือ บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 2.91 (%) รองลงมาคือ บริษัทสหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 1.03 (%) และน้อยที่สุดคือ บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -7.51 (%)

จากการคำนวณค่า Maximax พบว่า บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน) ในปี 2562 มีค่า Maximax เท่ากับ 5.71 บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน) ในปี 2559 มีค่า Maximax เท่ากับ 10.25 บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) ในปี 2559 มีค่า Maximax เท่ากับ 8.48 บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ในปี 2561 มีค่า Maximax เท่ากับ 3.70 บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน) ในปี 2559 มีค่า Maximax เท่ากับ 12 บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) ในปี 2561 มีค่า Maximax เท่ากับ 1.03 บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) ในปี 2560 มีค่า Maximax เท่ากับ 15.20 บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน) ในปี 2562 มีค่า Maximax เท่ากับ -4.27

จากการคำนวณค่าเฉลี่ย พบว่า บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ -1.10 บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 8.13 บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 5.66 บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.47 บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ

5.20 บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ -1.17 บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 9.64 บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ -9.93

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกตามอัตรากำไรขั้นต้นและอัตรากำไรสุทธิ ผลลัพธ์เป็นดังนี้

ตารางที่ 4 สรุปการคำนวณอัตรากำไรขั้นต้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ชื่อบริษัท	2562	2561	2560	2559	2558	Maximax	Maximin	ค่าเฉลี่ย
บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน)	97.68	99.23	97.99	96.78	90.70	99.23	90.70	96.48
บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน)	14.35	14.32	16.41	14.99	12.17	16.41	12.17	14.45
บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน)	13.68	10.52	12.64	12.92	10.14	13.68	10.14	11.98
บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	8.1	9.8	4.2	7	5.7	9.8	4.2	7
บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน)	16	16	22	25	21	25	16	20
บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน)	18.78	9.38	7.17	15.83	4.26	18.78	4.26	11.08
บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน)	14.58	12.48	17.77	14.89	15.52	17.77	12.48	15.05
บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน)	11.32	5.93	-1.04	39.34	5.16	39.34	-1.04	12.14

จากตารางที่ 4 พบว่า การคำนวณพบว่า ผลกระทบจากการวิเคราะห์อัตรากำไรขั้นต้นมากที่สุด ปี 2562 คือ บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน)เท่ากับ 97.68 (%) รองลงมาคือ บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -18.78 (%) รองลงมาคือ บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 16 (%) รองลงมาคือ บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 14.58 (%) รองลงมาคือ บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 14.35 (%) รองลงมาคือ บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 13.68 (%) รองลงมาคือ บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -11.32 (%) และน้อยที่สุดคือ บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 8.1 (%)

อัตรากำไรขั้นต้นมากที่สุด ปี 2561 คือ บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 99.23 (%) รองลงมาคือ บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 16 (%) บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 14.32 (%) รองลงมาคือ บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 12.48 (%)

บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 10.52 (%) รองลงมาคือ บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 9.8 (%) รองลงมาคือ บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 9.38 (%) และน้อยที่สุดคือ บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -5.93 (%)

จากการคำนวณค่า Maximax พบว่า บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน) ในปี 2561 มีค่า Maximax เท่ากับ 99.23 บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน) ในปี 2560 มีค่า Maximax เท่ากับ 16.41 บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) ในปี 2562 มีค่า Maximax เท่ากับ 13.68 บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ในปี 2561 มีค่า Maximax เท่ากับ 9.8 บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน) ในปี 2559 มีค่า Maximax เท่ากับ 25 บริษัท สหอุตสาหกรรม

น้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) ในปี 2562 มีค่า Maximax เท่ากับ 18.78 บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) ในปี 2560 มีค่า Maximax เท่ากับ 17.77 บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน) ในปี 2559 มีค่า Maximax เท่ากับ 39.34

จากการคำนวณค่าเฉลี่ย พบว่า บริษัท อีเทอเนิลเอนเนอยี จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 96.48 บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 14.45 บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 11.98 บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7 บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 20 บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.08 บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 15.05 บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 12.14

ตารางที่ 5 สรุปการคำนวณอัตรากำไรสุทธิ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ชื่อบริษัท	2562	2561	2560	2559	2558	Maximax	Maximin	ค่าเฉลี่ย
บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน)	1,649.58	352.23	726.04	-3,786.40	-993.50	1,649.58	-3,786.40	-410.41
บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน)	7.02	6.19	10.56	9.76	7.27	10.56	6.19	8.16
บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน)	5.60	2.81	5.85	7.30	4.27	7.30	2.81	5.17
บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	-0.09	2.95	-1.57	-1.02	1.81	2.95	-1.57	0.41
บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน)	1	3	8	12	7	12	1	6
บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน)	-0.63	2.05	-2.35	-7.43	-0.93	2.05	-7.43	-1.86
บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน)	4.98	5.50	10.49	7.57	8.92	10.49	4.98	7.49
บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน)	-4.37	-7.28	-14.08	-17.95	-14.33	-4.37	-17.95	-11.60

จากตารางที่ 5 พบว่า การคำนวณพบว่า ผลกระทบจากการวิเคราะห์อัตรากำไรสุทธิมากที่สุด ปี 2562 คือ บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 97.68 (%) รองลงมาคือ บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 18.78 (%) รองลงมาคือ บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 16 (%) รองลงมาคือ บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 14.58 (%) รองลงมาคือ บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 14.35 (%) รองลงมาคือ บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 13.68 (%) รองลงมาคือ บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 11.32 (%) และน้อยที่สุดคือ บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 8.1 (%)

อัตรากำไรสุทธิมากที่สุด ปี 2561 คือ บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 99.23 (%) รองลงมาคือ บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 16 (%) รองลงมาคือ บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 14.32 (%) รองลงมาคือ บริษัทยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 12.48 (%) รองลงมาคือ รองลงมาคือ บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 10.52 (%) รองลงมาคือ บริษัท ศรีตรัง แอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 9.8 (%) รองลงมาคือ บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 9.38 (%) และน้อยที่สุดคือ บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 5.93 (%)

จากการคำนวณค่า Maximax พบว่า บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน) ในปี 2561 มีค่า Maximax เท่ากับ 1,649.58 บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน) ในปี 2560 มีค่า Maximax เท่ากับ 10.56 บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) ในปี 2559 มีค่า Maximax เท่ากับ 7.30 บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ในปี 2561 มีค่า Maximax เท่ากับ 2.95 บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน) ในปี 2559 มีค่า Maximax เท่ากับ 12 บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) ในปี 2561 มีค่า Maximax เท่ากับ 2.05 บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) ในปี 2560 มีค่า Maximax เท่ากับ 1.49 บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน) ในปี 2562 มีค่า Maximax เท่ากับ -4.37

จากการคำนวณค่าเฉลี่ย พบว่า บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ -410.41 บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 8.16 บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 5.17 บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.41 บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 6 บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ -1.86 บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 7.49 บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ -11.60

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุนในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกตามอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ผลลัพธ์เป็นดังนี้

ตารางที่ 6 สรุปการคำนวณอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ชื่อบริษัท	2562	2561	2560	2559	2558	Maximax	Maximin	ค่าเฉลี่ย
บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน)	0.90	0.078	0.023	0.003	0.003	0.90	0.003	0.20
บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน)	0.38	0.42	0.43	0.50	0.59	0.59	0.38	0.46
บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน)	0.12	0.12	0.12	0.11	1.14	1.14	0.11	0.32
บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	1.3	1.2	1.6	1.8	1.1	1.81	1.1	1.39
บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน)	0.49	0.21	0.2	0.2	0.18	0.49	0.18	0.26
บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน)	0.31	0.3	0.42	0.35	0.49	0.49	0.3	0.37
บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน)	0.12	0.13	0.17	0.13	0.16	0.17	0.12	0.14
บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน)	0.95	1	1.09	0.89	0.56	1.09	0.56	0.90

จากตารางที่ 6 พบว่า การคำนวณผลกระทบจากการวิเคราะห์อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมากที่สุด ปี 2562 คือ บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 1.3 เท่า รองลงมาคือ บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 0.95 เท่า รองลงมาคือ บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 0.90 เท่า รองลงมา

คือ บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 0.49 เท่า รองลงมาคือ บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 0.38 เท่า รองลงมาคือ บริษัทสหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 0.31 เท่า และน้อยที่สุดคือ บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) และ บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 0.12 เท่า

จากการคำนวณค่า Maximax พบว่า บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน) ในปี 2562 มีค่า Maximax เท่ากับ 0.90 บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน) ในปี 2558 มีค่า Maximax เท่ากับ 0.59 บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) ในปี 2558 มีค่า Maximax เท่ากับ 1.14 บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ในปี 2559 มีค่า Maximax เท่ากับ 1.81 บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน) ในปี 2562 มีค่า Maximax เท่ากับ 0.49 บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) ในปี 2558 มีค่า Maximax เท่ากับ 0.49 บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) ในปี 2560 มีค่า Maximax เท่ากับ 0.17 บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน) ในปี 2560 มีค่า Maximax เท่ากับ 1.09

จากการคำนวณค่าเฉลี่ย พบว่า บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.20 บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.46 บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.32 บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.39 บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.26 บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.37 บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.14 บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.90

ตารางที่ 7 สรุปการคำนวณอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ชื่อบริษัท	2562	2561	2560	2559	2558	Maximax	Maximin	ค่าเฉลี่ย
บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน)	6.22	3.98	3.39	-11.15	-7.06	6.22	-11.15	-0.92
บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน)	8.84	8.24	14.46	15.37	12.85	15.37	8.24	11.95
บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน)	5.65	3.27	7.37	9.39	5.89	9.39	3.27	6.31
บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	-0.2	8.18	-6.09	-3.97	5.21	8.18	-6.09	0.63
บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน)	2	4	9	14	2	14.00	2.00	6.20
บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน)	-0.35	1.34	-1.72	-6.28	-1.13	1.34	-6.28	-1.63
บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน)	6.90	9.36	17.77	10.23	10.97	17.77	6.90	11.05
บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน)	-8	-14	-27.61	-23.54	-19.18	-8	-27.61	-18.46

จากตารางที่ 7 พบว่า การคำนวณผลกระทบจากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มากที่สุด ปี 2562 คือ บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 8.84 (%) รองลงมาคือ บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 6.90 (%) รองลงมาคือ บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 6.22 (%) รองลงมาคือ

บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 5.65 (%) รองลงมาคือ บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 2 (%) รองลงมาคือ บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) เท่ากับ - 0.2 (%)รองลงมาคือ บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) เท่ากับ - 0.35 (%) และน้อยที่สุดคือ บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ - 8. (%)

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมากที่สุด ปี 2561 คือ บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 9.36 (%) รองลงมาคือ บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 8.24 (%) รองลงมาคือ บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 8.18 (%) รองลงมาคือ บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 4 (%) รองลงมาคือ บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 3.98 (%)รองลงมาคือ บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 3.27 (%) รองลงมาคือ บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 1.34 (%) และน้อยที่สุดคือ บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -14 (%)

จากการคำนวณค่า Maximax พบว่า บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน) ในปี 2562 มีค่า Maximax เท่ากับ 6.22 บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน) ในปี 2559 มีค่า Maximax เท่ากับ 15.37 บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) ในปี 2559 มีค่า Maximax เท่ากับ 9.39 บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ในปี 2561 มีค่า Maximax เท่ากับ 8.18 บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน) ในปี 2559 มีค่า Maximax เท่ากับ 14 บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) ในปี 2561 มีค่า Maximax เท่ากับ 1.34 บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) ในปี 2560 มีค่า Maximax เท่ากับ 17.77 บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน) ในปี 2562 มีค่า Maximax เท่ากับ -8

จากการคำนวณค่าเฉลี่ย พบว่า บริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ -0.92 บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 11.95 บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 6.31 บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.63 บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 6.20 บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ -1.63 บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 11.05 บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ - 18.46

การอภิปรายผล

จากการศึกษาครั้งนี้ เมื่อมีการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของบริษัท อีเทอเนิล เอนเนอยี จำกัด (มหาชน) บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน) บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน) บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน) เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร เมื่อมีการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินจากงบแสดงฐานะทางการเงินและงบกำไรขาดทุนของทั้ง 8 บริษัท พบว่า บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) มีสภาพคล่องทางการเงินอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 10.89 เท่า ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 5.66% ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรัณยู ท้าวฮ้าย และ กุลยา จันทะเดช (2561) วรรณี เตโชโยธิน และ ธนฤทธิ์ นามพาโชค (2560) วรณัน แซ่ซิว (2559) เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร เมื่อวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินจากงบแสดงฐานะทางการเงินและงบกำไรขาดทุนของทั้ง 8 บริษัท พบว่า บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) มีอัตรากำไรขั้นต้นที่มีความสามารถในการควบคุมต้นทุนเมื่อเทียบกับรายได้จากการขาย อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 11.98% ส่วนด้านอัตรากำไรสุทธินั้นกิจการมีประสิทธิภาพในการทำกำไรได้ดีขึ้น อยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างดี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 5.17% สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนี รัมมะพ้อ และ นิ่มนวล วิเศษสรรพ์ (2561) วรณัน แซ่ซิว (2559) วิลาวัลย์ ตุ้มเฟี้ยม ศิริวรรณ ลิ้มสมบัติอนันต์ (2559) และ สุรีย์พร จันทร์งาม (2559) เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุนในกลุ่ม

เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร เมื่อวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินจากงบแสดงฐานะทางการเงินและงบกำไรขาดทุนของทั้ง 8 บริษัท พบว่า บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลงมีโอกาสที่กิจการจะสามารถชำระดอกเบี้ยได้สูง อยู่ในเกณฑ์คงที่ 0.32% ด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นจะได้รับผลตอบแทนกลับคืนมาจากการดำเนินการของกิจการ และแสดงให้เห็นถึงการมีประสิทธิภาพในการทำกำไรสูงอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี อยู่ที่ 6.31% สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรัณยู ท้าวฮ้าย และ กุลยา จันทะเดช (2561)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์อื่น ๆ เพิ่มเติม จากการใช้อัตราส่วนเหล่านี้ เช่น การเงินต่าง ๆ รวมถึง เศรษฐกิจ และการเมืองในประเทศและต่างประเทศมาใช้พิจารณาประกอบกันเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ครบถ้วนมากขึ้น

2. ควรศึกษาจากกลุ่มอุตสาหกรรมหลายๆ กลุ่มอุตสาหกรรม เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างกัน เช่น กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กับ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภค บริโภค หรือเปรียบเทียบทุกกลุ่มอุตสาหกรรมที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อที่จะได้ทราบความแตกต่างของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม

3. ควรศึกษาข้อมูลการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของกลุ่มฐานข้อมูล เช่น SET กับ MAI อาจจะเปรียบเทียบฐานข้อมูลประเทศไทยกับประเทศเกาหลี โดยใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์วิธีอื่นมาพิจารณา เพื่อให้เห็นที่มาของข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และเห็นที่มาของตัวเลขในงบการเงินต่างๆ ได้ชัดเจนขึ้น

เอกสารอ้างอิง

จรุวรรณ์ขุนเทอง. (2559). *การวิเคราะห์งบการเงินของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร กรณีศึกษา บริษัท มาลีสามพราน จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย.* สารนิพนธเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคแหง.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2563) สืบค้นเมื่อ 19 ตุลาคม 2563 จาก *https://th.wikipedia.org/wiki/.*

พิมพ์เพ็ญ พรเฉลิมพงศ์เพ็ญ. (2562). อุตสาหกรรมอาหาร. สืบค้นเมื่อ 13 กันยายน 2563 จาก : *http://www.foodnetworksolution.com/*

ยิ่งเจริญ บุญยัง และคณะ. (2561) การศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียน หมวดธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ และหมวดธุรกิจ วัสดุก่อสร้างในตลาดหลักทรัพย์. *วารสารวิชาชีพบัญชี JAP,14,21.*

วรณัน แซซิว. (2559) *การวิเคราะห์งบการเงินของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร เทคโนโลยี กรณีศึกษา บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย.* สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วัฒนี รัมมะพ้อ และคณะ (2561) ความสามารถเปรียบเทียบงบการเงิน อัตราสวนทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพยแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ. *วารสารวิชาชีพบัญชี JAP,14,43.*

วิลาวัลย ตุมเฟยม ศิริวรรณ ลิ้มสมบัติอนันต์. (2559). “การวิเคราะห์งบการเงินเปรียบเทียบบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย เอ็ม เอ ไอ”

สารนิพนธเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศรัณยู ท้าวฮ้าย และคณะ. (2561). ผลการดำเนินงาน สภาพคล่อง และระดับการก่อหนี้ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ถูกเพิกถอนหลักทรัพย์. กรุงเทพฯ: *วารสารวิชาชีพ บัญชี JAP,14,32*

การพัฒนาระบบบริหารศูนย์สาธิตการตลาด บ้านประชาสามัคคี ตำบลม่วง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร

Market Demonstration Center Management Systems, Baan Prachasamakkee, Muang Subdistrict, Ban-Muang District, Sakon Nakhon Province

ศิรประภา พลแสง, สุจิตรา ราชรินทร์, นิรชา เลพล*

สมวรร ธนศรีพนิชชัย**

บทคัดย่อ

การวิจัยและพัฒนาระบบนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ ออกแบบระบบบริหารศูนย์สาธิตการตลาด กรณีศึกษา บ้านประชาสามัคคี ตำบลม่วง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร 2) เพื่อพัฒนาระบบบริหารศูนย์สาธิตการตลาด 3) เพื่อเพิ่มรวดเร็ว และลดความผิดพลาดในการจัดเก็บข้อมูล ให้มีการบริหารจัดการที่มีถูกต้องในการจัดเก็บข้อมูล การคำนวณ การรายงานผลข้อมูลที่เหมาะสมกับการทำงาน เพิ่มประสิทธิภาพในบริหารจัดการข้อมูล และเพื่อลดปัญหาในการจัดการสินค้าคงเหลือภายในร้าน ดำเนินการวิจัยและพัฒนาระบบโดยการวิเคราะห์ และออกแบบระบบตามหลักวงจรการพัฒนาระบบ (System Development Life Cycle: SDLC) ใช้โปรแกรม Microsoft Access ในการจัดการฐานข้อมูลและใช้โปรแกรม Microsoft Visual Studio ในการพัฒนาระบบ

คำสำคัญ: การพัฒนาระบบ, ระบบสารสนเทศ, ระบบบริหารข้อมูล, ศูนย์สาธิตการตลาด

Abstract

This project aims 1) To analyze, design and develop the market demonstration center management system, Case Study of Baan Prachasamakkee, Muang Subdistrict, Ban-Muang District Sakon Nakhon Province 2) To develop the market demonstration center management system 3) To increase fastness and reduce incorrectness in data storage. To have the correct management to store data, calculate, report results that are suitable for work. Improve efficiency in data management and to reduce the problem of managing inventories in the store. Operation research and systems development by analysis and design the system according to the system development cycle (SDLC), use Microsoft Access to manage the database and Microsoft Visual Studio to develop the system.

Keywords: System development, information system, data management system, market demonstration center

* นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

** อาจารย์สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

บทนำ

ศูนย์สาธิตการตลาด ตั้งอยู่ที่ บ้านประชาสามัคคี ตำบลม่วง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ตั้งขึ้นตามโครงการศูนย์สาธิตกองทุนหมู่บ้านจังหวัดสกลนคร เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.2534 ปัจจุบันก่อตั้งได้ 30 ปี เริ่มแรกมีทุนจากภาครัฐเข้ามาในชุมชน และจึงก่อตั้งศูนย์สาธิตการตลาดบ้านประชาสามัคคี โดยมีการเปิดรับสมาชิกภายในชุมชน สมาชิกแต่ละครัวเรือนสามารถถือหุ้นได้เพียง 1 คน ต่อ 1 ครัวเรือน โดยมีหุ้นได้ตั้งแต่ 20-50 หุ้น ราคาหุ้นละ 20 บาท ในปี พ.ศ. 2561 ศูนย์สาธิตการตลาดมีสมาชิก 195 คน จำนวนหุ้นทั้งหมดมี 9,311 หุ้น ทุกสิ้นปีจะทำการแบ่งเงินปันผล โดยจะแบ่งให้กับสมาชิกกรรมการในแต่ละฝ่าย 20% และแบ่งให้สมาชิก 80% สมาชิกสามารถนำสินค้ามาฝากขายในศูนย์สาธิตการตลาดได้ โดยการทำงานในศูนย์สาธิตการตลาดจะเริ่มจากการสั่งซื้อสินค้าเข้ามาในศูนย์สาธิตการตลาด โดยทำการเช็คจำนวนสินค้าภายในศูนย์สาธิตการตลาดทั้งหมดเพื่อให้ทราบว่าในศูนย์มีสินค้าประเภทใดที่กำลังขาดสต๊อก จากนั้นแจ้งให้กรรมการฝ่ายจัดซื้อได้ทราบและทำการสั่งซื้อของเข้ามาภายในศูนย์ การขายจะมีการบันทึกรายการซื้อสินค้าลงในสมุดการขาย โดยสมุดการขายจะเก็บข้อมูลรหัสสมาชิก ชื่อสินค้า จำนวนและราคา พอครบสิ้นปีจะนำข้อมูลที่บันทึกไว้ในสมุดการขายมาบันทึกลงในสมุดบันทึกกำลังซื้อ และคำนวณยอดซื้อของปีนั้นๆไปใช้ในการคำนวณเงินปันผล การฝากขายสมาชิกสามารถนำสินค้าของตนมาฝากขายในศูนย์สาธิตการตลาดได้ โดยจะบันทึกข้อมูลลงในสมุดบันทึกการฝากขาย การซื้อเงินเชื่อ สมาชิกสามารถซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อได้ โดยกรรมการฝ่ายขายจะบันทึกลงในสมุดบันทึกการขาย ซึ่งสามารถหักจากเงินปันผลตอนสิ้นปีหรือจ่ายเป็นเงินสดก็ได้

ปัญหาที่พบในกลุ่มศูนย์สาธิตการตลาดบ้านประชาสามัคคีคือยังใช้การบันทึกข้อมูลลงในสมุดบันทึก ทำให้เกิดความผิดพลาด ความซ้ำซ้อนของการจดบันทึกข้อมูล ไม่มีที่เก็บสมุดบันทึกการขาย ในแต่ละปียังมีความสิ้นเปลืองจากการซื้อสมุดบันทึกข้อมูลเป็นจำนวนมาก และยังเกิดความยุ่งยากในการรวบรวมข้อมูลการซื้อของสมาชิกแต่ละคน เพราะผู้บันทึกต้องค้นหารายชื่อและรหัสสมาชิกในสมุดบันทึกการขายทีละหน้า ทำให้ใช้เวลาในการบันทึกข้อมูลเป็นระยะเวลาที่นาน เกิดการทำงานที่ล่าช้าส่งผลกระทบต่อการปันผลเงินที่ล่าช้าตามไปด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์และออกแบบระบบบริหารศูนย์สาธิตการตลาด
2. เพื่อพัฒนาระบบระบบบริหารศูนย์สาธิตการตลาด
3. เพื่อเพิ่มรวดเร็ว และลดความผิดพลาดในการจัดเก็บข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ กรรมการและคณะดำเนินงานในศูนย์สาธิตการตลาด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบการวิเคราะห์ปัญหาด้วยแผนภูมิก้างปลา

2.2 แบบการวิเคราะห์และพัฒนาระบบ SDLC (System Development Life Cycle)

3. ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

ดำเนินงานวิจัยและพัฒนาระบบตามขั้นตอนกระบวนการ SDLC (System Development Life Cycle) แบ่งเป็นระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหา

- ดำเนินการศึกษาสภาพปัญหาโดยการลงพื้นที่ สัมภาษณ์ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาระบบบริหารศูนย์สาธิตการตลาด

- ดำเนินการวิเคราะห์ปัญหาด้วยแผนภูมิก้างปลา

- ศึกษาความต้องการรูปแบบระบบบริหารศูนย์สาธิตการตลาด
- จัดทำขอบเขตระบบงานใหม่ ในด้านการจัดเก็บข้อมูล

ระยะที่ 2 ดำเนินการออกแบบและวิเคราะห์ระบบงานใหม่ ใช้เครื่องมือและออกแบบส่วนงานต่าง ๆ ดังนี้

- แผนผังบริบท (Context Diagram) ใช้ในการแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของระบบ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้งานกับระบบงานที่จะพัฒนาขึ้น
- แผนภาพกระแสข้อมูลระดับที่ 1 (Data Flow Diagram Level 1) นำมาใช้ในการแสดงถึงกระบวนการทำงานหลักของระบบงานที่จะพัฒนาขึ้น
- E-R Diagram นำมาใช้ในการออกแบบฐานข้อมูลระบบบริหารศูนย์สาธิตการตลาด
- ดำเนินการพัฒนาระบบด้วยโปรแกรม Microsoft Access และ โปรแกรม Microsoft Visual Studio

ระยะที่ 3 วิเคราะห์ผลการพัฒนาระบบบริหารศูนย์สาธิตการตลาดที่พัฒนาขึ้น

ผลการวิจัย

จากการลงพื้นที่ศึกษาสภาพปัญหา การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมปัญหาในการพัฒนาระบบบริหารศูนย์สาธิตการตลาด บ้านประชาสามัคคี ตำบลม่วง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ทำให้ได้ผลสรุปและสามารถดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลการดำเนินงานวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหา

- ดำเนินการศึกษาสภาพปัญหาโดยการลงพื้นที่ สัมภาษณ์ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาระบบบริหารศูนย์สาธิตการตลาด สามารถรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ปัญหาด้วยแผนภูมิก้างปลา พบปัญหาแบ่งเป็น 3 ด้าน แสดงสภาพปัญหาได้ดังภาพที่ 1

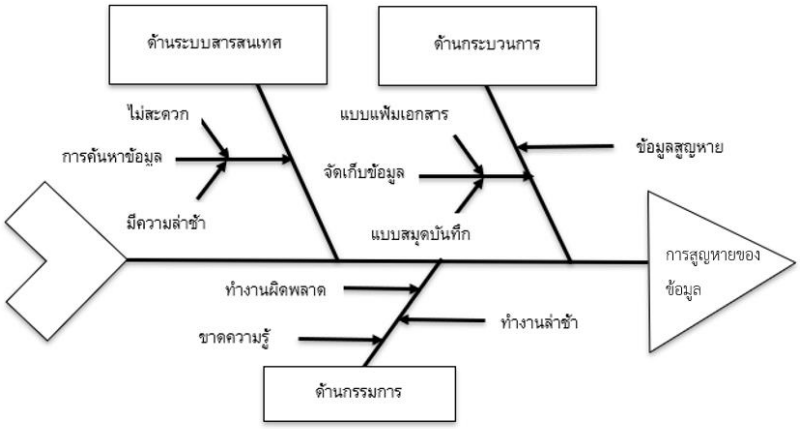

ภาพที่ 1 แผนภูมิก้างปลาแสดงปัญหาและสาเหตุในระบบงานปัจจุบัน

จากรูปที่ 1 แสดงการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นของระบบงานปัจจุบัน พบปัญหาในการ ดำเนินงาน คือ การจัดเก็บเอกสารในการจดบันทึกข้อมูล ทำให้ข้อมูลสูญหายได้ง่าย และมีการเก็บข้อมูลที่ซ้ำซ้อนหรือรูปแบบการจดบันทึกข้อมูลแตกต่างกันไป เนื่องจากขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยในการทำงาน จึงส่งผลทำให้เกิดความล่าช้าในการทำงาน และการคำนวณมีความผิดพลาดบ่อย โดยผลการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้พบความต้องการ ดังนี้ 1) ประธานและกรรมการต้องการระบบที่สามารถบริหารศูนย์สาธิตการตลาดได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วมากขึ้น 2) ประธานและกรรมการต้องการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบลดความซ้ำซ้อนของข้อมูล เช่น ข้อมูลการขาย ข้อมูลสินค้า ข้อมูลการรับชำระหนี้ เป็นต้น 3) ประธานและกรรมการต้องการลดปัญหาข้อมูลสูญหายของข้อมูลการดำเนินงานในศูนย์

สาธิตการตลาด จากการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการระบบดังกล่าวจึงจัดทำขอบเขตระบบงานใหม่ได้ดังนี้ 1) จัดการข้อมูลพื้นฐาน 2) จัดการข้อมูลผู้ฝากขายสินค้า 3) การจัดการข้อมูลการสั่งซื้อสินค้า 4) จัดการข้อมูลรับเข้าสินค้า 5) จัดการข้อมูลการฝากขายสินค้า 6) จัดการข้อมูลการคืนเงินและการคืนสินค้าสำหรับการฝากขาย 7) จัดการข้อมูลการขายเป็นเงินสดและเงินเชื่อ 8) จัดการข้อมูลซื้อหุ้น 9) จัดการข้อมูลเงินปันผล 10) จัดการข้อมูลสินค้าใกล้หมดอายุ

ระยะที่ 2 ดำเนินการออกแบบและวิเคราะห์ระบบงานใหม่

จากการวิเคราะห์และออกแบบระบบงานใหม่ ได้ผลการออกแบบระบบบริหารศฺนย์สาธิตการตลาด รายละเอียดดังนี้

- แผนผังบริบท (Context Diagram)

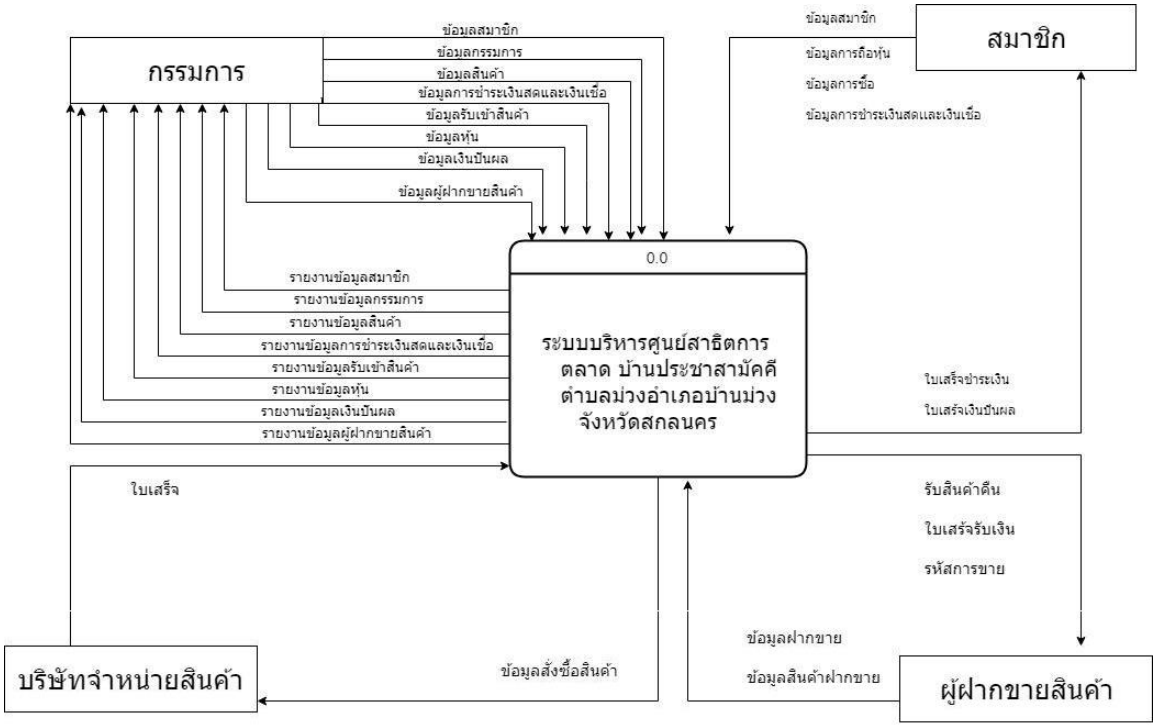

ภาพที่ 2 แผนผังบริบทของระบบงานใหม่

จากภาพที่ 2 แผนผังบริบทของระบบงานใหม่ แสดงถึงความเกี่ยวข้องระหว่างผู้ใช้กับระบบงานใหม่ สามารถแบ่งผู้ใช้ออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ 1) กรรมการ เป็นกลุ่มผู้ทำงานในระบบเป็นหลัก 2) สมาชิกศูนย์สาธิตการตลาด มีหน้าที่ให้ข้อมูลของสมาชิกและข้อมูลการซื้อสินค้าในแต่ละครั้ง และเป็นผู้รับข้อมูลเงินปันผลจากนะบบ 3) บริษัทจำหน่ายสินค้าเป็นผู้จัดจำหน่ายสินค้าให้แก่ศูนย์สาธิต 4) ผู้ฝากขายสินค้าคือกลุ่มคนที่มาทำการฝากขายสินค้ากับศูนย์สาธิตนี้ และรับข้อมูลเกี่ยวกับการคืนสินค้าที่นำมาฝากขาย

- แผนภาพกระแสข้อมูลระดับที่ 1 (Data Flow Diagram Level 1) นำมาใช้ในการแสดงถึงกระบวนการทำงานหลักของระบบงานใหม่ รายละเอียดการออกแบบดังภาพที่ 3

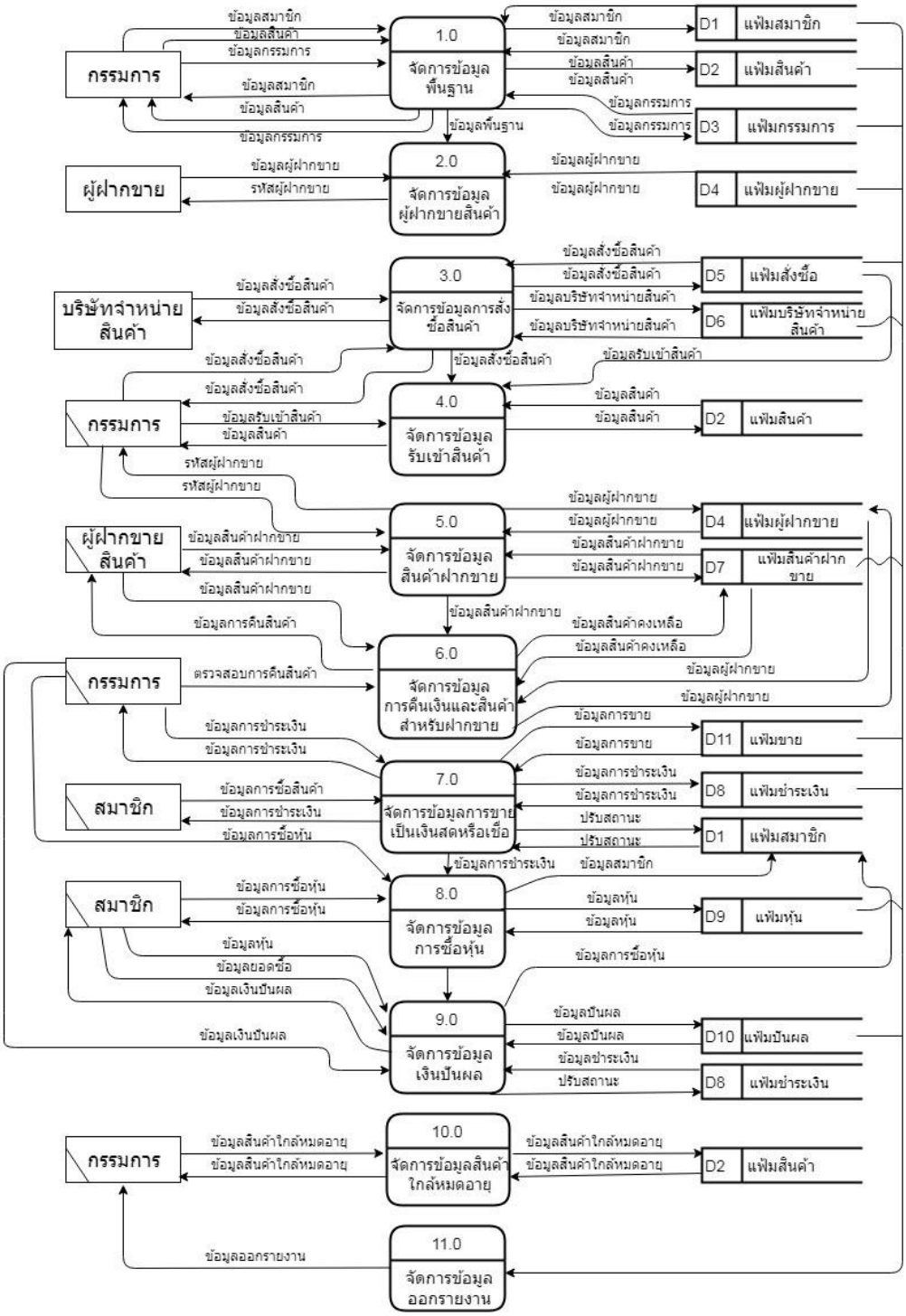

ภาพที่ 3 แผนภาพระดับที่ 1 ระบบบริหารบริหารศูนย์สาธิตการตลาด

จากภาพที่ 3 เป็นแผนภาพกระแสข้อมูลระระดับที่ 1 แสดงองค์ประกอบจากผังบริบท โดยสามารถแบ่งเป็นกระบวนการหลักของระบบได้ 10 กระบวนการดังนี้ 1) จัดการข้อมูลพื้นฐาน 2) จัดการข้อมูลผู้ฝากขายสินค้า 3) การจัดการข้อมูลการสั่งซื้อสินค้า 4) จัดการข้อมูลรับเข้าสินค้า 5) จัดการข้อมูลการฝากขายสินค้า 6) จัดการข้อมูลการคืนเงินและการคืนสินค้าสำหรับการฝากขาย 7) จัดการข้อมูลการขายเป็นเงินสดและเงินเชื่อ 8) จัดการข้อมูลซื้อหุ้น 9) จัดการข้อมูลเงินปันผล 10) จัดการข้อมูลสินค้าใกล้หมดอายุ

- E-R Diagram จากแผนภาพผังบริบท แผนภาพกระแสข้อมูล สามารถแสดงถึงความสัมพันธ์ของข้อมูลในระบบบริหารศูนย์สาธิตการตลาด ดังภาพที่ 4

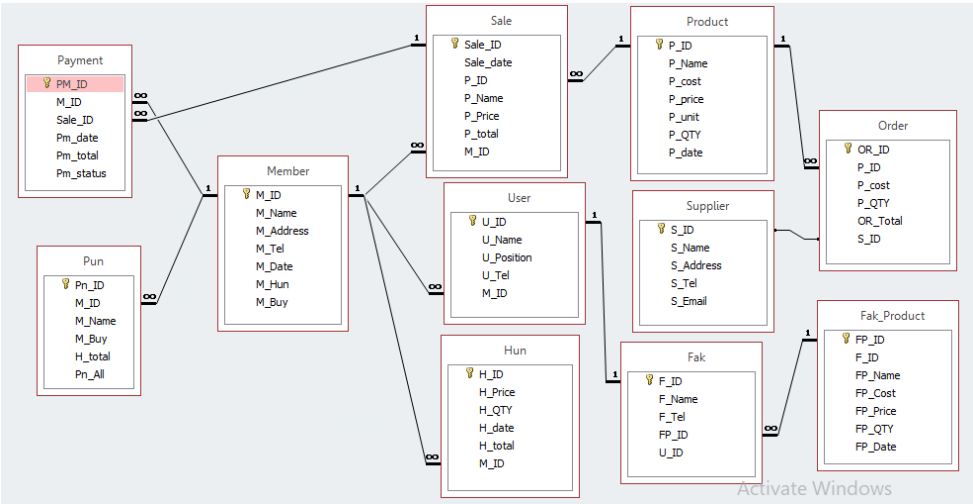

ภาพที่ 4 แผนภาพความสัมพันธ์ของข้อมูลระบบบริหารศูนย์สาธิตการตลาด

- ดำเนินการพัฒนาระบบด้วยโปรแกรม Microsoft Access และ โปรแกรม Microsoft Visual Studio จากการออกแบบระบบการทำงานและฐานข้อมูลข้างต้นได้ดำเนินการพัฒนาระบบโดยระบบสามารถทำงานได้ตามขอบเขตที่กำหนดไว้ อีกทั้งยังสามารถทำงานได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ช่วยให้การดำเนินงานในศูนย์สาธิตการตลาดทำงานได้อย่างเป็นระบบมากขึ้น เพิ่มรวดเร็ว และลดความผิดพลาดในการจัดเก็บข้อมูลได้ ดังตัวอย่างภาพหน้าจอการทำงานของระบบ ภาพที่ 5-6

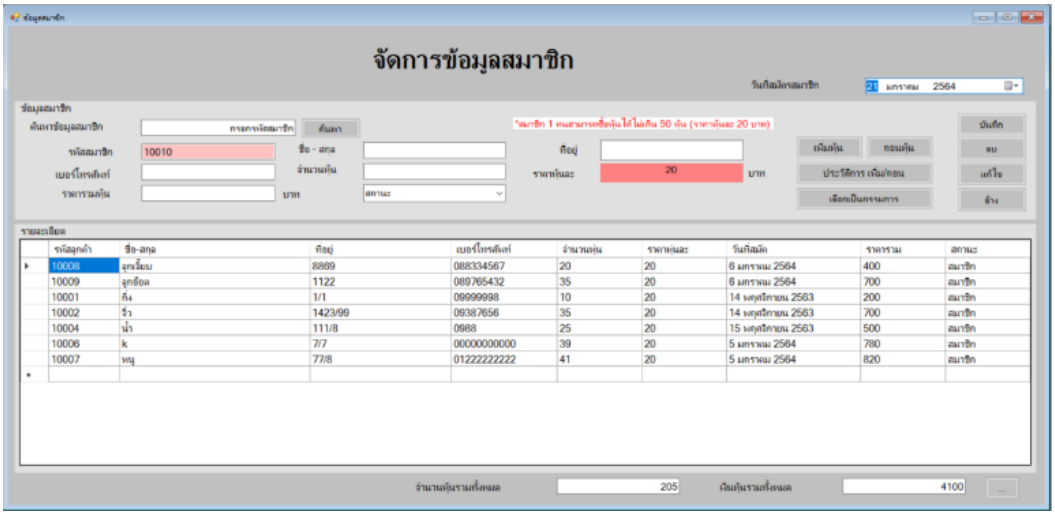

ภาพที่ 5 หน้าจอการจัดการข้อมูลสินค้าในระบบบริหารศูนย์สาธิตการตลาด

จากภาพที่ 5 แสดงหน้าจอการทำงานระบบจัดการข้อมูลสินค้า ระบบที่พัฒนาขึ้นสามารถจัดการข้อมูลสมาชิก โดยมี ชื่อสมาชิก ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ จำนวนหุ้น ราคาหุ้นละ และ ราคาหุ้นรวม ช่วยในการเก็บข้อมูลและ ตรวจสอบข้อมูลสมาชิก ทำให้ความผิดพลาดในการจัดเก็บข้อมูลสมาชิกลดลง และใช้เวลาในการค้นหาข้อมูลน้อยลง

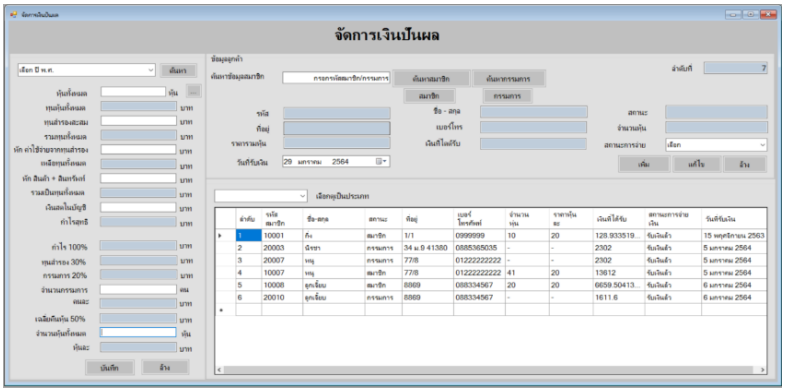

ภาพที่ 6 หน้าจอคำนวณการปันผลในระบบบริหารศูนย์สาธิตการตลาด

จากภาพที่ 6 หน้าจอคำนวณการปันผลในระบบบริหารศูนย์สาธิตการตลาด ช่วยจัดการข้อมูลการปันผล โดยมีการเก็บข้อมูลสองประเภท ประเภทแรกเก็บข้อมูลตัวเลขที่นำมาปันผลให้กับสมาชิก และ กรรมการ โดยเก็บข้อมูล ปี พ.ศ. จำนวนหุ้นทั้งหมด ทุนสำรองสะสม ค่าใช้จ่ายจากทุนสำรอง สินค้า+สินทรัพย์ ที่มีในร้าน เงินสดในบัญชี เป็นต้น ประเภทที่สองเก็บข้อมูลสมาชิกและกรรมการ โดยเก็บ รหัสสมาชิก ชื่อสมาชิก สถานะ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ จำนวนหุ้น ราคาหุ้น เงินที่ได้รับจากการปันหุ้น สถานะ วันที่รับเงิน โดยระบบสามารถค้นหาข้อมูลสมาชิกและกรรมการได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น

ระยะที่ 3 วิเคราะห์ผลการพัฒนาระบบบริหารศูนย์สาธิตการตลาดที่พัฒนาขึ้น

จากการพัฒนาและทดสอบการทำงานของระบบบริหารศูนย์สาธิตการตลาดพบว่า ระบบสามารถบันทึกข้อมูลในฐานข้อมูลได้อย่างถูกต้อง มีส่วนการทำงานที่ให้ผู้ใช้สามารถค้นหาข้อมูลในฐานข้อมูลและแสดงผลลัพธ์ได้อย่างรวดเร็ว มีการพัฒนาส่วนจัดการข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ หน้าจอจัดการข้อมูลสมาชิก ข้อมูลกรรมการ ข้อมูลสินค้า เพื่อใช้ในการดำเนินงานประจำวันในระบบต่อไป ในการทำงานด้านการคำนวณ มีส่วนช่วยในการนำเข้าข้อมูลและทำการคำนวณได้อย่างถูกต้อง ช่วยลดความผิดพลาดในการทำงานได้ และใช้เวลาในการบันทึกข้อมูล การค้นหาข้อมูลน้อยลง

อภิปรายผล

จากการพัฒนาระบบบริหารศูนย์สาธิตการตลาด บ้านประชาสามัคคี ตำบลม่วง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ที่มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อวิเคราะห์และออกแบบระบบบริหารศูนย์สาธิตการตลาด ได้ดำเนินการพัฒนาระบบด้วยการใช้โปรแกรม Microsoft Access เพื่อเป็นฐานข้อมูลและใช้โปรแกรม Microsoft Visual Studio ในการพัฒนาระบบ โดยผู้วิจัยได้นำหลักการพัฒนาระบบสารสนเทศ SDLC โดยเริ่มจากการใช้แผนผังก้างปลา(Fish Bone Diagram) มาใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาในศูนย์สาธิตการตลาด ซึ่งทำให้ทราบถึงสาเหตุปัญหาที่เกิดขึ้นภายในศูนย์ แล้วจึงได้ออกแบบระบบการทำงานใหม่ด้วยแผนภาพ Data Flow Diagram ออกแบบความสัมพันธ์ของข้อมูลในระบบด้วยแผนภาพ ED-Diagram และพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการข้อมูลในศูนย์สาธิตการตลาด เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในศูนย์ให้สะดวก ถูกต้องและรวดเร็วมากขึ้น ซึ่งระบบที่พัฒนาขึ้นนี้ได้ออกแบบให้ระบบสามารถดำเนินการจัดเก็บข้อมูลสมาชิก ข้อมูลกรรมการ แทนการจดการบันทึก ให้มีกระบวนการการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมด้วยการจัดเก็บข้อมูลการทำงานอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานภายในศูนย์ ประกอบด้วย การจัดเก็บข้อมูลสินค้า ข้อมูลการสั่งซื้อสินค้า ข้อมูลการรับฝากขายสินค้า ข้อมูลการขายและข้อมูลการปันผล ดังตัวอย่างหน้าจอจัดการข้อมูลขายในระบบบริหารศูนย์สาธิตการตลาดเพื่อเป็นการเพิ่มข้อมูลรายละเอียดของการขายสินค้า รวมไปถึงการคำนวณราคาขาย ยอดรวมสุทธิ และยอดที่ค้างชำระในกรณีที่เป็นการขายแบบขายเชื่อได้ดังภาพที่ 7

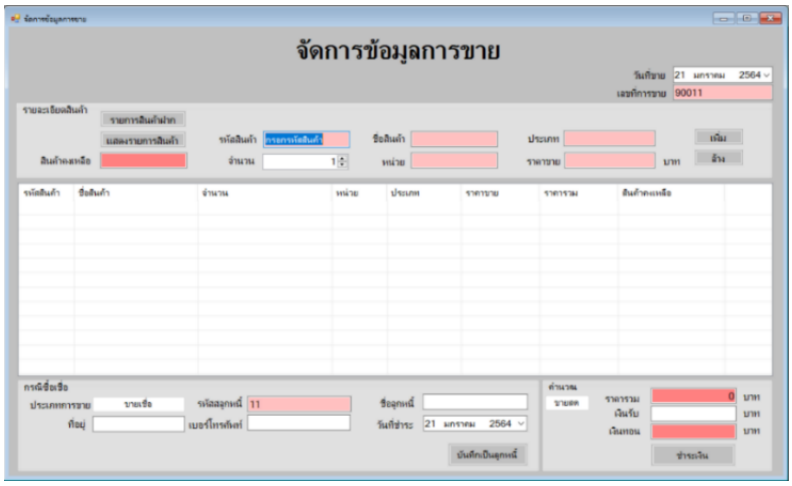

ภาพที่ 7 แสดงหน้าจอจัดการข้อมูลการขายสินค้า

จากภาพที่ 7 แสดงถึงหน้าจอข้อมูลการขายสินค้าที่พัฒนาขึ้นมานั้น มีจุดเด่นใน การคำนวณยอดสุทธิ และการบันทึกข้อมูลลูกค้าที่ซื้อเป็นเงินเชื่อ โดยการค้นหาและเลือกรหัสสินค้า ระบบจะดึงข้อมูลสินค้าขึ้นมาแสดง จากนั้นกรอกจำนวนสินค้าและเพิ่มรายการซื้อสินค้า ระบบจะทำการคำนวณยอดสุทธิ จากราคากับจำนวนของสินค้าให้อัตโนมัติ และระบบยังสามารถบันทึกการ เก็บข้อมูลลูกค้าที่ซื้อเป็นเงินชื่อได้ด้วย และสามารถกำหนดวันชำระได้ ซึ่งลักษณะการดำเนินงานดังกล่าวมีความแตกต่างจากระบบบริหารงาน ร้านยิวสปอร์ท ณัฐวุฒิ นะติ๊บ (2561) ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 ฟอร์มข้อมูลการขายสินค้าของระบบบริหารงานร้านยิวสปอร์ท
(ที่มา https://scholar.utcc.ac.th/bitstream)

จากภาพที่ 8 แสดงถึงหน้าฟอร์มการขายสินค้าจากโปรแกรมระบบบริหารงานร้านยิวสปอร์ท พบว่า มีความสอดคล้องกับโปรแกรมที่พัฒนา ที่สามารถค้นหาข้อมูล และดึงข้อมูลสินค้าจาก ฐานข้อมูลขึ้นมาแสดง คำนวณยอดขายได้ และแตกต่างจากโปรแกรมที่พัฒนา ในส่วนของโปรแกรมที่พัฒนา สามารถแสดงรายละเอียดของสินค้าที่จะซื้อได้ก่อนเลือกจำนวนสินค้า สามารถเก็บข้อมูลลูกค้าที่ซื้อเป็นเงินเชื่อได้ และสามารถคำนวณยอดรวมเงินรับ และเงินทอนได้ แต่โปรแกรมระบบบริหารงานร้านยิวสปอร์ท ไม่มีส่วนการบันทึกข้อมูลของการซื้อลูกค้าที่ซื้อเชื่อได้ ในทางกลับกันโปรแกรมระบบบริหารงานร้านยิวสปอร์ท สามารถแสดงรหัสสมาชิก และประเภทของลูกค้าได้ ระบบที่พัฒนาไม่สามารถแสดงรหัสสมาชิก และประเภทของลูกค้าได้เนื่องจากในระบบใช้เป็นระบบสมาชิกซึ่งมีประเภทสมาชิกเพียงแบบเดียว

ข้อเสนอแนะ

จากปัญหาและข้อจำกัดของระบบบริหารศูนย์สาธิตการตลาด บ้านประชาสามัคคี ตำบลม่วง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ในอนาคตสามารถพัฒนาให้โปรแกรมมีศักยภาพและประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มขึ้น ตามรายละเอียดต่อไปนี้

1. พัฒนาโปรแกรมให้สามารถรับฝากขายสินค้าได้ครั้งละหลายๆรายการ
2. พัฒนาโปรแกรมให้สามารถออกรายงานได้ครั้งละหลายรายการ เพื่อเพิ่มความ รวดเร็วในการจัดทำสรุปผลการดำเนินงาน
3. ควรมีการพัฒนาโปรแกรมให้ใช้งานได้ง่ายแล้วสะดวกมากขึ้น เพื่อจะได้มีความทันสมัยอยู่เสมอ

เอกสารอ้างอิง

โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์. (2551). *ระบบฐานข้อมูล.* กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น พรีเมียร์.

โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์. (2557). *การวิเคราะห์และออกแบบระบบ.* กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น พรีเมียร์.

noy-jan (2553). จุดเด่นของภาษา Visual Basic [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]. บทความออนไลน์, สืบค้นเมื่อ 7 พฤษภาคม 2562 จาก *https://sites.google.com/site/phasathiyni/cud-den-khxng-phasa-visual-basic*

ณัฐวุฒิ นะติ๊บ (2561). การระบบบริหารงานร้านยิวสปอร์ท [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]. *สืบค้นเมื่อ 7 พฤษภาคม 2562 https://scholar.utcc.ac.th/bitstream.*

การบริหารจัดการลูกหนี้เงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้าน: บ้านห้วยโตก จังหวัดเลย
The Administration Manages Funds Village Loan: Ban Huai Tok, Loei

อภิรักษ์ อิ่มสะอาด*

จิราวดี กำยาน**

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการบริหารจัดการลูกหนี้เงินกู้ยืมกองทุนหมูบ้าน กรณีศึกษาบ้านห้วยโตก จังหวัดเลย มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีขีดความสามารถในการบริหารจัดการลูกหนี้เงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้าน บ้านห้วยโตก จังหวัดเลย ไม่มีหนี้เสียเกิดขึ้นภายหลัง อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างศักยภาพความเข้มแข็งสู่หมู่บ้านและชุมชมกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มมีข้อบกพร่องของการบริหารจัดการลูกหนี้ นโยบายในการติดตามลูกหนี้กลุ่มกองทุนไม่ชัดเจน ไม่มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อแก่สมาชิกอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร และมาตรการในการติดตามกมาใช้เงินกู้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ทางผู้วิจัยจึงได้สรุปเป็นประเด็นที่สมาชิกกลุ่มกองทุนเสนอไว้ดังนี้ 1) กลุ่มกองทุนหมู่บ้านต้องกำหนดนโยบายมาตรการในการติดตามหนี้ให้ชัดเจนเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและช่วยให้การบริหารลูกหนี้ของกลุ่มกองทุนหมู่บ้านมีประสิทธิภาพ ไม่มีหนี้เสียเกิดขึ้นภายหลัง 2) ควรนำหลักเกณฑ์การพิจารณาสินเชื่อ 5’C หรือ 6’C มาใช้ประเมินคุณภาพของผู้ขอสินเชื่อของกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน 3) การควบคุมลูกหนี้ให้ใช้เงินกู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

คำสำคัญ : ลูกหนี้กองทุนหมู่บ้าน, การบริหารจัดการหนี้

Abstract

Research on the management of loan receivables, domestic pig fund. Case study of Ban Huai Tok, Loei Province. The objective is to find ways for Village Fund members to have the ability to manage loan receivables, Ban Huai Tok Village Fund, Loei Province. Without bad debt incurred. This will lead to capacity building and strengthening to villages and communities. The sample was obtained from interviews with members of the Village Fund. The results of the research were as follows : The group has drawbacks of receivables management. Policy for monitoring account receivables in the fund group is unclear. There are no written criteria for considering credit lending to members. And measures to monitor loan utilization in accordance with objectives. The researcher therefore summarizes the issues proposed by members of the fund group as follows: 1) The village fund group must set a clear policy and measures for debt collection in order to provide a guideline for the operation and facilitate effective debtor management of the village fund group. No bad debt happened later. 2) The 5’C or 6'C Loan Review Guidelines should be used to assess the quality of village fund applicants for a loan. 3) Controlling the debtor to use the loan according to its objectives.

Keywords: Funds Village Loan, The Administration manage Loan

---

* นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงิน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

** อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงิน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

บทนำ

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นนโยบายของรัฐบาลเมื่อปี พ.ศ. 2544 ตามที่รัฐบาลในยุคนั้นได้ริเริ่มโครงการนี้ขึ้นเพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเรื่องการเรียนรู้ การสร้างและการพัฒนาความคิดริเริ่ม และการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยรัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและเมือง กองทุนละ 1 ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองกันเอง

รัฐบาลได้มอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชนรับผิดชอบการขับเคลื่อนนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในระดับประเทศ อธิบดีฯได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (กทบ.) ในระดับจังหวัด มีพัฒนาการจังหวัดเป็นอนุกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดในระดับอำเภอ มีพัฒนาการอำเภอเป็นอนุกรรมการและเลขานุการคณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามดำเนินกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ และร่วมเป็นคณะอนุกรรมการฯ คณะทำงานด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านในส่วนกลางอีกหลายชุด

นโยบายกองทุนหมู่บ้านของรัฐบาล ดำเนินครอบคลุมทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ จึงจำเป็นที่จะต้องมีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานถึงระดับตำบลและหมู่บ้านทั่วประเทศเช่นกัน ทั้งนี้เพื่อให้สามารถติดตามช่วยเหลือให้คำแนะนำ สนับสนุน และแก้ปัญหาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านได้ทั่วถึงอย่างมีประสิทธิภาพ สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของรัฐบาล ดังนั้น 9 ปีที่ผ่านมา เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนได้ให้คำแนะนำ สนับสนุนช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานกองทุนในระดับหมู่บ้านทุกหมู่บ้านทั่วไประเทศโดยได้ดำเนินการในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. สนับสนุน ให้คำแนะนำ และเป็นที่ปรึกษา ในกระบวนการจัดเวทีประชาคมของทุกกองทุน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ การดำเนินงานกองทุน การสร้างจิตสำนึกร่วมกัน การเลือกกรรมการกองทุน การร่างระเบียบกองทุน และการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับกองทุน

2. ให้คำแนะนำการพัฒนาอาชีพ การจัดทำบัญชี กระบวนการบริหารจัดการกองทุน และการแก้ปัญหาสมาชิกไม่คืนเงินโดยใช้มาตรการทางสังคมและทางกฎหมาย

3. ประชุม/อบรมสมาชิกกองทุนและกรรมการกองทุน ทั้งในระดับหมู่บ้านและระดับอำเภออย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้กรรมการกองทุน สร้างความรู้ความเข้าใจแนวทางการดำเนินงาน และปลูกฝังจิตสำนึกให้รักและหวงแหนเงินกองทุนหมู่บ้าน ตามปรัชญากองทุนหมู่บ้าน

4. พัฒนากระบวนการเรียนรู้ ให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างขวัญกำลังในให้กรรมการกองทุน เพื่อให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับกองทุนหมู่บ้านทุกกองทุนให้เกิดความเรียบร้อย ทั้งเรื่องที่เกี่ยวกับกรรมการกองทุน สมาชิกกองทุน กระบวนการบริหารกองทุน ระบบบัญชี ระเบียบข้อบังคับกองทุน การตรวจสอบ และเรื่องร้องเรียนปัญหาการดำเนินงาน

6. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานกองทุนเป็นประจำทุก 3 เดือนและรายงานเฉพาะกิจอื่นๆ รวมทั้งตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีปัญหา รายงานผู้บังคับบัญชาโดยตรงและรายงานให้ สทบ. ทราบ จัดทำข้อมูลการจัดระดับกองทุน การประกวดกองทุน สนับสนุนให้มีการสร้างและพัฒนาเครือข่ายระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด

7. ประสานหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

8. ติดตามเยี่ยมเยือน ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ ทั้งแก่กรรมการและสมาชิกกองทุนทุกหมู่บ้าน

9. จัดตั้งคลินิกระดับอำเภอ จังหวัด เขตและกรมฯ เพื่อให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตอบปัญหาข้อข้องใจ เกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านในที่ตั้งโดยตรงและทางออนไลน์

เนื่องจากในปัจจุบันกองทุนหมู่บ้านได้เข้ามามีบทบาท อิทธิพลอย่างสูงต่อการดำรงชีวิตของประชาชน จัดได้ว่าเป็นการวัดศักยภาพของประชาชนในการบริหารและการจัดการเพื่อให้เกิดผลต่อระบบการบริหารจัดการในระดับชาติต่อไป จึงเป็นสาเหตุให้ผู้วิจัยมีความประสงค์จะศึกษาถึงการบริหารจัดการลูกหนี้เงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้าน บ้านห้วยโตก มีรูปแบบการบริหารและการจัดการลูกหนี้เงินกู้ยืมอย่างไรและมีปัญหาใดเกิดขึ้นบ้างจากการที่ได้เริ่มก่อตั้งกองทุนหมู่บ้านจนถึงปัจจุบัน เพื่อให้ได้ข้อมูลนำเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการหาแนวทางสร้างความเข้มเข็งให้แก่สมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน สู่การพัฒนาครอบครัวและชุมชนได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการลูกหนี้เงินกู้ยืมกองทุนหมูบ้าน บ้านห้วยโตก ตำบลนาโป่ง อำเภอเมือง จังหวัดเลย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการลูกหนี้เงินกู้ยืมกองทุนหมูบ้าน บ้านห้วยโตก ตำบลนาโป่ง อำเภอเมือง จังหวัดเลย เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed methodology) ประกอบด้วยเชิงปริมารณและคุณภาพโดยมีลักษณะปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา

ผลการวิจัย

1. ข้อบกพร่องของการบริหารจัดการลูกหนี้ ดังนี้

1.1 การพิจารณาการปล่อยสินเชื่อของกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน บ้านห้วยโตกไม่มีความชัดเจนและไม่มีหลักเกณฑ์ในการปล่อยกู้

1.2 กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน บ้านห้วยโตกไม่มีมาตรการในการติดตามลูกหนี้ในการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ยืมเงิน

1.3 ปัญหาลูกหนี้ค้างชำระ

2. นโยบายการติดตามลูกหนี้

กลุ่มกองทุนหมู่บ้านต้องกำหนดนโยบายมาตรการในการติดตามหนี้ให้ชัดเจนเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและช่วยให้การบริหารลูกหนี้ของกลุ่มกองทุนหมู่บ้านมีประสิทธิภาพ ไม่มีหนี้เสียเกิดขึ้นภายหลัง เช่น คณะกรรมการที่มีหน้าที่รับผิดชอบโทรศัพท์ติดตามทวงถาม ส่งจดหมายแจ้งเตือนและดำเนินคดีตามกฎหมาย เป็นต้น การที่กลุ่มกองทุนหมู่บ้านมีนโยบายเร่งตัดหนี้สินอย่างชัดเจนและออกประกาศเป็นรายลักษณ์อักษรให้กับสมาชิกทุกคนได้ทราบ จะเป็นประโยชน์กับคณะกรรมการผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในแผนกต่างๆ ในกลุ่มกองทุนหมู่บ้านที่ไม่ต้องเผชิญหน้ากับสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระและติดตามทวงถามหนี้โดยตรงอีกด้วย

จากนโยบายเดิมจะมีโอกาสเกิดลูกหนี้ค้างชำระอยู่ที่ร้อยละ 15.19 ต่อปี เมื่อนำนโยบายใหม่มาใช้จะทำให้มีลูกหนี้ค้างชำระลดลงไม่เกิดร้อยละ 5 ของจำนวนลูกหนี้ที่ปล่อยกู้

ตารางที่ 1 จำนวนลูกหนี้ค้างชำระ

ปีที่ปล่อยกู้	จำนวนสมาชิกที่ขอกู้ยืม	นโยบายเดิม	นโยบายใหม่	อัตราร้อยละ (%)
2562	104 คน	25 คน	5 คน	20%
2563	118 คน	18 คน	6 คน	33.33%
2564	117 คน	17 คน	6 คน	35.29%
2565	118 คน	18 คน	6 8๐	33.33%

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์พบว่า ในปี 2562 ลูกหนี้ค้างชำระร้อยละ 20 ปี 2563 ลูกหนี้ค้างชำระร้อยละ 33.33 และคาดการณ์ว่าในปี 2564 ลูกหนี้ค้างชำระร้อยละ 35 ปี 2565 ลูกหนี้ค้างชำระร้อยละ 33.33 ซึ่งอัตราร้อยละที่ใกล้เคียงกันสามารถควบคุมดูแลได้

3. นโยบายการพิจารณาการปล่อยสินเชื่อ

กลุ่มกองทุนหมู่บ้านควรนำหลักเกณฑ์การพิจารณาสินเชื่อ 5’C หรือ 6’C มาใช้ประเมินคุณภาพของผู้ขอสินเชื่อของกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน โดยในวาระการประชุมเรื่องการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ คณะกรรมกรรมกลุ่มกองทุนหมู่บ้านจะต้องพิจารณาจากแบบฟอร์มคำขอกู้ยืมเงินของสมาชิกที่ส่งมา ทำให้กลุ่มกองทุนหมู่บ้านมีลูกหนี้ที่ค้างชำระในแต่ละปีลดน้อยลง เนื่องจากการพิจารณาการปล่อยสินเชื่อที่มีหลักเกณฑ์จะทำให้สามารถคัดกรองพิจารณาลูกหนี้ที่มีความสามารถในการจ่ายชำระหนี้เท่านั้น

ตารางที่ 2 จำนวนผู้ที่ได้รับการอนุมัติสินเชื่อ

ปีที่ปล่อยกู้	นโยบายเดิม		นโยบายใหม่		อัตราการเปลี่ยนแปลง
	จำนวนผู้ยื่นคำขอกู้	จำนวนผู้ที่ได้รับอนุมัติสินเชื่อ	จำนวนผู้ยื่นคำขอกู้	จำนวนผู้ที่ได้รับอนุมัติสินเชื่อ	
2562	104 คน	104 คน	104 คน	83 คน	21 คน
2563	118 คน	118 คน	118 คน	118 คน	0 คน
2564	117 คน	-	117 คน	94 คน	94 คน
2565	118 คน	-	118 คน	95 คน	95 คน

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์พบว่า หลังจากทางกลุ่มกองทุนหมู่บ้านนำหลักเกณฑ์ในการพิจารณาสินเชื่อมาใช้ ในปี 2562-2563 จำนวนสมาชิกที่ยื่นคำขอกู้ยืมเงินมีแนวโน้ม และคาดการณ์ว่าในปี 2564-2565 จำนวนสมาชิกที่ยื่นคำขอกู้ยืมเงินมีแนวโน้มลดลงเช่นกัน

4. การติดตามควบคุมลูกหนี้ตามวัตถุประสงค์การกู้ยืม

การควบคุมลูกหนี้ให้ใช้เงินกู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป็นวิธีการเริ่มต้นที่จะควบคุมลูกหนี้ให้มีคุณภาพและเกิดประโยชน์มากที่สุด ทำให้คณะกรรมการกลุ่มกองทุนหมู่บ้านประเมินผลเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานได้หลายแนวทาง ดังนี้

4.1 ทำให้การติดตามการประเมินผลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อสมาชิกที่ขอกู้และสามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกได้เป็นอย่างดี

4.2 ทำให้การติดตามและประเมินผลบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

4.3 ทำให้ทราบถึงความต้องการที่แท้จริงของสมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน และสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงตามความต้องการ

4.4 เพื่อใช้เป็นข้อแนะนำแก่คณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มกองทุนหมู่บ้านต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องสร้างความตระหนักให้แก่สมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ

2. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ควรมีการตรวจเยี่ยมคณะกรรมการกลุ่มกองทุนหมู่บ้านอย่างน้อย 2 ครั้ง/เดือน

3. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านควรจัดทำทำเนียบรายผู้กู้ที่นำเงินกู้ไปก่อให้เกิดประสบผลสำเร็จ และจัดทำประกาศยกย่องชมเชยไว้ที่สำนักงานกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน หรือออกรายการวิทยุชุมชน เพื่อเป็นแบบอย่างกับบุคคลอื่น

เอกสารอ้างอิง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการ. (2544). *คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

ดารณี พุทธวิบูลย์. (2543). *การจัดการสินเชื่อ.* กรุงเทพฯ: อาทรการพิมพ์.

ชลธิชา สุวรรณพิทักษ์. (2560). *ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้สินเชื่อบุคคล กรณีศึกษา: ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) หน่วยบริหารคุณภาพสินทรัพย์ พัทยากลาง.* ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

เอกการ กลุรวีสร. (2558). *หลักการวิเคราะห์สินเชื่อ 5Cs ที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการสมัครขอสินเชื่อนาโนไฟแนนซ์กับบริษัท เอแคปปิตอล จำกัด กรณีศึกษาลูกค้ากลุ่มตลาด อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม.* วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ความคิดเห็นและความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาทอำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย

The Opinions and Satisfaction of the People Towards the Service of The Tambon Administrative Organization Phra Phutthabat, Si Chiang Mai District NongKhai Province

อารยา พานิชย์,พรพิมล กีบุญมี, เจษฎา วรยศ, จิรายุทธ แก่นสาร, ฐิติญาดา วะโรหะ*

สุวัฒนา ดีวงษ์**

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นและความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการชององค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท 3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ตัวอย่างที่ใช้คือ ผู้ที่มารับบริการจากองค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของ อบต. พระพุทธบาท อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ อบต. ประชาชนที่เคยมาใช้บริการองค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท ประชาชนที่เคยมาใช้บริการ จำนวน 340 คน คิดเป็นร้อยละ 85 ไม่เคยมาใช้บริการ 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15 ประชาชนที่รู้สึกประทับใจต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ค่าเฉลี่ยคือ 4.60 ประชาชนที่ได้ข้อมูลที่ต้องการทราบจากองค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ค่าเฉลี่ยคือ 4.59 ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท ดีมากจำนวน 399 คน คิดเป็นร้อยละ 99. ประชาชนส่วนใหญ่ที่มาใช้บริการองค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท ด้านการเกษตร จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 รองลงมาด้านสหกรณ์ 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 ประชาชนส่วนใหญ่ที่มาติดต่อองค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท เรื่องการอุปโภค บริโภคน้ำ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.5 รองลงมาคือเรื่องการบำรุงไฟฟ้าหรือแสงสว่าง จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5

2. ความพึงพอใจของผู้รับบริการ อบต.พระพุทธบาท อ.ศรีเชียงใหม่ จ.หนองคาย ด้านด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการพบว่า ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์มากทุกข้อ โดยพึงพอใจต่อความรวดเร็วในการให้บริการและความชัดเจนในการอธิบายชี้แจงแนะนำขั้นตอนในการบริการมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.67) ด้านความพึงพอใจต่อสถานที่พบว่าผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์มากทุกข้อ โดยเจ้าหน้าที่ให้บริการต่อผู้รับบริการเหมือนกันทุกรายโดยไม่เลือกปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\overline{X}$ = 3.75) ส่วนด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพบว่าพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์มากทุกข้อ โดยพึงพอใจต่อป้าย ข้อความบอกจุดบริการ ป้ายประชาสัมพันธ์ มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย และความพอใจต่อสื่อประชาสัมพันธ์ คู่มือและเอกสารให้ความรู้มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 3.70) ด้านความพึงพอใจ

* นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** อาจารย์สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ต่อการดำเนินงานในภาพรวม พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์พึงพอใจมากทุกข้อ โดยมีความพึงพอใจต่อความคุ้มค่าหรือประโยชน์ที่ประชาชนในท้องถิ่นได้รับจากการดำเนินโครงการสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 3.72)

3. สภาพปัญหาที่ประชาชนได้รับต่อองค์การบริหารส่วนตำบลพุทธบาทอำเภอศรีเชียงใหม่ปัญหาที่ประชาชนได้พบ ได้แก่ ยุงลายเยอะ น้ำประปาไหลไม่แรง ปัญหาไฟฟ้าชอบดับ ไม่มีเครื่องออกกำลังกาย ถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ การจอดรถประจำทางขวางทางการจารจรทำให้รถยนต์อื่น ๆ วิ่งลำบาก

คำสำคัญ: ความคิดเห็น// ความพึงพอใจ// การให้บริการ// องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

This study is on "Public Opinion and Satisfaction towards the Service of the Administrative Organization in Phra Phutthabat Subdistrict, Si Chiang Mai District, NongKhai Province." The objectives are as follows: 1) To study the opinions of the people towards the Phra Phutthabat Subdistrict Administrative Organization 2) To study the people's satisfaction with the services of the Phra Phutthabat Subdistrict Administrative Organization 3) to study problems and obstacles of the 400 people who received services from Phra Phutthabat Subdistrict Administrative Organization, classified by sex, age, educational status, occupation, and income. The tools used for data collection were Public Opinion Questionnaires regarding the services of the Subdistrict Administrative Organization, Si Chiang Mai District, NongKhai Province. The research results were as follows.

1. The opinions of the people towards the Tambon Administrative Organization. Of the 400 people surveyed who used the services of the Phra Phutthabat Subdistrict Administrative Organization, 340 people have used the service before (85%), and 60 people have never used the service before (15%). The satisfaction score of those impressed with the services that they received at the Phra Phutthabat Subdistrict was 4.60. The average satisfaction score of those who acquired the information they needed from the Phra Phutthabat Subdistrict Administrative Organization was 4.59. 399 people (99%) were pleased with the services of the Phra Phutthabat Subdistrict Administrative Organization. The groups of people who availed themselves of the services of the Phra Phutthabat Subdistrict Administrative Organization are as follows: agriculture 210 people (52.5%); cooperatives 90 people (22.5%). The categories of concerns of the people who contacted the Phra Phutthabat Subdistrict Administrative Organization are as follows: water consumption 42 people (10.5%); electrical maintenance or lighting 114 people (28.5%).

2. Satisfaction of service recipients at Phra Phutthabat Subdistrict Administrative Organization Si Chiang Mai District, NongKhai Province. Regarding the process, people reported a high level of satisfaction in all areas, in that they reported a high speed of service and clarity of explanations and recommendations (3.67). Regarding the place, people reported a high level of satisfaction in that the staff provided the same quality of service to all without discrimination ($\overline{X}$ = 3.75). Regarding the facility, people reported a high satisfaction in the clarity of the signs and service centers, as well as a satisfaction with the public relations, handbooks, and informational documents ($\overline{X}$ = 3.70). Regarding the work

carried out overall, people reported a high satisfaction in the value and benefits the local people received from the project implementation ($\overline{X}$ = 3.72).

3. Problems that people have experienced with the Phra Phutthabat Subdistrict Administrative Organization, Si Chiang Mai District. The problems that people have encountered include mosquitoes, weak flow of water supply, power problems like power outtages, a lack of exercise equipment, bumpy roads, and parked buses that block traffic, making it difficult for other cars to pass.

Key Words: Opinion, Satisfaction, Service, Subdistrict Administrative Organization

บทนำ

การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือการปกครองท้องถิ่น เป็นรูปแบบการปกครองที่จำเป็นและมีความสำคัญในทางการเมืองการปกครองของชุมชนต่าง ๆ เฉพาะอย่างยิ่ง ชุมชนที่มีการปกครองระบบประชาธิปไตย ซึ่งกล่าวในทางทฤษฎีและแนวความคิดทางปกครอง จะเห็นได้ว่า รัฐบาลซึ่งเป็นกลไกในการบริหารการปกครองของรัฐนั้นย่อมมีภาระหน้าที่อย่างมากมายในการบริหารประเทศให้ประชาชนได้รับความสุข ความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต (Well Being) อีกทั้งความมั่นคงแห่งชาติทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม (National Security) แต่ย่อมเป็นไปไม่ได้ที่รัฐบาลจะดูแลและจัดทำบริการให้กับประชาชนได้ทั่วถึงทุกชุมชนของประเทศ เพราะอาจจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับความล่าช้าในการดำเนินงาน การที่อาจจะไม่สนองตอบต่อความต้องการของแต่ละชุมชนได้ และรวมทั้งข้อจำกัดเกี่ยวกับงบประมาณ (Budget) และตัวบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ดำเนินงานให้ทั่วถึงได้ เมื่อเป็นดังนี้ การลดภาระของรัฐบาลโดยการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองเพื่อการสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน จะได้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และตรงกับความมุ่งประสงค์ของชุมชนนั้น ๆ จึงเป็นผลให้การปกครองท้องถิ่นมีบทบาทและความสำคัญเกิดขึ้น

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยงานปกครองท้องถิ่น ที่เป็นผลมาจากแนวคิดในการ กระจายอำนาจซึ่งรัฐบาลได้มอบอำนาจหน้าที่ในการปกครองและจัดบริการสาธารณะโดยดำเนินงาน ด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของตนเอง องค์การบริหารส่วนตำบล ได้รับการจัดตั้งขึ้นในฐานะเป็น นิติบุคคลตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ไปจนถึงการ แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552 โดยมีสภาองค์การตำบลทำหน้าที่กำหนดนโยบายและกำกับดูแล การบริหารของกรรมการและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจบริหารงาน มีปลัด และรองปลัด เป็นหัวหน้างานบริหาร ซึ่งแบ่งออกเป็นหน่วยงานต่างๆเท่าที่จำเป็นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ซึ่งรับผิดชอบอยู่ โดยมีพนักงานประจำที่เป็นข้าราชการส่วน ท้องถิ่นเป็นผู้ทำงานประจำวัน

องค์การบริหารส่วนตำบล มีจุดมุ่งหมายและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ ตามมาตราต่าง ๆ ได้แก่ มาตรา 66 พัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม มาตรา 67 มีหน้าที่ต้องทำดังเช่นการจัดให้มีและบำรุงทางรักษาความสะอาด ป้องกันและระงับโรคติดต่อ ป้องกันและบรรเทา สาธารณะภัย ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มาตรา 68 มีหน้าที่ที่อาจทำในเขตความรับผิดชอบ เช่น การให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว คุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ให้มี ตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม เป็นต้น นอกจากนี้ พระราชบัญญัติ ยังได้กำหนดให้องค์การ บริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา 16 ได้แก่ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น

และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบและการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษา ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จึงเห็นได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่โดยตรงในการบำบัดทุกข์และบำรุงสุขของประชาชน ไปจนถึงการพัฒนาและบำรุงรักษาเขตพื้นที่ซึ่งตนรับผิดชอบอยู่ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ไปจนถึงทรัพยากรธรรมชาติและอยู่ใกล้ชิดกับประชาชน ทั้งนี้เป็นผลมาจากการสนับสนุน ให้มีการกระจายอำนาจการปกครองและบริหารไปสู่ท้องถิ่นต่าง ๆ ทั้งในส่วนของโครงสร้าง บทบาท ภารกิจ อำนาจหน้าที่ รายได้และภาษีอากร และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น

องค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาทอำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย เป็นอีกหนึ่งหน่วยงานราชการที่มุ่งเน้นการปฏิบัติหน้าที่ที่สอดรับกับพันธกิจของการเป็นองค์กรส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะบทบาทหน้าที่ด้านการให้บริการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่ประชาชนมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคณะผู้ดำเนินการวิจัยจึงมีความต้องการทราบความคิดเห็นและระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัยไปเป็นประโยชน์เพื่อการปรับปรุงการให้บริการและให้ตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย

2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนและผลดำเนินงานที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย

3. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาความต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) มุ่งสำรวจความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท โดยดำเนินการศึกษาดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้บริการจากองค์กรการบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาทอำเภอศรีเชียงใหม่จังหวัดหนองคาย จำนวน 10 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ที่ 1 บ้านพระบาท หมู่ที่ 2 บ้านสะพานพุทธ หมู่ที่ 3 บ้านโคกซวก หมู่ที่ 4 บ้านไทยเจริญ หมู่ที่ 5 บ้านวังน้ำมอก หมู่ที่ 6 บ้านลุมพินี หมู่ที่ 7 บ้านไทรงาม หมู่ที่ 8 บ้านปูดดู่ หมู่ที่ 9 บ้านห้วยช้างเผือก และหมู่ที่ 10 บ้านห้วยไฮ จำนวน 5,245 คน

2. ขนาดตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ ขององค์กรการบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาทโดยการกำหนดตัวอย่างจากขนาดประชากรจำนวนประชากร 5,245 คน ได้ขนาดตัวอย่าง 400 คนทำการเก็บข้อมูลโดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญโดยเก็บข้อมูลจากประชาชนที่เคยมาใช้บริการระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2562 - 1 กรกฎาคม 2563

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจาก การศึกษาแนวคิดจากทฤษฎี เอกสารต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่อบต.ระยะทางจากบ้านถึงอบต. และความถี่ในการใช้บริการ จากองค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย

ตอนที่ 2 แบบวัดระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วน ตำบลพระพุทธบาท อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย โดยสร้างมาตรวัดระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเนื้อหาครอบคลุมภารกิจทั้งหมด 5 ภารกิจและโครงการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ของจังหวัด และโครงการดีเด่น จำนวน 2 โครงการรวมทั้งศึกษาการให้บริการทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านขั้นตอนการให้บริการ ด้านช่องทางการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และด้านสิ่งอำนวย ความสะดวก

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ ของประชาชนในการเข้ารับบริการจากองค์การ บริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท ได้แก่ ด้านขั้นตอนการให้บริการ ด้านช่องทางการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่ ผู้ให้บริการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยลงพื้นที่ด้วยตนเองเพื่อแจกแบบสอบถามไปยัง กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 400 ฉบับ ตามสูตรการคำนวณของทาโร่ ยามาเน่

2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ เลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท ประชาชนที่เคยมาใช้บริการ จำนวน 340 คน คิดเป็นร้อยละ 85 ไม่เคยมาใช้บริการ 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15 ประชาชนที่รู้สึกประทับใจต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ค่าเฉลี่ยคือ 4.60 ประชาชนที่ได้ข้อมูลที่ต้องการทราบจากองค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ค่าเฉลี่ยคือ 4.59 ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท ดีมากจำนวน 399 คน คิดเป็นร้อยละ 99 ประชาชนส่วนใหญ่ที่มาใช้บริการองค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท ด้านการเกษตร จำนวน 210 คน คิดเป็น ร้อยละ 52.5 รองลงมาด้านสหกรณ์ 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 ประชาชนส่วนใหญ่ที่มาติดต่อองค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท เรื่องการอุปโภค บริโภคน้ำ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.5 รองลงมาคือเรื่องการบำรุงไฟฟ้าหรือแสงสว่าง จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5

2. ความพึงพอใจของผู้รับบริการ องค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ด้านด้านกระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ พบว่า ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์มากทุกข้อ โดยพึงพอใจต่อความรวดเร็วในการให้บริการ และความชัดเจนในการอธิบายชี้แจงแนะนำขั้นตอนในการบริการมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.67) ด้านความพึงพอใจต่อสถานที่ พบว่า ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์มากทุกข้อ โดยเจ้าหน้าที่ให้บริการต่อผู้รับบริการเหมือนกันทุกรายโดยไม่เลือกปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x}$ = 3.75) ส่วนด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า พึงพอใจอยู่ในเกณฑ์มากทุกข้อ โดยพึงพอใจต่อป้าย ข้อความบอกจุดบริการ ป้ายประชาสัมพันธ์ มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย และความพอใจต่อสื่อประชาสัมพันธ์ คู่มือและเอกสารให้ความรู้มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x}$ = 3.70) ด้านความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในภาพรวม พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์พึงพอใจมากทุกข้อ โดยมีความพึงพอใจต่อความคุ้มค่าหรือประโยชน์ที่ประชาชนในท้องถิ่นได้รับจากการดำเนินโครงการสูงที่สุด ($\bar{x}$ = 3.72)

3. สภาพปัญหาที่ประชาชนได้รับต่อองค์การบริหารส่วนตำบลพุทธบาท อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ปัญหาที่ประชาชนพบ ได้แก่ ยุงลายมีจำนวนมาก น้ำประปาไหลไม่แรง ปัญหาไฟฟ้าดับบ่อย ขาดเครื่องออกกำลังกาย ถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ การจอดรถประจำทางขวางทางการจราจรทำให้รถยนต์อื่น ๆ วิ่งลำบาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นและความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของ องค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย พบว่า ความคิดเห็นและความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการในภาพรวมด้านต่างๆ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ได้แก่ ด้านผู้รับบริการ มีความคิดเห็นและความพึงพอใจ ด้านการบริการ ด้านความเสมอภาค อย่างไรก็ตามจากข้อค้นพบดังกล่าว มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ประชาชนต้องการให้มีการพ่นยากำจัดยุงลาย
2. ประชาชนต้องการให้มาจัดการเรื่องน้ำประปาที่ไหลช้า
3. ประชาชนต้องการให้มีการซ่อมไฟที่ติด ๆ ดับ ๆ

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษางานแต่ละหน่วยให้ครอบคลุบทุกด้าน เช่น งานบริการศึกษา และงานสารสนเทศโดยศึกษาประเด็นที่หลากหลาย เช่น

1. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานพระพุทธบาท อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย
2. ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับท้องถิ่นอื่น ๆ หรือระหว่างองค์การบริการส่วนตำบลในจังหวัดเดียวกันในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อเปรียบเทียบการให้บริการ

เอกสารอ้างอิง

ทิพย์รัตน์ อุนการุณวงษ์. (2546). *ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี.* ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม) กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์

บุญเลิศ บูรณุปกรณ์. (2546). *ความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ต่อผู้บริหารเทศบาลนครเชียงใหม่.* วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (สาขาการเมืองการปกครอง) เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พวงทอง ตั้งธิติกุล. (2542). *ความพึงพอใจของผู้รับบริการบัตรประกันสุขภาพโดยความสมัครใจต่อการบริการของสถานีอนามัยในเขตจังหวัดอุทัยธานี.* วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาสาธารณสุขศาสตร์), บัณฑิตวิทยาลัย กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล

วรนุช บวรนันทเดช. (2546). *ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของหน่วยบริการปฐมภูมิเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (สาขารัฐประศาสนศาสตร์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข, (2548). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ แนวสู่การศึกษาเชิงปริมาณแลเชิงคุณภาพ.* (พิมพ์ครั้งที่ 5). สมุทรปราการ: เดชกมลออฟเซท

สุรชัย รัชตประทาน. (2546). *ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ สาขาสารภี.* วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (สาขาการเมืองการปกครอง) เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การศึกษาความคิดเห็นและความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

A Study of Opinions and Reliance on the Service of Nadi Subdistrict Administrative Organization

วิชทวัฒน์ สุทธิ์แทน, ศีลวัต พุทธาวัง, ณัฐวรรณ คล่องดี*

เสกสรร สายสีสด**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เพื่อศึกษาความพึงใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดีอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี และเพื่อศึกษาสภาพปัญหาการให้บริการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนในเขตตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 400 คน ทำการสุ่มตัวอย่างมีระบบ (Systematic sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 1 ชุด จำนวน แบ่งเป็น 5 ตอน ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดความคิดเห็นของประชาชนผู้รับบริการจากองค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาของการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวข้อเสนอแนะในการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยกลุ่มผู้วิจัยเอง วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลวิจัยพบว่า

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.3 มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 25.5 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 55.3 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 46.8 มีอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 34.0 มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.0 มีความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดีไม่มีความสัมพันธ์ 66.0 และมีระยะทางจากบ้านถึงองค์การบริหารส่วนตำบลนาดี 1.10-2.00 กม. คิดเป็นร้อยละ 36.3

2. ความคิดเห็นของประชาชนผู้รับบริการจากองค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ส่วนใหญ่ได้ใช้บริการจากองค์การบริหารส่วนตำบลนาดีบางครั้ง 46.0 และการยื่นเรื่องร้องทุกข์ ตอบคิดเป็นร้อยละ 30.5 รองลงมาการขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ตอบคิดเป็นร้อยละ 24.3

3. ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่าประชาชนมีความพึงพอใจต่อการรับบริการจากองค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ด้านขั้นตอนในการให้บริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.02) ด้านช่องทางการให้บริการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.10) ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.12) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.17)

* นักศึกษาสาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร, สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

4. ปัญหาของของประชาชนที่รับการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า ส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการบริการจากองค์การบริหารส่วนตำบล การบริการที่ล่าช้า ตอบคิดเป็นร้อยละ 44.5 รองลงมาการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ 25.8

5. ข้อเสนอแนะในการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า การให้บริการประชาชนผู้มารับบริการพอใจ ระยะเวลาในการให้บริการมีความเหมาะสม มีความสะดวกรวดเร็วแต่ได้เสนอแนะเพิ่มเติมให้ปรับลดบางขั้นตอนลงบ้างเพื่อลดปัญหาความ ยุ่งยาก เพิ่มช่องทางการให้บริการให้หลากหลายมากยิ่งขึ้นสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, สภาพปัญหา, องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

The objective of this research is: 1) to study people's opinions pertaining to the services of Nadi Subdistrict Administrative Organization, Muang District, Udon Thani Province 2) to study people's satisfaction towards the service of Nadi Subdistrict Administrative Organization, Muang District Udon Thani Province and 3) to study the public service problems affecting the service of the Nadi Subdistrict Administrative Organization, Muang District, Udon Thani Province. The sample group was 400 people in Na Di Sub-District, Muang District, Udon Thani Province. Systematic sampling was performed. The tool used to collect data was a kind that the researchers created, separated into 5 parts, as follows. Part 1: General information questionnaire of respondents. Part 2: Public opinion questionnaire of service recipients from Nadi Subdistrict Administrative Organization, Muang District, Udon Thani Province. Part 3: Peoples' Satisfaction Questionnaire with Sub-District Administration Organization Service Nadi Muang District, Udon Thani Province. Part: Questionnaire on service problems of Nadi Subdistrict Administrative Organization, Muang District, Udon Thani Province. Part 5: Questionnaire on service recommendations of Nadi Subdistrict Administrative Organization, Muang District, Udon Thani Province. The research team collected the data themselves. The statistical data were analyzed by SPSS software by distributing frequency, percentage, mean and standard deviation.

The research results are as follows.

1. General information of respondents Most responents were female (60.3%), most were over 60 years old (25.5%), are married (55.3%), and have a primary school level of education (46.8%). Most of them have a career in agriculture (34.0%), have a monthly income of no more than 5,000 baht (39.0%), have no relationships with the Nadi Subdistrict Administrative Organization staff (66.0%) and the distance from their house to Nadi Subdistrict Administrative Organization is approximately 1.10-2.00 km (36.3%)

2. Opinion of service recipients Most of them use services from the Nadi Subdistrict Administrative Organization sometimes (46.0%) and have submitted complaints (30.5%) followed by those who have requested subsistence allowance for the elderly (24.3%).

3. The level of people's satisfaction It was found that the people were satisfied with the service from Nadi Subdistrict Administrative Organization, Muang District, Udon Thani Province. The steps in

the service overall were at a high level ($\overline{X}$ = 4.02), in terms of service channels, overall, at a high level ($\overline{X}$ = 4.10), while service personnel were also at a high level ($\overline{X}$ = 4.12), and overall facilities were at a very high level $\overline{X}$ = 4.17)

4. The problems of the people It was found that most of them faced the following service problems from the Tambon Administrative Organization: delayed service (44.5%), and inadequate public relations (25.8%)

5. Suggestions It was found that the people were satisfied with the services. The amount of time taken providing the services was reasonable, it was convenient and fast, but it is suggested that some steps be removed to reduce the hassle, add more service channels, and more service personnel.

Keywords: Satisfaction, Problem, Subdistrict Administrative Organization

บทนำ

ประเทศไทยได้มีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรพุทธศักราช 2550 ซึ่งให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจการปกครองเป็นสูตรท้องถิ่นเป็นอย่างมากโดยกำหนดไว้ในหมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่นมาตรา 283 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นและย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหาร การจัดการบริการสาธารณะ การบริหารบุคคล การเงินและการคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาจังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวมด้วย

จังหวัดอุดรธานีมีการจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยปกครองในท้องถิ่น(Local Administration) ระดับรากหญ้าที่เกี่ยวข้องและใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นโดยตรง มีฐานะเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นที่ทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงแทนประชาชนในพื้นที่ การมีส่วนแบ่งเขตการปกครอง เป็น 19 ตำบล การร่วมของประชาชนในการบริหารกิจการของท้องถิ่นจึงถือเป็นเรื่องสำคัญเพราะเป็นการลดอำนาจหน้าที่ของรัฐส่วนกลางทางหนึ่ง ทั้งยังเป็นการเพิ่มอำนาจของท้องถิ่นให้เข้มแข็งขึ้น ทั้งนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้กำหนดแนวทางและนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินไว้ในมาตรา ๗๘ ว่า รัฐต้องกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เองและส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนรวมในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการอื่น ๆ

องค์การบริหารส่วนตำบลนาดีได้ดำเนินงานเพื่อบริการประชาชนตามบทบาทหน้าที่ของเทศบาลตำบลตามกฎหมายกำหนด เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลนาดี เป็นหน่วยงานที่ต้องมีการดำเนินงานด้วยกระบวนการบูรณาการร่วมกับภาคประชาชนเป็นหลัก หากขาดประสิทธิภาพในการบริหารงานแล้วจะทำให้การปฏิบัติงานเกิดการล่าช้าการประสานงานเกิดความผิดพลาดคลาดเคลื่อนและในทางกลับกันหากองค์การบริหารส่วนตำบลนาดีมีการบริหารงานที่ดีมีประสิทธิภาพจะส่งผลให้การดำเนินงานของหน่วยงานเกิดความราบรื่นมีการประสานงานในการปฏิบัติร่วมกับประชาชนได้ดีตลอดจนสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้อย่างตรงจุด การบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีคุณภาพ ให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนผู้ใช้บริการ อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุก ๆ ด้าน

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการศึกษาความคิดเห็นความพึงพอใจและสภาพปัญหาที่มีต่อการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ดังนั้นเพื่อเป็นการติดตามผลการทำงานของส่วนงานต่าง ๆ จึงควรทำการประเมินผลความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการของส่วนราชการต่าง ๆ ในองค์การบริหารส่วนตำนาดี เพื่อข้อมูลที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการทำงานและสร้างบริการที่ดีและปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานของหน่วยงานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

2. เพื่อศึกษาความพึงใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดีอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

3. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการให้บริการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่รับบริการจากองค์การบริหารส่วนตำบลนาดี จำนวน 7 หมู่บ้าน จำนวนประชากรทั้งสิ้น 5,891 คน

2. การสุ่มตัวอย่าง ในครั้งนี้ใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มอย่างง่าย จากหมู่บ้าน 7 หมู่บ้าน เลือกหมู่บ้านมา 4 หมู่บ้าน

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มอย่างมีระบบ กับประชากร 4 หมู่บ้าน ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน ดังตาราง

ตารางที่ 1 แสดงการสุ่มตัวอย่าง

หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
บ้านกุดลิงง้อหมู่ หมู่3	974	96
บ้านหนองแก หมู่ 4	485	47
บ้านหนองหัวหมู หมู่ 7	1,092	107
บ้านหนองเก็บซี หมู่ที่ 8	1,527	150
รวม	4,078	400

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดจากทฤษฎี เอกสารต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพรายได้ต่อเดือน ความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่อบต. ระยะทางจากบ้านถึงอบต. และความถี่ในการใช้บริการจาก อบต.

ตอนที่ 2 แบบวัดความคิดเห็นของประชาชนผู้รับบริการจากองค์การบริหารส่วนตำบลนาดีโดยให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเห็น

ตอนที่ 3 แบบวัดระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองนาดี โดยสร้างมาตรวัดระดับความพึงพอใจ การให้บริการทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ด้านขั้นตอนการให้บริการ ด้านช่องทางการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ตอนที่ 4 ปัญหาของการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากประชาชนที่รับบริการจาก องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ จะเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลภายในระยะเวลาที่กำหนดในสัญญา ซึ่งลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 8 - 9 ตุลาคม 2563

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์คุณลักษณะของประชากร (ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม) โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างตาม ด้วยสถิติความถี่และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นและความพึงพอใจของประชาชน ในการรับบริการทั้ง 5 ด้านและการให้บริการด้านต่าง ๆ จำนวน 4 ด้าน จากแบบสอบถามที่มีการวัดระดับ 5 ระดับ นำมาแปลงเป็นคะแนน (Interval Scale)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.3 มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 25.5 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 55.3 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 46.8 มีอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 34.0 มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.0 มีความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดีไม่มีความสัมพันธ์ 66.0 และมีระยะทางจากบ้านถึงองค์การบริหารส่วนตำบลนาดี 1.10-2.00 กม. คิดเป็นร้อยละ 36.3

2. ความคิดเห็นของประชาชนผู้รับบริการจากองค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ส่วนใหญ่ได้ใช้บริการจากองค์การบริหารส่วนตำบลนาดีบางครั้ง 46.0 และการยื่นเรื่องร้องทุกข์ ตอบคิดเป็นร้อยละ 30.5 รองลงมาการขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ตอบคิดเป็นร้อยละ 24.3

ตารางที่ 2 แสดงความพึงพอใจต่อช่างทางการให้บริการ

ด้านช่องทางการให้บริการ	($\bar{x}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
1. มีแผ่นป้ายประกาศ/เอกสารประชาสัมพันธ์ขั้นตอนในการติดต่องานที่ชัดเจน	4.10	.870	มาก	3
2. มีแบบฟอร์มการยื่นเอกสารต่างๆ ที่สะดวกต่อการขอรับบริการ	4.13	1.014	มาก	2
3. จัดระบบการประสานงานด้านการบริการภายในเป็นอย่างดี	4.08	.934	มาก	4
4. มีช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลที่หลากหลาย เช่น ป้าย เว็บไซต์ โทรศัพท์ เป็นต้น	4.06	.895	มาก	5
5. ช่องทางในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เช่น กล่องรับฟังความคิดเห็น	4.14	.891	มาก	1
โดยรวม	4.10	0.921	มาก	

3. ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่าประชาชนมีความพึงพอใจต่อการรับบริการจากองค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ด้านขั้นตอนในการให้บริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.02) ด้านช่องทางการให้บริการโดยรวมอยู่ในระดับมาก $\overline{X}$ =4.10) ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.12) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.17)

4. ปัญหาของของประชาชนที่รับการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า ส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการบริการจากองค์การบริหารส่วนตำบล การบริการที่ล่าช้า ตอบคิดเป็นร้อยละ 44.5 รองลงมาการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ 25.8

5. ข้อเสนอแนะในการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า การให้บริการประชาชนผู้มารับบริการพอใจ ระยะเวลาในการให้บริการมีความเหมาะสม มีความสะดวกรวดเร็วแต่ได้เสนอแนะเพิ่มเติมให้ปรับลดบางขั้นตอนลงบ้างเพื่อลดปัญหาความ ยุ่งยาก เพิ่มช่องทางการให้บริการให้หลากหลายมากยิ่งขึ้นสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ

การอภิปรายผล

ในการวิจัย เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นและความพึงพอใจที่มีต่อการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี ตำบลนาดี จังหวัดอุดรธานี คณะผู้วิจัยได้อภิปรายดังนี้

1. จากการศึกษาประชาชนในการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยถึงความคิดเห็นของประชาชนผู้รับบริการจากองค์การบริหารส่วนตำบลนาดี ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เข้าร่วมการประชุมเพราะติดธุระส่วนตัว ร้อยละ 44.5 และมีการจัดเวลาที่ไม่เหมาะสม ร้อยละ 39.0 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะที่ประชาชนไม่ค่อยมีเวลาว่างเพราะมีภาระที่ต้องทำงานเพื่อเลี้ยงชีพครอบครัว ประชาชนทำอาชีพเกษตรกรรมส่วนมาก จึงเป็นเรื่องที่ยากที่จะทำให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพร้อมกัน แต่ก็มีบ้างสำหรับคนที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมแต่จะเป็นส่วนใหญ่ก็เป็นผู้สูงอายุ เพราะท่านจะมีเวลาว่างอยู่บ้าน จึงมีเวลาและมาช่วยเวลาในการทำกิจกรรมได้ การมีส่วนร่วมจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะจะทำให้คนในชุมชนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ร่วมแสดงความคิดเห็น และยังทำให้เกิดความสามัคคีต่อกันภายในชุมชนเป็นพลังชุมชนในการทำกิจกรรมให้ประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับภาครัฐและผู้นำด้วยว่ามีการเข้าถึงประชาชนในชุมชนมากน้อยเพียงใด และสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนได้หรือไม่ หากทุกคนไม่มีความร่วมมือกันและไม่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชน ก็จะทำให้ชุมชนไม่พัฒนาและไม่เข้มแข็ง ไม่ยั่งยืนและอาจทำให้มีปัญหาอื่น ๆ ตามมา และปัจจัยก็เกี่ยวกับลักษณะส่วนตัว (personal characteristic) ประกอบด้วย อายุ สถานภาพทางสังคม ฐานะทางเศรษฐกิจ รายได้ ขนาดที่ดิน และความสามารถเฉพาะอย่าง รวมถึงระดับการศึกษา รูปแบบของชีวิตสาธารณะ ซึ่งดูเหมือนจะส่งผลกระทบโดยทางอ้อมเท่านั้นสอดคล้องกับ Koufman (1949) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนในชนบท พบว่า อายุเพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้และระยะเวลาการอยู่อาศัยในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับกา รมีส่วนร่วมของประชาชน

2. นอกจากนี้ยังพบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยถึงความคิดเห็นความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการจากองค์การบริหารส่วนตำบลนาดีด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ประชาชนมีความพึงพอใจเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการโดยมีค่าเฉลี่ย 4.28 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มีบุคลากรที่เพียงพอต่อการให้บริการของประชาชนจึงจะต้องรวดเร็ว เพื่อให้บริการทันทีทันใดตามความต้องการของขประชาชนที่ใช้บริการ สอดคล้องกับ เชยศักดิ์ ถาละถี (2554 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการต่อการให้บริการของเทศบาล

ตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมืองจังหวัดสุโขทัย เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในเชิงนโยบายและในเชิงปฏิบัติ ที่เป็นประโยชน์ในความคิดเห็นของผู้ใช้บริการต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลบ้านกล้วยต่อไปในอนาคต โดยรวมในทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีความคิดเห็นอันดับที่ 1 คือ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ รองลงมาคือ ด้านคือด้านสิ่งอำนวยความสะดวกด้วย และรองลงมามีเจ้าหน้าที่มีความตั้งใจและทุ่มเทการทำงานโดยมีค่าเฉลี่ย 4.19 ประชาชนมีความพึงพอใจที่เจ้าหน้าที่มีความตั้งใจและทุ่มเทการทำงานทั้ง นี้อาจเป็นเพราะ บุคลากรในองค์กรมีความมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติงานกับประชาชนอย่างเต็มความสามารถและมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานพร้อมรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่สอดคล้องกับ พิชัย เสงี่ยมจิต (2542, หน้า 96) ได้ให้แนวคิดว่า ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน หมายถึงการผลิตสินค้าหรือบริการให้ได้มากที่สุด โดยพิจารณาถึงการใช้ต้นทุนหรือปัจจัยการนำเข้าให้น้อยที่สุดประหยัดเวลามากที่สุดใช้ความพยายาม ความสามารถ ความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน มีความถูกต้อง และการทำงานให้สำเร็จ โดยการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานที่ได้คือ ตรงกับมาตรฐาน การบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้

ส่วน พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยถึงปัญหาของการบริการจากองค์การบริหารส่วนตำบลนาดี ประชาชนส่วนใหญ่เจอปัญหาประชาสัมพันธ์ข้อมูลไม่ทั่วถึงเพราะการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี ทางเว็บไซต์มีความล่าช้า การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์โดยเฉพาะป้ายไวนิลมีการประชาสัมพันธ์ยังไม่แพร่หลาย การประกาศเสียงตามสายที่ไม่ทั่วถึงทำให้ ประชาชนไม่ทราบ ไม่มีความรู้ ความเข้าใจจึงทำให้ขาดความร่วมมือจากประชาชน และอีกทั้งขาดบุคลากรที่มี ความชำนาญและประสบการณ์ในด้านการประชาสัมพันธ์โดยตรงสอดคล้องกับ วัฒนา พุทธางกูรานนท์ (2542, หน้า 175) ได้กล่าวไว้พอสรุปได้ดังนี้ 1) ปัญหาด้านบุคลากร ได้แก่ การขาดบุคลากรที่มีความชำนาญและประสบการณ์ในด้านการประชาสัมพันธ์โดยตรง หรือไม่เคยได้รับการศึกษาทางการประชาสัมพันธ์มาก่อน ทำให้ไม่มีการวางแผนที่แน่นอน 2) ปัญหาด้านงบประมาณ โดยทั่วไปมักจะขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร แม้ว่าผู้บริหารจะยอมรับว่าการประชาสัมพันธ์มีความสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์การ หรือหน่วยงานก็ตามทำให้มีผลกระทบไปถึงด้านอัตรากำลัง ด้านวัสดุอุปกรณ์และค่าใช้สอยที่จำเป็นอื่น ๆ 3) ปัญหาด้านการใช้สื่อในการติดต่อ กล่าวคือ ยังขาดวิธีการที่มีประสิทธิภาพการจัดพิมพ์เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ล่าช้าไม่ทันกำหนดเวลา 4) ปัญหาความไม่เข้าใจในงานประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องยังขาดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ ได้แสดงความความคิดเห็นใช้บริการจากองค์การบริหารส่วนตำบลนาดีเป็นบางครั้ง และการตอบคำถามการเข้าร่วมส่วนมากไม่ตอบ เนื่องจากส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้รับบริการและเนื่องจากติดธุระส่วนตัวและไม่ทราบ ควรมีการปฏิบัติงานโดยจัดเจ้าหน้าที่ทุกระดับลงพื้นที่เข้าไปร่วมพูดคุยตามบ้านของประชาชนอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง เพื่อจะได้ชี้แจงข้อมูลข่าวสารทำความเข้าใจกับประชาชนและยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนอีกด้วย

1.2 จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า ส่วนใหญ่ได้แสดงความพึงพอใจในการใช้บริการจากองค์การบริหารส่วนตำบลนาดีอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการที่คำนึงถึงความต้องการของผู้รับบริการเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามผู้รับบริการมักจะมีการคาดหวังในการให้บริการที่ดียิ่งขึ้น องค์การบริหารส่วนตำบลนาดีจึงจำเป็นจะต้องพัฒนาการบริหารอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานีรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการให้บริการอย่างเป็นระบบเพื่อนำผลไปการศึกษาไปพัฒนาให้เกิดประสิทธิผลในอนาคต

2.2 ควรศึกษาทำการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการองค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ในงานอื่นๆ ให้ครบทุกงาน เพื่อพัฒนาการให้บริการได้อย่างครบถ้วน

2.3 ควรนำระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพมาประกอบในการศึกษาวิจัยเพื่อจะให้ได้ทราบถึงความคิดเห็น ความพึงพอใจ และสภาพปัญหาของการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานีได้ครอบคลุมและชัดเจน เพื่อนำสู่การไปพัฒนาให้บริการประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

เชยศักดิ์ ถาจะถี (2554). *การศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้บริการต่อการให้บริการ ของเทศบาลตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย.* สุโขทัย

พิชัย เสงี่ยมจิต (2542). *การบริหารงานเฉพาะด้านในสถานบันการศึกษา.* อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี

วัฒนา พุทธางกูรานนท์ (2542). *การประชาสัมพันธ์เบื้องต้น.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Koufman, H. F. (1949). *Participation in Organized Activities in Selected KentuckyLocalities.* Lexington, KY: Kentucky. Agricultural ExperimentStation, University of Kentucky.

การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ของประชาชนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

Exposure to Information About the Coronavirus Disease 2019 (COVID 19) of people in Udon Thani Municipality, Muang District, Udon Thani Province

ปริมพิกา ด้วงเฮี้ยม, นิภาพร สีแจ่ม, สิทธิชัย สิทธิสินทรัพย์, ปวรัญชน์ ทองแท่ง*

วัชพร มานะจิตร**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนในเขตเทศบาลนครอุดรธานีถึงการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) 2) ศึกษาพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ของประชาชนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลนครอุดรธานีเกี่ยวกับผลการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องของการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คณะวิจัยทำการวิจัยแบบสำรวจใช้แบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล

จากการศึกษาพบว่า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 52.25 และ เพศชาย จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 47.75 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50 รองลงมาคือ มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 28 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 33 รองลงมาคือ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 29.25 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานเอกชน จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.25 รองลงมาคือ ค้าขาย จำนวน 69 คิดเป็นร้อยละ 17.25 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ 20,001 - 25,000 บาท จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23 รองลงมาคือ 15,001 - 20,000 บาท จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ส่วนใหญ่รับทราบข้อมูลการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) จากเฟซบุ๊ก คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมาคือ โทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 66.6 กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ความรู้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 45.3 รองลงมาคือมาก คิดเป็นร้อยละ 26.3 กลุ่มตัวอย่างกลัวการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) กลัวมากที่สุด ร้อยละ 19.8 กลัวมาก ร้อยละ 50.8 กลุ่มตัวอย่างมีวิธีการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) โดย สวมหน้ากากอนามัย คิดเป็นร้อยละ 78.0 ใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น ร้อยละ 59.5 กลุ่มตัวอย่างติดตามการแถลงข่าวของศูนย์บริหารสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโรนา 2019 (COVID 19) หรือ ศบค. ติดตามโดย ตั้งใจฟังทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 33 เปิดผ่าน ๆ คิดเป็นร้อยละ 24.50 เมื่อกลุ่มตัวอย่างไปในแหล่งชุมชนปฏิบัติตน โดยสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนออกจากบ้าน คิดเป็นร้อยละ 83.40 ล้างมือด้วยสบู่เสมอ คิดเป็นร้อยละ 60.40 กลุ่มตัวอย่างค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโร

* นักศึกษาสาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร, สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

นา 2019 (COVID 19) สืบค้นจาก ติดตามข่าวสารจากโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 86.0 เว็บไซต์ของศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด 19 หรือ ศบค. คิดเป็นร้อยละ 82.1 กลุ่มตัวอย่างในช่วงการระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) รอบที่ 2 นั้น มีความคิดเห็นโดย ป้องกันตนเองมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 48.25 ปฏิบัติตามประกาศของกระทรวงสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด คิดเป็นร้อยละ 26.25

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับผลการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องของการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความพึงพอใจเกี่ยวกับผลการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องของการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อมูลข่าวสารโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ที่ได้รับมีความชัดเจนครบถ้วน รองลงมา คือ ข้อมูลข่าวสารโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ที่ได้รับมีความรวดเร็ว

คำสำคัญ การเปิดรับข้อมูลข่าวสาร, พฤติกรรม, ความพึงพอใจ, ไวรัสโคโรนา 2019

Abstract

The purpose of this study is: 1) to study information perceptions of people in Udon Thani municipality on the prevention of the 2019 Coronavirus (COVID 19), 2) to study the behavior of prevention of the 2019 Coronavirus (COVID 19) of the people in Udon Thani Municipality and 3) To study the satisfaction of the people of Udon Thani Municipality pertaining to the results of the information on the prevention of the 2019 Coronavirus (COVID 19). The sample group used in the study consisted of 400 people in the Udon Thani Municipality. The research team conducted a survey using questionnaires in collecting the data. The research team collected 400 questionnaires in total.

The study found that a majority of the sample group were women (209 people), making up 52.25% of the group, and there were 191 men, making up 47.75%. Most of the sample group were between the ages of 31-40 years (190 people), representing 47.50%. Those between 41-50 years old (112 people) represented 28% of the sample group. Most of the sample group have a diploma/vocational certificate (132 people) making up 33%, followed by those with a secondary school education (117 people), accounting for 29.25%. Most of the sample group were private workers (85 people), accounting for 21.25%, followed by merchants (69 people), representing 17.25%. 92 people (or 23%) had an average monthly income of 20,001 - 25,000 baht, and 76 people (or 19%) had an income of 15,001 - 20,000 baht.

The study found that most of the sample group received information about the 2019 Coronavirus (COVID 19) outbreak from Facebook, accounting for 66.7%, followed by those who received their information from television (66.6%). 45.3% of the sample group had the most knowledge about the 2019 Coronavirus (COVID 19), followed by those who had a moderate amount of knowledge of it, accounting for 26.3%. 19.8% of the sample group were most highly afraid of being infected with the 2019 coronavirus (COVID 19) and 50.8% were very afraid. 78.0% of the sample group had a method to prevent coronavirus infection (COVID 19) by wearing a mask, and 59.5% used a serving spoon when eating with others. As for those of the sample group who followed the press conference updates of the The Center for the Management of the Coronavirus Disease 2019 (or OCT), 33% followed it carefully

every day, and 24.50% followed it occasionally. When going out in public, 83.40% of the sample group put on a mask every day before leaving the house, and 60.40% always wash their hands with soap. 86.0% of the sample group searched for information about the 2019 Coronavirus disease (COVID 19) from television, and 82.1% searched for information from the COVID 19 Situation Center website (the CRC). From the sample group during the second round of the 2019 Coronavirus Disease (COVID 19) outbreak, 48.25% protect themselves more carefully, and 26.25% strictly comply with the announcements and orders of the Ministry of Public Health.

The study found that overall, the sample groups had a high level of satisfaction with the information regarding the prevention of the coronavirus disease (COVID 19). When considering the satisfaction level with the results of the information on the prevention of COVID-19, what the respondents were most satisfied with was that the information received was clear and complete, and that the information was given very quickly.

Keyword: Exposure to Information, Behavior, Satisfaction, Corona Virus 2019, COVID 19

บทนำ

การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) เริ่มขึ้นเมื่อปลายเดือนธันวาคม 2562 และพบผู้ป่วยรายแรกในเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย ประเทศจีนและแพร่กระจายไปยังประเทศอื่น ในแถบเอเชีย โดยพบผู้ติดเชื้อนอกประเทศจีนครั้งแรกในประเทศไทย เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2563 (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม, online, 2563) และระบาดไปยังประเทศต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งสถานการณ์ปัจจุบันยังมีแนวโน้มการติดเชื้อเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้แต่ละประเทศ กำหนดมาตรการเพื่อควบคุมและป้องกันการระบาด ทั้งการควบคุมการเคลื่อนย้ายของประชาชน ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ การปิดหรือจำกัดระบบการขนส่งต่าง ๆ ซึ่งมาตรการเหล่านี้ ส่งผลตอการดำเนินชีวิตและการดำเนินกิจกรรมตามปกติของประชาชนไปทั่วโลก

ไวรัสโคโรนาเป็นไวรัสในวงศ์ใหญ่ที่เป็นสาเหตุของโรคทั้งในสัตว์และคน ในคนนั้น ไวรัสโคโรนาหลายสายพันธุ์ทำให้เกิดโรคระบบทางเดินหายใจตั้งแต่โรคหวัดธรรมดาจนถึงโรคที่มีอาการรุนแรง เช่น โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (MERS) และโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันร้ายแรง (SARS) ไวรัสโคโรนาที่ค้นพบล่าสุดทำให้เกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19

กระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศเรื่อง ชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2563 ให้เพิ่มโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease 2019: COVID 19) เป็นโรคติดต่ออันตรายภายใต้พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2558 ลำดับที่ 14 และตามคำสั่งศูนย์บริหารสถานการการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการควบคุมโรค จังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน โดยทำหน้าที่ติดตามผู้ที่เดินทางกลับมาจากต่างประเทศ กรุงเทพ ปริมณฑล และพื้นที่จังหวัดเสี่ยง โดยทีมอาสา COVID 19 ประจำหมู่บ้าน โดยมีผู้ใหญ่บ้านเป็นหัวหน้าทีม ประกอบด้วยฝ่ายปกครอง และอสม.ประจำหมู่บ้าน ให้ทำหน้าที่รายงานข้อมูล เฝ้าระวังติดตามผู้ที่เดินทางกลับมาจากกรุงเทพปริมณฑล ในพื้นที่หมู่บ้านของตนเอง สำหรับประเทศไทยการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การติดตามความเคลื่อนไหวของสังคม ตลอดจนความรู้สึก ของประชาชนที่มีต่อการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาถือเป็นเรื่องสำคัญที่ผ่านมามีข่าวเผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ หลากหลายช่องทาง ทั้งข่าวจริงและข่าวปลอม โดยเฉพาะในช่องทางโซเชียลมีเดียทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องเร่งดำเนินการเพื่อรองรับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในประเด็นของการเข้าถึงข้อมูล ความเชื่อมั่นในข้อมูล ช่องทางการรับข่าวสาร การปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเพื่อป้องกันตนเอง การรับรู้

ความเสี่ยง ความวิตกกังวล และประเด็นการรับบริการทาง การแพทย์และสาธารณสุข เพื่อประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องให้สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจ การกำหนด มาตรการ และนโยบายเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดูแลสุขภาพของประชาชนโดยรวม ตลอดจนเพื่อประกอบการ นำส่งข้อมูลทางวิชาการที่ถูกต้องเผยแพร่สู่สาธารณะ

จังหวัดอุดรธานี พบผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาจำนวน 8 ราย รักษาหาย 8 ราย (แหล่งที่มา: ระบบเฝ้าระวังโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8 จังหวัดอุดรธานี) ทางเทศบาลนครอุดรธานี มีมาตรการในการรับมือและป้องกัน COVID-19 สำหรับอาคารสำนักงานเทศบาลนครอุดรธานีที่ต้องคอยให้บริการประชาชนโดยการนำเอามาตรการ Social Distancing มาปรับใช้เช่นกัน โดยผู้มาติดต่อขอรับบริการที่นี่จะต้องผ่านการวัดไข้ก่อนหากพบว่าไม่มีไข้ จึงจะสามารถเข้าไปใช้บริการได้ ซึ่งทางอาคารสำนักงานเทศบาลนครอุดรธานีก็ได้มีเจลล้างมือตั้งไว้ให้ประชาชนผู้มาขอรับบริการ เมื่อเข้าไปภายในอาคารแล้ว เทศบาลนครอุดรธานีก็ได้จัดให้ผู้มารับบริการนั่งเว้นระยะห่างกันหนึ่งช่วงเก้าอี้ ส่วนท่านที่ต้องใช้ลิฟท์ เทศบาลนครอุดรธานีก็ได้ติดสติ๊กเกอร์สัญลักษณ์ให้ทุกท่านหันหน้าออกจากกันโดยเป็นการหันหน้าเข้าผนังลิฟท์แทน เพื่อลดโอกาสสัมผัสสารคัดหลั่งของผู้อื่น วันที่ 6 มีนาคม 2563 เวลา 09.00 น. ที่ห้องประชุมเวสสุวัณ ชั้น 3 อาคารเฉลิมพระเกียรติพัชรกิติยาภา สำนักงานเทศบาลนครอุดรธานี นายนิรัตน์ พงษ์สิทธิถาวร ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี เป็นประธานเปิดการอบรมให้ความรู้ เรื่องเฝ้าระวังป้องกันโรค “COVID-19” เพื่อป้องกันตนเอง ภายใต้โครงการอบรมให้ความรู้ เรื่อง เฝ้าระวังป้องกันโรคกรณีเกิดโรคระบาดหรือภัยพิบัติ ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ปี 2563 โดยมีนายอิทธิพนธ์ ตรีวัฒนสุวรรณ นายกเทศมนตรีนครอุดรธานี เป็นผู้กล่าวรายงานวัตถุประสงค์ของโครงการ เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ 2019 “COVID 19” มีการแพร่ระบาดในวงกว้าง ส่งผลต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ดังนั้น เทศบาลนครอุดรธานี จึงได้จัดการอบรมเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้และทักษะที่ถูกต้องในการถ่ายทอดความรู้ สร้างความตระหนักในการป้องกันตนเองและครอบครัว ขยายผลสู่ชุมชนให้ปลอดภัยจากโรคโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 “COVID 19” และสามารถทำหน้ากากอนามัยอย่างง่าย ไว้ใช้ป้องกันโรคได้เองในครัวเรือนตลอดจนสามารถถ่ายทอดแนวทางปฏิบัติสู่ชุมชนได้ ซึ่งการอบรมครั้งนี้จัดการอบรมเป็น 2 รุ่น รุ่นละ 450 คน รวมทั้งสิ้น 900 คน ประกอบด้วย ประธานชุมชน , ประธาน อสม. คณะกรรมการชุมชน อสม. แกนนำครอบครัว จิตอาสาและประชาชนที่สนใจ บุคลากรของเทศบาล และชมรมแม่บ้านเทศบาลนครอุดรธานี ซึ่งได้รับการสนับสนุนวิทยากรจาก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี โรงพยาบาลอุดรธานี กองการแพทย์เทศบาลนครอุดรธานี และวันจันทร์ที่ 23 มีนาคม 2563 เวลา 09.00 น. ที่ ห้องประชุมเวสสุวัณ ชั้น 3 อาคารเฉลิมพระเกียรติพัชรกิติยาภา สำนักงานเทศบาลนครอุดรธานี นายอิทธิพนธ์ ตรีวัฒนสุวรรณ นายกเทศมนตรีนครอุดรธานี เป็นประธานในการประชุมเทศบาลนครอุดรธานี เตรียมพร้อมรับสถานการณ์ไวรัสโควิด 19 (COVID 19) โดยมีรองนายกเทศมนตรีนครอุดรธานี ปลัดเทศบาลนครอุดรธานี รองปลัดเทศบาลนครอุดรธานี ผู้อำนวยการสำนัก/กอง หัวหน้าส่วนราชการ เจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม โดยการประชุมในครั้งนี้ได้หารือถึง การดำเนินการตามประกาศคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดอุดรธานี เรื่อง มาตรการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จังหวัดอุดรธานี ฉบับที่ 3 , คำสั่งจังหวัดอุดรธานี ที่ 1640/2563 เรื่อง สั่งปิดสถานที่เป็นการชั่วคราว และประกาศจังหวัดอุดรธานี เรื่อง คำแนะนำการปฏิบัติตนของประชาชน ตามมาตรการเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นคณะวิจัยจึงทำการศึกษาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ของประชาชนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนในเขตเทศบาลนครอุดรธานีถึงการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19)

2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ของประชาชนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลนครอุดรธานีเกี่ยวกับผลการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องของการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19)

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้เรียบเรียงวิธีการวิจัยเป็นวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีขั้นตอนต่าง ๆ ในการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี จำนวน 130,695 คน (ส่วนวิจัยและพัฒนาระบบรูปแบบโครงสร้าง สำนักพัฒนาระบบรูปแบบและโครงสร้าง ข้อมูล ณ วันที่ 20 มิถุนายน 2563) และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเทียบจากตารางของ Krejcie และ Morgan โดยกำหนดความเชื่อมั่น 95% ได้มาจากการสุ่มโดยวิธีการสุ่มอย่างสะดวก (convenience sampling) จากประชาชนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี จำนวน 400 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม จำนวน 4 ตอน ประกอบด้วยตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ตอนที่ 3 พฤติกรรมการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา ตอนที่ 4 ความพึงพอใจต่อข่าวสารไวรัสโคโรนา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลคณะผู้วิจัยได้ทำการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองแบบเผชิญหน้า จำนวน 400 ชุด โดยลงพื้นที่วันที่ 22 ตุลาคม 2563 ถึง 25 ตุลาคม 2563

4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์คุณลักษณะของประชากร (ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม) โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างตาม ด้วยสถิติความถี่และค่าร้อยละ และวิเคราะห์ระดับการเปิดรับข้อมูลข่าวสารต่อไวรัสโคโรนาและความพึงพอใจต่อข่าวสารไวรัสโคโรนาของประชาชน จากแบบสอบถามที่มีการวัดระดับ 5 ระดับ นำมาแปลงเป็นคะแนน (Interval Scale) โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ส่วนใหญ่รับทราบข้อมูลการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) จากเฟซบุ๊ก คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมาคือ โทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 66.6 กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ความรู้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 45.3 รองลงมาคือมาก คิดเป็นร้อยละ 26.3 กลุ่มตัวอย่างกลัวการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) กลัวมากที่สุด ร้อยละ 19.8 กลัวมาก ร้อยละ 50.8 กลุ่มตัวอย่างมีวิธีการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) โดย สวมหน้ากากอนามัย คิดเป็นร้อยละ 78.0 ใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น ร้อยละ 59.5 กลุ่มตัวอย่างติดตามการแถลงข่าวของศูนย์บริหารสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโรนา 2019 (COVID 19) หรือ ศบค. ติดตามโดย ตั้งใจฟังทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 33 เปิดผ่าน ๆ คิดเป็นร้อยละ 24.50 เมื่อกลุ่มตัวอย่างไปในแหล่งชุมชนปฏิบัติตน โดยสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนออกจากบ้าน คิดเป็นร้อยละ 83.40 ล้างมือด้วยสบู่เสมอ คิดเป็นร้อยละ 60.40 กลุ่มตัวอย่างค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) สืบค้นจาก ติดตามข่าวสารจากโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 86.0 เว็บไซต์ของศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด 19 หรือ ศบค. https://ddc.moph.go.th คิดเป็นร้อยละ 82.1 กลุ่มตัวอย่างในช่วงการระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) รอบที่ 2 นั้น มีความคิดเห็นโดย ป้องกันตนเองมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 48.25 ปฏิบัติตามประกาศของกระทรวงสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด คิดเป็นร้อยละ 26.25

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับผลการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องของการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความพึงพอใจเกี่ยวกับผลการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องของการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อมูลข่าวสารโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ที่ได้รับมีความชัดเจนครบถ้วน รองลงมา คือ ข้อมูลข่าวสารโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ที่ได้รับมีความรวดเร็ว

ตารางที่ 1 แสดงความพึงพอใจเกี่ยวกับผลการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องของการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ความพึงพอใจ	($\bar{x}$)	S.D.	แปลผล
1. ข้อมูลข่าวสารโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ที่ได้รับมีความชัดเจนครบถ้วน	4.19	0.94	มาก
2. ข้อมูลข่าวสารโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ที่ได้รับมีความรวดเร็ว	4.07	0.84	มาก
3. ข้อมูลข่าวสารโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ที่ได้รับมีความถูกต้องตรวจสอบได้	4.05	1.02	มาก
4. การประชาสัมพันธ์ของข้อมูลข่าวสารโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) มีประโยชน์ตรงกับความต้องการ	4.00	0.82	มาก
5. ข้อมูลข่าวสารโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ที่ได้รับมีความทันสมัย	3.98	1.04	มาก
6. มีความมั่นใจในความปลอดภัยของชีวิตจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ด้วยมาตรการการป้องกันการระบาดในชุมชน	4.02	0.81	มาก
7. มีความมั่นใจในมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19)	4.00	1.01	มาก
8. การรณรงค์ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19)ทำให้ท่านมีความกระตือรือร้นให้ความร่วมมือ	3.98	0.77	มาก
9. ให้ความสำคัญในการรณรงค์ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19)	3.17	0.91	ปานกลาง
10. มีความพึงพอใจในการใช้แอลกอฮอล์ เจล ล้างมือ ตามสถานที่ต่างๆ ที่จัดให้	3.90	0.79	มาก
11. ท่านมีความพึงพอใจต่อมาตรการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ในจังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับใด	3.98	1.04	มาก
12. ท่านมีความพึงพอใจต่อรายการการแถลงข่าวของศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด 19 หรือ ศบค.	4.05	1.02	มาก
13 หน่วยงานที่สามารถค้นคว้าข้อมูลโดยละเอียด โดยเว็บไซต์ https://ddc.moph.go.th ท่านมีความพึงพอใจระดับใด	4.00	1.01	มาก
14. ความพึงพอใจโดยรวมต่อการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) อยู่ในระดับใด	4.02	0.81	มาก
รวมเฉลี่ย	**3.96**	**0.92**	**มาก**

ผลการวิจัย

1. การรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ของประชาชน โดยตอบมากกว่า 1 ข้อ อันดับแรกคือ เฟซบุ๊ก คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมาคือ โทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 66.6 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก การติดต่อสื่อสารระหว่างกันเปลี่ยนไปจากเดิมจาก เมื่อก่อนมีการติดต่อสื่อสารกันแบบเผชิญหน้า ไปมาหาสู่กัน ถัดมาสื่อสารกันด้วยการเขียนจดหมาย รวมทั้งการติดต่อสื่อสารผ่านเสียงโทรศัพท์ตามอาคารบ้านเรือนชนิดใช้สายทองแดงเมื่อเทคโนโลยี การสื่อสารโทรคมนาคมพัฒนามากขึ้น จากอุปกรณ์ที่มีสายก็เปลี่ยนเป็นไม่มีสาย สื่อสารกันโดยอาศัย คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ความเจริญก้าวหน้าทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีเพิ่มมากขึ้น ทำ ให้ปัจจุบันนี้สื่อสาร กันผ่านทางโลกออนไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ไวรัสโคโรนาที่ประชาชนรับรู้ ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนสนใจและติดตามข่าวสารเรื่องไวรัสโคโรนา มากถึงมากที่สุด ร้อยละ 56.6 และสนใจในระดับปานกลาง ร้อยละ 27.8 โดยมีช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มากที่สุดผ่านสื่อเฟซบุ๊ก ร้อยละ 66.7 และสื่อโทรทัศน์ร้อยละ 66.6 ทั้งนี้เมื่อถามถึงสื่อที่ประชาชนให้ความ เชื่อมั่นในข้อมูล พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 37.2 เชื่อมั่นข้อมูลจากสื่อโทรทัศน์ ในขณะที่มีเพียงร้อยละ 14 ที่เชื่อมั่นสื่อเฟซบุ๊ค แสดงให้เห็นว่ามีความเชื่อมั่นข้อมูลจากทางโทรทัศน์ มากกว่าเฟซบุ๊ค และ ธานี ชัยวัฒน์และคณะ (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมของครัวเรือนไทยภายใต้สถานการณ์ที่เกิดขึ้น COVID-19 ผลการวิจัย พบว่า สื่อที่ทรงพลังในการส่งต่อข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนในระดับประเทศที่ดีมากคือโทรทัศน์และสื่อออนไลน์โดยเฉพาะโทรทัศน์ที่มีผลต่อการรับรู้และการติดตามข่าวสารของประชาชนมากขึ้นของประชาชนทั่วประเทศ อสม., เพื่อน, ญาติ, ครอบครัวและสื่อต่าง ๆ เช่น การแพร่กระจายการรับรู้ระวังและติดตามข่าวสารของประชาชนในเขตพื้นที่ชนบท ข้อมูลที่ดี แต่ก็มีเฉพาะในประเด็นที่เผยแพร่เท่านั้น

2. พฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ความรู้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 45.3 รองลงมาคือมาก คิดเป็นร้อยละ 26.3 กลัวการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) กลัวมากที่สุด ร้อยละ 19.8 รองลงมากลัวมาก ร้อยละ 50.8 ผู้ตอบแบบสอบถามมีวิธีการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) โดยสวมหน้ากากอนามัย คิดเป็นร้อยละ 78.0 รองลงมาคือใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่นร้อยละ 59.5 ผู้ตอบแบบสอบถามติดตามการแถลงข่าวของศูนย์บริหารสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโรนา 2019 (COVID 19) หรือ ศบค. ติดตามโดย ตั้งใจฟังทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 33 รองลงมาคือเปิดผ่าน ๆ คิดเป็นร้อยละ 24.50 เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามไปในแหล่งชุมชนปฏิบัติตน โดยสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนออกจากบ้าน คิดเป็นร้อยละ 83.40 รองลงมาคือ ล้างมือด้วยสบู่เสมอ คิดเป็นร้อยละ 60.40 ผู้ตอบแบบสอบถามค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) สืบค้นจาก ติดตามข่าวสารจากโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 86.0 รองลงมาคือเว็บไซต์ของศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด 19 หรือ ศบค. https://ddc.moph.go.th คิดเป็นร้อยละ 82.1 ในช่วงการระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) รอบที่ 2 นั้น ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นโดย ป้องกันตนเองมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 48.25 รองลงมาคือปฏิบัติตามประกาศของกระทรวงสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด คิดเป็นร้อยละ 26.25 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันยังมีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ซึ่งสถานการณ์ปัจจุบันยังมีแนวโน้มการติดเชื้อเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้แต่ละประเทศกำหนดมาตรการเพื่อควบคุมและป้องกันการระบาด ทั้งการควบคุมการเคลื่อนย้ายของประชาชน ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ การปิดหรือจำกัดระบบการขนส่งต่าง ๆ ซึ่งมาตรการเหล่านี้ ส่งผลตอการดำเนินชีวิตและการดำเนินกิจกรรมตามปกติของประชาชนไปทั่วโลก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศุภสิทธิ์ พรรณารุโณทัย (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความปกติใหม่ของระบบวิจัยสุขภาพหลังโควิด 19 ระบาดทั่วโลก ผลการวิจัย พบว่า ขณะที่สถานการณ์ระบาดของโรคโควิด 19 ทั่วโลกกำลังทะลุ 10 ล้านคน และยอดผู้เสียชีวิตเกือบ 5 แสนคน ใน

วันที่ 27 มิถุนายน 2563 ในประเทศไทยมีผู้ติดเชื้อสะสม 3,162 คน และเสียชีวิตเพียง 58 คน บทบรรณาธิการฉบับนี้ชวนตั้งคำถามถึง “ความปกติใหม่” (New Normal) หลังโควิด 19 ระบาดทั่วโลกนั้นจะเป็นในรูปแบบไหน วัคซีนป้องกันโควิด 19 จะพัฒนาเสร็จเมื่อไร องค์ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 จะมีผลสรุปอย่างไร รวมถึงขอบเขตการวิจัยระบบสุขภาพของโลกหลังโควิด 19 ประเทศไทยจะก้าวเดินต่อไปอย่างไร หวังว่าวารสารวิจัยระบบสาธารณสุขฉบับนี้จะเป็นเวทีสู่ความปกติใหม่ที่มีเป้าหมายสุขภาวะของประชาชนไทยและชาวโลกต่อไป และสอดคล้องกับอวาทิพย์ แว (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง COVID-19 กับการเรียนรู้สู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในวันนี้ ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการล้างมืออย่างถูกวิธี การไอและการจามที่ถูกวิธี การสวมใส่หน้ากากอนามัยอย่างถูกวิธีซึ่งต้อง ร่วมกันรณรงค์ให้ประชาชนรับทราบถึงขั้นตอน และหลักการปฏิบัติอย่างละเอียดและถูกต้อง โดยใช้ภาษาและการสื่อสารที่เข้าใจและจดจำได้ง่าย รวมไปถึงการสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับช่องทางการแพร่ กระจายของ เชื้อโควิด-19 เพื่อให้ประชาชนสามารถป้องกันตนเองไม่ให้สัมผัสเชื้อดังกล่าว อีกทั้งประชาชนส่วนใหญ่คิดว่า หากไม่มีอาการเจ็บป่วยใด ๆ สามารถออกไปสถานที่ต่าง ๆ ได้ ซึ่งต้องเน้นย้ำและสร้างความตระหนักให้ประชาชน งดออกจากบ้านในช่วงที่มีการแพร่ระบาดถึงแม้ว่าจะไม่มีอาการเจ็บป่วยก็ตาม นอกจากนี้ประชาชนส่วนใหญ่ยัง หลงเชื่อข้อมูลและข่าวปลอมที่ได้รับการส่งต่อในโลกหรือสื่อสังคมออนไลน์ ดังนั้นจึงต้องเร่งเสริมสร้างให้ ประชาชนรู้เท่าทันข่าวปลอม และสามารถเลือกใช้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือไปใช้ในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อ โควิด-19 ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

3. ความพึงพอใจเกี่ยวกับผลการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องของการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 (COVID 19) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.96) เมื่อพิจารณาความพึงพอใจเกี่ยวกับผลการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องของการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อมูลข่าวสารโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ที่ได้รับมีความชัดเจนครบถ้วน ($\bar{x}$ = 4.19) รองลงมา คือ ข้อมูลข่าวสารโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ที่ได้รับมีความรวดเร็ว ($\bar{x}$ = 4.07) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ง่าย และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลย้อนกลับได้สะดวกรวดเร็ว นอกจากนั้นยังมีเว็บไซต์ของศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด 19 หรือ ศบค. https://ddc.moph.go.th ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ไวรัสโคโรนาที่ประชาชนรับรู้ ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนสนใจและติดตามข่าวสารเรื่องไวรัสโคโรนา มากถึงมากที่สุด ร้อยละ 56.6 และสนใจในระดับปานกลาง ร้อยละ 27.8 โดยมีช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มากที่สุดผ่านสื่อเฟซบุ๊ก ร้อยละ 66.7 และสื่อโทรทัศน์ร้อยละ 66.6 ทั้งนี้เมื่อถามถึงสื่อที่ประชาชนให้ความ เชื่อมั่นในข้อมูล พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 37.2 เชื่อมั่นข้อมูลจากสื่อโทรทัศน์ ในขณะที่มีเพียงร้อยละ 14 ที่เชื่อมั่นสื่อเฟซบุ๊ค แสดงให้เห็นว่ามีความเชื่อมั่นข้อมูลจากทางโทรทัศน์ มากกว่าเฟซบุ๊ค และสอดคล้องกับธานี ชัยวัฒน์และคณะ (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมของครัวเรือนไทยภายใต้สถานการณ์ที่เกิดขึ้น COVID-19 ผลการวิจัยพบว่า สื่อที่ทรงพลังในการส่งต่อข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนในระดับประเทศที่ดีมากคือโทรทัศน์และสื่อออนไลน์โดยเฉพาะโทรทัศน์ที่มีผลต่อการรับรู้และการติดตามข่าวสารของประชาชนมากขึ้นของประชาชนทั่วประเทศ อสม., เพื่อน, ญาติ, ครอบครัวและสื่อต่าง ๆ เช่นการแพร่กระจายการรับรู้ระวังและติดตามข่าวสารของประชาชนในเขตพื้นที่ชนบท ข้อมูลที่ดี แต่ก็มีเฉพาะในประเด็นที่เผยแพร่เท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 หน่วยงาน สถาบัน องค์กร สถานศึกษาที่มีมาตรการรณรงค์ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ เพราะแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือที่มีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ และมีการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความต้องการรับวัคซีนป้องกันโรค คิดเป็นร้อยละ 88.58 และได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) คิดเป็นร้อยละ 77.59 ดังนั้นควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตวัคซีนอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยต่อพฤติกรรมที่ดีในด้านต่าง ๆ ของประชาชน เพื่อศึกษาปัญหาในด้านต่าง ๆ ที่แท้จริงได้ลึกยิ่งขึ้นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาวางแผนในการแก้ปัญหาของประชาชนได้

2.2 ควรมีการวิจัยผลสัมฤทธิ์ของมาตรการรณรงค์ด้านต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงมาตรการรณรงค์นั้น ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงสาธารณสุข. (2019). Health Data Center. Retrieved from Thai website. สืบค้นเมื่อ 4 ตุลาคม 2563 จาก *https://hdcservice.moph.go.th/hdc/main/index.php.*

กระทรวงสาธารณสุข. (2563). ประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่องชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย (ฉบับที่ 3) วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2563, จาก *http://ddc.moph.go.th/uploads /files/10020200330051455.pdf*

กระทรวงสาธารณสุข. (2561). *การเสริมสร้างและประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ.* กรุงเทพฯ: กองสุขศึกษา กระทรวงสาธารณสุข.

กรมควบคุมโรค. กระทรวงสาธารณสุข. (2563). *คู่มือการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับประชาชน.* กรุงเทพฯ: สหกรณ์การเกษตรห่งแประเทศไทย

ขวัญเมือง แก้วดำเกิง. (2563). พฤติกรรมของประชากรโลกในช่วงเผชิญภาวะวิกฤติCOVID-19. *วารสารสมาคมวิชาชีพสุขศึกษา. 35 (1). (มกราคม – มิถุนายน พ.ศ.2563)*

ศุภสิทธิ์ พรรณนารุโณทัย. (2563). ความปกติใหม่ของระบบวิจัยสุขภาพหลังโควิด 19 ระบาดทั่วโลก. *วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข ปีที่ 14(2) เมษายน-มิถุนายน 2563*

พฤติกรรมการใช้และความพึงพอใจจากแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกของนักเรียนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี

Usage Behavior and Satisfaction of Udon Thani Municipality Students Toward the Tik Tok Application

ลักษิกา ศรีวรขันธ์, จุฑารัตน์ โยธี*
ชาย วรวงศ์เทพ**

บทคัดย่อ

การศึกษาพฤติกรรมการใช้และความพึงพอใจจากแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อก (Tik Tok) ของนักเรียนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาพฤติกรรมการใช้แอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกของนักเรียนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี และ (2) ศึกษาความพึงพอใจในการรับข้อมูลสื่อสารจากแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกของนักเรียนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี 3. เพื่อศึกษาปัญหาและผลกระทบในการใช้งานแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกของนักเรียนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จากนักเรียน 4 โรงเรียน จำนวน 400 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใชโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for windows ผลการศึกษาพบว่า

1. ข้อมูลทั่วไปของประชากรในการศึกษา 30,356 คน โดยใช้การแจกแบบสอบถามด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย 400 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 36.3 อายุ 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.3 อยู่ในระดับการศึกษา ม.4 คิดเป็นร้อยละ 29.3 มีรายได้ส่วนตัวต่อเดือน อยู่ที่ 3,001 บาท ถึง 4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 67.8 ที่พักอาศัยอยู่ที่บ้านของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 63.0

2. พฤติกรรมการใช้งานแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกของนักเรียนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาพบว่า ร้อยละ 99.8 ชื่นชอบแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อก ร้อยละ 99.8 เคยใช้แอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกมาแล้ว ร้อยละ 49.3 รู้จักแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกเป็นเวลา 1-2 ปี ร้อยละ 50.2 ใช้งานแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกทุกวัน ร้อยละ 47.3 มีจำนวนชั่วโมงการใช้งานแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกเป็นเวลา 1 - 2 ชั่วโมงต่อวัน ร้อยละ 56.0 มีทัศนคติที่ดีหลังการใช้งานแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกและร้อยละ 27.0 ใช้แอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกในการทำ Challenge

3. ประโยชน์และความพึงพอใจจากการใช้งานแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อก พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการใช้งานอยู่ในระดับมากทุกหัวข้อ โดยมีความพึงพอใจเกี่ยวกับความเร็วและความเสถียรในการใช้งานอยู่ในระดับเกณฑ์มาก อันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ =4.03 อันดับที่ 2 คือเรื่องของคุณภาพเสียงและเพลงในแอพพลิเคชั่น อยู่ในระดับเกณฑ์มาก มีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$=3.97 และอันดับสุดท้าย การนำประเด็นไปสนทนากับเพื่อนได้ อยู่ในระดับเกณฑ์มาก มีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$=3.71

4. ปัญหาและผลกระทบในการใช้งานแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อก ร้อยละ 55.8 พบปัญหาความล่าช้าในการใช้งานแอพพลิเคชั่น กระทบจากการใช้งานแบ่งเป็นผลกระทบทางบวกกับทางลบ ทางบวกพบว่ากลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 94.8 ใช้ติดตามความเคลื่อนไหวประเด็นต่าง ๆ ในสังคม ส่วนผลกระทบทางลบพบว่า ร้อยละ 97.8 เกิดโทษต่อสุขภาพของผู้ใช้งาน

คำสำคัญ : ความคิดเห็น, นักเรียน ,ความพึงพอใจ, สภาพปัญหา, ติ๊กต๊อก

---

* นักศึกษาสาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
** อาจารย์สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Abstract

The study was to investigate the behavior and satisfaction of students in Udon Thani Municipality towards the application "Tik Tok". The purposes of this study were to 1) study students' behavior in the use of the application Tik Tok, 2) examine students' levels of satisfaction with the way of receiving information from the application Tik Tok and 3) study the problems and effects of using the application Tik Tok by the students in Udon Thani Municipality. This study was conducted using a multi-step process, with a sample group of 400 students from 4 different schools. The data was analyzed using the program SPSS for Windows. The results of the study were shown as follows:

1. As to general information of those in the sample group who completed the surveys, most were female (36.3%), 16 years of age (29.3%), in their 4th year (M. 4) of secondary school (29.3%), had a personal monthly income of 3,001 to 4,000 baht (67.8%), and stayed at their own house (63.0%).

2. For Udon Thani students' behavior using the TikTok application, 99.8% of students liked using the application, and 99.8% of students had used it before. 49.3% of students had known of TikTok for 1-2 years. 50.2% of students used TikTok every day, while 47.3% of students used TikTok 1-2 hours per day. 56.0% of students showed positive attitude towards TikTok after playing it. And 27.0% of students used the TikTok application to do challenges.

3. For the benefits and levels of satisfaction by playing TikTok, it was found that students showed a high level of satisfaction in every point: 1) with the speed and stability in using TikTok ($\bar{x}$=4.03) 2) with the quality, sound and songs ($\bar{x}$=3.97) 3) with the conversational value of the content to their peers ($\bar{x}$=3.71).

4. For the problems and effects of playing TikTok, the slow streaming speeds was 55.8%. With the positive effects of playing TikTok, 94.8% of the students in the sample group reported staying up-to-date with current events as the most positive effect. For the negative effects of playing TikTok, 97.8% of students in the sample group reported a negative impact on their health as the most negative effect.

Keywords: Opinions, Students, Satisfaction, Problems, TikTok

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีการสื่อสารช่วยย่อโลกให้เล็กลง คนในสังคมสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้ง่ายขึ้น โดยผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ และหนึ่งในนั้นคือแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อก ซึ่งแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกนี้เป็นแอพพลิเคชั่นที่ใช้ในการผลิตวิดีโอสั้น ๆ มีจุดเด่นที่ผู้ใช้สามารถตัดต่อวิดีโอได้อย่างง่ายดาย รวมถึงสามารถสร้างการท้าทาย (Challenge) ในหมู่ผู้ใช้ได้อีกด้วย ปัจจุบันแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกมีผู้ใช้รายวันทั่วโลกประมาณ 500 ล้านคน (อยู่ในจีนประมาณ 150 ล้านคน) และจากสถิติยังพบว่าแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกได้รับการยอมรับอย่างมากในประเทศแถบเอเชีย เช่น กัมพูชา, ญี่ปุ่น, อินโดนีเซีย, มาเลเซีย, ไทย, และเวียดนาม ซึ่งหากนำมาเทียบกับแพลตฟอร์มรุ่นพี่อย่าง Instagram ที่ใช้เวลา 6 ปีในการสร้างฐาน Daily Active User ให้ได้ 500 ล้านคนแล้วแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกถือว่าได้รับความนิยมอย่างรวดเร็วกว่ามากเพราะใช้เวลาเพียงแค่ประมาณ 3 ปีเท่านั้น 41% ของผู้ใช้แอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกเป็นวัยรุ่นที่มีอายุอยู่ในช่วง 16–24 ปี ถือเป็นประชากรกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดบนแพลตฟอร์ม ปัจจุบันแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกเปิดให้บริการใน 155 ประเทศ และรองรับถึง 75 ภาษาทั่วโลก โดย 3 ประเทศที่มีผู้ใช้แอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกสูงที่สุดคือ อินเดีย, จีน, และสหรัฐอเมริกา ตามลำดับ

ซึ่งปริมาณผู้ใช้ในอินเดียนั้นเกือบจะเทียบได้กับ 1 ใน 3 ของผู้ใช้แอพพลิเคชั่น ติ๊กต๊อกทั่วโลกเลยทีเดียว จากข้อมูลทั้งหมดสรุปได้ว่าแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกเป็น Social Media ใหม่ที่กำลังมาแรงในปี 2020 นี้ และเป็นแพลตฟอร์มที่ทำให้นักการตลาดสามารถเข้าถึงตลาด Mass ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นโอกาสดีที่หลายๆ ท่านจะได้ลองเข้าไปใช้งานและศึกษาพฤติกรรมการใช้งานของผู้ใช้แอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกให้มากขึ้น เพื่อจะนำมาประยุกต์ใช้กับการวางแผนการตลาดหรือแผนการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ ได้ต่อไปในอนาคต

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาพฤติกรรมการใช้งานและความพึงพอใจจากการใช้งานแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกของนักเรียนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ผลกระทบต่อวิถีชีวิต ตลอดจนประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้งานแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อก เพื่อสะท้อนมุมมองความคิดเห็นให้สังคมและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ เป็นแนวทางในการกำกับดูแลพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่เปลี่ยนไป และเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้แอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกของนักเรียนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการรับข้อมูลสื่อสารจากแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกของนักเรียนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี
3. เพื่อศึกษาปัญหาและผลกระทบในการใช้งานแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกของนักเรียนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ได้แก่นักเรียนในเขตเทศบาลนครอุดรธานีซึ่งโรงเรียนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) มีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่างดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนสตรีราชินูทิศ	8,730	115
โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล	10,461	119
โรงเรียนเทศบาล 1 โพศรี	5,974	98
โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา	5,191	68
รวมทั้งสิ้น	30,356	400

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) สำรวจปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมการใช้และความพึงพอใจจากแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกของนักเรียนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ที่สร้างขึ้นจากการศึกษาข้อมูล ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ที่พักอาศัย และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมในการใช้งานแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อก

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจจากการใช้งานแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามโรงเรียนต่าง ๆ ที่ได้วางแผนไว้ ตามตารางที่ 1

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยมีขั้นตอนดังนี้ นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนที่จะแปลงข้อมูล และเข้ารหัส (coding) เพื่อทำการประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (descriptive analysis) โดยใช้สถิติพื้นฐานประกอบด้วยการแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) และค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 36.3 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 29.3 มีอายุอยู่ระหว่าง 16 ปี ร้อยละ 29.3 มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมตอนปลาย ร้อยละ 67.8 มีรายได้อยู่ที่ 3,001 ถึง 4,000 บาท ร้อยละ 63.0 พักอาศัยอยู่ที่บ้านของตนเอง

2. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาร้อยละ 99.8 ใช้งานแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อก ร้อยละ 99.8 เคยใช้แอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อก ร้อยละ 49.3 มีระยะเวลาที่รู้จักแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกอยู่ที่ระหว่าง 1 ถึง 2 ปี ร้อยละ 50.2 มีความถี่ในการใช้งานทุกวัน ร้อยละ 47.3 มีจำนวนชั่วโมงที่เข้าใช้งานอยู่ระหว่าง 1 ถึง 2 ชั่วโมงต่อวัน ร้อยละ 56.0 หลังจากใช้งานมีความผ่อนคลาย สนุกสนาน ร้อยละ 73.0 ใช้ฟังก์ชั่นการทำ Challenge ตามกระแสสังคม ร้อยละ 30.3 รู้จักแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกเมื่อไม่นานมานี้ ร้อยละ 35.5 มีความถี่ในการใช้งานอยู่ระหว่าง 1ถึง 2 สัปดาห์ ร้อยละ 33.0 มีชั่วโมงการใช้งานรองลงมาคือ 3 ถึง 4 ชั่วโมงต่อวัน ร้อยละ 19.5 ได้พบเพื่อนและมีสังคมใหม่หลังการใช้งาน ร้อยละ 65.3 ใช้ฟังก์ชันสนทนาผ่านข้อความ

3. ประโยชน์และความพึงพอใจจากการใช้งานแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อก กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการใช้ด้านจิตวิทยาการเบนสถานการณ์ในชีวิตจริง ช่วยปลดปล่อยอารมณ์ความเครียดอยู่ในเกณฑ์มาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 3.97) ให้ความพึงพอใจด้านจิตวิทยาการตอบสนองความต้องการเพื่อนได้เพิ่มจำนวนเพื่อนใหม่มีอยู่ในเกณฑ์มากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x}$ = 3.88) ให้ความพึงพอใจด้านจิตวิทยาการตอบสนองความต้องการเอกลักษณ์ส่วนบุคคล ช่วยให้ค้นหามาตรฐานในสังคมได้อยู่ในเกณฑ์มากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x}$ = 3.83) ให้ความพึงพอใจด้านจิตวิทยาการการใช้ประโยชน์ด้านการติดตามเหตุการณ์ต่าง ๆ ความเร็วและความสเถียรในการใช้งาน ในเกณฑ์มากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x}$ = 4.03) ด้านกายภาพกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อเสียงหรือเพลงในแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกอยู่ในเกณฑ์มากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x}$ = 4.01)

4. ปัญหาและผลกระทบในการใช้งานแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกจากกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 55.8 มีปัญหาความล่าช้าในการใช้งาน ร้อยละ 94.8 ใช้ติดตามความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในสังคม ร้อยละ 97.8 มีผลกระทบต่อสุขภาพกาย เช่น แสบหรือปวดตา

ตารางที่ 2 แสดงความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้งานแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อก

ความพึงพอใจต่อการใช้งาน แอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อก (TikTok)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย	ลำดับที่
1. หลีกหนีจากปัญหางานประจำวัน	3.82	0.76	มาก	12
2. หลักหนีจากภาระครอบครัวและอื่นๆ	3.80	0.75	มาก	13
3. ช่วยปลดปล่อยอารมณ์ความเครียด	3.97	0.75	มาก	5
4. ได้เพิ่มจำนวนเพื่อนใหม่	3.88	0.79	มาก	8
5. ได้ติดต่อกับเพื่อน	3.74	0.77	มาก	14
6. นำประเด็นไปสนทนากับเพื่อนได้	3.71	0.84	มาก	18
7. สนับสนุนความเชื่อมั่นในตนเอง	3.77	0.76	มาก	16
8. ทำให้เข้าใจชีวิตมากเพิ่มขึ้น	3.77	0.83	มาก	15
9. ช่วยให้ค้นหามาตรฐานในสังคมได้	3.83	0.80	มาก	10
10. ช่วยให้รู้ทันข่าวสารเหตุการณ์ต่าง ๆ	3.77	0.76	มาก	17
11. แบ่งปันข่าวสารความรู้ได้	3.84	0.77	มาก	9
12. ช่วยสร้างความบันเทิงเพลิดเพลิน	4.01	0.69	มาก	3
13. ความเร็วและความเสถียรในการใช้งาน	4.03	0.68	มาก	1
14. ช่วยสร้างรายได้เสริม เช่น รีวิวสินค้า	3.94	0.67	มาก	6
15. ภาพ หรือ สี	3.97	0.67	มาก	4
16. เสียง, เพลงในแอพพลิเคชั่น	4.01	0.71	มาก	2
17. วิดีโอ, โปรแกรมตัดต่อวิดีโอ	3.88	0.83	มาก	7
18. สติ๊กเกอร์, ฟิลเตอร์	3.82	0.83	มาก	11

ผลการวิจัย

ในการวิจัย เรื่องพฤติกรรมพฤติกรรมการใช้และความพึงพอใจจากแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกของนักเรียนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี คณะผู้วิจัยได้อภิปราย ดังนี้

1. พฤติกรรมในการใช้งานแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกของนักเรียนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี จากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาพบว่ามีการ ใช้งานแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกเป็นจำนวนมาก ระยะเวลาที่รู้จักแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกอยู่ที่ระหว่าง 1 ถึง 2 ปี ความถี่ในการใช้งานทุกวัน จำนวนชั่วโมงที่เข้าใช้งาน อยู่ระหว่าง 1 ถึง 2 ชั่วโมงต่อวัน หลังการใช้งานมีความผ่อนคลาย สนุกสนาน และผู้ใช้งานส่วนใหญ่มักใช้ฟังก์ชั่นทำ *Challenge* ตามกระแสสังคม จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเลือกใช้แอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกเนื่องจากมีความสนุกสนานและเป็นที่นิยมในหมู่นักเรียนวัยเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทินี พิศวิลัย (2558) ได้อธิบายพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารและความพึงพอใจของผู้ใช้เว็บ www.ginraidee.com ว่าพฤติกรรมของผู้ใช้บริการเว็บไซต์ส่วนใหญ่มีความรู้สึกผ่อนคลายและสนุกสนานในการเข้าใช้งาน และเป็นที่นิยมมากในวัยรุ่น ครั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างที่มีความใกล้เคียงกันในเรื่องของวัย และความนิยมในการเลือกใช้แอพพลิเคชั่นที่เลือกใช้เพราะต้องการอยากรู้สึก ผ่อนคลายมาก และมีความสนุกสนาน

2. ประโยชน์และความพึงพอใจจากการใช้งานแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกด้านความพึงพอใจต่อการใช้งานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีความพึงพอใจต่อการใช้ด้านจิตวิทยาการเบนสถานการณ์ในชีวิตจริง ช่วยปลดปล่อยอารมณ์ความเครียดอยู่ในเกณฑ์มาก ให้ความพึงพอใจด้านจิตวิทยาการตอบสนองความต้องการเพื่อน ได้เพิ่มจำนวนเพื่อนใหม่อ ยู่ในเกณฑ์

มาก ให้ความพึงพอใจด้านจิตวิทยาการตอบสนองความต้องการเอกลักษณ์ส่วนบุคคล ช่วยให้ค้นหามาตรฐานในสังคมได้อยู่ในเกณฑ์มาก ให้ความพึงพอใจด้านจิตวิทยาการการใช้ประโยชน์ด้านการติดตามเหตุการณ์ ต่าง ๆ ความเร็วและความเสถียรในการใช้งาน ในเกณฑ์มาก ด้านกายภาพกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อเสียงหรือเพลงในแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกอยู่ในเกณฑ์มาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศปรียา แก้วแสนเมือง (2558) ซึ่งได้อธิบายเรื่องพฤติกรรมการใช้และความพึงพอใจจากแอพพลิเคชั่นไลน์ของผู้อยู่ในกลุ่มอายุ 25-45 ปี ในเขตกรุงเทพมหานครว่าประชาชนส่วนใหญ่ใช้แอพพลิเคชั่นไลน์เนื่องจากทำให้มีเพื่อนเพิ่มมากขึ้นและคุณภาพของแอพพลิเคชั่นอยู่ในระดับเกณฑ์มาก อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจและความต้องการในการมีสังคมที่เพิ่มมากขึ้น แอพพลิเคชั่นไลน์และติ๊กต๊อกเป็นแอพพลิเคชั่นที่ตอบโจทย์ความต้องการนี้ได้

3. ปัญหาและผลกระทบในการใช้งานแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อก พบว่า ความล่าช้าในการใช้งานเป็นปัญหาหลัก ผลกระทบทางบวกของการใช้งานคือสามารถใช้ในการติดตามความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของสังคมได้ ส่วนผลกระทบทางลบคือปัญหาสุขภาพกาย เช่น แสบตา, ปวดข้อมือ พักผ่อนไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนายบุญอยู่ ขอพรประเสริฐ (2557) ซึ่งได้อธิบายเรื่องพฤติกรรมการใช้เฟสบุ๊กของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีผลกระทบทางบวก คือใช้เฟสบุ๊กในการติดตามข่าวสารต่าง ๆ ของสังคม และปัญหาหลักในการใช้งานเฟสบุ๊กคือความล่าช้าในการใช้งาน และทำให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพเมื่อใช้งานเป็นเวลานาน อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกตื่นตัวในการรับข่าวสารในเหตุการณ์ต่าง ๆ เนื่องจากมีความสะดวกรวดเร็ว เปิดรับข้อมูลใหม่ ๆ ได้ตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการทำวิจัย

1.1 จากผลการศึกษาพบว่าผู้รับสารมีการเข้าใช้งานแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกทุกวัน แต่ยังพบปัญหาความล่าช้าในการใช้งานและความไม่เสถียร ร้อยละ 55.8 อยากให้ผู้ดูแลแอพพลิเคชั่นดูแลและปรับปรุงในเรื่องของข้อมูลข่าวสารสาระให้มีความรวดเร็ว ทั้งข้อมูล คลิปวิดีโอที่กำลังเป็นประเด็นหรือคลิปที่พึงมีการอัพเดทใหม่ให้มีความรวดเร็วและทันสมัยทันต่อเหตุการณ์อยู่อย่างสม่ำเสมอ

1.2 จากผลการศึกษาพบว่า ผู้รับสารได้มีการใช้ฟังก์ชั่นแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกมากที่สุดถึงร้อยละ *73.0* คือการเข้าร่วมทำ Challenge ตามกระแสสังคม และน้อยที่สุดร้อยละ *28.7* คือ อัพสเตตัส, ติดแฮชแท็ก ผู้ดูแลแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อกอาจจะต้องมีการปรับช่องทางในการกระชาสัมพันธ์ของแอพพลิเคชั่นให้มากยิ่งขึ้น เช่น จัดกิจกรรมใหม่ ๆ โดยมีการติดแฮชแท็กร่วมกับการทำ Challenge เพื่อให้มีผู้ใช้งานร่วมสนุกกับการทำกิจกรรม Challenge และการติดแฮชแท็กหรือมีการอัพสเตตัสมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาวิจัยพบว่าควรมีการศึกษาพฤติกรรมการใช้และความพึงพอใจในแอพพลิเคชั่นอื่นๆ นอกเหนือจากแอพพลิเคชั่นติ๊กต๊อก เช่น แอพพลิเคชั่น WhatsApp, Bigo live *หรือ* Tik Tracker ควบคู่กันไปด้วย

เอกสารอ้างอิง

เกศปรียา แก้วแสนเมือง. (2558). *พฤติกรรมการใช้และความพึงพอใจจากแอพพลิเคชั่นไลน์ของผู้อยู่ในกลุ่มอายุ 25-45ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร.* การศึกษาค้นคว้าอิสระ ว.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

นันทินี พิศวิลัย. (2558) *พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร และความพึงพอใจของผู้ใช้เว็บไซต์* www.ginraidee.com *ในเขตกรุงเทพมหานคร.* การค้นคว้าอิสระ ว.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ. (2557). พฤติกรรมการใช้เฟสบุ๊คของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารร่มพฤกษ์ มหาวิทยาลัยเกริก, 32(2)*

รูปแบบการโฆษณาลิปสติก 4U2 ผ่านสื่อออนไลน์กับการตัดสินใจซื้อของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4U2 Lipstick Advertising Model Via Social Media and Buying Decisions Making of Faculty of Management Science Students in Sakon Nakhon Rajabhat University

กรวิชญ์ ส่งเสริม ,ณัชชา วงศ์ตาผา, เปรมสิณี แสนอุบล*
จิรภัทร เริ่มศรี**

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้เป็นเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Method) มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษารูปแบบการโฆษณาผ่านสื่อออนไลน์ของลิปสติก 4U2 และการตัดสินใจสั่งซื้อลิปสติก 4U2 ของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ประจำปีการศึกษา 2563 จำนวน 400 คน โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้สถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐานการวิจัย เป็นการวัดหาความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ผลการวิจัย พบว่า

รูปแบบโฆษณาบนสื่อออนไลน์ของลิปสติก 4U2 ที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสนใจ คือ การใช้เสียงและภาพเคลื่อนไหว ส่วนเหตุผลในการตัดสินใจซื้อลิปสติก 4U2 ของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ส่วนใหญ่มองว่าสินค้ามีคุณภาพตรงตามความต้องการ สำหรับการใช้ข้อความ ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจ ส่วนการใช้เสียงและภาพเคลื่อนไหวเป็นสื่อโฆษณาบนสื่อออนไลน์ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการตัดสินใจซื้อลิปสติก 4U2 ของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

คำสำคัญ: รูปแบบโฆษณา, การตัดสินใจซื้อ, นักศึกษา

Abstract

This survey research study aims to study 4U2 lipstick advertising model via social media and buying decisions making of faculty of management science students in Sakon Nakhon Rajabhat University. The data collet from 400 students of faculty of management science in Sakon Nakhon Rajabhat University academic 2020. The statistics used to analyze the data descriptive statistics the frequency, percentage, mean, standard deviation and the relationship between variables using statistics. Pearson's Chi – square. The research found that 4U2 lipstick advertising model via social media affecting buying decisions making is audio & video content because product quality to meet the requirements.

* นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Audio & video content correlated in the same direction as the 4U2 lipstick buying decision of faculty of management science students in Sakon Nakhon Rajabhat University at the 0.05 level of significance. Blog Post unrelated with the direction as the 4U2 lipstick buying decision at the level of significance.

Keywords: Advertising Model, Buying Decisions, Student

บทนำ

ปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์เข้ามามีบทบาทและมีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตประจำวันของเราเป็นอย่างมาก (สำนักประชาสัมพันธ์, 2561) โดยสื่อสังคมออนไลน์เป็นรูปแบบการสื่อสารที่เข้าถึงบุคคลในทุกระดับเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายและเข้ามาแทนสื่อในรูปแบบเดิม การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในช่วงแรกถูกใช้ในลักษณะสื่อสารกันระหว่างตัวเองกับคนรู้จักใกล้ตัว ต่อมามีการขยายและนำมาประยุกต์ใช้กับธุรกิจการค้าต่าง ๆ สื่อสังคมออนไลน์จึงเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งในการโฆษณาธุรกิจการค้ารวมไปถึงสินค้าและบริการต่าง ๆ ผ่านช่องทางแพลตฟอร์มต่าง ๆ (พิชิต วิจิตรบุญยรักษ์, 2554) สื่อออนไลน์จึงมีบทบาทกับสังคมปัจจุบันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถทำหน้าที่ได้ทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร โดยมีสื่อใหม่ (New Media) อาทิ เฟสบุก ทวิตเตอร์ ไลน์ ยูทูบ เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน นอกจากจะเพิ่มความสะดวกในการติดต่อสื่อสารแล้ว ยังมีบทบาทในการกำหนดประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม สื่อออนไลน์จึงมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนพฤติกรรมการเสพข้อมูลข่าวสารของผู้คนในยุคปัจจุบัน ขณะที่สื่อกระแสหลักอย่างสื่อสิ่งพิมพ์ก็ให้ความสำคัญกับการผลิตข่าวออนไลน์มากขึ้นและลดปริมาณการผลิตสิ่งพิมพ์ตามความต้องการที่ลดลงเช่นกัน (สุดทีวัล สุขใส, 2558) ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ต่างหันมาใช้โซเชียลมีเดียในการทำการตลาดเกือบทั้งหมด เพราะตระหนักดีว่าเป็นช่องทางหนึ่งในการโฆษณาสินค้าและขายสินค้าได้เป็นอย่างดีโดยไม่มีค่าใช้จ่ายหรือมีแต่ไม่มากหากเทียบกับการทำตลาดในรูปแบบอื่น ๆ ที่สำคัญมีประสิทธิภาพเยี่ยมและเห็นผลในระยะเวลาอันรวดเร็ว เนื่องจากปัจจุบันและในอนาคตผู้คนใช้สมาร์ทโฟนกันเพิ่มขึ้น รวมถึงการใช้อินเทอร์เน็ตส่งผลให้การขายผ่านออนไลน์มียอดเติบโตสูงขึ้นทุก ๆ ปี เพราะพฤติกรรมผู้บริโภคโดยเฉพาะคนรุ่นใหม่เปลี่ยนไปจากเดิมที่จะต้องไปซื้อของในร้านหรือห้างและได้เห็นตัวสินค้าแล้วเท่านั้น (Krungsri GURU SME, 2563)

ในช่วง 1-2 ปีที่ผ่านมาการโฆษณาบนออนไลน์ได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น หลังจากโทรศัพท์มือถือสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้มากขึ้น ส่งผลให้การโฆษณาเกิดการเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากโฆษณาแบบดั้งเดิมไม่สามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้ดีเมื่อมีการนำเสนอแนวคิดโฆษณาออนไลน์ นักการตลาดจึงได้หันมาใช้เพื่อดึงดูดความสนใจกลุ่มเป้าหมายถึงแม้ผู้คนจะเริ่มตามทันกลยุทธ์โฆษณาบนออนไลน์กันเพิ่มขึ้น แต่โฆษณาออนไลน์ก็ยังได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เพราะโฆษณาออนไลน์ดำเนินต่อไปได้ด้วยแนวคิดและแนวโน้มใหม่ ๆ (1belief, 2560) ได้แก่ โฆษณากับเครื่องมือค้นหาเสิร์ชเอนจิ้น (Search Engine) เป็นเครื่องมือในการค้นหาข้อมูลต่าง ๆ โดยใส่ข้อความค้นหาลงในเครื่องมือค้นหา เช่น Google ทำให้ในปี 2562 มีแนวโน้มที่นักการตลาดต้องให้ความสำคัญกับช่องทางนี้ในการโฆษณาสินค้า

4U2 เป็นเครื่องสำอางแบรนด์ไทยที่จัดอยู่ภายในกลุ่มเครื่องสำอาง Drug store โดยลิปสติก 4U2 ได้ทำการโฆษณาผ่านสื่อสังคมออนไลน์หลากหลายรูปแบบเพื่อให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงผลิตภัณฑ์ได้ง่ายขึ้น จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่าธุรกิจการค้าออนไลน์และกำลังได้รับความนิยมและมีการเติบโตขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง และลิปสติก 4U2 เป็นธุรกิจเครื่องสำอางที่มีการใช้สื่อออนไลน์เป็นเครื่องมือในการสื่อสารไปยังกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมาย จึงทำให้มีความสนใจศึกษารูปแบบการโฆษณาผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อลิปสติก 4U2 ของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และนำผลการศึกษาไปพัฒนารูปแบบการโฆษณาให้เกิดประสิทธิภาพตรงต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมายต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการโฆษณาผ่านสื่อออนไลน์ของลิปสติก 4U2
2. เพื่อศึกษาการตัดสินใจซื้อลิปสติก 4U2 ของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการโฆษณากับการตัดสินใจซื้อลิปสติก 4U2 ของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ จากการทบทวนวิจัยที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดวิจัยเพื่อใช้แนวทางในการดำเนินวิจัย เรื่องรูปแบบการโฆษณาลิปสติก 4U2 ผ่านสื่อออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ดังนี้

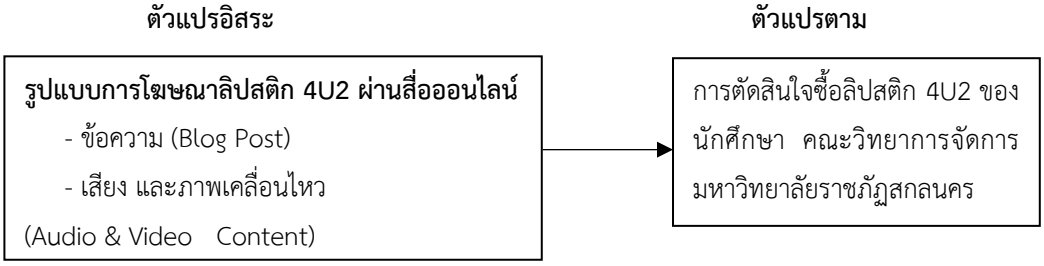

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการดำเนินวิจัยครั้งนี้ได้แก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ สังกัดคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ประจำปีการศึกษา 2563 ทั้งเพศชายและเพศหญิง แต่เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่ชัดเจน จึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากสูตร (Cochran, 1977 อ้างใน ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2543) ดังนี้

$$n = \frac{Z^2}{4E}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

E = ค่าเปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง

Z = ค่าระดับความเชื่อมั่นที่กำหนดไว้ ถ้าระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 95% หรือระดับนัยสำคัญ 0.05 มีค่า Z =1.96

การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ย่อมเกิดความคลาดเคลื่อนการเลือกตัวอย่างได้ 5% (0.05) ดังนั้นจึงแทนค่าขนาดตัวอย่างได้ดังนี้

$$n = \frac{(1.96)^2}{4(0.05)^2}$$

= 384.16

อย่างไรก็ตามในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้เผื่อการสูญเสียแบบสอบถาม 16 ตัวอย่าง ดังนั้นขนาดตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้จึงเท่ากับ 400 โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวกหรือแบบบังเอิญ เป็นการเลือกแบบไม่มีกฎเกณฑ์ อาศัยความสะดวกของผู้วิจัยเป็นหลัก และกลุ่มตัวอย่างให้ความร่วมมือกับผู้วิจัยในการให้ข้อมูลเป็นอย่างดี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยใช้คำถามปลายปิด (Close-Ended Question) เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล โดยศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎีข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยค่าความ เชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.899

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาทำการรวบรวม และทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ทางสถิติมาทำวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์โดย การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percent)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับรูปแบบโฆษณาของลิปสติก 4U2 ผ่านสื่อออนไลน์ และส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจซื้อของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ซึ่งมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับ วิธีของลิเคิร์ท (Five Point Likert scales) โดยมีการแปลความหมายจากค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้ในแต่ละระดับ ความเห็นดังนี้

ระดับความเห็น	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและแจกแจงค่าความถี่ของแบบสอบถาม เพื่อหาค่าหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีหลักในการพิจารณา ดังนี้ (Best, 1986, หน้า 181 – 183)

คะแนนเฉลี่ย	ระดับความเห็น
4.21 – 5.00	มากที่สุด
3.41 – 4.20	มาก
2.61 – 3.40	ปานกลาง
1.81 – 2.60	น้อย
1.00 – 1.80	น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) หรือค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐานการวิจัย เป็นการวัดหาความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ตัวที่เป็นอิสระต่อกันที่แต่ละตัวมีระดับการวัดของข้อมูลในระดับอันตรภาค (Interval Scale) ขึ้นไป โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลักษณะประชากรศาสตร์ ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะด้านเพศ ระดับการศึกษา และระดับรายได้ต่อเดือน โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละลักษณะประชากรศาสตร์

ลักษณะประชากรศาสตร์	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เพศ		
ชาย	88	22
หญิง	132	88
ระดับการศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	79	19.75
ชั้นปีที่ 2	99	24.75
ชั้นปีที่ 3	104	26.00
ชั้นปีที่ 4	118	29.50
ระดับรายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 4,000 บาท	136	34.00
4,001 บาท – 6,000 บาท	129	32.25
6,001 บาท – 8,000 บาท	65	16.25
มากกว่า 8,000 บาทขึ้นไป	70	17.50

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 312 คน คิดเป็นร้อยละ 78 รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22 ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 4 จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 29.5 รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 และน้อยที่สุดคือชั้นปีที่ 1 จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 19.8 และมีรายรับต่อเดือนต่ำกว่า 4,000 บาท จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 รองลงมาคือ 4,001 – 6,000 บาท จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 32.3 และน้อยที่สุดอยู่ที่ 6,001 – 8,000 บาท จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบโฆษณาลิปสติก 4U2 ผ่านสื่อออนไลน์ ได้แก่ การใช้ข้อความ (Blog Post) และการใช้เสียงและภาพเคลื่อนไหว ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรูปแบบโฆษณาลิปสติก 4U2 ผ่านสื่อออนไลน์

รูปแบบโฆษณาลิปสติก 4U2 ผ่านสื่อออนไลน์	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ
การใช้ข้อความ (Blog Post)			
1. ทำให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้ามากขึ้น	4.18	0.68	มาก
2. ทำให้เกิดความสนใจในตราสินค้านั้น	4.17	0.72	มาก
3. ทำให้เกิดความคุ้นเคยกับตราสินค้านั้น	4.06	.076	มาก
4. ทำให้เกิดความชอบหรือมีทัศนคติที่ดีกับตราสินค้านั้น	4.18	0.75	มาก
5. ทำให้เกิดความเชื่อถือในตราสินค้านั้น	4.05	0.7	มาก
6. ทำให้เกิดการจดจำตราสินค้านั้นได้ เมื่อต้องการซื้อ	4.14	0.76	มาก
7. ทำให้อยากลองบริโภคตราสินค้านั้น	4.13	0.79	มาก
8. ทำให้เกิดความตั้งใจจะซื้อตราสินค้านั้น	4.06	0.80	มาก
9. ทำให้ซื้อสินค้านั้นบ่อยขึ้น (กรณีเคยใช้สินค้านั้นมาแล้ว)	4.07	0.76	มาก
10. ทำให้ซื้อสินค้านั้นจำนวนมากขึ้น (กรณีเคยใช้สินค้านั้นมาแล้ว)	3.92	0.79	มาก
รวมรูปแบบการใช้ข้อความ	**3.82**	**0.30**	**มาก**
การใช้เสียงและภาพเคลื่อนไหว (Audio & Video Content)			
1. ทำให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้ามากขึ้น	4.13	0.75	มาก
2. ทำให้เกิดความสนใจในตราสินค้านั้น	4.20	0.72	มาก
3. ทำให้เกิดความคุ้นเคยกับตราสินค้านั้น	4.21	0.72	มากที่สุด
4. ทำให้เกิดความชอบหรือมีทัศนคติที่ดีกับตราสินค้านั้น	4.10	0.79	มาก
5. ทำให้เกิดความเชื่อถือในตราสินค้านั้น	4.11	0.75	มาก
6. ทำให้เกิดการจดจำตราสินค้านั้นได้ เมื่อต้องการซื้อ	4.14	0.82	มาก
7. ทำให้อยากลองบริโภคตราสินค้านั้น	4.18	0.77	มาก
8. ทำให้เกิดความตั้งใจจะซื้อตราสินค้านั้น	4.17	0.76	มาก
9. ทำให้ซื้อสินค้านั้นบ่อยขึ้น (กรณีเคยใช้สินค้านั้นมาแล้ว)	4.10	0.78	มาก
10. ทำให้ซื้อสินค้านั้นจำนวนมากขึ้น (กรณีเคยใช้สินค้านั้นมาแล้ว)	4.06	0.79	มาก
รวมรูปแบบการใช้เสียงและภาพเคลื่อนไหว	4.14	0.57	**มาก**
รวมทุกรูปแบบ	4.11	0.53	**มาก**

จากตารางที่ 2 พบว่า รูปแบบโฆษณาลิปสติก 4U2 ผ่านสื่อออนไลน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 โดยส่วนใหญ่ให้ความสนใจการใช้เสียงและภาพเคลื่อนไหว (Audio & Video Content) มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 รองลงมาคือ การใช้ข้อความ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาตามลักษณะรูปแบบโฆษณาลิปสติก 4U2 ผ่านสื่อออนไลน์เป็นรายด้าน พบว่า

1. การใช้ข้อความ (Blog Post) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 โดยการใช้ข้อความทำให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้ามากขึ้นและทำให้เกิดความชอบหรือมีทัศนคติที่ดีกับตราสินค้านั้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 รองลงมาคือ ทำให้เกิดความสนใจในตราสินค้านั้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 และน้อยที่สุดคือ ทำให้ซื้อสินค้านั้นจำนวนมากขึ้น (กรณีเคยใช้สินค้านั้นมาแล้ว) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 ตามลำดับ

2. การใช้เสียงและภาพเคลื่อนไหว (Audio & Video Content) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 โดยการใช้เสียงและภาพเคลื่อนไหวทำให้เกิดความคุ้นเคยกับตราสินค้านั้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 รองลงมาคือ ทำให้เกิดความสนใจในตราสินค้านั้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 และน้อยที่สุดคือ ทำให้ซื้อสินค้านั้นจำนวนมากขึ้น (กรณีเคยใช้สินค้านั้นมาแล้ว) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์การตัดสินใจซื้อของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจซื้อของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การตัดสินใจซื้อของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ
1. สินค้ามีคุณภาพตรงตามความต้องการ	4.31	0.71	มากที่สุด
2. สินค้ามีความแข็งแรง ทนทาน ตามมาตรฐานโรงงาน	4.18	0.74	มาก
3. เป็นสินค้าแบรนด์เนมที่รู้จัก และมีชื่อเสียง	4.20	0.77	มาก
4. สินค้ามีราคาถูกกว่าท้องตลาดภายนอก	4.14	0.76	มาก
5. ราคามีความเหมาะสมกับคุณภาพของสินค้า	4.12	0.81	มาก
6. สามารถสั่งซื้อสินค้าได้ตลอดเวลา	4.17	0.77	มาก
7. มีโปรโมชั่นลดราคา หรือของแถม	4.23	0.76	มากที่สุด
8. มีการเปลี่ยนสินค้าและคืนเงินหากส่งสินค้าผิดพลาด	4.20	0.76	มาก
9. มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าอย่างสม่ำเสมอ	4.27	0.75	มากที่สุด
10. สินค้าส่งผลต่อตามความต้องการ	4.28	0.75	มากที่สุด
รวมการตัดสินใจซื้อ	**4.20**	**0.58**	**มาก**

จากตารางที่ 3 พบว่า การตัดสินใจซื้อของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 โดยส่วนใหญ่มีการตัดสินใจซื้อลิปสติก 4U2 เพราะสินค้ามีคุณภาพตรงตามความต้องการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 รองลงมาคือ สินค้าส่งผลต่อความต้องการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 และน้อยที่สุดคือ ราคามีความเหมาะสมกับคุณภาพของสินค้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การวัดหาความสัมพันธ์ของตัวแปรระหว่างรูปแบบโฆษณาลิปสติก 4U2 ผ่านสื่อออนไลน์กับการตัดสินใจซื้อของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบโฆษณาลิปสติก 4U2 ผ่านสื่อออนไลน์ กับการตัดสินใจซื้อของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รูปแบบโฆษณาลิปสติก 4U2 ผ่านสื่อออนไลน์	การตัดสินใจซื้อของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	
	r	p
รูปแบบการใช้ข้อความ	0.615	1
รูปแบบการใช้เสียงและภาพเคลื่อนไหว	0.767**	0.001

*มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า การใช้เสียงและภาพเคลื่อนไหว มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการตัดสินใจซื้อของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$, $r = 0.767^{**}$) ส่วนการใช้ข้อความ ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้อของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผลการวิจัย

1. รูปแบบโฆษณาลิปสติก 4U2 ผ่านสื่อออนไลน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจการใช้เสียงและภาพเคลื่อนไหวมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธชนัน สุขประเสริฐ. (2558). เรื่อง ปัจจัยจากการใช้สื่อออนไลน์ยูทูบที่ส่งผลต่อความตั้งใจซื้อสินค้าของผู้บริโภค ในประเทศไทย กรณีศึกษา บิวตี้บล็อกเกอร์ พบว่า การรับชมคลิปที่มีภาพและเสียงที่ดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค สามารถโน้มน้าวให้เกิดความสนใจซื้อสินค้าได้มากขึ้น

2. การตัดสินใจซื้อของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจซื้อเพราะสินค้ามีคุณภาพตรงตามความต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รังสรรค์ สุธีสิริมงคล. (2562). เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ของผู้บริโภคยุคดิจิทัลในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริโภคยุคดิจิทัลให้ความสำคัญในเรื่องสินค้าที่สั่งซื้อตรงตามความต้องการที่มีการระบุหรือโฆษณาไว้มากที่สุด

3. จากการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาค่าความสัมพันธ์รูปแบบโฆษณาลิปสติก 4U2 ผ่านสื่อออนไลน์กับการตัดสินใจซื้อของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร พบว่า การใช้เสียงและภาพเคลื่อนไหวมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการตัดสินใจซื้อ ส่วนการใช้ข้อความ ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 1$, $r = 0.61$)

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2555). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล.* พิมพ์ครั้งที่ 20. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โชคอุมา ศรีตะพัสโส. (2557). *ความสัมพันธ์ของการโฆษณาผ่านระบบออนไลน์กับพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค : กรณีศึกษาสินค้าประเภทกลุ่มอุปกรณ์คอมพิวเตอร์.* ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

พิชิต วิจิตรบุญยรักษ์. (2554). สื่อสังคมออนไลน์: สื่อแห่งอนาคต. *วารสารนักบริหาร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 31(4),99 – 103.*

เมธชนัน สุขประเสริฐ. (2558). *ปัจจัยจากการใช้สื่อออนไลน์ยูทูบที่ส่งผลต่อความตั้งใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคในประเทศไทย กรณีศึกษา บิวตี้บล็อกเกอร์.* บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

รังสรรค์ สุธีสิริมงคล. (2562). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ของผู้บริโภคยุคดิจิทัลในกรุงเทพมหานคร.* ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.

สุดทีวัล สุขใส. (2558). สื่อออนไลน์กับบทบาทในการกำหนดประเด็นข่าวทางสังคม. เข้าถึงได้จาก *https://blog.infoquest.co.th/iqmedialink/news_onlinemedia/. (25 สิงหาคม 2563)*

สำนักประชาสัมพันธ์. (2561). กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้วยการใช้เฟสบุ๊ค (Facebook). เข้าถึงได้จาก *https://www.senate.go.th/assets/portals/49/files/handbook/km61/7. (20 สิงหาคม 2563).*

ความคาดหวังจากการเปิดรับข่าวสารผ่านทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Expectations from the News Exposure Via Twitter Media of Sakon Nakhon Rajabhat University students

รัชนีภรณ์ ทองกาล, อัจฉริยาภรณ์ โภคสวัสดิ์, สิริพรชัย ธรรมศักดิ์พุฒิ และ สัญลักษณ์ กุจิรพันธุ์*

จิรภัทร เริ่มศรี**

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร และ (2)เพื่อศึกษาความคาดหวังจากสื่อทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ประจำปีการศึกษา 2563 จำนวน 400 คน โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย พบว่า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์เปิดรับข่าวสารผ่านทวิตเตอร์ 2-3 ปี โดยเปิดรับข่าวสารด้านความบันเทิงในช่วงเวลา 20.01–00.00 น. มากกว่า 1 ครั้ง/วัน วันละ 3 ชั่วโมง/ครั้ง ที่บ้าน ผ่านโทรศัพท์มือถือ/สมาร์ทโฟนมากที่สุด สำหรับความคาดหวังจากการเปิดรับข่าวสารผ่านทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อรับรู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมในแต่ละวัน

คำสำคัญ: ความคาดหวัง, การเปิดรับข่าวสาร, ทวิตเตอร์

Abstract

The objective of this research is (1) to study the news exposure via the Twitter media of Sakon Nakhon Rajabhat University students and (2) to study the expectations from the Twitter media of Sakon Nakhon Rajabhat University students. Data were collected by questionnaires from students of Sakon Nakhon Rajabhat University. The statistics used in this data analysis were frequency distribution, percentage, mean and standard deviation,

The research results were found that:

Most of the sample groups have 2-3 years of experience receiving news via Twitter, with more than 1 time / day, 3 hours / day at home via mobile phone / Most smartphones for the expectation of the news exposure through the Twitter of Sakon Nakhon Rajabhat University students. The overall picture is at a high level. To be aware of the events that occur in society on a daily basis

Keyword: Expectations, News Exposure, Twitter

* นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทนำ

สื่อออนไลน์เป็นสื่อที่แพร่กระจายด้วยปฏิสัมพันธ์เชิงสังคม โดยเฉพาะการแพร่กระจายเรื่องราวที่ส่งผลกระทบต่อสังคมได้อย่างรวดเร็วและมีผู้รับรู้ และนำไปเผยแพร่เป็นจำนวนมาก เป็นสื่อที่เปิดโอกาสให้มีการสนทนาโต้ตอบระหว่างผู้ร่วมสนทนาหลายๆคนที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน รวมทั้งการวิพากษ์ วิจารณ์ ประเด็นต่างๆ ไม่มีใครเข้ามาควบคุมเนื้อหาของการสนทนาที่เกิดขึ้น (Jonathan & Steve, 2015) เป็นสื่อที่เปลี่ยนผู้บริโภคเป็นผู้ผลิต เพราะสื่อออนไลน์เป็นแพลตฟอร์มที่สำเร็จรูป อำนวยความสะดวกให้ผู้ใช้ สามารถเพิ่มข้อความ เสียง ภาพนิ่ง รวมทั้งภาพเคลื่อนไหวได้ตามต้องการ จึงส่งผลให้สื่อออนไลน์เป็นที่นิยมในกลุ่มของบุคคลที่ชื่นชอบด้านเทคโนโลยี และมีผู้เข้าใช้งานเป็นจำนวนมาก (วิภาวรรณ ถิ่นจันทร์, 2560)

จากผลสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตประเทศไทย (2563) พบว่า 10 ปีที่ผ่านมาผู้ใช้อินเทอร์เน็ตไทยเพิ่มขึ้นถึง 150% โดยกลุ่ม LGBT หรือเพศทางเลือกนั้นเป็นกลุ่มที่ใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด มากถึง 11 ชั่วโมง 20 นาทีต่อวัน และอีกหนึ่งแพลตฟอร์มที่กำลังมาแรง และได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในกลุ่มของวัยรุ่น คือ ทวิตเตอร์ เป็นเหมือนแพลตฟอร์มสำหรับการรายงานข่าวด่วน เป็นช่องทางสำหรับการรับข่าวสารใหม่ ๆ และแสดงความคิดเห็นต่อข่าวสารดังกล่าว โดยข่าวสารที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ กีฬา รองลงมาเป็นเรื่องเกี่ยวกับธุรกิจ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการเมือง ซึ่งในปี 2563 มีผู้ใช้งานทวิตเตอร์ จำนวนมาก 330 ล้านคนต่อเดือน และ 145 ล้านคนต่อวัน เมื่อเทียบกับมกราคม 2562 อัตราการใช้วิตเตอร์ในแต่ละวันมากถึง 6.43 ชั่วโมง ลดลง 3 นาที หากเทียบกับปีที่แล้ว

นอกจากนี้ผู้ใช้งานสามารถโพสต์ข้อความรูปภาพหรือลิงก์ต่าง ๆ ได้ไม่เกิน 280 ตัวอักษร ต้องใช้แฮชแท็กหรือคำสำคัญแทนการบอกเล่าเรื่องราว ผู้ใช้สามารถเลือกติดตามผู้ใช้รายอื่น ๆ ได้ (วีระพล วงษ์ประเสริฐ, 2563, หน้า 145) แม้เป็นสื่อออนไลน์ที่ให้ข้อมูลข่าวสาร กระจายข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว มีประโยชน์มากมายหลายประการ แต่ทวิตเตอร์เปรียบเสมือนดาบสองคม หากผู้ใช้งานขาดคุณธรรม จริยธรรม สามัญสำนึก ไม่เคารพสิทธิ์ของผู้อื่น และไม่มีความระมัดระวังในการใช้งาน จึงทำให้คณะผู้วิจัยสนใจศึกษาถึง ความคาดหวังจากการเปิดรับข่าวสารผ่านทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาช่องทางการสื่อสารออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพ มีความน่าเชื่อถือและพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษาผ่านสื่อออนไลน์มากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสารผ่านทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังการเปิดรับข่าวสารจากทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,981 คน (สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, 2563) นำมาคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้เป็นตัวแทนของประชากร โดยใช้สูตรการคำนวณของ Yamane (1967) ระดับความเชื่อมั่นที่ 95 และความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 จึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากสูตร

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

โดย n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e = ค่าความผิดพลาดที่ยอมรับได้ซึ่งกำหนดให้เท่ากับ 0.05

แทนค่า $$n = \frac{1981}{1+(1981\times(0.05)^2)}$$

n = 333 คน

ได้ขนาดตัวอย่างอย่างน้อย 333 ตัวอย่าง จึงจะสามารถประมาณค่าร้อยละ โดยมีความผิดพลาดไม่เกินร้อยละ 5 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เพื่อความสะดวกในการประเมินผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 ตัวอย่าง ซึ่งถือได้ว่าผ่านเกณฑ์ตามที่เงื่อนไขกำหนด คือ ไม่น้อยกว่า 333 ตัวอย่าง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ได้นั้น ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสุ่มแบบกำหนดตัวอย่างโดยอาศัยความสะดวก (Convenience Sampling) โดยการส่งแบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูล จากผู้ที่สมัครใจตอบแบบสอบถามและจะเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนดไว้ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยใช้แบบสอบถามที่ได้จัดเตรียมไว้ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลให้ครบตามจำนวน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามในการวิจัยแบ่งคำถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบตรวจคำตอบ (Checklist)

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อทวิตเตอร์ เป็นแบบสอบถามแบบตรวจคำตอบ (Checklist)

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความคาดหวังจากการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อทวิตเตอร์ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทาง สถิติเพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติ ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percent)

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์เกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percent)

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ความคาดหวังจากการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับ ด้วยวิธีของลิเคิร์ท(Five Point Likert scales) โดยมีการแปลความหมายจากค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้ในแต่ละระดับ ความเห็นดังนี้

ระดับความเห็น	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและแจกแจงค่าความถี่ของแบบสอบถาม เพื่อหาค่าหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีหลักในการพิจารณาดังนี้ (Best, 1986, pp 181 – 183)

คะแนนเฉลี่ย	ระดับความเห็น
4.21 – 5.00	มากที่สุด
3.41 – 4.20	มาก
2.61 – 3.40	ปานกลาง
1.81 – 2.60	น้อย
1.00 – 1.80	น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) หรือค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามเพศ

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	144	36.0
หญิง	256	64.0
กำลังศึกษา		
ระดับชั้นปีที่ 1	119	29.8
ระดับชั้นปีที่ 2	126	31.5
ระดับชั้นปีที่ 3	92	23.0
ระดับชั้นปีที่ 4	63	15.8
อายุ		
น้อยกว่า 19 ปี	101	25.3
20-22 ปี	199	49.8
23-24 ปี	73	18.3
มากกว่า 25 ปีขึ้นไป	27	6.8
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนจากผู้ปกครอง		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	159	39.8
9,000 – 15,000 บาท	162	40.5
15,001 – 20,000 บาท	57	14.3
20,001 บาทขึ้นไป	22	5.5

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 64.0 รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 ส่วนใหญ่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 29.8 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 และชั้นปีที่ 4

จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 มีอายุระหว่าง 20 – 22 ปี จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 49.8 รองลงมาคือ มีอายุน้อยกว่า 19 ปี จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 อายุระหว่าง 23 – 24 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 และอายุมากกว่า 25 ปีขึ้นไป จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8 ส่วนใหญ่มีรายได้จากผู้ปกครองคือ 9,000 – 15,000 บาทต่อเดือน จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 รองลงมาคือ ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 39.8 มีรายได้ 15,001 – 20,000 บาทต่อเดือน จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 และ รายได้ 20,001 บาทต่อเดือนขึ้นไป จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5

ส่วนที่ 2 การเปิดรับข่าวสารผ่านทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละการเปิดรับข่าวสารผ่านทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การเปิดรับข่าวสารผ่านทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์การเปิดรับข่าวสารผ่านทวิตเตอร์		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี	151	37.8
2 – 3 ปี	142	35.5
มากกว่า 4 ปี ขึ้นไป	107	26.8
เนื้อหาข่าวสารที่ติดตามผ่านทวิตเตอร์		
การเมือง	190	16.7
ท่องเที่ยว	173	15.2
อาหาร	142	12.5
ข่าวสารทางองค์กร	115	10.1
บันเทิง	245	21.5
สารคดี	95	8.4
อื่นๆ	177	15.6
ช่วงเวลาที่มีการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อทวิตเตอร์		
08.01 – 12.00 น.	91	22.75
12.01 – 16.00 น.	55	13.8
16.01 – 20.00 น.	100	25.0
20.01 – 00.00 น.	154	38.5
ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อทวิตเตอร์		
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	83	20.8
2 - 3 ครั้ง/วัน	146	36.5
มากกว่า 1 ครั้ง/วัน	171	42.8
เฉลี่ยการเปิดรับข่าสารผ่านสื่อทวิตเตอร์ต่อครั้ง		
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	66	16.5
1-2 ชั่วโมง	56	14.0
2-3 ชั่วโมง	66	16.5
มากกว่า 3 ชั่วโมง	212	53.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

การเปิดรับข่าวสารผ่านทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	จำนวน	ร้อยละ
สถานที่ในการเปิดรับข่าวสาร		
ที่บ้าน	294	73.5
มหาวิทยาลัย	65	16.3
ห้างสรรพสินค้า	25	6.3
อื่นๆ	16	4.0
อุปกรณ์ที่ใช้ในการเปิดรับข่าวสารผ่านทวิตเตอร์		
โทรศัพท์มือถือ/สมาร์ทโฟน	260	65.0
แท็บเล็ต	45	11.3
คอมพิวเตอร์	95	23.8

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์เปิดรับข่าวสารผ่านทวิตเตอร์ 2 – 3 ปี มากที่สุด จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5 รองลงมาคือ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 37.8 และมากกว่า 4 ปี ขึ้นไปน้อยที่สุด จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 โดยส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารด้านความบันเทิงมากที่สุด จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5 รองลงมาคือ ด้านการเมือง จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 และเกี่ยวกับสารคดีน้อยที่สุด จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 8.4 ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารในช่วงเวลา 20.01 – 00.00 น. มากที่สุด จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 รองลงมาคือ ช่วงเวลา 16.01 – 20.00 น. จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 รองลงมาคือ 08.01–12.00 น. จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 รองลงมาคือ 12.01–16.00 น. จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 13.8 และช่วงเวลา 12.01 – 16.00 น. น้อยที่สุด จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 13.18 มีการเปิดรับข่าวสารมากกว่า 1 ครั้ง/วัน จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 42.8 รองลงมาคือ 2 – 3 ครั้ง/วัน จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 และน้อยที่สุดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 เปิดรับข่าวสารมากกว่า 3 ชั่วโมง/ครั้ง จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 53.0 รองลงมาคือ น้อยกว่า 1 ชั่วโมง จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5 และน้อยที่สุด 1 – 2 ชั่วโมง จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 ส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารที่บ้าน จำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 73.5 รองลงมาคือ มหาวิทยาลัย จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 และอื่น ๆ น้อยที่สุด เช่น ห้องสมุด สนามกีฬา คาแฟ่ ฯลฯ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 โดยเปิดรับข่าวสารผ่านโทรศัพท์มือถือ/สมาร์ทโฟนมากที่สุด จำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 65.0 รองลงมาคือ คอมพิวเตอร์ จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 และน้อยที่สุดคือ แท็บเล็ต จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3

ส่วนที่ 3 ความคาดหวังจากการเปิดรับสารจากข่าวสารผ่านทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังจากการเปิดรับสารจากข่าวสารผ่านทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ความคาดหวังจากการเปิดรับสารจากข่าวสารผ่านทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	$\bar{x}$	S.D.	แปลความหมาย
1. ทำให้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยและประเด็นใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ	3.97	.77	มาก
2. เพื่อรับรู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมในแต่ละวัน	4.12	.81	มาก
3. ทำให้ได้รับข่าวสารหรือประเด็นที่เกี่ยวข้องกับศิลปินหรือดาราที่ชื่นชอบ	3.93	.97	มาก
4. ทำให้สามารถนำข่าวสารไปใช้ในชีวิตประจำวันและประกอบการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านสื่อออนไลน์ได้	3.78	1.10	มาก
5. ทำให้สามารถแลกเปลี่ยนข่าวสารที่ได้รับรู้กับบุคคลอื่นได้ตามวัตถุประสงค์	3.77	.82	มาก
6. เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร	3.93	.88	มาก
7. ทำให้เกิดการแบ่งปัน แลกเปลี่ยน และทราบความ คิดเห็นของผู้อื่นที่อยู่ต่างพื้นที่ออกไป	3.94	.87	มาก
8. สามารถนำข่าวสารที่ได้รับจากสื่อไป สนทนากับบุคคลอื่นได้ตามวัตถุประสงค์ ทำให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลรอบข้างมากขึ้น	3.91	.94	มาก
9. เพื่ออัพเดทข่าวสาร	3.82	.91	มาก
10. เพื่อสืบค้นเนื้อหาศิลปินหรือดาราที่ชื่นชอบ	4.02	.98	มาก
11. เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสารต่าง ๆ กับบุคคลอื่น เช่น รูปภาพ วิดีโอหรือการรีทวิต	4.04	.86	มาก
12. เพื่อหาที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ	3.70	1.22	มาก
13. ท่านได้รับรู้เกี่ยวกับความคิดเห็นต่าง ๆ ของผู้ใช้งานท่านอื่น	3.85	.89	มาก
14. ท่านเชื่อว่าสังคมออนไลน์เป็นสังคมที่เสรีเปิดกว้างในการแสดงความคิดเห็น	4.04	.82	มาก
15. ท่านทราบว่าสังคมออนไลน์มีทั้งด้านดีและด้านลบ	4.17	.78	มาก
16. ท่านคิดว่าท่านสามารถหาเพื่อนใหม่ๆ ความรู้ใหม่ๆ สังคมใหม่ ๆ จากการใช้งาน	3.83	.98	มาก
รวม	4.00	.90	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคาดหวังจากการเปิดรับข่าวสารจากผ่านทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.00) โดยมีการเปิดรับข่าวสารเพื่อรับรู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมในแต่ละวัน มากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.12) รองลงมาคือ เชื่อว่าสังคมออนไลน์เป็นสังคมที่เสรีเปิดกว้างในการแสดงความคิดเห็นในแลกเปลี่ยนข่าวสารต่างๆกับบุคคลอื่น เช่น รูปภาพ วิดีโอหรือการรีทวิต ($\bar{x}$ = 4.04) และน้อยที่สุดคือ เพื่อหาที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ($\bar{x}$ = 3.70)

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคาดหวังจากการเปิดรับข่าวสารผ่านทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร คณะผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์เปิดรับข่าวสารผ่านทวิตเตอร์ 2–3 ปี โดยเปิดรับข่าวสารด้านความบันเทิงในช่วงเวลา 20.01–00.00 น. มากกว่า 1 ครั้ง/วัน วันละ 3 ชั่วโมง/ครั้ง ที่บ้าน ผ่านโทรศัพท์มือถือ/สมาร์ทโฟนมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัททิรา กลิ่นเลขา (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบจากการใช้สื่อโซเชียลมีเดียของนักศึกษามหาวิทยาลัยหาดใหญ่จังหวัดสงขลา ทีส่วนใหญ่ใช้สื่อโซเชียลในช่วงเวลา 20.01 - 00.00 น. แต่ไม่สอดคล้องด้านการเข้าใช้งานสื่อโซเชียลมีเดียทุกวัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กายกาญจน์ เสนแก้ว (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของ Gen – X ในกรุงเทพมหานคร พบว่า จะเลือกใช้งานสื่อออนไลน์บนโทรศัพท์มือถือเป็นอันดับแรก และต้องการความบันเทิงหรือผ่อนคลาย

2. ความคาดหวังจากการเปิดรับข่าวสารผ่านทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการเปิดรับข่าวสารเพื่อรับรู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมในแต่ละวัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัตติกา แก้วมณี (2560) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับสื่อสังคม การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ได้รับข้อมูลที่ทันสมัย รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านข้อคิด คติ ธรรมะ ทำให้ได้เรียนรู้เรื่องราวใหม่ ๆ จาก ทั่วโลก

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่ม ควรมีการศึกษาต่อจากกลุ่มที่ใหญ่อย่างจังหวัดอื่น ๆ หรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการนำวิธีวิจัยแบบอื่น มาใช้ประกอบผลการวิจัย เช่น การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเพื่อขยายผลการวิจัย

3. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการดำเนินการในพื้นที่อื่น ๆ ที่มีลักษณะแตกต่างและขนาดใหญ่ในเขตจังหวัดสกลนคร เช่น การวิจัยในระดับภาค หรือในระดับประเทศ เพื่อจะได้เห็นความคาดหวังจากการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อทวิตเตอร์ว่ามีประสิทธิและประสิทธิผลทางด้านการเปิดรับข่าวสารหรือความคาดหวังที่แตกต่างจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครหรือไม่อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

กายกาญจน์ เสนแก้ว. (2560). *พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของ Gen-X ใน กรุงเทพมหานคร.* การศึกษาเฉพาะบุคคล บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

กัตติกา แก้วมณี. (2560). การเปิดรับสื่อสังคม การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ณัฐวุฒิ พิมพิสุทธิ์. (2559). *ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสถาบันกวดวิชาสแควร์พลัส จังหวัดกาญจนบุรี.* วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต นครปฐม: มหาวิทยาลัยศลปากร.

ปภัสนันท์ ชมจันทึก. (2561). *พฤติกรรมการเปิดรับ ทัศนคติ และกระบวนการตัดสินใจท่องเที่ยวตามแฮชแท็กท่องเที่ยวบนทวิตเตอร์.* วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภัททิรา กลิ่นเลขา. (2560). *ผลกระทบจากการใช้สื่อโซเชียลมีเดียของนักศึกษามหาวิทยาลัยหาดใหญ่จังหวัดสงขลา.* สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
680 ถนนนิตโย ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง
จังหวัดสกลนคร 47000